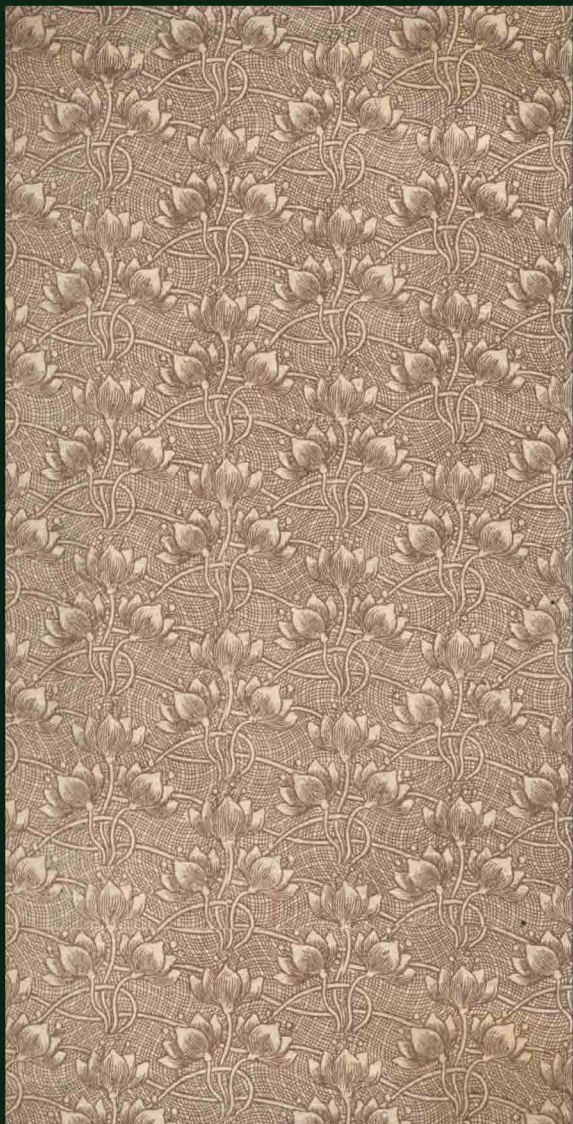
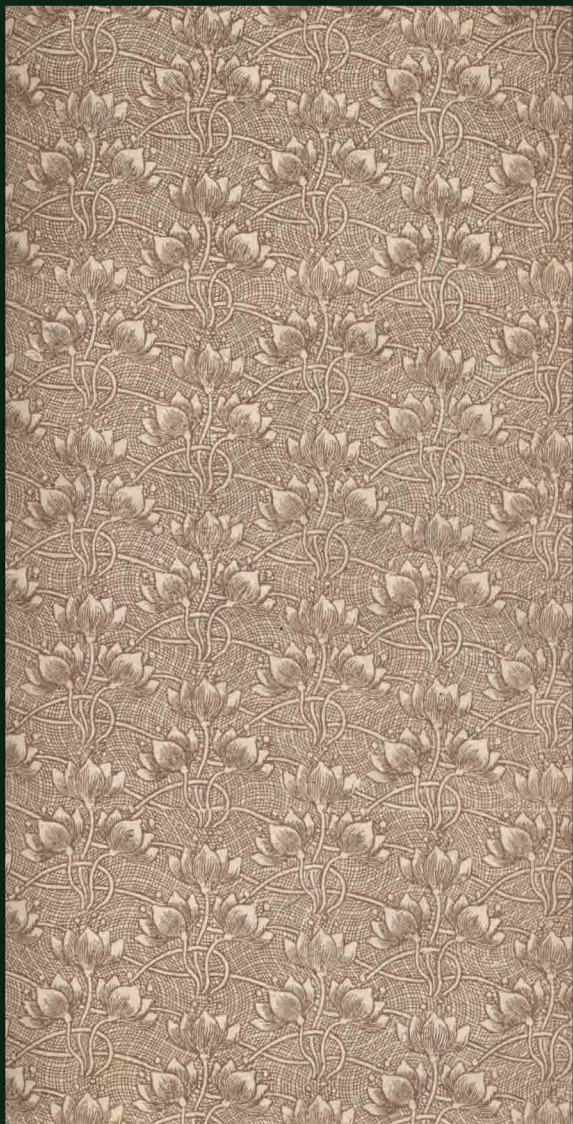

HORVÁTH S.
ERDÉSZETI
ZSEB-
NAPTÁR.
XXVI.
1907.

ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR

AZ 1907-IK ÉVRE.

HUSZONHATODIK ÉVFOLYAM.

A. N. 2695

KIADJA:

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

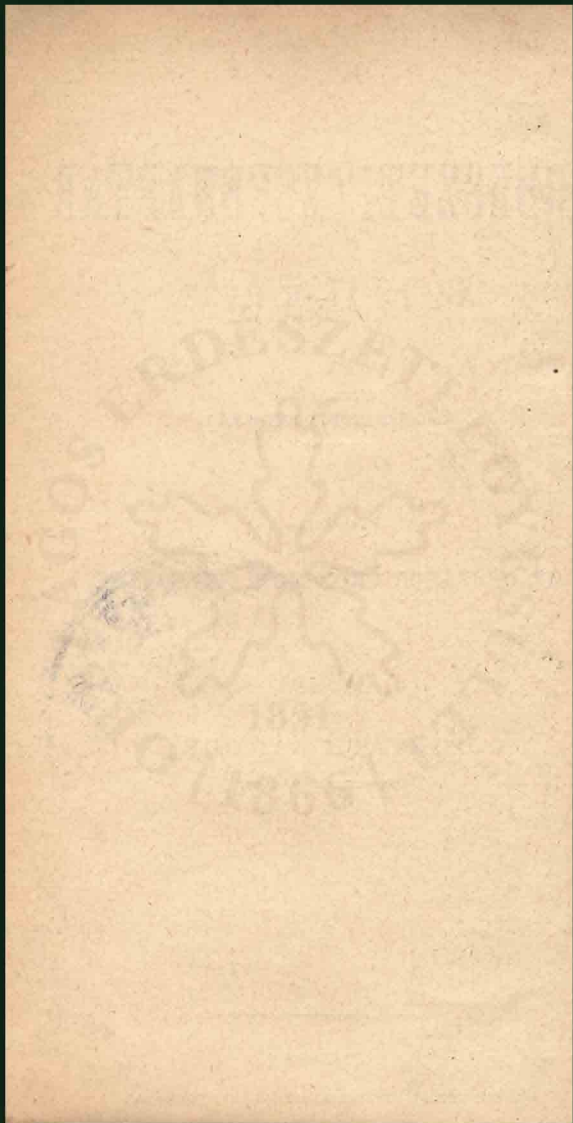
SZERKESZTI:

HORVÁTH SÁNDOR,

MINISTERI TANÁCSOS.

BUDAPEST,

NYOMATOTT A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI NYOMDÁBAN

TARTALOM.

Naptári rész.

	Oldal
Az 1907-ik rendes év: Évszakok. — Nap- és holdfogyatkozások. — Normanapok. — Megjegyzések a zsidónaptárhoz	7
Polgári naptár róm. katolikusok, protestánsok, görögkeletiek és izraeliták számára, hónaponként, az erdészeti teendők felsorolásával és két fehér lappal feljegyzésekre	8
Vadásznaptár	56
Halásznaptár	57

Általános jegyzetek.

Törvényszerinti bélyegfokozat. I., II., III.	58
Posta és távirtda szabályok	59
Kivonat a vasutak gyors- és teheráru díjszabásaiból	78
A külföldi pénznemek értéktáblázata	97
A törvényes mértékrendszer. A méter és bécsi mérték közti viszony	98
Erdőtermények mértéke a magyar államerdők kezelésénél. Tutajfa. — Fűrészrönkök. — Gömbölyű épület- és szerszámfa. — Deszkák, léczek, lépcsők és egyéb apró fűrészárúk. — Fűrészelt vagy faragott épületi fa. — Zsindely. — Tüzi- és szénfa. — Faszén. — Erdei melléktermények. Erdőterület és fakészlet	99

Vegyes táblázatok.

Fák és más anyagok faj- és általános súlya: Lekérgezett törzsek. — Szerszám- és tűzifa-választékok kéreggel együtt. — Feldolgozott épület- és szerszámfa kiszáradva. — Cserkéreg. — Faszén, kőszén és tőzeg. — Építési anyagok	104
Fák- és más tüzelő anyagok tűzereje. A különböző fánemek és faválasztékok tűzereje. — A különböző szénfajok tűzereje egyenlő súly mellett	109
A fák tartóssága és ruganyossága	110
A fák súlyának és térfogatának apadása az összeszáradás folytán	111

Fa- és állabbecslés körébe tartozó adatok.

Fatömegbecslés: I. Fekvőfák fatömege. II. Állófák fatömege. III. Állabok fatömege	112
Körlaptábla	123
Hengertábla, egyszersmind körlapszorzási tábla	125
Fenyő rönkök köbtartalma felső átmérők szerint	152
Köbtáblák, rudak, suhángok köbözésére az alsó átmérők szerint	153
Köbtábla luczfenyőrudak köbözésére, az alsó átmérő segélyével	154
Fűrészelt vagy faragott fák köbtartalma	155
Gömbölyű fából faragható négyzetgerendák	164
Gömbölyű fából faragható legerősebb gerendák	164
Faragott vagy fűrészelt négyélű gerendák előállítására szükséges gömbölyű fa	165
Ürméreték köbtartalma	166
Alakszámok: Valódi alakszámok valamennyi főbb fanem számára. — Nem valódi alakszámok: A luczfenyő, erdei fenyő és bükk faalakszámai. — A luczfenyő, erdei fenyő és bükk	

tömörfa-alakszámai. — A tölgy tömörfa-alakszámai. — A jegenyefenyő fa- és tömörfa-alakszáma. — A jegenyefenyőtörzs alakszámai	169
Álló fák fatömege (táblázat)	174
Termési táblák: Termési táblák tölgy-szálerdő számára. — Termési táblák bükk-szálerdő számára. — Termési táblák jegenyefenyő számára. — Termési táblák luczfenyő számára. — Termési táblák erdei fenyő számára. — Termési táblák fekete- és vörös fenyő számára. — Termési táblák nyír-szálerdő, tölgy- és bükk-sarjerdő, nyár- és éger-sarjerdő számára	195
A káczfa termési táblák	203
A fatömegek választék arányai közepes zárat mellett	204

Erdőtenyésztési adatok.

Magtermelés: A maggyűjtés és tisztítás költségei. — A tobozokból nyerhető magmennyiség. — A magvak súlya, száma és csírázó képessége	205
A csemetekertek és faiskolák költségei: A csemetekertek bekerítéséhez szükséges munka és anyagmennyiség. — A talaj megműveléséhez és bevetéséhez szükséges munkamennyiség. — A csemeték ápolásához szükséges munkamennyiség. — A csemeték átiskolázásához szüks. munkam. — A csemeték kiszedéséhez, számlálásához és csomagolásához szüks. munkam. — A mag- és területszükséglet. — Az elvetett mag betakarása	207
Az erdősités költségei: A talajmegművelés költségei. — A vetés költségei. — A fészkek vagy foltok száma és a hornyok vagy pászták hosszúsága egy k. holdon. — Az ültetés költségei. — Az ültetéshez szükséges csemetemennyiség	214

Erdőhasználat körébe tartozó adatok.

A különféle faválasztékok termeléséhez szükséges munkamennyiség: Épület-, műszer- és tűzifahántás. — Tűzifa termelés. — Fűrészrönkö termelés. — Szálfa termelés. — Épület- és műszerfa termelés folyóméterenként. — Épület- és műszerfa termelés köbméterenként. — Tűzifa szállítás — Rönkö-szállítás. — Szálfa-szállítás. — Apróbb faválasztékok termelése	220
Fűrészárú-termelés	234
Dongatermelési adatok: Francia donga. — Egy méter hosszú rönkökből nyerhető francia dongák. — Egész törzsekből nyerhető francia dongák. — Német donga. — Hektoliteres német dongák méretei centiméterekben. Akós német dongák méretei bécsi hüvelyekben	235
Vasuti talpfatermelés	245
Zsindelytermelés	246
Faszöntermelés	246
Cserkéreg-termelés	247

Építészeti körébe tartozó adatok.

Épületkő termelés	249
Téglatermelés	250
Csusztatók, vontató utak és közönséges erdei utak építéséhez szükséges munka- és anyagmennyiség: Rönkö-szálfa- és tűzifa-csusztatók. — Fa- és vaspályák. — Gyalogutak, lóösvények. — Vontató- és szán-	

utak. — Rőzseutak. — Dorongutak. — Kővezett utak. — Átereszek és csatornák. — Terméskő-támfalak. — Kerék- vetők és utkorlátok	251
---	-----

Erdőértékszámítás körébe tartozó adatok.

Az erdőben fekvő tőkék értéke: I. A talaj értéke. — II. Az állab értéke. III. A növendék értéke. — IV. A sza- bályos fakészlet értéke. — V. Az erdő értéke. — VI. A szabályos állapotban levő erdő értéke. — VII. Járadékok	259
Kamatos kamattáblák: A tőke utóértéke. — A tőke elő- értéke. — A járadék végértéke. — A járadék kezdőértéke. — Örökösen ismétlődő korszaki járadékok kezdőértéke	264

Földméréstani adatok.

Adatok a Reichenbach-féle távolságméréshez. I. Távolságmérővel megmért ferde vonalak átszámítása víz- szintesre. II. Vízszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak kiszámítása	276
Két pont szintkülönbségének meghatározása	292

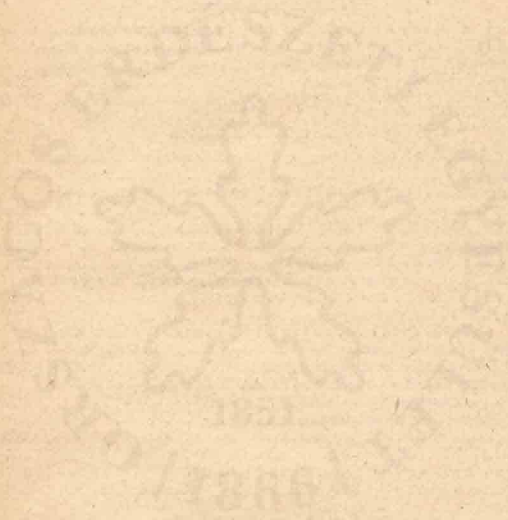
Erdészeti statisztikai adatok.

Az erdőállomány kiterjedése és eloszlása a magyar államban	300
A magyar állam területén levő erdők átlagos évi fatermése	310
A m. kir. földmivelésügyi miniszterium: I. A. és B. főosztálya	312
Kincstári erdőhatóságok	314
Állami kezelésbe vett községi erdők ügyeit intéző m. kir. erdőhatóságok	321
Kir. erdőfelügyelőségek	331
M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium: Köz- ponti erdészeti osztály. — Külső erdészeti hatóságok. — Közigazgatási erdészeti bizottságok	333
Magán erdőbirtokosok erdőtiszti személyzete: I. Magyarországon	337
II. Horvát- és Szlavonországban	359
Országos erdészeti egyesület	362
Selmeczi kir. erdészeti főiskola	364
Magyar kir. erdőőri szakiskolák	367
A m. kir. erdészeti kísérleti állomások	368

Törvények és rendeletek.

Erdőtörvény	372
Az 1898. évi XIX. törvényczikk	403
Az 1884-ik évi XXVI. törv.-czikk	414
Az 1890. évi XIX. törv.-czikk	415
Vadászati törvény	417
Az 1900. évi XXVIII. törvényczikk	423
Erdészeti államvizsga	431
Erdőőri szakvizsga	436
Erdőtisztek és erdőőrök felesketése	438
Országos erdei alap	439
Betűsoros névmutató	440
Hirdetések	459

Az 1907-ik rendes év.

Rendes év, melynek 365 napjából 65 vasárnap- és ünnepnapokra esik.

Évszakok.

Tavaszkézdetete: márczius 21-én délután 7 óra 37 perczkor. Ez időben a nappal és éjjel egyenlő: tavaszi napéjegyeniőség (aequinoctium vernale).

Nyárkezdetete: junius hó 22-én délelőtt 3 óra 23 perczkor. A mi földrészünkön leghosszabb ez időtájt a nappal: nyári napfordulás (solstitium aestivale).

Őszkezdetete: szeptember hó 24-én délelőtt 6 óra 9 perczkor. A nappal ez időben ismét egyenlő az éjjel: őszi napéjegyeniőség (aequinoctium autumnale).

Télkezdetete: deczember hó 23-án délelőtt 1 óra 15 perczkor. Most a mi földünkön leghosszabb az éj: téli napfordulás (solstitium hyemale).

Norma-napok.

A katholikus egyház szabályai szerint sok norma-nap van rendelve, melyeken hiveinek nyilvános báloktól, lármás mulatságoktól, sőt a színházak látogatásától is tartózkodniok kell. Ezen egyházi norma-napok megtartása azonban egyedül a hivek vallásos érzületére van bízva s csak a következő norma-napok megtartása általános kötelesség: a nagyhétnek 3 utolsó napja, a husvét- és pünkösðvasárnap, az urnap, karácson elő-estéje és karácson első napja.

Megjegyzés a zsidónaptárhoz.

Az 1907-ik évvel a zsidóknak 5667-ik és 5668-ik éve esik össze. Az első kezdődött 1906. szeptember 20-án s végződik 1907. szeptember 8-án. A második kezdődik 1907. szeptember 8-án és végződik 1908-ban.

A zsidó szabbath-napok azon bibliai szakasz kezdőszavától veszik nevüket, melyet ekkor a synagógákban felolvasni szoktak.

A zsidóknál összesen 109 férfi és 35 nő keresztnév van használatban s ezek a zsidónaptárban betűsoros rendben következnek.

J A N U Á R.

(Bold. Asszony hava vagy télhó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár 1906. Deczember 1907. Január	Zsidó naptár 5666 Tebeth Sebat
1	K. Ujév	Ujév	19 Bonifác vt.	15 Tebeth 5667
2	Sz. Makár apát	A sz. k. vt.	20 Ignác vt.	16
3	Cs. Genovéa sz.	Genovéa	21 Juliánna sz.v.	17
4	P. Titusz pk. †	Titusz	22 Anasztázia	18
5	Sz. Teleszf. vt.	Simeon, Árp.	23 Krétai 10 vt.	19 S. Semoth
6	V. F. Vizker.	F. H. kir.	24 A. Kar. el. b.	20
7	H. Rajmund hv.	Rajmund ○	25 N. kar.	21
8	K. Szeverin ap.	Szeverin	26 Ist. sz. M.	22
9	Sz. Julián vt.	Julián	27 Istv. fődi.	23
10	Cs. Vilmos pk.	Pál remete	28 Több ezer vt.	24
11	P. Higin p. vt. †	Fruktuoz	29 Apró szentek	25
12	Sz. Tacz.vt. Ernő	Ernő	30 Anizia sz. vt.	26 S. Vaëra.
13	V. F. 1. 40 vt. k.	F. 1. Vidor	31 A. Melánia	27
14	H. Hilár pk. et.	Bódog ●	1 J. Uj. 1907.	28
15	K. Pál rem.	Laski János	2 Szilveszter p.	29
16	Sz. Marczel p. vt.	Marczel	3 Malakiás pr.	1 Sebat R. Ch.
17	Cs. Antal rem.	Antal	4 Teoktisztsuz	2
18	P. Piros. sz. vt. †	Piroska	5 Teopempt	3
19	Sz. Kan. vt. Sára	Sára	6 Epiphania	4 Sabb. Boh
20	V. F. 2. J. sz. n.	F. 2. Fáb., S.	7 G. Iván	5
21	H. Ágnes sz. vt.	Ágnes ○	8 György	6
22	K. Vincze szp. v.	Vincze	9 Polieukt vt.	7
23	Sz. B.-Assz. elj.	Izaiás	10 Nis. Gergely	8
24	Cs. Timót pk. vt.	Timót	11 Teodóz ap.	9
25	P. Pál ford. †	Pál ford.	12 Taczián	10
26	Sz. Polik. pk. vt.	Polikárp	13 Hermil	11 S. Besal.
27	V. F. Hetv. v.	F. Krizoszt.	14 G. 30. R. sz.	12
28	H. Apollonia sz.	Nagy Károly	15 Kalib. János	13
29	K. Szalezi sz. F.	Juven. és M. ●	16 Sz. Pét. lánc.	14
30	Sz. Mártonka sz.	Mártonka	17 N. Antal ap.	15 Fák ünnepe
31	Cs. Nol. Péter hv.	Virgil	18 N. Atanáz	16

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	7.50	4.17	d. u.	d. e.	17	7.44	4.35	9.54	8.39
2	7.49	4.17	7.02	9.25	18	7.43	4.37	10.23	9.49
3	7.49	4.18	8.06	9.59	19	7.43	4.38	10.48	10.57
4	7.49	4.20	9.11	10.29	20	7.42	4.39	11.13	d. e.
5	7.49	4.21	10.18	10.56	21	7.42	4.41	11.37	12.02
6	7.49	4.22	11.27	11.22	22	7.41	4.43	d. u.	1.06
7	7.49	4.23	d. e.	11.47	23	7.40	4.44	12.28	2.08
8	7.49	4.24	12.38	d. u.	24	7.39	4.45	12.59	3.09
9	7.48	4.25	1.52	12.43	25	7.38	4.47	1.35	4.08
10	7.48	4.26	3.07	1.17	26	7.37	4.49	2.15	5.05
11	7.48	4.28	4.23	1.57	27	7.36	4.51	3.03	5.57
12	7.48	4.29	5.39	2.47	28	7.35	4.52	3.56	6.44
13	7.47	4.30	6.49	3.47	29	7.33	4.54	4.55	7.25
14	7.47	4.31	7.50	4.55	30	7.32	4.55	5.57	8.00
15	7.46	4.32	8.39	6.07	31	7.31	4.56	7.03	8.32
16	7.45	4.34	9.20	7.24					

J A N U Á R 1—15.

FARAGÓ BÉLA

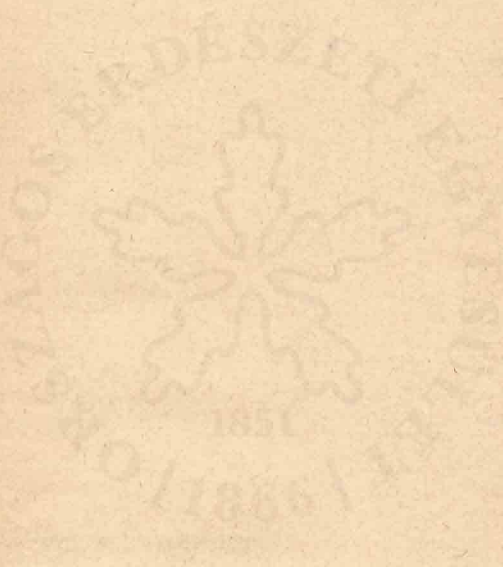
cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés —

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

J A N U A R 16—31.

Január havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. Magas hegységben a favágás, a nagy hó miatt rendszeren szünetel, déli vidékeken azonban, és pedig különösen az áradásoknak kitett, vagy posványos helyeken épen most van a favágás ideje, a természetes felújítás alatt levő, csemetékkal benőtt területeken mindazonáltal csak megfelelő magasságu hó mellett lehet vágni. Ugyancsak déli vidékeken a ritkítás, valamint cserkéreg erdőkben a lágyfák kivágása most eszközölhető.

A fának a farakodó- és szenítő helyekre, usztató vizekhez, vízi csusztatókhoz való kiszállítása, tengelyen, szánon, vontató utakon, vagy a különféle száraz csusztatókon mindenütt, de különösen az áradásoknak kitett, vagy posványos erdőkből, megfagyott földön, most eszközözendő.

Erdőművelés. Gyűjtsünk lúcz-, erdei- és fekete fenyő tobozokat, valamint kőris, akác, és gyertyán magot. Fűtött magpergetőkben a munkát folytassuk. Az eladásra szánt mag, csíráztatási kísérletek alapján, szaklapokban hirdetendő. Más helyről beszerzendő magból most kell csíráztatáshoz próbákat hozatni. A csemetekertek kerítéseit vizsgáljuk meg mennél gyakrabban, nehogy azokba a nyul, vaddisznó s más vad behatolhasson, s ha egereket veszünk ott észre, pusztítsuk őket mérgezés által. Verőfényes napokon vizsgáljuk meg a teletetés végett elhelyezett tölgy- és bükkmakkot, s ha szükséges, lapátoljuk át. Déli vidékeken lágý időjárás mellett, kivált homokos talajon, ültető helyeket, határsánczokat is készíthetünk, a csemetekert talaját átforgathatjuk (rigolirozás), sőt enyhe teleken e hónapban homokterületeken erdősíteni is lehet. Hozzuk rendbe összes erdőművelési szerszámainkat.

Erdővédelem. E hónapban különösen a tűzifa tolvajokra kell felügyelni, azonfelül a favágókat ellenőrizni, nehogy magas tuskókat hagyjanak, hogy továbbá csakis a kijelölt fákat vágják, azokat jól kihasználják és megfelelő méretű anyagot termeljenek, a tűzifát tömören sarangolják s a sarangkarókat szilárdan állítsák. Nagy havazások, vagy erős zuzmara lerakódás után, sűrű zárlatu fiatalcsainkról, hogy azokat össze ne törje, a havat, zuzmarát lerázathatjuk. Fenyvesekben, moha alatt megtaláljuk a *Lasiocampa pini* hernyóit, valamint a *Lophirus pini* *Bupalus piniarius* és *Panolis piniperda* bábjaait; ezeket sertések behajtása által is pusztíthatjuk. Gyűjthetjük a *Ocnaria dispar* petéit is.

Mellékhaszonvételek. Déli vidékeken, tölgyesek- s bükkösökben a makkoltatás (téli legelő) még mindig tart. Mészégetéshez követ törethetünk, tűzifát szállíthatunk. Szalajházakban a szalajfőzés folytatandó. A szénégetés és szénfuvarozás, ha arra szerződések köteleznek, folytatandó.

Építkezések. Új építkezésekhez, valamint a javításokhoz készítsük el a terveket és költségvetéseket, vágassuk a szükséges fát s szállítsuk ki azt az építés helyére. Út- s egyéb építkezésekhez, útkavicsoláshoz töressünk és szállítsunk követ.

Erdőrendezés, Térképezés, a becslési adatok feldolgozása.

FEBRUÁR.

(Bőjtelő hava vagy télutó.) — 28 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orosznaptár. (Jan.)	Zsidó naptár Sebat, Adar
1	P. Ignác pk.vt.	Ignác	19 Makár	17
2	Sz. Gysz. B.A.	Gyer. B.-A.	20 Eutim ap.	18 S. Jithro
3	V. F. Hatv. v.	F. Anszgár	21 F.31. Maxim	19
4	H. Veronika	Veronika	22 Timót	20
5	K. Agota sz. vt.	Ágota	23 Kelemen	21
6	Sz. Dorot. sz. v.	Dorottya C	24 Xene	22
7	Cs. Romuald ap.	Rikárd	25 N. Gergely	23
8	P. Math. János †	Salamon	26 Xenophon	24
9	Sz. Al. Czir. ea.	Apollónia	27 Kriz. erek.	25 S. Mispát.
10	V. F. Fars. v.	F. Skolaszt.	28 G.32. Efrém	26
11	H. Dezső pk. vt.	Dezső	29 Ignác erek.	27
12	K. Eulália sz. vt.	Eulália ●	30 N. Vazul	28
13	Sz. Hamvazó sz.	Benignusz	31 Czirus és J.	29
14	Cs. Bálint áld. vt.	Bálint	1 Febr. Trif.	30 Ros Chodes.
15	P. J. sz. töv.kor.	Fausztin	2 Jéz. Kr. b.	1 Adar. R. Ch.
16	Sz. Juliánna sz.v.	Juliánna	3 Sim. és Anna	2 S. Ther.
17	V. F. 1. Inv.	F. 1. Donát	4 G.33. Izidor	3
18	H. Simeon pk.vt.	Simeon	5 Ágota	4
19	K. Konrád hv.	Konrád	6 Bukol	5
20	Sz. Eleutérpk. K.	Aladár ○	7 Pártén	6
21	Cs. Szever. pk.	Eleonora	8 Tódor vt.	7
22	P. J. sz. lánd. †	Didim	9 Niezefor vt.	8
23	Sz. Dám. Péter	Damián	10 Karalamp vt.	9 S. Thezave
24	V. F. 2. Rem.	F. 2. Mátyás	11 G. Tr.kez.	10
25	H. Géza vt.	Géza	12 Melét pk.	11
26	K. Sándor pk.	Sándor	13 Martinián	12
27	Sz. Leándér pk.	Leándér	14 Áuxent	13 Eszter bőjtje
28	Cs. Román ap.	Román ⊙	15 Onezim	14 Purim

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d		N a p		H o l d		
	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	
1	7.30	4.58	8.10	9.01	16	7.08	5.22	9.13	9.46
2	7.28	4.00	9.19	9.27	17	7.07	5.23	9.37	10.51
3	7.27	5.01	10.28	9.53	18	7.05	5.25	10.02	11.55
4	7.26	5.03	11.40	10.19	19	7.03	5.26	10.29	d. e.
5	7.24	5.05	d. e.	10.46	20	7.02	5.27	10.59	12.57
6	7.23	5.06	12.52	11.16	21	7.00	5.29	11.33	1.58
7	7.22	5.07	2.06	11.52	22	6.58	5.31	d. u.	2.56
8	7.21	5.08	3.19	d. u.	23	6.56	5.32	12.55	3.49
9	7.19	5.10	4.30	1.29	24	6.54	5.34	1.46	4.38
10	7.17	5.12	5.33	2.31	25	6.52	5.36	2.43	5.21
11	7.16	5.13	6.27	3.42	26	6.50	5.37	3.45	6.00
12	7.15	5.15	7.12	4.57	27	6.48	5.38	4.51	6.34
13	7.14	5.17	7.49	6.13	28	6.46	5.40	5.59	7.04
14	7.12	5.18	8.20	7.26					
15	7.10	5.20	8.48	8.37					

FEBRUÁR 1-14.

FARAGÓ BÉLA

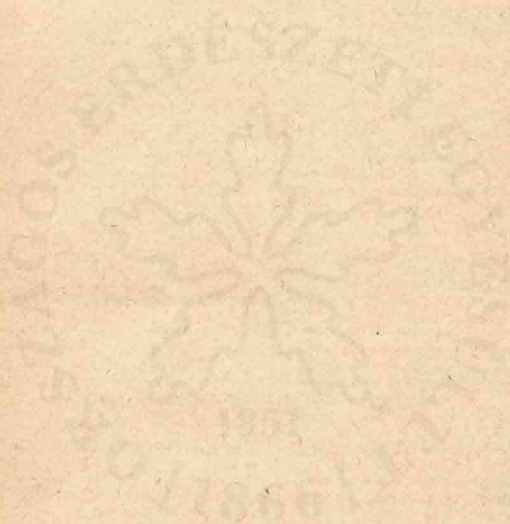
cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés ==

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák díszfenyő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

FEBRUÁR 15—28.

Február havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. A favágást magas hegységben még e hóban sem kezdhetjük meg. Déli vidéken a vágást folytassuk, különösen igyekeznünk kell az áradásnak kitett, vagy posványos helyeken a favágást befejezni. A ritkítások és a cserkéreg-erdőkből a lágyfanekek kivágása folytatandó. A tutajkötéshez szükséges gúzsokat, hevedereket, nemkülönbén evezőket most készítsük.

A fakiszállítás folytatandó; az áradásoknak kitett, vagy posványos helyekről e hónapban minden fát kikell szállítani.

Erdőművelés. Lucz-, erdei-, és feketefenyő tobozokat, valamint kőrös, akác és gyertyán magot, még gyűjthetünk, a vörös fenyő tobozok gyűjtését megkezdhetjük. Fűtött magpergetőkben a munkát folytassuk. Kedvező időjárás mellett, különösen déli vidékeken, a hó vége felé, napos magpergetőkön is megkezdhető a munka. Hirdessük az eladásra szánt magot, makkot és csemetéket; szállítsuk el a megrendelt magvakat, rendeljük meg a más helyről beszerzendő magot s tegyünk vele csiráztatási kísérleteket, hogy az előbb hozatott magpróbák csiráztatási eredményeivel összehasonlítást tehesünk s ellenőrizhessük a szállítmányt.

A teletetés végett elhelyezett tölgy makk gyakrabban megvizsgálandó, melegtől azonban óvandó, nehogy csirázásnak induljon. A csemetekertek kerítései s az erdőművelési szerszámok jó karba hozandók.

Déli vidékeken a csemetekertek üres ágyai feláshatók, a lomblevelű csemeték megnyeshetők s lágy időjárás mellett, kivált homokos talajon, a hó vége felé a csemete ültetés is megkezdhető. Fűz és nyár dugványokat legjobb e hóban metszetni s elültetésig pinczében elhelyezni, vagy beföldelni.

Erdővédelem. A tűzifa tolvajlások még mindég gyakoriak szoktak lenni. A *Lasiocampa pini* hernyói, a *Lophirus pini*, *Bupalus piniarius* és *Panolis piniperda* bábjaik fenyvesekben moha alatt találjuk s írthatjuk, ugy ezeket, mint az *Ocneria dispar* petéket. A korán rajzó szúk, különösen a *Hylesinus piniperda* részére, fogófaikat dönthetünk.

Mellékhaszonvételek. Déli vidékeken tölgyesekben és bükkösökben a makkoltatás (téli legelő) még mindig tart. A mészégetés nyitott kemenczékben a hó vége felé megkezdhető. Szalajfőzés folytatandó. Szénégetés, fuvarozás mint az előbbi hónapban.

Építkezések. Az építkezésekhez szükséges tervek és költségvetések elkészítése, továbbá a fa- és kő termelés, és szállítás szorgalmazandó. Usztató művek és vízi csuszatók kijavítandók; usztató folyók és patakok szabályozásához a szükséges rőzséről gondoskodjunk; óvjuk a partvédműveket, gátakat, csatornákat, gerebeket jégzajlás ellen.

Erdőrendezés. Térképezés, a becslési adatok feldolgozása műszerek előkészítése a külső munkákhoz.

M Á R C Z I U S.

(Böjtmás hava vagy tavaszeli.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz napt. (Február)	Zsidó naptár Adar, Nizan
1 P.	Jéz. gy. em. †	Albin	16 Pamfil vt.	15 Susan-P.
2 Sz.	Szimplicz. †	Szimplicz	17 Tódor	16 S. Ki Thi.
3 V.	F. 3. Oculi	F. 3. Kunig.	18 G. Hetv. v.	17
4 H.	Kázmér hv. †	Adorján	19 Arkip	18
5 K.	Özséb vt. †	Özséb	20 Leó pk.	19
6 Sz.	Koléta, Frigy.	Fridolin	21 Timót	20
7 Cs.	Aq.sz. Tam. †	Perpetua ○	22 Eugeniai vt.	21
8 P.	Jéz. 5 sz. s. †	Istenes János	23 Polikárp	22
9 Sz.	Római Fr. †	Francziska	24 Ján. feje m.	23 Sab. Vaj.
10 V.	F. 4. Laet.	F. 4. 40 vért.	25 G. Hush.	24
11 H.	Konstantin †	Konstantin	26 Perfir	25
12 K.	Gerg. p. ea. †	Gergely	27 Prokop	26
13 Sz.	Nicefor, R. †	Roderig	28 Vazul	27
14 Cs.	Matild kir. †	Matild ●	1 Márcz. Eud	28
15 P.	Longin vt. †	Longin	2 Hezich	29
16 Sz.	Heriber pk. †	Heribert	3 Eutróp	1 [R.-Ch. Niz.S.Vaj.]
17 V.	F. Judica	F. 5. Patrik	4 G. Vajh. v.	2
18 H.	Jer. Cir. S. J	Sándor	5 Konon	3
19 K.	József †	József	6 Amorii 42 vt.	4
20 Sz.	Joachim hv. †	Hubert	7 Vazul és t. vt.	5
21 Cs.	Benedek ap. †	Benedek	8 Teofilakt	6
22 P.	Fájdal. sz. †	Oktávián ○	9 Szeb. 40 vt.	7
23 Sz.	Frumen. vt. †	Frumencz	10 Kodrát és t.	8 Sab. Czav
24 V.	F. Pálm.	F. 6. Gábor	11 G. Nb. 1. v.	9
25 H.	Gy.-o.-B.A.	Gy.-O.-B.-A.	12 Teofanesz	10
26 K.	Manó vt. †	Manó	13 Nicefor pk.	11
27 Sz.	Rupert pk. †	Rupert	14 Benedek	12
28 Cs.	N.-Csütört. †	Gedeon	15 Agáp vt.	13
29 P.	N.-Péntek †	Nagyp. ☉	16 Szabbin. vt.	14
30 Sz.	Nagyszomb. †	Kvirin	17 Elek	15 S. Pas. 1. n.
31 V.	Husvét v.	F. Hus. v.	18 G. Nb. 2. v.	16 Pas. 2. n.

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	6.44	5.41	7.08	7.31	17	6.13	6.05	8.03	9.40
2	6.43	5.43	8.19	7.57	18	6.11	6.07	8.29	10.44
3	6.41	5.45	9.30	8.22	19	6.09	6.08	8.57	11.46
4	6.39	5.46	10.44	8.50	20	6.07	6.09	9.30	d. e.
5	6.37	5.48	11.57	9.19	21	6.05	6.11	10.06	12.45
6	6.35	5.49	d. e.	9.52	22	6.03	6.13	10.47	1.42
7	6.33	5.50	1.10	10.33	23	6.01	6.14	11.35	*2.32
8	6.31	5.52	2.20	11.21	24	5.59	6.15	d. u.	3.17
9	6.29	5.54	3.24	d. u.	25	5.57	6.17	1.29	3.57
10	6.27	5.55	4.20	1.28	26	5.55	6.18	2.33	4.32
11	6.25	5.55	5.06	2.36	27	5.53	6.20	3.40	5.03
12	6.23	5.56	5.45	3.50	28	5.51	6.21	4.50	5.31
13	6.21	6.59	6.18	5.03	29	5.49	6.22	6.02	5.57
14	6.19	6.01	6.47	6.15	30	5.47	6.24	7.15	6.23
15	6.17	6.02	7.12	7.26	31	5.45	6.26	8.29	6.50
16	6.15	6.03	7.37	8.34					

FARAGÓ BÉLA

cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés —

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

M Á R C Z I U S 16—31.

Márctius havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. Déli vidékeken fejezzük be e hóban a téli favágásokat, a ritkításokat pedig és a fakiszállítást folytassuk. A botolós és nyeseő füzemben kezelt erdőkben, berkekben a fahasználatnak most van az ideje.

Magas hegységben a havon való fakiszállítást, különösen a tutajozásra, usztatásra szánt fát szorgalmazzuk, lágy időjárás mellett a vizes csusztatókön is megkezdhetjük a munkát, sőt a tutajkötést is, különösen az oly helyeken, hol a hóvízre szorulunk. Készítsünk gúzsokat, hevedereket és evezőket. A favágás a magas hegységben még mindég szünetel, legfeljebb a saját építkezéseinkhez szükséges fát termeltethetjük.

Erdőművelés. Vörös fenyő tobozokat e hóban még gyűjthetünk, azonfelül ákác magot és az északi vidékeken kőris magot is.

Vizsgáljuk meg gyakran a teletetés végett elhelyezett tölgy-makkot, de óvjuk a melegtől, nehogy kicsirázzék. A hó vége felé a tölgy-makk déli vidékeken már el is ültethető, ugyanott a csemete-ültetés is megkezdhető, kivált homokos talajon; továbbá a csemetekertek feláshatók, a vetés és a csemeték iskolázása megkezdhető. A megrendelt csemeték elszállíthatók. Csemetekeretekben a hó és esővíz elvezetendő, a fagy által netán kihuzott csemetesorok közei feltöltendő, vagy betaposandók. Fűtött és napos magpergetőkben a munkát folytassuk.

Erdővédelem. Déli vidékeken, száraz időjárás mellett a tűzre kell felügyelni, nehogy erdőégés származzék. Erdőszéleken ügyeljünk az erdőhatárookra, nehogy szántás, réttisztítás közben, a szomszéd-birtokosok az erdőbe tolakodjanak.

A *Lasiocampa pini* hernyói ellen a fák kátránygyűrűkkel látandók el. A *Lophyrus pini*, *Bupalus piniarius* és *Panolis piniperda* bábjaít még a moha alatt találjuk s irtathatjuk. Szűk részére, ha meleg idő jár, fogófákat döntessünk. A *Hylobius abietis* által megtámadott tuskókat irtsuk.

Mellékhaszonvételek. A mészégetés, szalajfőzés, szénégetés és szénfuvarozás, mint az előbbi hónapban. A tűvön eladandó tölgy-cserkéreg értékesítéséről gondoskodjunk. A köztes mezőgazdasági használatra szánt területeket adjuk át. A nyári legelő bérbeadásának itt az ideje.

Építkezések. E hóban különösen az utakra kell felügyelni: a vizet az úttestről levezetni, kátyukat, mély keréknyomokat tört kővel kitölteni, hidakat, karfákat, vízáteresztőket jó karba helyezni. Az usztató művek: gátak, gerebek, csatornák, vizes csusztatók kijavítandók, jégzajlás ellen óvandók, az usztató folyókön és patakokon a szabályozási művek kijavítandók. Készítsünk építkezéseinkhez terveket, költségvetéseket.

Erdőrendezés. Mint az előző hóban.

Á P R I L I S.

(Szent-György hava vagy tavasz hó.) — 30 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz napt. (Márczius)	Zsidó naptár Nizan, Ijar
1	H. Husvét h.	Husvét h.	19 Krizs. és D.	17
2	K. P. Ferencz h.	Teodózia	20 Szabb. vt. k.	18
3	Sz. Richard pk.	Rikárd	21 Jakab az ifj.	19
4	Cs. Izidor pk. et.	Izidor	22 Vazul vt.	20
5	P. Ferr. Vincze†	Diodór	23 Nikon	21 Pas. 7. n.
6	Sz. Coelesztin p.	Cölesztin	24 Zakariás hv.	22 S. P. 8. n.
7	V. F. 1. Qua.	F. 1. Epifán	25 Gy.-B.-A.	23
8	H. Dénes pk. hv.	Dénes	26 Gábor	24
9	K. Dömötör vt.	Dömötör	27 Matrona vt.	25
10	Sz. Ezechiel pr.	Ezekiel	28 István	26
11	Cs. Leo p. et.	Leó	29 Márk pk.	27
12	P. Gyula p. hv.†	Gyula	30 Klimak. Ján.	28
13	Sz. Hermen. vt.	Hermenegild	31 Hipác	29 S. Semini
14	V. F. 2. Mis.	F. 2. Tíbor	1 Á. G. N. 4. v.	30
15	H. Anaszt. vt.	Anasztázia	2 Titusz	1 Kos Chodes
16	K. Lambert vt.	Lambert	3 Nikéta ap.	2 Ijar R. Chod.
17	Sz. Rezső, Anicét	Aniczét	4 József	3
18	Cs. Apollónius v.	Apollón	5 Klaudiusz	4
19	P. Timon vt. †	Timon	6 Eutik	5
20	Sz. Tivadar hv.	Tivadar	7 György pk.	6 S. Thaz. M.
21	V. F. 3. J. olt.	F. 3. Anzelm	8 G. Nb. 5. v.	7
22	H. Szot. és Kaj.	Szótér	9 Eupszik vt.	8
23	K. Béla pk. vt.	Béla	10 Terencz	9
24	Sz. György vt.	György	11 Antipa	10
25	Cs. Márk ev.	Márk	12 Vazul pk.	11
26	P. Kletus és M.†	Kilit	13 Márton p.	12
27	Sz. Zita sz.	Zita	14 Arisztark	13 S. Achre M.
28	V. F. 4. Cant.	F. 4. Val. v.	15 G. Nb. 6. v.	14
29	H. Péter vt.	Szibilla	16 Agape	15
30	K. Zsófia sz. vt.	Katalin	17 Simeon pk.	16

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	5.43	6.26	9.45	7.20	16	5.13	6.48	7.26	10.35
2	5.41	6.28	11.01	7.52	17	5.12	6.49	8.01	11.33
3	5.38	6.30	d. e.	8.31	18	5.10	6.51	8.40	d. e.
4	5.36	6.31	12.14	9.17	19	5.08	6.52	9.25	12.26
5	5.34	6.32	1.20	10.12	20	5.06	6.53	10.17	1.13
6	5.32	6.34	2.18	11.14	21	5.04	6.55	11.15	1.54
7	5.30	6.36	3.06	d. u.	22	5.02	6.57	d. u.	2.31
8	5.28	6.37	3.47	1.36	23	4.00	6.58	1.21	3.03
9	5.26	6.38	4.20	2.48	24	4.58	7.59	2.28	3.33
10	5.24	6.39	4.48	3.59	25	4.56	7.01	3.39	3.58
11	5.23	6.41	5.14	5.10	26	4.55	7.02	4.52	4.23
12	5.21	6.42	5.40	6.18	27	4.53	7.03	6.07	4.50
13	5.19	6.43	6.04	7.25	28	4.51	7.05	7.24	5.18
14	5.17	6.45	6.29	8.29	29	4.49	7.06	8.44	5.49
15	5.15	6.47	6.56	9.33	30	4.48	7.08	10.01	6.26

FARAGÓ BÉLA

cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés —

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

Á P R I L I S 16—30.

Április havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. — Magas hegységben, hol eddig a nagy hó miatt nem vághattunk, a favágást és ritkítást megkezdhetjük, a fakiszállítást pedig száraz és vizes csúsztatókon folytassuk, fejezzük be azonban a szabad eregetést és a földcsúsztatókon való közelítést, vontatást, kivált meredek hegyoldalakon, az erdőtalaj kiméltése szempontjából.

Déli vidékeken a fának tengelyen való kiszállítása, a botoló és nyeső üzemben kezelt erdőkben pedig a fatermelés folytatandó. Cserkereg-erdőkben a favágást kezdjük meg, Kosárfonó fűz vesszőt és a vízi építkezésekhez szükséges rőzsét most termeljük. A hasított faárúk, ugymint: zsindely, dránicza, szőlőkaró és dongakészítés, valamint a tuskóirtás megkezdhető.

Az usztatás és tutajozás, kivált az oly vizeken, a hol hóvizre vagyunk utalva, a legnagyobb erővel megkezdendő.

Erdőművelés. — A vetésre, ültetésre, csemeték iskolázására, hiányos erdősítések kijavítására, eleven sövények telepítésére, csemetékertek megművelése és trágyázására e hónap a legalkalmasabb, az elvetett magvak és elültetett csemeték ugyanis a tavaszi esőtől hamar csíráznak, illetőleg könnyen megerednek. A fenyővetéseket fedjük be, nehogy kikelő csemetéinket a madarak elpusztítsák. A vetések csakis a késői fagyoktól látogatott és a magas fekvésű, zord helyeken halaszthatók még el. Az ezen hónapban még be nem erdősíthető zord helyekre szánt csemetéket, ha szelidebb termőhelyen vannak csemetékertjeink, szedessük ki és földeljük be árnyas helyen; ugyanazt tegyük akkor is, ha elegendő munkaerő hiányában, előreláthatólag, sokáig fog tartani az erdősítés, nehogy csemetéink nagyon megeredjenek.

A dugványozást fejezzük be. Napos és fűtött magpergetőkben folytassuk a munkát.

Erdővédelem. — E hóban főleg az erdei tűzekre kell ügyelni, azonfelül a kéreg, hánscs, csemete és ültetni való fiatal élőfa tolvajokra, valamint a legeltetésre. A tilalmazási jelek felállítandók.

A szű részére fogó fákat döntessünk, a *Hyllobius abietis* által megtámadott tuskók irtását fejezzük be. Ha a *Lasiocampa pini* hernyói még ki nem bujtak, ismételjük a fáknek kátránygyűrűkkel való ellátását. A *Psilura monacha* fiatal hernyóinak pusztítása most még könnyű, mivel csoportokban a fa derekán tartózkodnak.

Mellékhaszonvételek. — A tölgy- és lúczkéreghántás, valamint hárs- és szilhánscs termelés megkezdhető. Mészégetés, szalajfőzés folytatandó. A szénéégetést most már mindenütt megkezdhetjük. Vadgyümölcs-csemeték elárúsíthatók.

Építkezések. — Utak, hidak, vízi építmények kijavítása folytatandó, új építések megkezdhetők; szorgalmazzuk különösen a rőzséből készítendő sarkantyuk, partvédő művek, gátak kiépítését, hogy a rőzse megeredjen.

Erdőrendezés. — Kedvező időjárás mellett a felmérési és becslési s egyéb külső munkák megkezdhetők.

M Á J U S.

(Pünkösöd hava vagy tavaszutó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár (Április)	Zsidó naptár Ijar, Szivan
1	Sz. Fülöp és Jak.	Fülöp, Jak.	18 János szerz.	17
2	Cs. Atanáz ea.	Atanáz	19 Pafnuc	18 Lag-beomer
3	P. Sz. † megt. †	Ker. felt.	20 Nagyp.	19
4	Sz. Flórián vt.	Flórián ○	21 Január	20 S. Emor
5	V. F. 5. Rog.	F. 5. Goith.	22 G. Hus. v.	21
6	H. Ol. f. J. }	Dam. János	23 Husvéth.	22
7	K. Szanisz. }	Szaniszló	24 Husv. k.	23
8	Sz. Mih. f.m. }	Arzén	25 Márk ev.	24
9	Cs. Áld. osüt.	Áld. osüt.	26 Vazul	25
10	P. Ant. pk. hv. †	Antonin	27 Simon	26
11	Sz. Mamert. pk.	Mamertus	28 9 vértanu	27 S. B. Bech.
12	V. F. 6. Ex. P.	F. 6. Pong. ●	29 G. Jázon pk.	28
13	H. Szervác pk.	Szervác	30 Jakab aps.	29
14	K. Bonifác vt	Bonifác	1 Május Jer.	1 Sziv. R. Ch.
15	Sz. Izidor vt. Zs.	Mózes	2 N. Atanáz hal.	2
16	Cs. Nep. János vt.	Peregrin	3 Tim., Maura	3
17	P. Paskál hv. †	Paskál	4 Pelágia sz.	4
18	Sz. Erik kir. vt. †	Venancz	5 Irene vt.	5 S. Bam.
19	V. F. Pün. v.	F. Pün. v.	6 G. Jób	6 Seb. 1. nap.
20	H. Pün. hét.	Pün. hét. ○	7 Sz. ker. meg.	7 Seb. 2. nap.
21	K. Timót vt.	Kon és Ilona	8 János ev.	8
22	Sz. Jul. sz. K. †	Júlia	9 Izaiás prof.	9
23	Cs. Dezső pk. vt.	Dezső	10 Zelot. Simon	10
24	P. Sz. M. k. s. †	Eszter	11 Móc ap.	11
25	Sz. Orbán p. vt. †	Orbán	12 Epifán	12 S. Nassz.
26	V. F. 1. Sz.	F. Beda	13 G. Glic. vt.	13
27	H. Pazzi Magd.	Luczián ⊕	14 Izidor vt.	14
28	K. Emil vt., Ág.	Emil	15 Pákóm	15
29	Sz. Maxim	Maxim	16 Teodór	16
30	Cs. Urnapja	Nándor	17 Andronik	17
31	P. Petron. sz. †	Petronella	18 Pét., Dén. st.	18

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d		N a p		H o l d		
	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	
1	4.46	7.09	11.12	7.10	17	4.23	7.30	8.07	11.53
2	4.44	7.10	d. u.	8.03	18	4.22	7.31	9.03	d. e.
3	4.43	7.12	12.14	9.05	19	4.21	7.32	10.02	12.31
4	4.41	7.13	1.07	10.14	20	4.19	7.33	11.04	1.04
5	4.40	7.14	1.48	11.26	21	4.18	7.34	d. u.	1.33
6	4.38	7.15	2.24	d. u.	22	4.17	7.36	1.18	1.59
7	4.36	7.16	2.54	1.49	23	4.16	7.37	2.28	2.24
8	4.35	7.18	3.20	2.59	24	4.15	7.38	3.41	2.49
9	4.34	7.20	3.44	4.06	25	4.14	7.39	4.57	3.16
10	4.32	7.21	4.07	5.13	26	4.13	7.41	6.16	3.45
11	4.30	7.22	4.32	6.18	27	4.12	7.42	7.35	4.19
12	4.29	7.24	4.58	7.23	28	4.11	7.43	8.53	5.00
13	4.28	7.25	5.27	8.25	29	4.11	7.44	10.02	5.50
14	4.27	7.26	5.59	9.24	30	4.10	7.45	11.01	6.49
15	4.26	7.27	6.36	10.19	31	4.09	7.46	11.49	7.59
16	4.24	7.29	7.18	11.10					

M Á J U S 1—15.

FARAGÓ BÉLA

cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés —

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

M Á J U S 16—31.

Május havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. — Magas hegységben a favágást és ritkítást, valamint a száraz és vizes csúsztatókon való közelítést és fuvarozást folytattassuk. Déli vidékeken a sarj- és középerdőkben a fakiszállítás, nemkülönbén a botoló- és nyeseő-üzemben kezelt erdőkben a fatermelés az új sarjak kimélése szempontjából beszüntetendő, szálerdőkben azonban a fafuvarozás folytatható. Cserkéreg-erdőkben a tarolás, továbbá a kosárfonó fűzvesző vágás és rözsetermelés folytatandó.

Az usztatást és tutajozást folytassuk. Hasított árúk, úgymint: zsindey, dránicza, szőlőkaró és dongatermelés, továbbá a tuskóirtás folytatandó.

Erdőművelés. — Erdősítési munkák, úgymint: a vetés, ültetés, iskolázás, eleven sövények telepítése, folytatandó a déli vidékeken lehetőleg befejezendő. A kikelt vetések takaróját szedjük le, tisztítsuk s-egyengessük ki a csemetekertek utait és porhanyítsuk fel a régi csemeteágyakat; a gyomlálás megkezdhető; száraz időjárás mellett öntözzük és árnyékoljuk be a vetéseket. A télen gyűjtött kőris- és gyertyán magot földeljük be; szil vetésekhez készítsük elő a csemeteágyakat, mivel kedvező időjárás mellett a hó vége felé már szilmagot gyűjthetünk.

Erdővédelem. — A legeltetésre, kéreg- és fütolvajokra, valamint a madárfészek-rablókra ügyeljünk; legeltetésre kiadott területeken a pásztorok szemeltartandók, nehogy tilosba menjenek, a tüzzel gondatlanul bánjanak és az élő fáknak kárt okozzanak. A szű-fogó fák megvizsgálandók és ha meg vannak támadva, lehántandók, a lehántott kéreg pedig elégetendő. A *Psilura monacha*, *Porthesia chrisorrhoea* és *Bombix neustria* csoportokban megtalálható hernyóit irtsuk.

A *Hylobius abietis* fogóárkokban kitett friss kergén és dorongokon elpusztítható. A cserebogarakat, különösen erdősítések és csemetekertek közelében, rázassuk le a fákról és pusztítsuk el. A mezőgazdasági köztes használatra kiadott területek művelése ellenőrizendő.

Mellékhaszonvételek. — A tölgy- és lúczkéreghántást, hárs- és szilhánccs termelést folytassuk.

Folytassuk a méz- és szénégetést valamint a fuvarozást; a szalajfőzést pedig addig, a míg hamukészletünk tart; a szalajfőzéshez való hamugyűjtés megkezdhető.

Építkezések. — Száraz és vízi építkezéseinket, az útépitéseket folytassuk. Új uthálók, utak s másnemű építkezések tervezése, lejt-mérése és kitűzése megkezdhető. Utakra, hidakra, vízáteresztőkre, útárkokra, korlátokra ügyeljünk, nehogy a közlekedés ezek hiányossága miatt megakadjon; vízi építményeinket az usztatás és tutajozás tartama alatt folytonosan javítsuk ki a megsérülés után azonnal, hogy a nagyobb károknak elejét vegyük.

Erdőrendezés. — A külső becslési és felmérési munkáknak itt az ideje.

J U N I U S.

(Szent-Iván hava vagy nyárelő.) — 30 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár (Május)	Zsidó naptár Szivan, Thamm
1	Sz. Pam. áld. vt.	Jusztin	19 Patrik és t.	19 S. Behalot
2	V. F. 2. Er. pk.	F. 1. Erazm.	20 G. Talalé	20
3	H. Klotild kir.	Klotild ○	21 Konst. és II.	21
4	K. Quirin pk. vt.	Kerény	22 Baziliszk	22
5	Sz. Bon. pk. vt.	Bonifác	23 Mihály pk.	23
6	Cs. Norb. pk. hv.	Norbert	24 Styl. Simeon	24
7	P. Jéz. sz. sz. †	Robert	25 Sz. Iván feje	25
8	Sz. Med. pk. hv.	Medárd	26 Kárpusz	26 S. Selach.
9	V. F. 3. P. és F.	F. 2. Felicz.	27 G. Hellád	27
10	H. Marg. király.	Margit	28 Eutik	28
11	K. Barnabás ap.	Barnabás ●	29 Teodózia	29
12	Sz. Ékesb. Ján. Antonina		30 Izác ap.	30 Ros Chodes
13	Cs. Páduai Antal	Tóbiás	31 Az U. J. m.	1 Thamusz
14	P. N. V. ea. †	Vazul	1 Jun. Juszt.	2
15	Sz. Vid, M. Cresz.	Vid, Aurél	2 Niczefór pat.	3 S. Korach
16	V. F. 4. R. Fer.	F. 3. Jusz.	3 G. Luczillán	4
17	H. Rainer hv.	Rainer	4 Metrof. patr.	5
18	K. Markusz, M.	Marcellán	5 Tiri Dorót	6
19	Sz. Gyárf. és Pro.	Gyárfás, P. ○	6 Hiláron ap.	7
20	Cs. Szilvér p. vt.	Szilvér	7 Teodót pk. vt.	8
21	P. Gonz. A hv. †	Aibán	8 Theodóerek.	9
22	Sz. Paulin pk. hv.	Paulin	9 Cziril és Ath.	10 S. Chukat.
23	V. F. 5. Edil. k.	F. 4. Ediltrud	10 G. Pünk. v.	11
24	H. K. sz. Ján. sz.	Iván	11 Pünk. h.	12
25	K. Vilmos. Feb.	Vilmos ⊕	12 Onufrius	13
26	Sz. Ján. és P. vtk.	János és Pál	13 Aquilina	14
27	Cs. László m. k.	László	14 Elizeusz pr.	15
28	P. Leo p. ††	Ireneus	15 Amosz pr.	16
29	Sz. Péter, Pál	Péter, Pál	16 Tikon pk.	17 S. Balak
30	V. F. 6. P. em.	F. 5. P. em.	17 G. 1. Mind.	18 Temp. elf. bjt.

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d		N a p		H o l d		
	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	
1	4.08	7.47	d. e.	9.14	16	4.04	7.58	8.54	11.36
2	4.07	7.47	12.28	10.27	17	4.04	7.58	9.57	d. e.
3	4.07	7.48	12.59	11.39	18	4.04	7.59	11.03	12.03
4	4.06	7.49	1.26	d. u.	19	4.03	7.59	d. u.	12.27
5	4.06	7.50	1.51	1.58	20	4.03	7.59	1.19	12.52
6	4.05	7.50	2.14	3.03	21	4.03	8.00	2.21	1.16
7	4.05	7.51	2.37	4.09	22	4.03	8.00	3.48	1.43
8	4.04	7.52	3.01	5.14	23	4.03	8.00	5.06	2.13
9	4.04	7.53	3.28	6.16	24	4.03	8.00	6.25	2.50
10	4.04	7.54	3.59	7.17	25	4.04	8.00	7.40	3.35
11	4.04	7.55	4.35	8.14	26	4.04	8.00	8.46	4.29
12	4.04	7.55	5.15	9.06	27	4.04	8.00	9.41	5.39
13	4.04	7.56	6.03	9.53	28	4.05	8.00	10.25	6.51
14	4.04	7.57	6.56	10.31	29	4.05	8.00	11.00	8.08
15	4.04	7.58	7.53	11.05	30	4.06	8.00	11.30	9.24

FARAGÓ BÉLA

cs. és kirá'yi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés —

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

J U N I U S 16—30.

Junius havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. — A favágást, ritkítást, ugyszintén a csuszatókon való közelítést és fuvarozást is folytassuk a magas hegységben. Az usztatás és tutajozásnál használjuk fel az esős időszakokat.

Déli vidékeken fejezzük be a cserkéreg-erdőkben a használatot, a ritkításokat és tuskóirtást azonban, valamint szálerdőkben a fafuvarozást, nemkülönbén a zszindely, dránicza szőlőkaró és dongakészítést folytassuk.

Erdőművelés. — A vetések, ültetések a magas hegységben is befejezendők.

Csemetekertekben a csemeteágyakat, utakat, kerítések alját a gyomoktól tartsuk folyton tisztán, ügyeljünk kivált arra, hogy a gyomok lehetőleg még virágzás, de mindenesetre magérés előtt gyökereitől kiirtassanak; használjuk fel e gyomokat korhadtföld (Compost) készítésre; porhanyítsuk fel a csemeteágyak talaját s védjük azokat a nap heve ellen beárnyalás által. Tartós száraz időjárás mellett az öntözést el ne mulasszuk. Gyűjtsünk szilmagot és vessük el azt a már előkészített csemeteágyakba.

Erdővédelem. — E hóban is főleg a legeltetésre, fűtolvajokra és tüzekre kell ügyelni. Az erdő, tag és osztag határokat járjuk be s vegyük számba a határköveket, határdombokat s egyéb határjeleket, a hiányosakat cseréljük ki ujakkal.

Csemetekertekben s azok közelében a lótetű (*Gryllotalpa vulgaris*) fészkek, valamint a cserebogár pajodok felkeresendők és elpusztítandók. A szűfogófaakat vizsgáljuk meg gyakran s hámozassuk le azokat és égessük el a kérget, ha a szúk által meg vannak támadva; ha szükséges, döntessünk új fogófaakat. A *Hylobius abietis* irtása folytatandó. A *Lasiocampa pini*, *Cnethocampa pinivora* és *Psilura monacha* által megtámadott állabokat, ha látjuk, hogy a hernyók táplálék hiányában vándorolni kénytelenek, vegyük körül fogóárkokkal, utakra helyezett friss fenyőgalyakkal s irtsuk a hernyókat. A mezőgazdasági köztes használatra kiadott területeken a kapálás, töltögetési munka figyelemmel kísérendő, nehogy a vetésben vagy kiültetett csemetékben vigyázatlanságból vagy hanyagságból a bérlők kárt okozzanak.

Mellékhaszonvételek. — Mészégetés, szénégetés és szállítás, továbbá szalajfőzéshez való hamugyűjtés, mint az előző hóban. A lúczkéreghántás e hóban befejezendő. Vágásokban, erdősitett helyeken a fű megbízható embereknek kisarlózásra eladható, mindazonáltal e használat csak szigorú felügyelet alatt gyakorolható.

Építkezések. — Utak, hidak építése, javítása, folyó- és patak-szabályozások, vízi építkezések, valamint a csak későbbben kiépítés alá kerülő új építkezések tervezése, felmérése, kitűzése folytatandó.

Az utakat, hidakat, korlátokat, vizáteresztőket, útárkokat tartsuk folyton jókarban, illetőleg tisztán.

Erdőrendezés. — A külső becslési és felmérési munkák folytatandók.

JULIUS.

(Szent-Jakab hava vagy nyárhó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz napt. (Junius)	Zsidó naptár	Thamusz, Al
1	H. Teodorik áld.	Theobald	18 Leonc vi.	19	
2	K. Sárlos B.-A.	Sarl. B.-A. C	19 Judás aps.	20	
3	Sz. Holiodor pk.	Jácint	20 Metód pk.	21	
4	Cs. Ulrik pk.	Ulrik	21 Julián vt.	22	
5	P. Czir. és Met.	Cziril, Meth.	22 Özséb pk. vt.	23	
6	Sz. Izaiás pr.	Izaiás	23 Agrippina sz.	24	Sab. Pinc
7	V. F. 7. J. sz.	F. 6. Vilibald	24 K. Ján. sz.	25	
8	H. Kilián pk.	Kilián	25 Febr. és t.	26	
9	K. Anatóliusz v.	Cziril	26 Dávid rem.	27	
10	Sz. Amália sz.	Amália ●	27 Sámson pap.	28	
11	Cs. Pius p. vt.	Placxid	28 Cír. és János	29	
12	P. Gualb. Ján. a.	Henrik	29 Péter, Pál	1	Ab Ros Ch.
13	Sz. Anaklet p. vt.	Jenő	30 12 apostol	2	S. Matoth
14	V. F. 8. Bonav.	F. 7. Bonav.	1 Jul. G. 3. D.	3	
15	H. Henrik cs.	Apost. oszl.	2 B.-A. meze	4	
16	K. Karmel. B. A.	Rut	3 Jácint vt.	5	
17	Sz. Elek hv. End.	Elek	4 Krét. András	6	
18	Cs. Frigyes pk. v.	Frigyes ○	5 Márta özv.	7	
19	P. Paulai Vincze	Rufina	6 N. Szizoesz	8	[S. Haz.
20	Sz. Illés, Margit	Illés	7 Cziriaká	9	S. Debar.
21	V. F. 9. L. M.	F. 8. Dániel	8 G. 4. Prokóp	10	Jeruzs. elp. b.
22	H. Mária Magd.	Magdolna	9 Pankrácz pk.	11	
23	K. Apollin. pk.	Apollinár	10 Leonc és t.	12	
24	Sz. Krisztina vt.	Krisztina	11 Eufémia vt.	13	
25	Cs. Jakab ap.	Jakab ☉	12 Prokl. és Hil.	14	
26	P. Anna assz.	Anna	13 Gáb. fő, sz. I.	15	
27	Sz. Pantaleon vt.	Pantaleon	14 Aquila és Pr.	16	S. Vaetoh.
28	V. F. 10. Incze	F. 8. Incze	15 G. 5. Quirik	17	
29	H. Beatrix vt.	Mártha	16 Atenogén pk.	18	
30	K. Abdon, Szen.	Judit	17 Marina	19	
31	Sz. Loj. Ignác	German	18 Emilián vt.	20	

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d		N a p		H o l d		
	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	
1	4.06	8.00	11.54	10.38	17	4.19	7.52	11.07	11.20
2	4.07	8.00	d. e.	11.49	18	4.20	7.51	d. u.	11.44
3	4.07	7.59	12.20	d. u.	19	4.21	7.49	1.33	d. e.
4	4.08	7.59	12.43	2.02	20	4.22	7.48	2.42	12.11
5	4.09	7.58	1.07	3.07	21	4.23	7.47	3.58	12.44
6	4.09	7.58	1.33	4.10	22	4.24	7.46	5.14	1.23
7	4.10	7.57	2.03	5.10	23	4.25	7.45	6.24	2.12
8	4.11	7.57	2.36	6.09	24	4.27	7.44	7.25	3.11
9	4.12	7.57	3.14	7.03	25	4.28	7.43	8.15	4.21
10	4.12	7.56	3.59	7.51	26	4.29	7.42	8.55	5.40
11	4.13	7.55	4.50	8.33	27	4.30	7.41	9.29	6.59
12	4.14	7.55	5.46	9.08	28	4.31	7.40	9.57	8.16
13	4.15	7.55	6.47	9.40	29	4.33	7.39	10.23	9.30
14	4.16	7.54	7.49	10.08	30	4.34	7.37	10.46	10.42
15	4.17	7.53	8.53	10.33	31	4.35	7.35	11.10	11.50
16	4.18	7.52	9.59	10.56					

FARAGÓ BÉLA

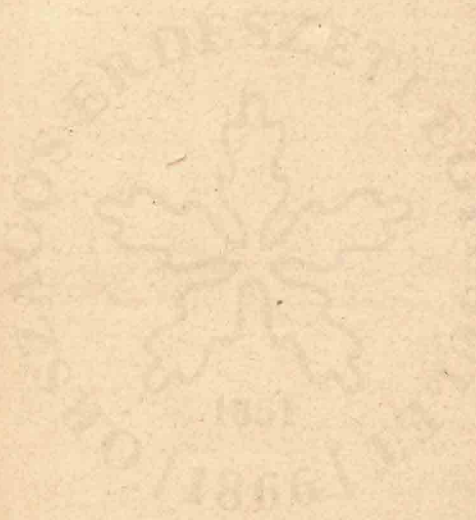
cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés ==

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák díszfenyő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

JULIUS 16-31.

Julius havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. Magas hegységben a favágás és ritkítás, nemkülönben a fuvarozás és csusztatókon való közelítés folytatandó. Az usztatás és tutajozás, kivált duzzasztott vízzel és esős időben, még mindig tart. A ritkításokat, fafuvarozást, tuskóirtást a déli vidékeken is folytathatjuk.

A fokozatos felujítás alatt álló vágásokban a tarolás alá kerülő fák kiválasztása és megjelölése megkezdhető. Dolgoztassuk fel a szél által kidöntött és tövön kiszáradt fákat.

Kosárfonó fűvesző a hó vége felé, a második nedvkeringés beálltával, ismét nyeshető. A hasított faárúk készítését folytathatjuk.

Erdőművelés. A csemetekertek gyomoktól tisztán tartandók, száraz időjárás mellett különösen a vetések öntözőndők és beárnyalándók; lazítsuk fel a csemeteágyak talaját. Készítsünk korhadt földet (Compost), gyepphamut csemete kertjeink közelében.

Beerdősített területeken védjük a csemetéket a gyomok, lágy fanemek és cserjék elnyomása ellen, sarlózás, illetőleg a lágy fák és cserjék kivágása által. Az ősszel beerdősítendő területeken, különösen nagyon kötött talajon, az ültető helyek előre elkészíthetők. Nedves, posványos helyek vízlecsapoló árkokkal lecsapolandók.

Erdővédelem. Örkdödjünk a legeltetési tilalmak megtartása felett; a fűtolvajokra és a mezőgazdasági köztes használatra kiadott területek művelőire ügyeljünk. A határok bejárandók, esetleg kijavítandók és a hiányos határjelek (birtok, tag, osztag) újakkal pótlandók.

Pusztítsuk csemetekertekben a lótetűt (*Grylotalpa vulgaris*) és cserebogár pajodokat. A *Hylobius abietis* irtása folytatandó, ugyancsak pusztítsuk a *Pissodes notatust* is. A szúk által ellepett fogófákat hámoztassuk le s égessük el a kérget, ha szükséges új fogófákat döntessünk.

A *Lasiocampa pini* és *Psillura monacha* lepkéket pusztítsuk, valamint a *Cnethocampa processionea* hernyófészkeket is, ez utóbbiak pusztításánál a hernyószőrök mérges volta miatt a legnagyobb óvatosságra van szükség.

Mellékhaszonvételek. Szénégetés, mészégetés és fuvarozás, szalaj főzéséhez való hamu gyűjtés folytatandó. Nagy városok közelében értékesítsük az erdei gyümölcsöket.

Építkezések. Az építkezési munkák, valamint a tervezések, felmérések és kitzűzések folytatandók.

Erdőrendezés. A becslési, felmérési és egyéb külső munkákat folytassuk.

AUGUSZTUS.

(Kisasszony hava vagy nyárutó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár (Julius)	Zsidó naptár Ab, Elul.
1 Cs.	V. sz. Péter	Vas. Péter ○	19 Dinsz	21
2 P.	Lignori Alf.	Gusztáv	20 Illés pr.	22
3 Sz.	István vt.	Eleázár	21 Simeon, János	23 S. Ekev.
4 V.	F. 11. Dom. h.	F. 10. Dom.	22 G. 6. M. M.	24
5 H.	Havi B.-A.	Ozvald	23 Fókasz vt.	25
6 K.	Urunk szinv.	Urunk szinv.	24 Krisztina	26
7 Sz.	Donát pk. vt.	Kajetán	25 Anna	27
8 Cs.	Czirj. szp. vt.	Czirjék	26 Hermolaus	28
9 P.	Román vt. E.	Román ●	27 Pantelemon	29 [Ros Choda
10 Sz.	Lőrinczszp. v.	Lőrincz	28 Nikanor	30 Sab. Reeh
11 V.	F. 12. Zsuzs.	F. 11. Tibor	29 G. 7. Kallinik	1 Elul. R. Ch.
12 H.	Klára sz.	Klára	30 Szila	2
13 K.	Ipoly vt.	Ipoly	31 Eudoczim	3
14 Sz.	Ózséb áld. ††	Ózséb	1 Aug. Sz. †k.	4
15 Cs.	N.-B.-A.	N.-Bol.-A.	2 István er. at.	5
16 P.	Jácint hv.	Rókus ○	3 Izs. és Fauszt.	6
17 Sz.	Anasztáz pk.	Liberát	4 Efez. 7 gyer.	7 S. Softim.
18 V.	F. 13. Joak.	F. 12. Ilona	5 G. 8. Euszig.	8
19 H.	Tul. Lajos pk.	Szebald	6 Ur szin.	9
20 K.	Istv. kir.	István kr.	7 Istv. kir.	10
21 Sz.	Samuel pr.	Sámuel	8 Emilián pk.	11
22 Cs.	Timót vt.	Filibert	9 Mátyás ap.	12
23 P.	Beniti Fülöp	Farkas ●	10 Lőrincz vt.	13
24 Sz.	Bertalan ap.	Bertalan	11 Euplusz vt.	14 S. Ki Theze
25 V.	F. 14. Lajos	F. 13. Lajos	12 G. 9. Fotin	15
26 H.	Zefirin p. vt.	Zefirin	13 Maxim hv.	16
27 K.	Kalaz. Józs.	Gebhárd	14 Mikeás pr.	17
28 Sz.	Agoston pk.	Agoston	15 N.-B.-A.	18
29 Cs.	K. János fej.	Ján. feyv.	16 Diomed vt.	19
30 P.	Limai Róza	Róza ○	17 Miron vt.	20
31 Sz.	Rajmund hv.	Rajmund	18 Florusz, Laur	21 S. Ki Tova

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte ó. p.	nyugta ó. p.	kelte ó. p.	nyugta ó. p.		kelte ó. p.	nyugta ó. p.	kelte ó. p.	nyugta ó. p.
1	4.36	7.34	11.36	d. u.	17	4.57	7.10	1.42	11.18
2	4.37	7.33	d. e.	2.01	18	4.58	7.08	2.55	d. e.
3	4.39	7.31	12.04	3.03	19	4.59	7.06	4.06	12.02
4	4.40	7.30	12.37	4.02	20	5.00	7.04	5.09	12.53
5	4.41	7.29	1.18	4.58	21	5.02	7.02	6.03	1.58
6	4.42	7.27	1.55	5.48	22	5.03	7.00	6.48	3.12
7	4.44	7.25	2.44	6.32	23	5.04	6.59	7.30	4.29
8	4.45	7.24	3.40	7.09	24	5.06	6.57	7.55	5.48
9	4.46	7.22	4.40	7.43	25	5.08	6.55	8.22	7.06
10	4.48	7.21	5.42	8.12	26	5.09	6.53	8.47	8.21
11	4.49	7.19	6.46	8.38	27	5.10	6.51	9.12	9.32
12	4.50	7.18	7.51	9.02	28	5.12	6.49	9.37	10.42
13	4.51	7.17	8.58	9.25	29	5.13	6.47	10.05	11.48
14	4.52	7.15	10.06	9.48	30	5.14	6.45	10.36	d. u.
15	4.54	7.13	11.16	10.14	31	5.16	6.43	11.11	1.54
16	4.56	7.11	d. u.	10.43					

FARAGÓ BÉLA

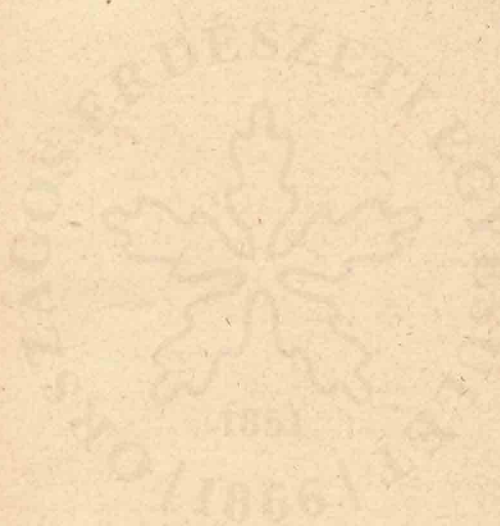
cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés —

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenyő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

AUGUSZTUS 16—31.

Augusztus havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. A favágás és ritkítás magas hegységekben még mindig folytatható.

A fafuvarozást és csuszatókon való közelítést, folytassuk. Az usztatás és tutajozás e hónapban rendszeren csak duzzasztott vízzel lehetséges.

A téli favágások kijelölését, valamint a fokozatos felujtás alatt levő vágásokban a tarolás alá kerülő fák kiválasztását és megjelölését, úgy szintén a szél által kidöntött és tővön elszáradt fák feldolgozását, kiszállítását szorgalmazzuk.

Kosárfonó fűveszőt e hóban is nyeshetünk.

A hasított faárúk készítését folytassuk.

Erdőművelés. Csemetekertekben ugyanazok a teendők mint az előbbi hónapban: gyomlálás, öntözés, beárnyalás, talaj felporhanyítás. A beerdősített területeken a csemeték, a gyomok, cserjék és lágyfák elnyomása ellen védendő. Készítsük elő a legközelebbi erdősítésekhez az ültető helyeket, kivált kötött talajon.

Magas hegységben az őszi erdősítések, különösen lúczültetés e hó vége felé már megkezdhető.

Ha a nyár elég meleg, a hó vége felé már nyirmagot is gyűjthetünk.

Erdővédelem. Legeltetésre, tüzekre, fűtolvajokra stb. ügyeljünk. A határokat (erdő, tag, osztag) járjuk be, s pótoljuk ki a hiányos határjeleket. A mezőgazdasági köztes használatra kiadott vágasterületek bérlőit, különösen az aratásnál tartjuk szemmel.

A szű- fogó fák gyakran megvizsgálandók, valamint a beteges kinézésű álló fák is s ha szűk által vannak ellepve, döntessük- és hámoztassuk le azokat is; szükség esetén döntessünk új fogó fákat. Pusztítsuk a *Hylobius abietis* és *Pisodes natotus*t, csemete kertjeinkben pedig a lőtétűt (*Gryllotalpa* v.) és cserebogár pajodokat. A *Psyllura monacha* lepék többnyire már lerakták petéiket, gyűjtsük tehát és semmisítsük meg azokat. A *Cnethocampa processionea* hernyófészkek szedése és elégetése folytatandó.

Mellékhaszonvételek. Folytassuk a szénégetést, mészégetést, hamugyűjtést. A makk- és gubacstermés felbecsülendő. A makkoltatás és téli legelők bérbeadásáról, valamint a gubacsszedés, vagy eladásról gondoskodjunk.

Építkezések. Az építkezések folytatandók. Az utakat, hidakat, korrátokat, vízáteresztőket, útárkokat tartjuk rendben.

Erdőrendezés. A külső munkák még mindig folyamatban vannak.

S Z E P T E M B E R.

(Szent-Mihály hava vagy őszelő.) — 30 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár (Aug.)	Zsidó naptár Elul 5668. Thisri
1	V. F. 15. Óra.	F. 14. Egyed	19 G. 10. A.ést.	22
2	H. Elpid ap.	Jusztusz	20 Sámuel pr.	23
3	K. Mansuet pk.	Hildegard	21 Tádé	24
4	Sz. Rozália sz.	Rozália	22 Zotik és társa	25
5	Cs. Viktorin pk	Herkulesz	23 Farkas	26
6	P. Zakariás pr.†	Zakariás	24 Eutik	27
7	Sz. Regina sz. vt.	Regina	25 Bertalan	28 S. Nizawin
8	V. F. 16. Kisa.	F. 15. Korb.	26 G. 11. Adrián	29 Thisri 5668
9	H. Kl. Péter hv.	Gorgon	27 Poémén	1 Ros. Has. 1
10	K. Tol. Miklós	Jodok	28 Mózes rem.	2 " " 2
11	Sz. Jácint vt.	Teodóra	29 K. sz. Ján.	3 Gedalj. böjt
12	Cs. Guido hv.	Guidó	30 Sándor pk.	4
13	P. Amát pk. hv.	Amát	31 B.-Assz. övl.	5
14	Sz. Kereszt fel.	Ker. felm.	1 Szept. Évk.	6 S. Vajelech
15	V. F. 17. Már.	F. 16. Nik. ○	2 G. 12. Mam.	7
16	H. Eufémia sz. v.	Eufémia	3 Antim pk.	8
17	K. Lambert pk.	Lambert	4 Babilasz érs.	9
18	Sz. K. József K.	Titusz	5 Zakarias pr.	10 Jom Kip.
19	Cs. Január vt.	Január	6 Mihály csod.	11
20	P. Euszták †	Euszták	7 Szoczon vt.	12
21	Sz. Máté ap. †	Máté	8 Kisassz.	13 S. Haasz.
22	V. F. 18. Vil. T.	F. 17. Móricz	9 G. 13. Joak.	14
23	H. Linus p. vt.	Tekla	10 Menodóraést.	15 Suk. 1. n.
24	K. Gellért pk. vt.	Gellért	11 Teodóra	16 Suk. 2. n.
25	Sz. Kleofás Jéz. t.	Kleofás	12 Antonóm pk.	17
26	Cs. Jusztina sz. v.	Jusztina	13 Föltam. t. av.	18
27	P. Adolf vt. †	Kozma, Döm.	14 Ker. felm.	19
28	Sz. Venczel kir.	Adolf	15 Nikéta vt.	20 S. CholHam
29	V. F. 19. Mihály	F. 18. Mih. ○	16 G. 14. Eufém.	21 Hosana raba
30	H. Jeromos áld.	Jeromos	17 Zsófia vt.	22 Sem Azer.

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	5.17	6.41	11.51	2.52	16	5.37	6.11	3.00	11.44
2	5.18	6.39	d. e.	3.44	17	5.38	6.09	3.56	d. e.
3	5.20	6.37	12.38	4.30	18	5.40	6.07	4.42	12.51
4	5.21	6.35	1.31	5.09	19	5.41	6.05	5.20	2.07
5	5.22	6.33	2.29	5.43	20	5.43	6.03	5.53	3.24
6	5.24	6.31	3.31	6.14	21	5.44	6.01	6.21	4.41
7	5.25	6.29	4.36	6.41	22	5.45	5.59	6.47	5.57
8	5.26	6.27	5.43	7.06	23	5.47	5.57	7.11	7.11
9	5.28	6.25	6.50	7.30	24	5.48	5.55	7.37	8.22
10	5.29	6.23	7.58	7.53	25	5.50	5.52	8.03	9.31
11	5.31	6.21	9.08	8.18	26	5.51	5.50	8.33	10.38
12	5.32	6.19	10.20	8.46	27	5.52	5.48	9.07	11.42
13	5.33	6.17	11.32	9.18	28	5.54	5.46	9.45	d. u.
14	5.34	6.15	d. u.	9.57	29	5.55	5.44	10.29	1.37
15	5.36	6.13	1.55	10.45	30	5.57	5.42	11.20	2.26

FARAGÓ BÉLA

cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés ==

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

S Z E P T E M B E R 16—30.

Szeptember havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. A rendes favágásokat a magas hegységben igyekezzünk e hó folyamán befejezni; a ritkításokat, tuskó irtást, fafuvarozást, csuszatókon való közelítést azonban még folytassuk. Az usztatás és tutajozás duzzasztott vízzel, vagy ha esős idő jár, a nélkül is, folytatandó.

A téli vágásterületek kijelölése, a fokozatos felújító vágásokban a kihasználás alá kerülő fák kiválasztása és megjelölése, valamint a tővön száradt és széldöntött fák feldolgozása, kiszállítása még mindig eszközölhető. Hasított faáruk u. m. zsindey, dránicza, donga, szőlőkaró készítését folytassuk. Gondoskodjunk téli favágásainkhoz favágókról.

Erdőművelés. Csemetekertekben a gyomlálás és talajlazítás megszüntetendő, nehogy a fagy a csemetéket kihuzza, mindazonáltal a gyomot le kell vágni, hogy magot ne teremjen. A tavaszi és őszi vetésekhez a csemeteágyak talaja előkészítendő, a természetes felújítás alatt levő vágásokban a természetes bevetés előmozdítása czéljából a talaj felporhanyitható. Magas hegységben az őszi erdősitési munkáknak fenyőfélékkel itt az ideje. Nyír és korai juhar mag gyűjthető, sőt szelidebb éghajlat alatt, a jegenye- és sima fenyő tobozok gyűjtését is megkezdhetjük, mindazonáltal csak ha azok érettségéről meggyőződünk.

Erdővédelem. A legeltetésre, fű-, makk- és gubacs-tolvajlásra, valamint a tüzekre ügyeljünk; a határok kiigazítását, valamint a határjelek kijavítását, megújítását fejezzük be, azonban őrkdjünk őszi szántásoknál a birtokhatárookra. Tűzzük ki a makkoltatásra és téli legeltetésre kiadott területek határait s lássuk el azokat tilalmi jelekkel.

A *Psyllura monacha* és *Ocneria dispar* petéket gyűjtsük és pusztítsuk el; a *Trachea piniperda* bábjai és *Lida pratensis* álhernyói rendszeren már e hóban a moha alatt található, ezeket sertések behajtása által pusztíthatjuk. A szű irtását folytassuk.

Mellékhaszonvételek. Mészégetés, szénégetés, hamugyűjtés még mindég folytatható. Ha a gubacsszedést házilag eszközöljük, folytassuk és fejezzük be e munkát s gondoskodjunk a szellős száraz helyen való raktározásról, vagy értékesítsük készletünket. A makkoltatás és téli legeltetés rendszeren e hónapban veszi kezdetét.

Építkezések. Az építkezések, valamint a folyó szabályozási munkák és vízi építmények kijavításának befejezését sietessük, még mielőtt az őszi esőzések beállottak volna. Utak, hidak, utárkok, vizáteresztőkre ügyeljünk.

A jövő évi építkezésekhez szükséges felmérések, adatgyűjtések folytatandók.

Erdőrendezés. A külső munkák e hóban még folytathatók.

O K T Ó B E R.

(Mindszent hava vagy őszhó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár (Szept.)	Zsidó naptár Thisri, March
1	K. Remig pk. hv.	Remig	18 Eumen pk.	23 Szimch. t.
2	Sz. Leodegár pk.	Leodegár	19 Trofim vt.	24
3	Cs. Kandid vt.	Kandid	20 Eusz. és Teop.	25
4	P. Ass. Ferencz †	Ferencz	21 Kodrát	26
5	Sz. Placíd vt.	Placíd	22 Főka pk. vt.	27 S. Beresit
6	V. F. 20. Rzs. f.	F. 19. Brunó	23 G. 15. Sz. I. f.	28
7	H. Ágost áld. hv.	Amália	24 Tekla sz. vt.	29
8	K. Brigitta assz.	Pelagia	25 Eufrozina sz.	30 Ros. Chod.
9	Sz. A. Dénes Áb.	Dénes	26 Nilusz, János	1 March. R.
10	Cs. Borg. Fer. hv.	Gédeon	27 Kallisztrát	2
11	P. Gummár hv. †	Placídia	28 Kariton	3
12	Sz. Miksa pk. v.	Miksa	29 Kiriák rem.	4 S. Noach
13	V. F. 21. MNA	F. 20. Kálm.	30 G. 16. Gerg.	5
14	H. Kalliszt p. vt.	Kalliszt	1 Okt. B.-A.	6
15	K. Terézia sz.	Teréz	2 Cziprián pk.	7
16	Sz. Gallusz ap.	Gallusz	3 Ar. Dénes pk.	8
17	Cs. Hedvig assz.	Hedvig	4 Hierót	9
18	P. Lukács ev. †	Lukács	5 Karitina	10
19	Sz. Alk. Péter hv.	Luczián	6 Tamás ap.	11 S. L.-Leoh
20	V. F. 22. K. J.	F. 21. Iréne	7 G. 17. Sz., B.	12
21	H. Hiláron ap.	Orsolya	8 Pelágia	13
22	K. Kordula sz. v.	Kordula	9 Jakab aps.	14
23	Sz. Kap. János	Kap. János	10 Eulamp	15
24	Cs. Ráfael főa.	Ráfael	11 Fülöp diák.	16
25	P. Krispin vt. †	Krizánt	12 Próbusz	17
26	Sz. Dömötör vt.	Dömötör	13 Kárp	18 Sab. Vaj.
27	V. F. 23. Szab.	F. 22. Szab.	14 G. 18. Par.	19
28	H. Sim. és J. aps.	Simon és Jnda	15 Luczián vt.	20
29	K. Narcisz pk.	Narcisz	16 Longin vt.	21
30	Sz. Rod. Alf. hv.	Kolos	17 Ozeás pr.	22
31	Cs. Lucilla sz. †	Ref. em.	18 Lukács ev.	23

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	5.58	5.40	d. e.	3.08	17	6.21	5.09	3.54	1.06
2	5.59	5.38	12.19	3.44	18	6.22	5.07	4.22	2.22
3	6.00	5.36	1.19	4.15	19	6.23	5.05	4.47	3.37
4	6.02	5.34	2.22	4.43	20	6.25	5.03	5.12	4.50
5	6.03	5.32	3.27	5.09	21	6.27	5.01	5.36	6.03
6	6.04	5.30	4.35	5.32	22	6.28	5.00	6.02	7.13
7	6.06	5.28	5.44	5.55	23	6.30	4.58	6.30	8.22
8	6.08	5.26	6.56	6.20	24	6.31	4.56	7.02	9.29
9	6.09	5.24	8.08	6.48	25	6.32	4.55	7.39	10.31
10	6.10	5.22	9.22	7.19	26	6.34	4.53	8.21	11.29
11	6.12	5.20	10.37	7.56	27	6.36	4.51	9.10	d. u.
12	6.14	5.18	11.49	8.41	28	6.37	4.49	10.04	1.05
13	6.15	5.16	d. u.	9.36	29	6.38	4.47	11.03	1.43
14	6.16	5.14	1.53	10.40	30	6.40	4.45	d. e.	2.15
15	6.17	5.13	2.41	11.51	31	6.41	4.44	12.06	2.44
16	6.19	5.11	3.20	d. e.					

FARAGÓ BÉLA

cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés ==

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenyő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

OKTÓBER 16—31.

Október havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. Déli vidékeken, lombhullás után, a tűzifa termelés, rendszeren már e hóban megkezdhető. A ritkítások, fafuvarozás és közelítés folytatható, a tuskóirtás, valamint a szélöntött és száraz fa feldolgozása pedig befejezendő.

Fejezzük be e hóban a téli vágások kitűzését is, valamint a fokozatos felújítással kezelt erdőkben a kihasználható fák kijelölését.

Hasított faárúk készítése e hóban lehetőleg befejezendő.

Az usztatás és tutajozás az őszi esőzések beálltával a legnagyobb erővel szorgalmazandó s lehetőleg be is fejezendő.

Erdőművelés. Tölgy- és bükkmakkot, vetésre szánt szelid gesztenyét, gyertyán, hárs és fürtös juhar magot gyűjtsünk s azok télire való elhelyezéséről s megelőzőleg kellő megszáritásáról gondoskodjunk.

Jegyenye-, havasi- és simafenyő tobozokat szedessünk, siessünk különösen a havasi fenyő tobozok szedésével, nehogy azokat a *Corvus caryocatactes* (Tannenheher) elpusztítsa. A tölgy- és bükkmakk, valamint a jegyenye és juhar mag e hóban el is vethető, kivált ha télen át az egerek által való károsítástól nem kell tartanunk.

Fenyőféléknél az őszi erdősitések folytatandók, lombhullás után pedig lomblevelű csemeteket is ültethetünk, különösen most kell az oly területeket égerrel beerdősíteni, melyek tavasszal áradások miatt nem erdősíthetők.

Tavaszi vetésekhez a csemeteágyak talaja felásandó, korhadt földdel, gyephamuval, trágyával megjavítandó; az új csemetekerteknek szánt helyek, kivált nagyon kötött talajon, felszántandók vagy felásandók, hogy a téli fagy a földet felporhanyítsa. Természetes felújítás alatt álló erdőkben a talaj szükség szerint meglazítandó.

Erdővédelem. E hóban a fű rendszeren már elszárad, kevésbé kell tehát a legeltetési tilalom áthágóitól, mint inkább erdei tüzekről tartani. A gubics és makk tolvajlásra ügyeljünk. Az erdőbe vonuló egerek sertések áthajtása által pusztíthatók, ugyanez alkalommal a sertések igen sok káros rovarát, egymint a *Panolis piniperda* bábjaikat, a *Lophirus pini* álhernyőit, *Daschyhira pudibunda* hernyóit pusztítanak el túrásaik közben. Csemetekertekben szintén az egerek s kártékony rovarok, rovarálcák pusztítására fektetendő a főszű.

Mellékhaszonvételek. Nyitott kemenczékben a mészégetés e hóban befejezendő, valamint a csak nyáron át üzött szénéégetés is. A szalajfőzés megkezdhető. A téli legelő és makkeltetés folyamatban van.

Építkezések. Az építkezések, rendes körülmények között, e hóban befejezendők. Az utak kavicsolása, útsánczok kitisztítása, hidak, vízátteresztők megvizsgálása s ha szükséges, kijavitása, e hóban eszközendő.

Vizsgáljuk meg valamennyi épületeinket, s gyűjtsük össze az azokon szükséges javításokra vonatkozó adatokat.

Erdőrendezés. A külső munkák e hóban befejezendők.

NOVEMBER.

(Szent-András hava vagy ősutó.) — 30 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orosznaptár (Okt.)	Zsidó naptár Marchesv, Kislev
1 P.	Mindsz. ü.	Mindszent	19 Joel pr.	24
2 Sz.	Halott. napja	Viktorin	20 Artemiusz vt.	25 S. Ch. Sz.
3 V.	F.24. Mal. p.	F.23. Pirmin	21 G. 19. Hilár.	26
4 H.	B. Kár. bi b.p.	Károly	22 Abercz pk.	27
5 K.	Imre herczeg	Imre	23 Jak. ap. az Ür.	28
6 Sz.	Lénárd hv.	Lénárt	24 Arétasz és t.	29
7 Cs.	Engelbert pk.	Engelbert	25 Marczján	1 Kiszl. R.-C.
8 P.	Gottfried p. †	Gottfried	26 Demeter	2
9 Sz.	Tivadar vt.	Tivadar	27 Nesztor vt.	3 S. Toldoth
10 V.	F. 25. B. A.	F. 24. Luth.	28 G. 20. Ter.	4
11 H.	Mártonpk. hv.	Márton	29 Anasztázia	5
12 K.	Jozafát pk. vt.	Jonás	30 Zenób, Zen.	6
13 Sz.	Koszt. Szan.	Arkád	31 Epimak vt.	7
14 Cs.	Szerapion vt.	Jukund	1 Nov. Kozm.	8
15 P.	Lipót hv. †	Lipót	2 Aczindin és t.	9
16 Sz.	Ödön, Othm.	Ödön	3 Aczepszimasz	10 S. Vajeze
17 V.	F. 26. Cs. G.	F. 25. Alfeus	4 G. 21. N. J.	11
18 H.	Odo ap.	Ottó	5 Gal. és Épist.	12
19 K.	Erzsébet	Erzsébet	6 Pál pk.	13
20 Sz.	Valois Bódog	Emilia	7 Hier. és 32 t.	14
21 Cs.	B.-A. bemut.	B.-A. bemut.	8 Mih. főa.	15
22 P.	Czeczilia sz. †	Czeczilia	9 Onezifor vt.	16
23 Sz.	Lukréczia sz.	Kelemen	10 Oreszt vt.	17 S. Vajisl.
24 V.	F. 27. Ker. J.	F. 26. Kriz.	11 G. 22. Menna	18
25 H.	Katalin sz. vt.	Katalin	12 Alam. János	19
26 K.	Konrád pk.	Konrád	13 Ar. sz János	20
27 Sz.	Virgil pk. hv.	Virgil	14 Fülöp ap.	21
28 Cs.	Ruf., Szoszt.	Szosztén	15 Guriasz és Sz.	22
29 P.	Szaturnin pk.	Szaturnin	16 Máté ap. és e.	23
30 Sz.	András ap.	András	17 Neoc. Gergely	24 S. Wajes.

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	6.43	4.43	1.10	3.11	16	7.06	4.23	3.16	2.36
2	6.45	4.41	2.16	3.34	17	7.07	4.22	3.39	3.48
3	6.46	4.40	3.25	3.58	18	7.08	4.20	4.04	4.58
4	6.48	4.38	4.35	4.22	19	7.10	4.19	4.30	6.06
5	6.49	4.36	5.48	4.48	20	7.12	4.18	5.00	7.13
6	6.51	4.35	7.04	5.16	21	7.14	4.17	5.35	8.17
7	6.52	4.34	8.22	5.52	22	7.15	4.16	6.14	9.18
8	6.53	4.33	9.38	6.36	23	7.16	4.15	7.01	10.14
9	6.55	4.31	10.48	7.29	24	7.17	4.14	7.53	11.01
10	6.56	4.29	11.50	8.31	25	7.19	4.14	8.50	11.42
11	6.58	4.28	d. u.	9.42	26	7.20	4.13	9.51	d. u.
12	7.00	4.27	1.24	10.56	27	7.22	4.12	10.54	12.47
13	7.01	4.26	1.58	d. e.	28	7.23	4.12	11.58	1.13
14	7.03	4.25	2.27	12.11	29	7.24	4.11	d. e.	1.37
15	7.04	4.24	2.52	1.24	30	7.25	4.11	1.02	2.00

FARAGÓ BÉLA

cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés —

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

NOVEMBER 16—30.

November havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. Déli vidékeken a tűzifa termelés, sőt a hó vége felé az épület- és műfa vágás is megkezdhető, még pedig úgy a tarvágásokban, mint nem különben a fokozatos felújítás alatt állókban, ez utóbbiakban azonban, ha már csemetékkel vannak benöve, csak elegendő magas hó mellett.

A ritkításokat folytassuk. Igyekezzünk a nyáron át szeldöntött és száraz fából készített és az erdőben elszórva levő fát, addig míg a havazások miatt lehetséges, legalább az utak mellé kiszállítani.

A téli fafuvarozás megkezdhető, megelőzőleg azonban a beerdősített helyeken, vágásokon keresztül vezető és fakiszállításra szolgáló utakat jelöljük ki, még mielőtt hó esett.

Erdőművelés. Szedessünk jegenyefenyő s ha még lehet havasi fenyő tobozokat és tölgy makkot, továbbá éger, gyertyán és kőris magot; a hó vége felé néha lücz-, erdei- és feketefenyő tobozok is gyűjthetők, mindazonáltal csak ha már eléggé érettek. A telelésre szánt tölgymakk kellően megszáritandó, a makkteleltetőkben elhelyezendő s gondosan kezelendő, nehogy megfűljön. A vetéseket és ültetéseket, ha az időjárás megengedi, még folytathatjuk, különösen déli vidékeken. Csemetekertjeinkben a talaj megművelést, trágyázást is folytathatjuk. Hozzuk rendbe a csemetekertek kerítéseit, hogy télen át a nyulak, s egyéb vad azokba ne hatolhasson be.

Csemetekertek talajának megjavítására, a kunyhókban telelő favágók és szénégetők által gyűjtessünk télen át hamut.

Fűtött magpergetőkben a munka e hóban már megkezdhető.

Erdővédelem. E hóban is, különösen déli vidékeken, ha tartós száraz idő jár, kivált a tüzekre kell ügyelni, azonfelől a makkoltatásra és téli legelő gyanánt kiadott területek határaitra. A fatolvajlások is gyakoriabbakká lesznek.

A favágók és fuvarosok szemmel tartandók.

Pusztítsuk a *Lasiocampa pini*, *Lophirus pini*, *Panolis piniperda*, *Bupalus piniarius* hernyókat, illetőleg bábokat, valamint az *Ocneria Dispar* és a *Daschyhira pudibunda* petéket.

Mellékhaszonvételek. A szénégetés e hónaptól kezdve, télen át csakis az oly helyeken üzendő, a hol a készlet mindenkor és azonnal értékesíthető, tehát gyárak, kohók közelében. A mészégetés csak állandó, zárt kemenczékben folytatható.

A makkoltatás, téli legelő folyamatban van

Építkezések. Az utak kavicsolásának főleg most van az ideje; útarokokat, vízátereszeket tisztíttassuk ki, ha eddig meg nem tettük, nehogy a hóviz az úttestet elöntvén, télen át az út sikamlós legyen. Új építkezésekhez, javításokhoz gyűjtsük össze a szükséges adatokat.

Erdőrendezés. A felmérési és becslési adatok feldolgozása most veszi kezdetét.

D E C Z E M B E R.

(Karácson hava vagy télelő.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz napt. (Novemb.)	Zsidó naptár Kiszlev, Tebeth
1	V. F.1. Elig.pk.	F.1. Eligiusz	18 G.23. Pláto	25
2	H. Bibiána sz.vt.	Bibiána	19 Abdiasz pr.	26
3	K. Xav. Ferencz	Szofoniasz	20 Dekap. Gerg.	27
4	Sz. Kryzolog et.	Borbála	21 B.-A. fel.	28
5	Cs. Sabbasz apát	Szabbas	22 Filemon	29
6	P. Miklós pk. †	Miklós	23 Amflok pk.	1 Teb. R. Ch.
7	Sz. Ambrus pk. e.	Ambrus	24 Kelemen p.	2 S. Mik.
8	V. F.2. B.A.f.	F.2. B.-A. f.	25 G.24. Katal.	3 Chanuka végé
9	H. Leok. sz. vt.	Joákim	26 Alip	4
10	K. Melk. p. vt.	Judit	27 Perzs. Jakab	5
11	Sz. Damaz p.hv.†	Damáz	28 Uj István	6
12	Cs. Szinesz vt.	Szpiridion ○	29 Paramon és t.	7
13	P. Ollilia sz.	Lucza	30 Andras ap.	8
14	Sz. Spiridion pk.	Nikáz	1 Decz. Nah.	9 S. Vajigas
15	V. F.3. Val.vt.	F.3. Valer.	2 G.25. Hab.	10 Jer. ostr. bőjt
16	H. Albina sz. vt.	Albina	3 Szofoniaszpr.	11
17	K. Lázár pk.	Lázár	4 Borbála sz.	12
18	Sz. Grácián K.	Grácián	5 Szabasz	13
19	Cs. Nemezius vt.	Neméz ☿	6 Miklós p.	14
20	P. Ammon és T.	Teofil	7 Ambrus	15
21	Sz. Tamás ap. †	Tamás	8 Patáp	16 S. Vajechl
22	V. F.4. Zeno v.	F.4. Zeno	9 G.26. B.-A.	17
23	H. Viktória sz.	Viktoria	10 Menna	18
24	K. Ádám és Éva†	Ádám és Éva	11 Dániel st.	19
25	Sz. N.-Kar.	Karácson	12 Szpiridion	20
26	Cs. Istv. 1. v.	Istv. v.	13 Eusztrátés t.	21
27	P. János ap. †	János	14 Tirzus	22
28	Sz. Apró szent.	Aprószent. ○	15 Eleutér	23 S. Semoth
29	V. F. Tamás pk.	F. Dávid	16 G. Aggeus p.	24
30	H. Anizia vt.	Anizia	17 Dániel pr.	35
31	K. Szilv. p. hv.	Szilveszter	18 Sebestyén vt.	26

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	7.27	4.10	2.12	2.23	17	7.44	4.08	3.02	5.08
2	7.28	4.10	3.24	2.46	18	7.45	4.08	3.34	6.08
3	7.29	4.09	4.38	3.14	19	7.45	4.08	4.11	7.09
4	7.30	4.08	5.55	3.46	20	7.46	4.08	4.55	8.06
5	7.31	4.08	7.13	4.25	21	7.47	4.09	5.45	8.57
6	7.32	4.08	8.29	5.15	22	7.47	4.09	6.40	9.41
7	7.33	4.08	9.37	6.16	23	7.48	4.10	7.40	10.17
8	7.34	4.08	10.37	7.26	24	7.48	4.10	8.42	10.49
9	7.36	4.07	11.24	8.42	25	7.48	4.11	9.45	11.16
10	7.37	4.07	d. u.	9.59	26	7.49	4.12	10.49	11.40
11	7.38	4.07	12.32	11.15	27	7.49	4.13	11.54	d. u.
12	7.39	4.08	12.59	d. e.	28	7.49	4.13	d. e.	12.25
13	7.40	4.08	1.23	12.28	29	7.49	4.14	1.02	12.47
14	7.41	4.08	1.46	1.38	30	7.50	4.15	2.12	1.12
15	7.42	4.08	2.09	2.47	31	7.50	4.16	3.25	1.40
16	7.43	4.08	2.34	3.56					

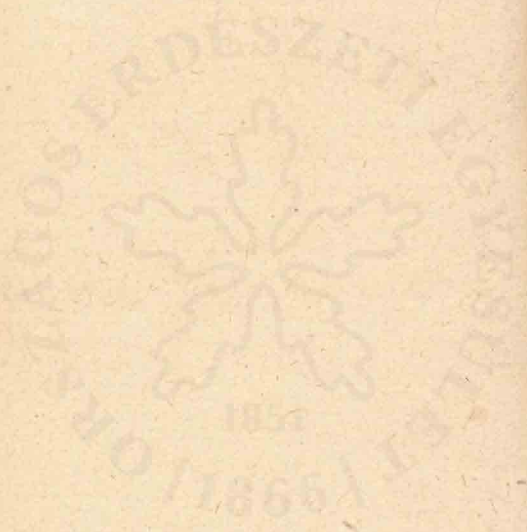
FARAGÓ BÉLA

cs. és királyi udvari szállító

magyar magpergető
gyár erdészeti mag-
nagykereskedés —

120 hold kiterjedésű erdészeti
faiskolák diszfenő - kertészet

ZALA-EGERSZEGEN

December havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. A favágás és ritkítás déli vidékeken folytatandó, a fokozatos felújítás alatt levő vágásokban azonban az utónövedék miatt csak ha megfelelő magas a hó. Ha a föld megfagyott, taroljuk le a posványos és mocsaras, valamint az áradásnak kitett erdőkben, berkekben levő vágásokat. A fafuvarozásnak, nemkülönben a csusztatókon, szánon és vontató utakon való fakiszállitásnak, kivált az áradásnak kitett, a mocsaras és posványos helyekről, most az ideje.

Magas hegységben a nagy hó miatt, rendszeren minden használat szünetel; a fának az usztató patakokhoz és folyókhoz, vizes csusztatókhoz, valamint a farakodókra való kiszállítása azonban szorgalmazandó.

Erdőművelés. Gyűjtsünk fekete-, erdei- és lúczfenyő tobozokat, valamint éger, kőris és gyertyán magot. A fűtött magpergetőkben a munka egész télen át folytatandó. Déli vidékeken lágy időjárás mellett, kivált homokos talajon, a talaj megművelés úgy a csemeterkerekben, mint a beerdősítendő helyeken folytatható, sőt néha az ültetés is.

Hamu- és gyűjtésről gondoskodjunk mint a megelőző hóban.

Erdővédelem. Ügyeljünk a fatolvajokra, különösen a községekhez közel fekvő erdőkben. A favágók ellenőrzendők, hogy csakis a kijelölt fákat döntsék s azokat jól feldolgozzák, magos tuskókat ne hagyjanak és megfelelő méretű anyagot termeljenek. A fafuvarozásokra fel kell ügyelni, nehogy a kijelölt utakat elhagyják, erdősített területeken csapásokat készítsenek stb.

A földben, moha alatt teletű káros rovarokat, még pedig: a *Lasiocampa pini*, *Lophirus pini*, *Panolis piniperda*, *Bupalus piniarius*-t pusztíthatjuk.

Mellékhaszonvételek. A szén- és mészégetésre ugyanaz áll, mint az előző hóban. Nyári mészégetéshez követ tőrethetünk és szállíthatunk, valamint a mészégetéshez szükséges tűzifa kiszállításáról gondoskodhatunk.

A téli legelő és makkoltatás kivált déli vidékeken, a hol a nagy havazások abban nem akadályoznak, még mindig tart.

Építkezések. Az építkezések e hóban rendszeren szünetelnek. A jövő tavaszon fogatosítandó új építkezések, javítások tervei és költségvetései télen át szerkesztendők, hogy ezen munka az építkezéseknek annak idején való megkezdésében ne akadályozzon bennünket.

Erdőrendezés. A felmérési és becslési adatok feldolgozása folytatandó.

Halász-naptár.

(Az 1888. évi XIX. t.-czikk alapján összeállítva.)

Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
			Fajtök (Tok, <i>Acipenser schypa</i>). [80 cm.]								
			Fogassüllő (<i>Lucioperca sandra</i>). [35 cm.]								
			Kecsge (<i>Acipenser ruthenus</i>). [80 cm.]								
			Kösdüllő (Tóssüllő, <i>Lucioperca volgensis</i>). [40 cm.]								
			Márna (<i>Barbus fluviatilis</i>). [80 cm.]								
			Sőreg (<i>Acipenser stellatus</i>). [50 cm.]								
			Szintök (<i>Acipenser glaber</i>). [80 cm.]								
			Tetemestök (Sákhál, <i>Acip. Güldenstädtii</i>). [100 cm.]								
			Víz (<i>Acipenser huso</i>). [150 cm.]								
			Ponty (Potyka, Pászár, <i>Cyprinus carpio</i>). [80 cm.]								
			Lazac (<i>Salmo salar</i>). [50 cm.]								
			Pisztráng (<i>Salar Ausonii</i>). [20 cm.]								
			Lepényhál (Pérhál, <i>Thymallus vacillifer</i>). [25 cm.]								
			Galocsa (<i>Salmo hucho</i>). [54 cm.]								
			Rák (<i>Astacus fluviatilis et leptodactylus</i>). [8 cm.]								

Magyarán az. A zöld alapszínű tilalom tartamát jelzi, mely minden egyes halfajnál és a ráknál a hónap első vagy 15-ik napjával kezdődik és a hónap utolsó vagy 14-ik napjával végsődik.

A nevek után irt szám azon minimális hosszúságot jelenti centiméterekben, a mely méretnél kisebb halakat vagy rákot kifogni nem szabad. Ezen hosszúságok a halaknál a fej elejétől a fark végéig, a ráknál pedig a szemtől a kiegyenesített fark végéig mérendőek.

1870-1871

Időpont	Állapot	Magasság	Árnyék	Érték
1870. I. 15.	1. osztály	100	100	100
1870. II. 15.	2. osztály	100	100	100
1870. III. 15.	3. osztály	100	100	100
1870. IV. 15.	4. osztály	100	100	100
1870. V. 15.	5. osztály	100	100	100
1870. VI. 15.	6. osztály	100	100	100
1870. VII. 15.	7. osztály	100	100	100
1870. VIII. 15.	8. osztály	100	100	100
1870. IX. 15.	9. osztály	100	100	100
1870. X. 15.	10. osztály	100	100	100
1870. XI. 15.	11. osztály	100	100	100
1870. XII. 15.	12. osztály	100	100	100
1871. I. 15.	13. osztály	100	100	100
1871. II. 15.	14. osztály	100	100	100
1871. III. 15.	15. osztály	100	100	100
1871. IV. 15.	16. osztály	100	100	100
1871. V. 15.	17. osztály	100	100	100
1871. VI. 15.	18. osztály	100	100	100
1871. VII. 15.	19. osztály	100	100	100
1871. VIII. 15.	20. osztály	100	100	100
1871. IX. 15.	21. osztály	100	100	100
1871. X. 15.	22. osztály	100	100	100
1871. XI. 15.	23. osztály	100	100	100
1871. XII. 15.	24. osztály	100	100	100

Törvényszerinti bélyegfokozat.

I.

Váltókat, a kereskedőktől és kereskedőkre szóló pénzütalványokat, s végre az adóssági okmányokat illetőleg, melyek valamely nyilvános intézettől értékpapírokra vagy portékára — de csak 3 hónapra — adott vagy meghosszabbított előlegezésekre vonatkoznak.

Korona értékű		K	f	Korona értékű		K	f
2 K-tól	150 K-ig	.	10	6000 K-tól	9000 K-ig	6	.
150	300	.	20	9000	12000	8	.
300	600	.	40	12000	15000	10	.
600	900	.	60	15000	18000	12	.
900	1200	.	80	18000	21000	14	.
1200	1500	1	.	21000	24000	16	.
1500	1800	1	20	24000	27000	18	.
1800	2100	1	40				
2100	2400	1	60				
2400	2700	1	80				
2700	3000	2	.				
3000	6000	4	.				

s így tovább minden 3000 korona után 2 koronával több illeték fizetendő, a 3000 koronán alóli maradékösszeg teljesnek tekintendő.

II.

Minden jogügyletet illetőleg, melyekért fokozat szerint tétetik le a járandóság, s melyek itt sem az I., sem a III. fokozatban felhozva nincsenek, milyenek péld. a nyugták, biztosító szerződések stb.

Korona értékű		K	f	Korona értékű		K	f
2 K-tól	40 K-ig	.	14	3200 K-tól	4000 K-ig	12	50
40	80	.	26	4000	4800	15	.
80	120	.	38	4800	6400	20	.
120	200	.	64	6400	8000	25	.
200	400	1	26	8000	9600	30	.
400	600	1	88	9600	11200	35	.
600	800	2	50	11200	12800	40	.
800	1600	5	.	12800	14400	45	.
1600	2400	7	50	14400	16000	50	.
2400	3200	10	.				

16000 koronán felül minden további 800 korona után 2 K 50 fillérrel több illeték fizetendő, a 800 koronán aluli maradékösszeg teljesnek tekintendő.

III.

Kölcsönszerződéseket illetőleg, midőn a kötelezvények az általadóra szólnak, szolgálattételi szerződéseknél és részvénytársulatoknál, melyek több mint 10 évre alakulnak. Valamint a fiók-kereskedések, vagyonbevételeknél a részvényes, Commandit-társulatoknál tíz évnél többre, a lotteria-nyereményeknél, ingó dolgok reményvásáraitól, életjáradéki szerződéseknél, midőn ingó jószágok adatnak át, ingósági adási cseré- és szállítási szerződéseknél.

Korona értékű			K	f	Korona értékű			K	f
2 K-től	20 K-ig	.	14	1600 K-től	2000 K-ig	12	50		
20 "	40 "	.	26	2000 "	2400 "	15	.		
40 "	60 "	.	38	2400 "	3200 "	20	.		
60 "	100 "	.	64	3200 "	4000 "	25	.		
100 "	200 "	1	26	4000 "	4800 "	30	.		
200 "	300 "	1	88	4800 "	5600 "	35	.		
300 "	400 "	2	50	5600 "	6400 "	40	.		
400 "	800 "	5	.	6400 "	7200 "	45	.		
800 "	1200 "	7	50	7200 "	8000 "	50	.		
1200 "	1600 "	10	.						

8000 koronán felül minden további 400 korona után 2 K 50 frel több illeték fizetendő, a 400 koronán aluli maradékösszeg 400 koronának tekintendő.

Posta és távirda szabályok.

Általános határozatok.

Küldemények feladása. Az oly küldemények, melyekről vévény nem állittatik ki, mint pl. a levelező-lapok, levelek, nyomtatványok stb., egyszerűen a levélszekrénybe való bedobás által is feladhatók. A pénzes leveleket, csomagokat, utalványokat, ajánlott leveleket és táviratokat azonban az illető posta- és távirдахивatalban kell feladni.

Zárt távirat-lapok. Hogy oly községekben is, hol távirдахивatal nincs, posta azonban van, szintén lehessen táviratokat feladni, 62 f-es értékű zárható táviratlapok állanak a közönség rendelkezésére, melyeknek hátlapjára rövid útbaigazítás is van nyomva. Az ily táviratlapokra irt táviratok feladhatók bármely postahivatalnál, sőt a levélszekrényekbe is bedobhatók s a postahivatalnak kötelessége azokat a legelső postaindításnál a legközelebbi távirдахивatalhoz elküldeni.

Táviratok feladása távbeszélő útján. Ha a feladó a távirдахивatalal távbeszélő-összeköttetésben van, vagy, ha a községben táviratok feladására felhatalmazott nyilvános távbeszélő állomás van, táviratát távbeszélőn is bementhatja a távirдахивatalnak. (Kivételnek az állami táviratok, ezeket távbeszélő útján feladni nem lehet.)

Czímzés. A címzést úgy a postaküldeményeken, mint a táviratokon tisztán, olvashatóan és lehetőleg latin betűkkel kell írni és a címnek oly adatokat kell tartalmaznia (nagyobb városoknál az utca, házszám, Budapestben a közigazgatási kerület is stb.), hogy a kézbesítést minden további kérdés nélkül lehessen eszközölni.

Bérmentesítés. Nyomtatványok, áruminták, levelező lapok, nyitva feladott pénzes levelek, postautalványok, ajánlott küldemények, a hatóságokhoz címzett küldemények s a táviratok — ha csak ez utóbbiakra nézve a díjak külön engedéllyel hitelezve nincsenek — a feladáskor bérmentesítendőek.

A közönséges és pénzes levelek, nemkülönbén a csomagok bérmentetlenül is feladhatók, ez esetben azonban a rendes szállítási díjon felül a címzettől még külön pótdíj szedetik be. Csomagoknál 5 kilóig pótdíj 12 fillér, azon túl semmi.

Díjak lerovása. A postai és távirdei díjak megfizetésére a forgalomban levő 1, 2, 3, 5, 6, 10, 12, 20, 25, 30, 35, 50, 60 filléres, 1, 2 és 5 koronás frankojegyek használandók, melyeket még a feladás előtt fel kell ragasztani az illető küldeményre, illetve a szállítólevélre vagy a táviratra. Ha azonban a díj 40 koronát (táviratoknál 100 Kt) meghaladja, ez esetben az nem frankojegyek felragasztása által, hanem készpénzben fizetendő. Az említett frankojegyek minden posta- és távirдахivatalnál és frankoügyárusnál (dohánytőzsdékben) kaphatók. Alább minden küldeményre nézve meg lesz említve, hogy a frankojegyeket hova kell felragasztani.

Ajánlás. A lev. lapokat, leveleket, nyomtatvány- és áruminta-küldeményeket *ajánlva* is lehet feladni; az ajánlott küldeményről a feladó *vevényt* kap, melylyel a történt feladást igazolhatja. Ha az ajánlott küldemény elvész, a kincstár 50 koronát térít meg.

Az ajánlott küldeményekben pénzt küldeni nem szabad; ily küldeményekre a címet tentával, s a cím alá balról az „ajánlott” szót kell írni. Az ajánlásért *külön* díjat kell fizetni, mely helybeli küldeményeknél 10 f., egyébűvé szólóknál 25 f.

Expressküldemények. Ha valaki azt kívánja, hogy küldeményét a rendeltetési helyen levő postahivatal a megérkezés után azonnal kézbesítse, ezért külön díjat kell fizetnie, a küldemény címoldalára pedig fel kell írnia az „express” szót s ezt alá kell húznia színes írónnal, hogy feltűnjék. Az express-kézbesítés rendes díja a postahivatal székhelyén belül 30 f.; ha a küldeményt valamely kívül eső helyre kell kézbesíteni, címzett kilométerenként nappal 12, éjjel 16 f pótdíjat fizet, melyből a feladó által fizetett 30 f levonatik.

Az express feladott csomagok és pénzküldemények 5 kgr súlyig és 40 K értékig a házhoz vitetnek, — ezeknek express kézbesítési díja azonban 50 f.; az ennél súlyosabb és értékesebb küldeményekről csak „értesítés” kézbesítetik, a külterületre kézbesített küldeményekért itt is a 12, illetve 16 f pótdíjat kell fizetni.

Az express kézbesítési díj megfelelő frankojegyek felragasztása által a feladáskor egyenlítendő ki, még akkor is, ha magát a küldeményt a feladó nem bérmentesíti.

Helybe szóló küldemények express kézbesítését a posta el nem vállalja, kivéve Budapestet.

Térti vevény. Az ajánlás mellett feladott küldeményekről, a pénzes levelekről és csomagokról a feladási vevényen kívül a feladó térti vevényt is kaphat, mely a kézbesítés megtörténtét tudatja; ha ezt kívánja, a küldemény címoldalára fel kell jegyeznie e szavakat: „térti vevény”. A térti vevény külön díja: a helybe szóló küldeményeknél 10 f, egyébűvé szólóknál 25 f.

II. A postai küldemények kezelése a belföldi forgalomban.

(Küldemények Ausztriába. Az alantabb következő határozatok nemcsak a magyar sz. korona országaira, hanem a fennálló egyezmények szerint általában az ausztriai tartományokra nézve is érvényesek.)

Levelező lapok. Rövidebb közlésekre czélszerűen felhasználhatók: a közönséges levelező lapok (5 fillér), a helybe szóló zárt levelező lapok (6 f), egyébűvé használható zárt levelező lapok (10 f). Mindezek feladhatók ajánlva vagy express kézbesítéssel és térti vevényvel, mely esetben az ezekért járó külön díjak frankojegyekkel rovandók le. Külföldi levelező lap 10 fillér.

Levelek. A levélalakú küldemények legfeljebb 500 gramm súlyúak lehetnek, s ha ennél súlyosabbak, már csak, mint csomagok adhatók postára. Egyszerű vagy ajánlott levélben pénzt vagy

drágaságot küldeni nem szabad s az ily levelek kifosztásáért a kincstár nem szavatol.

A levél bérmentesítési díja: a) 20 gr. súlyig, ha a levél helybe

(ugyanazon város) szól: 6 f, ha egyebüvé szól: 10 f (megfelelő levélborítékok is kaphatók, 2 db ára 22 f); b) 20—250 gr. súlyig, ha helybe szól: 12 f, ha egyebüvé szól: 20 f; c) 250—500 gr. súlyig helybe: 18 f, egyebüvé 30 f. Ha a levél bérmentetlenül adatik fel, a fenti díjakon felül a czimzettől pótdíj is szedetik, s ha nem fizeti, a levél nem kézbesítettik. A frankojegyet a levélboríték czimoldalán, a mellékelt ábra szerint, kell felragasztani (ha több jegy kell, egymás mellé).

Ajánlott levél. Az ajánlott levél díja: a) 20 grammig, ha helybe szól 16 f, ha egyebüvé szól 35 f; b) 20—250 grammig, ha helybe szól 22 f, ha egyebüvé szól 45 f; c) 250—500 grammig helybe: 28 f, egyebüvé 55 f, (ajánlási és szállítási díj együttesen).

Nyomatványok. Nyomatványok, melyeknek azonban semmi-nemű levelezésszerű közleményt tartalmazniok nem szabad, kereszt-kötés alatt, le nem zárt borítékban vagy tekeresben adandók fel. Mint nyomtatványok küldhetők: hírlapok, füzetek, kefelevonatok a hozzátartozó kéziratokkal, fényképek, árjegyzékek a beírott árakkal, stb. A nyomtatványküldemény legfeljebb 1 kg. súlyú és bármel irányban legfeljebb 45 cm. kiterjedésű lehet, (a németországi forgalomban 75 cm. hosszúságu is lehet). A nyomtatvány szállítási díja

Díj állár	A belföldi		A magyar-osztrák		A magyar-német	
	f o r g a l o m b a n					
2	10 grammig gr. felül grammig		50 grammig gr. felül grammig		50 grammig gr. felül grammig	
3	10	50	50	150	50	100
5	50	150	150	250	100	250
10	150	250	250	500	250	500
20	250	500	500	1000	500	1000
30	500	1000				

Bérmentesíteni kell a feladásnál és a franko-jegyek a czimlapra ragasztandók.

A nyomtatványok ajánlva is feladhatók, miért ha helybe szólnak, a fenti díjakhoz még 10 f, ha egyebüvé szólnak, még 25 f hozzászámítandó. Az ajánlás mellett tértíi vevény is kérhető külön 10, illetve 25 f díjért. Express kézbesítésükért a rendes express díjak járnak. (L. Express küldemények.) Mindezen díjak frankojegyekkel rovandók le.

Áruminták. Az árumintákat zacskóba, dobozba vagy borítékba helyezve, ugy kell feladni, hogy tartalmukat könnyen lehessen megtekinteni. Folyadékok, zsír- és festékeműek csak ugy küldhetők árumintagyanánt, ha megfelelően vannak csomagolva (lásd Postai Tarifák). Az áruminta-küldemény súlya legfeljebb 350 gr., kiterjedése pedig a három irányban legfeljebb 10, 20, 30 cm lehet.

Az áruminták szállítási díja 50 grammig 3 f; 50—250 grammig 10 f; 250—350 grammig 20 f és a bérmentesítés kötelező. A franko-jegy a czimlapra ragasztandó fel.

Küldhetők ajánlva és ez esetben tértíi vevény mellett is, ugyszintén express kézbesítésük is kívánható, a megfelelő külön díjnak frankojegyekkel való lefizetése mellett. A nyomtatványok és áruminták egybecsomagolva is feladhatók s az ily küldemények súlyhatár és díjra nézve ugy tekintetnek, mintha áruminták lennének.

Postai megbízások. A postahivatalok elvállalják az okmányokon alapuló vagy számlákkal, nyugtákkal igazolható követelések behajtását. A ki a posta ily közreműködését igénybe kívánja venni, az ugynevezett postai megbízást azon postahivatalhoz intézi, a hol az adós lakik. Az eljárás következő: mindenekelőtt szerzendő a

frankojegyarudákban e célra szolgáló űrlap (feladó jegyzék), minek az ára dronkint 2 f, ennek rovatait pontosan ki kell tölteni, be kell jegyezni a követelés alapjául szolgáló okmányokat és azután alá kell írni; az okmányok első lapjának felső részére fel kell még jegyezni az adós nevét és lakását, nemkülönben a behajtandó összeget (K és f) számokkal és betűkkel. Ez okmányokat a jegyzékhez csatolva, boritékba kell tenni, a boritékon pedig címül azon postahivatalt kell írni, hol az adós lakik, úgyszintén ezen szavakat „Postai megbizás”; Ausztriába szóló ily leveleknél: „Postauftrag”. Ezen postai megbizás zárt ajánlott levélként a postára adandó.

Egy postai megbizással ugyanazon megbízó javára, külön-külön okmányok alapján, egy adóstól több követelés is beszedhető; úgyszintén több egy helyen lakó adóstól is beszedetnek a követelések, ha külön-külön okmányon alapulnak. Ugyanazon okmányon alapuló, többadóst terhelő követelés behajtását azonban a posta nem vállalja el.

Egy megbizással legfeljebb 1000 K behajtása kérhető.

A postai megbizás különösen ajánlható kamatszelvények vagy sorsjegyek beváltásánál, mely esetben azon bankot vagy pénztárt kell megnevezni, mely a beváltást eszközli; — a kamatszelvényeknek csak összértékét kell a jegyzékbe beírni, az „adós” című rovatba pedig a szelvények darabszámát és nemét. Ha a fizető pénztár a szelvények beváltásánál ezekről kimutatást kíván, ilyen is csatolandó, még pedig a szelvényekhez fűzve. A posta csak oly szelvények beváltását eszközli, melyeknél az értékpapír bemutatása nem szükséges.

Egy jegyzékbe lehet több okmányt is felvenni, de egy megbizással legfeljebb 5 követelést lehet beszedni.

A postai megbizáshoz semmi más közleményt csatolni nem szabad s az ily levelek súlya is csak 500 grmig mehet.

A postai megbizásért a feladásnál egyebet fizetni nem kell, mint az ajánlott levél díját. A beszedő postahivatal azonban a behajtott összegből levon a behajtásért minden okmány után 10 f-t és a beszedett pénznek utalványnyal megküldésért a rendes utalványozási díjat.

Postautalványok. A pénzküldésnek legcélszerűbb és legolcsóbb módja a postautalvány; az adó- és állami illetékek befizetése is legkényelmesebben postautalványnyal eszközölhető.

Mindezekre külön űrlapok árusítatnak nemcsak a postahivataloknál, de a frankojegyarusoknál (dohánytözsdek) is; pénzutalványozásra a belföldi forgalomban rózsaszínű űrlap (egy darabnak ára 2 f), Ausztriába pedig sárgaszínű űrlap (1 darab ára 2 f), használandó. Ezen űrlapok kitöltve viendők a postahivatalhoz; a kitöltésre nézve mindenik űrlap kellő tájékoztatást nyújt. Az utalvány-űrlapot tisztán és olvashatóan, vakarás vagy kiigazítás nélkül, tentával kell kitölteni. Az Ausztriába szóló utalványoknál a koronákat német nyelven kell írni.

Az utalványozandó összeget a feladás alkalmával a postahivatalnál kell lefizetni. Egy utalványnyal legfeljebb 1000 K-ig terjedő összeg utalványozható.

Az utalványozás díja:

20 K-ig	= 10 f	} E díjaknak megfelelő frankojegyeket, mint- hogy az utalványok bérmentesítendőek, az utalvány-űrlap e célra szolgáló és megje- lölt helyére, a feladásakor kell felragasztani.
20— 100	" = 20 "	
100— 300	" = 40 "	
300— 600	" = 60 "	
600— 1000	" = 100 "	

Az utalványok azonnali (express) kézbesítését is lehet kívánni, még pedig Budapesten a helybe szóló utalványokét is. Ezért megfizetendő a 30 f külön díj.

Az utalványozó kívánhatja, hogy az utalvány kifizetéséről értesítést kapjon, a minék külön díja 25 f.

Mindezen díjak frankojegyek felragasztása által rovandók le.

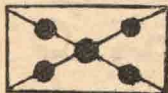
Távirati utalványok. A ki azt kívánja, hogy címzett a pénz

mentül gyorsabban megkapja, utalványát meg kell táviratoztatnia; a rendeltetési postahivatalnak; megjegyzendő azonban, hogy csak oda lehet táviratilag pénzt utalványozni, hol állami távirдахивatal van.

Távirati utalványozáshoz külön űrlapok használandók, melyek a postahivatalnál kaphatók. A rendes utalványozási díjon felül meg kell fizetni (szintén frankojegyekkel) a táviratozási díjat is, ha a cím nem „poste restante” szól, az express kézbesítésért járó 30 f díjat is. Egy távirati utalvánnyal legfeljebb 1000 K-át lehet utalványozni. A helyi forgalomban szintén küldhetők távirati postautalványok, melyekért a rendes utalvány és express díjon kívül a táviratozásért 20 szóért 40 f-t, azontul minden szóért 2 f-t kell fizetni.

Pénzes levelek. Pénzt és értékpapírt levélben is lehet küldeni; a pénzeslevelek legfeljebb 250 gr. súlyig terjedhetnek; az ennél súlyosabb pénzes levelek már, mint csomagok szállítólevélként adandók fel. A pénzt előbb külön papírba vagy borítékba téve, kell a külső rendes borítékba helyezni; óvatosságból czélszerű a nagyobb-értékű bankjegyeket a belső borítékhoz hozzá is varrni; az ércpénzt külön papírban vagy papírhoz erősítve, úgy kell a borítékba elhelyezni, hogy szállítás közben ne mozoghasson.

Pénzes levélboríték használható ugyan bármely tiszta, vonalozatlan és szegély nélküli papír is, legczélszerűbb azonban a külön e célra készült s 4 f-ért kapható pénzes levélborítékot

használni. A pénzes leveleket 5 pecséttel kell lezárni a következő alakban, úgy azonban, hogy a sarokpecséték szélei a boríték szélétől legalább $\frac{1}{2}$ centiméternyire essenek. Különös figyelem fordítandó arra, hogy a lepecsételésre csak jó minőségű pecsétviasz használtassék, miután

a közönségesebb fajták könnyen leválaszthatók a borítékról.

A pénzes levelekért fizetni kell súlyportót és értékportót. A súlyportó 75 km távolságig 24 f, ezental 48 f. Az értékportó 100 K-ig = 6 f, 600 K-ig = 12 f és minden további 300 K-ért vagy részéért 6 f-rel több; e szerint az értékportótételeket a következő táblázat tünteti fel:

Értékportó-tarifa.

I. Értékportó zárva feladott pénzeslevelekért és csomagokért

Nyilvánított érték	Tekintet nélkül a távolságra		Nyilvánított érték	Tekintet nélkül a távolságra	
	K	f		K	f
100 koronáig	.	06*	3600—3900 koronáig	.	78
100—600	.	12	3900—4200	.	84
600—900	.	18	4200—4500	.	90
900—1200	.	24	4500—4800	.	96
1200—1500	.	30	4800—5100	1	02
1500—1800	.	36	5100—5400	1	08
1800—2100	.	42	5400—5700	1	14
2100—2400	.	48	5700—6000	1	20
2400—2700	.	54			
2700—3000	.	60	és így tovább minden		
3000—3300	.	66	300 koronáért vagy		
3300—3600	.	72	annak töredéke után		
			6 fillérrel több		

*) Németországba a legkisebb értékportó 12 fillér.

II. Értékportó nyitva (olvasva) feladott pénzeslevelekért. *)

Érték	Tekintet nélkül a távolságra		Érték	Tekintet nélkül a távolságra	
	K	f		K	f
1000—1200 koronáig	.	36	4500—4800 koronáig	1	44
1200—1500 "	.	45	4800—5100 "	1	53
1500—1800 "	.	54	5100—5400 "	1	62
1800—2100 "	.	63	5400—5700 "	1	71
2100—2400 "	.	72	5700—6000 "	1	80
2400—2700 "	.	81	6000—6300 "	1	89
2700—3000 "	.	90	6300—6600 "	1	98
3000—3300 "	.	99	6600—6900 "	2	07
3300—3600 "	1	08	és így tovább mindeu 300 koronáért vagy annak töredéke után 9 fillérrel több.		
3600—3900 "	1	17			
3900—4200 "	1	26			
4200—4500 "	1	35			

*) Csak a belföldi és Ausztriával való forgalomban.

Oly pénzes leveleket, melyekben 1000 K-nál több küldetik, úgy is lehet feladni, hogy a belehelyezendő pénzt a *postahivatal olvassa meg* és tegye a borítékba. Az ily leveleket a postahivatal maga pecsételi le, még pedig a 4 sarkon a fél magával hozott, a közepén pedig a postahivatal pecsétnyomójával. Az ily nyitva vagy olvasva feladott pénzeslevelekért — mint az előbbi táblázat mutatja — az értékportó *másfélszerese* számítandó. A pénzesleveleket lehet bérmentesítés nélkül is feladni, a nyitva feladott pénzes leveleket azonban bérmentesíteni kell.

A frankojegyeket a boríték czimoldalára kell felragasztani, még pedig ezen ábra szerint, úgy, hogy az egyes frankojegyek körül 7 cm-nyi köz maradjon; ha itt elegendő hely nem volna, a boríték pecsétés oldalára ragasztandók, ide is úgy, hogy közvetlenül egymás mellé ne essenek s hogy a frankojegyek a boríték széleit át ne fogják s a boríték

szárnyszéleit be ne fedjék, tehát a mintán látható módon. A pénzesleveleknél különös figyelmet kell fordítani arra is, hogy a frankojegyek olyképp válogattassanak össze, miszerint lehetőleg kevés számú frankojegy használtassék fel s hogy ezek szabályosan illesztessenek a borítékra. A postahivatal által a feladó kívánságára elfogadtatnak ugyan azon pénzeslevelek is, melyeken a frankojegyek nincsenek szabályszerűen alkalmazva,

azonban csakis a feladó felelősségére, mely körülmény a feladási vévényen fel is jegyeztetik. — Példák a díjazásra: 1. 920 K-ás pénzes levél, mely Budapestről Vácra szól: súlyporto = 24 f, értékporto = 24 f, összesen 48 f; 2. 2000 K-ás levél, feladatik Győrben, szól Nagyszébenbe: súlyporto = 48 f, értékporto = 42 f; összesen = 90 f; 3. ha a levél nyitva adatik fel, az értékporto = 63 f (másfélszeres), a súlyporto marad = 48 f, összesen 111 f.

Csomagok. Azon küldemények, melyek a 250 gr súlyt meghaladják és az 1 kg-nál súlyosabb nyomtatványok, mint csomagok adandók postára. Egy-egy csomag súlya 50 kg-ig terjedhet. Kivételek: Ércpénz-küldemények hordókban vagy ládáknak 65 kg.

súlyig terjedhetnek; nem kincstári postahivataloknál feladandó helybe szülő küldemények súlya, csak 30 kg-ig mehet. Általában véve azonban 10 kg-nál súlyosabb küldemények csak azon helyig szállíttatnak postán, a meddig a posta megfelelő szállítási eszközökkel rendelkezik.

A csomagok külalakjának és terjedelmének olyannak kell lennie, hogy a szállító postakocsikban elhelyezhetőek legyenek.

Némely tárgyak csak feltételes en szállíthatók, így: nádalyok csak nedves zacskóban s ezen felül dobozban; méhek csak rostaszöveggel befűtött fatartályokban; élő szárnyasok (a ragadozók, pávák, hattyúk kivételével), ha zárt kosarakban vagy ketreczekben, eseléggel s szivacsos víztartóval „express” adatként fel; szőlőfürtők csak szőlőlevél nélkül; szőlővesszők csak megfelelő igazolvánnyal; gyűjtemények közül a puskagyutacsok töltetlen töltényhüvelyek, biztonsági gyűjtő-zsinórok csak szilárd ládában vagy hordóban, moha vagy kőcs közé elhelyezve adhatók fel; sellaktűz, gyűjtők és fémtöltények csak külön nyilatkozat mellett fogadtatnak el, hogy a láda minősége és a csomagolás módja a 11299/885. közm. és közl. ministeri rendeletnek megfelel és legfeljebb 5 kg súlyig. (A biztonsági gyűjtő-zsinór és sellaktűz küldemények tartályára felismerhetőség végett, vörös színű papírt kell ragasztani.)

Fegyverek és lőszer csak külföldre csak illetékes rendőrségi kisértő levéllel adhatók fel. Folyadék csak, ha nem gyorserjedésűek, nem robbanók s ha tartályuk pinczetokba, kosárba vagy ládába úgy van csomagolva, hogy az ne mozoghasson. Éles és hegyes tárgyak, csak, ha úgy vannak becsomagolva, hogy a többi küldeményeket meg nem rongálhatják. Vadak (vadhús) csakis a törvényben (1883: XX. t.-cz., 1870: XVIII. t.-cz.) megállapított tilalmi időszakon kívüli időben adhatók fel.

A szállításból egyáltalán ki vannak zárva a könnyen gyúlékony és robbanó tárgyak, pl. a lőpor, dynamit, a vilány, kőolaj stb., a szőlőtőke s annak minden alkatrésze (az igazolvánnyal ellátott szőlővessző kivételével); oly tárgyak, melyek alakjuk és kiterjedésüknél fogva a postakocsikban nem helyezhetőek el; a magyar gyártmányú dohány és szivar Ausztriába vagy osztrák gyártmányú Magyarországra nem szállítható; oly küldemények, melyek biztosítva vannak s a biztosítást jelző ragcédulával el vannak látva, szintén nem szállíthatók; ki vannak zárva a szállításból még a közegészséget veszélyeztető tárgyak, az élő állatok (a fent érintett kivétellel) és borkivonatok.

Csomagolás. A küldeményeket úgy kell csomagolni, hogy a göngyölet a belső tartalmat teljesen megvédje, hogy a tartalomhoz a burkolat és a pecsétek megsértése nélkül hozzáférni ne lehessen s hogy a tartalom más küldeményekben kárt ne okozhasson. Az értékes tárgyak s a 250 grammon felüli pénzküldemények fonákjával kifordított viaszkos vászon borítékba, bőrbe vagy vászonnal burkolt dobozba helyezendőek, jól körülkötendőek és jó minőségű pecsétviaszszal lepecsételendőek.

Csekélyebb értékű tárgyakat elég csomagoló papírba göngyölni s körül kötni.

Csomagolás nélkül is feladhatók a lezárt utazó bőröndök és táskák; abroncsolt hordók; jól leszogezett ládák; a nem vérző, egy darabból álló vad; töltetlen vagy életlen fegyverek, szerszámok, géprészek, rudak s egy darabból álló más ilyenmű tárgyak; mindezek, ha (nyilvánított) értékük 400 K-nál nem több, — különben csomagolandók.

Ha a csomag folyékony vagy törékeny tárgyat tartalmaz, a tartályra valamely figyelmeztető idom, pl. egy palaczk festendő.

Ha készpénz vagy drágaság más tárgyak közé csomagoltatnék, azok elveszéseért a posta szavatosságát nem vállal.

Pecsetelés. Minden csomagküldeménynél a varrásra, illesztésre, az összekötő zsinórra stb. annyi pecsétet kell tenni, hogy a csomag a pecsétek megsértése nélkül felbontható ne legyen. Ugyanazon csomaghoz, ugyanazon pecsétviasz és pecsétnyomó használandó. Értéknyilvántás nélküli csomagokat nem kell okvetlen pecsételni.

Czimzés. A czimet magára a göngyöletre kell írni s ha nem lehet, egy külön papírra, mely azonban egész hátlapjával a küldeményre, még pedig a zsinog alá felragasztandó. Aranyat, ezüstöt, pénzt, ékszeret, drágaságot és 400 K-án felüli értéket tartalmazó küldeményeknél a czimzést minden esetben magára a göngyöletre kell írni; ha az ércpénz zacskóban van elhelyezve, a lemezpapírra vagy fatáblácskára irt czimet a zacskó bekötéséhez használt zsinórra kell fűzni és lepecsételni. Czélszerű, hogy a feladó a czimirat teljes adatait, nevét és lakását feltüntető czédulát helyezzen el a csomagban.

Szállító levél. 50 grammnál súlyosabb csomaghoz szállító levelet is kell csatolni. (50 grmon alul is, ha nem levélalaku s a teljes czim rajta nincs.) Egy szállító levél ára 12 f. A szállító levelet pontosan kell kitölteni s oly pecsét teendő rá, minő magán a csomagon is van; 100 K értékig pecsét helyett elegendő a szállító levélre azon betűket feljegyezni, melyek a csomag pecsétjén vannak, s ha a csomag czimjeggyel (vignette) van lezárva, (mi csak érték nélkül feladott küldeményeknél van megengedve), a szállító levélre is ilyent kell alkalmazni.

Ha a küldemény gyorsan romló vagy törékeny árút tartalmaz, ezt a szállító levélen meg kell említeni, — ugyszintén azt is, ha vámnyilatkozat van hozzá csatolva.

Ugyanazon feladó, ugyanazon egy czimzett számára egy szállító levéllel két-három (utánvétel nélküli) küldeményt is feladhat, ha egyik sem gyorsan romló s valamennyi ugyanazon módon adatik fel; a súly mindenik küldeményt illetőleg külön kiteendő, ugyanigy az érték is, ha nyilvántva van.

Tartalom- és értéknyilvántás. A tartalom ugy a küldemény czimoldalán, mint a szállító levélen szabatosan és részletesen jegyzendő fel, általános gyűjtő nevek lehető mellőzésével. Az értékpapír-küldeményeknél a darabszám is feljegyzendő. Az értéknyilvántás pénz- és értékpapír-küldeményeknél kötelező és részletezendő ugy a czimlapon, mint a szállító levélen; más tárgyaknál a feladó tetszésére van bízva. Ha értékpapírok küldetnek, a feladó köteles azoknak számait magának feljegyezni, hogy elveszés esetén megmondhassa; ha ezt nem tehetné, kártérítési igényt nem támaszthat.

Vámnyilatkozatok. A vámkülzetekbe, u. m. Fiuméba, Triesztbe Biezlern és Mittelbergbe (Voralberg) és Jungholzba (Tirol) szülő küldeményekhez és a Fiumében feladott belföldre szülő csomagokhoz 3 kgig két, ezen felül 3 darab vámnyilatkozatot kell csatolni. *A pénzküldeményekhez vámnyilatkozat nem kell.*

Csomagok megdíjazása. Csomagoknál fizetni kell a súlyportót s ha érték van nyilvántva, még az értékportót is.

A súlyportó csomagokért: 5 kgig és 75 km távolságig = 30 f, ennél távolabb fekvő helyekre = 60 f.

Az 5 kgnál súlyosabb csomagokért járó súlyporto már a távolságok szerint változóbb. A következő táblázat a távolsági fokok szerint mutatja a súlyportót; hogy a feladási helytől a rendeltetési hely melyik távolsági fokba esik, ez megtudható a postahivataloknál, vagy a „Távolságmutató“-ból, mely mindenki által megszerezhető. Az I. távolsági fokba (75 kmig) eső postahivatalok névsora minden postahivatalnál nyilvános helyen ki van függesztve.

Súlyporto tarifa a belföldi, valamint Ausztriával és Németországgal való forgalomban.

Távolsági fokozat	I. és helyi forgalom 75		II. 75—150		III. 150—375		IV. 375—750		V. 750—1125		VI. 1125 feletl	
	k i l o m é t e r i g											
A küldemény súlya	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1. Pénzes levelek 250 gr súlyig												
bérmentesítve	24		48		48		48		48		48	
bérmentesítetlenül	36		60		60		60		60		60	
2. Csomagok:												
5 kgm-ig bérmentesítve	30		60		60		60		60		60	
5 " bérmentesítetlenül	42		72		72		72		72		72	
bérmentesítve vagy bérmentesítetlenül												
6 kgm-ig	36		72		84		96		1 08		1 20	
7 "	42		84		1 08		1 32		1 56		1 80	
8 "	48		96		1 32		1 68		2 04		2 40	
9 "	54		1 08		1 56		2 04		2 52		3 .	
10 "	60		1 20		1 80		2 40		3 .		3 60	
és így tovább 50, illetve (ércpénzt tartalmazó csomagoknál), 65 kilogramm-ig minden további kilogrammért még	06		12		24		36		48		60	
3. Terjedelmes csomagok:												
5 kgm-ig bérmentesítve	45		90		90		90		90		90	
5 " bérmentesítetlenül	57		1 02		1 02		1 02		1 02		1 02	
bérmentesítve vagy bérmentesítetlenül												
6 kgm-ig	54		1 08		1 26		1 44		1 62		1 80	
7 "	63		1 26		1 62		1 98		2 34		2 70	
8 "	72		1 44		1 98		2 52		3 06		3 60	
9 "	81		1 62		2 34		3 06		3 78		4 50	
10 "	90		1 80		2 70		3 60		4 50		5 40	
és így tovább 500 kgramm-ig, minden további kilogrammért még	09		18		36		54		72		90	

Az értékportó itt is ugyanaz, a mi a pénzes leveleknél. (Lásd „Pénzes levelek“.)

Terjedelmes küldemények. Az oly küldemények, melyeknek kiterjedése bármely irányban is egy és fél méternél több; vagy a melyeknek hossza egy méternél, szélessége pedig fél méternél több, de súlya a 10 kgm-ot el nem éri, vagy melyek alakjuknál fogva

aránytalanul nagy helyet foglalnak el, s más küldeményekkel össze nem rakhatók, vagy kezelésük kiváló gondot igényel; terjedelmeseknek tekintetnek, pl: növénynyel telt kosár, kalitka, velociped, törékeny tárgyak stb. Ilyenekért a súlyportó másfélszerese számítandó.

Utánvételes küldemények. A csomagok utánvétellel is feladhatók még az esetben is, ha érték nem is nyilváníttatik. Egy-egy küldeményt 1000 K-ig terjedhető utánvétellel lehet terhelni. Az utánvételes csomagokat oly szállító-levéllel kell feladni, mely utánvételi lappal van ellátva; darabja 12 f s kapható minden frankojegy-árúsnál. (Az Ausztriába szóló utánvételes küldeményekhez három nyelvű [magyar, francia, német] szállító-levelet kell használni.) Az utánvételi összeget fel kell jegyezni a küldemény czimére, a szállítólevélre és az utánvételi lapra is; az utánvételi lapra pontosan feljegyzendő még a küldő neve és lakása. Kiigazított utánvételes szállítólevelek nem fogadtatnak el.

Az utánvételes küldeményekért a rendes súly- és értékportón kívül, az utánvételi összeg beszedéséért külön jutalék jár; még pedig 4 K-ért 2 f, a minimum azonban 12 f.

Bérmentesítés. A csomagküldemények a feladó tetszése szerint bérmentve vagy bérmentetlenül is feladhatók; utóbbi esetben az 5 kg súlyig terjedő küldeményekért a rendes díjon felül még 12 f pótdíj szedetik a czimzettől. A hatóságokhoz intézett csomagküldeményeket bérmentesíteni kell.

Bérmentesítés esetén a díjak frankojegyek felragasztása által rovandók le; a frankojegyeket a szállító-levél szelvényére kell felragasztani. A 40 K-án felüli díjakat azonban készpénzben kell megfizetni.

III. Külföldi postai díjszabás.

A külföldi díjszabás és szállítási feltételekre nézve, melyek különféleségüknél fogva e helyen ki nem merithetők, a hivatalos kiadású „Postai Tarifák“ (ára 2 K 40 f) vagy a posta- és távirdahivatalok nyújtanak bővebb felvilágosítást. Itt csak a következő főbb tudnivalók emeltetnek ki:

Az Európában fekvő külországokba szóló küldemények után a díjak szintén frankojegyekkel rovandók le, kivéve a 40 K-án felülieket, a melyek ezeknél is készpénzben fizetendők meg.

Postautalványok. Egy-egy utalványra befizethető összeg maximuma általában 1000 K. Bulgária, Románia, Dánia és gyarmatai, Argentina, Németalföldi Kelet-India, Siám, Uj-Guinea és Samoa szigetekre azonban a maximum 500 K = 500 Frcs = 400 Mark, Amerikai Egyesült Államokba, Nagy-Britanniába és a brit gyarmatokba 400 K.

Utalványozási díj:

a) a megszállott tartományokba és Szerbiába 40 K-ig 20 f, 100 K-ig 40 f, 300 K-ig 80 f, 600 K-ig 120 f, 1000 K-ig 200 f;

b) Luxemburgba, Németországba és a keleti cs. és kir. postahivatalokhoz: 40 K-ig 20 f, 40 koronán felül minden további 20 korona után még 10 fillér;

c) Észak-Amerikai Unióba, Nagy-Britanniába és Irlandba 25 K-ig 25 f, 50 K-ig 50 f, s így tovább 25 koronánként 25 fillér;

d) egyéb országokba: 25 K-ig 25 f, 50 K-ig 50 f, 75 K-ig 75 f, 100 K-ig 100 f, 150 K-ig 125 f, ezenfelül 50 koronánként még 25 fillér.

Levélpostai tarifák.

Díjterület	Levél		Levelezőlap drbkint		Nyomatvány		Áruminta		Üzleti papír		fiilerekben			
	súlyfokozat grammokban	fillér	bérmentve	bérmentesítetlen	egyszerű	válaszos	súlyfokozat grammokban		súlyfokozat grammokban		Ajánlasi díj	Térítvevény díja	Tudakozvány díja	Express-díj
							mint fennebb	mint fennebb	diilerekben	diilerekben				
I. Belföld	20-ig	10	20	20	5	10	10-ig	2	50-ig	3	25	25	25	30
	20-250 "	20	30	30			50-150 "	3	50-250 "	10				
	250-500 "	30	40	40			150-250 "	5	250-350 "	20				
Helyi forgalom:	20-ig	6	12	12	mint		250-500 "	10	500-1000 "	30				
	20-250 "	12	18	18	fen-		mint fennebb							
	250-500 "	18	24	24	nebb						10	10	25	30
II. Ausztria (Lichtenstein fejedelemség) Bosznia és Hercegovina	20-ig	10	20	20	5	10	50-ig	3	250-ig	10				
	20-250 "	20	30	30			50-100 "	5	250-350 "	20				
							100-250 "	10						
							250-500 "	20						
						500-1000 "	30							
III. Novibazári pasalik	15 gr.-kint	25	50	50	10	20	50 gr.-kint (maximum 2000 gr)	5	50 gr.-kint (maximum 350 gr)	10				

IV. Németország	20-ig	10	20	5	10	50-ig	3	250-ig	10	nem küldhető	—	25	25	25	30
	20—250 "	20	30	5	10	50—100 "	5	250—350 "	20		100—250 "	10	250—500 "	20	500—1000 "
V. Szerbia	15 gr.-kint	10	20	5	10	50 gr.-kint (maximum 2000 gr.)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 350 gr.)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 2000 gr.)	5	25	25	25	30
	15 gr.-kint 15 gr.-kint	25	50	} 10	20	50 gr.-kint (maximum 2000 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 350 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 2000 gr)	5	25	25	25	30
VI. Románia a) általában b) határszéli forgalom (Erdélynek a magyar-román határtól a Maros folyóig ter- jedő része, Besztercze-Naszód és a volt Szörény vármegyék)	15 gr.-kint	10	20		5	10	50 gr.-kint (maximum 2000 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 350 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 2000 gr)	5	25	25	25
	15 gr.-kint	10	20	5	10	50 gr.-kint (maximum 2000 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 350 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 2000 gr)	5	25	25	25	30
VII. Montenegro	15 gr.-kint	10	20	5	10	50 gr.-kint (maximum 2000 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 350 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 2000 gr)	5	25	25	25	30
	Svájcba 20 gr.-kint, egyéb kül- földre	25	50	10	20	50 gr.-kint (maximum 2000 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 350 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 2000 gr)	5	25	25	25	30
VIII. Egyéb külföld	15 gr.-kint	10	20	5	10	50 gr.-kint (maximum 2000 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 350 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 2000 gr)	5	25	25	25	30
	15 gr.-kint	10	20	5	10	50 gr.-kint (maximum 2000 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 350 gr)	5	50 gr.-kint de legalább (maximum 2000 gr)	5	25	25	25	30

*) A helyi forgalomban a posta csak Budapest fő- és székvárosban teljesít expressz-szolgáltatást.

Távirati utalványok. Az erre felhatalmazott táviridahivataloknál feladhatók: Belgium, Bulgária, Dánia, Egyiptom, Franciaország, Helgoland, Japán, Luxemburg, Montenegro, Nagy-Británia, Németalföld, Németország, Olaszország, Románia, Svájc, Svédország, Norvégia, Szerbia és Tunisba. Utalványozható összeg maximuma általában 1000 K. A kivételeket lásd a 39. lapon.

Postai megbízások. Küldhetők 1000 frc értékig: Belgiumba, Franciaországba, Olaszországba, Romániába és Svájcba; 1000 K értékig: Bosznia-Hercegovinába és a novibazári pasalikba. 800 márka értékig: Luxemburg, Németország és Norvégiába.

Nemzetközi postai csomag. (Colis postal.) Ezek oly 3, illetve 5 kgm-ig terjedő küldemények, melyek egységes díjazás alá esnek a feladásnál bérmentesítendőek. Kiterjedésük az oly országgal való forgalomban, mely terjedelmes colis postalt nem fogad el semmi irányban, a 60 cmt meg nem haladhatja. Terjedelmes csomagot lehet küldeni az oly országba, melynek neve mellett az alábbi tarifa harmadik hasábjában súlyportó van bejegyezve. Terjedelmes az a csomag, melynek kiterjedése bármely irányban 1½ métert meghalad. A colis postalhoz levelet csatolni vagy abban robbanó, gyúlékony tárgyakat küldeni, nem szabad. Francia nyelven irandó rájuk a czim. 3 nyelvű szállító-levelet kell hozzájuk, s mind a csomagra, mind a szállító-levelekre felirandók ezen szavak: „Colis postal“.

A „colis postal“-ok tarifája.

Rendeltetési ország neve és a szállítási utirány megjelölése	Nemzetközi postai csomagok (colis postalok)						
	súlyportó		biztosítási díj (értékportó)		utánvétel maximuma	utánvételi jutalék az utánvételek minden 20 koronája után	a csatolandó áru-bevallások darabszáma
	nem terjedelmes- ként	terjedelmesként	a nyilvánítható érték maximuma	300 frankonként			
	drbonkint		frank	f	K	f	
I. Belgium	150	225	∞	25	1000	20	4
II. Bulgária	175	3
III. Dánia	150	225	∞	25	500	20	3
IV. Egyiptom (Sudánnal)	150	225	3000	50	1000	20	2
V. Franciaország:							
1. Anyaország Monacoval	150	225	500	25	500	20	3
2. Corsica	200	290	500	35	500	20	3
3. Algéria	200	.	500	35	500	20	3
VI. Görögország:							
1. Az osztrák Lloyd ügynökségeihez	150	225	∞	50	.	.	3
2. Görög postahivatalokhoz	175	3
∞ = korlátlan							

Rendeltetési ország neve és a szállítási útirány megjelölése	Nemzetközi postai csomagok (colis postalok)						
	súlyporto		biztosítási díj (értékporto)		utánvétel maximuma	utánvételi jutalék az utánvételek minden 20 koronája után	a csatolandó áru-bevallások darab száma
	nem terjedelmese- ként	terjedelmesekért	a nyilvánítható érték maximuma	300 frankonként			
	árbonként		frank	f	K	f	
f	f						
VII. Luxemburg	125	175	10.000	25	1000	20	2
VIII. Malta	200	2
IX. Nagybritannia és Irland:							
1. Hamburgon át	225	.	3000	25	.	.	3
2. Belgiumon át	250	.	3000	25	.	.	3
X. Németalföld	150	.	1000	25	1000	20	4
XI. Norvégia							
1. A. N. Dánián és Svédországon át	250	375	∞	35	500	20	3
2. A. N. Dánián át	225	340	∞	35	500	20	3
XII. Olaszország (San Marinóval)	125	.	1000	10	1000	20	3
XIII. Oroszország (Finnlanddal)	175	.	50.000	10	.	.	3
XIV. Portugália:							
1. A. Olaszországon át	200	.	500	35	.	.	3
2. Németországon át	275	.	500	35	500	20	3
XV. Románia	125	175	500	10	2000	20	2
XVI. Spanyolország	225	6
XVII. Svájc	100	150	∞	10	1000	20	2
XVIII. Svédország	250	340	∞	35	1000	20	4
XIX. Szerbia {							
a) Belgrád- ba s Sa- bácza	70	105	2000	10	1000	.	2
b) egyéb he- lyekre	100	150					
XX. Törökország cs. és kir. postahivatalokhoz							
1. Trieszten át	125	188	∞	50	1000	} koronán- kint s állér	3
2. Ru- mánián { a) Konstantinápolyba és Drinápolyba	125	188	500	35	1000		3
át { b) egyéb kikötőkbe	175	262	500	75	1000		3
3. Zimo- nyon át { a) Europai török .postahivatalokhoz b) Ázsiai török .postahivatalokhoz	175	.	500	25	.	.	4
	225	.					

Jegyzet: A Colis postalok súlymaximuma Spanyolországba 3 kg a fenti tarifában felsorolt egyéb országokba pedig 5 kg

Értéklevelek. (Lettre de valeur.) Ezek csakis értékpapírt (papírpénz, kötvény, szelvény) tartalmazhatnak; legalább öt pecséttel kell lezárni, a czimoldalra kell írni a következő szavakat: „Lettre de valeur”. Az értéket frankokban kell nyilvánítani; a feladásnál bérmentesítendőek.

Pénzes levelek. Ezek ércpénzt is tartalmazhatnak; pecsételendőek úgy, mint a belföldre szólók és bérmentesítés-nélkül is feladhatók.

Értéklevelek és értékdobozok.

Rendeltetési ország neve és a szállítási útirány megjelölése	Nyilvánítandó érték maximuma	Súlyporto			Az értékdobozokhoz csatolandó árúbevallások
		a) értéklevelekért (25 f ajánlási díjon felül) 15 gr-kint	b) értékdobozokért darabonkint	Biztosítási díj a nyilvánított érték minden 300frejéa vagy ennek töredéke után	
frank	f	f	f		
I. Belgium	10.000	25	150	25	3
II. Bulgária	10.000	25	150	25	3
III. Dánia	∞	25	150	25	3
IV. Egyptom (Sudánnal) . .	∞	25	200	50	2
V. Franciaország:					
1. Anyaország Monacoval .	10.000	25	150	25	3
2. Corsika
3. Algéria	10.000	25	150	25	3
VI. Gőliögorszag
VII. Luxemburg	10.000	25	.	25	.
VIII. Malta	3000	25	.	35	.
IX. Nagybritánia és Irland					
1. Hamburgon át	3000	25	.	25	.
2. Belgiumon át
X. Németalföld	25.000	25	150	25	4
XI. Norvégia					
1. A. N. Dánián át Svédországon át	∞	25	.	25	.
2. A. N. Dánián át					
XII. Olaszország (San Marinoval)	10.000	25	100	10	3
XIII. Oroszország(Finnlanddal)	∞	25	.	10	.
XIV. Portugália:					
1. A. Olaszországon át
2. Németországon át . . .	10.000	25	300	35	3
XV. Románia	10.000	25*)	100	10	2

∞ = korlátlan.

*) A határszéli forgalomban 15 gr-ként 10 f.

Rendeltetési ország neve és a szállítási utirány megjelölése	Nyilvánítandó érték maximuma	Súlyporto		Biztosítási díj a nyilvánított érték minden 300 frcra vagy ennek töredéke után	Az értékdobozokhoz csatolandó árúbevallások
		a) értékelekért (25 f ajánlási díjon felül) 15 gr-kint	b) értékdobozokért darabonként		
		frank	f		
XVI. Spanyolország	10.000	25	.	25	.
XVII. Svájc	8	25*)	100	10	2
XVIII. Svédország	8	25	.	25	.
XIX. Szerbia	10.000	10	.	10	.
XX. Törökország cs. és kir. postahivatalokhoz:					
1. Trieszten át	8	25	.	50	.
2. Románia (a) Konstantinápolyba és Drinápolyba	8	25	.	35	.
nián át (b) egyéb kikötőkbe	8	25	.	65	.

∞ = korlátlan.

*) 20 gr-ként.

IV. Táviratok.

Távirat-úrlapok. A távirat megírásához legcélszerűbb a 2 fillérért kapható úrlapokat használni, melyekből bárki az illető távirat-hivataloktól magának megfelelő készletet (100 dbot tartalmazó füzetekben) előzetesen beszerezhet. Egyébiránt a távirat bármely tiszta papírra is írható; ez esetben azonban a papír egyik lapja tisztán hagyandó s figyelem fordítandó arra is, hogy a beírt részen elegendő hely maradjon a frankojegyek felragasztására. Az úrlap ára akkor is megtérítendő, ha a feladó saját papírját használja. Ajánlatos, hogy a feladó a táviratlapra pontos címét is feljegyezze (a mi azonban a díjazásnál nem számítandó és nem is táviratoztatik).

Zárt táviratlapok. Hogy oly helyeken is lehessen táviratot feladni, hol távirat-hivatal nincs, postahivatal azonban van, zárt táviratlapok vannak forgalomba hozva. Áruk: 62 f, melylyel meg van fizetve egy 10 szóból álló belföldre szóló távirat díja is; a ki több szót kíván táviratoztatni, vagy meg akarja fizetni a távirati választ is stb. (lásd a táviratlapon levő figyelmeztetést) annak a további díjakat a táviratlap megjelölt helyén frankojegyek felragasztása által kell pótolnia, megjegyeztetvén, hogy a táviratlapon benyomva levő 62 f-es frankojegyből a távirás-díjba 60 f számítható be. E táviratlapok a levélszekrénybe is bedobhatók.

Táviratok szerkesztése. Elöl irandó a cím (a címzett neve, közelebbi adatok: utca, házszám stb. s végül a rendeltetési hely) utána a távirat szövege s végül az aláírás. Ha a

rendeltetési helyen távirda nincs, az utolsó távirдахivatal is oda irandó, a cím elé pedig a továbbküldés módja, pl.: „Küldőnczcel Tóth Sándornak Gomba Monor.“ Ha a továbbküldés módja megemlítve nincs, a távirat közönséges levélként továbbittatik. Ha a feladó a távirat bármely részéből valamit töröl vagy áthúz, alól ezt igazolnia kell, pl.: „két szót töröltem. N. N.“

Távirati válasz megfizetése. A ki a választávirat díját előre kifizetni kívánja, ezt a cím előtt meg kell jelölnie következőkép: *(RP)*; ha pedig sürgős választ kíván: *(RPD)*.

Távirati vételjelentés fizetés. A ki táviratának kézbesítéséről kíván jelentést, a cím elé kell írnia, ha táviratilag kívánja az értesítést *(PC)*, ha posta útján *(PCP)*.

Sürgős távirat. A ki táviratának sürgős kezelését kívánja, a cím elé kell írnia *(D)* jelt; ily táviratok zöld táviratúrlapra irandók.

Összeolvasott távirat. Ha valaki óvatosságból táviratát megcsonkítás ellen biztosítani akarja, ezt legcélszerűbben úgy éri el, ha összeolvasandó táviratot ad fel, ez esetben a cím elé *(TC)* jelt kell írnia.

Utánküldendő távirat. A távirat feladója kívánhatja, hogy távirata, ha a címzett elutazott volna, neki utána küldessék oda, hol a címzett a lakásán kapott értesítés szerint tartózkodik; ez esetben a cím elé kell írnia *(FS)* jelt. A helyet, a hova a távirat címzettnek utána küldessék, a feladó előre is megjelölheti ily alakban: „*(FS)* Horváth Ferencz Debreczen, Szatmár“; mely esetben távirata előbb Debreczenbe küldetik s ha a címzett ott nem található, Szatmárra.

Több című távirat. A táviratok czimezhetők több címzettnek egy helyre vagy egy címzettnek ugyanazon egy helyre, de különböző lakásra; a cím elé ily esetben *(TM)* irandó, megtoldva a címek számát jelző számmal. A cím pl. következőkép irandó: 1. *(TM2)* „Okolicsányi Györgynek Sándor-utca 15. sz., Almási Péternek Köztelek Budapest.“ 2. *(TM2)* „Almási Péternek Köztelek, Rókus-kórház Budapest.“

Küldőncz-fizetés. Ha címzett nem lakik a távirдахivatal székhelyén és a feladó a táviratot küldőnczcel kívánja kézbesíttetni, a távirat feladója, tekintet nélkül a távolságra, a belföldi forgalomban 1 korona egységes küldőnczdíjat köteles fizetni; mely díjért a távirat címzettnek pótdíj beszédése nélkül kézbesíttetik. A cím elé *(XP)* irandó. Külföldre intézett táviratok után a küldőnczdíjat akár a feladó, akár a címzett fizetheti. Ha a feladó kívánja fizetni, küldőnczdíj fejében bizonyos összeget letétbe kell tennie, melyből, ha a küldőnczdíj megtudatik, a letett összeg többlete vissza fizettetik. E táviratok címe elé *(XPP)* vagy *(XPT)* irandó a szerint, hogy postával vagy táviratilag kívántatik a küldőnczdíj közlése. Postai közlésért Ausztria és Bosz.-Hercegovinába nem kell fizetni, egyéb külföldre 50 ft. Távirati közlésért 10 szavu távirat díját.

(Mp.) saját kezéhez címzett, *(St)* kiigazító fizetett hivatalos távirat jele.

Nyitva kézbesítendő távirat. Azt is kívánhatja a feladó, hogy távirata nyitva kézbesíttessék; ez esetben a cím elé *(RO)* jelt kell írnia.

Postán ajánlva. Ha a feladó azt kívánja, hogy távirata az utolsó távirdatól a rendeltetési helyig postán ajánlva küldessék, ez esetben a cím elé *(PR)* jelt kell írnia.

Mіндеzen említett jelek zárjel között a cím elé irandók.

Táviratok díja. Belföldön 10 szóig 60 fillér minden további szóért 6 fillér. Helyi forgalomban 20 szóig 40 fillér, azontúl szavankint még 2—2 fillér.

Válasz fizetés 10 szóért (a cím előtti *(RP)* ennyit jelent) 60 f. Lehet 10 szónál többért (legfeljebb 30) is megfizetni a választ; ez is a cím előtt jelölendő meg pl. „*(RP₁₅)*” s 15 szóért kell megfizetni a választ is.

Vételjelentésért egy 10 szavu távirat díja számítandó, 60 fillér. Postai vételjelentésért a feladó 50 fillért fizet.

Sürgős táviratért az egyszerű díjnak háromszorosa fizetendő. (Áll a válaszra is.)

Az összeolvasásért az egyszerű távirat díjához még annak negyed része hozzászámítandó.

Többcímért: az egyszerű távirat díjához 100 szavankint még annyiszor 50 fillér számítandó, a hányszor egynél több cím van a táviratban.

Az utánküldésért járó díjakat a címzett fizeti, nem fizetés esetén a feladó.

Táviratok díjazása. A táviratok a szavak száma szerint díjaztatnak meg; mind az, a mit a feladó felír, hogy az táviratoztassék, a díj megállapításánál számításba jön; a cím elé irt különféle megjelölések szintén, (egy-egy szónak) számíttatnak. Minden különálló szó, betű vagy számjegy egy-egy díjszót képez. Egy díjszó 15 betűből állhat, az ennél hosszabb szavak 30 betűig két, azonfelül három díjszónak számítandók; a számjegy csoportok 5 jegyig egy, 10 jegyig két, 15 jegyig három díjszónak számítandók s így minden további 5 jegy még külön egy díjszót képez; a számjegyek közt előforduló pontok, vesszők, a törtjel, ugyszintén a számokhoz tartozó sorszámképző betűk külön-külön számjegynek számítandók. (Példa: „1868/69-ik” ezen csoportban van 9 jegy, tehát két díjszó; „2000” 1 díjszó; „20.000” már két díjszó, mert 6 jegyből áll, „6-ik” egy díjszó, „6-án” két díjszó.)

Idéző jel („”) zárjel () aláhuzás ——— külön egy-egy díjszót képez és díjaztatik.

A szavaknak a nyelvszabályokkal vagy szokásokkal ellenkező egybeírása, megengedve nincs; az így összeirt szavak annyi díjszónak számítandók, a hány szóból állanak, pl. „holnapeste” két szónak számítandó. Kivételt képeznek a város, személynevek, piacok, utcák, a betűkkel kiirt számnevek stb., melyek — feltéve, hogy 15 betűnél többől nem állanak, — egy díjszónak számítandók, ha a feladó egybe írta. A rendeltetési hely a címzen, ha 15 betűnél több is és elválasztva van is írva, pl.: „Hódmező-Vásárhely” egy díjszót képez. A hiány-, vagy kötjel által elválasztott szavak megannyi külön szónak számítandók. Római számjegyek nem táviratozhatók, minélfogva ezek más alakban irandók, így: „római 5” és ez két díjszónak veendő.

Telefon utján feladott táviratok díja. A nyilvános telefon-állomások-nál feladandó táviratokért a fentebbiek szerint kiszámítandó távirási díjon felül fizetni kell még 10 fillért a távirat közvetítésért, 20 fillért a nyilván. távbeszélő használatáért és 10 ft a távirat úrlapért, melyre a táviratot a távirat közvetítő telefon-állomás írja (Budapestben 20+20+10 = 50 ft).

A telefon-hálózat előfizetői, kik saját telefonjaikon mondják be távirataikat, a rendes távirási díjon felül 10 ft és az úrlapért 10 ft fizetnek.

Hatóságoknak szóló táviratok. A hatóságoknak, hivataloknak, bíróságoknak szóló táviratokra, ha a tartalom bélyegköteles, tartozik a feladó a frankojegyeken kívül, még 1 koronás pénzügyi bélyeget is felragasztani.

Távírási díjak lerovása. A 100 koronán alóli távírási díjakat frankojegyekkel kell leróni, a frankojegyeket azon papírra kell felragasztani, melyre a távirat írva van; ha távirat-úrlap használatik, ennek felső közép részére s ha itt elegendő hely nincs, a táviratlap hátsó oldalára.

Vevények. A ki táviratáról vevényt kíván, ezért külön 10 ft kell fizetnie, mely frankojegyben a vevényre ragasztatik és lebetűztetik.

Kézbesíthetlen táviratok. Ha valamely távirat bármely okból nem kézbesíthető, a czimállomás ezt visszajelenti.

Külföldre szóló táviratok. Az európai forgalomban a szavak hasonló módon számíttatnak, mint a belföldön; a díjak azonban alapidjából és a szódíjból állanak s ép ugy rovatnak le, mint a belföldre szóló táviratoknál. Az alapidj az európai forgalomban 60 f, a szódíj pedig a következő táblázatban van kimutatva:

Az ország neve	Szó- díj fillér	Az ország neve	Szó- díj fillér	Az ország neve	Szó- díj fillér
Belgium	21	Luxemburg	21	Oroszország	24
Bulgária	16	Malta	37	Portugália	33
Dánia	21	Montenegro	9	Románia	9
Franciaország	16	Nagybritannia	26	Spanyolország	28
Gibraltár	33	Norvégia	32	Svájc	9
Görögország	41	Olaszország*)	8	Svédország	24
Hollandia	19	„	16	Törökország	28

*) Magyarországnak Fiume területén, Modrus-Fiume és Lika-Krbava megyében levő állomásaitól — Olaszországnak, a Pó, Ticino és a Lago Maggiore által határolt részébe.

A 60 f alapidjhoz hozzáadandó még a megfelelő szódíj annyiszor, a hány díjszó a táviratban van.

Ausztriába, Bosznia-Hercegovina, Németország és Szerbiába szóló táviratoknál a díjszabás ugyanaz, mint a belföldön. Eltérés annyiban van, hogy a Németországba szóló küldönczös táviratok után 50 f küldönczdíjat fizet a feladó. Szerbiába küldönczös távirat nem küldhető. Ausztria, Bosznia-Hercegovinára nézve a külföldre szóló küldönczös táviratok szabályai mérvadók.

Kivonat a vasutak gyors- és teheráru díjszabásából.

I. Általános határozmányok.

A vasutak szállítási kötelezettsége. A vasutak az 1892. évi XXV. t. -cikkkel becikkelyezett üzletszabályzat értelmében mindenféle nyersterményt vagy iparcikket kötelesek fuvarozás végett elfogadni, mely a szállításra alkalmas, nincs postai kényszernek alávetve és elfuvarozására a vasuti szállítási eszközök elégségesek.

Fuvarlevél. A feladó által minden küldeményről és pedig 38 km távolságig 2 filléres, azon túl 10 filléres fuvarlevél állítandó ki. A fuvarlevél kiállításánál különös gond fordítandó a pontos címzésre, (a vezeték- és keresztnév, lakhely, utca, házsám és a vasuti állomás) mert a helytelen vagy elégtelen címzésből eredő következményekért a feladó felelős.

Ugyancsak pontosan jelölendő meg a fuvarlevelen a feladandó küldemény jele, száma, neve (láda, rekesz stb.) és különösen tartalma, mivel a vasutnak jogában áll a helytelen vagy hiányos bevallással feladott küldeményekért birsággépen u. n. fuvardíj-pótlékot beszédni még akkor is, ha ezen bevallás nem rosszhiszeműleg, tehát nem a vasut megkárosítása céljából történt.

A feladandó áruk a szerint a mint gyors- vagy teherárúként szállítandók, vörös szegélyű, vagy tiszta fehér fuvarlevéllel adandók fel. Fuvarlevél nyomtatványok minden vasuti állomáson megszerezhetők.

Gyorsárúk. A gyorsárúk, tekintettel arra, hogy ezek szállítási határideje sokkal rövidebb mint a teherárúké, magasabb díjtétel alá esnek. Legcsekélyebb súly 5 kg. A fuvardíj a tényleges súly után számíttatik, úgy azonban, hogy a súly 5 illetve 10 kilogrammra kikerekítettik.

Teherárúk. A teherárúk darab vagy kocsirakományi áruk. Darabárúk azok, melyek kisebb mennyiségben adatnak föl s melyek a díjszabásba foglalt áruosztályozás szerint az I-ső vagy II-ik rendes osztályba tartoznak.

Ezeket a vasut föltétlenül tartozik megmérlegelni, illetve a mennyiben feladó a súlyt a fuvarlevélbe már bejegyezte volna, utánmérlegelni és úgy a fuvarszekerekről le- és fel, mint a vasuti kocsikba is be illetve kirakni is a vasut kötelessége.

A fuvardíj az áru tényleges súlya, de legalább 30 kgnyi súly után számíttatik, mely mindig teljes 10 kgrammra kikerekítettik.

Kocsirakományi áruk azok, melyek a díjszabásban foglalt áruosztályozás szerint (l. 80. oldalt.) az A., B. vagy C., illetve 1., 2. vagy 3. külön díjosztályba tartoznak s melyeknél a fuvardíj az A. osztályba tartozó áruknál legalább 5.000 kg., a B. és az 1. külön díjszabásba tartozóknál 10.000 kg., a C., valamint a 2. és 3. külön díjszabásba tartozóknál pedig a kocsí raksúlya után számíttatik.

Díjtételek. A m. kir. államvasutak hálózatán, ide nem értve az általa kezelt helyi érdekű vasutakat a fuvardíjtételek 100 kg-ként o. é. fillérben 10 kméterről 10 kméterre vannak megállapítva. Ezen díjtételekben a magyar szállítási adó, valamint a kezelési illeték már befoglaltatnak.

Feladó vevény. Fuvarlevél másodlat. Mihelyt a vasut a küldemények szállíthatóságát megvizsgálta s azokat fuvarozás végett az egyidejűleg beszolgáltatott fuvarlevéllel együtt átvette, tartozik a fuvarlevél feladási kelet bélyegzővel ellátni, a küldeményt azonnal elszámolni s úgy az átvétel mint az elszámolás megtörténtének bizonyítékául a feladónak darabárúknál feladó vevényt, kocsirakományi áruknál pedig fuvarlevél másodlatot kiszolgáltatni.

A kocsirakományi árukra nézve megjegyzendő, hogy a fuvarlevél másodlatok, melyeken a vasut a küldemény átvételét elismeri, mindig a feladók által, az eredeti fuvarlevelekkel egyidejűleg szolgáltatandók be.

Díjszámítás. Díjszámítás tekintetében van fuvardíj és vannak mellékkilletékek. A fuvardíj az az összeg, melyet az elszámolandó küldemény díjtétele a súlymennyiség összeszorozásával eredményez. Mellékkilletékek pedig: fuvarszekérről való le- és felrakási illeték (100 kgként 2 f, de küldeményenként legalább 4 f) vasuti kocsiba való be-, illetve abból való kirakási illeték a szerint, a mint azt a díjszabási határozmányok szerint a fél tartozik berakni s helyette a vasut végzi (100 kgként 2 f) daru illeték, ha oly nehéz tárgy szállításáról van szó, melynek berakását daru segítségével kell eszközölni 100 kgként 4 f, ha pedig a feladási állomáson daru nincs s azt más állomásról kell oda szállítani, a daru megrendelése alkalmával előlegesen 20 K; mérlegdíj: úgy gyors, mint teher darabárúknál 100 kgként 4 f. Kocsirakományi áruknál pedig vágány-hídmérlegen mérlegelve 1 K 20 f.

A mérlegdíjra nézve megjegyzendő, hogy ha feladó a feladandó darab vagy kocsirakományi áru súlyát a fuvarlevelen kitüntette, ezen díjat a vasut csak akkor számíthatja fel, ha az utánmérlegelés eredménye első esetben a fél által bejegyzett súlylyal szemben 1°/_o, illetve második esetben 5°/_o-nál nagyobb eltérést mutat.

A számlálási illeték. Ez csak kocsirakományi áruknál fordul elő és felszámítható minden megkezdett 10 darab után 10 f, azonban kocsinként legalább 1 K, de legfeljebb 4 K. Feladó vevény és bélyegilleték, minden egyes feladás, tehát fuvarlevél után 8, illetve 10, tehát összesen 18 f.

Fekbér és fekbérpótlék. Gyorsárúknál naponként és darabonként 12 f, teherárúknál oly küldeményekért, melyek nyitott kocsikon szállíthatók s melyek a rendeltetési állomáson szabadban raktározatnak naponként és 100 kgként 0.4 f, egyéb erdőgazdasági nyers-terményért vagy feldolgozott ily iparczikkért úgy a feladás, mint a leadásnál is 100 kgként és naponként 3 f, ezenkívül az oly küldeményeknél, melyeknél 100 kgként és naponként 0.4 f szedetik be, fekbérpótlék czímen még a fekbér 10°/_o, a többi árunál annak 20°/_o-a szedetik be.

Kocsiálláspénz. Ez csak kocsirakományi áruk be- vagy kirakásánál szokott előfordulni. A feladandó ily áruk részére a kocsi előre megrendelendő s ha a vasut a megrendelést s a fél által ezzel egyidejűleg lefizetendő 9 K 60 fnyi foglalót elfogadta, tartozik a kocsi a megrendelés idejére pontosan kiállítani; ellenkező esetben tartozik a kocsi álláspénzzel fölrő kártérítést fizetni a megrendelőnek. Az elfogadott kocsi megrendelés tehát két oldalú szerződés.

Nehogy azonban az így rendelkezésre bocsátott kocsi a forgalomból hosszabb időre kivonassanak, a vasutnak jogában áll a kocsi be-, illetve kirakási határidejét megállapítani, melynek túllépése esetén a fél minden óráért és kocsiért 40 f álláspénzt tartozik fizetni.

A be-, illetve kirakási határidő rendszerint 24 óra, illetve 12 nappali óra, mely feladandó áruknál a kocsi rendelkezésre bocsátá-

sának időpontjától, érkezett, tehát kirakandó áruknál pedig az értesítés kézbesítésének, vagy a kézbesítés szabályszerű megkísérlésének időpontjától számítatik. Ha kirakandó áruknál a kirakási határidőbe vasárnap vagy törvényes ünnepnapok esnek, ezekkel a határidő meghosszabbítatik.

Igy pl. egy kocsirakomány donga szombaton délután 2 órakor értesítetik a címzettnek kirakás, s illetve átvétel végett. A kirakási határidő az éjjeli időt is beszámítva teljes 24 óra lévén, a kocszi a következő nap, vagyis vasárnap délután 2 óráig kirakandó lenne, mivel azonban a vasárnap a kirakási határidőbe esik, ez hétfő délután 2 óráig meghosszabbítatik.

Ezen rakodási határidő azonban nagy forgalom miatt beálló kocsihány esetén, a felügyeleti hatóság (keresk. ministerium) engedélyével 6 nappali órára is leszállítható. Ezen korlátozás azonban úgy a hivatalos és napi lapokban, mint külön hirdetményben is közhírré tétetik.

Van továbbá utánvételi jutalék is. Ha a vasut a küldemény terhére készpénzbeli előleget nyújt, joga van jutalék czimen az adott előleg $2\frac{0}{10}$ -át a féltől beszédni, míg ellenben, ha a vasut a behajtás után tehát a küldemény kiváltása alkalmával címzett által lefizetendő utánvét kifizetését közvetíti, úgy joga van ezen közvetítésért az utánvétii összeg $\frac{1}{2}\frac{0}{10}$ -át felszámítani.

Végül megemlítjük még a szállítási érdekebevallásért fizetendő díjpotlétot is. A mellékilletékek ezen neme szoros összefüggésben áll a felmerülő káresetek elbírálásával, mivel ettől függ, hogy a küldemény késedelmes szállítása esetén tényleg szenvedett és különben is hitelesen beigazolandó kár czimen, mekkora kártérítést igényelhet a fél. Ezen díjpotlét minden megkezdett 200 km után a bevallott összeg ötzetertőlje, legcsekélyebb illeték azonban 40 fillér.

Ezek után most már szükséges a fuvarozási szerződésből eredő jogviszony fontosabb részét is megismerni.

A vasut és a fél közötti jogviszony. Maga a fuvarlevél két oldalú szerződés, mely mindkét félre, tehát a feladó vagy címzett és a vasutra nézve jogokat és kötelezettségeket állapít meg. A vasut a küldemény átvétele időpontjától felelős az áru szállítási határidejének betartásáért, valamint az áru értékeért is, míg a félnek kötelessége a szállítás befejezése után úgy a terhelő fuvardíjakat, valamint a vasut önhibáján kívül felmerült összes költségeket lefizetni. Addig, míg ezen összegek le nem fizetettek, a vasutat a küldeményre nézve zálogjog illeti meg.

Kocsisirakományi áruk feladásánál tartozik a fél a küldemény súlyát a fuvarlevélbe bejegyezni, vagy pedig a fuvarlevélre vezetendő nyilatkozatban a hivatalos súlymegállapítást kérni. Ha sem egyik, sem pedig másik nem történt meg, úgy ez a vasut által való súlymegállapítás iránti kifejezett kívánsággal egyenlőnek tekintetik.

Ugyancsak kocsisirakományi áruknál tartozik a fél a vasuti kocszi számát is a fuvarlevél bal sarkán levő megfelelő helyre bejegyezni, mivel ellenkező esetben a vasut fölcserélés vagy elhurcolásból eredő következményekért nem vállal felelősséget.

Kocsisirakományi áruk berakásánál feltéve, hogy azokat a díjszabási határozmányok értelmében a fél tartozik berakni, különösen ügyelni kell arra, hogy a teher az egész kocszi felületén egyenlően legyen megosztva, hogy a kocszi tul ne terheltessék s a mennyiben a szállítás nyitott kocsiban történik, hogy a küldemény a lehullás ellen biztosítva legyen, mert különben a vasut nem csak hogy nem tartozik a küldeményben netán beálló kárt megtéríteni, hanem joga van a szállító felekkel megtéríttetni mindazon károkat, melyek a helytelen rakodás vagy a kocszi túlterhelése esetében a kocsikban

rakodó eszközökben vagy pedig a vasut tulajdonát képező más tárgyakban keletkeznek.

A már szállításra elvállalt, tehát a vasut által már átvett küldemény fölötti rendelkezési jog mindaddig, míg azt a címzett át nem vette, kizárólag a feladót vagy ennek jogszerű engedményesét illeti meg. E szerint feladónak joga van a feladó állomáson a feladóvevény, illetve fuvarlevél másodlat bemutatása mellett kérni, hogy szállítmánya neki visszaadassék, illetve címére visszaküldessék, útközben eső valamely más állomásra küldessék, vagy pedig a rendeltetési állomáson más, mint a fuvarlevelen megjelölt címzettnek kiszolgáltatassék. A vasutra ezen rendelkezés nem foganatosításából csak akkor származhat valamely joghátrány, ha beigazolható, hogy a rendelkezés még foganatosítható lett volna, mielőtt a küldemény a címzettnek értesítettett s illetve általa átvétetett volna. Valamely címzett ellen elrendelt csőd esetén azonban feladó rendelkezési joga megszűnik, mihelyt a küldemény a csődtömeggondnoknak értesítettett.

A vasut a küldemények megérkeztéről az átvevőket írásban értesíteni tartozik, kivéve, ha a küldemény „pályaudvaron marad“ megjelöléssel adatott föl, mely esetben az értesítés elmarad.

Az értesítőt az átvevő vagy ennek meghatalmazottja, a meghatalmazási jogviszony kitüntetése mellett tartozik aláírni s a mennyiben a vasutnak az aláírás valódisága iránt kételyei támadnának, joga van arról magának meggyőződést szerezni.

Mihelyt az átvevő a fuvarlevelet kiváltotta, úgy tekintet nélkül arra, hogy egyszersmind átvette-e a küldeményt is vagy nem, a rendelkezési, valamint a fuvarlevélből eredő összes jogok már csak őt, vagy jogszerű engedményesét illetik meg. Ily engedmény, mely a fuvarlevél hátlapjára is rávezethető, eltekintve a többi engedmény okmányoktól, melyek I koronás, illetve II-od fokozatu bélyeglerovás alá esnek, a fuvarlevélre való tekintet nélkül 10 filléres bélyeggel látandó el oly megjegyzéssel azonban, hogy bélyegcsonkítás esetén ötvenszeres bírság (5 korona) szedetik be az engedményezőtől a kincstár javára.

Ha címzett az értesített küldeményt a fekbérmentes idő lejárta után 8 nap mulva sem váltja ki, a vasut köteles ezen körülményről feladót ajánlott levélben értesíteni s őt küldeménye fölötti rendelkezésre felszólítani. Ha a küldemény gyors romlásnak van kitéve, a vasutnak jogában áll azt minden alakszerűség nélkül elárvereztetni; ha pedig a küldemény a hosszabb raktározást megtűri, és feladó a fölött nem rendelkezik, a vasut a fekbérmentes idő lejárta után 4 héttel, vagy ha az áru értéke a terhelő költségekre nem nyújtana kellő fedezetet, még előbb is hasonló módon elárvereztetheti.

Ugyanezen eljárást követheti a vasut akkor is, ha címzett a fuvarlevelet kiváltotta, de a küldeményt nem veszi át. Az árverésből befolyt összegből a vasutat megillető zálogjog alapján első sorban a küldeményt terhelő összilletékek fedeztetnek s csak a fenmaradó összeg bocsáttatik a feladó, illetve átvevő rendelkezésére.

Ha azonban az árverési bevétel a küldeményt terhelő illetékeket nem fedezi, joga van a vasutnak a különletet a feladó, illetve átvevőtől esetleg bírói uton is behajtani. Ebből tehát önként következik, hogy a vasut az ily árveréseket mindig a fél költségére és veszélyére foganatosítja.

Az átvevőt vagy feladót, esetleg a jogszerű engedményest a fuvarlevél vagy feladóvevény a következő jogok gyakorlására jogosítja:

1. a fuvardíj-többlet föl vételére vagy vissztérítésének kérelmezésére;
2. a szállítási határidő elmulasztásából eredő kár megtérítésére;
3. a sérülés vagy súlyhiány által okozott kár, és

4. az elveszett küldemények iránti károk megtérítésére.

A fuvardíj többletet a vasut rendszerint a nélkül, hogy ennek a fél részéről leendő kérelmezését bevárná, 3 hónapon belül kiutalványozza, miről az érdekelt állomások a jogosultat oly megjegyzéssel tartoznak értesíteni, hogy a kiutalt összeg a fuvarlevél, illetve feladórevény vagy fuvarlevél másodlat beszolgáltatása ellenében kifizettetik. A beszolgáltatandó szállítási okmány nélkül azonban semmi esetre sem téríthető vissza a díjtöbblet. Ha azonban a vasut téves számítás folytán kevesebb fuvardíjat szedett be, tartozik erről jogosultat a fizetendő volt illetékek részletezése mellett értesíteni s nevezettet a különlet megfizetésére felszólítani, mire nézve joga van a vasutnak ezt, a fizetés megtagadása esetén bírói úton is behajtani. A fuvardíj vissza-, illetve megtérítésére vonatkozó mindkét részről emelhető igények azonban bérmentesített küldeményeknél ennek feladásától, átutalt illetékekkel feladott küldeményeknél pedig ennek kiváltásától, számítandó egy év után elévülnek.

A vasut a szállításra elvállalt gyors- és teheráru küldeményeket tartozik az üzletszabályzat 63. §-ában megállapított szállítási határidőn belül a fuvarlevélen megjelölt rendeltetési állomásra szállítani. Ezen szállítási határidő, mely a szorosan vett szállítási, kezelési és az esetleges póthatáridőkből áll, gyorsárúknál minden megkezdett 300 km után 1 nap, a kezelési határidő pedig a távolságra való tekintet nélkül 1 nap; teherárúknál a szállítási határidő az első 100 km után 1 nap, minden további bár csak megkezdett 200 km után szintén 1 nap, a kezelési határidő pedig a távolságra való tekintet nélkül 2 nap. Ezekon kívül figyelembe vétetnek még az egyes viszonylatokra engedélyezett s külön hirdetményvel esetről-esetre közzétett póthatáridők is. Ha a vasut az átvévőt a szállítási határidőn belül küldeménye megérkeztéről nem értesíti, illetve azt ki nem szolgáltathatja egy 1, 2, 3, 4 és 5, vagy ennél több napi késéért ha szállítási érdekevallás nem történt, kártérítés czimén a fizetett fuvardíj $\frac{1}{10}$, $\frac{2}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{4}{10}$ és $\frac{5}{10}$ részét tartozik kiutalni. Ha szállítási érdekevallás történt, de a jogosult magasabb kárt nem igazol, ugy a vasut az imént említett tételek kétszeresét tartozik kártérítés czimén fizetni. Ha pedig a jogosult magasabb kárt igazol, a vasut a szállítási érdekként bevallott összegig terjedő kártérítést tartozik fizetni.

Az ez iránti igény azonban a jogosult által csak akkor érvényesíthető, ha ezt a helyi- valamint az osztrák- és magyar vasutak csatlakozási forgalmából eredő küldeményekre nézve a küldemény átvételétől számítandó 14 napon belül a vasuthoz írásban bejelenti. A külföldi szállítmányokra vonatkozó késedelmesállítás iránti kárigények azonban, az igény különbeni elévülése mellett a küldemény átvételétől számítandó 7 nap alatt az illetékes vasutigazgatóságnál írásban bejelentendők. Ha azonban a késedelmet erőhatalom (vismajor) okozta, a vasut semminemű kártérítést sem tartozik fizetni.

Súlyhiányok vagy sérülések, ha azok külsőleg felismerhetők, rendszerint a vasut által vagy még a feladó állomáson vagy útközben vagy pedig a rendeltetési állomáson tényálladáki jegyzőkönyv utján megállapíthatnak. Az első és harmadik esetben a vasut ezen jegyzőkönyvi megállapításhoz a feladót, illetve átvévőt s a körülményekhez képest szakértőt is meghívni tartozik. Ha a küldemény csak részben sérült meg, a vasut csak az értékcsökkenés összegét tartozik megtéríteni. Ez minden esetre a jogosult által bemutatandó eredeti áruszámla (Factura) s a körülményekhez képest szakértői vélemény alapján állapítandó meg.

A vasut ily esetekben az elmaradt nyereséget (entgangener Gewinn, lucrum cessans) csak akkor tartozik megtéríteni, ha a jogosult bebizonyítja, (keresk. törvény 272. §.) hogy a kár a vasut közegeinek csalárdságából vagy vétkes gondatlanságából keletkezett.

A küldemény átvétele után történt felszólamlásokat a vasut csak akkor veszi figyelembe, ha sérülések s illetve súlyhiányok külsőleg nem voltak felismerhetők s ha ezek az átvételtől számítandó 7 napon belül, az átvevő írásbeli jelentése alapján a vasut által jegyzőkönyvileg, vagy pedig bírói szemle útján megállapíthatnak. Ily esetben azonban a vasut csak akkor tartozik a kárt megtéríteni, ha a jogosult bebizonyítja, hogy a kár, illetve a sérülés az átvétel és kiszolgáltatás közti időben keletkezett.

A vasut által szállítás végett átvett küldemények csak akkor tekinthetők elveszetteknek s tehát a jogosult csak akkor követelheti a küldemény teljes értékének megtérítését, ha azt a vasut a szállítási határidő lejártától számítandó 4 hét elteltével sem szolgáltathatja ki. Ez esetben a jogosult a feladóvevény vagy fuvarlevél másodlat, illetve az eredeti fuvarlevél betérjesztése mellett tartozik a küldemény értékét is, vagyis azon értéket bizonyítani, melyvel ugyanazon fajú és minőségű áru a feladás helyén és idejében birt, a mi legzelszerűbben az eredeti áruszámla bemutatásával történik meg.

Az ily igények, feltéve, hogy a vasut kártérítési kötelezettségét nem ismerte el s az egyezség vagy bírói uton sem állapított meg, a szállítási határidő lejártától számítandó egy év leteltével elévülnek, ha azonban a jogosult a vasut terhére a csalárdságot beigazolhatja: az igény csak három év leteltével évül el.

II. Árusztályozás.

Gyorsáruk. A gyorsáruk a díjtételek alkalmazása tekintetében három osztályba soroztatnak: a közönséges, mérsékelt és különösen mérsékelt gyorsáruk osztályába.

Az erdőgazdasági termékek közül, ha gyorsáruként szállíthatnak:

a mérsékelt gyorsáruk osztályába soroztatnak: az áfonya, borokabogyó, gesztenye, málna, mogyoró, szeder, szamócza, leült vad és vörös áfonya; továbbá az erdőgazdasági czélokra szolgáló erdei vetőmagvak és tölgygymakk;

a különösen mérsékelt gyorsáruk közé a használt ládák, kosarak és zsákok.

Teheráruk. A teheráruknál a díjtételek alkalmazása tekintetében a következő osztályok vannak: I. osztály, II. osztály, *A.*, *B.* és *C.* kocsis rakományi osztály, 1., 2., 3. külön díjszabási osztály, és a terjedelmes áruk osztálya. A m. kir. államvasutaknál ezeken kívül vannak kivételes díjszabások, melyek közül az erdőgazdasági termékekre főleg az I. és II. kivételes díjszabás alkalmaztatik.

Hogy az erdőgazdasági termékek ezen osztályokba miként vannak beosztva, az a 81. oldalon kezdődő táblázatos jegyzékben van kitüntetve. Megjegyezzük azonban, hogy ebben a jegyzékben az I. teheráru osztályba tartozó cikkek nincsenek felsorolva. Azok az erdőgazdasági termékek tehát, melyek a 81–88. oldalakon közölt jegyzékben nem fordulnak elő, a teheráruk I. (rendes) osztályába tartozóknak tekintendők. Ezek után a m. kir. államvasutakon a 89. oldalon közölt díjszámítási táblázat I. teheráru osztályánál kitüntetett díjak fizetendők.

A II. osztályba sorozott áruk után bármely mennyiség feladása esetében ezen osztály díjtételei alkalmaztatnak.

Az *A.* osztályba sorozott áruk után ezen osztály díjtételei csak fuvarlevelenként és kocsinként 5.000 kg-nál nagyobb mennyiség feladása esetében alkalmaztatnak.

Ha fuvarlevelenkint 5.000 kg-nál kisebb mennyiség adatik fel, ezen osztálybeli árukért is a II. osztály díjtételei fizetendők. Az ekként kiszámított díj azonban az A. osztály tételei szerint 5.000 kg után felszámított díjnál magasabb nem lehet.

A B. osztály és az 1. külön díjszabás díjtételei az ezen osztályba sorozott áruknál csak akkor alkalmaztatnak, ha fuvarlevelenként és kocsiént legalább 10.000 kg adatik fel, vagy a díj ezen mennyiség után fizettetik. A C. osztály és a 2. és 3. külön díjszabás tételei pedig csak akkor alkalmaztatnak, ha az ezen osztályba sorozott árukért a rendelkezésre bocsátott kocsi egész raksúlya után fizettetik a díj. Kivételt képeznek az abroncsok, a fagyapju, rözse és rözsesepri, fakéreg (cserkéreg nyersen és örölve.) Ezek után teljes kocsi-rakományokért is mindig csak 10.000 kg után számíttatik a díj 5.000—10.000 kg feladása esetében a C. illetve 2. és 3. külön díjszabási osztálybeli áruknál a B. osztály díjtételei, 5.000 kg-nál kisebb mennyiség feladása esetében pedig a II. osztály díjtételei alkalmaztatnak.

A terjedelmes áruk osztályába sorozott cikkek egy részénél bármely mennyiség feladása esetében ezen osztály díjtételei alkalmaztatnak, más részénél ellenben csak abban az esetben, ha 5.000 kg-nál kevesebb mennyiség adatik fel. (Hogy az erdőgazdasági cikkek közül, melyek melyik csoportba vannak besorozva a következő jegyzékből vehető ki.)

Az I. kivételes díjszabás (a m. kir. államvasutaknál) csak teljes kocsi rakományokra alkalmaztatik. Kisebb mennyiség feladása esetében az előbb említett osztályok díjtételei közül azok az osztályoké alkalmaztatnak, a melybe az illető cikkek a következő jegyzék szerint sorozva vannak.

Ugyanez áll a II. kivételes díjszabásra.

Végül még szükségesnek tartjuk megemlíteni a refactiát vagyis azon díjvisszatérítést, mely bizonyos feltételekhez van kötve. A refactia engedélyezésére a vasutakat ama nemzetgazdasági alapon nyugvó törekvés indítja, hogy az eredeti termelők árucikkeik részére a lehető legolcsóbb módon a legjobb piacot megszerezhessék maguknak. Különösen indokolt a refactia engedélyezése oly árucikkekre nézve, melyek értéke a hosszú szállítási vonalra eső magas fuvardíjakkal nem áll arányban s a melyek egyáltalában csakis refactia igénybe vételével bocsáthatók forgalomba.

A vasutakat azonban ily refactiák engedélyezésére más okok is indítják és pedig a párhuzamos vasuti vonalak versenye, főképp pedig a vízi verseny.

A vizen való aránylag igen olcsó szállítással szemben a vasutaknak meg van az az előnye, hogy a szállítás sokkal gyorsabb s így hogy ezen előny a vizen való olcsó szállítást ellensúlyozhassa, kénytelenek a vasutak a fuvarozást refactiák engedélyezésével olyképp mérsékelni, hogy az árucikkek vasuton való szállítását lehetővé tegyék.

A refactia engedélyezését bárki és bármily viszonylatban szállított árukra nézve kérheti. Engedélyezés esetén a vasutak föltétlenül kikötik, hogy a kedvezményezett tartozik a refactiát élvező árucikkekből bizonyos meghatározott idő alatt bizonyos mennyiséget szállítani s éppen ezért a rendes és az engedélyezett kedvezményes fuvardíj közti különbségeket a vasutak a feladó vevények illetve a fuvarlevél másodlatok bemutatásával csak akkor térítik vissza a feladónak, ha említett fuvarokmányokkal beigazolja, hogy az engedélyezés föltételével megállapított mennyiséget tényleg elszállította.

Az áruosztályozás jegyzéke az erdőgazdasági termékeket illetőleg a következő

A díjszabás áruosztályozásának tétele	Á r u c z i k k	Osztályozás		
		Füvarlevelenként 5.000 kg-nál esekélyebb	Füvarlevelenként és kocsként legalább	
			5.000 kilogram	10.000 kg, illetve a kocsi rakásával egyenlő
		mennyiségért való díjfizetés esetében		
		Terjedelmes	A.	2. külön díjas.
—	Abroncsok fából, hordókhöz (összekötve)		A.	
B. 6.	Bogyók, frissek és aszaltak: áfonya-, bodza-, borzoka-bogyók, málna, szamóca, szeder, vörös áfonya (csak csomagolva) . . .	II.	A.	A.
C. 15.	Csergubó (gallus) (5.000 kgr.-nál nagyobb mennyiségben csomagolatlanul csak „nyilatkozat” alapján vétetik fel)	II.	A.	A.
C. 19.	Cserző anyagok: gubacs, gubacsaszt (csak csomagolva vétetik fel)	II.	A.	B.
D. 3.	Dió (csak csomagolva)	II.	A.	A.
E. 8.	Erdei fák (csomagolatlanul is felvétetnek) Erdeivető magvak (l. Magvak).	II.	II.	II.
F. 1.	Fa, gerenda-, deszka-, padló- és tuskóalakban, durván előkészítve is a közép-európai erdőkben nem honos fafajokból (csomagolatlanul is felvétetnek)	II.	A.	A.
F. 2.	Fa, az F. 1. alá tartozó fafajok kivételével: 1. fatörzs és sudarfa (durván faragva, hasítva, vagy vágdalva is), hasáb és dorongfa, valamennyi 2,5 m. hosszúságon túl; 2. hordódonga és hordófenék; abroncsfa; kosárfonó- és tutajkötő-fűz; 3. fűrészelt fa: a) szögletes, é. p. gerendák, szarufák, léczek, párkányléczek; b) széles, é. p. padlók, palánkok, párkányfák, deszkák			

A dijszabás áruosztályozásának tétele	Á r u c z i k k	Osztályozás		
		Fuvarlevelenként 5.000 kg-nál csekélyebb	Fuvarlevelenként és kocsinként legalább	
			5.000 kilogram	10.000 kg, illetve a kocsi rakásával egyenlő
		mennységért való díjfizetés esetében		
	<p>(az utóbbiak gyalulva és hornyolva is, kivéve a hangszerlapokat, ezeket lásd H. 18. tétel alatt), továbbá padlódeszkák, szegélyfák és szegélydeszkácskák, redőnydeszkácskák is, gyalulva és hornyolva ;</p> <p>4. hanga- és rözsesepűrű ;</p> <p>5. vegyszertileg előkészített fák, mint táviró oszlopok stb. ;</p> <p>6. keréktalpak és küllők, faládák (ha legalább 4 darab van egymásba rakva), zsinidelyek, szitaabroncsok, szitakeretek és szitakéreg, dobozkeretek, hajószögek, faszögek és faszögecsék, durván kinagyolt puskaagyak, szivarláda deszkák, szárszám- és bognárfa, varga fahasíték, fadrót, egyáltalában minden a kézmű- és iparüzlethez durván előkészített fa (kivéve a hangszerfát, gyalult hangszerlapokat és enyvezett hangszekrényeket ; ezeket lásd H. 8.) (Csomagolatlanul is)</p>	II.	A.	2. külön díjss.
F. 3.	<p>F a. az 1. és 2. tétel alá esők kivételével :</p> <p>1. fatörzs és sudarfa durván megfaragva, hasítva vagy vagdalva is, valamint hasáb- és dorongfa, valamennyi 2,5 m. hosszúságig ;</p> <p>2. tuskók és czövekfák ;</p> <p>3. rözsefa (seprű rözse, galyak, kötegekben és nyalábokban) és rözsekéve ;</p> <p>4. vasuti talpfák nyersen vagy telítve ;</p>			

A díjszabás áruosztályozásának tétele	Á r u c z i k k	Oszályozás		
		Fuvarlevelenként 5.000 kg-nál csekélyebb	Fuvarlevelenként és kocsienként legalább	
			5.000 kilogram	10.000 kg, illetve a kocsi rakatjával egyenlő
		mennyiségért való díjzatés esetében		
	<p>5. széldecskák (6·3 m.-nél nem hosszabbak ;</p> <p>6. bányászati célokra szolgáló következő fák: főtörzsek és gyámfák, talpgerendák, ászokfák, kérges deszkák, kérges czölöpök, valamennyi 6·3 m. hosszúságig ; vékony deszkácskák 1·5 m. hosszúságig ;</p> <p>7. pálczák és deszkácskák tülevelű és bükkfából 1·25 m. hosszúságig, kidolgozatlanul ;</p> <p>8. köszörülésre szánt fa, csak a cellulose vagy fapapiros anyaggyárak részére rendelve s ehez képest az ily gyárakhoz czimezve, 6·3 m. hosszúságig ;</p> <p>9. faburkolat koczkák (Csomagolatlanul is felvételnek.)</p>			
F. 4a.	<p>F a az F. 3. alá tartozó, 6·3 m. hosszúságon túl (csomagolatlanul is)</p> <p>Ha a szállításhoz egy kocsinál több használtatik, egyes küldemények feladásánál a másfélszeres súly után az I. osztály díjtétele alkalmaztatik. Kocsirakomány feladása esetében, ha csak egy kocsi rakatik meg, a megrakott kocsi után a C. osztály díjtétele, a második és esetleg többi kocsiért pedig kocsienként és kilométerenként 8 kr fizetendő. Ha két kocsi használtatik, a küldemény tényleges súlyú, de legalább 10.000 kg után az A. osztály díjtétele, a további kocsiért pedig kocsi- és kilométerenként 8 kr illeték jár. Ha azonban a díj a két</p>	II.	A.	C.
		II.	A.	2. külön díjaz.

A díjszabás ársz-tályozásának tétele	Á r u c z i k k	Ösztályozás		
		Fuvarlevelen-ként 5.000 kg-nál csekélyebb	Fuvarlevelenként és kocsi-ként legalább	
			5.000 kilo-gram	10.000 kg. illetve a kocsi rak-súlyával egyenlő
		mennyiségért való díjszítés esetében		
F. 5.	<p>használt kocsi teljes raksúlya után fizettetik, a 3. és esetleg 4. kocsiért semmiféle illeték nem fizetendő, a díj ez esetben a C. osztály szerint számítatik fel.</p> <p>F a 19 m.-nél hosszabb tárgyaknál a díjak szintén az előbbi tételnél mondottak szerint számíttatnak fel, de a felvétel csak a feladási állomás igazgatóságának engedélyével történhetik meg.</p> <p>Ha az F. 2. vagy F. 3. tétel alá tartozó mű- és hasznofánál a szállítási díj nem a használt kocsi raksúlya után számíttatik és a küldemény súlyának kipuhatólása lehetetlen, akkor egy m^3 keményfa sulya 950 kg.-nak, egy m^3 puha fáé pedig 630 kg.-nak vétetik.</p>			
F. 6.	F a a n y a g l e m e z, enyvezett és papírlemez faanyagból nem enyvezve, de simítva (satinirt). (Összekötve is felvétetik) . . .	II.	A.	B.
F. 7.	F a á r u k, közönségesek (a páczolt, festett, kencézett, fényezett faárúk kivételével). Ide tartoznak a fataligák megvasalva, favedrek vas- vagy rézfogantyúval, keményfából készült faládácskák is. (Az utóbbiak ládádba csomagolva, a többiek összekötve is felvétetnek)	II.	A.	A.
F. 8.	F a c s e m e t é k, erdeiek, ládába vagy bálókba csomagolva. Az erdei facsemeték és szederfacsemeték, gyümölcsfa vadoncok és oltványok a m. kir. államvasutakon február 1-étől november 1-éig feladva a XIV. kivételes díjszabás szerint, bármely mennyiségben	A.	A.	A.
F. 9.	F a c s ő v e k	II.	A.	A.

A díjszabás árnósz- tályozásának tétele	Á r u c z i k k	Osztályozás		
		Fuvarlevelen- ként 5.000 kg- nál csekélyebb	Fuvarlevelenként és kocsinként legalább	
			5.000 kilo- gram	10.000 kg, illetve a kocsi rak- súlyával egyenlő
mennyiségért való díjazás esetében				
F. 10.	Faeczet (csak csomagolva vé- tetik fel)	II.	A.	A.
F. 11.	Faforgács sőr- és ezetderi- téshez (5000 kg-on felül csoma- golatlanul is „nyilatkozat“ nél- kül vétetik fel)	II.	A.	B.
F. 12.	Fagyapju, farostok (5.000 kg-on felül csomagolatlanul „nyilat- kozat“ nélkül is elfogadtatik, de a feladónak a nyitott kocsi- kat be kell fődni. — 5.000 kg on alul préselt bálókban egyéb cso- magolás nélkül is felvétetik és fedett kocsikban szállittatik . .	II.	A.	C.
F. 13.	Fahamu, } 5.000 kg-on felül kilugozat- } csomagolatlanul is, lanul . . . } de akkor az átvevő	II.	A.	C.
F. 14.	Fahamu, } általsaját költségén kilugozva. } rakandó ki.	II.	A.	B.
F. 15.	Faliszt, (5.000 kg-on felül csomagolatlanul nyilatkozat nél- kül is felvétetik, de a kocsi a feladónak be kell fődni)	II.	A.	C.
F. 17.	Famész (tisztátalan faeczetsavas mész). Csak csomagolva	II.	A.	B.
F. 18.	Fapapiranyag (köszörült fa- anyag, fapép, fasejtanyag, cellu- lose) lemez alakban is (az eny- vezett papirlemezek kivételével) (csomagolatlanul is „nyilatkozat“ nélkül)	II.	A.	C.
F. 20. F. 21.	Faszén és faszén téglá (5.000 kg-on alul csak csoma- golva vétetik fel, 5.000 kg-on felül csomagolatlanul is, de a berakásról és kirakásról a fel- adó-, illetve átvevőnek saját költségén kell gondoskodni . .	II.	A.	I. kivétel díjaz.
F. 22.	Fatapló (5.000 kg-on felül csomagolatlanul nyilatkozat nél- kül is)	II.	II.	II.

A díjszabás árszám- tályozásának tétele	Á r u c z i k k	Osztályozás		
		Fuvarlevelen- ként 5.000 kg- nál csekélyebb	Fuvarlevelenként és kocsinként legalább	
			5.000 kilo- gram	10.000 kg, illetve a kocsi rak- súlyával egyenlő
mennyiségért való díjfizetés esetében				
F. 24.	Fenyőfakivonat csepfolyós állapotban (csomagolva)	II.	A.	B.
F. 26.	Fenyőtobozok, felapritva is (5.000 kg-on felül csomagolatlanul nyilatkozat nélkül is) . .	II.	A.	C.
F. 40.	Föld közönséges, kovaföld, homok, dolomit homok, dolomitiszt és mészkőliszt, lápföld, agyag, porcellánföld, kaolin, pipaföld, kertiföld (5.000 kg-on felül csomagolatlanul nyilatkozat nélkül, de a kirakásról az átvevőnek kell gondoskodni) . . .	II.	A.	II. kivételes díjaz.
F. 46.	Furnirok (összekötve, nyilatkozat nélkül)	II.	II.	II.
F. 15.	Fűrészpor (5.000 kg-on felül csomagolatlanul, nyilatkozat nélkül is felvétetik, de a kocsi a feladónak be kell takarni és a ki- és berakásról saját költségén gondoskodni)	II.	A.	I. kivételes díjaz.
	Fűzvesző, valamely legyintézetbe vagy a jászberényi kir. járásbírószági fogházra czimezve Más czimre feladott fűzveszőt illetőleg lásd F. 2. tételt.	B.	B.	B.
G. 7.	Gesztenye, szelid (maroni). (Csak csomagolva.)	II.	II.	II.
G. 9.	Gesztenyefakivonat. (Csak csomagolva)	II.	II.	II.
G. 22.	Gyanta, serfőző-gyanta, kolofonium és fenyő-gyanta is, kivéve a terpentint és a gyógyszerárak közé tartozó gyantákat (5.000 kg.-on felül csomagolatlanul, de befedett kocsikban) .	II.	A.	B.
H. 8.	Hangszerfák, rezonánzfák, (hangszerlapok, hangszekrények). (Csak csomagolva)	II.	II.	II.
H. 13.	Hernyóenyv (csak csomagolva)	II.	A.	A.

A díjszabás árnosztályozásának tétele	Á r u c z i k k	Osztályozás		
		Fuvarlevelenként 5.000 kg-nál csekélyebb	Fuvarlevelenként és kocsiaként legalább	
			5.000 kilogram	10.000 kg, illetve a kocsi rakományával egyenlő
mennyiségért való díjfizetés esetében				
K. 34.	K é r e g (fakéreg), nyers cserhég őrlve is, zsákokba csomagolva. A nyers cserkéreg teljes kocsi-rakományban csomagolatlanul is elfogadtatik, de a feladónak a kocsit be kell fedni és a be- és kirakásról gondoskodni	Terj.	A.	C.
K. 67.	K ő v e k, mindennemű terméskőalakban, durván faragva, csiszolatlanul, szegélykövek, malomkövek	II.	A.	I. kivételes díjsz.
M. 5.	M a g v a k, erdei vetőmagvak (csak csomagolva)	II.	II.	II.
<p>Ha az erdei vetőmagvak erdőgazdasági célokra szállítatnak és ez a feladáskor a rendeletileg megszabott módon kiállított s a fuvarlevélhez csatolandó hatósági megrendelő levéllel, illetőleg a hatósági záradékkal ellátott megrendelő levéllel bizonyítottatik, a következő osztályozás szerint számíttatnak a díjak: a) gyorsáruként feladott erdei vetőmagvak és tölgy-makk után bármely mennyiségnél a mérsékelt gyorsáru díjtételei; b) teheráruként feladott erdei vetőmagvak után, 5000 kg nál csekélyebb mennyiség feladása esetében a II. osztálynak 20°/_o-kal mérsékelt díjtételei, kocsi- és fuvarlevelenként legalább 5000 kg feladása esetében pedig az A. osztály díjtételei; teheráruként feladott tölgy-makk után 5000 kg-nál csekélyebb mennyiség feladása esetén a II. osztálynak 20°/_o-kal mérsékelt díjtételei, kocsi- és fuvarlevelenként legalább 5000 kg. feladása, vagy ezen súlyért</p>				

A díjszabás áruosztályozásának tétele	Á r u c z i k k	Osztályozás		
		Fuvarlevelenként 5.000 kg.-nál csekélyebb	Fuvarlevelenként és kecsinként legalább	
			5.000 kilo gram	10.000 kg, illetve a kocsirak-súlyával egyenlő
mennységgért való díjfizetés esetében				
	való díjfizetés esetében az A. osztálynak 20%-kal mérsékelt díjtételei.			
M. 8.	M a k k (5.000 kg.-on felül csomagolatlanul, nyilatkozat nélkül is) (Erdőgazdasági célokra szolgáló tölgymakkot illetőleg lásd az M. 5. tételt.)	II.	A.	A.
M. 9.	M a k k h ű v e l y e k (5.000 kg.-on felül csomagolatlanul, nyilatkozat nélkül is)	II.	A.	A.
M. 31.	M é s z, égetett (5.000 kg.-on felül, a be- és kirakásról a felek gondoskodnak)	II.	A.	I. kivételes díjaz.
M. 35.	M o g y o r ó, mint diók (l. D. 5. tételt).			
—	S z ő l ő k a r ó k	II.	Á.	I. kivételes díjaz.
T. 4.	T a k a r ó k (ponyvák, kocsitakarók)	II.	II.	II.
T. 7.	T a p l ó (összekötözve)	H.	II.	II.
T. 29.	T ő l g y f a k i v o n a t (Tannin-extract) csepfolyós állapotban .	II.	A.	B.
T. 30.	T ő z e g, tőzegalom, tőzeglén (5.000 kg.-on felül nyilatkozat nélkül, de a feladónak a kocsit be kell takarni)	II.	A.	C.
—	T ű z i f a	II.	A.	I. kivételes díjaz.
<p>A 250 kilométernél nagyobb távolságról bármely állomásra feladott teljes kocsirakományokért további intézkedésig az I. kivételes díjszabás tételei 10%-al mérsékelve alkalmazhatnának. Az ekként 251 kilométerre eső díj ennél csekélyebb távolságokra is alkalmaztatik mindaddig, míg a mérséklés nélkül kiszámított díjtételek alapján olcsóbb szállítási díj nem esik a szállítmányra.</p>				

III. A m. kir. államvasutak díjszámítási táblázatai.

A m. kir. államvasutakon a fuvardíjak, melyekbe a szállítási adó is be van foglalva, 100 kg-ként 10 kilométerről 10 kilométerre vannak megállapítva.

Az ekként megállapított díjtételeket a különböző áruosztályokban és különböző távolságok mellett a következő táblázat mutatja:

Díjszámítási táblázat a gyors- és teherárak szállítására nézve.

Kilo- méter	Gyorsárak		T e h e r á r u k								
	közönséges	mérsékelt és különösen mérsékelt	I. osztály (rendes osztály)	II. osztály	terjedelmes árak	mérsékelt kocsi rakományi oszt.					
						A. osztály	B. osztály	C. osztály és 2. külön díjszabás	I-ső külön díjszabás	3-ik külön díjszabás és I. kv. díjszab.	II. kivételes díjszabás
szállítási illeték 100 kg-kint fillérekből											
1—10	41	30	32	28	34	17	11	11	14	10	10
11—20	59	38	42	36	47	22	14	13	18	10	10
21—30	85	50	56	46	65	28	19	16	24	13	12
31—40	111	62	70	56	83	34	23	19	29	15	14
41—50	137	74	85	67	101	41	27	22	34	18	16
51—60	163	86	99	77	119	47	31	26	40	20	18
61—70	189	98	114	88	137	54	35	29	45	23	20
71—80	215	110	128	98	155	60	40	32	51	26	23
81—90	241	122	142	108	173	66	44	35	56	28	25
91—100	267	134	157	119	191	73	48	38	61	31	27
101—110	293	146	171	129	209	79	52	42	67	33	29
111—120	319	158	186	140	227	86	56	45	72	36	31
121—130	345	170	200	150	245	92	61	48	78	39	34
131—140	371	182	214	160	263	98	65	51	83	41	36
141—150	397	194	229	171	281	105	69	54	88	44	38
151—160	423	206	243	181	299	111	73	58	94	46	40
161—170	449	218	258	192	317	118	77	61	99	49	42
171—180	475	230	272	202	335	124	82	64	105	52	45
181—190	501	242	286	212	353	130	86	67	110	54	47
191—200	527	254	301	223	371	137	90	70	115	57	49
201—210	550	265	313	232	388	142	94	73	120	59	51
211—220	570	275	324	241	404	147	97	76	123	61	53
221—230	590	285	334	249	420	152	101	79	126	63	55
231—240	610	295	344	257	436	157	104	81	129	65	56
241—250	630	305	355	266	452	162	107	84	132	67	58
251—260	650	315	365	274	468	166	111	86	135	69	60
261—270	670	325	376	283	484	171	114	89	138	71	62
271—280	690	335	386	291	500	176	118	92	141	73	64
281—290	710	345	396	299	516	181	121	94	144	75	65
291—300	730	355	407	308	532	186	124	97	147	77	67

Kilo- méter	Gyorsárú		T e h e r á r ú								
	közönséges	méréskelt és külö- nösen mérekelet	I. osztály (ren- des osztály)	II. osztály	terjedelmes árú	méréskelt kocsirakományi oszt.					
						A. osztály	B. osztály	C. osztály és 2-ik külön díjszabás	I-ső külön díjszabás	3-ik külön díj- szabás és I. kiv. díjszab.	II. kivételes díjszabás
301-310	750	365	417	316	548	190	128	99	150	79	69
311-320	770	375	428	325	564	195	131	102	153	81	71
321-330	790	385	438	333	580	200	135	105	156	83	73
331-340	810	395	448	341	596	205	138	107	159	85	74
341-350	830	405	459	350	612	210	141	110	162	87	76
351-360	850	415	469	358	628	214	145	112	165	89	78
361-370	870	425	480	367	644	219	148	115	168	91	80
371-380	890	435	490	375	660	224	152	118	171	93	82
381-390	910	445	500	383	676	229	155	120	174	95	83
391-400	930	455	511	392	692	234	158	123	177	97	85
401-410	950	465	521	400	708	238	161	125	179	99	87
411-420	970	475	532	409	724	241	163	127	181	100	88
421-430	990	485	542	417	740	244	165	129	183	102	89
431-440	1010	495	552	425	756	247	167	130	185	103	90
441-450	1030	505	563	434	772	250	169	132	187	104	91
451-460	1050	515	573	442	788	254	171	134	189	106	93
461-470	1070	525	584	451	804	257	173	136	191	107	94
471-480	1090	535	594	459	820	260	175	138	193	109	95
481-490	1110	545	604	467	836	263	177	139	195	110	96
491-500	1130	555	615	476	852	266	179	141	197	111	97
501-510	1150	565	625	484	868	270	181	143	199	113	99
511-520	1170	575	636	493	884	273	183	145	201	114	100
521-530	1190	585	646	501	900	276	185	147	203	116	101
531-540	1210	595	656	509	916	279	187	148	205	117	102
541-550	1230	605	667	518	932	282	189	150	207	118	103
551-560	1250	615	677	526	948	286	191	152	209	120	105
561-570	1270	625	688	535	964	289	193	154	211	121	106
571-580	1290	635	698	543	980	292	195	156	213	123	107
581-590	1310	645	708	551	996	295	197	157	215	124	108
591-600	1330	655	719	560	1012	298	199	159	217	125	109
601-610	1350	665	729	568	1028	302	201	161	219	127	111
611-620	1370	675	740	577	1044	305	203	163	221	128	112
621-630	1390	685	750	585	1060	308	205	165	223	130	113
631-640	1410	695	760	593	1076	311	207	166	225	131	114
641-650	1430	705	771	602	1092	314	209	168	227	132	115
651-660	1450	715	781	610	1108	318	211	170	229	134	117
661-670	1470	725	792	619	1124	321	213	172	231	135	118
671-680	1490	735	802	627	1140	324	215	174	233	137	119
681-690	1510	745	812	635	1156	327	217	175	235	138	120
691-700	1530	755	823	644	1172	330	219	177	237	139	121

Kilo- méter	Gyorsárú		Teheráru								
	közönséges	mérésélt és külö- nösen mérésélt	I. osztály (ren- des osztály)	II. osztály/ terjedelmes áruk	mérésélt kocsirakományi oszt.						
					A. osztály	B. osztály	C. osztály és 2-ik külön díjszabás	I-ső külön díjszabás	3-ik külön díj- szabás és I. kiv. díjszab.	II. kivételos díjszabás	
szállítási illeték 100 kg-kint fillérekben											
701—710	1550	765	833	652	1188	334	221	179	239	141	123
711—720	1570	775	844	661	1204	337	223	181	241	142	124
721—730	1590	785	854	669	1220	340	225	183	243	144	125
731—740	1610	795	864	677	1236	343	227	184	245	145	126
741—750	1630	805	875	686	1252	346	229	186	247	146	127
751—760	1650	815	885	694	1268	350	231	188	249	148	129
761—770	1670	825	896	703	1284	353	233	190	251	149	130
771—780	1690	835	906	711	1300	356	235	192	253	151	131
781—790	1710	845	916	719	1316	359	237	193	255	152	132
791—800	1730	855	927	728	1332	362	239	195	257	153	133
801—810	1750	865	937	736	1348	366	241	197	259	155	135
811—820	1770	875	948	745	1364	369	243	199	261	156	136
821—830	1790	885	958	753	1380	372	245	201	263	158	137
831—840	1810	895	968	761	1396	375	247	202	265	159	138
841—850	1830	905	979	770	1412	378	249	204	267	160	139
851—860	1850	915	989	778	1428	382	251	206	269	162	141
861—870	1870	925	1000	787	1444	385	253	208	271	163	142
871—880	1890	935	1010	795	1460	388	255	210	273	165	143
881—890	1910	945	1020	803	1476	391	257	211	275	166	144
891—900	1930	955	1031	812	1492	394	259	213	277	167	145
901—910	1950	965	1041	820	1508	398	261	215	279	169	147
911—920	1970	975	1052	829	1524	401	263	217	281	170	148
921—930	1990	985	1062	837	1540	404	265	219	283	172	149
931—940	2010	995	1072	845	1556	407	267	220	285	173	150
941—950	2030	1005	1083	854	1572	410	269	222	287	174	151
951—960	2050	1015	1093	862	1588	414	271	224	289	176	153
961—970	2070	1025	1104	871	1604	417	273	226	291	177	154
971—980	2090	1035	1114	879	1620	420	275	228	293	179	155
981—990	2110	1045	1124	887	1636	423	277	229	295	180	156
991—1000	2130	1055	1135	896	1652	426	279	231	297	181	157
1001—1010	2150	1065	1145	904	1668	430	281	233	299	183	159
1011—1020	2170	1075	1156	913	1684	433	283	235	301	184	160
1021—1030	2190	1085	1166	921	1700	436	285	237	303	186	161
1031—1040	2210	1095	1176	929	1716	439	287	238	305	187	162
1041—1050	2230	1105	1187	938	1732	442	289	240	307	188	163
1051—1060	2250	1115	1197	946	1748	446	291	242	309	190	165
1061—1070	2270	1125	1208	955	1764	449	293	244	311	191	166
1071—1080	2290	1135	1218	963	1780	452	295	246	313	193	167
1081—1090	2310	1145	1228	971	1796	455	297	247	315	194	168
1091—1100	2330	1155	1239	980	1812	458	299	249	317	195	169

Kilo- méter	Gyorsárak		T e h e r á r u k								
	közönséges	mérésélt és külö- nösen méresélt	mérésélt kocsiakományi oszt.							I. kivételes díjszabás	II. kivételes díjszabás
			I. osztály (ren- des osztály)	II. osztály	terjedelmes árak	mérésélt kocsiakományi oszt.					
						A. osztály	B. osztály	C. osztály és 3-ik külön díjszabás	I-ső külön díjszabás		
szállítási illeték 100 kg-kint fillérekben											
1101—1110	2350	1165	1249	988	1828	462	301	251	319	197	171
1111—1120	2370	1175	1260	997	1844	465	303	253	321	198	172
1121—1130	2390	1185	1270	1005	1860	468	305	255	323	200	173
1131—1140	2410	1195	1280	1013	1876	471	307	256	325	201	174
1141—1150	2430	1205	1291	1022	1892	474	309	258	327	202	175
1151—1160	2450	1215	1301	1030	1908	478	311	260	329	204	177
1161—1170	2470	1225	1312	1039	1924	481	313	262	331	205	178
1171—1180	2490	1235	1322	1047	1940	484	315	264	333	207	179
1181—1190	2510	1245	1332	1055	1956	487	317	265	335	208	180
1191—1200	2530	1255	1343	1064	1972	490	319	267	337	209	181
1201—1210	2550	1265	1353	1072	1988	494	321	269	339	211	183
1211—1220	2570	1275	1364	1081	2004	497	323	271	341	212	184
1221—1230	2590	1285	1374	1089	2020	500	325	273	343	214	185
1231—1240	2610	1295	1384	1097	2036	503	327	274	345	215	186
1241—1250	2630	1305	1395	1106	2052	506	329	276	347	216	187
1251—1260	2650	1315	1405	1114	2068	510	331	278	349	218	189
1261—1270	2670	1325	1416	1123	2084	513	333	280	351	219	190
1271—1280	2690	1335	1426	1131	2100	516	335	282	353	221	191
1281—1290	2710	1345	1436	1139	2116	519	337	283	355	222	192
1291—1300	2730	1355	1447	1148	2132	522	339	285	357	223	193
1301—1310	2750	1365	1457	1156	2148	526	341	287	359	225	195
1311—1320	2770	1375	1468	1165	2164	529	343	289	361	226	196

A külföldi pénznemek érték- táblázata.

	Korona értékben	
	K	f
Angolország. Arany: Egy font sterling (L = Livre sterling = 20 Schilling)	23	94
Egy Schilling	1	10
Belgium. Arany- és ezüstérték: 1 franc = 100 centimes		95
Dánia. Aranyérték: 1 korona = 100 öre	1	32
Északamerikai egyesült államok. Arany és ezüst- érték: 1 dollar = 100 cent	4	92
Eagle-arany = 10 dollár Dime = 10 Cent.		
Finnország. Aranyérték: 1 markka = 100 penniä = 1 franc		95
Franciaország. Arany és ezüstérték: 1 franc = 20 sous = 100 centimes =		95
Görögország. Ezüstérték: 1 drachme = 100 lepta = Az új pénzláb szerint 1 drachme = 1 frankkal. Ottone-arany = 20 drachme.		85
Luxemburg. Mint Belgiumban és Németországban.		
Monaco. Arany és ezüstérték: 1 franc = 100 centimes =		95
Németalföld. Arany és ezüstérték: 1 forint = 100 cents =	1	98
Németország. Aranyérték: 1 mark (Mk) = 100 pfennig =	1	17
Norvégia. Aranyérték: 1 korona = 100 öre =	1	32
Olaszország. Arany és ezüstérték: 1 lira = 100 centesimo =		95
Oroszország. Ezüstrubel = 100 kopek =	3	79
Imperial = 10 rubel aranyban		
Félimperial = 5 aranyrubel		
Arany = 3 aranyrubel		
Portugália. Aranyérték: Milreis = 1000 Reis =	5	31
Korona 10.000 Reis		
Ezüstpénz: Toasto = 100 Reis		
Románia. Ezüstpénzláb és pedig francia váltó- pénzérték:		
léu = 100 Bani (Para) =		95
Spanyolország. Arany és ezüstérték: Peseta (Pazetta) = franc =		95
= 100 Centimos = 100 Centimes		
Svajcz. Egy franc = 100 Rappe =		95
Svédország. Aranyérték: 1 korona = 100 öre =	1	32
Szerbia. Dinar à 100 Para =		95
Törökország. Piaster = 40 Para à 3 Asper 100 Cento		22

A törvényes mértékrendszer.

A magyar korona országában az 1876. év első napjától kezdve a méter-mérték van alkalmazásban.

E mértékrendszernek alapja a méter, tizes felosztással és többszörözéssel.

a) A hossz mérték egysége a méter.

A méter tizedrésze a deciméter, századrésze a centiméter, ezredrésze a milliméter.

Ezer méter a kilométer, tizezer méter a miriaméter.

b) A térmérték egysége a hektár, mely egyenlő 10.000 □ méterrel.

Megjegyzendő azonban, hogy a méter-mérték behozataláról szóló 1874. évi VIII. törvénycikk 18-ik szakasza szerint a földterület mennyisége jogügyletekben és mindennemű magánjogi okiratban, valamint a telekkönyvi bejegyzéseknél és a földadó kezelésénél a törvényhozás további intézkedéseig, a régi terület-mértékben, azaz kataszteri holdakban (1600 □ bécsi öl) fejeztetik ki; a feleknek azonban szabadságában áll az okiratokban a törvény szerint használt régi mértékhez az új mértéket is hozzáírni.

c) Az űrmérték egysége a liter, mely egyenlő a köbméter ezredrészeivel, vagyis egy köbdeciméterrel. — A liter tizedrésze: a deciliter, századrésze a centiliter. Száz liter a hectoliter.

d) A súly mérték egysége a kilogramm.

A kilogramm ezredrésze a gramm. A grammnak tizedrésze a decigramm; századrésze a centigramm; ezredrésze a milligramm. Tíz gramm: a dekagramm. Ezer kilogramm: a tonna.

e) Az erő mérték egysége a lóerő; alatta azon erő értetik, mely 75 kilogrammnak egy másodperc alatt egy méternyi magasságra emeléséhez megkívántatik.

A méter- és a bécsi mérték közti viszony.

a) Hosszmértékek.

1 méter = 0.52729 öl = 3.16375 láb = 37.965 hüvelyk.

1 öl = 1.89648 méter.

1 láb = 0.31608 méter.

1 hüvelyk = 2.6340 centiméter.

1 kilométer = 0.13182 postamértföld.

1 postamértföld = 7.5859 kilométer = 0.75859 miriaméter.

b) Térmértékek.

1 □ méter = 0.27804 □ öl.

1 □ méter = 10.00931 □ láb.

1 ár = 27.804 □ öl.

1 hektár = 1.738 kataszteri hold.

1 □ miriaméter = 1.738 ausztriai □ mértföld.

1 □ öl = 3.5966 □ méter.

1 □ láb = 0.0999 □ méter.

1 □ hüvelyk = 6.9379 □ centiméter.

1 kataszteri hold = 0.5755 hektár.

1 ausztria □ mértföld = 0.5755 □ miriaméter.

c) Kőbmértékek.

- 1 köbméter = 0·1466 köböl = 31·6669 köbláb.
 1 hektoliter = 1·5992 pozsonyi mérő = 1·6264 bécsi mérő
 1 köböl = 6·8210 köbméter.
 1 köbláb = 0·0316 köbméter.
 1 köbhüvelyk = 18·2746 köbcentiméter.
 1 pozsonyi mérő = 0·6258 hektoliter.
 1 bécsi mérő = 0·6149 hektoliter.

d) Súlymértékek.

- 1 kilogramm = 1·7855 bécsi font = 2 vámfont.
 1 gramm = 0·05714 bécsi lat = 0·06 vámlat.
 1 tonna = 17·855 bécsi mázsa = 20 vámmázsa.
 1 bécsi font = 0·56006 kilogramm.
 1 vámfont = 0·5 kilogramm.
 1 bécsi lat = 17·502 gramm.
 1 vámlat = 16·666 gramm.
 1 bécsi mázsa = 56·006 kilogramm.
 1 vámmázsa = 50 kilogramm.

Erdőtermények mértéke a magyar államerdők kezelésénél.

Az erdőtermények mértékének egyöntetű használatára általános megállapodás a magyar erdőbirtokosok közt nem jött létre; a különböző erdőbirtokoknál, a métermérték alkalmazásáról szóló törvény szabványain belül, az egyes faválasztékok képzése különbözően eszközöltetik.

A magyar államerdők kezelésénél jelenleg használatban levő mértékek szabályrendelet által megállapítva, a következők szerint vannak alkalmazásban:

Tutajfa.

A tutajfák a hosszúságra nézve méterenként, a közep-vastagságra nézve pedig centiméterenként osztályoztatnak, s azok felső átmérőire nézve az alábbi határok tartatnak be:

A tutajfának			A tutajfának		
hosszu- sága	felső átmérője		hosszu- sága	felső átmérője	
	legalább	legfeljebb		legalább	legfeljebb
méter	centiméter		méter	centiméter	
30	20	30	19	16	22
29	20	30	18	14	18
28	20	30	17	14	18
27	20	30	16	14	18
26	18	26	15	14	18
25	18	26	14	12	16
24	18	26	13	12	16
23	18	26	12	12	16
22	16	22	11	10	14
21	16	22	10	8	12
20	16	22			

Az ezeknél hosszabb tutajfák felső átmérője mindig úgy határozatnak meg, hogy az a tutajfa kötés alkalmával eszközölt átfurás vagy bevágás után is megfelelő erős és legalább a 30 méter hosszúságú szálfákra megállapított felső vastagsággal egyenlő legyen.

Mint hogy a tutajfa eladásánál csak a guzsllyukak, illetőleg a heveder-bevágások közt mutatkozó hosszúság vétetik számításba, ennél fogva a tutajfák oly hosszúságban termeltetnek, hogy azok a berovás után az illető osztálynak megfelelő hosszúsággal és felső átmérővel birjanak; s miután továbbá a guzsllyukakon, illetőleg a heveder berovásokon kívül eső, és csak a szállítás eszközeül szolgáló szálfavégek az eladásnál számba nem vétetnek, ezek sem a termelési, sem a szállítási bérek megállapításánál nem jöhetnek figyelembe, vagyis a termelési, szállítási stb. bér csak azon fatömeg után térítetik meg, a mely a tetteleges eladás tárgyát képezi.

A szálfák köb tartalma köbméterekben és ezeknek, az utolsó helyen, a számtan szabályai szerint kikerekített, századrészeiben határoztatik meg, a hivatalos használatra kiadott „Erdészeti segédtablák” szerint.

A közép átmérő átlazó segélyével azon ponton méretik, a hová az illető szálfosztály egész méterekben megállapított hosszának fele, a fa vastagabb végén lévő guzsllyuk, illetőleg heveder bevágás felső szélétől mérve, esik.

A közép átmérő egész centiméterekben fejeztetik ki, a centiméter tört részei számításán kívül hagyatnak.

Fűrészrönkök.

A fűrészrönkök, a mennyiben külön megrendelések vagy szerződések mást nem állapítanak meg, rendszerint négy, öt és hat méternyi hosszúságban termeltetnek.

A csusztatás és usztatás útján szállítandó rönkök, melyeknek végei a megjelölt szállítási mód folytán kisebb-nagyobb sérülésnek vannak kitéve, 30 centiméterrel hosszabbra hagyatnak, mely hosszúság a köb tartalom kiszámításánál tekinteten kívül hagyatik, s melyért sem termelési, sem szállítási bér nem számítható.

A fűrészrönkök vastagsági osztályozása az azok vékonyabb végén mért és a tört részek elhagyásával egész centiméterekben kifejezett átmérők szerint történik.

A köbözés a vékonyabb végén mért átmérő szerint az e célra szolgáló hivatalos köb tábla segélyével eszközöltetik.

Gömbölyű épület- és szerszámfa.

A tutajfához és fűrészrönkökhöz nem tartozó gömbölyű épület- és szerszámfa különleges méretei időről-időre szerződések vagy megrendelések által szabályoztatnak.

Alló fák vastagsága mellmagasságban, azaz a fának a földszintétől 1.5 méter magasságban (lejtős helyeken a magasabb oldalon mérve) fekvő pontján méretik.

A hosszúság méterekben s páros számú deciméterekben vétetik; a legközelebbi páros számú decimétert el nem érő végrész számításán kívül hagyatik.

A köbözés azon egész centiméterekben kifejezett valódi közép-átmérő szerint történik, mely az illető fadarab vastagabb végétől mért és a számbavett hosszúság felével egyenlő tetteleges középre esik.

A köb tartalom köbméterekben és a köbméter századrészeiben fejeztetik ki.

Deszkák, léczek, lépcsők s egyéb apró fűrészárúk.

A mennyiben szerződések vagy megrendelések által különös eltérések nem tételeztetnek fel, a fűrészárúk közönséges hosszúsága 3, 4, 5 és 6 méter; vastagsága és szélessége pedig a régebben hüvelykekben kifejezett szokásos méreteknél megfelelő kikerekítéssel átszámított centiméterek.

Igy az eddigi	$\frac{1}{2}$	hüvelyk helyett	=	1.5	centiméter.
" " "	$\frac{3}{4}$	" " "	=	2	"
" " "	1	" " "	=	2.5	"
" " "	$1\frac{1}{4}$	" " "	=	3.5	"
" " "	$1\frac{1}{2}$	" " "	=	4	"
" " "	$1\frac{3}{4}$	" " "	=	4.5	"
" " "	2	" " "	=	5	"
" " "	$2\frac{1}{2}$	" " "	=	7	"
" " "	3	" " "	=	8	"
" " "	4	" " "	=	10	"
" " "	5	" " "	=	13	"
" " "	6	" " "	=	16	"
" " "	7	" " "	=	18	"
" " "	8	" " "	=	21	"
" " "	9	" " "	=	24	"
" " "	10	" " "	=	26	"
" " "	11	" " "	=	29	"
" " "	12	" " "	=	32	"
" " "	13	" " "	=	34	"
" " "	14	" " "	=	36	"
" " "	15	" " "	=	39	"
" " "	16	" " "	=	42	"

Ezen méretek a kiszaradt fűrészárúkra értetnek, minélfogva azok természetesen a metszés alkalmával a fanemnek s a fa szárazsági fokának megfelelőleg bővebbre szabotnak.

A köbtartalom köbméterekben és azoknak ezredrészeiben, a tizedes tört harmadik helyén álló számnak számtani kikerekítése mellett, fejeztetik ki.

Az eladás a helyi szokáshoz és a vevő kívánságához alkalmazva, úgy köbméterek, mint darabok szerint eszközöltetik.

Fűrészelt vagy faragott épületi fa.

A fűrészelt vagy faragott épületi fának méreteit esetről-esetre a használati cél szabja meg, igyekezet tárgyát képezi azonban, hogy oly méretek állapittassanak meg, és vétessenek általános használatba, melyek az észszerű szerkezet elméleti és gyakorlati követelményeinek leginkább megfelelnek.

Ily méretek például:

az eddigi	$\frac{4}{5}$	hüvelyk helyett	$\frac{9}{12}$	centiméter
" " "	$\frac{5}{6}$	" " "	$\frac{12}{16}$	"
" " "	$\frac{6}{7}$	" " "	$\frac{15}{20}$	"
" " "	$\frac{7}{8}$	" " "	$\frac{18}{24}$	"
" " "	$\frac{8}{10}$	" " "	$\frac{21}{28}$	"

A fűrészelt és faragott épületi fák köbegységére és köbözésére nézve azon szabály követtetik, mely a fűrészárúknál említettett.

Zsindelyek.

A zsindelyek egy fél (0.5) méter hosszúságban, hat, egész tíz (6-10) centiméter szélességben és a hornyolt oldalon másfél, egész két (1.5-2) centiméter vastagságban készítettnek.

Az eladás darabszám szerint törtévé, a köbtartalom nem jön számításba.

Tüzifa és szénfa.

Az ürtartalom szerint számba vett és eladott tüzi és szénfa következő szabályok tartatnak szem előtt:

1. A hasábok, dorongok és rőzsenyalábok rendszerint egy méter hosszúságban készítettnek: ettől eltérő hasáb-hosszuság csak kivételesen, hol az átmeneti viszonyok mellőzhetlenül követelik, ideiglenesen fordul elé.

2. A rakatok magassága a vágásokban, meredek hegyoldalakon egy méter; kevésbé lejtős, vagy lapályos helyeken s az erdei rakodó

helyeken két méter, sőt, hol a hely szűke úgy kívánja, négy méter is lehet.

3. Vágásokban a nyersfából készült rakatok a magasság $10\frac{2}{3}$ -ának megfelelő „aszréteggel“ láttatnak el, mely után azonban sem vágási, sem szállítási díj nem számítható; rakodó helyeken, s általában kiszáradt fából készített rakatoknál az aszréteg mellőztetik.

4. A rakatok hosszúsága a helyi viszonyok szerint bármilyen, de csak az egész méter többszöröse és egy méternél kisebb nem lehet.

5. Tüzifánál általában, minden fanemre nézve, a választékok az alábbiak szerint vannak megkülönböztetve:

a) Galyfa. Minden öt centiméternél vékonyabb része a fának, tehát a csúcsok, a galyak és a rözse a galyfához tartozik, mely vagy kötetlenül, szabálytalan rakásokban, vagy kötve és szabályos űrméterekbe rakva, avagy a nyalábok száma szerint adatik el. Ily nyalábok vastagsága harmincz centiméter. Egy űrméterre tizenöt ily nyaláb számíttatik.

b) Vékony dorongfa alatt az öt egész tiz centiméternyi vastag darabok értetnek.

c) Vastag dorongfához a tiz egész tizenöt centiméter vastag és hasitatlanul hagyott darabok számíttatnak.

d) Hasábfa a tizenöt centiméternél vastagabb darabok széthasítása által nyeretik.

A 15—20 centiméter vastag darabok csak egyszer t. i. a közepén át kétfelé hasíttatnak; a 20 centiméternél vastagabb darabok a vastagság szerint négy, hat, nyolcz vagy több hasábra oszthatnak. Ezen osztásnál azon szabály tartandó szem előtt, hogy a hasábok kérges oldala megközelítőleg 15 centiméter legyen s ennél inkább nagyobb, mint kisebb szélességgel bírjon.

e) Az időmtalan és szabályos hasábokra nem hasítható görseős, valamint a nedves és korhatag darabok a jóminőségű, illetőleg egészséges fától elkülönítve rakásoltatnak.

A tűzifa választékok osztályozására nézve általában felállított ezen szabályok a helyi viszonyok szerint különféle módosításoknak vannak alávetve. Így például hol a galyfát és vékony dorongfát egyáltalában értékesíteni nem lehet, az nem is állíttatik elő; vagy a hol a vékony és vastag dorongfának elkülönítése előnnyel nem jár, ez mellőztetik, — sőt néha, például a szénégetés céljára termelt fa, sem a fanemek, sem a választékok szerint nem különíttetik el, hanem keverve, a mint jó, rakatik fel.

Munka- és költségkimézés tekintetéből a termelt tűzifa fanem és választékok szerint gyakran nem a vágásban, hanem csak az illeto rakodóhelyen különíttetik el.

6. Vevőknek, mint legkisebb eladási egység, két méter tűzifa szolgáltat ki.

Faszén.

A faszénnek átvétele és átadása, illetőleg eladása a vevő kívánsága szerint űrmérték vagy súlymérték szerint történik.

A legkisebb űrmérték két hektoliter, legkisebb súlymérték pedig ötven kilogramm.

Erdei melléktermények.

Az erdei mellékhaszonvételekhez tartozó anyagok közül az épületi és terméskövek, a nyers mész, a gubacs, a mohák stb. köbméterek szerint, az égetett mész, a gubacs, a magvak és gyümölcsök ellenben, a helyi viszonyokhoz képest, vagy hektoliter, vagy kilogramm szerint méretnek. Az égetett mész eladásánál a mértékegység ötven kilogramm.

Erdőterület és fakészlet.

Az erdők becslésénél a fatömeg — még ez idők szerint — holdankint, — és az eddigi 100 köblábat tartalmazó (eszményi) normálól helyett tömör köbméterekben fejeztetik ki.

Fák és más anyagok faj- és általános súlya.

	Fajsúly		Egy köbméter súlya kilogramm		
	nyers	lég- száradt	nyers	lég- száradt	
a) Lekérgezett törzsek.					
á l l a p o t b a n					
Akácza	0.75—1.00 0.87	0.58—0.85 0.71	— 870	— 710	
Almafa	0.95—1.26 1.10	0.66—84 0.75	— 1100	— 750	
Berkenye {	barkoeza (sorbus torminalis)	0.87—1.13 1.00	0.69—0.89 0.79	— 1000	— 790
	lisztes (sorbus aria)	1.02	0.64	1020	640
	vörös (sorbus aucuparia) . .	0.98	0.58	980	580
	Bükk	0.90—1.12 1.01	0.66—0.83 0.74	— 1010	— 740
Czedrus, amerikai . .	—	0.56	—	561	
„ indiai	—	1.32	—	1320	
Czeltisz	1.32	0.85	1320	850	
Cseresznye	0.93	0.65	930	650	
Diófa	0.85	0.66	850	660	
Éger {	mezgés	0.63—1.01 0.82	0.42—0.64 0.53	— 820	— 530
	hamvas	0.61—1.00 0.80	0.43—0.55 0.49	— 800	— 490
	Eperfa	1.12	0.64	1120	640
Fenyő {	havasi	—	0.44	—	440
	erdei	0.38—1.03 0.70	0.31—0.74 0.52	— 700	— 520
	törpe	—	0.72—0.94 0.83	— —	— 830
	jegenye	0.77—1.23 1.00	0.37—0.60 0.48	— 1000	— 480
	lúc	0.40—1.07 0.73	0.35—0.60 0.47	— 730	— 470
	sima	0.45—1.02 0.73	0.31—0.56 0.43	— 730	— 430
	fekete	0.90—1.10 1.00	0.38—0.76 0.57	— 1000	— 570
	vörös	0.52—1.00 0.76	0.44—0.80 0.62	— 760	— 620
	Füzf	0.85	0.53	850	530
	Gesztenye {	szelíd	0.84—1.14 0.99	0.60—0.72 0.66	— 990
vad		0.76—1.04 0.90	0.52—0.63 0.57	— 900	— 570

	Fajsúly		Egy köbméter súlya kilogramm		
	nyers	lég- száradt	nyers	lég- száradt	
	á l l a p o t b a n				
Gyertyán	0.92—1.25 1.08	0.62—0.82 0.72	— 1080	— 720	
Hársfa	0.61—0.87 0.74	0.32—0.59 0.45	— 740	— 450	
Ju- har {	fodros (a. camp.)	0.87—1.05 0.96	0.61—0.74 0.67	— 960	— 670
	fürtős (a. pseud.)	0.83—1.04 0.93	0.53—0.79 0.66	— 930	— 660
Kőris {	bűdös	0.74—1.14 0.92	0.57—0.94 0.75	— 920	— 750
	virágos	—	0.85	—	850
Körte	0.96—1.07 1.01	0.71—0.73 0.72	— 1010	— 720	
	Nyarfa {	fehér (p. alba)	0.80—1.10 0.95	0.40—0.57 0.48	— 950
fekete (p. nigra)		0.74	0.46	740	460
Nyarfa {	jegenye (p. pi- ramidalis)	0.71	0.39	710	390
	rezgő (p. tre- mula	0.61—0.99 0.80	0.43—0.56 0.49	— 800	— 490
Nyirfa	0.80—1.09 0.94	0.51—0.77 0.64	— 940	— 640	
	Szilfa {	kérges (ulm. suberosa	1.12	0.80	1120
sima (u. cam- pestris		0.73—1.18 0.95	0.56—0.82 0.69	— 950	— 690
Tölgy {	cser	1.02—1.17 1.10	0.83—0.87 0.85	— 1100	— 850
	kocsános	0.93—1.28 1.10	0.69—1.03 0.86	— 1100	— 860
	kocsántalan	0.87—1.16 1.01	0.53—0.96 0.74	— 1010	— 740
	magyar	1.20	0.94	1200	940
Tiszafa	0.97—1.10 1.03	0.74—0.94 0.84	— 1030	— 840	
	b) Szerszám- és tűzifa- választékok kéreggel együtt.				
Bükk szerszám-hasáb	0.99	—	990	—	
" tüzi hasáb	0.95—0.99	—	970	—	
" " dorong	1.00	—	1000	—	
Éger szerszám-hasáb	0.84	—	840	—	
" tüzi hasáb	0.84—0.86	—	850	—	
" " dorong	0.90	—	900	—	

	Fajsúly		Egy köbméter súlya kilogramm	
	nyers	lég- száradt	nyers	lég- száradt
Hárs szerszám-hasáb .	0.75	—	750	—
" tűzi hasáb . . .	0.75—0.77	—	760	—
" " dorong . . .	0.78	—	780	—
Nyír szerszám-hasáb .	0.93	—	930	—
" tűzi hasáb . . .	0.97	—	970	—
" " dorong . . .	1.00	—	1000	—
Tölgy szerszám-hasáb .	0.99—1.00	—	995	—
" tűzi hasáb . . .	0.99—1.00	—	995	—
" " dorong . . .	1.01	—	1010	—
Erd. fenyő szersz. hasáb	0.66	—	660	—
" " tűzi hasáb	0.78—0.81	—	795	—
" " dorong . . .	0.85	—	850	—
Jeg. fenyő szersz. hasáb	0.74	—	740	—
" " tűzi hasáb .	0.82—0.83	—	825	—
" " " dorong	0.88	—	880	—
Lúczfenyő szersz. hasáb	0.72	—	720	—
" " tűzi hasáb .	0.71—0.73	—	720	—
" " " dorong	0.73	—	730	—
Fekete fenyő szersz. hsb.	0.87	—	870	—
" " tűzi hasáb	0.82—0.89	—	855	—
" " " dorong	0.86	—	860	—
Vörös fenyő szersz. hsb.	0.74	—	740	—
" " tűzi hasáb	0.78—0.81	—	795	—
" " " dorong	0.82	—	820	—
c) Feldolgozott épület- és szerszámfa kiszá- radva.				
Bükk	—	0.61—0.79	—	700
Erdei fenyő	—	0.50—0.65	—	575
Gesztenye	—	0.64—0.68	—	660
Jegenyefenyő	—	0.40—0.62	—	510
Lúczfenyő	—	0.33—0.53	—	430
Tölgy, cser	—	0.76	—	760
" kocsános	—	0.78	—	780
" kocsántalan	—	0.81	—	810
" magyar	—	1.06	—	1060
Vörösfenyő	—	0.62—0.72	—	675
d) Cserzőkéreg.				
Jegenyefenyő-kéreg átl.	—	0.423	—	423
Lúcz " " " " " " " " " " " "	0.53—0.72	0.35—0.44	625	395
Tölgykér. ágakról, sima	0.911	0.830	911	830
" " " érdes	0.910	0.780	910	780
Tölgykéreg:				
16 éves ágakról, sima	0.934	0.860	934	860
24 " " " " " " " " " " " "	0.905	0.800	905	800
38 " " " " " " " " " " " "	0.849	0.740	849	740
55—60 éves " " érdes	0.807	0.690	807	690

		Fajsúly	Egy köbm. súlya (kg)
e) Faszén, köszén és tőzeg.			
Faszén (kihülve és levegővel telítve)	bükk hasábfából	0·241	241
	" dorongfából	0·248	248
	éger hasábfából	0·134	134
	erdei fenyő hasábfából	0·159	159
	" " dorongfából	0·181	181
	gesztenye hasábfából	0·174	174
	" " dorongfából	0·195	195
	hárs hasábfából	0·106	106
	jegenyefenyő hasábfából	0·150	150
	juhar hasábfából	0·188	188
	kőris	0·200	200
	lúczyfenyő gömbölyű fából	0·177	177
	" " hasábfából	0·204	204
	" " galyfából	0·213	213
	" " tuskókból	0·177	177
	nyár hasábfából	0·121	121
	nyír	0·216	216
	szil	0·180	180
	tölgy hasábfából	0·213	213
	" " dorongfából	0·241	241
vörösfenyő hasábfából	0·159	159	
" " dorongfából	0·177	177	
kemény fából (átlag)	0·241	241	
lággy	0·159	159	
kemény és lággy fából (átlag)	0·198	198	
Barna szén	rostos (lignit) fejtés után		
	frissen	1·200	1200
	" " légszárazon	0·771	771
	kagylóstörésű, frissen	1·300	1300
	" " légszárazon	0·833	833
földes, frissen	1·370	1370	
" " légszárazon	0·881	881	
Köszén, fejtés után frissen	1·260—1·340	1283	
" " légszárazon	0·810—0·861	834	
Antracit, frissen	1·450	1450	
" " légszárazon	0·975	975	
Kösz., szárazon	0·300—0·500	400	
Gyepőtőzeg	0·189	189	
Gyökértőzeg	0·420	420	
Földtőzeg	0·733	733	
Szuroktőzeg	0·780	780	
" " nedves	0·836	836	
f) Építési anyagok.			
Agyag, természetes nedvességében	1·520—2·850	2110	
" " száradt állapotban	1·417	1417	
Asfalt	1·037—1·160	1100	
Bazalt	2·415—3·300	2860	
Cement-vakolat	1·685	1685	
Építés-kövek (átlag)	2·500	2500	

		Fajsúly	Egy köbm. súlya (kg)
Föld	agyagos	1.685	1685
	homokkal és kavicscsal kevert	1.860	1860
	humus tartalmu	1.153	1153
	közönséges száraz	1.630	1630
	" nedves	1.950	1950
	kőtermelőkekből álló	1.630	1630
	kővér, kavicscsal keverve	2.270	2270
	márgás	2.447	2447
puzzolán	1.290	1290	
Faltörmelék	1.597	1597	
Falazat	tégelából frissen	1.773	1773
	" kiszáradva	1.532	1532
	terméskőből frissen	2.460	2460
	" kiszáradva	2.400	2400
	homokkőből frissen	2.120	2120
" kiszáradva	2.050	2050	
Gipsz, öntött	0.375	375	
" égetett	2.332	2332	
Gránit	2.539—2.956	2747	
Homok	finom, szárazon	1.400—1.638	1520
	" nedvesen	1.900—1.950	1925
	durva	1.430	1430
	agyagos	1.773	1773
Homokkő	2.085—2.621	2350	
Kavics, patakából	1.370	1370	
Márga	2.500	2500	
Márvány	2.516—2.838	2677	
Mész, égetett	0.815	815	
" oltott (merev állapotban)	1.370	1370	
Mészkő	1.386—2.837	2110	
Mészvakolat	1.640—1.870	1755	
Ólom	11.352	11352	
Ón	7.360	7360	
Pala	2.638—2.672	2654	
Réz, kalapált	8.940	8940	
Vas	öntött	7.917	7917
	kovácsolt	7.788	7788
	kemény aczél	7.816	7816
	lágú	7.833	7833

Fák és más tüzelő anyagok tüzeréje.

	Hasábfa	Selejtes hasáb	Dorongfa	Galyfa	Tuskófa	
a) A különböző fa- nemek és faválasz- tékok tüzeréje.						
tüzeréjének arányszáma, ha a lúczfenyő hasábé = 1·00-nek vétetik						
Akác	1·166	0·985	0·860	0·685	0·763	
Berkenye	1·000	0·800	0·766	—	—	
Bükk	1·282	1·149	0·971	0·685	0·763	
Éger	0·971	0·877	0·781	0·387	—	
Fűz	0·600	0·580	0·500	—	—	
Fenyő {	erdei	1·052	0·980	0·885	0·523	0·552
	jegenye	1·063	0·961	0·862	0·523	0·552
	lúcz	1·000	0·891	0·806	0·523	0·552
	vörös	1·100	1·020	0·926	0·523	0·552
Gesztenye (vad)	0·800	0·780	0·750	—	—	
Gyertyán	1·316	1·205	1·052	0·685	0·763	
Juhar	0·960	0·865	0·766	0·680	—	
Kőris	1·033	0·975	0·870	—	—	
Nyír	1·149	1·041	0·961	0·685	0·763	
Nyár (rezgő)	0·787	0·724	0·653	0·387	—	
Szil	1·150	0·980	0·873	0·685	0·763	
Tölgy, fiatal	—	—	1·075	—	—	
„ vén	1·111	1·020	0·893	0·685	0·763	

	Törzsfából	Dorong- és galyfából	Tuskó- és gyökérfából
b) A különböző szénfajok tüzeréje.			
égetett szén tüzeréje, ha a lúcz- fenyő törzseiből készült széné 1·00-nek vétetik			
Berkenye	0·963	0·796	—
Bükk	1·444	1·333	—
Éger	0·751	—	—
Fenyő {	erdei	1·200	—
	jegenye	1·063	—
	lúcz	1·000	—
Fűz, fehér	0·622	—	—
„ kecske	0·740	—	—
Gyertyán	1·214	1·111	—
Hárs	0·777	0·740	—
Juhar	0·888	0·770	—
Kőris	1·185	1·148	—
Nyír	1·263	1·044	—
Nyár	0·770	0·790	—
Szil	0·859	0·911	—
Tölgy	1·118	1·125	—

c) A fa és más tüzelőanyagok viszonylagos tűzereje egyenlő súly mellett.

Fa		Fa- szén	Tűze g			Barna- szén		Köszén		Koks	
szikádva	légszárazon	átlag	nyersen 30% vizzel	szárazon 20% ^o hamu- tartalommal	szenitve 20% ^o hamutarta- lommal	középszerű	legjobb	középszerű	legjobb	középszerű 15% ^o hamu- val	legjobb 2% ^o hamuval
100	119	200	105	150	180	130	225	230	285	195	230

A fák tartóssága és ruganyossága.

Fa n e m	T a r t ó s s á g			Ruganyosság, ha az akácfa ruganyossága = 1.0	
	szabad levegőn	száraz helyen	nedves helyen		
	ha a tölgy tartóssága = 1.00-nek vétetik				
Akácfa	1.00	1.00	1.00	1.00	
Bükkfa	0.60	0.40	0.85	0.70	
Égerfa (mezgés)	0.40	0.40	1.00	0.60	
Fenyő {	erdei	0.90	0.90	0.90	0.40
	jegenye	0.65	0.80	0.30	0.60
	lúc	0.65	0.75	0.55	0.70
vörös	0.85	0.95	0.80	0.60	
Fűzfa	0.30	0.30	0.30	0.30	
Gyertyánfa	0.65	0.40	0.70	0.60	
Hársfa	0.35	0.65	0.30	0.90	
Juharfa	0.55	0.45	0.75	0.60	
Kőrisfa	0.65	0.60	0.45	0.60	
Nyírfa	0.40	0.50	0.30	0.90	
Nyárfa	0.30	0.50	0.30	0.30	
Rezgőnyár	0.45	0.95	0.30	0.30	
Szilfa	0.95	1.00	0.95	0.80	
Tölgyfa	1.00	1.00	1.00	0.70	

A fák súlyának és térfogatának apadása az összeszáradás folytán.

(Pressler szerint.)

Fanem és választék	Egy kg vagy mázsa nyers fa leapad, ha		
	szikkadt	légszá- raz	aszalt
	állapotba megy át, kg-ra vagy mázsára		
Bükk, vastagfa	0.88	0.76	0.63
„ galyfa	0.84	0.69	.
Éger és hárs, vastagfa	0.83	0.67	0.50
„ „ „ galyfa	0.80	0.60	.
Gyertyán, vastagfa	0.87	0.74	0.61
„ galyfa	0.84	0.69	.
Juhar és szil vastagfa	0.87	0.74	0.61
„ „ „ galyfa	0.84	0.68	.
Nyár- és fűz, vastagfa	0.83	0.67	0.50
„ „ „ galyfa	0.78	0.57	.
Nyír, vastagfa	0.86	0.73	0.59
„ galyfa	0.82	0.65	.
Tölgy, vastagfa	0.87	0.73	0.60
„ galyfa	0.83	0.67	.
Erdei fenyő, vastagfa	0.84	0.69	0.53
„ „ galyfa	0.77	0.54	.
Luczfenyő, vastagfa	0.84	0.69	0.53
„ galyfa	0.78	0.57	.
Jegenyefenyő, vastagfa	0.85	0.70	0.55
„ galyfa	0.78	0.56	.
Vörösfenyő, vastagfa	0.84	0.68	0.52
„ galyfa	0.77	0.55	.

F a n e m	Egy köbméter nyers fa lepad, ha		
	szikkadt	légszá- raz	aszalt
	állapotba megy át, köb- méterre		
Bükk - fánál	0.97	0.92	0.84
Éger „	0.98	0.94	0.88
Gyertyán „	0.97	0.92	0.84
Juhar „	0.98	0.94	0.88
Nyár- és fűzfánál	0.98	0.94	0.88
Nyírfánál	0.98	0.94	0.88
Tölgy „	0.97	0.92	0.84
Erdei fenyőfánál	0.98	0.96	0.91
Luczfenyőfánál	0.98	0.96	0.91
Jegenyefenyőfánál	0.98	0.96	0.91
Vörösfenyő „	0.98	0.96	0.91

Miután a fák összeaszása a rostok vagyis a hosszúság irányában igen csekély, s tehát az apadás főleg a fák keresztiszelvényében áll be, a köbtartalomra nézve kimutatott csökkenés a keresztiszelvényekre (körlapokra) nézve is érvényes, azaz például a tölgnél a nyers állapotban megmért homloklapnak 1 □ deciméterre kiszikkadás után 0.97 □ deciméter lesz.

Fatömeg becslés.

I. Földön fekvő fák és faválasztékok fatömege.

I. Egész törzsek, szálfák és rönkök fatömege.

Az ágaktól megtisztított egész törzsek, továbbá a szálfák és rönkök köbtartalma a következő képletek szerint számítható ki:

- Huber-féle képlet: $F = k h$;
- Hossfeld-féle képlet: $F = \frac{3}{4} k \frac{1}{3} h$ (egész törzsek köbözésére);
 $F = \frac{h}{4} (3k \frac{1}{3} + k_f)$ (szálfák és rönkök köbözésére);
- Riecke- „ „ $F = \frac{h}{6} (k_a + 4 k_k)$ (egész törzsek köbözésére);
 $F = \frac{h}{6} (k_a + 4 k_k + k_f)$ (szálfák és rönkök köbözésére);
- Smalián- „ „ $F = \frac{1}{2} k_a h$. (egész törzsek köbözésére);
 $F = \frac{1}{2} (k_a + k_f) h$. (szálfák és rönkök köbözésére);
- Simpson- „ „ $F = \frac{1}{3} [k_a + k_f + 4(k_1 + k_3 + \dots + k_{(n-1)}) + 2(k_2 + k_4 + \dots + k_{(n-2)})]$ (szálfák és rönkök köbözésére);

6. Pressler-féle képlet: $F = \frac{2}{3} k_m \left(I + \frac{m}{2} \right)$ (egész törzsek köbözésére);

7. Strzelicki „ „ „ $F = 0,55 a A h$ (egész törzsnek köbözésére).

Ezen képletekben: F = fatömeg (m^3 -ben); k_k = középméternek megfelelő körlap; $k_{\frac{1}{3}}$ a törzs $\frac{1}{3}$ -ad hosszúságában megmért átmérőnek-, k_a = az alsó átmérőnek-, k_f = a felső átmérőnek megfelelő körlap (m^2 -ben); h = hosszúság (m -ben). Továbbá a Strzelicki-féle képletben a = középméter, A alsó átmérő (m -ben kifejezve) és végül a Simpson-féle képletben, melynek alkalmazásakor a szálfapáros számú szakaszokra osztatik be és a szakaszok végén levő átmérők mind megméretnek, l a szakaszok hosszát (m -ben), k_a a legalsó, k_f a legfelső körlapot, $k_1, k_2, \dots, k_{(n-1)}$ a páratlan számú szakaszok felső átmérőinek megfelelő körlapokat, $k_2, k_4, \dots, k_{(n-2)}$ pedig a páros számú szakaszok felső átmérőinek megfelelő körlapot jelenti. Végül a Pressler-féle képletben k_m a gyökér vastagodás felett, rendszeren a vágás laptól $1,3$ méter magasságban megmért átmérőnek megfelelő körlapot, m ezen körlapnak a vágás laptól való távolságát (tehát rendszeren $1,3$ métert) I pedig a törzs azon pontjának a vágás laptól való távolságát jelenti, mely ponton az átmérő, az előbb említett átmérőnek (k_m -nek megfelelő átmérőnek) éppen felét teszi.

A gyakorlatban rendszeren az első (Huber-féle) képletet alkalmazzuk, mely egész törzsek és törzsrészek köbözésére egyaránt alkalmas. Ezen képlet szerint megmérjük a törzs, szálfát vagy rönkö hosszúságát (méterekben kifejezve) és a törzs, szálfát, vagy rönkö hosszúságának közepén az átmérőt (centiméterekben kifejezve) és ezen két adat segítségével a 125. oldalon adott utasítás szerint kikeressük a 126–151. oldalakon közölt henger-táblából a köbtartalmat köbméterekben kifejezve.

Ha a törzs, vagy szálfát köbtartalmát pontosabban akarjuk kapni, akkor azt több darabra osztjuk be s minden darabot az előbbi eljárás szerint külön-külön köbözve, az eredményeket összeadjuk.

Ha pedig teljesen pontos eredményt kívánunk kapni (mint például az átlagtörzsek köbözésénél), a törzset 2–2 méteres szakaszokra osztjuk be s minden szakasz közepén megmérve az átmérőt, kikeressük a henger-táblából ezek körlapjait, összeadjuk őket és azután a nyert körlap összeget 2-vel (vagyis a szakaszok hosszával) szorozzuk. A szakaszokra való beosztásnál a törzs vagy szálfát végén megmaradó darab (csúcs) rendszeren rövidebb, mint a mekkorák a szakaszok. Ennek a köbtartalmát külön számítjuk ki és az előbbi módon nyert eredményhez adjuk. A kiszámítás úgy történik, mint fennebb mondva volt, t. i. megmérjük a fennmaradt csúcs hosszát és középméterjét és ezek alapján a henger-táblából kikeressük a köbtartalmát.

Nagyobb máglyákba összerakott fenyő-rönkök köbtartalmát, melyeknek középméterjeit közvetlenül nem lehet megmérni, a vékonyabb végén megmért átmérő és a hosszúság alapján tapasztalati táblából szokták kikeresni. Ilyen tapasztalati tábla van alább közölve használati utasítással a 152. oldalon.

2. Vastagabb ágak fatömege.

Rendes vágásokban a vastagabb ágaknak az a része, mely mint müfa értékesítettetik, a törzsek módjára köböztetetik, t. i. a hosszúság és a középméter alapján kerestetetik ki a hengertáblákból köbtartalmuk. Hosszabb, értékesebb darabok itt is szakaszokra oszthatók be. A tűzifába menő ágakat legjobb mindjárt hasáb- és dorongfára feldarabolni s mint mondani szokás, ölbe rakni, a rakások fa-

tömeg tartalmát pedig az 166—168. oldalon közölt tapasztalati tábla segítségével meghatározni.

Ha azonban az ágak köbtartalmát tudományos czélra (kísérleti adatok gyűjtésére, vagy erdőrendezési czélokra) pontosabban kell meghatározni, a kevésbé értékes ágfát is szakaszokra osztva a közép átmérő és hosszúság szerint kell köbözní. Leghelyesebb ilyenkor az ágakat, a galyaktól megtisztítva, egyenlő hosszúságu, rövidebb darabokra vágatni és a darabokat vastagság szerint külön csomókba rakni. Az egyenlő vastag darabokat tartalmazó csomók köbtartalmát azután egyszerűen úgy határozzuk meg, hogy egy darabnak a köbtartalmát, a hosszúság és közép átmérő szerint kikeresve, az eredményt szorozzuk a darabok számával.

3. Rudak és suhángok fatömege.

Ha pontos eredményt akarunk elérni, a rudakat, suhángokat is úgy kell köbözní, mint a törzseket. Tömeges felvételeknél azonban ez az eljárás sok időt venne igénybe és költséges is volna. Legjobb tehát ilyenkor a rudakat hosszúság és alsó vastagság szerint osztályozni, az egy vastagsági és hosszúsági osztályba tartozókat összeszámlálni és azután az osztályok köbtartalmát a közös vastagság, közös hosszúság és a darabszám alapján, erre a czélra készült táblákból, meghatározni. Ilyen, kísérleti adatok alapján összeállított táblázatok találhatóak használati utasítással ellátva alább a 153—154. oldalakon.

4. A galyfa, rözse, tuskó- és gyökérfa köbtartalma.

A galyakat, rözset s a szabálytalan alaku tuskó- és gyökérfát az előbb ismertetett módok szerint nem lehet köbözní. Ezért rendes körülmények között a galyfa szekerszámra, vagy kötegekbe kötve, a rözse kévékben, vagy nyalábokban, a tuskó- és gyökérfa pedig méteres rakásokba rakva vétetik számba s ezen mértékek tömör fatömeg tartalma tapasztalati adatok alapján hozzávetőleg állapítatik meg. Ilyen tapasztalati adatok találhatóak a 166—168. oldalon közölt táblázatban.

Ha azonban ezen anyagok köbtartalmának pontos meghatározása kívántatik, ez két módon eszközölhető, t. i. vízbemerítés útján, vagy a súly megmérése által. Az első esetben a köbözendő anyagot az ugynevezett xylométerbe, vagy pedig egy vízzel megtöltött egyszerű kádba merítjük be, melynek oldalába felső széle alatt mintegy 15 cm-re egy lefolyó csövet alkalmazunk. A besúlyesztett fa ezen a csöven ugyanannyi vizet szorít ki, a mennyi saját köbtartalma. Elég tehát a kiszorított vizet megmérni, hogy megtudjuk az egy másután lesúlyesztett galyak stb. köbtartalmát. Minden liter víz ugyanis 0.001 m³-nek, minden hektoliter 0.1 m³-nek és minden 10 hektoliter 1.0 m³-fának felel meg. A második esetben a köbözendő anyag súlyát megmérjük valamely egyszerű mérleggel s azután abból egy bizonyos súlyú kis résznek köbtartalmát is meghatározzuk, például az előbbi módon, az egész anyag köbtartalmát pedig úgy számítjuk ki, hogy a köbözőtt kis résznek a köbtartalmát szorozzuk az egésznek súlyával és az eredményt elosztjuk a kis résznek súlyával.

Ha például az összes megmért galyfa súlya 655 kg volt, a kis rész pedig 28 kg, köbtartalma pedig 0.030 m³, akkor az egész tömeg köbtartalma = 0.030 $\frac{655}{28}$ = 0.701 m³.

5. Hasáb- és dorongfa rakások fatömege.

A kész hasáb- és dorongfát karók közé szabályosan felrakva, ugynevezett ürméterek szerint veszik számba és árusítják el. A rakások ürtartalmát, vagyis a rakások által elfoglalt ürt, ürköbméterekben kifejezve, egy határozzuk meg, hogy a rakások hosszát és magasságát, méterekben kifejezve, megmérjük és e kettőnek szorzatát végül a hasábhosszal is szorozzuk. Ha például a rakás hossza 12 m, magassága 1.5 m, a hasábhosszuság pedig 1 m, akkor a rakás ürtartalma $= 12 \times 1.5 \times 1 = 18 \text{ ürm}^3$.

Gyakran azonban nemcsak az ürtartalmat kell tudnunk, hanem azt is, hogy abban mennyi a tömörfa, vagyis tudni kell, hogy bizonyos mennyiségű ürméter hasáb- és dorongfának mennyi a tömör fatartalma. Gyakorlati czélokra ezt az átszámítást rendszeren tapasztalati táblák segítségével eszközöljük, a milyen például a 166—168. oldalon van közölve. Ha azonban tudományos kísérleti czélokra kell adatokat gyűjtenünk, az ürmértékek tömör fatartalmát közvetlenül határozzuk meg, vagy úgy, hogy a fát még feldolgozása előtt, mint rönköt pontosan kőbőzzük s csak azután dolgoztatjuk fel dorong- és hasábfává és rakatjuk ürméterekbe, vagy pedig a már felrakott hasáb- és dorongfát vízbemélyítés által (xylométricus uton) kőbőzzük, úgy, mint az előbbi 4. pontban a galy-, rözse, tuskó- és gyökérfának pontos kőbözésénél elmondtuk.

II. Álló fák fatömege.

I. A törzs fatömege.

Az álló fák törzsének kőbözésére elméletileg ugyanazok a szabályok érvényesek, mint a földön fekvő törzsekre, csak hogy azok alkalmazása sok nehézséggel jár, mert a magasságot és vastagságot csak közvetve, erre a czélra szerkesztett magasság- és vastagságmérő eszközökkel lehet megmérni. A magasságmérőt különben az álló törzsek kőbözésénél ritkán lehet nélkülözni s ezért a kinek gyakrabban kell álló fákat kőbözni, jól teszi, ha ilyen eszközt beszeroz, még pedig legjobb, ha olyant szerez, melylyel a magasságot és egyzersmind a vastagságot is meg lehet mérni*).

Ha ilyen eszközzel rendelkezünk, alkalmazhatjuk a 112. oldalon ajánlt képleteket is, és pedig első sorban a Hossfeld-félet $F = \frac{3}{4} k \frac{1}{3} h$,

mert itt a magasságon kívül csak egy átmérőt kell megmérni s ezt is a törzs $\frac{1}{3}$ részében, a hol az ágak még nem akadályozzák a mérést. Ha pedig csak magasságmérővel rendelkezünk, elég jó eredménnyel használható a Pressler képlete: $F = \frac{2}{3} k_m \left(I + \frac{m}{2} \right)$, mert itt

csak egy közvetlenül megmérhető átmérővel, a mellmagassági átmérővel s illetve az ennek megfelelő körlappal (k_m -el) számolunk. Igaz ugyan, hogy az ugynevezett iránymagasságot is (I) csak úgy tudjuk megmérni, ha a törzs hosszában felkeressük azt a pontot, a hol az átmérő a mellmagassági átmérőnek éppen felét teszi. De ezt a pontot egy kis gyakorlat után vastagságmérő nélkül is elég pontosan megtalálhatjuk, ha a törzstől 15—20 m távolságban felállva (lejtős oldalon lehetőségig úgy, hogy szemünk körülbelül a törzs magasságá-

*) Ilyen mérő eszközök: Pressler Massknecht-je, Hossfeld magasságmérője, Weise magasságmérője, a Faustmann-féle tükrös magasságmérő, Christen famagasságmérője, Ertl és fia famagasságmérője, Gouller magasságmérője, Kleuzner magasságmérője, Winkler Dendrometere, a Sanlaville-féle famérő és Braymann távcsöves műszere, melyek közül a három utóbbival a vastagságot is meg lehet mérni. Az eszközök részletes leírása és beszerzési forrásuk megtalálható Solta Gy. és Fekete Lajos Erdőbevételeiben.

nak egyharmadával egy színvonalba essék) élesen szemügyre vesszük a mellmagasságbeli átmérőt, azt szemmel felezzük s a fél átmérőt emlékezetbe vésvé, ezzel a szemmértékkel többször végig futunk a törzsön felfelé s e közben megjegyezzük először is azt a pontot, a hol az átmérő még határozottan nagyobb, azután pedig azt, a hol már határozottan kisebb, mint a szemünkkel vitt mérték szerint a mellmagassági fél átmérő, végül pedig ezen két pont között felkeressük a középpontot. Ez lesz ugyanis az a pont, a hol az átmérő a mellmagassági átmérőnek a felét teszi. Tehát csak ennek a pontnak a mellmagassági átmérőtől való távolságát kell magasságmérővel megmérnünk, hogy a képletben I-vel jelölt iránymagasságot megkapjuk. A többi adatot közvetlen méréssel is megszerezhetjük. Sőt ezt a képletet magasságmérő nélkül is jó eredménynyel alkalmazhatjuk, mert az iránymagasságot is meghatározhatjuk mérőeszköz nélkül, úgy, hogy egy 4—6 méteres léczet, melyen az egyes méterek végpontjai szembeifüldően jelezve vannak, a mellmagassági átmérőtől felfelé a törzshöz fektetünk s aztán szemmérték szerint meghatározzuk, hogy az egész lécz hányszor megy fel még teljesen az előbbi módon kikeresett és szemmel jól megjegyzett pontig, az esetleg fenmaradó kis részt pedig, melyre már az egész lécz nem megy fel, a léczen jelzett egyes méterekhez hasonlítva, szemmel megbecsüljük. Ha például azt találjuk, hogy a 6 méteres lécz még egyszer egészen felmegy, a maradékhoz pedig még csak egy méternyi kellene, hogy a lécz másodszor is elférjen, akkor a keresett magasság $= 3 \times 6 - 1 \text{ m}$, vagyis 17 m.

Mindenesetre azonban úgy a Pressler, mint a Hossfeld-féle eljárás hosszadalmasabb, hogy sem gyakorlati célra, például nagyobb számú álló törzs közbözésére célszerűen alkalmazható volna. Ily célokra legegyszerűbb és legmegfelelőbb a köbtartalmat alakszámok segítségével a mellmagassági átmérők és a magasság alapján kiszámítani ezen képlet szerint: $V = k M a$, a hol k a mellmagassági átmérőnek megfelelő körlapot (m^2 -ben kifejezve) M a törzs egész magasságát (m -ben kifejezve) és a az alakszámot jelenti. Ezek közül k -t a 126. oldalon levő henger-táblából, az alakszámot, a -t pedig a 169—173. oldalon közölt alakszám táblák törzs alakszám adatai közül lehet kikeresni a fanemnek megfelelően. (Az ugynevezett valódi alakszámok használatánál az adatokat a 170. oldalon levő tábla szerint kiigazítani kell.) A magasságot azonban itt is mérőeszkőzrel kell megmérni, tömeges felvételnél azonban a mérést azoknál a törzsek-nél, melyek szemmel láthatólag egy magasságuak valamelyik előttünk álló, már megmért törzsszel, mellőzhetjük, sőt ha az erdőrészes egyenletes növéssé, elég, ha szem szerint magassági osztályokba osztjuk be a törzseket s minden osztályból csak néhányat mérünk meg pontosan.

2. Az álló törzsek műfára alkalmas részének fatömege.

A fenyőfák törzsének rendszeren csak egy kis része, nem képez műfát, ezért fenyő erdőkben a műfa külön nem szokott becsülneni, hanem az eljárás az, hogy a törzsfű összes fatömegéből bizonyos % a tűzifára leszámítatik. A tűzifa %-a az adott viszonyok szerint tapasztalati adatok alapján állapítatik meg.

Lomblevelű erdőkben azonban, melyekben aránylag kevesebb a műfa, igen gyakran közvetlenül becsülnetnek meg már a lábán álló fákon a műszaki célokra alkalmas törzsrészek. Így bükk erdőkben a butorlécz gyártásra, vagy vasuti talpfa készítésre alkalmas tönkök, tölgy erdőkben pedig a dongára, vasuti talpfára, vagy fűrészáru készítésre alkalmas fatömeg.

A becslés oly módon történik, hogy a becslő a folyó számmal ellátott törzseken sorban megmérési először a mellmagassági átmérőt,

azután pedig gondos körültekintéssel felkeresi azt a pontot, a meddig a törzs a szem előtt tartott célra alkalmas s azután ennek a pontnak a magasságát megméri magasságmérővel, vagy pedig tömeges feivételnél méterekre beosztott lécz segítségével oly módon, mint előbb a Pressler-féle képlet alkalmazásánál leirtuk, csak hogy itt a lécz alsó végét nem a mellmagassági átmérő helyéhez, hanem a vágás laphoz állítja be. Ha az erdőrész egyenletes s a törzsek műfára alkalmas része nem nagyon változó, a magasság egyenkénti megmérése helyett magassági osztályok képezhetők s csak az egyes osztályok magassága határozandó meg. Értékes tölgyesekben azonban minden egyes törzs magassága megmérendő.

Ha a becslés csak bizonyos megállapított hosszúsági mérettel bíró választékra, például vasuti talpfára történik, a magasság ezen mértéknek mindig többszöröse szerint becsültetik meg, a törzsnak az a része tehát, mely minőségileg alkalmas volna ugyan még a szem előtt tartott választék előállítására, de a megkívántató hosszúsággal már nem bír, kihagyatik a becslésből.

Ha a mellmagassági átmérők és a magasságok felvéve vannak, a köbtartalom a középátmérő szerint ($F = k_k h$ képlet szerint) a henger-táblából határozatik meg. Minthogy azonban a középátmérő nincs megmérve, ezt a mellmagassági átmérő alapján kell meghatározni, a mi oly helyeken, hol ilyen felvételek gyakran történnek, úgy történhetik, hogy nagyobb számú ledöntött törzsen eszközölt mérések adataiból megállapítatik, hogy az átmérő a mellmagassági átmérőtől felfelé méterenként vagy két méterenként hány centiméterrel szokott átlagosan apadni. Ezen tapasztalati adatokból azután könnyen megállapítható, hogy a mellmagasságban megmért műfa törzsrésznek középátmérője hány centiméter.

Az ágak és a rözse fatömegét lábon álló fákon közvetlenül nem lehet meghatározni, mivel az ágakon méréseket eszközölni nem lehet, de ha lehetséges volna is, a köbtartalomnak ily módon való meghatározása fáradságosabb és költségesebb volna, mint a mennyi időt és pénzt az ágak köbtartalmának meghatározására fordíthatunk.

3. Az ágak és rözse fatömege.

Az ágak és galyak fatömegét vagy egyszerűen megbecsüljük, vagy az alakszámok segítségével számítjuk ki a következő módon:

A 171—173. oldalon alább közölt táblázatokban ki vannak mutatva a főbb fánemek ugynevezett faalakszámai az egység ezredrészeiben kifejezve. Ha ezen alakszámok közül kikeressük azt, mely azon fa magasságának, melynek ág- és galya-tömegét meghatározni akarjuk megfelel s szorozzuk vele a fa mellmagassági átmérőjének és magasságának megfelelő henger köbtartalmát, melyet a 126. oldalon kezdődő henger-táblából keressünk ki, akkor megkapjuk a fa egész köbtartalmát, t. i. a törzs, ágak és galyak együttes köbtartalmát. Ha már most ebből a köbtartalomból levonjuk a tiszta törzs köbtartalmát, a mit a fentebb 1. alatt leirt módok valamelyike szerint számíthatunk ki, akkor a különbség az ágak és a rözse köbtartalmát fogja adni. Például ha egy olyan jegenyefenyő fáról van szó, melynek mellmagassági átmérőjét 28 cm-nek, egész magasságát 26 m-nek, tiszta törzsének fatömegét pedig a Hossfeld vagy a Pressler-féle képlet szerint 0,819 m³-nek találtuk, akkor ennek ág- és rözse fatömegét a következőképen számítjuk ki: A mellmagassági átmérőnek (28 cm) és a magasságnak (26 m) megfelelő henger-köbtartalma a henger-tábla szerint 1,601 m³; a 26 m magasságu jegenyefenyő fák átlagos faalakszáma pedig a 172. oldalon levő tábla szerint 0,575; az egész fa köbtartalma tehát = 1,601 × 0,575 m³ = 0,921 m³. Le-

vonva már most ebből a tiszta törzs köbtartalmát, $0,819 m^3$ -t, kapjuk az ág- és rözse fatömegét, a mi $= 0,921 - 0,819 = 0,102 m^3$.

Megjegyezzük különben, hogy a gyakorlati életben egyfelől a törzsfa tömegét s másfelől az ágakét és galyakét nem igen szokták meghatározni, hanem gyakoribb az az eset, hogy az ugynevezett tömörfát (a törzs és vastagabb ágak azon részeit, melyek 7 cm-nél vastagabbak) és a rözsefát becsülik külön-külön.

Ebben az esetben először is meghatározzuk a tömörfa mennyiségét az ugynevezett tömörfa alakszámok segítségével, melyek a 172. és 173. oldalon közölt alakszám táblákban szintén megtalálhatók, azután pedig az egész fa tömegét a faalakszámok segítségével. Az utóbbiból levonva az elsőt, kapjuk a 7 cm-nél vékonyabb rözsefa tömegét.

A leggyakoribb eset azonban az, hogy a rözsefa tömegét számításán kívül hagyják és csak a 7 cm-nél vastagabb tömörfa anyagot, t. i. a mű fát és hasáb- és dorongfát becsülik meg. Ezt a fatömeget az előbb említett módon a tömörfa alakszámok segítségével, vagy pedig még egyszerűbb eljárással a 174—194 oldalakon közölt „Álló fák köbtartalma” című táblázat segítségével lehet meghatározni, a táblázat elején közölt utasítások szerint.

III. Erdőrészek fatömegének meghatározása.

1. Egyszerű becslés útján.

A becslő minden irányban bejárja az erdőt, s midőn arról világos képet alkotott magának, emlékezetben összehasonlítja azt olyan erdőkkel, melyek ahhoz hasonlóak voltak és a melyeknek fatömegét valamely módon korábban már meghatározta. Ezen összehasonlítás alapján azután hozzávetőleg megbecsüli egészben a holdankénti fatömeget és ennek alapján az egész erdőrészét. Vagy pedig pásztárásként végig haladva az erdőn, minden egyes fát szemügyre vesz és annak fatömegét megbecsülve feljegyzi, s végül, midőn valamennyi törzset megbecsült, a feljegyzett köbtartalmakat összeadja. Mindkét mód felületes és még megközelítőleg is csak akkor ad elfogadható eredményt, ha a becslő nagy gyakorlattal, jó emlékezzettel és éles összehasonlító képességgel bír. Az első mód még legalább gyors és egyszerű, de az utóbbi hosszadalmas és majdnem annyi költséggel és fáradsággal jár, mint a pontosabb becslés, valamelyik alább következő módon.

2. Termési táblák segítségével.

Ha az erdőrész, melynek fatömegét megbecsülni kell, egyetlen fanem által van alkotva, a fák mind egyenlő koruak és az erdő sűrűsége is teljes, megállapítjuk a termőhelyi osztályt és az erdő korát (ha feljegyzésekből nem lehet, egy-két levágott törzs évgyűrűinek megszámlálása útján) és azután kikeressük a termési táblákból (a melyeknek a 195—203. oldalakon találhatók) a megfelelő fanem és termőhelyi jóságra nézve ugyanazon korban kimutatott holdankénti fatömeget, mint a mily koru a megbecsülendő erdőrész és ezt szorozzuk ez utóbbinak területével. Ha azonban a sűrűség nem teljes, hanem például a teljes sűrűségnek csak 0,7-ére tehető, a nyert eredményt még redukálni kell, a mi ugy történik, hogy az előbbi módon kiszámított fatömeget 0,7-el szorozzuk. Ha az erdőrész nem egyenlő koru, de a korbéli különbségek nem nagyok, akkor először is meghatározzuk az egyes korosztályok által elfoglalt területeket, azután pedig minden egyes korosztály éveinek számát szorozzuk a terüle-

tével; az eredményeket összeadjuk és az összeget annak egész területtel elosztjuk. Ez az eredmény az erdőréz átlagos korát adja, a mely szerint azután a fatömeget a termési táblákból kikeresni kell. Ha azonban a korosztályok nagy különbségeket mutatnak, helyesebb azok fatömegét külön-külön határozni meg, úgy, mintha külön erdőrészek volnának és azután az eredményeket összeadni.

Vegyes erdőkben pedig először is megállapítjuk az elegyarányt, vagyis azt a hányadrészt, melyet az egyes fánemek az egész területből elfoglalnak, azután pedig, mint előbb, a kort, sűrűséget, termőhelyi jóságot, s ezen adatok alapján kikeresünk a termési táblákból mindenik fánemre nézve a holdankénti fatömeget, ezt pedig szorozzuk az illető fánem elegyarányával. Az így nyert eredményeket összeadva, megkapjuk a vegyes erdő holdankénti fatömegét, melyet még csak a területtel kell szorozni, hogy az egész erdőréz fatömegét nyerjük.

Végül, ha az erdőréz termőhelyi jósága nem egyenlő, megállapítjuk az egyes termőhelyi osztályok által képviselt területeket és a számítást mindenik osztályra nézve külön tesszük meg.

A 195—203. oldalakon közölt termési táblák csak 10—10 évi különbségekkel mutatják a fatömeget; ha tehát olyan erdőréz fatömegét kell meghatározni, melynek kora valamely közbeeső évre esik, akkor a fatömeget a táblában szintén kitüntetett folyó növedék segítségével számítjuk ki, oly módon, hogy ha például egy 83 éves erdőrézről van szó, a termési táblákból kiírjuk a 80 éves erdő fatömegét és ehhez azután hozzáadjuk még a kitüntetett folyó növedék háromszorosát.

3. Átlagfa döntésével.

Hogy az átlagfát kiszámíthassuk és ennek köbtartalmából az egész erdőréz fatömegét kiszámíthassuk, előbb az összes fákat egyenként számba vesszük, oly módon, hogy az erdőn pásztánként végig haladva, minden egyes törzs vastagságát megmérjük mellmagasságban (1.3 m magasságban), vagy ha a törzsek nagyon vastagok, nyakmagasságban (1.5 m magasán a föld felett). Egyidejűleg bejegyzünk minden egyes törzset vonással vagy ponttal rovatozott jegyzőkönyvünkbe, úgy hogy az egyenlő vastagságú törzsek mind ugyanazon rovatba jussanak. Ha ez megtörtént, összeszámoljuk az egyes rovatokba bejegyzett törzsek számát, kikeresünk a 126—151. oldalakon közölt hengertáblából minden rovatra nézve a körlapösszeget, s aztán összeadva a rovatok körlapösszegeit, az eredményt (az egész erdőréz körlapösszeget) elosztjuk az erdőréz összes fáinak számával. Az eredmény az erdőréz átlagos vastagságú fájának körlapját adja, mely után a hengertáblából, vagy a 124. oldalon közölt körlap-táblából könnyen kikereshetjük az átlagos fa vastagságát is centiméterekben. Ha ez is megtörtént, kikeresünk az erdőben egy olyan fát, melynek vastagsága 1.3 illetőleg 1.5 méter magasságban az átlagos fa vastagságával pontosan megegyezik, vagy ha ilyent nem találunk, keresünk egy olyant, melynek vastagsága az átlagos fa vastagságát legalább megközelíti.

Ezt a fát azután levágatjuk, törzsét szakaszokra osztva, pontosan köbözzük, s egyszersmind meghatározzuk az ág, galy és rözse fatömeget is, a fentebb leírt módok valamelyike szerint. Ezeket összeadva, nyerjük az erdőréz átlagos vastagságú fájának fatömegét, melyet ha szükséges, választékok szerint részletezhetünk. Az átlagos fa köbtartalmából az egész erdőréz fatömegét a következő képlet szerint számíthatjuk ki: F (erdőréz fatömege) = f (átlagfa tömege) \times N (törzsek száma), vagy pedig $F = f \times \frac{A \text{ (az egész erdőréz körlapösszege)}}{a \text{ (az átlagos fa körlapja)}}$.

Ha a ledöntött átlagos fa vastagsága a kiszámított átlagos vastagsággal pontosan megegyezett, a két képlet egyenlő eredményt ad, ha azonban a ledöntött fa vastagsága csak megközelítette a kiszámítottat, akkor csak a második képlet ad helyes eredményt, ily esetben tehát ezt kell használni.

A fák egyenkénti számbavételénél, vagy mint mondani szokás, kiszámlálásánál, minden megmért fát azonnal meg kell jegyezni (hornyolással vagy krétával stb.), hogy egy se maradjon ki, s kétszer se vétessék tévedésből számba egy se. A vastagságot egész centiméterekben kifejezve vesszük fel, sőt a gyakorlatban rendszeren csak két-két centiméterekben (páros centiméterekben) fejeztetnek ki az átmérők; azok a fák tehát melyeknek vastagsága két-két páros centiméter közé esik, abba a vastagsági rovatba jegyeztetnek be, a melyhez legközelebb áll a megmért vastagság. Pl. ha az átmérő 29·2 cm, akkor a törzs 30 cm-esnek, ha pedig csak 28·9 cm, akkor 28 cm-esnek vétetik.

Lejtős oldalon az átmérőt a hegy felőli oldalon állva kell mérni, az összenyomott szabálytalan törzseken pedig keresztméréssel, kell az átlagos átmérőt meghatározni.

Ha a fák magassága lényeges különbségeket mutat, s ez még az egyenlő vastagságú fáknál is szembetűnően észlelhető, az előbbi módon nem lehet pontos eredményt elérni.

Ily esetben a kiszámlálás előtt magassági osztályokat kell felvenni, s a vastagság megmérése alkalmával minden törzset be kell szem szerint sorozni egyik vagy másik magassági osztályba, s ennek megfelelően a jegyzékbe is elkülönítve kell felvenni a különböző magassági osztályokba besorozott fákat. A további eljárás azután ugyanaz, mint előbb, azzal a különbséggel, hogy az átlagfa kiszámítása, kikeresése, döntése, köbözése és ebből az összes fatömeg kiszámítása minden magassági osztályra nézve külön-külön történik, s végül az egész erdőrézs fatömege a magassági osztályok fatömegeinek összeadása útján határoztatik meg.

Ugyanez az eljárás követendő akkor is, ha az erdőrézsben többféle fanem fordul elő, t. i. minden egyes fanemnek külön-külön kell a fatömegét meghatározni.

4. Vastagsági osztályok képzésével.

Ha az erdőrézsben a vastagságok nagyon eltérők, az előbbi módon nem lehet pontos eredményt elérni. Ilyen esetekben a kiszámlált törzseket vastagsági osztályok szerint lehet csoportosítani, s azután minden vastagsági osztály fatömegét külön-külön határozni meg, az előbbi módon. Az erdőrézs fatömegét azután megkapjuk, ha a vastagsági osztályok fatömegét összeadjuk. A vastagsági osztályokat ezen eljárásnál rendszeren úgy képezzük, hogy a vastagságokat felülről lefelé, bizonyos számú centiméter különbséggel foglaljuk egy vastagsági osztályba. Pl. ha 60 centimétertől 20 centiméterig változnak a vastagságok, külön-külön vastagsági osztályba lehet foglalni a 60—51, továbbá az 50—41, 40—31 és a 30—20 centiméteres fákat.

5. Hartig Róbert módszere szerint.

Hartig R. módszere az eljárás tekintetében teljesen megegyezik az előbbivel, s csak abban különbözik attól, hogy ő a vastagsági osztályokat úgy alakítja, hogy minden vastagsági osztály körlapösszege egyenlő legyen. Pl. ha a kiszámlált összes törzsek körlapösszege 83·380 m² volt és összesen 6 vastagsági osztályt szándékozunk alkotni, akkor felülről lefelé annyi fát sorozunk egy-egy vastagsági osztályba, a mennyinek körlapösszege $\frac{83\cdot380}{6}$ m²-t,

vagyis 13.90 m^3 -t ad. A vastagsági osztályok átlagfáját, fatömegét és az egész erdőrészt fatömegét azután az előbb ismertetett módon határozzuk meg.

6. Draudt módszere szerint.

Draudt eljárása szerint nem képezünk vastagsági osztályokat, hanem minden előforduló vastagság számára külön számítjuk ki a döntendő átlagfák számát és pedig abban az arányban, a mely arányban az összes átlagfák a fák összes számához állanak. Ha pl. az összes fák száma 850 és egészben véve 17 átlagfát akarunk dönteni, akkor az átlagfák száma az összes fáknek 2% -át tévén, minden vastagságból az előforduló fák számának 2% -át vesszük átlagfának. Önként értetik azonban, hogy ezen $\%$ -os számítás eredményét előbb egészekre kell kerekíteni, oly módon, hogy a 0.5 -nél kisebb tört részeket elhanyagoljuk, a 0.5 -nél nagyobb tört részeket pedig egészeknek vesszük. Így pl., ha egy erdőrészen a 34 centiméteres fák száma 32 volna, az előbbi 2% szerint nem $32 \times 0.02 = 0.64$, hanem egy átlagtörzset, a 28 centiméteresekből pedig, ha azok száma 124 volna, nem $124 \times 0.02 = 2.48$ -et, hanem kettőt döntetnénk.

Az ekként kiszámított és ledöntött átlagfákat együttesen lehet feldolgoztatni és választékok szerint köbözni. Az erdőrészt fatömegét pedig szintén ezen képlet szerint lehet kiszámítani: $F = f \frac{A}{a}$.

7. Urich módszere szerint.

Urich eljárása szerint előre megállapítjuk a döntendő átlagfák számát és azután ugyanannyi vastagsági osztályt képezünk, még pedig oly módon, hogy minden vastagsági osztályban egyenlő számú fa legyen képviselve, t. i. annyi, a mennyi a fák összes számából egy átlag fára esik.

Ha pl. az erdőrészen a kiszámlálás után összesen 1.200 fát találtunk és összesen 10 átlagfát szándékozunk dönteni, akkor 10 vastagsági osztályt képezve, mindenik vastagsági osztályba 120 fát sorozunk be a legvastagabbtól lefelé, vagy a legvékonyabbtól felfelé. A vastagsági osztályok átlagfájának kiszámítása és a fatömeg meghatározása azután ugy történik, mint az előbbi módoknál.

8. Alakszámok segítségével.

A fák átmérőit ezen módszernél is egyenként meg kell mérni és vastagsági fokok szerint (például két-két centiméter különbséggel) jegyzékbe venni. Ha ez megtörtént, meghatározzuk néhány törzs megmérésével minden vastagsági fok átlagos magasságát, s azután kikeressük egyfelől a hengertáblából az egyes vastagsági fokokba bejegyzett fák körlapösszegét és másfelől a 170—173. oldalakon közölt alakszám-táblákból a magasságoknak megfelelő alakszámot (tölgyesekben az alakszámot nem a magasság, hanem a vastagság szerint keressük ki az alakszám-táblák előtt közölt részletes utasítás szerint). A vastagsági fokok fatömegét azután ezen adatokból a következő képlet szerint számítjuk ki: Fatömeg = körlapösszeg \times magasság \times alakszám; az egész erdőrészt fatömegét pedig ugy nyerjük, hogy a vastagsági fokok fatömegeit összeadjuk.

9. Fatömeg-táblák segélyével.

Az előmunkálatok itt is ugyanazok, mint előbb, de a körlapösszegeket és az alakszámokat nem kell kikeresni. Itt ugyanis a vastagsági fokok fatömegét ugy határozzuk meg, hogy a 174—194.

oldalakon közölt „Álló fák fatömege” című táblák közül abból, a mely az erdőrészt fanemének megfelel, a tábla elején közölt utasítás szerint kikeressük minden egyes vastagsági fokra nézve az egyes fa tömegét és ezt szorozzuk az illető vastagsági fokba sorozott fák számával. Végül pedig a vastagsági fokok fatömegét összegezzük. Az eredmény az egész erdőrész fatömegét fogja adni.

10. Próbatér segítségével.

Ha az erdőrész nagyobb kiterjedésű, hogysen az előbbi módok valamelyike szerint az összes fákat kiszámlálni lehetne, a fatömeget ugyanis meghatározhatjuk, hogy abból egy kisebb $\frac{1}{2}$ –2 hold nagyságú részt, melynek minősége szem szerint megbecsülve, az egész erdőrész átlagos minőségének felel meg, kijelölünk és ennek területét és fatömegét az előbbi módok valamelyike szerint meghatározzuk. Ennek a próba vagy mintatérnek a fatömegéből azután az egész erdőrész fatömegét a következő képlet szerint számítjuk ki:

$$F = f \times \frac{T}{t},$$

mely képletben F az egész erdőrész fatömegét, f a próbatér fatömegét, T az erdőrész területét és t a próbatér területét jelenti.

Körlaptábla.

(Az „Erdészeti segédtablák”-ból.)

Ez a tábla az 1–200 centiméterig terjedő átmérőknek és az ezekhez tartozó kerületeknek megfelelő körlapokat tartalmazza négyzetméterekben kifejezve.

Ha a körlapot négyzetcentiméterekben kívánjuk kifejezni, a táblából nyert számot 10000-el szorozzuk, vagyis az egészeket jelző vesszőt négy helylyel jobbra mozdítjuk. Például egy 129 centiméter vastag átmérőnek megfelelő körlap négyzetcentiméterekben kifejezve $= 1,30698 \times 10000 = 13069,8$ négyzetcentiméter.

Ha a tábla határán túlmenő átmérőnek vagy kerületnek megfelelő körlap kerestetnék, akkor az adott átmérő vagy körlap felének megfelelő körlapot négygyel kellene szorozni. Például egy 220 centiméter vastag átmérő körlapja $=$ (a 110 centiméternek megfelelő körlap) $0,95033 \times 4 = 3,80132$ négyzetméter.

Ha növedék vagy másféle számításoknál milliméterekben kifejezett átmérők körlapját kellene keresni, akkor a táblában mindenkéltől felkeressük azon két átmérőt, melyek közé a milliméterekben adott átmérő esik, azután az ezen átmérőknek megfelelő körlapoknak különbségét képezve, azt 10-el osztjuk és a hányadost az adott átmérő egyes millimétereinek számával szorozva, a kisebb körlaphoz adjuk. Például egy 527 milliméter vastag átmérőnek megfelelő körlap az 52 és 53 centiméternek ($= 520$ – 530 millim.) megfelelő körlapokból az előbbieket szerint következően számítatik ki:

$$\frac{0,22062 - 0,21237}{10} \times 7 + 0,21237 = 0,005775 + 0,21237 = 0,218145 \text{ négyzetméter.}$$

Körlaptábla.

Átmérő	Kerület	Körlap	Átmérő	Kerület	Körlap
centiméter		négyszetméter	centiméter		négyszetméter
1	3,1	0.0000785	51	160,2	0.20428
2	6,3	0.0003142	52	163,4	0.21237
3	9,4	0.0007069	53	166,5	0.22062
4	12,6	0.0012566	54	169,6	0.22902
5	15,7	0.0019635	55	172,8	0.23758
6	18,8	0.0028274	56	175,9	0.24630
7	22,0	0.0038484	57	179,1	0.25518
8	25,1	0.0050265	58	182,2	0.26421
9	28,3	0.0063617	59	185,4	0.27340
10	31,4	0.00785	60	188,5	0.28274
11	34,6	0.00950	61	191,6	0.29225
12	37,7	0.01131	62	194,8	0.30191
13	40,8	0.01327	63	197,9	0.31172
14	44,0	0.01539	64	201,1	0.32170
15	47,1	0.01767	65	204,2	0.33183
16	50,3	0.02011	66	207,3	0.34212
17	53,4	0.02270	67	210,5	0.35257
18	56,5	0.02545	68	213,6	0.36317
19	59,7	0.02835	69	216,8	0.37393
20	62,8	0.03142	70	219,9	0.38485
21	66,0	0.03464	71	223,1	0.39592
22	69,1	0.03801	72	226,2	0.40715
23	72,3	0.04155	73	229,3	0.41854
24	75,4	0.04524	74	232,5	0.43008
25	78,5	0.04909	75	235,6	0.44179
26	81,7	0.05309	76	238,8	0.45365
27	84,8	0.05726	77	241,9	0.46566
28	88,0	0.06158	78	245,0	0.47784
29	91,1	0.06605	79	248,2	0.49017
30	94,2	0.07069	80	251,3	0.50265
31	97,4	0.07548	81	254,5	0.51530
32	100,5	0.08042	82	257,6	0.52810
33	103,7	0.08553	83	260,7	0.54106
34	106,8	0.09079	84	263,9	0.55418
35	110,0	0.09621	85	267,0	0.56745
36	113,1	0.10179	86	270,2	0.58088
37	116,2	0.10752	87	273,3	0.59447
38	119,4	0.11341	88	276,5	0.60821
39	122,5	0.11946	89	279,6	0.62211
40	125,7	0.12566	90	282,7	0.63617
41	128,8	0.13203	91	285,9	0.65039
42	131,9	0.13854	92	289,0	0.66476
43	135,1	0.14522	93	292,2	0.67929
44	138,2	0.15205	94	295,3	0.69398
45	141,4	0.15904	95	298,5	0.70882
46	144,5	0.16619	96	301,6	0.72382
47	147,7	0.17349	97	304,7	0.73898
48	150,9	0.18096	98	307,9	0.75430
49	153,9	0.18857	99	311,0	0.76977
50	157,1	0.19635	100	314,2	0.78540

Átmérő	Kerület	Körlap	Átmérő	Kerület	Körlap
centiméter		négyzetméter	centiméter		négyzetméter
101	317,3	0.80118	151	474,4	1.79079
102	320,4	0.81713	152	477,5	1.81458
103	323,6	0.83323	153	480,7	1.83854
104	326,7	0.84949	154	483,8	1.86265
105	329,9	0.86590	155	487,0	1.88692
106	333,0	0.88247	156	490,1	1.91134
107	336,2	0.89920	157	493,2	1.93593
108	339,3	0.91609	158	496,4	1.96067
109	342,4	0.93313	159	499,5	1.98556
110	345,6	0.95033	160	502,6	2.01062
111	348,7	0.96769	161	505,8	2.03583
112	351,9	0.98520	162	508,9	2.06120
113	355,0	1.00287	163	512,1	2.08672
114	358,1	1.02070	164	515,2	2.11241
115	361,3	1.03869	165	518,4	2.13825
116	364,4	1.05683	166	521,5	2.16424
117	367,6	1.07513	167	524,6	2.19040
118	370,8	1.09359	168	527,8	2.21671
119	373,9	1.11220	169	530,9	2.24317
120	377,0	1.13097	170	534,1	2.26980
121	380,1	1.14990	171	537,2	2.29658
122	383,3	1.16899	172	540,3	2.32352
123	386,4	1.18823	173	543,5	2.35062
124	389,6	1.20763	174	546,6	2.37787
125	392,7	1.22718	175	549,8	2.40528
126	395,8	1.24690	176	552,9	2.43285
127	399,0	1.26677	177	556,1	2.46057
128	402,1	1.28680	178	559,2	2.48845
129	405,3	1.30698	179	562,3	2.51649
130	408,4	1.32732	180	565,5	2.54469
131	411,5	1.34782	181	568,6	2.57304
132	414,7	1.36848	182	571,8	2.60155
133	417,8	1.38929	183	574,9	2.63022
134	421,0	1.41026	184	578,0	2.65904
135	424,1	1.43139	185	581,2	2.68802
136	427,3	1.45267	186	584,3	2.71716
137	430,4	1.47411	187	587,5	2.74646
138	433,5	1.49571	188	590,6	2.77591
139	436,7	1.51747	189	593,8	2.80552
140	439,8	1.53938	190	596,9	2.83529
141	443,0	1.56145	191	600,0	2.86521
142	446,1	1.58368	192	603,2	2.89529
143	449,2	1.60606	193	606,3	2.92553
144	452,4	1.62860	194	609,5	2.95592
145	455,5	1.65130	195	612,6	2.98648
146	458,7	1.67415	196	615,7	3.01718
147	461,8	1.69717	197	618,9	3.04805
148	465,0	1.72034	198	622,0	3.07907
149	468,1	1.74366	199	625,2	3.11025
150	471,2	1.76715	200	628,3	3.14159

Hengertábla, egyszersmind körlapszorozási tábla.

(Az „Erdészeti segédtablák“-ból.)

a) Ez a tábla a törzsek és törzsrészek köbmétereiben kifejezett köbtartalmát mutatja, ha a középméret centiméterekben, és a hosszúság egész méterekben van adva.

Például: egy 15 méter hosszú és 16 centiméter középméretű törzsrész köbtartalma a 128. oldal szerint 0.302 köbméter.

Ha több egyenlő vastagságu törzset kell köbözni és ezeknek közös hossza a 100 métert meghaladja, akkor az adott hosszúságot az egységeknek levonása és a századoknak tizzel való osztása által oly számokra bontjuk fel, melyek a tábla első rovatában már találhatóak, az ezen számoknak megfelelő köbtartalmat pedig a táblából kiolvastván, összeadjuk, s ekként a keresett köbtartalmat nyerjük.

Példa: 241 darab egyenkint 4 méter hosszúságu, tehát összesen $964 = (96 \times 10 + 4)$ folyó méter hosszú és 56 centiméter középméretűvel bíró rönkö köbtartalma lesz a 137. és 136. oldal szerint $= 23.645 \times 10 + 0.985 = 236.45 + 0.985 = 237.435$ köbméter.

Ha a hosszúság egész- és tizedméterekben van adva, az adott hosszúságot a tizedes jegynek egy helylyel való jobbra tolása által tizzel szorozzuk, az ezen tizzszeres hosszúságnak megfelelő köbtartalmat pedig a tizedes jegynek egy helylyel balra való tolása által tizzel osztjuk, mi által megint a keresett köbtartalmat nyerjük.

Példa: egy 9.4 méter hosszú és 46 centiméter középvastagságu törzsrész köbtartalmát megkapjuk, ha a 135. oldal szerint a 94 méter hosszúságnak megfelelő 15.622 köbméternyi köbtartalmat tizzel osztjuk, a mely tesz 1.5622 köbmétert.

b) Ez a tábla egyszersmind a centiméterekben kifejezett középméretök körlapjainak sokszorosát is adja négyzetméterekben, ha a tábla első rovatában lévő számjelek a körlapok számául vétetnek.

Példa: egy próbatér kiszámlálása alkalmával a többek közt találtatott 74 darab, mellmagasságban 30 centiméter átméretűvel bíró törzs; ezek körlapjainak összege tesz a 131. oldal szerint 5.231 négyzetmétert.

A tábla csak 140 centiméter átméretig terjedvén, ha ennél nagyobb átméretök körlapösszegeit keressük, akkor az adott átméret felét veszszük, s az ennek megfelelő körlapösszeget négygyel szorozzuk.

Példa: egy próbatér kiszámlálásánál találtatott 90 darab, mellmagasságban 160 centiméter átméretűvel bíró törzs. Ezen törzsek körlapösszege az előbb mondottak szerint egyenlő a 143. oldal, 90-es sora és 80-as rovata alatt kimutatott körlapösszeg négyszeresével, vagyis $45.239 \times 4 = 180.956$ négyzetméterrel.

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
1	0.000	0.000	0.001	0.001	0.002	0.003	0.004	0.005	0.006	0.008
2	0.000	0.001	0.001	0.002	0.004	0.006	0.008	0.010	0.013	0.016
3	0.000	0.001	0.002	0.004	0.006	0.008	0.011	0.015	0.019	0.023
4	0.000	0.001	0.003	0.005	0.008	0.011	0.015	0.020	0.025	0.031
5	0.000	0.002	0.003	0.006	0.010	0.014	0.019	0.025	0.032	0.039
6	0.000	0.002	0.004	0.007	0.012	0.017	0.023	0.030	0.038	0.047
7	0.000	0.002	0.005	0.009	0.014	0.020	0.027	0.035	0.044	0.055
8	0.001	0.003	0.006	0.010	0.016	0.023	0.031	0.040	0.051	0.063
9	0.001	0.003	0.006	0.011	0.018	0.025	0.035	0.045	0.057	0.071
10	0.001	0.003	0.007	0.012	0.020	0.028	0.038	0.050	0.064	0.078
11	0.001	0.003	0.008	0.014	0.021	0.031	0.042	0.055	0.070	0.086
12	0.001	0.004	0.008	0.015	0.023	0.034	0.046	0.060	0.076	0.094
13	0.001	0.004	0.009	0.016	0.025	0.037	0.050	0.065	0.083	0.102
14	0.001	0.004	0.010	0.017	0.027	0.039	0.054	0.070	0.089	0.110
15	0.001	0.005	0.011	0.019	0.029	0.042	0.058	0.075	0.095	0.118
16	0.001	0.005	0.011	0.020	0.031	0.045	0.061	0.080	0.102	0.126
17	0.001	0.005	0.012	0.021	0.033	0.048	0.065	0.085	0.108	0.133
18	0.001	0.006	0.013	0.023	0.035	0.051	0.069	0.090	0.114	0.141
19	0.001	0.006	0.013	0.024	0.037	0.054	0.073	0.095	0.121	0.149
20	0.001	0.006	0.014	0.025	0.039	0.056	0.077	0.100	0.127	0.157
21	0.002	0.006	0.015	0.026	0.041	0.059	0.081	0.105	0.133	0.165
22	0.002	0.007	0.015	0.028	0.043	0.062	0.085	0.110	0.140	0.173
23	0.002	0.007	0.016	0.029	0.045	0.065	0.088	0.116	0.146	0.181
24	0.002	0.007	0.017	0.030	0.047	0.068	0.092	0.121	0.153	0.188
25	0.002	0.008	0.018	0.031	0.049	0.071	0.096	0.126	0.159	0.196
26	0.002	0.008	0.018	0.033	0.051	0.073	0.100	0.131	0.165	0.204
27	0.002	0.008	0.019	0.034	0.053	0.076	0.104	0.136	0.172	0.212
28	0.002	0.009	0.020	0.035	0.055	0.079	0.108	0.141	0.178	0.220
29	0.002	0.009	0.020	0.036	0.057	0.082	0.112	0.146	0.184	0.228
30	0.002	0.009	0.021	0.038	0.059	0.085	0.115	0.151	0.191	0.236
31	0.002	0.010	0.022	0.039	0.061	0.088	0.119	0.156	0.197	0.243
32	0.002	0.010	0.023	0.040	0.063	0.090	0.123	0.161	0.203	0.251
33	0.002	0.010	0.023	0.041	0.065	0.093	0.127	0.166	0.210	0.259
34	0.003	0.011	0.024	0.043	0.067	0.096	0.131	0.171	0.216	0.267
35	0.003	0.011	0.025	0.044	0.069	0.099	0.135	0.176	0.223	0.275
36	0.003	0.011	0.025	0.045	0.071	0.102	0.138	0.181	0.229	0.283
37	0.003	0.012	0.026	0.046	0.073	0.105	0.142	0.186	0.235	0.290
38	0.003	0.012	0.027	0.048	0.074	0.107	0.146	0.191	0.242	0.298
39	0.003	0.012	0.028	0.049	0.076	0.110	0.150	0.196	0.248	0.306
40	0.003	0.012	0.028	0.050	0.078	0.113	0.154	0.201	0.254	0.314
41	0.003	0.013	0.029	0.051	0.080	0.116	0.158	0.206	0.261	0.322
42	0.003	0.013	0.030	0.053	0.082	0.119	0.162	0.211	0.267	0.330
43	0.003	0.013	0.030	0.054	0.084	0.121	0.165	0.216	0.273	0.338
44	0.003	0.014	0.031	0.055	0.086	0.124	0.169	0.221	0.280	0.345
45	0.003	0.014	0.032	0.056	0.088	0.127	0.173	0.226	0.286	0.353
46	0.004	0.014	0.032	0.058	0.090	0.130	0.177	0.231	0.293	0.361
47	0.004	0.015	0.033	0.059	0.092	0.133	0.181	0.236	0.299	0.369
48	0.004	0.015	0.034	0.060	0.094	0.136	0.185	0.241	0.305	0.377
49	0.004	0.015	0.035	0.061	0.096	0.138	0.188	0.246	0.312	0.385
50	0.004	0.016	0.035	0.063	0.098	0.141	0.192	0.251	0.318	0.393

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
51	0.004	0.016	0.036	0.064	0.100	0.144	0.196	0.256	0.324	0.400
52	0.004	0.016	0.037	0.065	0.102	0.147	0.200	0.261	0.331	0.408
53	0.004	0.017	0.037	0.067	0.104	0.150	0.204	0.266	0.337	0.416
54	0.004	0.017	0.038	0.068	0.106	0.153	0.208	0.271	0.343	0.424
55	0.004	0.017	0.039	0.069	0.108	0.155	0.212	0.276	0.350	0.432
56	0.004	0.017	0.039	0.070	0.110	0.158	0.215	0.281	0.356	0.440
57	0.004	0.018	0.040	0.072	0.112	0.161	0.219	0.286	0.363	0.448
58	0.004	0.018	0.041	0.073	0.114	0.164	0.223	0.291	0.369	0.455
59	0.005	0.018	0.042	0.074	0.116	0.167	0.227	0.296	0.375	0.463
60	0.005	0.019	0.042	0.075	0.118	0.170	0.231	0.302	0.382	0.471
61	0.005	0.019	0.043	0.077	0.120	0.172	0.235	0.307	0.388	0.479
62	0.005	0.019	0.044	0.078	0.122	0.175	0.239	0.312	0.394	0.487
63	0.005	0.020	0.044	0.079	0.124	0.178	0.242	0.317	0.401	0.495
64	0.005	0.020	0.045	0.080	0.126	0.181	0.246	0.322	0.407	0.503
65	0.005	0.020	0.046	0.082	0.128	0.184	0.250	0.327	0.413	0.510
66	0.005	0.021	0.047	0.083	0.129	0.187	0.254	0.332	0.420	0.518
67	0.005	0.021	0.047	0.084	0.131	0.189	0.258	0.337	0.426	0.526
68	0.005	0.021	0.048	0.085	0.133	0.192	0.262	0.342	0.432	0.534
69	0.005	0.022	0.049	0.087	0.135	0.195	0.265	0.347	0.439	0.542
70	0.005	0.022	0.049	0.088	0.137	0.198	0.269	0.352	0.445	0.550
71	0.005	0.022	0.050	0.089	0.139	0.201	0.273	0.357	0.452	0.558
72	0.006	0.023	0.051	0.090	0.141	0.203	0.277	0.362	0.458	0.565
73	0.006	0.023	0.052	0.092	0.143	0.206	0.281	0.367	0.464	0.573
74	0.006	0.023	0.052	0.093	0.145	0.209	0.285	0.372	0.471	0.581
75	0.006	0.023	0.053	0.094	0.147	0.212	0.289	0.377	0.477	0.589
76	0.006	0.024	0.054	0.095	0.149	0.215	0.292	0.382	0.483	0.597
77	0.006	0.024	0.054	0.097	0.151	0.218	0.296	0.387	0.490	0.605
78	0.006	0.024	0.055	0.098	0.153	0.220	0.300	0.392	0.496	0.612
79	0.006	0.025	0.056	0.099	0.155	0.223	0.304	0.397	0.502	0.620
80	0.006	0.025	0.056	0.100	0.157	0.226	0.308	0.402	0.509	0.628
81	0.006	0.025	0.057	0.102	0.159	0.229	0.312	0.407	0.515	0.636
82	0.006	0.026	0.058	0.103	0.161	0.232	0.315	0.412	0.522	0.644
83	0.007	0.026	0.059	0.104	0.163	0.235	0.319	0.417	0.528	0.652
84	0.007	0.026	0.059	0.105	0.165	0.237	0.323	0.422	0.534	0.660
85	0.007	0.027	0.060	0.107	0.167	0.240	0.327	0.427	0.541	0.667
86	0.007	0.027	0.061	0.108	0.169	0.243	0.332	0.432	0.547	0.675
87	0.007	0.027	0.061	0.109	0.171	0.246	0.335	0.437	0.553	0.683
88	0.007	0.028	0.062	0.110	0.173	0.249	0.339	0.442	0.560	0.691
89	0.007	0.028	0.063	0.112	0.175	0.252	0.342	0.447	0.566	0.699
90	0.007	0.028	0.064	0.113	0.177	0.254	0.346	0.452	0.572	0.707
91	0.007	0.028	0.064	0.114	0.179	0.257	0.350	0.457	0.579	0.715
92	0.007	0.029	0.065	0.116	0.181	0.260	0.354	0.462	0.585	0.722
93	0.007	0.029	0.066	0.117	0.183	0.263	0.358	0.467	0.592	0.730
94	0.007	0.029	0.066	0.118	0.184	0.266	0.362	0.473	0.598	0.738
95	0.007	0.030	0.067	0.119	0.186	0.269	0.366	0.478	0.604	0.746
96	0.007	0.030	0.068	0.121	0.188	0.271	0.369	0.483	0.611	0.754
97	0.008	0.030	0.068	0.122	0.190	0.274	0.373	0.488	0.617	0.762
98	0.008	0.031	0.069	0.123	0.192	0.277	0.377	0.493	0.623	0.770
99	0.008	0.031	0.070	0.124	0.194	0.280	0.381	0.498	0.630	0.777
100	0.008	0.031	0.071	0.126	0.196	0.283	0.385	0.503	0.636	0.785

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
1	0.009	0.011	0.013	0.015	0.018	0.020	0.023	0.025	0.028	0.031
2	0.019	0.023	0.026	0.031	0.035	0.040	0.045	0.051	0.057	0.063
3	0.028	0.034	0.040	0.046	0.053	0.060	0.068	0.076	0.085	0.094
4	0.038	0.045	0.053	0.061	0.071	0.080	0.091	0.102	0.113	0.126
5	0.047	0.056	0.066	0.077	0.088	0.100	0.113	0.127	0.142	0.157
6	0.057	0.068	0.080	0.092	0.106	0.121	0.136	0.153	0.170	0.188
7	0.066	0.079	0.093	0.108	0.124	0.141	0.159	0.178	0.198	0.220
8	0.076	0.090	0.106	0.123	0.141	0.161	0.182	0.204	0.227	0.251
9	0.085	0.102	0.119	0.138	0.159	0.181	0.204	0.229	0.255	0.283
10	0.095	0.113	0.133	0.154	0.177	0.201	0.227	0.254	0.283	0.314
11	0.104	0.124	0.146	0.169	0.194	0.221	0.250	0.280	0.312	0.346
12	0.114	0.136	0.159	0.185	0.212	0.241	0.272	0.305	0.340	0.377
13	0.123	0.147	0.172	0.200	0.230	0.261	0.295	0.331	0.368	0.408
14	0.133	0.158	0.186	0.215	0.247	0.281	0.318	0.356	0.397	0.440
15	0.142	0.170	0.199	0.231	0.265	0.302	0.340	0.382	0.425	0.471
16	0.152	0.181	0.212	0.246	0.283	0.322	0.363	0.407	0.454	0.503
17	0.161	0.192	0.225	0.262	0.300	0.342	0.386	0.433	0.482	0.534
18	0.171	0.203	0.239	0.277	0.318	0.362	0.409	0.458	0.510	0.565
19	0.180	0.215	0.252	0.292	0.336	0.382	0.431	0.483	0.539	0.597
20	0.190	0.226	0.265	0.308	0.353	0.402	0.454	0.509	0.567	0.628
21	0.199	0.237	0.279	0.323	0.371	0.422	0.477	0.534	0.595	0.660
22	0.209	0.249	0.292	0.338	0.389	0.442	0.499	0.560	0.624	0.691
23	0.218	0.260	0.305	0.354	0.406	0.462	0.522	0.585	0.652	0.723
24	0.228	0.271	0.318	0.369	0.424	0.483	0.545	0.611	0.680	0.754
25	0.237	0.283	0.332	0.385	0.442	0.503	0.567	0.636	0.709	0.785
26	0.247	0.294	0.345	0.400	0.459	0.523	0.590	0.662	0.737	0.817
27	0.256	0.305	0.358	0.415	0.477	0.543	0.613	0.687	0.765	0.848
28	0.266	0.317	0.371	0.431	0.495	0.563	0.636	0.713	0.794	0.880
29	0.275	0.328	0.385	0.446	0.512	0.583	0.658	0.738	0.822	0.911
30	0.285	0.340	0.398	0.462	0.530	0.603	0.681	0.763	0.850	0.943
31	0.294	0.351	0.411	0.477	0.548	0.623	0.704	0.789	0.879	0.974
32	0.304	0.362	0.425	0.492	0.565	0.643	0.726	0.814	0.907	1.005
33	0.313	0.373	0.438	0.508	0.583	0.664	0.749	0.840	0.935	1.037
34	0.323	0.384	0.451	0.523	0.601	0.684	0.772	0.865	0.964	1.068
35	0.332	0.396	0.464	0.539	0.618	0.704	0.794	0.891	0.992	1.100
36	0.342	0.407	0.478	0.554	0.636	0.724	0.817	0.916	1.021	1.131
37	0.351	0.418	0.491	0.569	0.654	0.744	0.840	0.942	1.049	1.162
38	0.361	0.430	0.504	0.585	0.671	0.764	0.863	0.967	1.077	1.194
39	0.370	0.441	0.517	0.600	0.689	0.784	0.885	0.992	1.106	1.225
40	0.380	0.452	0.531	0.616	0.707	0.804	0.908	1.018	1.134	1.257
41	0.389	0.464	0.544	0.631	0.724	0.824	0.931	1.043	1.162	1.288
42	0.399	0.475	0.557	0.646	0.742	0.845	0.953	1.069	1.191	1.320
43	0.408	0.486	0.571	0.662	0.760	0.865	0.976	1.094	1.219	1.351
44	0.418	0.498	0.584	0.677	0.777	0.885	0.999	1.120	1.247	1.382
45	0.427	0.509	0.597	0.692	0.795	0.905	1.021	1.145	1.276	1.414
46	0.437	0.520	0.610	0.708	0.813	0.925	1.044	1.171	1.304	1.445
47	0.446	0.531	0.624	0.723	0.830	0.945	1.067	1.196	1.332	1.477
48	0.456	0.543	0.637	0.739	0.848	0.965	1.090	1.222	1.361	1.508
49	0.465	0.554	0.650	0.754	0.866	0.985	1.112	1.247	1.389	1.539
50	0.475	0.565	0.663	0.769	0.883	1.005	1.135	1.272	1.417	1.571

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
51	0.484	0.577	0.677	0.785	0.901	1.026	1.158	1.298	1.446	1.602
52	0.494	0.588	0.690	0.800	0.919	1.046	1.180	1.323	1.474	1.634
53	0.503	0.599	0.703	0.816	0.936	1.066	1.203	1.349	1.502	1.665
54	0.513	0.611	0.716	0.831	0.954	1.086	1.226	1.374	1.531	1.697
55	0.522	0.622	0.730	0.846	0.972	1.106	1.248	1.400	1.559	1.728
56	0.532	0.633	0.743	0.862	0.989	1.126	1.271	1.425	1.588	1.759
57	0.541	0.645	0.756	0.877	1.007	1.146	1.294	1.451	1.616	1.791
58	0.551	0.656	0.770	0.893	1.025	1.166	1.317	1.476	1.644	1.822
59	0.560	0.667	0.783	0.908	1.042	1.186	1.339	1.501	1.673	1.854
60	0.570	0.679	0.796	0.923	1.060	1.207	1.362	1.527	1.701	1.885
61	0.579	0.690	0.809	0.939	1.078	1.227	1.385	1.552	1.729	1.917
62	0.589	0.701	0.823	0.954	1.095	1.247	1.407	1.578	1.758	1.948
63	0.598	0.712	0.836	0.969	1.113	1.267	1.430	1.603	1.786	1.979
64	0.608	0.724	0.849	0.985	1.131	1.287	1.453	1.629	1.814	2.011
65	0.617	0.735	0.862	1.000	1.148	1.307	1.475	1.654	1.843	2.042
66	0.627	0.746	0.876	1.016	1.166	1.327	1.498	1.680	1.871	2.074
67	0.636	0.758	0.889	1.031	1.184	1.347	1.521	1.705	1.899	2.105
68	0.646	0.769	0.902	1.046	1.201	1.367	1.544	1.731	1.928	2.136
69	0.655	0.780	0.916	1.062	1.219	1.387	1.566	1.756	1.956	2.168
70	0.665	0.792	0.929	1.077	1.237	1.408	1.589	1.781	1.984	2.199
71	0.674	0.803	0.942	1.093	1.254	1.428	1.612	1.807	2.013	2.231
72	0.684	0.814	0.955	1.108	1.272	1.448	1.634	1.832	2.041	2.262
73	0.693	0.826	0.969	1.123	1.290	1.468	1.657	1.858	2.069	2.294
74	0.703	0.837	0.982	1.139	1.307	1.488	1.680	1.883	2.098	2.325
75	0.712	0.848	0.995	1.154	1.325	1.508	1.702	1.909	2.126	2.356
76	0.722	0.859	1.008	1.170	1.343	1.528	1.725	1.934	2.155	2.388
77	0.731	0.871	1.022	1.185	1.360	1.548	1.748	1.960	2.183	2.419
78	0.741	0.882	1.035	1.200	1.378	1.568	1.771	1.985	2.211	2.451
79	0.750	0.893	1.048	1.216	1.396	1.589	1.793	2.010	2.240	2.482
80	0.760	0.905	1.062	1.231	1.414	1.609	1.816	2.036	2.268	2.514
81	0.769	0.916	1.075	1.246	1.431	1.629	1.839	2.061	2.296	2.545
82	0.779	0.927	1.088	1.262	1.449	1.649	1.861	2.087	2.325	2.576
83	0.788	0.939	1.101	1.277	1.467	1.669	1.884	2.112	2.353	2.608
84	0.798	0.950	1.115	1.293	1.484	1.689	1.907	2.138	2.381	2.639
85	0.807	0.961	1.128	1.308	1.502	1.709	1.929	2.163	2.410	2.671
86	0.817	0.973	1.141	1.323	1.520	1.729	1.952	2.189	2.438	2.702
87	0.826	0.984	1.154	1.339	1.537	1.749	1.975	2.214	2.466	2.733
88	0.836	0.995	1.168	1.354	1.555	1.770	1.998	2.240	2.495	2.765
89	0.845	1.006	1.181	1.370	1.573	1.790	2.020	2.265	2.523	2.796
90	0.855	1.018	1.194	1.385	1.590	1.810	2.043	2.290	2.551	2.828
91	0.864	1.029	1.207	1.400	1.608	1.830	2.066	2.316	2.580	2.859
92	0.874	1.040	1.221	1.416	1.626	1.850	2.088	2.341	2.608	2.891
93	0.883	1.052	1.234	1.431	1.643	1.870	2.111	2.367	2.636	2.922
94	0.893	1.063	1.247	1.447	1.661	1.890	2.134	2.392	2.665	2.953
95	0.902	1.074	1.261	1.462	1.679	1.910	2.156	2.418	2.693	2.985
96	0.912	1.086	1.274	1.477	1.696	1.930	2.179	2.443	2.722	3.016
97	0.921	1.097	1.287	1.493	1.714	1.951	2.202	2.469	2.750	3.048
98	0.931	1.108	1.300	1.508	1.732	1.971	2.225	2.494	2.778	3.079
99	0.940	1.120	1.314	1.524	1.749	1.991	2.247	2.519	2.807	3.110
100	0.950	1.131	1.327	1.539	1.767	2.011	2.270	2.545	2.835	3.142

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
1	0.035	0.038	0.041	0.045	0.049	0.053	0.057	0.062	0.066	0.071
2	0.069	0.076	0.083	0.090	0.098	0.106	0.114	0.123	0.132	0.141
3	0.104	0.114	0.125	0.136	0.147	0.159	0.172	0.185	0.198	0.212
4	0.138	0.152	0.166	0.181	0.196	0.212	0.229	0.246	0.264	0.283
5	0.173	0.190	0.208	0.226	0.245	0.265	0.286	0.308	0.330	0.353
6	0.208	0.228	0.249	0.271	0.294	0.318	0.343	0.369	0.396	0.424
7	0.242	0.266	0.291	0.317	0.344	0.372	0.401	0.431	0.462	0.495
8	0.277	0.304	0.332	0.362	0.393	0.425	0.458	0.492	0.528	0.565
9	0.312	0.342	0.374	0.407	0.442	0.478	0.515	0.554	0.594	0.636
10	0.346	0.380	0.415	0.452	0.491	0.531	0.572	0.616	0.660	0.707
11	0.381	0.418	0.457	0.498	0.539	0.584	0.630	0.677	0.726	0.777
12	0.416	0.456	0.498	0.543	0.589	0.637	0.687	0.739	0.793	0.848
13	0.450	0.494	0.540	0.588	0.638	0.690	0.744	0.800	0.859	0.919
14	0.485	0.532	0.582	0.633	0.687	0.743	0.801	0.862	0.925	0.989
15	0.519	0.570	0.623	0.679	0.736	0.796	0.859	0.923	0.991	1.060
16	0.554	0.608	0.665	0.724	0.785	0.849	0.916	0.985	1.057	1.131
17	0.589	0.646	0.706	0.769	0.834	0.902	0.973	1.047	1.123	1.202
18	0.623	0.684	0.748	0.814	0.884	0.956	1.030	1.108	1.189	1.272
19	0.658	0.722	0.789	0.859	0.933	1.009	1.088	1.170	1.255	1.343
20	0.693	0.760	0.831	0.905	0.982	1.062	1.145	1.231	1.321	1.414
21	0.727	0.798	0.872	0.950	1.031	1.115	1.202	1.293	1.387	1.484
22	0.762	0.836	0.914	0.995	1.080	1.168	1.260	1.354	1.453	1.555
23	0.797	0.874	0.955	1.040	1.129	1.221	1.317	1.416	1.519	1.626
24	0.831	0.912	0.997	1.086	1.178	1.274	1.374	1.478	1.585	1.696
25	0.866	0.950	1.038	1.131	1.227	1.327	1.431	1.539	1.651	1.767
26	0.900	0.988	1.080	1.176	1.276	1.380	1.489	1.601	1.717	1.838
27	0.935	1.026	1.122	1.221	1.325	1.433	1.546	1.662	1.783	1.908
28	0.970	1.064	1.163	1.267	1.374	1.486	1.603	1.724	1.849	1.979
29	1.004	1.102	1.205	1.312	1.424	1.540	1.660	1.785	1.915	2.050
30	1.039	1.140	1.246	1.357	1.473	1.593	1.718	1.847	1.981	2.120
31	1.074	1.178	1.288	1.402	1.522	1.646	1.775	1.909	2.047	2.191
32	1.108	1.216	1.329	1.448	1.571	1.699	1.832	1.970	2.114	2.262
33	1.143	1.254	1.371	1.493	1.620	1.752	1.889	2.032	2.180	2.333
34	1.178	1.292	1.412	1.538	1.669	1.805	1.947	2.093	2.246	2.403
35	1.212	1.330	1.454	1.583	1.718	1.858	2.004	2.155	2.312	2.474
36	1.247	1.368	1.496	1.629	1.767	1.911	2.061	2.216	2.378	2.545
37	1.281	1.406	1.537	1.674	1.816	1.964	2.118	2.278	2.444	2.615
38	1.316	1.444	1.579	1.719	1.865	2.017	2.176	2.340	2.510	2.686
39	1.351	1.482	1.620	1.764	1.914	2.070	2.233	2.401	2.576	2.757
40	1.385	1.520	1.662	1.810	1.964	2.124	2.290	2.463	2.642	2.827
41	1.420	1.558	1.703	1.855	2.013	2.177	2.347	2.524	2.708	2.898
42	1.455	1.596	1.745	1.900	2.062	2.230	2.405	2.586	2.774	2.969
43	1.489	1.634	1.786	1.945	2.111	2.283	2.462	2.647	2.840	3.039
44	1.524	1.672	1.828	1.990	2.160	2.336	2.519	2.709	2.906	3.110
45	1.559	1.710	1.869	2.036	2.209	2.389	2.576	2.771	2.972	3.181
46	1.593	1.748	1.911	2.081	2.258	2.442	2.634	2.832	3.038	3.251
47	1.628	1.786	1.953	2.126	2.307	2.495	2.691	2.894	3.104	3.322
48	1.662	1.824	1.994	2.171	2.356	2.548	2.748	2.955	3.170	3.393
49	1.697	1.862	2.036	2.217	2.405	2.601	2.805	3.017	3.236	3.463
50	1.732	1.900	2.077	2.262	2.454	2.654	2.863	3.078	3.302	3.534

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
51	1.767	1.938	2.119	2.307	2.503	2.708	2.920	3.140	3.369	3.605
52	1.801	1.976	2.160	2.352	2.553	2.761	2.977	3.202	3.435	3.676
53	1.836	2.014	2.202	2.398	2.602	2.814	3.034	3.263	3.501	3.746
54	1.870	2.052	2.244	2.443	2.651	2.867	3.092	3.325	3.567	3.818
55	1.905	2.090	2.285	2.488	2.700	2.920	3.149	3.387	3.633	3.888
56	1.940	2.128	2.327	2.533	2.750	2.972	3.206	3.448	3.699	3.958
57	1.974	2.166	2.368	2.579	2.798	3.026	3.263	3.510	3.765	4.029
58	2.009	2.204	2.410	2.624	2.847	3.079	3.321	3.571	3.831	4.100
59	2.044	2.242	2.451	2.669	2.896	3.132	3.378	3.633	3.897	4.170
60	2.078	2.281	2.493	2.714	2.945	3.186	3.435	3.694	3.963	4.241
61	2.113	2.319	2.534	2.760	2.994	3.239	3.492	3.756	4.029	4.312
62	2.148	2.357	2.576	2.805	3.043	3.292	3.550	3.818	4.095	4.382
63	2.182	2.395	2.618	2.850	3.093	3.345	3.607	3.879	4.161	4.453
64	2.217	2.433	2.659	2.895	3.142	3.398	3.664	3.941	4.227	4.524
65	2.252	2.471	2.701	2.941	3.191	3.451	3.721	4.002	4.293	4.594
66	2.286	2.509	2.742	2.986	3.240	3.504	3.779	4.064	4.359	4.665
67	2.321	2.547	2.784	3.031	3.289	3.557	3.836	4.125	4.425	4.736
68	2.355	2.585	2.825	3.076	3.338	3.610	3.893	4.187	4.491	4.806
69	2.390	2.623	2.867	3.121	3.387	3.663	3.950	4.249	4.558	4.877
70	2.425	2.661	2.908	3.167	3.436	3.716	4.008	4.310	4.624	4.948
71	2.459	2.699	2.950	3.212	3.485	3.769	4.065	4.372	4.690	5.018
72	2.494	2.737	2.992	3.257	3.534	3.823	4.122	4.433	4.756	5.089
73	2.529	2.775	3.033	3.302	3.583	3.876	4.180	4.495	4.822	5.160
74	2.563	2.813	3.075	3.348	3.633	3.929	4.237	4.556	4.888	5.231
75	2.598	2.851	3.116	3.393	3.682	3.982	4.294	4.618	4.954	5.301
76	2.633	2.889	3.158	3.438	3.731	4.035	4.351	4.680	5.020	5.372
77	2.667	2.927	3.199	3.483	3.780	4.088	4.409	4.741	5.086	5.443
78	2.702	2.965	3.241	3.529	3.829	4.141	4.466	4.803	5.152	5.513
79	2.736	3.003	3.282	3.574	3.878	4.194	4.523	4.864	5.218	5.584
80	2.771	3.041	3.324	3.619	3.927	4.247	4.580	4.926	5.284	5.655
81	2.806	3.079	3.365	3.664	3.976	4.301	4.638	4.987	5.350	5.725
82	2.840	3.117	3.407	3.710	4.025	4.354	4.695	5.049	5.416	5.796
83	2.875	3.155	3.449	3.755	4.074	4.407	4.752	5.111	5.482	5.867
84	2.910	3.193	3.490	3.800	4.123	4.460	4.809	5.172	5.548	5.937
85	2.944	3.231	3.532	3.845	4.173	4.513	4.867	5.234	5.614	6.008
86	2.979	3.269	3.573	3.891	4.222	4.566	4.924	5.295	5.680	6.079
87	3.014	3.307	3.615	3.936	4.271	4.619	4.981	5.357	5.747	6.149
88	3.048	3.345	3.656	3.981	4.320	4.672	5.038	5.419	5.813	6.220
89	3.083	3.383	3.698	4.026	4.369	4.725	5.096	5.480	5.879	6.291
90	3.118	3.421	3.739	4.072	4.418	4.778	5.153	5.542	5.945	6.361
91	3.152	3.459	3.781	4.117	4.467	4.831	5.210	5.603	6.011	6.432
92	3.187	3.497	3.823	4.162	4.516	4.885	5.267	5.665	6.077	6.503
93	3.221	3.535	3.864	4.207	4.565	4.938	5.325	5.726	6.143	6.574
94	3.256	3.573	3.906	4.252	4.614	4.991	5.382	5.788	6.209	6.644
95	3.291	3.611	3.947	4.298	4.663	5.044	5.439	5.850	6.275	6.715
96	3.325	3.649	3.989	4.343	4.713	5.097	5.496	5.911	6.341	6.786
97	3.360	3.687	4.030	4.388	4.762	5.150	5.554	5.972	6.407	6.856
98	3.395	3.725	4.072	4.433	4.811	5.203	5.612	6.034	6.473	6.927
99	3.429	3.763	4.113	4.479	4.860	5.256	5.668	6.096	6.539	6.998
100	3.464	3.801	4.155	4.524	4.909	5.309	5.725	6.157	6.605	7.068

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	köbtartalom, köbméterekb. v. körhalmazösszeg, négyzetméterekb.									
1	0.075	0.080	0.085	0.091	0.096	0.102	0.107	0.113	0.119	0.126
2	0.151	0.161	0.171	0.182	0.192	0.203	0.215	0.227	0.239	0.251
3	0.226	0.241	0.256	0.272	0.289	0.305	0.322	0.340	0.358	0.377
4	0.302	0.322	0.342	0.363	0.385	0.407	0.430	0.454	0.478	0.503
5	0.377	0.402	0.428	0.454	0.481	0.509	0.538	0.567	0.597	0.628
6	0.453	0.482	0.513	0.545	0.577	0.611	0.645	0.680	0.717	0.754
7	0.528	0.563	0.599	0.635	0.673	0.712	0.753	0.794	0.836	0.880
8	0.604	0.643	0.684	0.726	0.770	0.814	0.860	0.907	0.956	1.005
9	0.679	0.724	0.770	0.817	0.866	0.916	0.968	1.021	1.075	1.131
10	0.755	0.804	0.855	0.908	0.962	1.018	1.075	1.134	1.195	1.257
11	0.830	0.885	0.941	0.999	1.058	1.119	1.183	1.247	1.314	1.382
12	0.906	0.965	1.026	1.089	1.154	1.221	1.290	1.361	1.433	1.508
13	0.981	1.045	1.112	1.180	1.251	1.323	1.398	1.474	1.553	1.633
14	1.057	1.126	1.197	1.271	1.347	1.425	1.505	1.588	1.672	1.759
15	1.132	1.206	1.283	1.362	1.443	1.527	1.613	1.701	1.792	1.885
16	1.208	1.287	1.368	1.453	1.539	1.629	1.720	1.814	1.911	2.010
17	1.283	1.367	1.454	1.543	1.635	1.730	1.828	1.928	2.031	2.136
18	1.359	1.447	1.539	1.634	1.732	1.832	1.935	2.041	2.150	2.262
19	1.434	1.528	1.625	1.725	1.828	1.934	2.043	2.155	2.270	2.387
20	1.510	1.608	1.711	1.816	1.924	2.036	2.150	2.268	2.389	2.513
21	1.585	1.689	1.796	1.906	2.020	2.137	2.258	2.382	2.509	2.639
22	1.660	1.769	1.882	1.997	2.117	2.239	2.365	2.495	2.628	2.764
23	1.736	1.850	1.967	2.088	2.213	2.341	2.473	2.608	2.747	2.890
24	1.811	1.930	2.053	2.179	2.309	2.443	2.580	2.722	2.867	3.016
25	1.887	2.010	2.138	2.269	2.405	2.545	2.688	2.835	2.986	3.141
26	1.962	2.091	2.224	2.360	2.501	2.646	2.795	2.949	3.106	3.267
27	2.038	2.171	2.309	2.451	2.598	2.748	2.903	3.062	3.225	3.393
28	2.113	2.252	2.395	2.542	2.694	2.850	3.011	3.175	3.345	3.518
29	2.189	2.332	2.480	2.633	2.790	2.952	3.118	3.289	3.464	3.644
30	2.264	2.413	2.566	2.724	2.886	3.054	3.226	3.402	3.584	3.770
31	2.340	2.493	2.651	2.814	2.982	3.155	3.333	3.516	3.703	3.895
32	2.415	2.573	2.737	2.905	3.079	3.257	3.441	3.629	3.823	4.021
33	2.491	2.654	2.822	2.996	3.175	3.359	3.548	3.742	3.942	4.147
34	2.566	2.734	2.908	3.087	3.271	3.461	3.656	3.856	4.062	4.272
35	2.642	2.815	2.993	3.178	3.367	3.563	3.763	3.969	4.181	4.398
36	2.717	2.895	3.079	3.268	3.463	3.664	3.871	4.083	4.300	4.524
37	2.793	2.975	3.165	3.359	3.560	3.766	3.978	4.196	4.420	4.649
38	2.868	3.056	3.250	3.450	3.656	3.868	4.086	4.309	4.539	4.775
39	2.944	3.136	3.336	3.541	3.752	3.970	4.193	4.423	4.659	4.901
40	3.019	3.217	3.421	3.632	3.848	4.072	4.301	4.536	4.778	5.026
41	3.095	3.297	3.507	3.722	3.945	4.173	4.408	4.650	4.898	5.152
42	3.170	3.378	3.592	3.813	4.041	4.275	4.516	4.763	5.017	5.278
43	3.246	3.458	3.678	3.904	4.137	4.377	4.623	4.877	5.137	5.403
44	3.321	3.538	3.763	3.995	4.233	4.479	4.731	4.990	5.256	5.529
45	3.397	3.619	3.849	4.085	4.329	4.580	4.838	5.103	5.376	5.655
46	3.472	3.699	3.934	4.176	4.426	4.682	4.946	5.217	5.495	5.780
47	3.547	3.780	4.020	4.267	4.522	4.784	5.053	5.330	5.615	5.906
48	3.623	3.860	4.105	4.358	4.618	4.886	5.161	5.444	5.734	6.032
49	3.698	3.940	4.191	4.449	4.714	4.988	5.268	5.557	5.853	6.157
50	3.774	4.021	4.276	4.539	4.810	5.089	5.376	5.670	5.973	6.289

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben									
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
51	3.849	4.101	4.362	4.630	4.906	5.191	5.483	5.784	6.092	6.409
52	3.925	4.182	4.447	4.721	5.003	5.293	5.591	5.897	6.212	6.534
53	4.000	4.262	4.533	4.812	5.099	5.394	5.698	6.012	6.331	6.660
54	4.076	4.343	4.619	4.903	5.195	5.497	5.806	6.124	6.451	6.786
55	4.151	4.423	4.704	4.993	5.291	5.598	5.914	6.237	6.570	6.911
56	4.227	4.503	4.790	5.084	5.388	5.700	6.021	6.351	6.690	7.037
57	4.302	4.584	4.875	5.174	5.484	5.802	6.129	6.464	6.809	7.163
58	4.378	4.664	4.961	5.266	5.580	5.904	6.236	6.578	6.929	7.288
59	4.453	4.745	5.046	5.357	5.676	6.006	6.344	6.691	7.048	7.414
60	4.529	4.825	5.132	5.447	5.773	6.107	6.451	6.805	7.168	7.540
61	4.604	4.906	5.217	5.538	5.869	6.209	6.559	6.918	7.287	7.665
62	4.680	4.986	5.303	5.629	5.965	6.311	6.666	7.031	7.406	7.791
63	4.755	5.066	5.388	5.720	6.061	6.413	6.774	7.145	7.526	7.916
64	4.831	5.147	5.474	5.810	6.157	6.514	6.881	7.258	7.645	8.042
65	4.906	5.227	5.559	5.901	6.254	6.616	6.989	7.372	7.765	8.168
66	4.982	5.308	5.645	5.992	6.350	6.718	7.096	7.485	7.884	8.293
67	5.057	5.388	5.730	6.083	6.446	6.820	7.204	7.598	8.004	8.419
68	5.133	5.468	5.816	6.174	6.542	6.922	7.311	7.712	8.123	8.545
69	5.208	5.549	5.901	6.264	6.638	7.023	7.419	7.825	8.243	8.670
70	5.284	5.629	5.987	6.355	6.734	7.125	7.526	7.938	8.362	8.796
71	5.359	5.710	6.073	6.446	6.831	7.227	7.634	8.052	8.482	8.922
72	5.434	5.790	6.158	6.537	6.927	7.329	7.741	8.165	8.601	9.047
73	5.510	5.871	6.244	6.628	7.023	7.431	7.849	8.279	8.720	9.173
74	5.585	5.951	6.329	6.718	7.119	7.532	7.956	8.392	8.840	9.299
75	5.661	6.031	6.415	6.809	7.216	7.634	8.064	8.506	8.959	9.424
76	5.736	6.112	6.500	6.900	7.312	7.736	8.171	8.619	9.079	9.550
77	5.812	6.192	6.586	6.991	7.408	7.838	8.279	8.732	9.198	9.676
78	5.887	6.273	6.671	7.082	7.504	7.940	8.386	8.846	9.318	9.801
79	5.963	6.353	6.757	7.172	7.600	8.041	8.494	8.959	9.437	9.927
80	6.038	6.434	6.842	7.263	7.697	8.143	8.602	9.073	9.557	10.053
81	6.114	6.514	6.928	7.354	7.793	8.245	8.709	9.186	9.676	10.178
82	6.189	6.594	7.013	7.445	7.889	8.347	8.817	9.300	9.796	10.304
83	6.265	6.675	7.099	7.535	7.985	8.448	8.924	9.413	9.915	10.430
84	6.340	6.755	7.184	7.626	8.082	8.550	9.032	9.526	10.035	10.555
85	6.416	6.836	7.270	7.717	8.178	8.652	9.139	9.640	10.154	10.681
86	6.491	6.916	7.355	7.808	8.274	8.754	9.247	9.753	10.273	10.807
87	6.567	6.996	7.441	7.899	8.370	8.856	9.354	9.867	10.393	10.932
88	6.642	7.077	7.527	7.989	8.466	8.957	9.462	9.980	10.512	11.058
89	6.718	7.157	7.612	8.080	8.563	9.059	9.569	10.093	10.632	11.184
90	6.793	7.238	7.698	8.171	8.659	9.161	9.677	10.207	10.751	11.309
91	6.869	7.318	7.783	8.262	8.755	9.263	9.784	10.320	10.871	11.435
92	6.944	7.398	7.869	8.353	8.851	9.365	9.892	10.434	10.990	11.561
93	7.020	7.479	7.954	8.443	8.947	9.466	9.999	10.547	11.110	11.686
94	7.095	7.559	8.040	8.534	9.004	9.568	10.107	10.661	11.229	11.812
95	7.171	7.640	8.125	8.625	9.140	9.670	10.214	10.774	11.349	11.938
96	7.246	7.720	8.211	8.716	9.236	9.772	10.322	10.887	11.468	12.063
97	7.321	7.801	8.296	8.807	9.332	9.874	10.429	11.001	11.587	12.189
98	7.397	7.881	8.382	8.897	9.428	9.975	10.537	11.114	11.707	12.315
99	7.472	7.961	8.467	8.988	9.525	10.077	10.644	11.227	11.826	12.440
100	7.548	8.042	8.553	9.079	9.621	10.179	10.752	11.341	11.946	12.566

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben								
	41	42	43	44	45	46	47	48	49
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.								
1	0.132	0.138	0.145	0.152	0.159	0.166	0.173	0.181	0.188
2	0.264	0.277	0.290	0.304	0.318	0.332	0.347	0.362	0.377
3	0.396	0.416	0.436	0.456	0.477	0.498	0.520	0.543	0.566
4	0.528	0.554	0.581	0.608	0.636	0.665	0.694	0.724	0.754
5	0.660	0.693	0.726	0.760	0.795	0.831	0.867	0.905	0.943
6	0.792	0.831	0.871	0.912	0.954	0.997	1.041	1.086	1.131
7	0.924	0.970	1.017	1.064	1.113	1.163	1.214	1.267	1.320
8	1.056	1.108	1.162	1.216	1.272	1.329	1.388	1.448	1.508
9	1.188	1.247	1.307	1.368	1.431	1.496	1.561	1.628	1.697
10	1.320	1.385	1.452	1.520	1.590	1.662	1.735	1.809	1.886
11	1.452	1.524	1.597	1.672	1.749	1.828	1.908	1.990	2.074
12	1.584	1.662	1.743	1.825	1.908	1.994	2.082	2.171	2.263
13	1.716	1.801	1.888	1.977	2.067	2.160	2.255	2.352	2.451
14	1.848	1.939	2.033	2.129	2.226	2.327	2.429	2.533	2.640
15	1.980	2.078	2.178	2.281	2.386	2.493	2.602	2.714	2.828
16	2.112	2.217	2.324	2.433	2.545	2.659	2.776	2.895	3.017
17	2.244	2.355	2.469	2.585	2.704	2.825	2.949	3.076	3.206
18	2.376	2.494	2.614	2.737	2.863	2.991	3.123	3.257	3.394
19	2.508	2.632	2.759	2.889	3.022	3.158	3.296	3.438	3.583
20	2.640	2.771	2.904	3.041	3.181	3.324	3.470	3.619	3.771
21	2.772	2.909	3.050	3.193	3.340	3.490	3.643	3.800	3.960
22	2.904	3.048	3.195	3.345	3.499	3.656	3.817	3.981	4.148
23	3.036	3.186	3.340	3.497	3.658	3.822	3.990	4.162	4.337
24	3.168	3.325	3.485	3.649	3.817	3.988	4.164	4.343	4.526
25	3.300	3.463	3.631	3.801	3.976	4.155	4.337	4.524	4.714
26	3.432	3.602	3.776	3.953	4.135	4.321	4.511	4.705	4.903
27	3.564	3.740	3.921	4.105	4.294	4.487	4.684	4.886	5.091
28	3.696	3.879	4.066	4.257	4.453	4.653	4.858	5.067	5.280
29	3.828	4.018	4.211	4.409	4.612	4.819	5.031	5.247	5.468
30	3.961	4.156	4.357	4.561	4.771	4.986	5.205	5.428	5.657
31	4.093	4.295	4.502	4.713	4.930	5.152	5.378	5.609	5.840
32	4.225	4.433	4.647	4.866	5.089	5.318	5.552	5.790	6.034
33	4.357	4.572	4.792	5.018	5.248	5.484	5.725	5.971	6.223
34	4.489	4.710	4.938	5.170	5.407	5.650	5.899	6.152	6.411
35	4.621	4.849	5.083	5.322	5.566	5.817	6.072	6.333	6.600
36	4.753	4.987	5.228	5.474	5.725	5.983	6.246	6.514	6.788
37	4.885	5.126	5.373	5.626	5.884	6.149	6.419	6.695	6.977
38	5.017	5.264	5.518	5.778	6.043	6.315	6.593	6.876	7.166
39	5.149	5.403	5.664	5.930	6.202	6.481	6.766	7.057	7.354
40	5.281	5.542	5.809	6.082	6.362	6.648	6.940	7.238	7.543
41	5.413	5.680	5.954	6.234	6.521	6.814	7.113	7.419	7.731
42	5.545	5.819	6.099	6.386	6.680	6.980	7.286	7.600	7.920
43	5.677	5.957	6.245	6.538	6.839	7.146	7.460	7.781	8.108
44	5.809	6.096	6.390	6.690	6.998	7.312	7.633	7.962	8.297
45	5.941	6.234	6.535	6.842	7.157	7.479	7.807	8.143	8.486
46	6.073	6.373	6.680	6.994	7.316	7.645	7.980	8.324	8.674
47	6.205	6.511	6.825	7.146	7.475	7.811	8.154	8.505	8.863
48	6.337	6.650	6.971	7.298	7.634	7.977	8.327	8.686	9.051
49	6.469	6.788	7.116	7.450	7.793	8.143	8.501	8.867	9.240
50	6.601	6.927	7.261	7.602	7.952	8.309	8.674	9.047	9.428

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben								
	41	42	43	44	45	46	47	48	49
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.								
51	6.733	7.065	7.406	7.754	8.111	8.476	8.848	9.228	9.617
52	6.865	7.204	7.551	7.907	8.270	8.642	9.021	9.409	9.806
53	6.997	7.343	7.697	8.059	8.429	8.808	9.195	9.590	9.994
54	7.129	7.481	7.842	8.211	8.588	8.974	9.368	9.771	10.183
55	7.261	7.620	7.987	8.363	8.747	9.140	9.542	9.952	10.371
56	7.393	7.758	8.133	8.515	8.906	9.307	9.715	10.133	10.560
57	7.525	7.897	8.278	8.667	9.065	9.473	9.889	10.314	10.748
58	7.657	8.035	8.423	8.819	9.224	9.639	10.062	10.495	10.937
59	7.789	8.174	8.568	8.971	9.383	9.805	10.236	10.676	11.126
60	7.921	8.312	8.713	9.123	9.542	9.971	10.409	10.857	11.314
61	8.053	8.451	8.858	9.275	9.701	10.137	10.583	11.038	11.503
62	8.185	8.589	9.004	9.427	9.860	10.304	10.756	11.219	11.691
63	8.317	8.728	9.149	9.579	10.019	10.470	10.930	11.400	11.880
64	8.449	8.866	9.294	9.731	10.178	10.636	11.103	11.581	12.068
65	8.581	9.005	9.439	9.883	10.338	10.802	11.277	11.762	12.257
66	8.713	9.144	9.585	10.035	10.497	10.968	11.450	11.943	12.446
67	8.845	9.282	9.730	10.187	10.656	11.135	11.624	12.124	12.634
68	8.977	9.421	9.875	10.339	10.815	11.301	11.797	12.305	12.823
69	9.109	9.559	10.020	10.491	10.974	11.467	11.971	12.485	13.011
70	9.241	9.698	10.165	10.643	11.133	11.633	12.144	12.666	13.200
71	9.373	9.836	10.311	10.795	11.292	11.799	12.318	12.847	13.388
72	9.505	9.975	10.456	10.948	11.451	11.966	12.491	13.028	13.577
73	9.637	10.113	10.601	11.100	11.610	12.132	12.665	13.209	13.766
74	9.769	10.252	10.746	11.252	11.769	12.298	12.838	13.390	13.954
75	9.901	10.390	10.892	11.404	11.928	12.464	13.012	13.571	14.143
76	10.033	10.529	11.037	11.556	12.087	12.630	13.185	13.752	14.331
77	10.165	10.667	11.182	11.708	12.246	12.797	13.359	13.933	14.520
78	10.297	10.806	11.327	11.860	12.405	12.963	13.532	14.114	14.708
79	10.429	10.945	11.472	12.012	12.564	13.129	13.706	14.295	14.897
80	10.562	11.083	11.618	12.164	12.723	13.295	13.879	14.476	15.086
81	10.694	11.222	11.763	12.316	12.882	13.461	14.053	14.657	15.274
82	10.826	11.360	11.908	12.468	13.041	13.627	14.226	14.838	15.463
83	10.958	11.499	12.053	12.620	13.200	13.794	14.400	15.019	15.651
84	11.090	11.637	12.199	12.772	13.359	13.960	14.573	15.200	15.840
85	11.222	11.776	12.344	12.924	13.518	14.126	14.747	15.381	16.028
86	11.354	11.914	12.489	13.076	13.677	14.292	14.920	15.562	16.217
87	11.486	12.053	12.634	13.228	13.836	14.458	15.094	15.743	16.405
88	11.618	12.191	12.779	13.380	13.995	14.625	15.267	15.924	16.594
89	11.750	12.330	12.925	13.532	14.154	14.791	15.441	16.104	16.783
90	11.882	12.469	13.070	13.684	14.314	14.957	15.614	16.285	16.971
91	12.014	12.607	13.215	13.836	14.473	15.123	15.787	16.466	17.160
92	12.146	12.746	13.360	13.989	14.632	15.289	15.961	16.647	17.348
93	12.278	12.884	13.506	14.141	14.791	15.456	16.134	16.828	17.537
94	12.410	13.023	13.651	14.293	14.950	15.622	16.308	17.009	17.725
95	12.542	13.161	13.796	14.445	15.109	15.788	16.481	17.190	17.914
95	12.674	13.300	13.941	14.597	15.268	15.954	16.655	17.371	18.103
97	12.806	13.438	14.086	14.749	15.427	16.120	16.828	17.552	18.291
98	12.938	13.577	14.232	14.901	15.586	16.287	17.002	17.733	18.480
99	13.070	13.715	14.377	15.053	15.745	16.453	17.175	17.914	18.668
100	13.202	13.854	14.522	15.205	15.904	16.619	17.349	18.095	18.857

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	50	51	52	53	54	55	56	57
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.196	0.204	0.212	0.221	0.229	0.237	0.246	0.255
2	0.393	0.409	0.425	0.441	0.458	0.475	0.493	0.510
3	0.589	0.613	0.637	0.662	0.687	0.713	0.739	0.765
4	0.785	0.817	0.849	0.882	0.916	0.950	0.985	1.021
5	0.982	1.021	1.062	1.103	1.145	1.188	1.231	1.276
6	1.178	1.226	1.274	1.324	1.374	1.425	1.478	1.531
7	1.374	1.430	1.486	1.544	1.603	1.663	1.724	1.786
8	1.571	1.634	1.699	1.765	1.832	1.901	1.970	2.041
9	1.767	1.839	1.911	1.985	2.061	2.138	2.217	2.297
10	1.963	2.043	2.124	2.206	2.290	2.376	2.463	2.552
11	2.160	2.247	2.336	2.427	2.519	2.613	2.709	2.807
12	2.356	2.451	2.548	2.647	2.748	2.851	2.956	3.062
13	2.553	2.656	2.761	2.868	2.977	3.088	3.202	3.317
14	2.749	2.860	2.973	3.089	3.206	3.326	3.448	3.572
15	2.945	3.064	3.185	3.309	3.435	3.564	3.694	3.828
16	3.142	3.268	3.398	3.530	3.664	3.801	3.941	4.083
17	3.338	3.473	3.610	3.750	3.893	4.039	4.187	4.338
18	3.534	3.677	3.823	3.971	4.122	4.276	4.433	4.593
19	3.731	3.881	4.035	4.192	4.351	4.514	4.680	4.848
20	3.927	4.086	4.247	4.412	4.580	4.752	4.926	5.104
21	4.123	4.290	4.460	4.633	4.809	4.989	5.172	5.359
22	4.320	4.494	4.672	4.854	5.038	5.227	5.419	5.614
23	4.516	4.698	4.884	5.074	5.267	5.464	5.665	5.869
24	4.712	4.903	5.097	5.295	5.496	5.702	5.911	6.124
25	4.909	5.107	5.309	5.515	5.725	5.939	6.157	6.379
26	5.105	5.311	5.522	5.736	5.954	6.177	6.404	6.635
27	5.302	5.516	5.734	5.957	6.183	6.415	6.650	6.890
28	5.498	5.720	5.946	6.177	6.412	6.652	6.896	7.145
29	5.694	5.924	6.159	6.398	6.641	6.890	7.143	7.400
30	5.890	6.128	6.371	6.619	6.871	7.127	7.389	7.655
31	6.087	6.333	6.583	6.839	7.100	7.365	7.635	7.910
32	6.283	6.537	6.796	7.060	7.329	7.602	7.882	8.166
33	6.480	6.741	7.008	7.280	7.558	7.840	8.128	8.421
34	6.676	6.945	7.220	7.501	7.787	8.078	8.374	8.676
35	6.872	7.150	7.433	7.722	8.016	8.315	8.620	8.931
36	7.069	7.354	7.645	7.942	8.245	8.553	8.867	9.186
37	7.265	7.558	7.858	8.163	8.474	8.790	9.113	9.442
38	7.461	7.763	8.070	8.383	8.703	9.028	9.359	9.697
39	7.658	7.967	8.282	8.604	8.932	9.266	9.606	9.952
40	7.854	8.171	8.495	8.825	9.161	9.503	9.852	10.207
41	8.050	8.375	8.707	9.045	9.390	9.741	10.098	10.462
42	8.247	8.580	8.919	9.266	9.619	9.978	10.345	10.717
43	8.443	8.784	9.132	9.487	9.848	10.216	10.591	10.973
44	8.639	8.988	9.344	9.707	10.077	10.458	10.837	11.228
45	8.836	9.193	9.557	9.928	10.306	10.691	11.083	11.483
46	9.032	9.397	9.769	10.148	10.535	10.929	11.330	11.738
47	9.229	9.601	9.981	10.369	10.764	11.166	11.576	11.993
48	9.425	9.805	10.194	10.590	10.993	11.404	11.822	12.249
49	9.621	10.010	10.406	10.810	11.222	11.641	12.069	12.504
50	9.817	10.214	10.618	11.031	11.451	11.879	12.315	12.759

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	50	51	52	53	54	55	56	57
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	10.014	10.418	10.831	11.252	11.680	12.116	12.561	13.014
52	10.210	10.622	11.043	11.472	11.909	12.354	12.808	13.269
53	10.406	10.827	11.256	11.693	12.138	12.592	13.054	13.524
54	10.603	11.031	11.468	11.913	12.367	12.829	13.300	13.780
55	10.799	11.235	11.680	12.134	12.596	13.067	13.546	14.035
56	10.996	11.440	11.893	12.355	12.825	13.304	13.793	14.290
57	11.192	11.644	12.105	12.575	13.054	13.542	14.039	14.545
58	11.388	11.848	12.317	12.796	13.283	13.780	14.285	14.800
59	11.585	12.052	12.530	13.016	13.512	14.017	14.532	15.056
60	11.781	12.257	12.742	13.237	13.741	14.255	14.778	15.311
61	11.977	12.461	12.954	13.458	13.970	14.492	15.024	15.566
62	12.174	12.665	13.167	13.678	14.199	14.730	15.271	15.821
63	12.370	12.870	13.379	13.899	14.428	14.967	15.517	16.076
64	12.566	13.074	13.592	14.120	14.657	15.205	15.763	16.331
65	12.763	13.278	13.804	14.340	14.886	15.443	16.009	16.587
66	12.959	13.482	14.016	14.561	15.115	15.680	16.256	16.842
67	13.155	13.687	14.229	14.781	15.344	15.918	16.502	17.097
68	13.352	13.891	14.441	15.002	15.573	16.155	16.748	17.352
69	13.548	14.095	14.653	15.223	15.802	16.393	16.995	17.607
70	13.744	14.300	14.866	15.443	16.031	16.631	17.241	17.863
71	13.941	14.504	15.078	15.664	16.260	16.868	17.487	18.118
72	14.137	14.708	15.291	15.885	16.489	17.106	17.734	18.373
73	14.333	14.912	15.503	16.105	16.718	17.343	17.980	18.628
74	14.530	15.117	15.715	16.326	16.947	17.581	18.226	18.883
75	14.726	15.321	15.928	16.546	17.176	17.818	18.472	19.138
76	14.923	15.525	16.140	16.767	17.405	18.056	18.719	19.394
77	15.119	15.729	16.352	16.988	17.634	18.294	18.965	19.649
78	15.315	15.934	16.565	17.208	17.863	18.531	19.211	19.904
79	15.512	16.138	16.777	17.429	18.092	18.769	19.458	20.159
80	15.708	16.342	16.990	17.650	18.322	19.006	19.704	20.414
81	15.904	16.547	17.202	17.870	18.551	19.244	19.950	20.669
82	16.101	16.751	17.414	18.091	18.780	19.481	20.197	20.925
83	16.297	16.955	17.627	18.311	19.009	19.719	20.443	21.180
84	16.493	17.159	17.839	18.532	19.238	19.957	20.689	21.435
85	16.690	17.364	18.051	18.753	19.467	20.194	20.935	21.690
86	16.886	17.568	18.264	18.973	19.696	20.432	21.182	21.945
87	17.082	17.772	18.476	19.194	19.925	20.669	21.428	22.201
88	17.279	17.977	18.688	19.414	20.154	20.907	21.674	22.456
89	17.475	18.181	18.901	19.635	20.383	21.145	21.921	22.711
90	17.671	18.385	19.113	19.856	20.612	21.383	22.167	22.966
91	17.868	18.589	19.326	20.076	20.841	21.620	22.413	23.221
92	18.064	18.794	19.538	20.297	21.070	21.857	22.660	23.476
93	18.260	18.998	19.750	20.518	21.299	22.095	22.906	23.732
94	18.457	19.202	19.963	20.738	21.528	22.332	23.152	23.987
95	18.653	19.407	20.175	20.959	21.757	22.570	23.398	24.242
96	18.850	19.611	20.387	21.179	21.986	22.808	23.645	24.497
97	19.046	19.815	20.600	21.400	22.215	23.045	23.891	24.752
98	19.242	20.019	20.812	21.621	22.444	23.283	24.137	25.008
99	19.439	20.224	21.025	21.841	22.673	23.520	24.384	25.263
100	19.635	20.428	21.237	22.062	22.902	23.758	24.630	25.518

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	58	59	60	61	62	63	64	65
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.264	0.273	0.283	0.292	0.302	0.312	0.322	0.332
2	0.528	0.547	0.565	0.584	0.604	0.623	0.643	0.664
3	0.793	0.820	0.848	0.877	0.906	0.935	0.965	0.995
4	1.057	1.094	1.131	1.169	1.208	1.247	1.287	1.327
5	1.321	1.367	1.414	1.461	1.509	1.559	1.608	1.659
6	1.585	1.640	1.696	1.753	1.811	1.870	1.930	1.991
7	1.849	1.914	1.979	2.046	2.113	2.182	2.252	2.323
8	2.114	2.187	2.262	2.338	2.415	2.494	2.574	2.655
9	2.378	2.461	2.545	2.630	2.717	2.805	2.895	2.986
10	2.642	2.734	2.827	2.922	3.019	3.117	3.217	3.318
11	2.906	3.007	3.110	3.215	3.321	3.429	3.539	3.650
12	3.170	3.281	3.393	3.507	3.623	3.741	3.860	3.982
13	3.435	3.554	3.676	3.799	3.925	4.052	4.182	4.314
14	3.699	3.828	3.958	4.091	4.227	4.364	4.504	4.646
15	3.963	4.101	4.241	4.384	4.529	4.676	4.825	4.977
16	4.227	4.374	4.524	4.676	4.830	4.988	5.147	5.309
17	4.491	4.648	4.806	4.968	5.132	5.299	5.469	5.641
18	4.756	4.921	5.089	5.260	5.434	5.611	5.791	5.973
19	5.020	5.195	5.372	5.553	5.736	5.923	6.112	6.305
20	5.284	5.468	5.655	5.845	6.038	6.235	6.434	6.637
21	5.548	5.741	5.937	6.137	6.340	6.546	6.756	6.968
22	5.813	6.015	6.220	6.429	6.642	6.858	7.077	7.300
23	6.077	6.288	6.503	6.722	6.944	7.170	7.399	7.632
24	6.341	6.562	6.786	7.014	7.246	7.481	7.721	7.964
25	6.605	6.835	7.068	7.306	7.548	7.793	8.042	8.296
26	6.869	7.108	7.351	7.598	7.850	8.105	8.364	8.628
27	7.134	7.382	7.634	7.891	8.151	8.417	8.686	8.959
28	7.398	7.655	7.917	8.183	8.453	8.728	9.007	9.291
29	7.662	7.929	8.199	8.475	8.755	9.040	9.329	9.623
30	7.926	8.202	8.482	8.767	9.057	9.352	9.651	9.955
31	8.190	8.475	8.765	9.060	9.359	9.664	9.973	10.287
32	8.455	8.749	9.048	9.352	9.661	9.975	10.294	10.618
33	8.719	9.022	9.330	9.644	9.963	10.287	10.616	10.950
34	8.983	9.296	9.613	9.936	10.265	10.599	10.938	11.282
35	9.247	9.569	9.896	10.229	10.567	10.910	11.259	11.614
36	9.511	9.842	10.179	10.521	10.869	11.222	11.581	11.946
37	9.776	10.116	10.461	10.813	11.171	11.534	11.903	12.278
38	10.040	10.389	10.744	11.105	11.472	11.846	12.225	12.609
39	10.304	10.663	11.027	11.398	11.774	12.157	12.546	12.941
40	10.568	10.936	11.310	11.690	12.076	12.469	12.868	13.273
41	10.833	11.209	11.592	11.982	12.378	12.781	13.190	13.605
42	11.097	11.483	11.875	12.274	12.680	13.093	13.511	13.937
43	11.361	11.756	12.158	12.567	12.982	13.404	13.833	14.269
44	11.625	12.030	12.440	12.859	13.284	13.716	14.155	14.600
45	11.889	12.303	12.723	13.151	13.586	14.028	14.476	14.932
46	12.154	12.576	13.006	13.443	13.888	14.339	14.798	15.264
47	12.418	12.850	13.289	13.736	14.190	14.651	15.120	15.596
48	12.682	13.123	13.571	14.028	14.492	14.963	15.442	15.928
49	12.946	13.397	13.854	14.320	14.793	15.275	15.763	16.260
50	13.210	13.670	14.137	14.612	15.095	15.586	16.085	16.591

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	58	59	60	61	62	63	64	65
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	13.475	13.943	14.420	14.905	15.397	15.898	16.407	16.923
52	13.739	14.217	14.702	15.197	15.699	16.210	16.728	17.255
53	14.003	14.490	14.985	15.489	16.001	16.522	17.050	17.587
54	14.267	14.761	15.268	15.781	16.303	16.833	17.372	17.919
55	14.531	15.037	15.551	16.074	16.605	17.145	17.693	18.251
56	14.796	15.310	15.833	16.366	16.907	17.457	18.015	18.582
57	15.060	15.584	16.116	16.658	17.209	17.769	18.337	18.914
58	15.324	15.857	16.399	16.950	17.511	18.080	18.659	19.246
59	15.588	16.131	16.682	17.243	17.813	18.392	18.980	19.578
60	15.853	16.404	16.964	17.535	18.115	18.704	19.302	19.910
61	16.117	16.677	17.247	17.827	18.416	19.015	19.624	20.242
62	16.381	16.951	17.530	18.119	18.718	19.327	19.945	20.573
63	16.645	17.224	17.813	18.412	19.020	19.639	20.267	20.905
64	16.909	17.498	18.095	18.704	19.322	19.951	20.589	21.237
65	17.174	17.771	18.378	18.996	19.624	20.262	20.910	21.569
66	17.438	18.044	18.661	19.288	19.926	20.574	21.232	21.901
67	17.702	18.318	18.943	19.581	20.228	20.886	21.554	22.233
68	17.966	18.591	19.226	19.873	20.530	21.198	21.876	22.564
69	18.230	18.865	19.509	20.165	20.832	21.509	22.197	22.896
70	18.495	19.138	19.792	20.457	21.134	21.821	22.519	23.228
71	18.759	19.411	20.074	20.750	21.436	22.133	22.841	23.560
72	19.023	19.685	20.357	21.042	21.737	22.444	23.162	23.892
73	19.287	19.958	20.640	21.334	22.039	22.756	23.484	24.223
74	19.551	20.232	20.923	21.626	22.341	23.068	23.806	24.555
75	19.816	20.505	21.205	21.919	22.643	23.380	24.127	24.887
76	20.080	20.778	21.488	22.211	22.945	23.691	24.449	25.219
77	20.344	21.052	21.771	22.503	23.247	24.003	24.771	25.551
78	20.608	21.325	22.054	22.795	23.549	24.315	25.093	25.883
79	20.872	21.599	22.336	23.088	23.851	24.627	25.414	26.214
80	21.137	21.872	22.619	23.380	24.153	24.938	25.736	26.546
81	21.401	22.145	22.902	23.672	24.455	25.250	26.058	26.878
82	21.665	22.419	23.185	23.964	24.757	25.562	26.379	27.210
83	21.929	22.692	23.467	24.257	25.058	25.873	26.701	27.542
84	22.194	22.966	23.750	24.549	25.360	26.185	27.023	27.874
85	22.458	23.239	24.033	24.841	25.662	26.497	27.344	28.205
86	22.722	23.512	24.316	25.133	25.964	26.809	27.666	28.537
87	22.986	23.786	24.598	25.426	26.266	27.120	27.988	28.869
88	23.250	24.059	24.881	25.718	26.568	27.432	28.310	29.201
89	23.515	24.333	25.164	26.010	26.870	27.744	28.631	29.533
90	23.779	24.606	25.447	26.302	27.172	28.056	28.953	29.865
91	24.043	24.879	25.729	26.595	27.474	28.367	29.275	30.197
92	24.307	25.153	26.012	26.887	27.776	28.679	29.596	30.528
93	24.571	25.426	26.295	27.179	28.078	28.991	29.918	30.860
94	24.836	25.700	26.577	27.471	28.379	29.303	30.240	31.192
95	25.100	25.973	26.860	27.764	28.681	29.614	30.561	31.524
96	25.364	26.246	27.143	28.057	28.983	29.926	30.883	31.856
97	25.628	26.520	27.426	28.348	29.285	30.238	31.205	32.188
98	25.892	26.793	27.708	28.640	29.587	30.549	31.527	32.519
99	26.157	27.067	27.991	28.933	29.889	30.861	31.848	32.851
100	26.421	27.340	28.274	29.225	30.191	31.173	32.170	33.183

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	66	67	68	69	70	71	72	73
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.342	0.352	0.363	0.374	0.385	0.396	0.407	0.418
2	0.684	0.705	0.726	0.748	0.770	0.792	0.814	0.837
3	1.026	1.058	1.089	1.122	1.154	1.188	1.221	1.256
4	1.368	1.410	1.453	1.496	1.539	1.584	1.629	1.674
5	1.711	1.763	1.816	1.870	1.924	1.980	2.036	2.093
6	2.053	2.115	2.179	2.243	2.309	2.375	2.443	2.511
7	2.395	2.468	2.542	2.617	2.694	2.771	2.850	2.930
8	2.737	2.820	2.905	2.991	3.079	3.167	3.257	3.348
9	3.079	3.173	3.268	3.365	3.464	3.563	3.664	3.767
10	3.421	3.526	3.632	3.739	3.848	3.959	4.071	4.185
11	3.763	3.878	3.995	4.113	4.233	4.355	4.479	4.604
12	4.105	4.231	4.358	4.487	4.618	4.751	4.886	5.022
13	4.447	4.583	4.721	4.861	5.003	5.147	5.293	5.441
14	4.790	4.936	5.084	5.235	5.388	5.543	5.700	5.859
15	5.132	5.288	5.447	5.609	5.773	5.939	6.107	6.278
16	5.474	5.641	5.811	5.983	6.158	6.335	6.514	6.697
17	5.816	5.994	6.174	6.357	6.542	6.731	6.921	7.115
18	6.158	6.346	6.537	6.731	6.927	7.126	7.329	7.534
19	6.500	6.699	6.900	7.105	7.312	7.522	7.736	7.952
20	6.842	7.051	7.263	7.479	7.697	7.918	8.143	8.371
21	7.184	7.404	7.626	7.852	8.082	8.314	8.550	8.789
22	7.527	7.756	7.990	8.226	8.467	8.710	8.957	9.208
23	7.869	8.109	8.353	8.600	8.851	9.106	9.364	9.626
24	8.211	8.462	8.716	8.974	9.236	9.502	9.772	10.045
25	8.553	8.814	9.079	9.348	9.621	9.898	10.179	10.463
26	8.895	9.167	9.442	9.722	10.006	10.294	10.586	10.882
27	9.237	9.519	9.805	10.096	10.391	10.690	10.993	11.300
28	9.579	9.872	10.169	10.470	10.776	11.086	11.400	11.719
29	9.921	10.224	10.532	10.844	11.161	11.482	11.807	12.138
30	10.264	10.577	10.895	11.218	11.545	11.878	12.214	12.556
31	10.606	10.930	11.258	11.592	11.930	12.273	12.622	12.975
32	10.948	11.282	11.621	11.966	12.315	12.669	13.029	13.393
33	11.290	11.635	11.985	12.340	12.700	13.065	13.436	13.812
34	11.632	11.987	12.348	12.714	13.085	13.461	13.843	14.230
35	11.974	12.340	12.711	13.087	13.470	13.857	14.250	14.649
36	12.316	12.692	13.074	13.461	13.855	14.253	14.657	15.067
37	12.658	13.045	13.437	13.835	14.239	14.649	15.064	15.486
38	13.000	13.398	13.800	14.209	14.624	15.045	15.472	15.904
39	13.343	13.750	14.164	14.583	15.009	15.441	15.879	16.323
40	13.685	14.103	14.527	14.957	15.394	15.837	16.286	16.742
41	14.027	14.455	14.890	15.331	15.779	16.233	16.693	17.160
42	14.369	14.808	15.253	15.705	16.164	16.629	17.100	17.579
43	14.711	15.160	15.616	16.079	16.548	17.024	17.507	17.997
44	15.053	15.513	15.979	16.453	16.933	17.420	17.915	18.416
45	15.395	15.866	16.343	16.827	17.318	17.816	18.322	18.834
46	15.737	16.218	16.706	17.201	17.703	18.212	18.729	19.253
47	16.080	16.571	17.069	17.575	18.088	18.608	19.136	19.671
48	16.422	16.923	17.432	17.949	18.473	19.004	19.543	20.090
49	16.764	17.276	17.795	18.322	18.858	19.400	19.950	20.508
50	17.106	17.628	18.158	18.696	19.242	19.796	20.357	20.927

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	66	67	68	69	70	71	72	73
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	17.448	17.981	18.522	19.070	19.627	20.192	20.765	21.345
52	17.790	18.334	18.885	19.444	20.012	20.588	21.172	21.764
53	18.132	18.686	19.248	19.818	20.397	20.984	21.579	22.183
54	18.474	19.039	19.611	20.192	20.782	21.380	21.986	22.601
55	18.817	19.391	19.974	20.566	21.167	21.776	22.393	23.020
56	19.159	19.744	20.337	20.940	21.552	22.171	22.800	23.438
57	19.501	20.096	20.701	21.314	21.936	22.567	23.207	23.857
58	19.843	20.449	21.064	21.688	22.321	22.963	23.615	24.275
59	20.185	20.802	21.427	22.062	22.706	23.359	24.022	24.694
60	20.527	21.154	21.790	22.436	23.091	23.755	24.429	25.112
61	20.869	21.507	22.153	22.810	23.476	24.151	24.836	25.531
62	21.211	21.859	22.516	23.184	23.861	24.547	25.243	25.949
63	21.553	22.212	22.880	23.557	24.245	24.943	25.650	26.368
64	21.896	22.564	23.243	23.931	24.630	25.339	26.058	26.786
65	22.238	22.917	23.606	24.305	25.015	25.735	26.465	27.205
66	22.580	23.270	23.969	24.679	25.400	26.131	26.872	27.624
67	22.922	23.622	24.332	25.053	25.785	26.527	27.279	28.042
68	23.264	23.975	24.695	25.427	26.170	26.922	27.686	28.461
69	23.606	24.327	25.059	25.801	26.555	27.318	28.093	28.879
70	23.948	24.680	25.422	26.175	26.939	27.714	28.500	29.298
71	24.290	25.032	25.785	26.549	27.324	28.110	28.908	29.716
72	24.633	25.385	26.148	26.923	27.709	28.506	29.315	30.135
73	24.975	25.738	26.511	27.297	28.094	28.902	29.722	30.553
74	25.317	26.090	26.874	27.671	28.479	29.298	30.129	30.972
75	25.659	26.443	27.238	28.045	28.864	29.694	30.536	31.390
76	26.001	26.795	27.601	28.419	29.249	30.090	30.943	31.809
77	26.343	27.148	27.964	29.793	29.633	30.486	31.350	32.227
78	26.685	27.500	28.327	29.166	30.018	30.882	31.758	32.646
79	27.027	27.853	28.690	29.540	30.403	31.278	32.165	33.065
80	27.370	28.206	29.054	29.914	30.788	31.674	32.572	33.483
81	27.712	28.558	29.417	30.288	31.173	32.069	32.979	33.902
82	28.054	28.911	29.780	30.662	31.558	32.465	33.386	34.320
83	28.396	29.263	30.143	31.036	31.942	32.861	33.793	34.739
84	28.738	29.616	30.506	31.410	32.327	33.257	34.201	35.157
85	29.080	29.968	30.869	31.784	32.712	33.653	34.608	35.576
86	29.422	30.321	31.233	32.158	33.097	34.049	35.015	35.994
87	29.764	30.673	31.596	32.532	33.482	34.445	35.422	36.413
88	30.106	31.026	31.959	32.906	33.867	34.841	35.829	36.831
89	30.449	31.379	32.322	33.280	34.252	35.237	36.236	37.250
90	30.791	31.731	32.685	33.654	34.636	35.633	36.643	37.669
91	31.133	32.084	33.048	34.028	35.021	36.029	37.051	38.087
92	31.475	32.436	33.412	34.401	35.406	36.425	37.458	38.506
93	31.817	32.789	33.775	34.775	35.771	36.820	37.865	38.924
94	32.159	33.141	34.138	35.149	36.176	37.216	38.272	39.343
95	32.501	33.494	34.501	35.523	36.561	37.612	38.679	39.761
96	32.843	33.847	34.864	35.897	36.946	38.008	39.086	40.180
97	33.186	34.199	35.227	36.271	37.330	38.404	39.493	40.598
98	33.528	34.552	35.591	36.645	37.715	38.800	39.901	41.017
99	33.870	34.904	35.954	37.019	38.100	39.196	40.308	41.435
100	34.212	35.257	36.317	37.393	38.485	39.592	40.715	41.854

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	74	75	76	77	78	79	80	81
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.430	0.442	0.454	0.466	0.478	0.490	0.503	0.515
2	0.860	0.883	0.907	0.931	0.956	0.980	1.005	1.031
3	1.290	1.325	1.361	1.397	1.433	1.470	1.508	1.546
4	1.720	1.767	1.815	1.863	1.911	1.961	2.011	2.061
5	2.150	2.209	2.268	2.328	2.389	2.451	2.513	2.576
6	2.580	2.651	2.722	2.794	2.867	2.941	3.016	3.092
7	3.010	3.092	3.175	3.260	3.345	3.431	3.519	3.607
8	3.441	3.534	3.629	3.725	3.823	3.921	4.021	4.122
9	3.871	3.976	4.083	4.191	4.300	4.411	4.524	4.638
10	4.301	4.418	4.536	4.657	4.778	4.902	5.027	5.153
11	4.731	4.860	4.990	5.122	5.256	5.392	5.529	5.668
12	5.161	5.301	5.444	5.588	5.734	5.882	6.032	6.184
13	5.591	5.743	5.897	6.053	6.212	6.372	6.534	6.699
14	6.021	6.185	6.351	6.519	6.690	6.862	7.037	7.214
15	6.451	6.627	6.805	6.985	7.168	7.352	7.540	7.729
16	6.881	7.069	7.258	7.450	7.645	7.843	8.042	8.245
17	7.311	7.510	7.712	7.916	8.123	8.333	8.545	8.760
18	7.741	7.952	8.166	8.382	8.601	8.823	9.048	9.275
19	8.171	8.394	8.619	8.847	9.078	9.313	9.550	9.791
20	8.602	8.836	9.073	9.313	9.557	9.803	10.053	10.306
21	9.032	9.277	9.527	9.779	10.035	10.293	10.556	10.821
22	9.462	9.719	9.980	10.244	10.512	10.784	11.058	11.337
23	9.892	10.161	10.434	10.710	10.990	11.274	11.561	11.852
24	10.322	10.603	10.888	11.176	11.468	11.764	12.064	12.367
25	10.752	11.045	11.341	11.641	11.946	12.254	12.566	12.882
26	11.182	11.486	11.795	12.107	12.424	12.744	13.069	13.398
27	11.612	11.928	12.248	12.573	12.902	13.234	13.572	13.913
28	12.042	12.370	12.702	13.038	13.379	13.725	14.074	14.428
29	12.472	12.812	13.156	13.504	13.857	14.215	14.577	14.944
30	12.902	13.254	13.609	13.970	14.335	14.705	15.080	15.459
31	13.332	13.695	14.063	14.435	14.813	15.195	15.582	15.974
32	13.762	14.137	14.517	14.901	15.291	15.685	16.085	16.490
33	14.193	14.579	14.970	15.367	15.769	16.176	16.588	17.005
34	14.623	15.021	15.424	15.832	16.246	16.666	17.090	17.520
35	15.053	15.463	15.878	16.298	16.724	17.156	17.593	18.035
36	15.483	15.904	16.331	16.764	17.202	17.646	18.096	18.551
37	15.913	16.346	16.785	17.229	17.680	18.136	18.598	19.066
38	16.343	16.788	17.239	17.695	18.158	18.626	19.101	19.581
39	16.773	17.230	17.693	18.161	18.636	19.117	19.604	20.097
40	17.203	17.672	18.146	18.626	19.114	19.607	20.106	20.612
41	17.633	18.113	18.600	19.092	19.591	20.097	20.609	21.127
42	18.063	18.555	19.053	19.558	20.069	20.587	21.112	21.643
43	18.493	18.997	19.507	20.023	20.547	21.077	21.614	22.158
44	18.923	19.439	19.961	20.489	21.025	21.567	22.117	22.673
45	19.354	19.880	20.414	20.955	21.503	22.058	22.620	23.188
46	19.784	20.322	20.868	21.420	21.981	22.548	23.122	23.704
47	20.214	20.764	21.321	21.886	22.458	23.038	23.625	24.219
48	20.644	21.206	21.775	22.352	22.936	23.528	24.128	24.734
49	21.074	21.648	22.229	22.817	23.414	24.018	24.630	25.250
50	21.504	22.089	22.682	23.283	23.892	24.508	25.133	25.765

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	74	75	76	77	78	79	80	81
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	21.934	22.531	23.136	23.749	24.370	24.999	25.636	26.280
52	22.364	22.973	23.590	24.214	24.848	25.489	26.138	26.796
53	22.794	23.415	24.043	24.680	25.325	25.979	26.641	27.311
54	23.224	23.857	24.497	25.146	25.803	26.469	27.144	27.826
55	23.654	24.298	24.951	25.611	26.281	26.959	27.646	28.341
56	24.084	24.740	25.404	26.077	26.759	27.449	28.149	28.857
57	24.514	25.182	25.858	26.543	27.237	27.940	28.652	29.372
58	24.945	25.624	26.312	27.008	27.715	28.430	29.154	29.887
59	25.375	26.066	26.765	27.474	28.192	28.920	29.657	30.403
60	25.805	26.507	27.219	27.940	28.670	29.410	30.160	30.918
61	26.235	26.949	27.673	28.405	29.148	29.900	30.662	31.433
62	26.665	27.391	28.126	28.871	29.626	30.390	31.165	31.949
63	27.095	27.833	28.580	29.336	30.104	30.881	31.667	32.464
64	27.525	28.274	29.034	29.802	30.582	31.371	32.170	32.979
65	27.955	28.716	29.487	30.268	31.060	31.861	32.673	33.494
66	28.385	29.158	29.941	30.733	31.537	32.351	33.175	34.010
67	28.815	29.600	30.394	31.199	32.015	32.841	33.678	34.525
68	29.245	30.042	30.848	31.665	32.493	33.331	34.181	35.040
69	29.675	30.483	31.302	32.130	32.971	33.822	34.683	35.556
70	30.106	30.925	31.755	32.596	33.449	34.312	35.186	36.071
71	30.536	31.367	32.209	33.062	33.927	34.802	35.689	36.586
72	30.966	31.809	32.663	33.527	34.404	35.292	36.191	37.102
73	31.396	32.251	33.116	33.993	34.882	35.782	36.694	37.617
74	31.826	32.692	33.570	34.459	35.360	36.272	37.197	38.132
75	32.256	33.134	34.024	34.924	35.838	36.763	37.699	38.647
76	32.686	33.576	34.477	35.390	36.316	37.253	38.202	39.163
77	33.116	34.018	34.931	35.856	36.794	37.743	38.705	39.678
78	33.546	34.460	35.385	36.321	37.271	38.233	39.207	40.193
79	33.976	34.901	35.838	36.787	37.749	38.723	39.710	40.709
80	34.406	35.343	36.292	37.253	38.227	39.214	40.213	41.224
81	34.836	35.785	36.746	37.718	38.705	39.704	40.715	41.739
82	35.266	36.227	37.199	38.184	39.183	40.194	41.218	42.255
83	35.697	36.668	37.653	38.650	39.661	40.684	41.721	42.770
84	36.127	37.110	38.107	39.115	40.138	41.174	42.223	43.285
85	36.557	37.552	38.560	39.581	40.616	41.664	42.726	43.800
86	36.987	37.994	39.014	40.047	41.094	42.155	43.229	44.316
87	37.417	38.436	39.467	40.512	41.572	42.645	43.731	44.831
88	37.847	38.877	39.921	40.978	42.050	43.135	44.234	45.346
89	38.277	39.319	40.375	41.444	42.528	43.625	44.737	45.862
90	38.707	39.761	40.828	41.909	43.006	44.115	45.239	46.377
91	39.137	40.203	41.282	42.375	43.483	44.605	45.742	46.892
92	39.567	40.645	41.736	42.841	43.961	45.096	46.245	47.408
93	39.997	41.086	42.189	43.306	44.439	45.586	46.747	47.923
94	40.427	41.528	42.643	43.772	44.917	46.076	47.250	48.438
95	40.858	41.970	43.097	44.238	45.395	46.566	47.753	48.953
96	41.288	42.412	43.550	44.703	45.873	47.056	48.255	49.469
97	41.718	42.854	44.004	45.169	46.350	47.546	48.758	49.984
98	42.148	43.295	44.458	45.635	46.828	48.037	49.261	50.499
99	42.578	43.737	44.911	46.100	47.306	48.527	49.763	51.015
100	43.008	44.179	45.365	46.566	47.784	49.017	50.266	51.530

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	82	83	84	85	86	87	88	89
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.528	0.541	0.554	0.567	0.581	0.594	0.608	0.622
2	1.056	1.082	1.108	1.135	1.162	1.189	1.216	1.244
3	1.584	1.623	1.662	1.702	1.743	1.783	1.825	1.866
4	2.112	2.164	2.217	2.270	2.323	2.378	2.433	2.488
5	2.640	2.705	2.771	2.837	2.904	2.972	3.041	3.110
6	3.169	3.246	3.325	3.405	3.485	3.567	3.649	3.733
7	3.697	3.787	3.879	3.972	4.066	4.161	4.257	4.355
8	4.225	4.328	4.433	4.540	4.647	4.756	4.866	4.977
9	4.753	4.869	4.988	5.107	5.228	5.350	5.474	5.599
10	5.281	5.411	5.542	5.674	5.809	5.945	6.082	6.221
11	5.809	5.952	6.096	6.242	6.390	6.539	6.690	6.843
12	6.337	6.493	6.650	6.809	6.970	7.134	7.298	7.465
13	6.865	7.034	7.204	7.377	7.551	7.728	7.907	8.087
14	7.393	7.575	7.758	7.944	8.132	8.322	8.515	8.709
15	7.921	8.116	8.313	8.512	8.713	8.917	9.123	9.332
16	8.450	8.657	8.867	9.079	9.294	9.511	9.731	9.954
17	8.978	9.198	9.421	9.647	9.875	10.106	10.339	10.576
18	9.506	9.739	9.975	10.214	10.456	10.700	10.948	11.198
19	10.034	10.280	10.529	10.781	11.037	11.295	11.556	11.820
20	10.562	10.821	11.084	11.349	11.618	11.889	12.164	12.442
21	11.090	11.362	11.638	11.916	12.198	12.484	12.772	13.064
22	11.618	11.903	12.192	12.484	12.779	13.078	13.381	13.686
23	12.146	12.444	12.746	13.051	13.360	13.673	13.989	14.308
24	12.674	12.985	13.300	13.619	13.941	14.267	14.597	14.931
25	13.202	13.526	13.854	14.186	14.522	14.862	15.205	15.553
26	13.731	14.067	14.409	14.754	15.103	15.456	15.813	16.175
27	14.259	14.609	14.963	15.321	15.684	16.051	16.422	16.797
28	14.787	15.150	15.517	15.889	16.265	16.645	17.030	17.419
29	15.315	15.691	16.071	16.456	16.845	17.240	17.638	18.041
30	15.843	16.232	16.625	17.023	17.426	17.834	18.246	18.663
31	16.371	16.773	17.179	17.591	18.007	18.428	18.854	19.285
32	16.899	17.314	17.734	18.158	18.588	19.023	19.463	19.907
33	17.427	17.855	18.288	18.726	19.169	19.617	20.071	20.530
34	17.955	18.396	18.842	19.293	19.750	20.212	20.679	21.152
35	18.483	18.937	19.396	19.861	20.331	20.806	21.287	21.774
36	19.012	19.478	19.950	20.428	20.912	21.401	21.895	22.396
37	19.540	20.019	20.505	20.996	21.492	21.995	22.504	23.018
38	20.068	20.560	21.059	21.563	22.073	22.590	23.112	23.640
39	20.596	21.101	21.613	22.130	22.654	23.184	23.720	24.262
40	21.124	21.642	22.167	22.698	23.235	23.779	24.328	24.884
41	21.652	22.183	22.721	23.265	23.816	24.373	24.937	25.506
42	22.180	22.724	23.275	23.833	24.397	24.968	25.545	26.129
43	22.708	23.265	23.830	24.400	24.978	25.562	26.153	26.751
44	23.236	23.807	24.384	24.968	25.559	26.157	26.761	27.373
45	23.764	24.348	24.938	25.535	26.140	26.751	27.369	27.995
46	24.293	24.889	25.492	26.103	26.720	27.346	27.978	28.617
47	24.821	25.430	26.046	26.670	27.301	27.940	28.586	29.239
48	25.349	25.971	26.601	27.238	27.882	28.534	29.194	29.861
49	25.877	26.512	27.155	27.805	28.463	29.129	29.802	30.483
50	26.405	27.053	27.709	28.372	29.044	29.723	30.410	31.105

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	82	83	84	85	86	87	88	89
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	26.933	27.594	28.263	28.940	29.625	30.318	31.019	31.728
52	27.461	28.135	28.817	29.507	30.206	30.912	31.627	32.350
53	27.989	28.676	29.371	30.075	30.787	31.507	32.235	32.972
54	28.517	29.217	29.926	30.642	31.367	32.101	32.843	33.594
55	29.045	29.758	30.480	31.210	31.948	32.696	33.451	34.216
56	29.574	30.299	31.034	31.777	32.529	33.290	34.060	34.838
57	30.102	30.840	31.588	32.345	33.110	33.885	34.668	35.460
58	30.630	31.381	32.142	32.912	33.691	34.479	35.276	36.082
59	31.158	31.922	32.697	33.479	34.272	35.074	35.884	36.704
60	31.686	32.464	33.251	34.047	34.853	35.668	36.493	37.327
61	32.214	33.005	33.805	34.614	35.434	36.263	37.101	37.949
62	32.742	33.546	34.359	35.182	36.014	36.857	37.709	38.571
63	33.270	34.087	34.913	35.749	36.595	37.452	38.317	39.193
64	33.798	34.628	35.467	36.317	37.176	38.046	38.925	39.815
65	34.326	35.169	36.022	36.884	37.757	38.640	39.534	40.437
66	34.855	35.710	36.576	37.452	38.338	39.235	40.142	41.059
67	35.383	36.251	37.130	38.019	38.919	39.829	40.750	41.681
68	35.911	36.792	37.684	38.587	39.500	40.424	41.358	42.303
69	36.439	37.333	38.238	39.154	40.081	41.018	41.966	42.925
70	36.967	37.874	38.793	39.721	40.662	41.613	42.575	43.548
71	37.495	38.415	39.347	40.289	41.242	42.207	43.183	44.170
72	38.023	38.956	39.901	40.856	41.823	42.802	43.791	44.792
73	38.551	39.497	40.455	41.424	42.404	43.396	44.399	45.414
74	39.079	40.038	41.009	41.991	42.985	43.991	45.007	46.036
75	39.607	40.579	41.563	42.559	43.566	44.585	45.616	46.658
76	40.136	41.120	42.118	43.126	44.147	45.180	46.224	47.280
77	40.664	41.662	42.672	43.694	44.728	45.774	46.832	47.902
78	41.192	42.203	43.226	44.261	45.309	46.369	47.440	48.524
79	41.720	42.744	43.780	44.828	45.889	46.963	48.048	49.147
80	42.248	43.285	44.334	45.396	46.470	47.558	48.657	49.769
81	42.776	43.826	44.888	45.963	47.051	48.152	49.265	50.391
82	43.304	44.367	45.443	46.531	47.632	48.746	49.873	51.013
83	43.832	44.908	45.997	47.098	48.213	49.341	50.481	51.635
84	44.360	45.449	46.551	47.666	48.794	49.935	51.090	52.257
85	44.888	45.990	47.105	48.233	49.375	50.530	51.698	52.879
86	45.417	46.531	47.659	48.801	49.956	51.124	52.306	53.501
87	45.945	47.072	48.214	49.368	50.536	51.719	52.914	54.123
88	46.473	47.613	48.768	49.936	51.117	52.313	53.522	54.746
89	47.001	48.154	49.322	50.503	51.698	52.908	54.131	55.368
90	47.529	48.695	49.876	51.070	52.279	53.502	54.739	55.990
91	48.057	49.236	50.430	51.638	52.860	54.097	55.347	56.612
92	48.585	49.777	50.984	52.205	53.441	54.691	55.955	57.234
93	49.113	50.318	51.539	52.773	54.022	55.286	56.563	57.856
94	49.641	50.860	52.093	53.340	54.603	55.880	57.172	58.478
95	50.169	51.401	52.647	53.908	55.184	56.475	57.780	59.100
96	50.698	51.942	53.201	54.475	55.764	57.069	58.388	59.722
97	51.226	52.483	53.755	55.043	56.345	57.663	58.996	60.345
98	51.754	53.024	54.310	55.610	56.926	58.258	59.604	60.967
99	52.282	53.565	54.864	56.177	57.507	58.852	60.213	61.589
100	52.810	54.106	55.418	56.745	58.088	59.447	60.821	62.211

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	90	91	92	93	94	95	96	97
	köbtartalom, köbméterekh. v. körlapösszeg, négyzetméterekh.							
1	0.636	0.650	0.665	0.679	0.694	0.709	0.724	0.739
2	1.272	1.301	1.329	1.358	1.388	1.418	1.448	1.478
3	1.908	1.951	1.994	2.038	2.082	2.126	2.171	2.217
4	2.545	2.601	2.659	2.717	2.776	2.835	2.895	2.956
5	3.181	3.252	3.324	3.396	3.470	3.544	3.619	3.695
6	3.817	3.902	3.988	4.076	4.164	4.253	4.343	4.434
7	4.453	4.553	4.653	4.755	4.858	4.962	5.067	5.173
8	5.089	5.203	5.318	5.434	5.552	5.670	5.790	5.912
9	5.725	5.853	5.983	6.114	6.246	6.379	6.514	6.651
10	6.362	6.504	6.648	6.793	6.940	7.088	7.238	7.390
11	6.998	7.154	7.312	7.472	7.634	7.797	7.962	8.129
12	7.634	7.805	7.977	8.151	8.328	8.506	8.686	8.868
13	8.270	8.455	8.642	8.831	9.022	9.215	9.410	9.607
14	8.906	9.105	9.307	9.510	9.716	9.923	10.133	10.346
15	9.542	9.756	9.971	10.189	10.410	10.632	10.857	11.085
16	10.179	10.406	10.636	10.869	11.104	11.341	11.581	11.824
17	10.815	11.057	11.301	11.548	11.798	12.050	12.305	12.563
18	11.451	11.707	11.966	12.227	12.492	12.759	13.029	13.302
19	12.087	12.357	12.630	12.906	13.186	13.467	13.752	14.041
20	12.723	13.008	13.295	13.586	13.880	14.176	14.476	14.780
21	13.359	13.658	13.960	14.265	14.573	14.885	15.200	15.518
22	13.996	14.308	14.625	14.944	15.267	15.594	15.924	16.257
23	14.632	14.959	15.289	15.624	15.961	16.303	16.648	16.996
24	15.268	15.609	15.954	16.303	16.655	17.012	17.372	17.735
25	15.904	16.260	16.619	16.982	17.349	17.720	18.095	18.474
26	16.540	16.910	17.284	17.661	18.043	18.429	18.819	19.213
27	17.176	17.560	17.948	18.341	18.737	19.138	19.543	19.952
28	17.813	18.211	18.613	19.020	19.431	19.847	20.267	20.691
29	18.449	18.861	19.278	19.699	20.125	20.556	20.991	21.430
30	19.085	19.512	19.943	20.379	20.819	21.265	21.715	22.169
31	19.721	20.162	20.607	21.058	21.513	21.973	22.438	22.908
32	20.357	20.812	21.272	21.737	22.207	22.682	23.162	23.647
33	20.994	21.463	21.937	22.416	22.901	23.391	23.886	24.386
34	21.630	22.113	22.602	23.096	23.595	24.100	24.610	25.125
35	22.266	22.764	23.267	23.775	24.289	24.809	25.334	25.864
36	22.902	23.414	23.931	24.454	24.983	25.517	26.057	26.603
37	23.538	24.064	24.596	25.134	25.677	26.226	26.781	27.342
38	23.174	24.715	25.261	25.813	26.371	26.935	27.505	28.081
39	24.811	25.365	25.926	26.492	27.065	27.644	28.229	28.820
40	25.447	26.016	26.590	27.172	27.759	28.353	28.953	29.559
41	26.083	26.666	27.255	27.851	28.453	29.062	29.677	30.298
42	26.719	27.316	27.920	28.530	29.147	29.770	30.400	31.037
43	27.355	27.967	28.585	29.209	29.841	30.479	31.124	31.776
44	27.991	28.617	29.249	29.889	30.535	31.188	31.848	32.515
45	28.628	29.267	29.914	30.568	31.229	31.897	32.572	33.254
46	29.264	29.918	30.579	31.247	31.923	32.606	33.296	33.993
47	29.900	30.568	31.244	31.927	32.617	33.314	34.019	34.732
48	30.536	31.219	31.908	32.606	33.311	34.023	34.743	35.471
49	31.172	31.869	32.573	33.285	34.005	34.732	35.467	36.210
50	31.808	32.519	33.238	33.964	34.699	35.441	36.191	36.949

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	90	91	92	93	94	95	96	97
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	32.445	33.170	33.903	34.644	35.393	36.150	36.915	37.688
52	33.081	33.820	34.567	35.323	36.087	36.859	37.639	38.427
53	33.717	34.471	35.232	36.002	36.781	37.567	38.362	39.166
54	34.353	35.121	35.897	36.682	37.475	38.276	39.086	39.905
55	34.989	35.771	36.562	37.361	38.169	38.985	39.810	40.644
56	35.625	36.422	37.226	38.040	38.863	39.694	40.534	41.383
57	36.262	37.072	37.891	38.719	39.557	40.403	41.258	42.122
58	36.898	37.723	38.556	39.399	40.251	41.111	41.981	42.861
59	37.534	38.373	39.221	40.078	40.945	41.820	42.705	43.600
60	38.170	39.023	39.886	40.757	41.639	42.529	43.429	44.339
61	38.806	39.674	40.550	41.437	42.333	43.238	44.153	45.078
62	39.442	40.324	41.215	42.116	43.027	43.947	44.877	45.817
63	40.079	40.974	41.880	42.795	43.721	44.656	45.601	46.556
64	40.715	41.625	42.545	43.474	44.415	45.364	46.324	47.295
65	41.351	42.275	43.209	44.154	45.109	46.078	47.048	48.034
66	41.987	42.926	43.874	44.833	45.803	46.782	47.772	48.773
67	42.623	43.576	44.539	45.512	46.497	47.491	48.496	49.512
68	43.259	44.226	45.204	46.192	47.191	48.200	49.220	50.251
69	43.896	44.877	45.868	46.871	47.885	48.908	49.943	50.990
70	44.532	45.527	46.533	47.550	48.579	49.617	50.667	51.729
71	45.168	46.178	47.198	48.229	49.272	50.326	51.391	52.467
72	45.804	46.828	47.863	48.909	49.966	51.035	52.115	53.206
73	46.440	47.478	48.527	49.588	50.660	51.744	52.839	53.945
74	47.076	48.129	49.192	50.267	51.354	52.453	53.563	54.684
75	47.713	48.779	49.857	50.947	52.048	53.161	54.286	55.423
76	48.349	49.430	50.522	51.626	52.742	53.870	55.010	56.162
77	48.985	50.080	51.186	52.305	53.436	54.579	55.734	56.901
78	49.621	50.730	51.851	52.985	54.130	55.288	56.458	57.640
79	50.257	51.381	52.516	53.664	54.824	55.997	57.182	58.379
80	50.894	52.031	53.181	54.343	55.518	56.706	57.906	59.118
81	51.530	52.681	53.845	55.022	56.212	57.414	58.629	59.857
82	52.166	53.332	54.510	55.702	56.906	58.123	59.353	60.596
83	52.802	53.982	55.175	56.381	57.600	58.832	60.077	61.335
84	53.438	54.633	55.840	57.060	58.294	59.541	60.801	62.074
85	54.074	55.283	56.505	57.740	58.988	60.250	61.525	62.813
86	54.711	55.933	57.169	58.419	59.682	60.958	62.248	63.552
87	55.347	56.584	57.834	59.098	60.376	61.667	62.972	64.291
88	55.983	57.234	58.499	59.777	61.070	62.376	63.696	65.030
89	56.619	57.885	59.164	60.457	61.764	63.085	64.420	65.769
90	57.255	58.535	59.828	61.136	62.458	63.794	65.144	66.508
91	57.891	59.195	60.493	61.815	63.152	64.503	65.868	67.247
92	58.528	59.836	61.158	62.495	63.846	65.211	66.591	67.986
93	59.164	60.486	61.823	63.174	64.540	65.920	67.315	68.725
94	59.800	61.137	62.487	63.853	65.234	66.629	68.039	69.464
95	60.436	61.787	63.152	64.532	65.928	67.338	68.763	70.203
96	61.072	62.437	63.817	65.212	66.622	68.047	69.487	70.942
97	61.708	63.088	64.482	65.891	67.316	68.755	70.210	71.681
98	62.345	63.738	65.146	66.570	68.010	69.464	70.934	72.420
99	62.981	64.389	65.811	67.250	68.704	70.173	71.658	73.159
100	63.617	65.039	66.476	67.929	69.398	70.882	72.382	73.898

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben			Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben		
	98	99	100		98	99	100
	köbtartalom, köbméter.				köbtartalom, köbméter.		
1	0.754	0.770	0.785	51	38.469	39.258	40.055
2	1.509	1.539	1.571	52	39.224	40.028	40.841
3	2.263	2.309	2.356	53	39.978	40.798	41.626
4	3.017	3.079	3.142	54	40.732	41.567	42.412
5	3.771	3.849	3.927	55	41.486	42.337	43.197
6	4.526	4.619	4.712	56	42.241	43.107	43.982
7	5.280	5.388	5.498	57	42.995	43.877	44.768
8	6.034	6.158	6.283	58	43.749	44.647	45.553
9	6.789	6.928	7.069	59	44.504	45.416	46.339
10	7.543	7.698	7.854	60	45.258	46.186	47.124
11	8.297	8.467	8.639	61	46.012	46.956	47.909
12	9.052	9.237	9.425	62	46.767	47.726	48.696
13	9.806	10.007	10.210	63	47.521	48.495	49.480
14	10.560	10.777	10.996	64	48.275	49.265	50.266
15	11.314	11.546	11.781	65	49.029	50.035	51.051
16	12.069	12.316	12.566	66	49.784	50.805	51.836
17	12.823	13.086	13.352	67	50.538	51.574	52.622
18	13.577	13.856	14.137	68	51.292	52.344	53.407
19	14.332	14.626	14.923	69	52.047	53.114	54.193
20	15.086	15.395	15.708	70	52.801	53.884	54.978
21	15.840	16.165	16.493	71	53.555	54.654	55.763
22	16.595	16.935	17.279	72	54.310	55.423	56.549
23	17.349	17.705	18.064	73	55.064	56.193	57.334
24	18.103	18.474	18.850	74	55.818	56.963	58.120
25	18.857	19.244	19.635	75	56.572	57.733	58.905
26	19.612	20.014	20.420	76	57.327	58.502	59.690
27	20.366	20.784	21.206	77	58.081	59.272	60.476
28	21.120	21.553	21.991	78	58.835	60.042	61.261
29	21.875	22.323	22.777	79	59.590	60.812	62.047
30	22.629	23.093	23.562	80	60.344	61.582	62.832
31	23.383	23.863	24.347	81	61.098	62.351	63.617
32	24.138	24.633	25.133	82	61.853	63.121	64.403
33	24.892	25.402	25.918	83	62.607	63.891	65.188
34	25.646	26.172	26.704	84	63.361	64.661	65.974
35	26.400	26.942	27.489	85	64.115	65.430	66.759
36	27.155	27.712	28.274	86	64.870	66.200	67.544
37	27.909	28.481	29.060	87	65.624	66.970	68.330
38	28.663	29.251	29.845	88	66.378	67.740	69.115
39	29.418	30.021	30.631	89	67.133	68.509	69.901
40	30.172	30.791	31.416	90	67.887	69.279	70.686
41	30.926	31.560	32.201	91	68.641	70.049	71.471
42	31.681	32.330	32.987	92	69.396	70.819	72.257
43	32.435	33.100	33.772	93	70.150	71.589	73.042
44	33.189	33.870	34.558	94	70.904	72.358	73.828
45	33.943	34.640	35.343	95	71.658	73.128	74.613
46	34.698	35.409	36.128	96	72.413	73.898	75.398
47	35.452	36.179	36.914	97	73.167	74.668	76.184
48	36.206	36.949	37.699	98	73.921	75.437	76.969
49	36.961	37.719	38.485	99	74.676	76.207	77.755
50	37.715	38.488	39.270	100	75.430	76.977	78.540

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	101	102	103	104	105	106	107	108
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	0.801	0.817	0.833	0.849	0.866	0.882	0.899	0.916
2	1.602	1.634	1.666	1.699	1.732	1.765	1.798	1.832
3	2.404	2.451	2.500	2.548	2.598	2.647	2.698	2.748
4	3.205	3.269	3.333	3.398	3.464	3.530	3.597	3.664
5	4.006	4.086	4.166	4.247	4.330	4.412	4.496	4.580
6	4.807	4.903	4.999	5.097	5.195	5.295	5.395	5.497
7	5.608	5.720	5.833	5.946	6.061	6.177	6.294	6.413
8	6.409	6.537	6.666	6.796	6.927	7.060	7.194	7.329
9	7.211	7.354	7.499	7.645	7.793	7.942	8.093	8.245
10	8.012	8.171	8.332	8.495	8.659	8.825	8.992	9.161
11	8.813	8.988	9.166	9.344	9.525	9.707	9.891	10.077
12	9.614	9.806	9.999	10.194	10.391	10.590	10.790	10.993
13	10.415	10.623	10.832	11.043	11.257	11.472	11.690	11.909
14	11.217	11.440	11.665	11.893	12.123	12.355	12.589	12.825
15	12.018	12.257	12.498	12.742	12.989	13.237	13.488	13.741
16	12.819	13.074	13.332	13.592	13.854	14.120	14.387	14.657
17	13.620	13.891	14.165	14.441	14.720	15.002	15.286	15.574
18	14.421	14.708	14.998	15.291	15.586	15.884	16.186	16.490
19	15.222	15.525	15.831	16.140	16.452	16.767	17.085	17.406
20	16.024	16.343	16.665	16.990	17.318	17.649	17.984	18.322
Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	109	110	111	112	113	114	115	116
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	0.933	0.950	0.968	0.985	1.003	1.021	1.039	1.057
2	1.866	1.901	1.935	1.970	2.006	2.041	2.077	2.114
3	2.799	2.851	2.903	2.956	3.009	3.062	3.116	3.170
4	3.733	3.801	3.871	3.941	4.011	4.083	4.155	4.227
5	4.666	4.752	4.838	4.926	5.014	5.104	5.193	5.284
6	5.599	5.702	5.806	5.911	6.017	6.124	6.232	6.341
7	6.532	6.652	6.774	6.896	7.020	7.145	7.271	7.398
8	7.465	7.603	7.742	7.882	8.023	8.166	8.310	8.455
9	8.398	8.553	8.709	8.867	9.026	9.186	9.348	9.511
10	9.331	9.503	9.677	9.852	10.029	10.207	10.387	10.568
11	10.264	10.454	10.645	10.837	11.032	11.228	11.426	11.625
12	11.198	11.404	11.612	11.822	12.034	12.248	12.464	12.682
13	12.131	12.354	12.580	12.808	13.037	13.269	13.503	13.739
14	13.064	13.305	13.548	13.793	14.040	14.290	14.542	14.796
15	13.997	14.255	14.515	14.778	15.043	15.311	15.580	15.852
16	14.930	15.205	15.483	15.763	16.046	16.331	16.619	16.909
17	15.863	16.156	16.451	16.748	17.049	17.352	17.658	17.966
18	16.796	17.106	17.418	17.734	18.052	18.373	18.696	19.023
19	17.729	18.056	18.386	18.719	19.055	19.393	19.735	20.080
20	18.663	19.007	19.354	19.704	20.057	20.414	20.774	21.137

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	117	118	119	120	121	122	123	124
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	1.075	1.094	1.112	1.131	1.150	1.169	1.188	1.208
2	2.150	2.187	2.224	2.262	2.300	2.338	2.376	2.415
3	3.225	3.281	3.337	3.393	3.450	3.507	3.565	3.623
4	4.301	4.374	4.449	4.524	4.600	4.676	4.753	4.831
5	5.376	5.468	5.561	5.655	5.750	5.845	5.941	6.038
6	6.451	6.562	6.673	6.786	6.899	7.014	7.129	7.246
7	7.526	7.655	7.785	7.917	8.049	8.183	8.318	8.453
8	8.601	8.749	8.898	9.048	9.199	9.352	9.506	9.661
9	9.676	9.842	10.010	10.179	10.349	10.521	10.694	10.869
10	10.751	10.936	11.122	11.310	11.499	11.690	11.882	12.076
11	11.826	12.029	12.234	12.441	12.649	12.859	13.071	13.284
12	12.902	13.123	13.346	13.572	13.799	14.028	14.259	14.492
13	13.977	14.217	14.459	14.703	14.949	15.197	15.447	15.699
14	15.052	15.310	15.571	15.834	16.099	16.366	16.635	16.907
15	16.127	16.404	16.683	16.965	17.248	17.535	17.823	18.114
16	17.202	17.497	17.795	18.096	18.398	18.704	19.012	19.322
17	18.277	18.591	18.907	19.226	19.548	19.873	20.200	20.530
18	19.352	19.685	20.020	20.357	20.698	21.042	21.388	21.737
19	20.427	20.778	21.132	21.488	21.848	22.211	22.576	22.945
20	21.503	21.872	22.244	22.619	22.998	23.380	23.765	24.153
Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	125	126	127	128	129	130	131	132
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	1.227	1.247	1.267	1.287	1.307	1.327	1.348	1.368
2	2.454	2.494	2.534	2.574	2.614	2.655	2.696	2.737
3	3.682	3.741	3.800	3.860	3.921	3.982	4.043	4.105
4	4.909	4.988	5.067	5.147	5.228	5.309	5.391	5.474
5	6.136	6.235	6.334	6.434	6.535	6.637	6.739	6.842
6	7.363	7.481	7.601	7.721	7.842	7.964	8.087	8.211
7	8.590	8.728	8.867	9.008	9.149	9.291	9.435	9.579
8	9.817	9.975	10.134	10.294	10.456	10.619	10.783	10.948
9	11.045	11.222	11.401	11.581	11.763	11.946	12.130	12.316
10	12.272	12.469	12.668	12.868	13.070	13.273	13.478	13.685
11	13.499	13.716	13.934	14.155	14.377	14.601	14.826	15.053
12	14.726	14.963	15.201	15.442	15.684	15.928	16.174	16.422
13	15.953	16.210	16.468	16.728	16.991	17.255	17.522	17.790
14	17.181	17.457	17.735	18.015	18.298	18.582	18.869	19.159
15	18.408	18.704	19.002	19.302	19.605	19.910	20.217	20.527
16	19.635	19.950	20.268	20.589	20.912	21.237	21.565	21.896
17	20.862	21.197	21.535	21.876	22.219	22.564	22.913	23.264
18	22.089	22.444	22.802	23.162	23.526	23.892	24.261	24.633
19	23.316	23.691	24.069	24.449	24.833	25.219	25.609	26.001
20	24.544	24.938	25.335	25.736	26.140	26.546	26.956	27.370

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	133	134	135	136	137	138	139	140
	költartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	1.389	1.410	1.431	1.453	1.474	1.496	1.517	1.539
2	2.779	2.821	2.863	2.905	2.948	2.991	3.035	3.079
3	4.168	4.231	4.294	4.358	4.422	4.487	4.552	4.618
4	5.557	5.641	5.726	5.811	5.896	5.983	6.070	6.158
5	6.946	7.051	7.157	7.263	7.371	7.479	7.587	7.697
6	8.336	8.462	8.588	8.716	8.845	8.974	9.105	9.236
7	9.725	9.872	10.020	10.169	10.319	10.470	10.622	10.776
8	11.114	11.282	11.451	11.621	11.793	11.966	12.140	12.315
9	12.504	12.692	12.883	13.074	13.267	13.461	13.657	13.854
10	13.893	14.103	14.314	14.527	14.741	14.957	15.175	15.394
11	15.282	15.513	15.745	15.979	16.215	16.453	16.692	16.933
12	16.671	16.923	17.177	17.432	17.689	17.949	18.210	18.473
13	18.061	18.333	18.608	18.885	19.163	19.444	19.727	20.012
14	19.450	19.744	20.039	20.337	20.638	20.940	21.245	21.551
15	20.839	21.154	21.471	21.790	22.112	22.436	22.762	23.091
16	22.229	22.564	22.902	23.243	23.586	23.931	24.280	24.630
17	23.618	23.974	24.334	24.695	25.060	25.427	25.797	26.169
18	25.007	25.385	25.765	26.148	26.534	26.923	27.314	27.709
19	26.397	26.795	27.196	27.601	28.008	28.418	28.832	29.248
20	27.786	28.205	28.628	29.053	29.482	29.914	30.349	30.788

Fenyőrönkők köbtartalma felső átmérők szerint.

Ezzel a táblával a rönkők valódi vagyis a valóságos középátmérőnek megfelelő köbtartalma a felső vagyis vékonyabb átmérő után kereshető ki. Az eredmény csak megközelítő, de a gyakorlati ezélnak megfelelő. E tábla a magyar államerdők kezelésénél hivatalosan használtatik.

Felső átmérő centiméter	Hosszuság méterekben				Felső átmérő centiméter	Hosszuság méterekben			
	3	4	5	6		3	4	5	6
	köbtartalom köbméterekben					köbtartalom köbméterekben			
13	0.05	0.06	0.08	0.10	57	0.83	1.13	1.43	1.75
14	0.05	0.07	0.09	0.12	58	0.85	1.17	1.48	1.81
15	0.06	0.08	0.11	0.14	59	0.88	1.21	1.53	1.87
16	0.07	0.10	0.13	0.16	60	0.91	1.25	1.58	1.93
17	0.08	0.11	0.14	0.18	61	0.94	1.29	1.63	2.00
18	0.09	0.12	0.16	0.20	62	0.97	1.33	1.69	2.07
19	0.10	0.14	0.17	0.22	63	1.00	1.37	1.75	2.13
20	0.11	0.15	0.19	0.24	64	1.03	1.41	1.80	2.19
21	0.12	0.16	0.21	0.26	65	1.06	1.46	1.85	2.26
22	0.13	0.18	0.23	0.28	66	1.10	1.50	1.91	2.33
23	0.14	0.19	0.25	0.30	67	1.13	1.54	1.96	2.40
24	0.15	0.21	0.27	0.33	68	1.16	1.59	2.02	2.46
25	0.16	0.22	0.29	0.36	69	1.19	1.63	2.08	2.52
26	0.18	0.25	0.32	0.39	70	1.23	1.67	2.13	2.60
27	0.20	0.27	0.35	0.42	71	1.26	1.72	2.19	2.67
28	0.21	0.29	0.37	0.45	72	1.30	1.77	2.25	2.74
29	0.22	0.31	0.39	0.48	73	1.33	1.82	2.31	2.82
30	0.24	0.33	0.42	0.51	74	1.37	1.87	2.37	2.89
31	0.25	0.35	0.45	0.54	75	1.40	1.92	2.43	2.96
32	0.27	0.37	0.47	0.57	76	1.44	1.97	2.49	3.04
33	0.29	0.39	0.50	0.61	77	1.48	2.02	2.56	3.11
34	0.30	0.42	0.53	0.64	78	1.52	2.07	2.62	3.19
35	0.32	0.44	0.56	0.68	79	1.55	2.12	2.69	3.27
36	0.34	0.47	0.59	0.72	80	1.59	2.17	2.75	3.35
37	0.35	0.50	0.62	0.75	81	1.63	2.22	2.82	3.43
38	0.37	0.52	0.65	0.79	82	1.67	2.27	2.88	3.51
39	0.39	0.55	0.68	0.83	83	1.71	2.33	2.95	3.59
40	0.41	0.58	0.72	0.87	84	1.75	2.38	3.02	3.67
41	0.44	0.61	0.76	0.92	85	1.80	2.44	3.09	3.76
42	0.46	0.64	0.80	0.97	86	1.84	2.49	3.16	3.84
43	0.48	0.66	0.84	1.02	87	1.88	2.55	3.23	3.93
44	0.50	0.69	0.88	1.07	88	1.92	2.61	3.30	4.02
45	0.52	0.72	0.92	1.12	89	1.96	2.67	3.37	4.10
46	0.55	0.75	0.96	1.17	90	2.01	2.73	3.45	4.19
47	0.57	0.79	1.00	1.22	91	2.05	2.79	3.52	4.28
48	0.59	0.80	1.04	1.27	92	2.10	2.85	3.60	4.37
49	0.62	0.85	1.08	1.32	93	2.14	2.91	3.67	4.46
50	0.64	0.88	1.12	1.38	94	2.18	2.97	3.75	4.55
51	0.67	0.92	1.16	1.43	95	2.23	3.03	3.83	4.65
52	0.69	0.95	1.20	1.48	96	2.28	3.09	3.90	4.74
53	0.72	0.99	1.24	1.53	97	2.32	3.15	3.98	4.84
54	0.74	1.02	1.28	1.59	98	2.37	3.22	4.06	4.93
55	0.77	1.06	1.33	1.64	99	2.41	3.27	4.14	5.02
56	0.80	1.09	1.38	1.70	100	2.46	3.34	4.22	5.12

Kőbözötáblák, rudak, suhángok kőbözésére az alsó átmérők segélyével.

E táblák használatánál az alsó átmérő a vágás lap felett 0.1 méter magasságban veendő. Pontos eredményt e táblák különösen lücszenyőrudak kőbözésénél nyújtanak, de használhatók más fanemek kőbtartalmának kiszámítására is.

(Pressler szerint.)

Vastagsági osztály	I. 2 cm		II. 3 cm		III. 4 cm		IV. 5 centiméter		V. 6 centiméter			
	2 m alól	2 m és azon felül	4 m alul	4 m és azon felül	5 méteren alul	5 m és azon felül	5 méteren alul	5—7 m	7 méteren felül	5 méteren alul	5—7 m	7 méteren felül
Darab-szám.	kőbtartalom (a csucscsal együtt) köbméterekben											
10	0.002	0.005	0.01	0.02	0.02	0.04	0.03	0.07	0.09	0.05	0.09	0.14
50	0.01	0.03	0.05	0.09	0.11	0.20	0.16	0.33	0.47	0.27	0.46	0.70
100	0.02	0.05	0.10	0.18	0.21	0.39	0.33	0.66	0.93	0.54	0.93	1.39
Vastagsági osztály	VI. 7-től 9 cm-érig			VII. 10-től 12 cm-érig			VIII. 13—15 cm-érig					
	6 m-en alul	6—8 m-ig	8 m-en felül	9 m-en alul	9—12 m-ig	12 m-en felül	11 m-en alul	11—15 m-ig	15 m-en felül			
Darab-szám	kőbtartalom (a csucscsal együtt) köbméterekben											
1	0.01	0.02	0.03	0.04	0.05	0.08	0.09	0.11	0.14			
2	0.02	0.03	0.05	0.07	0.10	0.15	0.17	0.21	0.28			
3	0.03	0.05	0.08	0.11	0.15	0.23	0.26	0.32	0.42			
4	0.04	0.07	0.11	0.14	0.20	0.30	0.34	0.42	0.56			
5	0.06	0.09	0.14	0.18	0.25	0.38	0.43	0.53	0.70			
6	0.07	0.10	0.16	0.21	0.30	0.45	0.51	0.63	0.84			
7	0.08	0.12	0.19	0.25	0.35	0.53	0.60	0.74	0.98			
8	0.09	0.14	0.22	0.28	0.40	0.60	0.68	0.84	1.12			
9	0.10	0.15	0.24	0.32	0.45	0.68	0.77	0.95	1.26			
10	0.11	0.17	0.27	0.35	0.50	0.75	0.85	1.05	1.40			
20	0.22	0.34	0.54	0.70	1.00	1.50	1.70	2.10	2.80			
30	0.33	0.51	0.81	1.05	1.50	2.25	2.55	3.15	4.20			
40	0.44	0.68	1.08	1.40	2.00	3.00	3.40	4.20	5.60			
50	0.55	0.85	1.35	1.75	2.50	3.75	4.25	5.25	7.00			
60	0.66	1.02	1.62	2.10	3.00	4.50	5.10	6.30	8.40			
70	0.77	1.19	1.89	2.45	3.50	5.25	5.95	7.35	9.80			
80	0.88	1.36	2.16	2.80	4.00	6.00	6.80	8.40	11.20			
90	0.99	1.53	2.43	3.15	4.50	6.75	7.65	9.45	12.60			
100	1.10	1.70	2.70	3.50	5.00	7.50	8.50	10.50	14.00			

Fűrészelt vagy faragott fák köbtartalma.

Ezen táblákból mindenféle szabályosan faragott vagy fűrészelt faválaszték köbtartalmát meg lehet határozni, a következő módon:

a) szabályos négyszögű keresztmetszettel bíró tárgyknál a szélességből levonjuk a vastagságot, és ezen mérettel és a vastagsággal bemenve a táblába, az itt nyert számot, mely egy méter hosszú darab köbtartalmát adja, a méterekben kifejezett egész hosszúsággal szorozzuk. Pld. egy 6 m hosszú, 35 cm széles és 5 cm vastag padló köbtartalmát megtaláljuk, ha a függőleges hasábok közül a $35-5 = 30$ -asnak és a vízszintes sorok közül az 5-ösnek megfelelő számot $= 0.0175$ -öt 6-al szorozzuk, nyervén $0.0175 \times 6 = 0.1050$ köbmétert. Hasonló módon számíthatjuk ki egy 5 m hosszú, 5 cm széles és 2 cm vastag lécznek köbtartalmát is, ha a $(5-2)$ 3-as hasábnak és 2-ös sornak megfelelő számot (0.0010) 5-el szorozzuk: $0.0010 \times 5 = 0.0050$ köbméter.

Ha a vastagság vagy a szélesség nem egész, hanem egész és tizedcentiméterekben volna adva, akkor ezt a méretet 10-el szorozzuk, s azután szigoruan a fennebb leírt módon járva el, a nyert eredményt 10-el osztjuk. Pld. egy 6 m h., 26 cm sz. és 2.5 cm vastag deszka köbtartalmát megtaláljuk, ha a kérdéses deszkát 26 cm széles és 25 cm vastagnak tekintvén, az $(26-25 = 1)$ -es hasábnak és 25-ös sornak megfelelő számot (0.0650) 6-al szorozzuk $= 0.0650 \times 6 = 0.3900$, és ezt az eredményt 10-el osztjuk $= 0.390 : 10 = 0.0390$, mely szám a kérdéses deszka köbtartalmát adja.

Ha a vastagság és a szélesség is egész és tizedcentiméterekben van adva, akkor mindkét méretet szorozzuk 10-el és az így nyert eredményt 100-al osztjuk. Pld.: Egy 4 m h., 2.5 cm v. 3.5 cm széles lécz köbtartalma $= ?$ A 10-es hasáb $(35-25 = 10)$ és a 25-ös sornak megfelelő szám $= 0.0875$: ezt szorozva 4-el: $0.0875 \times 4 = 0.3500$ és osztva 100-al: $0.3500 : 100 = 0.0035$ köbméter a kérdéses lécz köbtartalma.

Ha a vastagság a táblában található legnagyobb vastagságot (50 cm.) túlhaladja, vagy ha a szélesség oly nagy, hogy a vastagság levonása után is nagyobb számot ad 50-nél, akkor előbb az illető méretet felezzük, s azután az e szerint kikeresett köbtartalmat kétféleképp szorozzuk. Pld. egy 7 m hosszú, 54 cm vastag és 65 cm széles gerenda köbtartalmát találjuk, ha a $(65 - \frac{54}{2} = 38)$ -as hasáb és 27-es sornak megfelelő számot, előbb 7-el és azután 2-vel szorozzuk $= 0.1755 \times 7 \times 2 = 2.457$ köbméter. Ha mindkét méretet kellene felezni vagy más alkalmas számmal osztani, akkor az eredményt 4-el vagy az illető szám négyzetével szorozzuk.

b) Négy oldalról megfaragott, de él nélküli gerendák köbtartalmát az előbbiek szerint keressük ki, az eredményből azonban le kell vonnunk egy lécz köbtartalmát, melynek szélessége és vastagsága egyenlő a lecsonkítás szélességével. Pld. egy 3 m hosszú, 25 cm vastag, 30 cm magas és 5 cm szélesen leélezett gerenda köbtartalmát pontosan a következő módon nyerjük: az ép élű gerenda köbtartalma az 5-ös hasáb és 25-ös sor szerint $= 0.0750 \times 3 = 0.2250$ kbm.; egy 5 cm vastag és széles léczé pedig ugyancsak a 3 m hosszúság mellett a 0-al jelzett hasáb és az 5-ös sor szerint $= 0.0025 \times 3 = 0.0075$ kbm.; a leélezett gerenda köbtartalma tehát egyenlő e kettő különbségével, vagyis: $0.2250 - 0.0075 = 0.2175$ köbméterrel. Ugyanily módon köbözhetők a durván, azaz gömbölyű éllel faragott gerendák is.

c) Trapez kereszt szelvényű fák köbözésénél szélesség gyanánt a középszélesség veendő, és ennek és a vastagságnak segítségével a köbtartalom az a) pont alatt elmondottak szerint keresendő ki. Például egy 2.4 méter hosszú, fent 16, alant 24 cm széles és 15 cm magas trapez-alaku ászokfa köbtartalma egyenlő egy ugyanily hosszú és magas, de $\frac{16+24}{2} = 20$ cmt. széles gerendáéval, mely az 5-ös hasáb és 15-ös sor szerint $= 0.0300 \times 2.4 = 0.072$ köbméter.

d) Három élű fákknál a szélességnek vagy pedig az erősebb vastagságnak fele vétetik, és ezen félmérettel és a másik egész mérettel a köbtartalom úgy kerestetik ki, mint a négyélű fákknál. Pld. egy 6 m hosszú, 22 cm széles 12 cm magas háromélű parkánylécz köbtartalma az 1-es hasáb és 11-es sor vagy a 16-os hasáb és 6-os sor szerint $\times 0.0132 \times 5 = 0.0660$ köbméter.

e) Kórszelvény alakú keresztmetszettel bíró fákknál az egész szélesség és a magasságnak két harmada, vagy az egész magasság és a szélességnek két harmada veendő, s azután a köbtartalom úgy keresendő ki, mint a négyélű fákknál. Pld. egy 6 m hosszú, 30 cm széles, és 6 cm vastag szélészka köbtartalma a $(20-6 = 14)$ -es hasáb és 6-os sor, vagy a $(30-4 = 26)$ -os hasáb és 4-es sor szerint $= 0.0120 \times 6 = 0.072$ köbméter.

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben							Vastagság centiméter
	0	1	2	3	4	5	6	
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0001	0.0002	0.0003	0.0004	0.0005	0.0006	0.0007	1
1.5	0.0002	0.0004	0.0005	0.0007	0.0008	0.0010	0.0011	1.5
2	0.0004	0.0006	0.0008	0.0010	0.0012	0.0014	0.0016	2
2.5	0.0006	0.0009	0.0011	0.0014	0.0016	0.0019	0.0021	2.5
3	0.0009	0.0012	0.0015	0.0018	0.0021	0.0024	0.0027	3
3.5	0.0012	0.0016	0.0019	0.0023	0.0026	0.0030	0.0033	3.5
4	0.0016	0.0020	0.0024	0.0028	0.0032	0.0036	0.0040	4
4.5	0.0020	0.0025	0.0029	0.0034	0.0038	0.0043	0.0047	4.5
5	0.0025	0.0030	0.0035	0.0040	0.0045	0.0050	0.0055	5
6	0.0036	0.0042	0.0048	0.0054	0.0060	0.0066	0.0072	6
7	0.0049	0.0056	0.0063	0.0070	0.0077	0.0084	0.0091	7
8	0.0064	0.0072	0.0080	0.0088	0.0096	0.0104	0.0112	8
9	0.0081	0.0090	0.0099	0.0108	0.0117	0.0126	0.0135	9
10	0.0100	0.0110	0.0120	0.0130	0.0140	0.0150	0.0160	10
11	0.0121	0.0132	0.0143	0.0154	0.0165	0.0176	0.0187	11
12	0.0144	0.0156	0.0168	0.0180	0.0192	0.0204	0.0216	12
13	0.0169	0.0182	0.0195	0.0208	0.0221	0.0234	0.0247	13
14	0.0196	0.0210	0.0224	0.0238	0.0252	0.0266	0.0280	14
15	0.0225	0.0240	0.0255	0.0270	0.0285	0.0300	0.0315	15
16	0.0256	0.0272	0.0288	0.0304	0.0320	0.0336	0.0352	16
17	0.0289	0.0306	0.0323	0.0340	0.0357	0.0374	0.0391	17
18	0.0324	0.0342	0.0360	0.0378	0.0396	0.0414	0.0432	18
19	0.0361	0.0380	0.0399	0.0418	0.0437	0.0456	0.0475	19
20	0.0400	0.0420	0.0440	0.0460	0.0480	0.0500	0.0520	20
21	0.0441	0.0462	0.0483	0.0504	0.0525	0.0546	0.0567	21
22	0.0484	0.0506	0.0528	0.0550	0.0572	0.0594	0.0616	22
23	0.0529	0.0552	0.0575	0.0598	0.0621	0.0644	0.0667	23
24	0.0576	0.0600	0.0624	0.0648	0.0672	0.0696	0.0720	24
25	0.0625	0.0650	0.0675	0.0700	0.0725	0.0750	0.0775	25
26	0.0676	0.0702	0.0728	0.0754	0.0780	0.0806	0.0832	26
27	0.0729	0.0756	0.0783	0.0810	0.0837	0.0864	0.0891	27
28	0.0784	0.0812	0.0840	0.0868	0.0896	0.0924	0.0952	28
29	0.0841	0.0870	0.0899	0.0928	0.0957	0.0986	0.1015	29
30	0.0900	0.0930	0.0960	0.0990	0.1020	0.1050	0.1080	30
31	0.0961	0.0992	0.1023	0.1054	0.1085	0.1116	0.1147	31
32	0.1024	0.1056	0.1088	0.1120	0.1152	0.1184	0.1216	32
33	0.1089	0.1122	0.1155	0.1188	0.1221	0.1254	0.1287	33
34	0.1156	0.1190	0.1224	0.1258	0.1292	0.1326	0.1360	34
35	0.1225	0.1260	0.1295	0.1330	0.1365	0.1400	0.1435	35
36	0.1296	0.1332	0.1368	0.1404	0.1440	0.1476	0.1512	36
37	0.1369	0.1406	0.1443	0.1480	0.1517	0.1554	0.1591	37
38	0.1444	0.1482	0.1520	0.1558	0.1596	0.1634	0.1672	38
39	0.1521	0.1560	0.1599	0.1638	0.1677	0.1716	0.1755	39
40	0.1600	0.1640	0.1680	0.1720	0.1760	0.1800	0.1840	40
41	0.1681	0.1722	0.1763	0.1804	0.1845	0.1886	0.1927	41
42	0.1764	0.1806	0.1848	0.1890	0.1932	0.1974	0.2016	42
43	0.1849	0.1892	0.1935	0.1978	0.2021	0.2064	0.2107	43
44	0.1936	0.1980	0.2024	0.2068	0.2112	0.2156	0.2200	44
45	0.2025	0.2070	0.2115	0.2160	0.2205	0.2250	0.2295	45
46	0.2116	0.2162	0.2208	0.2254	0.2300	0.2346	0.2392	46
47	0.2209	0.2256	0.2303	0.2350	0.2397	0.2444	0.2491	47
48	0.2304	0.2352	0.2400	0.2448	0.2496	0.2544	0.2592	48
49	0.2401	0.2450	0.2499	0.2548	0.2597	0.2646	0.2695	49
50	0.2500	0.2550	0.2600	0.2650	0.2700	0.2750	0.2800	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben						Vastagság centimer	
	7	8	9	10	11	12		13
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0008	0.0009	0.0010	0.0011	0.0012	0.0013	0.0014	1
1.5	0.0013	0.0014	0.0016	0.0017	0.0019	0.0020	0.0022	1.5
2	0.0018	0.0020	0.0022	0.0024	0.0026	0.0028	0.0030	2
2.5	0.0024	0.0026	0.0029	0.0031	0.0034	0.0036	0.0039	2.5
3	0.0030	0.0033	0.0036	0.0039	0.0042	0.0045	0.0048	3
3.5	0.0037	0.0040	0.0044	0.0047	0.0051	0.0054	0.0058	3.5
4	0.0044	0.0048	0.0052	0.0056	0.0060	0.0064	0.0068	4
4.5	0.0052	0.0056	0.0061	0.0065	0.0070	0.0074	0.0079	4.5
5	0.0060	0.0065	0.0070	0.0075	0.0080	0.0085	0.0090	5
6	0.0078	0.0084	0.0090	0.0096	0.0102	0.0108	0.0114	6
7	0.0098	0.0105	0.0112	0.0119	0.0126	0.0133	0.0140	7
8	0.0120	0.0128	0.0136	0.0144	0.0152	0.0160	0.0168	8
9	0.0144	0.0153	0.0162	0.0171	0.0180	0.0189	0.0198	9
10	0.0170	0.0180	0.0190	0.0200	0.0210	0.0220	0.0230	10
11	0.0198	0.0209	0.0220	0.0231	0.0242	0.0253	0.0264	11
12	0.0228	0.0240	0.0252	0.0264	0.0276	0.0288	0.0300	12
13	0.0260	0.0273	0.0286	0.0299	0.0312	0.0325	0.0338	13
14	0.0294	0.0308	0.0322	0.0336	0.0350	0.0364	0.0378	14
15	0.0330	0.0345	0.0360	0.0375	0.0390	0.0405	0.0420	15
16	0.0368	0.0384	0.0400	0.0416	0.0432	0.0448	0.0464	16
17	0.0408	0.0425	0.0442	0.0459	0.0476	0.0493	0.0510	17
18	0.0450	0.0468	0.0486	0.0504	0.0522	0.0540	0.0558	18
19	0.0494	0.0513	0.0532	0.0551	0.0570	0.0589	0.0608	19
20	0.0540	0.0560	0.0580	0.0600	0.0620	0.0640	0.0660	20
21	0.0588	0.0609	0.0630	0.0651	0.0672	0.0693	0.0714	21
22	0.0638	0.0660	0.0682	0.0704	0.0726	0.0748	0.0770	22
23	0.0690	0.0713	0.0736	0.0759	0.0782	0.0805	0.0828	23
24	0.0744	0.0768	0.0792	0.0816	0.0840	0.0864	0.0888	24
25	0.0800	0.0825	0.0850	0.0875	0.0900	0.0925	0.0950	25
26	0.0858	0.0884	0.0910	0.0936	0.0962	0.0988	0.1014	26
27	0.0918	0.0945	0.0972	0.0999	0.1026	0.1053	0.1080	27
28	0.0980	0.1008	0.1036	0.1064	0.1092	0.1120	0.1148	28
29	0.1044	0.1073	0.1102	0.1131	0.1160	0.1189	0.1218	29
30	0.1110	0.1140	0.1170	0.1200	0.1230	0.1260	0.1290	30
31	0.1178	0.1209	0.1240	0.1271	0.1302	0.1333	0.1364	31
32	0.1248	0.1280	0.1312	0.1344	0.1376	0.1408	0.1440	32
33	0.1320	0.1353	0.1386	0.1419	0.1452	0.1485	0.1518	33
34	0.1394	0.1428	0.1462	0.1496	0.1530	0.1564	0.1598	34
35	0.1470	0.1505	0.1540	0.1575	0.1610	0.1645	0.1680	35
36	0.1548	0.1584	0.1620	0.1656	0.1692	0.1728	0.1764	36
37	0.1628	0.1665	0.1702	0.1739	0.1776	0.1813	0.1850	37
38	0.1710	0.1748	0.1786	0.1824	0.1862	0.1900	0.1938	38
39	0.1794	0.1833	0.1872	0.1911	0.1950	0.1989	0.2028	39
40	0.1880	0.1920	0.1960	0.2000	0.2040	0.2080	0.2120	40
41	0.1968	0.2009	0.2050	0.2091	0.2132	0.2173	0.2214	41
42	0.2058	0.2100	0.2142	0.2184	0.2226	0.2268	0.2310	42
43	0.2150	0.2193	0.2236	0.2279	0.2322	0.2365	0.2408	43
44	0.2244	0.2288	0.2332	0.2376	0.2420	0.2464	0.2508	44
45	0.2340	0.2385	0.2430	0.2475	0.2520	0.2565	0.2610	45
46	0.2438	0.2484	0.2530	0.2576	0.2622	0.2668	0.2714	46
47	0.2538	0.2585	0.2632	0.2679	0.2726	0.2773	0.2820	47
48	0.2640	0.2688	0.2736	0.2784	0.2832	0.2880	0.2928	48
49	0.2744	0.2793	0.2842	0.2891	0.2940	0.2989	0.3038	49
50	0.2850	0.2900	0.2950	0.3000	0.3050	0.3100	0.3150	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben							Vastagság centiméter
	14	15	16	17	18	19	20	
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0015	0.0016	0.0017	0.0018	0.0019	0.0020	0.0021	1
1.5	0.0023	0.0025	0.0026	0.0028	0.0029	0.0031	0.0032	1.5
2	0.0032	0.0034	0.0036	0.0038	0.0040	0.0042	0.0044	2
2.5	0.0041	0.0044	0.0046	0.0049	0.0051	0.0054	0.0056	2.5
3	0.0051	0.0054	0.0057	0.0060	0.0063	0.0066	0.0069	3
3.5	0.0061	0.0065	0.0068	0.0072	0.0075	0.0079	0.0082	3.5
4	0.0072	0.0076	0.0080	0.0084	0.0088	0.0092	0.0096	4
4.5	0.0083	0.0088	0.0092	0.0097	0.0101	0.0106	0.0110	4.5
5	0.0095	0.0100	0.0105	0.0110	0.0115	0.0120	0.0125	5
6	0.0120	0.0126	0.0132	0.0138	0.0144	0.0150	0.0156	6
7	0.0147	0.0154	0.0161	0.0168	0.0175	0.0182	0.0189	7
8	0.0176	0.0184	0.0192	0.0200	0.0208	0.0216	0.0224	8
9	0.0207	0.0216	0.0225	0.0234	0.0243	0.0252	0.0261	9
10	0.0240	0.0250	0.0260	0.0270	0.0280	0.0290	0.0300	10
11	0.0275	0.0386	0.0297	0.0308	0.0319	0.0330	0.0341	11
12	0.0312	0.0324	0.0336	0.0348	0.0360	0.0372	0.0384	12
13	0.0351	0.0364	0.0377	0.0390	0.0403	0.0416	0.0429	13
14	0.0392	0.0406	0.0420	0.0434	0.0448	0.0462	0.0476	14
15	0.0435	0.0450	0.0465	0.0480	0.0495	0.0510	0.0525	15
16	0.0480	0.0496	0.0512	0.0528	0.0544	0.0560	0.0576	16
17	0.0527	0.0544	0.0561	0.0578	0.0595	0.0612	0.0629	17
18	0.0576	0.0594	0.0612	0.0630	0.0648	0.0666	0.0684	18
19	0.0627	0.0646	0.0665	0.0684	0.0703	0.0722	0.0741	19
20	0.0680	0.0700	0.0720	0.0740	0.0760	0.0780	0.0800	20
21	0.0735	0.0756	0.0777	0.0798	0.0819	0.0840	0.0861	21
22	0.0792	0.0814	0.0836	0.0858	0.0880	0.0902	0.0924	22
23	0.0851	0.0874	0.0897	0.0920	0.0943	0.0966	0.0989	23
24	0.0912	0.0936	0.0960	0.0984	0.1008	0.1032	0.1056	24
25	0.0975	0.1000	0.1025	0.1050	0.1075	0.1100	0.1125	25
26	0.1040	0.1066	0.1092	0.1118	0.1144	0.1170	0.1196	26
27	0.1107	0.1134	0.1161	0.1188	0.1215	0.1242	0.1269	27
28	0.1176	0.1204	0.1232	0.1260	0.1288	0.1316	0.1344	28
29	0.1247	0.1276	0.1305	0.1334	0.1363	0.1392	0.1421	29
30	0.1320	0.1350	0.1380	0.1410	0.1440	0.1470	0.1500	30
31	0.1395	0.1426	0.1457	0.1488	0.1519	0.1550	0.1581	31
32	0.1472	0.1504	0.1536	0.1568	0.1600	0.1632	0.1664	32
33	0.1551	0.1584	0.1617	0.1650	0.1683	0.1716	0.1749	33
34	0.1632	0.1666	0.1700	0.1734	0.1768	0.1802	0.1836	34
35	0.1715	0.1750	0.1785	0.1820	0.1855	0.1890	0.1925	35
36	0.1800	0.1836	0.1872	0.1908	0.1944	0.1980	0.2016	36
37	0.1887	0.1924	0.1961	0.1998	0.2035	0.2072	0.2109	37
38	0.1976	0.2014	0.2052	0.2090	0.2128	0.2166	0.2204	38
39	0.2067	0.2106	0.2145	0.2184	0.2223	0.2262	0.2301	39
40	0.2160	0.2200	0.2240	0.2280	0.2320	0.2360	0.2400	40
41	0.2255	0.2296	0.2337	0.2378	0.2419	0.2460	0.2501	41
42	0.2352	0.2394	0.2436	0.2478	0.2520	0.2562	0.2604	42
43	0.2451	0.2494	0.2537	0.2580	0.2623	0.2666	0.2709	43
44	0.2552	0.2596	0.2640	0.2684	0.2728	0.2772	0.2816	44
45	0.2655	0.2700	0.2745	0.2790	0.2835	0.2880	0.2925	45
46	0.2760	0.2806	0.2852	0.2898	0.2944	0.2990	0.3036	46
47	0.2867	0.2914	0.2961	0.3008	0.3055	0.3102	0.3149	47
48	0.2976	0.3024	0.3072	0.3120	0.3168	0.3216	0.3264	48
49	0.3087	0.3136	0.3185	0.3234	0.3283	0.3332	0.3381	49
50	0.3200	0.3250	0.3300	0.3350	0.3400	0.3450	0.3500	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben							Vastagság centiméter
	21	22	23	24	25	26	27	
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0022	0.0023	0.0024	0.0025	0.0026	0.0027	0.0028	1
1.5	0.0034	0.0035	0.0037	0.0038	0.0040	0.0041	0.0043	1.5
2	0.0046	0.0048	0.0050	0.0052	0.0054	0.0056	0.0058	2
2.5	0.0059	0.0061	0.0064	0.0066	0.0069	0.0071	0.0074	2.5
3	0.0072	0.0075	0.0078	0.0081	0.0084	0.0087	0.0090	3
3.5	0.0086	0.0089	0.0093	0.0096	0.0100	0.0103	0.0107	3.5
4	0.0100	0.0104	0.0108	0.0112	0.0116	0.0120	0.0124	4
4.5	0.0115	0.0119	0.0124	0.0128	0.0133	0.0137	0.0142	4.5
5	0.0130	0.0135	0.0140	0.0145	0.0150	0.0155	0.0160	5
6	0.0162	0.0168	0.0174	0.0180	0.0186	0.0192	0.0198	6
7	0.0196	0.0203	0.0210	0.0217	0.0224	0.0231	0.0238	7
8	0.0232	0.0240	0.0248	0.0256	0.0264	0.0272	0.0280	8
9	0.0270	0.0279	0.0288	0.0297	0.0306	0.0315	0.0324	9
10	0.0310	0.0320	0.0330	0.0340	0.0350	0.0360	0.0370	10
11	0.0352	0.0363	0.0374	0.0385	0.0396	0.0407	0.0418	11
12	0.0396	0.0408	0.0420	0.0432	0.0444	0.0456	0.0468	12
13	0.0442	0.0455	0.0468	0.0481	0.0494	0.0507	0.0520	13
14	0.0490	0.0504	0.0518	0.0532	0.0546	0.0560	0.0574	14
15	0.0540	0.0555	0.0570	0.0585	0.0600	0.0615	0.0630	15
16	0.0592	0.0608	0.0624	0.0640	0.0656	0.0672	0.0688	16
17	0.0646	0.0663	0.0680	0.0697	0.0714	0.0731	0.0748	17
18	0.0702	0.0720	0.0738	0.0756	0.0774	0.0792	0.0810	18
19	0.0760	0.0779	0.0798	0.0817	0.0836	0.0855	0.0874	19
20	0.0820	0.0840	0.0860	0.0880	0.0900	0.0920	0.0940	20
21	0.0882	0.0903	0.0924	0.0945	0.0966	0.0987	0.1008	21
22	0.0946	0.0968	0.0990	0.1012	0.1034	0.1056	0.1078	22
23	0.1012	0.1035	0.1058	0.1081	0.1104	0.1127	0.1150	23
24	0.1080	0.1104	0.1128	0.1152	0.1176	0.1200	0.1224	24
25	0.1150	0.1175	0.1200	0.1225	0.1250	0.1275	0.1300	25
26	0.1222	0.1248	0.1274	0.1300	0.1326	0.1352	0.1378	26
27	0.1296	0.1323	0.1350	0.1377	0.1404	0.1431	0.1458	27
28	0.1372	0.1400	0.1428	0.1456	0.1484	0.1512	0.1540	28
29	0.1450	0.1479	0.1508	0.1537	0.1566	0.1595	0.1624	29
30	0.1530	0.1560	0.1590	0.1620	0.1650	0.1680	0.1710	30
31	0.1612	0.1643	0.1674	0.1705	0.1736	0.1767	0.1798	31
32	0.1696	0.1728	0.1760	0.1792	0.1824	0.1856	0.1888	32
33	0.1782	0.1815	0.1848	0.1881	0.1914	0.1947	0.1980	33
34	0.1870	0.1904	0.1938	0.1972	0.2006	0.2040	0.2074	34
35	0.1960	0.1995	0.2030	0.2065	0.2100	0.2135	0.2170	35
36	0.2052	0.2088	0.2124	0.2160	0.2196	0.2232	0.2268	36
37	0.2146	0.2183	0.2220	0.2257	0.2294	0.2331	0.2368	37
38	0.2242	0.2280	0.2318	0.2356	0.2394	0.2432	0.2470	38
39	0.2340	0.2379	0.2418	0.2457	0.2496	0.2535	0.2574	39
40	0.2440	0.2480	0.2520	0.2560	0.2600	0.2640	0.2680	40
41	0.2542	0.2583	0.2624	0.2665	0.2706	0.2747	0.2788	41
42	0.2646	0.2688	0.2730	0.2772	0.2814	0.2856	0.2898	42
43	0.2752	0.2795	0.2838	0.2881	0.2924	0.2967	0.3010	43
44	0.2860	0.2904	0.2948	0.2992	0.3036	0.3080	0.3124	44
45	0.2970	0.3015	0.3060	0.3105	0.3150	0.3195	0.3240	45
46	0.3082	0.3128	0.3174	0.3220	0.3266	0.3312	0.3358	46
47	0.3196	0.3243	0.3290	0.3337	0.3384	0.3431	0.3478	47
48	0.3312	0.3360	0.3408	0.3456	0.3504	0.3552	0.3600	48
49	0.3430	0.3479	0.3528	0.3577	0.3626	0.3675	0.3724	49
50	0.3550	0.3600	0.3650	0.3700	0.3750	0.3800	0.3850	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben								Vastagság centiméter
	28	29	30	31	32	33	34	35	
	egy méter hosszú darab kőbirtalma köbméterekben								
1	0.0029	0.0030	0.0031	0.0032	0.0033	0.0034	0.0035	0.0036	1
1.5	0.0044	0.0046	0.0047	0.0049	0.0050	0.0052	0.0053	0.0055	1.5
2	0.0060	0.0062	0.0064	0.0066	0.0068	0.0070	0.0072	0.0074	2
2.5	0.0076	0.0079	0.0081	0.0084	0.0086	0.0089	0.0091	0.0094	2.5
3	0.0093	0.0096	0.0099	0.0102	0.0105	0.0108	0.0111	0.0114	3
3.5	0.0110	0.0114	0.0117	0.0121	0.0124	0.0128	0.0131	0.0135	3.5
4	0.0128	0.0132	0.0136	0.0140	0.0144	0.0148	0.0152	0.0156	4
4.5	0.0146	0.0151	0.0155	0.0160	0.0164	0.0169	0.0173	0.0178	4.5
5	0.0165	0.0170	0.0175	0.0180	0.0185	0.0190	0.0195	0.0200	5
6	0.0204	0.0210	0.0216	0.0222	0.0228	0.0234	0.0240	0.0246	6
7	0.0245	0.0252	0.0259	0.0266	0.0273	0.0280	0.0287	0.0294	7
8	0.0288	0.0296	0.0304	0.0312	0.0320	0.0328	0.0336	0.0344	8
9	0.0333	0.0342	0.0351	0.0360	0.0369	0.0378	0.0387	0.0396	9
10	0.0380	0.0390	0.0400	0.0410	0.0420	0.0430	0.0440	0.0450	10
11	0.0429	0.0440	0.0451	0.0462	0.0473	0.0484	0.0495	0.0506	11
12	0.0480	0.0492	0.0504	0.0516	0.0528	0.0540	0.0552	0.0564	12
13	0.0533	0.0546	0.0559	0.0572	0.0585	0.0598	0.0611	0.0624	13
14	0.0588	0.0602	0.0616	0.0630	0.0644	0.0658	0.0672	0.0686	14
15	0.0645	0.0660	0.0675	0.0690	0.0705	0.0720	0.0735	0.0750	15
16	0.0704	0.0720	0.0736	0.0752	0.0768	0.0784	0.0800	0.0816	16
17	0.0765	0.0782	0.0799	0.0816	0.0833	0.0850	0.0867	0.0884	17
18	0.0828	0.0846	0.0864	0.0882	0.0900	0.0918	0.0936	0.0954	18
19	0.0893	0.0912	0.0931	0.0950	0.0969	0.0988	0.1007	0.1026	19
20	0.0960	0.0980	0.1000	0.1020	0.1040	0.1060	0.1080	0.1100	20
21	0.1029	0.1050	0.1071	0.1092	0.1113	0.1134	0.1155	0.1176	21
22	0.1100	0.1122	0.1144	0.1166	0.1188	0.1210	0.1232	0.1254	22
23	0.1173	0.1196	0.1219	0.1242	0.1265	0.1288	0.1311	0.1334	23
24	0.1248	0.1272	0.1296	0.1320	0.1344	0.1368	0.1392	0.1416	24
25	0.1325	0.1350	0.1375	0.1400	0.1425	0.1450	0.1475	0.1500	25
26	0.1404	0.1430	0.1456	0.1482	0.1508	0.1534	0.1560	0.1586	26
27	0.1485	0.1512	0.1539	0.1566	0.1593	0.1620	0.1647	0.1674	27
28	0.1568	0.1596	0.1624	0.1652	0.1680	0.1708	0.1736	0.1764	28
29	0.1653	0.1682	0.1711	0.1740	0.1769	0.1798	0.1827	0.1856	29
30	0.1720	0.1750	0.1800	0.1830	0.1860	0.1890	0.1920	0.1950	30
31	0.1729	0.1860	0.1891	0.1922	0.1953	0.1984	0.2015	0.2046	31
32	0.1920	0.1952	0.1984	0.2016	0.2048	0.2080	0.2112	0.2144	32
33	0.2013	0.2046	0.2079	0.2112	0.2145	0.2178	0.2211	0.2244	33
34	0.2108	0.2142	0.2176	0.2210	0.2244	0.2278	0.2312	0.2346	34
35	0.2205	0.2240	0.2275	0.2310	0.2345	0.2380	0.2415	0.2450	35
36	0.2304	0.2340	0.2376	0.2412	0.2448	0.2484	0.2520	0.2556	36
37	0.2405	0.2442	0.2479	0.2516	0.2553	0.2590	0.2627	0.2664	37
38	0.2508	0.2546	0.2584	0.2622	0.2660	0.2698	0.2736	0.2774	38
39	0.2613	0.2652	0.2691	0.2730	0.2769	0.2808	0.2847	0.2886	39
40	0.2720	0.2760	0.2800	0.2840	0.2880	0.2920	0.2960	0.3000	40
41	0.2829	0.2870	0.2911	0.2952	0.2993	0.3034	0.3075	0.3116	41
42	0.2940	0.2982	0.3024	0.3066	0.3108	0.3150	0.3192	0.3234	42
43	0.3053	0.3096	0.3139	0.3182	0.3225	0.3268	0.3311	0.3354	43
44	0.3168	0.3212	0.3256	0.3300	0.3344	0.3388	0.3432	0.3476	44
45	0.3285	0.3330	0.3375	0.3420	0.3465	0.3510	0.3555	0.3600	45
46	0.3404	0.3450	0.3496	0.3542	0.3588	0.3634	0.3680	0.3726	46
47	0.3525	0.3572	0.3619	0.3666	0.3713	0.3760	0.3807	0.3854	47
48	0.3648	0.3696	0.3744	0.3792	0.3840	0.3888	0.3936	0.3984	48
49	0.3773	0.3822	0.3871	0.3920	0.3969	0.4018	0.4067	0.4116	49
50	0.3900	0.3950	0.4000	0.4050	0.4100	0.4150	0.4200	0.4250	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben						Vastagság centiméter	
	36	37	38	39	40	41		42
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0037	0.0038	0.0039	0.0040	0.0041	0.0042	0.0043	1
1.5	0.0056	0.0058	0.0059	0.0061	0.0062	0.0064	0.0065	1.5
2	0.0076	0.0078	0.0080	0.0082	0.0084	0.0086	0.0088	2
2.5	0.0096	0.0099	0.0101	0.0104	0.0106	0.0109	0.0111	2.5
3	0.0117	0.0120	0.0123	0.0126	0.0129	0.0132	0.0135	3
3.5	0.0138	0.0142	0.0145	0.0149	0.0152	0.0156	0.0159	3.5
4	0.0160	0.0164	0.0168	0.0172	0.0176	0.0180	0.0184	4
4.5	0.0182	0.0187	0.0191	0.0196	0.0200	0.0205	0.0209	4.5
5	0.0205	0.0210	0.0215	0.0220	0.0225	0.0230	0.0237	5
6	0.0252	0.0258	0.0264	0.0270	0.0276	0.0282	0.0288	6
7	0.0301	0.0308	0.0315	0.0322	0.0329	0.0336	0.0343	7
8	0.0352	0.0360	0.0368	0.0376	0.0384	0.0392	0.0400	8
9	0.0405	0.0414	0.0423	0.0432	0.0441	0.0450	0.0459	9
10	0.0460	0.0470	0.0480	0.0490	0.0500	0.0510	0.0520	10
11	0.0517	0.0528	0.0539	0.0550	0.0561	0.0572	0.0583	11
12	0.0576	0.0588	0.0600	0.0612	0.0624	0.0636	0.0648	12
13	0.0637	0.0650	0.0663	0.0676	0.0689	0.0702	0.0715	13
14	0.0700	0.0714	0.0728	0.0742	0.0756	0.0770	0.0784	14
15	0.0765	0.0780	0.0795	0.0810	0.0825	0.0840	0.0855	15
16	0.0832	0.0848	0.0864	0.0880	0.0896	0.0912	0.0928	16
17	0.0901	0.0918	0.0935	0.0952	0.0969	0.0986	0.1003	17
18	0.0972	0.0990	0.1008	0.1026	0.1044	0.1062	0.1080	18
19	0.1045	0.1064	0.1083	0.1102	0.1121	0.1140	0.1159	19
20	0.1120	0.1140	0.1160	0.1180	0.1200	0.1220	0.1240	20
21	0.1197	0.1218	0.1239	0.1260	0.1281	0.1302	0.1323	21
22	0.1276	0.1298	0.1320	0.1342	0.1364	0.1386	0.1408	22
23	0.1357	0.1380	0.1403	0.1426	0.1449	0.1472	0.1495	23
24	0.1440	0.1464	0.1488	0.1512	0.1536	0.1560	0.1584	24
25	0.1525	0.1550	0.1575	0.1600	0.1625	0.1650	0.1675	25
26	0.1612	0.1638	0.1664	0.1690	0.1716	0.1742	0.1768	26
27	0.1701	0.1728	0.1755	0.1782	0.1809	0.1836	0.1863	27
28	0.1792	0.1820	0.1848	0.1876	0.1904	0.1932	0.1960	28
29	0.1885	0.1914	0.1943	0.1972	0.2001	0.2030	0.2059	29
30	0.1980	0.2010	0.2040	0.2070	0.2100	0.2130	0.2160	30
31	0.2077	0.2108	0.2139	0.2170	0.2201	0.2232	0.2263	31
32	0.2176	0.2208	0.2240	0.2272	0.2304	0.2336	0.2368	32
33	0.2277	0.2310	0.2343	0.2376	0.2409	0.2442	0.2475	33
34	0.2380	0.2414	0.2448	0.2482	0.2516	0.2550	0.2584	34
35	0.2485	0.2520	0.2555	0.2590	0.2625	0.2660	0.2695	35
36	0.2592	0.2628	0.2664	0.2700	0.2736	0.2772	0.2808	36
37	0.2701	0.2738	0.2775	0.2812	0.2849	0.2886	0.2923	37
38	0.2812	0.2850	0.2888	0.2926	0.2964	0.3002	0.3040	38
39	0.2925	0.2964	0.3003	0.3042	0.3081	0.3120	0.3159	39
40	0.3040	0.3080	0.3120	0.3160	0.3200	0.3240	0.3280	40
41	0.3157	0.3198	0.3239	0.3280	0.3321	0.3362	0.3403	41
42	0.3276	0.3318	0.3360	0.3402	0.3444	0.3486	0.3528	42
43	0.3397	0.3440	0.3483	0.3526	0.3569	0.3612	0.3655	43
44	0.3520	0.3564	0.3608	0.3652	0.3696	0.3740	0.3784	44
45	0.3645	0.3690	0.3735	0.3780	0.3825	0.3870	0.3915	45
46	0.3772	0.3818	0.3864	0.3910	0.3956	0.4002	0.4048	46
47	0.3901	0.3948	0.3995	0.4042	0.4089	0.4136	0.4183	47
48	0.4032	0.4080	0.4128	0.4176	0.4224	0.4272	0.4320	48
49	0.4165	0.4214	0.4263	0.4312	0.4361	0.4410	0.4459	49
50	0.4300	0.4350	0.4400	0.4450	0.4500	0.4550	0.4600	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben								Vastagság centiméter
	43	44	45	46	47	48	49	50	
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben								
1	0.0044	0.0045	0.0046	0.0047	0.0048	0.0049	0.0050	0.0051	1
1.5	0.0067	0.0068	0.0070	0.0071	0.0073	0.0074	0.0076	0.0077	1.5
2	0.0090	0.0092	0.0094	0.0096	0.0098	0.0100	0.0102	0.0104	2
2.5	0.0114	0.0116	0.0119	0.0121	0.0124	0.0126	0.0129	0.0131	2.5
3	0.0138	0.0141	0.0144	0.0147	0.0150	0.0153	0.0156	0.0159	3
3.5	0.0163	0.0166	0.0170	0.0173	0.0177	0.0180	0.0184	0.0187	3.5
4	0.0188	0.0192	0.0196	0.0200	0.0204	0.0208	0.0212	0.0216	4
4.5	0.0214	0.0218	0.0223	0.0227	0.0232	0.0236	0.0241	0.0245	4.5
5	0.0240	0.0245	0.0250	0.0255	0.0260	0.0265	0.0270	0.0275	5
6	0.0294	0.0300	0.0306	0.0312	0.0318	0.0324	0.0330	0.0336	6
7	0.0350	0.0357	0.0364	0.0371	0.0378	0.0385	0.0392	0.0399	7
8	0.0408	0.0416	0.0424	0.0432	0.0440	0.0448	0.0456	0.0464	8
9	0.0468	0.0477	0.0486	0.0495	0.0504	0.0513	0.0522	0.0531	9
10	0.0530	0.0540	0.0550	0.0560	0.0570	0.0580	0.0590	0.0600	10
11	0.0594	0.0605	0.0616	0.0627	0.0638	0.0649	0.0660	0.0671	11
12	0.0660	0.0672	0.0684	0.0696	0.0708	0.0720	0.0732	0.0744	12
13	0.0728	0.0741	0.0754	0.0767	0.0780	0.0793	0.0806	0.0819	13
14	0.0798	0.0812	0.0826	0.0840	0.0854	0.0868	0.0882	0.0896	14
15	0.0870	0.0885	0.0900	0.0915	0.0930	0.0945	0.0960	0.0975	15
16	0.0944	0.0960	0.0976	0.0992	0.1008	0.1024	0.1040	0.1056	16
17	0.1020	0.1037	0.1054	0.1071	0.1088	0.1105	0.1122	0.1139	17
18	0.1098	0.1116	0.1134	0.1152	0.1170	0.1188	0.1206	0.1224	18
19	0.1178	0.1197	0.1216	0.1235	0.1254	0.1273	0.1292	0.1311	19
20	0.1260	0.1280	0.1300	0.1320	0.1340	0.1360	0.1380	0.1400	20
21	0.1344	0.1365	0.1386	0.1407	0.1428	0.1449	0.1470	0.1491	21
22	0.1430	0.1452	0.1474	0.1496	0.1518	0.1540	0.1562	0.1584	22
23	0.1518	0.1541	0.1564	0.1587	0.1610	0.1633	0.1656	0.1679	23
24	0.1608	0.1632	0.1656	0.1680	0.1704	0.1728	0.1752	0.1776	24
25	0.1700	0.1725	0.1750	0.1775	0.1800	0.1825	0.1850	0.1875	25
26	0.1794	0.1820	0.1846	0.1872	0.1898	0.1924	0.1950	0.1976	26
27	0.1890	0.1917	0.1944	0.1971	0.1998	0.2025	0.2052	0.2079	27
28	0.1988	0.2016	0.2044	0.2072	0.2100	0.2128	0.2156	0.2184	28
29	0.2088	0.2117	0.2146	0.2175	0.2204	0.2233	0.2262	0.2291	29
30	0.2190	0.2220	0.2250	0.2280	0.2310	0.2340	0.2370	0.2400	30
31	0.2294	0.2325	0.2356	0.2387	0.2418	0.2449	0.2480	0.2511	31
32	0.2400	0.2432	0.2464	0.2496	0.2528	0.2560	0.2592	0.2624	32
33	0.2508	0.2541	0.2574	0.2607	0.2640	0.2673	0.2706	0.2739	33
34	0.2618	0.2652	0.2686	0.2720	0.2754	0.2788	0.2822	0.2856	34
35	0.2730	0.2765	0.2800	0.2835	0.2870	0.2905	0.2940	0.2975	35
36	0.2844	0.2880	0.2916	0.2952	0.2988	0.3024	0.3060	0.3096	36
37	0.2960	0.2997	0.3034	0.3071	0.3108	0.3145	0.3182	0.3219	37
38	0.3078	0.3116	0.3154	0.3192	0.3230	0.3268	0.3306	0.3344	38
39	0.3198	0.3237	0.3276	0.3315	0.3354	0.3393	0.3432	0.3471	39
40	0.3320	0.3360	0.3400	0.3440	0.3480	0.3520	0.3560	0.3600	40
41	0.3444	0.3485	0.3526	0.3567	0.3608	0.3649	0.3690	0.3731	41
42	0.3570	0.3612	0.3654	0.3696	0.3738	0.3780	0.3822	0.3864	42
43	0.3698	0.3741	0.3784	0.3827	0.3870	0.3913	0.3956	0.3999	43
44	0.3828	0.3872	0.3916	0.3960	0.4004	0.4048	0.4092	0.4136	44
45	0.3960	0.4005	0.4050	0.4095	0.4140	0.4185	0.4230	0.4275	45
46	0.4094	0.4140	0.4186	0.4232	0.4278	0.4324	0.4370	0.4416	46
47	0.4230	0.4277	0.4324	0.4371	0.4418	0.4465	0.4512	0.4559	47
48	0.4368	0.4416	0.4464	0.4512	0.4560	0.4608	0.4656	0.4704	48
49	0.4508	0.4557	0.4606	0.4655	0.4704	0.4753	0.4802	0.4851	49
50	0.4650	0.4700	0.4750	0.4800	0.4850	0.4900	0.4950	0.5000	50

Gömbölyű fából faragható négyzetgerendák.

Felső átmérő centiméter	Négyzet oldal cen- timéter		Felső átmérő centiméter	Négyzet oldal cen- timéter		Felső átmérő centiméter	Négyzet oldal cen- timéter		Felső átmérő centiméter	Négyzet oldal cen- timéter	
	tisz- tán	dur- ván		tisz- tán	dur- ván		tisz- tán	dur- ván		tisz- tán	dur- ván
6	4.2	4.8	18	12.7	14.4	30	21.2	24.0	42	29.7	33.6
7	4.9	5.6	19	13.4	15.2	31	21.9	24.8	43	30.4	34.4
8	5.7	6.4	20	14.1	16.0	32	22.6	25.6	44	31.1	35.2
9	6.4	7.2	21	14.8	16.8	33	23.3	26.4	45	31.8	36.0
10	7.1	8.0	22	15.6	17.6	34	24.0	27.2	46	32.5	36.8
11	7.8	8.8	23	16.3	18.4	35	24.7	28.0	47	33.2	37.6
12	8.5	9.6	24	17.0	19.2	36	25.4	28.8	48	33.9	38.4
13	9.2	10.4	25	17.7	20.0	37	26.2	29.6	49	34.6	39.2
14	9.9	11.2	26	18.4	20.8	38	26.9	30.4	50	35.4	40.0
15	10.6	12.0	27	19.1	21.6	39	27.6	31.2	51	36.1	40.8
16	11.3	12.8	28	19.8	22.4	40	28.3	32.0	52	36.8	41.6
17	12.0	13.6	29	20.5	23.2	41	29.0	32.8	53	37.4	42.4

Gömbölyűfából faragható legerősebb gerendák.

Felső átmérő cen- timéter	Tisztán		Durván		Felső átmérő cen- timéter	Tisztán		Durván		Felső átmérő cen- timéter	Tisztán		Durván	
	centiméter					centiméter					centiméter			
	vastag- ság	széles- ség	vastag- ság	széles- ség		vastag- ság	széles- ség	vastag- ság	széles- ség		vastag- ság	széles- ség	vastag- ság	széles- ség
6	4.9	3.5	5.6	4.0	21	17.1	12.1	19.6	13.9	36	29.4	20.8	33.6	23.8
7	5.7	4.0	6.5	4.6	22	17.9	12.7	20.5	14.5	37	30.2	21.3	34.5	24.4
8	6.5	4.6	7.5	5.3	23	18.8	13.3	21.5	15.2	38	31.0	21.9	35.5	25.1
9	7.3	5.2	8.4	5.9	24	19.6	13.8	22.4	15.8	39	31.8	22.5	36.4	25.7
10	8.2	5.8	9.3	6.6	25	20.4	14.4	23.3	16.5	40	32.6	23.1	37.3	26.4
11	9.0	6.3	10.3	7.3	26	21.2	15.0	24.3	17.1	41	33.5	23.7	38.3	27.1
12	9.8	6.9	11.2	7.9	27	22.0	15.6	25.2	17.8	42	34.3	24.2	39.2	27.7
13	10.6	7.5	12.1	8.6	28	22.8	16.2	26.1	18.5	43	35.1	24.8	40.1	28.4
14	11.4	8.1	13.1	9.2	29	23.6	16.7	27.1	19.1	44	35.9	25.4	41.1	29.0
15	12.2	8.7	14.0	9.9	30	24.5	17.3	28.0	19.8	45	36.7	26.0	42.0	29.7
16	13.1	9.2	14.9	10.6	31	25.3	17.9	28.9	20.5	46	37.5	26.5	42.9	30.4
17	13.9	9.8	15.9	11.2	32	26.1	18.5	29.9	21.1	47	38.3	27.2	43.9	31.0
18	14.7	10.4	16.8	11.9	33	26.9	19.0	30.8	21.8	48	39.1	27.7	44.8	31.7
19	15.5	11.0	17.7	12.5	34	27.7	19.6	31.7	22.4	49	40.0	28.3	45.7	32.3
20	16.3	11.5	18.7	13.2	35	28.5	20.2	32.7	23.1	50	40.8	28.8	46.6	33.0

Ha az adott felső átmérő e két tábla határait túllépi, akkor azt felezzük és a nyert magassági és szélességi méreteket kétszeresen vesszük.

Faragott vagy fűrészelt négylű gerendák előállítására szükséges gömbölyű fa.

E táblákban a szélességi soroknak és magassági hasáboknak megfelelő számok azt az átmérőt mutatják, melylyel egy gömbölyű törzsnek vékonyabb végén birnia kell, hogy az illető méretekkel bíró gerenda legyen belőle faragható. Ha a gerendák él nélkül (gömbölyű éllel) faragandók, a táblában nyert átmérő egy nyolczadrészszel kisebbnek veendő. Ha a szélesség és magasság a tábla határát túléri, mindkét méret felezendő és a nyert eredmény kétszeresen veendő.

Szélesség centimé- terekben	Magasság centiméterekben											
	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	felső átmérő centiméterekben											
5	7.1	7.8	8.6	9.4	10.3	11.1	12.1	13.0	13.9	14.9	15.8	16.8
6	7.8	8.5	9.2	10.0	10.8	11.7	12.5	13.4	14.3	15.2	16.2	17.1
7	8.6	9.2	9.9	10.6	11.4	12.2	13.0	13.9	14.8	15.6	16.6	17.5
8	9.4	10.0	10.6	11.3	12.0	12.8	13.6	14.4	15.3	16.1	17.0	17.9
9	10.3	10.8	11.4	12.0	12.7	13.5	14.2	15.0	15.8	16.6	17.5	18.4
10	11.2	11.7	12.2	12.8	13.5	14.1	14.9	15.6	16.4	17.2	18.0	18.9
11	12.1	12.5	13.0	13.6	14.2	14.9	15.6	16.3	17.0	17.8	18.6	19.4
12	13.0	13.4	13.9	14.4	15.0	15.6	16.3	17.0	17.7	18.4	19.2	20.0
13	13.9	14.3	14.8	15.3	15.8	16.4	17.0	17.7	18.4	19.1	19.8	20.6
14	14.9	15.2	15.7	16.1	16.6	17.2	17.8	18.4	19.1	19.8	20.5	21.3
15	15.8	16.2	16.6	17.0	17.5	18.0	18.6	19.2	19.8	20.5	21.2	21.9
16	16.8	17.1	17.5	17.9	18.4	18.9	19.4	20.0	20.6	21.3	21.9	22.6
	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
8	18.8	19.7	20.6	21.5	22.5	23.4	24.4	25.3	26.2	27.2	28.2	29.1
9	19.2	20.1	21.0	21.9	22.9	23.8	24.8	25.6	26.6	27.5	28.5	29.4
10	19.7	20.6	21.5	22.4	23.3	24.2	25.2	26.0	26.9	27.9	28.8	29.7
11	20.2	21.1	22.0	22.8	23.7	24.6	25.6	26.4	27.3	28.2	29.2	30.1
12	20.8	21.6	22.5	23.3	24.2	25.1	26.0	26.8	27.7	28.6	29.5	30.5
13	21.4	22.2	23.0	23.9	24.7	25.6	26.4	27.3	28.2	29.1	30.0	30.9
14	22.0	22.8	23.6	24.4	25.2	26.1	26.9	27.8	28.7	29.5	30.4	31.3
15	22.7	23.4	24.2	25.0	25.8	26.7	27.4	28.3	29.2	30.0	30.9	31.7
16	23.3	24.1	24.8	25.6	26.4	27.2	28.0	28.8	29.7	30.5	31.4	32.2
17	24.0	24.8	25.5	26.2	26.9	27.8	28.6	29.4	30.2	31.1	31.9	32.7
18	24.8	25.5	26.2	26.9	27.7	28.4	29.2	30.0	30.8	31.6	32.4	33.3
19	25.5	26.2	26.9	27.6	28.3	29.1	29.8	30.6	31.4	32.2	33.0	33.8
20	26.2	26.9	27.6	28.3	29.0	29.7	30.5	31.2	32.0	32.8	33.6	34.4
21	26.9	27.7	28.3	29.0	29.7	30.4	31.2	31.9	32.6	33.4	34.2	35.0
22	27.8	28.4	29.1	29.7	30.4	31.1	31.8	32.6	33.3	34.1	34.8	35.6
23	28.6	29.2	29.8	30.5	31.2	31.8	32.5	33.2	34.0	34.7	35.5	36.2
24	29.4	30.0	30.6	31.2	31.9	32.6	33.2	33.9	34.6	35.4	36.1	36.9
25	30.2	30.8	31.4	32.0	32.6	33.3	34.0	34.6	35.3	36.1	36.8	37.5
26	31.0	31.6	32.2	32.8	33.4	34.1	34.7	35.4	36.1	36.8	37.5	38.2
27	31.9	32.4	33.0	33.6	34.2	34.8	35.5	36.1	36.8	37.5	38.2	38.9
28	32.7	33.3	33.8	34.4	35.0	35.6	36.2	36.9	37.5	38.2	38.9	39.6

Szélesség centimé- terekben	Magasság centiméterekben											
	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	felső átmérő centiméterekben											
14	32.2	33.1	34.0	35.0	35.8	36.8	37.7	38.6	39.6	40.4	41.4	42.3
15	32.7	33.6	34.4	35.3	36.2	37.1	38.1	39.0	39.9	40.8	41.7	42.7
16	33.1	34.0	34.8	35.7	36.6	37.5	38.3	39.4	40.3	41.2	42.1	43.0
17	33.6	34.4	35.3	36.2	37.0	37.9	38.9	39.8	40.7	41.6	42.5	43.4
18	34.1	35.0	35.8	36.7	37.6	38.5	39.4	40.2	41.1	42.0	42.9	43.8
19	34.7	35.5	36.4	37.2	38.1	38.9	39.8	40.7	41.5	42.4	43.3	44.3
20	35.2	36.1	36.9	37.7	38.5	39.4	40.2	41.1	42.1	42.9	43.8	44.7
21	35.8	36.6	37.4	38.2	39.1	39.9	40.8	41.6	42.5	43.4	44.3	45.1
22	36.4	37.2	38.0	38.8	39.7	40.5	41.3	42.2	43.1	43.9	45.0	45.6
23	37.0	37.8	38.6	39.4	40.2	41.0	41.9	42.7	43.5	44.4	45.2	46.1
24	37.6	38.4	39.2	40.0	40.8	41.6	42.4	43.3	43.9	44.9	45.7	46.6
25	38.3	39.1	39.8	40.6	41.4	42.2	43.0	43.8	44.6	45.5	46.3	47.1
26	38.9	39.7	40.5	41.2	42.0	42.8	43.6	44.4	45.2	46.1	46.8	47.7
27	39.6	40.4	41.1	41.8	42.6	43.4	44.2	45.0	45.7	46.6	47.4	48.2
28	40.3	41.0	41.8	42.5	43.3	44.0	44.8	45.6	46.2	47.2	48.1	48.8
29	41.0	41.7	42.4	43.2	43.9	44.7	45.5	46.2	47.0	47.8	48.6	49.4
30	41.7	42.4	43.1	43.9	44.6	45.3	46.1	46.9	47.6	48.4	49.2	50.0
31	42.4	43.1	43.8	44.6	45.3	46.0	46.8	47.5	48.3	49.0	49.8	50.5
32	43.2	43.9	44.6	45.3	45.9	46.6	47.4	48.1	48.9	49.7	50.8	51.2
33	43.9	44.6	45.3	45.9	46.7	47.3	48.1	48.9	49.6	50.3	51.0	51.8
34	44.7	45.3	46.0	46.6	47.3	48.1	48.8	49.6	50.2	51.0	51.7	52.4
35	45.5	46.1	46.8	47.4	48.1	48.8	49.5	50.2	50.9	51.6	52.4	53.0
36	46.2	46.9	47.5	48.2	48.8	49.6	50.2	50.9	51.6	52.4	53.1	53.8
37	47.0	47.6	48.2	48.9	49.5	50.2	50.9	51.6	52.3	53.0	53.8	54.4
38	47.8	48.4	49.0	49.7	50.3	51.0	51.6	52.4	53.0	53.7	54.4	55.2
39	48.6	49.2	49.8	50.8	51.0	51.7	52.4	53.1	53.8	54.4	55.2	55.8
40	49.4	50.0	50.5	51.2	51.8	52.4	53.0	53.8	54.4	55.2	55.8	56.6

Ürmértékek köbtartalma.

E táblázat adatait közel 600 ürméter és mintegy 2000 köteg (kéve) fának, illetőleg rözsének pontos köbözése útján a bécsi erdészeti kísérleti állomás számította ki. A választékokra nézve megjegyeztetik, hogy szerszám- és tűzifa-hasáb alatt 14 centiméternél vastagabb gömbölyű fából hasított darabok, dörongfa alatt 14 cm-nél vékonyabb és 7 centiméternél vastagabb gömbölyű farások, ága alatt pedig 7 centiméternél vékonyabb, de alsó végükön 2—3 centiméternél vastagabb ágak és végül galyfa (rözsze) alatt a legvékonyabb ágak értendők. Az I. osztályu tűzifát az egyenes, és egészséges hasábok képezik, melyeknél a felületnek legfeljebb 0.1 része hibás; a II. osztályba azon hasábok sorozandók, melyek kevésbé egyenesek és melyeknek felülete legfeljebb 0.5 részben hibás, és végül a III-ikba a korhadt és a fel nem hasítható görcsös darabok osztandók be. A galyfa-kévek alatt 1 méter hosszú és 1 méter kerületű kötegek értendők. A keményfa osztályba a tölgy, bükk és gyertyán, a lágyfa osztályba pedig a többi lomblevelű és tűlevelű fák sorozandók.

F a n e m	Szerszámfa- hasáb		I.		II.		III.		Dorongfa	Á g f a	Tus- kőfa	Galysfa, 100 kővénként		
	osztályu tűzifa-hasáb		III.		Dorongfa		Á g f a							
	Asztréteg, centi- méter	dara- bot	kőb- mét.	dara- bot	kőb- mét.	dara- bot	kőb- mét.	dara- bot	kőb- mét.	dara- bot	kőb- mét.	kő b m é t e r t		
	t a r t a l m a z ü r m é t e r e n k é n t á t l a g o s a n													
	1.0 m é t e r h a s á b h o s s z m e l l e t t:													
Bükk	43	0.755	49	0.680	57	0.650	33	0.589	76	0.573	207	0.447	0.393	1.503
Éger (mezgés)	47	0.831	54	0.748	63	0.715	36	0.648	84	0.630	228	0.492	0.432	1.669
Gyertyán	32	0.721	40	0.673	53	0.617	.	.	68	0.561	254	0.406	0.457	1.508
Nyír	34	0.793	44	0.740	58	0.679	.	.	75	0.627	279	0.447	0.503	1.778
Rezgőnyár	31	0.713	37	0.653	58	0.604	29	0.579	87	0.589	207	0.434	0.407	1.468
Tölgy (kocsános)	34	0.784	41	0.718	64	0.664	32	0.637	96	0.648	228	0.477	0.432	1.754
Erdei fenyő	40	0.712	45	0.647	62	0.598	.	.	82	0.591	247	0.480	0.484	1.582
Jegenyefenyő	44	0.783	49	0.712	68	0.658	.	.	90	0.650	272	0.528	0.532	2.468
Lánczfenyő	33	0.765	38	0.684	60	0.622	.	.	79	0.604	356	0.403	0.488	1.567
Vörösfenyő	36	0.845	42	0.732	66	0.684	.	.	87	0.664	281	0.448	0.537	1.808
	37	0.724	39	0.670	51	0.576	31	0.572	73	0.560	205	0.393	0.419	1.442
	41	0.796	43	0.737	56	0.634	34	0.629	80	0.616	225	0.432	0.461	1.669
	30	0.800	37	0.681	47	0.646	.	.	66	0.648	216	0.423	0.460	1.582
	33	0.880	41	0.749	52	0.711	.	.	73	0.713	238	0.465	0.506	1.778
	34	0.761	39	0.679	53	0.659	.	.	95	0.647	243	0.484	0.442	1.468
	37	0.837	43	0.747	58	0.725	.	.	104	0.712	267	0.532	0.486	1.808
	34	0.781	42	0.698	53	0.677	.	.	94	0.734	306	0.636	0.517	1.582
	37	0.859	46	0.768	58	0.745	.	.	103	0.807	331	0.699	0.569	1.778
	28	0.768	36	0.690	66	0.665	.	.	98	0.693	256	0.596	0.588	1.567
	31	0.845	40	0.759	72	0.732	.	.	102	0.762	282	0.656	0.647	1.468

Fa nem	Szerszámfa- hasáb		I.		II.		III.		Dorongfa	Á g f a	Tus- kőfa	Galéria, 100 kévénként			
	Aszréteg, centi- méter		tartalmaz ürméterenként átlagosan												
	Aszréteg, centi- méter	darab- bot	kő- mét.	darab- bot	kő- mét.	darab- bot	kő- mét.	darab- bot					kő- mét.	darab- bot	kő- mét.
Keményfa átlag	0	38	0.731	43	0.670	59	0.628	34	0.581	84	0.573	207	0.439	0.399	1.613
	10	42	0.802	47	0.737	65	0.691	37	0.639	92	0.630	223	0.483	0.439	1.648
	0	32	0.760	39	0.683	55	0.646	.	.	84	0.637	251	0.502	0.470	.
	10	35	0.840	43	0.751	60	0.711	.	.	92	0.701	276	0.550	0.517	.
Bükk	0	47	0.784	53	0.701	58	0.659	39	0.601	80	0.613	234	0.474	0.499	.
	10	52	0.862	58	0.771	64	0.725	43	0.661	88	0.674	257	0.521	0.549	.
	0	38	0.800	56	0.750	64	0.724	.	.	105	0.746	361	0.644	0.527	.
	10	42	0.880	62	0.825	70	0.796	.	.	116	0.821	397	0.708	0.580	.
Lúczfenyő	0	49	0.798	67	0.707	110	0.665	58	0.646	150	0.645	404	0.537	0.524	.
	10	54	0.872	74	0.778	121	0.732	64	0.711	165	0.710	444	0.591	0.576	.
	0	50	0.817	79	0.777	97	0.761	.	.	177	0.777	398	0.708	0.559	.
	10	55	0.899	87	0.855	107	0.837	.	.	195	0.855	488	0.773	0.614	.
Bükk	0	65	0.800	88	0.741	151	0.715	85	0.676	180	0.696	527	0.565	0.588	.
	10	72	0.880	97	0.815	166	0.787	94	0.744	198	0.766	580	0.622	0.592	.
	0	67	0.832	95	0.797	133	0.765	.	.	180	0.804	502	0.722	0.635	.
	10	74	0.915	105	0.877	146	0.842	.	.	198	0.880	550	0.794	0.699	.

A l a k s z á m o k.

a) Valódi alakszámok.

Az alábbi táblázatba foglalt valódi alakszámok csak abban az esetben alkalmazhatók helyesen álló törzsek vagy fák közbuzására, ha az átmérő a törzs egész magasságának $\frac{1}{20}$ -ad részében méretik meg. Abban az esetben, ha ez nem volna lehetséges és az átmérő más magasságban méretnék, az alakszám-tábla adatai, melyek százalékokat képviselnek, az alábbi kiigazító táblázat adatai szerint igazítandók ki, mielőtt a köbtartalom kiszámítására használnának. Pld. ha egy 20 méter magas, középkorú és közep vaskosságú tölgyfa törzsének köbtartalmát kellene meghatározni, de az átmérőt a vágáslap felett az egész magasság $\frac{1}{20}$ -ad részében, vagyis 1 méter magasságban a törzs ezen részének szabálytalansága miatt nem lehet mérni, akkor a mérést valamivel fennebb, pld. 1.3 méter magasságban tennök meg, s az alakszámot, mely az adott feltételeknél fogva a felvett esetben a törzsalakszámok II. osztálya szerint 50%-ot tenne, a kiigazító-tábla 20-as sorának és 1.3-es rovatának megfelelő számmal, 6-tal növelnök, miután a táblában e szám előtt + jegy áll. Az alakszám tehát ez esetben nem 50, hanem $50 + 6 = 56\%$ lenne, azaz a nyert átmérő körlapjának és a törzs magasságának szorzatából 56%-ot kellene venni, hogy a kérdéses tölgytörzs köbtartalmát nyerjük.

A törzsalakszámok csupán a törzs fatömegére, a fa-alakszámok ellenben, a tuskó kivételével, az összes föld feletti fatömegre vonatkoznak.

A l a k s z á m - t á b l a.

(Schindler szerint.)

F a n e m	Törzs-alakszámok			Fa-alakszámok		
	I. vaskos	II. meg- lehető vaskos	III. sudar- lós	I. vaskos	II. meg- lehető vaskos	III. sudar- lós
	vág- ható	közép koru	fiatal	vág- ható	közép koru	fiatal
	törzsek számára			fák számára		
Jegenyefenyő . . .	55	49	43	62	57	52
Lúczyfenyő	53	47	43	61	56	53
Erdei fenyő	53	47	42	60	56	53
Vörösfenyő	51	44	38	59	53	48
Tölgy	56	50	43	67	63	58
Bükk	55	48	41	65	60	55
Szil, juhar, kőris .	53	48	43	62	59	56
Éger	52	47	42	61	57	53
Rezgő nyár	52	47	42	60	56	52
Nyír és fűz	50	43	36	67	51	45

A törzsalakszámok ritkás állásban felnőtt törzseknél 3-6%-al kisebbítendők, nagyon sűrű zárlatban felnötteknél pedig 3-6%-al nagyobbítandók.

A fa-alakszámok megfordítva szabad állásban felnőtt fáknál 3-6%-kal növelendők, igen sűrű zárlatban felnőtt fáknál pedig 3-6%-al apasztandók.

Küigazító táblázat a valódi alakszámokhoz.

Magasság méter	Az átmérő megmérési helyének magassága m-ekben						
	0·6	0·8	1·0	1·1	1·3	1·4	1·6
	százalék, melylyel az alakszám növelendő v. apasztandó						
5	+ 7·5	+10·5	+13·5	+16·5	.	.	.
6·5	+ 6·0	+ 9·0	+12·0	+15·0	+18·0	.	.
8·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5	+13·5	+16·5	.	.
10·0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0	+12·0	+15·0	+18·0	.
11·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5	+13·5	+16·5	.
13·5	0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0	+12·0	+15·0	+18·0
15·0	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5	+13·5	+16·5
16·5	- 3·0	0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0	+12·0	+15·0
18·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5	+13·5
20·0	- 6·0	- 3·0	0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0	+12·0
21·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5
23·5	- 9·0	- 6·0	- 3·0	0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0
25·0	-10·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5
26·5	-12·0	- 9·0	- 6·0	- 3·0	0	+ 3·0	+ 6·0
28·5	-13·5	-10·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5
30·0	-15·0	-12·0	- 9·0	- 6·0	- 3·0	0	+ 3·0
31·5	-16·5	-13·5	-10·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5
33·5	-18·0	-15·0	-12·0	- 9·0	- 6·0	- 3·0	0
35·0	.	-16·5	-13·5	-10·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5
36·5	.	-18·0	-15·0	-12·0	- 9·0	- 6·0	- 3·0
38·5	.	.	-16·5	-13·5	-10·5	- 7·5	- 4·5
40·0	.	.	-18·0	-15·0	-12·0	- 9·0	- 6·0
41·5	.	.	.	-16·5	-13·5	-10·5	- 7·5
43·5	.	.	.	-18·0	-15·0	-12·0	- 9·0
45·0	-16·5	-13·5	-10·5
46·5	-18·0	-15·0	-12·0

b) Nem valódi alakszámok.

Az alább következő nem valódi alakszámok azon feltételre vannak alapítva, hogy a fák átmérője, tekintet nélkül a magasságra, minden esetben 1·3 magasságban a vágáslap felett méretik meg. A magasság alatt a törzs egész hossza a vágáslaptól a csúcsig értendő. Az alakszámok itt ezredrészeket képeznek, tehát mindig 0 egész képzelendő a számok elé. A fa-alakszámok, a tuskó kivételével, az összes föld feletti fatömegre vonatkoznak, (kivéve az erdei fenyő fa-alakszámait, melyeknél a 3 centiméternél vékonyabb galyak számításán kívül maradtak). A tölgy fa-alakszámok a 7 cm-nél vastagabb ág- és törzsrészekre, a törzs-alakszámok ellenben csak a törzs fatömegére (csúccsal együtt) vonatkoznak. A tölgy alakszámainál a vastagsági osztályok következően képezendők. Az I. osztályba sorozandók a kiterjedt és teljes koronájú, szabadon nőtt törzsek; a II. osztályba a jó termőhelyen ritkán ültetett és későn záródott fiatalabb erdőrészek törzsei, jó talajú közép erdők felfái, bükk erdőrészekben vágás után visszahagyott hosszú törzsű tölgyek, gyér állásban megerősödött szálas fák

és általában a vágható erdőrészek törzsei téres állás és közepszer-magasság mellett; a III. osztályba téresen ültetett fiatalosok mérsékelt talajon, közép erdő fái hasonló talajon, középkorú erdőrészek törzsei mérsékelt magasság mellett és vágható erdőrészek fái, ha igen magasak; és végül a IV. osztályba az igen hosszú törzsű középkorú fák, rossz növésű fiatalosok és idősebb erdőrészek törzsei.

A lúczfenyő, erdei fenyő és bükk fa-alakszámai.

(Baur és Kunze szerint.)

Magasság méter	L u c z f e n y ő				Erdei fenyő	Bükk	Magasság méter
	21—40 éves	41—60 éves	61—80 éves	81 év-től felfelé	minden korban	minden korban	
7	877	813	.	.	787	713	7
8	840	790	.	.	737	691	8
9	805	765	740	.	694	670	9
10	776	746	720	.	663	653	10
11	750	728	703	.	640	635	11
12	722	712	686	641	619	623	12
13	700	695	672	630	601	610	13
14	675	682	660	620	584	600	14
15	658	671	647	611	569	591	15
16	631	660	636	603	556	584	16
17	613	647	624	594	544	579	17
18	594	636	614	587	537	573	18
19	.	626	605	580	525	569	19
20	.	616	595	573	518	565	20
21	.	608	586	567	512	563	21
22	.	598	579	561	508	561	22
23	.	592	572	557	505	560	23
24	.	581	565	550	502	560	24
25	.	572	560	545	500	561	25
26	.	563	553	541	498	563	26
27	.	558	546	535	496	565	27
28	.	547	540	528	494	567	28
29	.	542	536	525	492	571	29
30	.	536	528	518	490	575	30
31	.	.	525	515	489	580	31
32	.	.	520	510	487	584	32
33	.	.	515	508	486	589	33
34	.	.	510	500	484	593	34
35	.	.	504	494	.	600	35
36	.	.	497	492	.	.	36
37	.	.	493	490	.	.	37
38	.	.	490	488	.	.	38
39	.	.	486	483	.	.	39
40	.	.	478	475	.	.	40

A luczfenyő, bükk és erdei fenyő tömörfa-alakszámai.

(Baur és Kunze szerint.)

Magasság méter	Alakszám			Magasság méter	Alakszám			Magasság méter	Alakszám		
	lucz	bükk	erdei fenyő		lucz	bükk	erdei fenyő		lucz	bükk	erdei fenyő
5	.	.	066	17	480	440	473	29	473	503	446
6	172	.	130	18	481	452	470	30	470	507	444
7	220	160	192	19	483	460	467	31	466	510	443
8	264	188	254	20	487	465	464	32	461	513	442
9	305	210	310	21	487	470	463	33	458	515	441
10	341	237	366	22	487	475	461	34	452	517	440
11	376	265	412	23	486	480	458	35	448	520	.
12	413	300	452	24	485	484	456	36	442	.	.
13	438	332	471	25	484	488	454	37	440	.	.
14	454	369	479	26	482	492	452	38	436	.	.
15	468	400	480	27	480	496	450	39	429	.	.
16	478	422	476	28	477	499	448	40	420	.	.

A tölgy tömörfa-alakszámai.

(Burkhardt után.)

Átmérő cm.	I.	II.	III.	IV.	Átmérő cm.	I.	II.	III.	IV.
	vaskossági osztály					vaskossági osztály			
16	.	.	.	445	56	605	570	535	505
20	.	.	475	455	60	610	575	540	510
24	.	.	485	460	64	615	580	550	515
28	.	520	490	465	68	620	585	555	520
32	.	525	495	470	72	625	595	560	525
36	.	530	505	475	76	630	600	570	530
40	570	540	510	480	80	635	605	575	530
44	580	550	515	485	88	640	610	585	535
48	590	555	520	490	96	645	615	590	.
52	600	560	525	500	112	650	625	595	.

(A vaskossági osztályokra nézve lásd a nem valódi alakszá-
mokra vonatkozó fennebbi magyarázatot.)

A jegenyefenyő fa- és tömörfa-alakszámai.

(Dr. Lorey szerint.)

Magas- ság	Fa-	Tö- mörfa-	Magas- ság	Fa-	Tö- mörfa-	Magas- ság	Fa-	Tö- mörfa-	Magas- ság	Fa-	Tö- mörfa-
	alakszám			alakszám			alakszám			alakszám	
6	0.830	0.275	14	0.655	0.525	22	0.600	0.524	30	0.545	0.490
8	0.740	0.315	16	0.640	0.530	24	0.587	0.517	32	0.532	0.482
10	0.700	0.430	18	0.627	0.530	26	0.575	0.510	34	0.520	0.474
12	0.675	0.510	20	0.614	0.527	28	0.560	0.500	36	0.510	0.466

Álló fák fatömege.

(Burkhardt után.)

Az itt következő táblázatokból a tölgy-, bükk-, lucz- és erdei fenyő törzsek fatömege a mellmagasságban (1.3 m) megmért alsó átmérő és a fmagasság segítségével közvetlenül kiolvasható. Hogy azonban az eredmény pontos legyen, a tölgy-, bükk- és luczfenyőnél előbb még a köbözendő törzsek vaskossági fokai is megbecsülendő. A tölgyre nézve ugyanis e táblázatokban 4, a bükkre 3 és a luczfenyőre 2 vaskossági osztály állítottatott fel, melyek közül egyikbe vagy másikba az egyes törzsek az illető osztályok elején található utasítások szerint sorozandók be.

Magasság alatt a törzs egész hossza a vágási laptól a csúcsig értendő.

A kimutatott köbtartalomban csak a 7 cm-nél vastagabb részek tömege van befoglalva, a 7 cm-nél vékonyabb ágak és galyak tömegét tehát abban az esetben, ha ez is kívántatnék, külön kell megbecsülni.

A fennebb elősorolt fanemekon kívül a többi főbb fanemek köbözésére is használhatók e táblázatok. Nevezetesen:

a) jegenyefenyő törzsek köbözésénél a bükk három vaskossági osztálya alkalmazható, a II. és III. osztály adatai azonban mintegy 5⁰/₀-al mérséklendők;

b) vörösfenyő törzsek köbtartalma az erdei fenyőre nézve kimutatott adatok szerint határozható meg, de ezekből 5–10⁰/₀ előbb levonandó;

c) éger és nyír törzsek fatömegének meghatározásánál a bükk I. vastagsági osztálya;

d) gyertyán törzseknél általában a bükkre nézve kimutatott adatok és végül

e) nyárfák köbözésénél a tölgy adatai használhatók.

E táblázatok adatai átlagos adatok s azért különös előnnyel főleg egész erdőrészek fatömegének kiszámításánál használhatók, miután az átlagtörzsek méreteinek meghatározását, kikeresését és köbözését egészen feleslegessé teszik.

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő- mellmag- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő- mellmag- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36
	fatömeg köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
	I. Vaskossági osztály. Szabad állásban felnőtt tölgyek széles, kifejlett koronával.															
40	0.85	1.00	1.13	1.27	1.41	1.56	1.70	1.84	1.99	2.12	2.29					40
42	0.95	1.12	1.37	1.43	1.58	1.75	1.91	2.06	2.23	2.38	2.55					42
44	1.06	1.24	1.41	1.59	1.76	1.94	2.12	2.29	2.47	2.65	2.82			3.00		44
46	1.17	1.37	1.56	1.75	1.95	2.14	2.34	2.53	2.73	2.93	3.11			3.31		46
48	1.28	1.50	1.71	1.92	2.14	2.35	2.57	2.78	3.00	3.21	3.42			3.64		48
50	1.40	1.64	1.87	2.10	2.34	2.57	2.81	3.04	3.28	3.51	3.74			3.98		50
52	1.53	1.78	2.04	2.29	2.55	2.80	3.06	3.31	3.57	3.82	4.08			4.33		52
54	1.66	1.93	2.21	2.49	2.76	3.04	3.32	3.59	3.87	4.15	4.42			4.70		54
56	1.79	2.09	2.39	2.69	2.99	3.29	3.59	3.89	4.19	4.49	4.78			5.08		56
58		2.25	2.58	2.90	3.22	3.55	3.86	4.19	4.51	4.83	5.15			5.47		58
60		2.42	2.77	3.11	3.46	3.81	4.15	4.50	4.84	5.19	5.54			5.88		60
62		2.60	2.97	3.33	3.71	4.08	4.45	4.82	5.19	5.56	5.94			6.31		62
64		2.78	3.18	3.57	3.97	4.37	4.76	5.16	5.56	5.95	6.35			6.75		64
66		2.97	3.39	3.82	4.24	4.67	5.08	5.51	5.94	6.36	6.78			7.21		66
68		3.16	3.61	4.07	4.52	4.97	5.42	5.87	6.33	6.78	7.23			7.68		68
70		3.36	3.84	4.33	4.81	5.29	5.77	6.25	6.73	7.21	7.69			8.17		70
72		3.57	4.08	4.60	5.11	5.62	6.13	6.64	7.15	7.66	8.17			8.68		72
74		3.79	4.33	4.87	5.41	5.96	6.50	7.04	7.58	8.12	8.66			9.20		74
76		4.01	4.58	5.15	5.72	6.30	6.87	7.44	8.01	8.59	9.16			9.73		76
78		4.23	4.84	5.44	6.04	6.65	7.25	7.86	8.46	9.07	9.67			10.28		78
80		4.46	5.10	5.74	6.37	7.01	7.65	8.29	8.92	9.56	10.20			10.84		80
82		4.70	5.37	6.04	6.71	7.38	8.06	8.73	9.39	10.07	10.74			11.41		82

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellékben	M a g a s s á g m é t e r e k b e n																Átmérő mellékben
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36		
	kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)																
84	.	.	.	4.94	5.65	6.35	7.06	7.77	8.47	9.18	9.88	10.59	11.30	12.00	12.71	84	
86	.	.	.	5.19	5.94	6.68	7.42	8.16	8.90	9.64	10.39	11.13	11.87	12.61	13.35	86	
88	.	.	.	5.45	6.23	7.01	7.79	8.58	9.34	10.12	10.90	11.68	12.46	13.23	14.01	88	
90	.	.	.	5.71	6.53	7.34	8.16	8.97	9.78	10.61	11.42	12.23	13.06	13.86	14.68	90	
92	.	.	.	5.98	6.83	7.68	8.54	9.39	10.24	11.10	11.95	12.80	13.66	14.51	15.36	92	
94	.	.	.	6.25	7.14	8.03	8.93	9.81	10.71	11.60	12.49	13.39	14.28	15.18	16.06	94	
96	.	.	.	6.53	7.46	8.39	9.32	10.25	11.19	12.12	13.05	13.98	14.92	15.85	16.78	96	
98	.	.	.	6.81	7.78	8.75	9.72	10.69	11.67	12.64	13.61	14.58	15.56	16.53	17.50	98	
100	.	.	.	7.09	8.11	9.12	10.13	11.14	12.16	13.17	14.18	15.20	16.21	17.22	18.24	100	
102	8.44	9.50	10.55	11.61	12.67	13.72	14.78	15.84	16.89	17.94	19.00	102	
104	8.79	9.89	10.99	12.09	13.19	14.29	15.39	16.49	17.59	18.69	19.79	104	
106	9.15	10.29	11.43	12.58	13.72	14.87	16.02	17.16	18.31	19.45	20.59	106	
108	9.51	10.70	11.89	13.08	14.27	15.46	16.65	17.84	19.03	20.21	21.40	108	
110	9.88	11.11	12.35	13.58	14.82	16.05	17.29	18.52	19.76	20.99	22.22	110	
112	10.25	11.52	12.81	14.09	15.37	16.65	17.93	19.21	20.49	21.77	23.05	112	
114	10.62	11.94	13.27	14.60	15.93	17.25	18.58	19.91	21.23	22.56	23.89	114	
116	10.99	12.36	13.74	15.11	16.49	17.86	19.23	20.61	21.98	23.36	24.73	116	
118	11.37	12.79	14.22	15.64	17.06	18.48	19.90	21.33	22.74	24.17	25.59	118	
120	11.76	13.23	14.70	16.17	17.64	19.11	20.58	22.05	23.52	25.00	26.47	120	
122	12.17	13.69	15.21	16.73	18.25	19.77	21.29	22.81	24.34	25.86	27.38	122	
124	12.58	14.15	15.72	17.29	18.87	20.44	22.01	23.58	25.16	26.73	28.30	124	
126	12.99	14.61	16.23	17.86	19.49	21.11	22.73	24.35	25.98	27.60	29.23	126	
128	13.40	15.08	16.75	18.43	20.11	21.78	23.46	25.13	26.81	28.48	30.16	128	

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36
kőbirtalom köbmétereiben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)																
130	13.82	15.56	17.28	19.01	20.74	22.47	24.20	25.93	27.66	29.38	31.11	134
132	14.25	16.04	17.82	19.60	21.38	23.16	24.94	26.73	28.51	30.29	32.07	136
134	14.69	16.53	18.36	20.20	22.03	23.87	25.70	27.54	29.38	31.21	33.06	138
136	15.13	17.02	18.91	20.81	22.70	24.59	26.48	28.37	30.26	32.15	34.05	140
138	15.58	17.53	19.47	21.43	23.37	25.32	27.27	29.21	31.16	33.10	35.06	142
140	16.03	18.04	20.04	22.05	24.05	26.06	28.06	30.06	32.07	34.07	36.08	144
142	16.49	18.56	20.62	22.68	24.75	26.81	28.87	30.93	32.99	35.05	37.12	146
144	16.96	19.08	21.20	23.32	25.45	27.57	29.69	31.81	33.93	36.05	38.17	148
146	17.44	19.61	21.79	23.97	26.16	28.34	30.52	32.70	34.88	37.06	39.24	150
148	17.92	20.16	22.40	24.64	26.88	29.12	31.36	33.60	35.84	38.08	40.32	152
150	18.42	20.72	23.02	25.33	27.62	29.93	32.23	34.53	36.83	39.14	41.44	154
152	18.93	21.30	23.66	26.03	28.39	30.76	33.13	35.49	37.86	40.23	42.59	156

II. Vaskossági osztály.																
Térsen álló, meglehetősen magas vágható erdőrések; egyes erdőrésekben visszahagyott szálas, öreg tölgyfák: jó talajon álló törzsek közép-erdőüzemben kezelt erdőekben; térsen álló, későn záródott egyenlő koru, fiatalabb erdőrések.																
26	.	0.27	0.32	0.38	0.43	0.48	0.54	0.59	0.65	0.70	26
28	.	0.32	0.38	0.45	0.51	0.57	0.64	0.70	0.77	0.83	28
30	.	.	0.44	0.52	0.59	0.66	0.74	0.81	0.89	0.96	30
32	.	.	0.51	0.59	0.68	0.76	0.84	0.93	1.01	1.10	1.18	32
34	.	.	0.58	0.67	0.77	0.86	0.96	1.06	1.15	1.25	1.34	34
36	.	.	0.65	0.76	0.87	0.97	1.08	1.19	1.30	1.41	1.52	1.62	.	.	.	36

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mollmagan- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mollmagan- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36
	kőbftartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
38	.	.	0.73	0.85	0.98	1.09	1.22	1.34	1.46	1.58	1.71	1.83	2.17	.	.	38
40	.	.	0.81	0.95	1.09	1.22	1.36	1.49	1.63	1.76	1.90	2.04	2.17	.	.	40
42	.	.	0.90	1.06	1.21	1.36	1.51	1.66	1.81	1.96	2.11	2.27	2.42	.	.	42
44	.	.	1.00	1.17	1.33	1.50	1.67	1.83	2.00	2.17	2.33	2.50	2.67	2.83	3.00	44
46	.	.	1.10	1.29	1.47	1.65	1.84	2.02	2.20	2.39	2.57	2.75	2.94	3.12	3.31	46
48	.	.	1.21	1.41	1.61	1.81	2.01	2.21	2.41	2.61	2.81	3.01	3.21	3.42	3.62	48
50	.	.	1.32	1.54	1.76	1.98	2.20	2.42	2.63	2.85	3.07	3.29	3.51	3.74	3.96	50
52	.	.	1.43	1.67	1.91	2.15	2.39	2.63	2.86	3.10	3.34	3.58	3.82	4.06	4.30	52
54	.	.	1.55	1.81	2.07	2.33	2.59	2.85	3.11	3.37	3.63	3.89	4.15	4.41	4.67	54
56	.	.	1.68	1.96	2.24	2.52	2.80	3.08	3.36	3.64	3.92	4.20	4.48	4.76	5.04	56
58	.	.	.	2.11	2.42	2.72	3.02	3.32	3.62	3.93	4.23	4.53	4.83	5.14	5.44	58
60	.	.	.	2.27	2.60	2.92	3.25	3.57	3.89	4.22	4.54	4.87	5.19	5.52	5.84	60
62	.	.	.	2.44	2.79	3.14	3.49	3.83	4.18	4.53	4.88	5.23	5.58	5.93	6.28	62
64	.	.	.	2.61	2.99	3.36	3.73	4.10	4.48	4.85	5.22	5.60	5.97	6.34	6.72	64
66	.	.	.	2.79	3.20	3.60	3.99	4.39	4.80	5.19	5.59	6.00	6.39	6.79	7.20	66
68	.	.	.	2.98	3.41	3.84	4.26	4.69	5.12	5.54	5.97	6.40	6.82	7.25	7.68	68
70	.	.	.	3.18	3.64	4.09	4.55	5.00	5.46	5.91	6.37	6.83	7.28	7.73	8.18	70
72	.	.	.	3.39	3.87	4.35	4.84	5.32	5.80	6.29	6.77	7.26	7.74	8.22	8.71	72
74	.	.	.	3.60	4.11	4.62	5.14	5.65	6.16	6.68	7.19	7.71	8.22	8.73	9.25	74
76	.	.	.	3.81	4.35	4.90	5.44	5.99	6.53	7.08	7.62	8.16	8.71	9.25	9.80	76
78	.	.	.	4.03	4.60	5.18	5.75	6.33	6.91	7.48	8.06	8.63	9.21	9.78	10.36	78
80	.	.	.	4.25	4.86	5.47	6.07	6.68	7.29	7.89	8.50	9.11	9.72	10.32	10.93	80
82	.	.	.	4.48	5.12	5.77	6.40	7.04	7.69	8.32	8.96	9.61	10.25	10.89	11.52	82

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	köbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
84	4.72	5.39	6.07	6.74	7.41	8.09	8.76	9.43	10.11	10.78	11.46	12.13	84		
86	4.96	5.67	6.38	7.08	7.79	8.50	9.21	9.92	10.63	11.33	12.04	12.75	86		
88	5.20	5.95	6.69	7.43	8.18	8.92	9.66	10.41	11.15	11.89	12.63	13.38	88		
90	5.45	6.24	7.02	7.79	8.58	9.36	10.13	10.92	11.69	12.47	13.25	14.03	90		
92	5.71	6.53	7.35	8.16	8.98	9.80	10.61	11.43	12.25	13.06	13.88	14.69	92		
94	5.97	6.83	7.69	8.54	9.39	10.25	11.10	11.95	12.81	13.66	14.52	15.37	94		
96	6.24	7.13	8.03	8.92	9.81	10.70	11.59	12.48	13.38	14.27	15.16	16.05	96		
98	6.52	7.44	8.38	9.31	10.24	11.17	12.10	13.03	13.97	14.90	15.82	16.75	98		
100	6.80	7.77	8.74	9.71	10.68	11.65	12.62	13.59	14.56	15.53	16.50	17.47	100		
102	.	8.10	9.11	10.12	11.13	12.14	13.15	14.17	15.17	16.18	17.20	18.21	102		
104	.	8.48	9.48	10.53	11.59	12.64	13.69	14.75	15.80	16.85	17.91	18.96	104		
106	.	8.77	9.87	10.96	12.06	13.16	14.25	15.35	16.44	17.54	18.64	19.73	106		
108	.	9.12	10.26	11.40	12.54	13.68	14.82	15.95	17.09	18.23	19.37	20.51	108		
110	.	9.47	10.65	11.84	13.02	14.20	15.39	16.57	17.75	18.95	20.12	21.30	110		
112	.	9.82	11.05	12.28	13.50	14.73	15.96	17.19	18.41	19.64	20.87	22.10	112		
114	.	10.17	11.45	12.72	13.99	15.26	16.54	17.81	19.08	20.35	21.63	22.90	114		
116	.	10.53	11.85	13.17	14.48	15.80	17.12	18.43	19.75	21.07	22.39	23.70	116		
118	.	10.90	12.26	13.63	14.99	16.35	17.72	19.07	20.44	21.81	23.17	24.53	118		
120	.	11.27	12.68	14.09	15.50	16.91	18.32	19.73	21.14	22.55	23.96	25.37	120		
122	.	11.65	13.11	14.57	16.02	17.48	18.94	20.40	21.85	23.31	24.77	26.22	122		
124	.	12.04	13.54	15.05	16.55	18.06	19.56	21.07	22.57	24.07	25.58	27.08	124		

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	kőbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
	III. Vaskossági osztály.														
	Középkori erdőrészek mérsékelt magasság mellett. Igen magas, vágható erdőrészek; középerdőben álló tölgyfák és térsen ültetett fiatalabb erdőrészek mérsékelt jóságú talajon.														
20	0.14	0.18	0.21	0.24	0.27	0.30	0.33	0.36							
22	0.18	0.22	0.26	0.29	0.33	0.37	0.40	0.44							
24	0.22	0.26	0.31	0.35	0.39	0.44	0.48	0.53	0.57						
26	0.26	0.31	0.36	0.41	0.46	0.52	0.57	0.63	0.68						
28	0.30	0.36	0.42	0.48	0.54	0.61	0.67	0.73	0.79						
30		0.42	0.48	0.56	0.63	0.70	0.77	0.84	0.91						
32		0.48	0.56	0.64	0.72	0.80	0.88	0.96	1.04	1.12					
34		0.54	0.64	0.73	0.82	0.91	1.00	1.09	1.18	1.27					
36		0.61	0.72	0.82	0.92	1.02	1.13	1.23	1.33	1.43	1.54				
38		0.69	0.81	0.92	1.03	1.14	1.27	1.38	1.49	1.61	1.73				
40		0.77	0.90	1.00	1.12	1.26	1.41	1.54	1.66	1.79	1.92	2.05			
42		0.85	1.00	1.13	1.28	1.42	1.56	1.71	1.85	1.99	2.13	2.28			
44		0.94	1.10	1.25	1.41	1.57	1.72	1.88	2.04	2.19	2.35	2.51	2.66		
46		1.03	1.21	1.38	1.55	1.73	1.89	2.07	2.24	2.41	2.59	2.76	2.93		
48		1.13	1.32	1.51	1.70	1.89	2.07	2.26	2.45	2.64	2.83	3.02	3.21		
50		1.23	1.44	1.65	1.85	2.06	2.26	2.47	2.68	2.88	3.09	3.30	3.51		
52		1.34	1.57	1.79	2.01	2.24	2.46	2.69	2.91	3.13	3.36	3.58	3.81		
54		1.40	1.70	1.94	2.19	2.43	2.67	2.92	3.16	3.40	3.65	3.89	4.14		
56		1.58	1.84	2.10	2.37	2.63	2.89	3.16	3.42	3.68	3.95	4.21	4.47		
58		1.99	1.99	2.27	2.56	2.84	3.12	3.41	3.70	3.98	4.27	4.55	4.83		

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfaakra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
köbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
60	2.14	2.45	2.75	3.06	3.36	3.67	3.98	4.28	4.59	4.89	5.20	5.51	5.82	6.13	60
62	2.30	2.63	2.96	3.29	3.62	3.95	4.28	4.61	4.94	5.26	5.59	5.93	6.26	6.59	62
64	2.47	2.82	3.17	3.53	3.88	4.23	4.58	4.94	5.29	5.64	5.99	6.35	6.70	7.05	64
66	2.64	3.02	3.40	3.78	4.15	4.53	4.91	5.29	5.67	6.04	6.42	6.80	7.18	7.56	66
68	2.82	3.23	3.63	4.03	4.43	4.84	5.24	5.64	6.05	6.45	6.85	7.26	7.66	8.06	68
70	3.00	3.44	3.87	4.30	4.73	5.16	5.59	6.02	6.46	6.88	7.31	7.75	8.18	8.61	70
72	3.20	3.66	4.12	4.58	5.03	5.49	5.95	6.41	6.87	7.32	7.78	8.24	8.70	9.16	72
74	3.40	3.89	4.38	4.86	5.35	5.83	6.32	6.81	7.30	7.78	8.27	8.76	9.25	9.74	74
76	3.61	4.12	4.64	5.15	5.67	6.18	6.70	7.21	7.73	8.24	8.76	9.28	9.81	10.34	76
78	3.82	4.37	4.91	5.45	6.01	6.55	7.10	7.64	8.19	8.73	9.28	9.83	10.38	10.93	78
80	4.04	4.62	5.19	5.77	6.35	6.93	7.50	8.08	8.66	9.23	9.81	10.39	10.98	11.57	80
82	4.26	4.87	5.48	6.09	6.70	7.31	7.92	8.53	9.14	9.75	10.36	10.97	11.58	12.19	82
84	4.49	5.13	5.78	6.42	7.06	7.70	8.34	8.98	9.63	10.27	10.91	11.55	12.19	12.84	84
86	4.73	5.40	6.08	6.76	7.43	8.11	8.78	9.46	10.14	10.82	11.49	12.17	12.85	13.53	86
88	4.97	5.68	6.39	7.10	7.81	8.52	9.23	9.95	10.66	11.37	12.08	12.79	13.50	14.21	88
90	5.21	5.96	6.70	7.45	8.20	8.94	9.69	10.44	11.18	11.93	12.67	13.42	14.17	14.92	90
92	5.46	6.24	7.02	7.80	8.59	9.37	10.15	10.93	11.71	12.49	13.27	14.05	14.83	15.61	92
94	5.71	6.53	7.34	8.16	8.98	9.80	10.61	11.43	12.25	13.06	13.88	14.70	15.52	16.34	94
96	5.97	6.82	7.67	8.53	9.38	10.23	11.08	11.94	12.79	13.64	14.49	15.35	16.20	17.05	96
98	6.23	7.11	8.00	8.90	9.78	10.67	11.56	12.45	13.34	14.23	15.12	16.01	16.90	17.79	98
100	6.49	7.41	8.34	9.27	10.19	11.12	12.05	12.97	13.90	14.83	15.76	16.68	17.61	18.54	100
102	6.75	7.73	8.69	9.66	10.62	11.59	12.56	13.52	14.49	15.46	16.43	17.38	18.35	19.32	102
104	7.01	8.05	9.05	10.06	11.06	12.07	13.08	14.08	15.09	16.09	17.10	18.10	19.11	20.12	104

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyár fákra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36
	kőbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
106	8.88	9.42	10.47	11.51	12.56	13.61	14.66	15.70	16.75	17.80	18.84	
108	8.71	9.79	10.88	11.97	13.06	14.15	15.24	16.32	17.41	18.50	19.59	
110	9.04	10.17	11.30	12.43	13.56	14.69	15.82	16.95	18.08	19.21	20.34	
112	9.38	10.55	11.72	12.89	14.07	15.24	16.41	17.58	18.76	19.93	21.10	
114	9.72	10.93	12.15	13.36	14.58	15.79	17.01	18.22	19.44	20.65	21.87	
116	10.06	11.32	12.58	13.83	15.09	16.35	17.61	18.86	20.12	21.38	22.64	
118	10.41	11.71	13.02	14.31	15.62	16.92	18.22	19.52	20.82	22.13	23.43	
120	10.77	12.11	13.46	14.80	16.15	17.50	18.84	20.19	21.53	22.88	24.23	
122	11.13	12.52	13.91	15.30	16.69	18.09	19.48	20.87	22.26	23.65	25.05	
124	11.50	12.93	14.37	15.81	17.24	18.68	20.12	21.56	22.99	24.43	25.87	
IV. Vaskossági osztály.																
Gyenge növekvésű szálerdő sovány talajon ; tengődő felfák középerdőben ; igen kinyult középkorú és rosnövésű fiatalabb erdőrészek.																
10	0.03	0.03	0.04	0.05
12	0.04	0.05	0.06	0.07	0.08	0.09
14	0.05	0.07	0.08	0.10	0.11	0.13
16	0.07	0.09	0.11	0.13	0.15	0.17	0.18
18	.	0.11	0.14	0.16	0.19	0.21	0.3
20	.	0.14	0.17	0.20	0.23	0.26	0.34	0.32
22	.	0.17	0.21	0.24	0.28	0.31	0.37	0.38	0.42
24	.	0.21	0.25	0.29	0.33	0.37	0.41	0.45	0.50	0.54

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfaakra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	köbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
26	0.25	0.29	0.34	0.39	0.44	0.49	0.54	0.59	0.64						
28	0.29	0.34	0.40	0.46	0.51	0.57	0.63	0.69	0.74						
30		0.39	0.46	0.53	0.59	0.66	0.73	0.80	0.86						
32			0.45	0.53	0.60	0.68	0.76	0.83	0.91	0.98					
34			0.51	0.60	0.69	0.77	0.86	0.95	1.03	1.12					
36			0.58	0.68	0.78	0.87	0.97	1.07	1.16	1.26	1.36				
38			0.65	0.76	0.87	0.98	1.09	1.20	1.30	1.42	1.53	1.63			
40			0.73	0.85	0.97	1.09	1.21	1.33	1.45	1.58	1.70	1.82	1.94		
42			0.81	0.94	1.08	1.21	1.34	1.48	1.61	1.75	1.88	2.02	2.15		
44			0.89	1.04	1.19	1.33	1.48	1.63	1.78	1.93	2.07	2.22	2.37	2.52	
46			0.98	1.14	1.30	1.46	1.63	1.79	1.96	2.12	2.28	2.44	2.61	2.77	
48			1.07	1.25	1.42	1.60	1.78	1.96	2.14	2.32	2.49	2.67	2.85	3.03	
50			1.17	1.36	1.55	1.75	1.95	2.14	2.34	2.53	2.72	2.92	3.11	3.31	
52			1.27	1.48	1.69	1.90	2.12	2.33	2.54	2.75	2.96	3.17	3.38	3.60	
54			1.38	1.61	1.84	2.06	2.30	2.53	2.76	2.99	3.22	3.44	3.67	3.91	
56			1.49	1.74	1.99	2.23	2.48	2.73	2.98	3.23	3.48	3.72	3.97	4.22	
58				1.87	2.14	2.41	2.68	2.95	3.21	3.48	3.75	4.02	4.28	4.55	
60				2.01	2.30	2.59	2.88	3.17	3.45	3.74	4.03	4.32	4.60	4.89	
62				2.16	2.47	2.78	3.09	3.40	3.71	4.02	4.33	4.64	4.94	5.25	
64				2.31	2.65	2.98	3.31	3.64	3.97	4.30	4.63	4.96	5.29	5.62	
66				2.47	2.83	3.19	3.54	3.89	4.25	4.60	4.95	5.31	5.66	6.02	
68				2.64	3.02	3.40	3.78	4.15	4.53	4.91	5.29	5.67	6.04	6.42	
70				2.81	3.22	3.62	4.03	4.42	4.83	5.23	5.64	6.04	6.44	6.84	7.25

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfaakra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n											Átmérő mellmagas- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28		30	32	34
	köbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
72	.	.	.	2.99	3.42	3.85	4.28	4.70	5.13	5.56	5.99	6.41	6.84	7.27	7.70
74	.	.	.	3.17	3.63	4.08	4.54	4.99	5.44	5.90	6.35	6.80	7.26	7.71	8.17
76	.	.	.	3.36	3.84	4.32	4.80	5.28	5.76	6.24	6.72	7.20	7.68	8.16	8.64
78	.	.	.	3.55	4.06	4.56	5.07	5.58	6.09	6.59	7.10	7.61	8.12	8.62	9.13
80	.	.	.	3.74	4.28	4.81	5.35	5.88	6.42	6.95	7.49	8.02	8.56	9.09	9.63
82	.	.	.	3.94	4.51	5.07	5.63	6.19	6.76	7.32	7.89	8.45	9.01	9.57	10.14
84	.	.	.	4.14	4.74	5.33	5.92	6.51	7.10	7.69	8.29	8.88	9.47	10.06	10.65
86	.	.	.	4.35	4.98	5.60	6.22	6.84	7.46	8.08	8.71	9.33	9.95	10.57	11.20
88	.	.	.	4.57	5.23	5.88	6.53	7.18	7.84	8.49	9.14	9.80	10.45	11.10	11.76
90	.	.	.	4.79	5.48	6.16	6.85	7.53	8.22	8.90	9.58	10.27	10.96	11.64	12.33
92	.	.	.	5.02	5.73	6.45	7.17	7.88	8.60	9.32	10.03	10.75	11.47	12.18	12.90
24	.	0.21	0.27	0.30	0.34	0.38	0.43	0.47	0.51	0.55	0.60	0.64	.	.	.
26	.	0.25	0.31	0.36	0.41	0.46	0.51	0.56	0.61	0.66	0.71	0.76	.	.	.
28	.	0.30	0.36	0.42	0.48	0.54	0.60	0.66	0.72	0.78	0.83	0.89	0.95	.	.
30	.	.	0.42	0.48	0.55	0.62	0.69	0.76	0.83	0.90	0.96	1.03	1.10	.	.

Álló bükkfák fatömege.

I. Vaskossági osztály.

24	.	0.21	0.27	0.30	0.34	0.38	0.43	0.47	0.51	0.55	0.60	0.64	.	.	.
26	.	0.25	0.31	0.36	0.41	0.46	0.51	0.56	0.61	0.66	0.71	0.76	.	.	.
28	.	0.30	0.36	0.42	0.48	0.54	0.60	0.66	0.72	0.78	0.83	0.89	0.95	.	.
30	.	.	0.42	0.48	0.55	0.62	0.69	0.76	0.83	0.90	0.96	1.03	1.10	.	.

Álló bükkfák fatömege.

A bükk adatai jegenyefenyő- és gyertyánra is találtnak, de jeg.-fenyőnél a II. és III. oszt. adatai 5°/_o-al mérséklendők.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36
	kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
32	.	.	0.48	0.55	0.63	0.71	0.79	0.87	0.95	1.03	1.11	1.19	1.27	1.35	.	32
34	.	.	0.54	0.63	0.72	0.81	0.90	0.99	1.09	1.18	1.26	1.35	1.45	1.54	.	34
36	.	.	0.61	0.72	0.82	0.92	1.02	1.12	1.23	1.33	1.43	1.53	1.64	1.74	1.84	36
38	.	.	0.69	0.81	0.92	1.04	1.15	1.26	1.38	1.50	1.61	1.72	1.84	1.96	2.07	38
40	.	.	0.77	0.90	1.03	1.16	1.29	1.42	1.54	1.67	1.80	1.93	2.06	2.19	2.32	40
42	.	.	.	1.00	1.15	1.29	1.44	1.58	1.72	1.86	2.00	2.15	2.29	2.44	2.58	42
44	.	.	.	1.11	1.27	1.43	1.59	1.75	1.91	2.06	2.22	2.38	2.54	2.70	2.86	44
46	.	.	.	1.22	1.40	1.57	1.75	1.93	2.10	2.27	2.44	2.62	2.79	2.97	3.15	46
48	.	.	.	1.34	1.53	1.72	1.92	2.11	2.30	2.49	2.68	2.87	3.06	3.26	3.45	48
50	.	.	.	1.46	1.67	1.88	2.09	2.30	2.51	2.72	2.93	3.13	3.34	3.55	3.76	50
52	.	.	.	1.59	1.81	2.04	2.27	2.50	2.72	2.95	3.18	3.40	3.63	3.86	4.08	52
54	.	.	.	1.72	1.96	2.21	2.46	2.71	2.95	3.19	3.45	3.68	3.93	4.18	4.42	54
56	.	.	.	1.86	2.12	2.39	2.66	2.92	3.19	3.45	3.72	3.98	4.25	4.51	4.78	56
58	.	.	.	2.00	2.29	2.58	2.87	3.15	3.43	3.72	4.01	4.29	4.58	4.86	5.15	58
60	.	.	.	2.15	2.46	2.77	3.08	3.38	3.69	4.00	4.31	4.61	4.92	5.23	5.54	60
62	.	.	.	2.31	2.64	2.96	3.30	3.62	3.96	4.28	4.62	4.95	5.28	5.61	5.94	62
64	.	.	.	2.47	2.82	3.17	3.53	3.88	4.23	4.58	4.94	5.29	5.64	5.99	6.35	64
66	.	.	.	2.63	3.01	3.38	3.76	4.14	4.51	4.89	5.27	5.64	6.02	6.39	6.77	66
68	.	.	.	2.80	3.20	3.60	4.00	4.40	4.80	5.20	5.60	6.00	6.40	6.80	7.20	68
70	.	.	.	2.97	3.39	3.82	4.24	4.67	5.09	5.51	5.94	6.36	6.79	7.21	7.63	70
72	.	.	.	3.14	3.59	4.04	4.49	4.94	5.38	5.83	6.28	6.73	7.18	7.63	8.08	72
74	.	.	.	3.32	3.80	4.27	4.75	5.22	5.69	6.16	6.64	7.12	7.59	8.06	8.54	74
76	.	.	.	3.50	4.01	4.51	5.01	5.51	6.01	6.51	7.01	7.51	8.01	8.51	9.01	76

Álló bükkfák fatömege.

A bükk adatai jegenyefenyő- és gyertyánra is találhatók, de jeg.-fenyőnél a II. és III. oszt. adatai 5°/₆-al mérséklendőek.

Átmérő mellmasas- ságbán	M a g a s s á g m é t e r e k b e n																Átmérő mellmasas- ságbán
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36		
	kőbirtalom köbmétereiben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)																
78	.	.	.	3.69	4.22	4.75	5.28	5.80	6.33	6.86	7.38	7.91	8.44	8.96	8.49		
80	.	.	.	3.88	4.44	4.99	5.55	6.10	6.66	7.21	7.77	8.32	8.88	9.43	9.99		
82	.	.	.	4.08	4.67	5.25	5.84	6.41	7.01	7.59	8.17	8.75	9.34	9.92	10.50		
84	.	.	.	4.29	4.90	5.51	6.13	6.74	7.36	7.97	8.58	9.19	9.81	10.42	11.03		
86	.	.	.	4.50	5.14	5.78	6.43	7.07	7.71	8.35	8.90	9.64	10.28	10.92	11.57		
88	.	.	.	4.71	5.38	6.05	6.73	7.40	8.07	8.74	9.42	10.09	10.76	11.44	12.11		
II. Vaskossági osztály																	
Vágható és közel vágható erdőrészek megfelelő zárlatban és középszerű, majdnem jó magasság mellett; kigyéritett vágások idősebb törzsei hiányos növekvés mellett.																	
20	0.14	0.17	0.19	0.23	0.26	0.28	0.32	0.35	0.38	0.38	20	
22	0.17	0.21	0.24	0.28	0.32	0.35	0.39	0.42	0.46	0.46	22	
24	0.21	0.25	0.29	0.34	0.38	0.42	0.46	0.50	0.55	0.59	0.59	0.63	.	.	.	24	
26	0.25	0.30	0.35	0.40	0.45	0.50	0.54	0.59	0.65	0.70	0.70	0.74	.	.	.	26	
28	0.29	0.35	0.41	0.46	0.52	0.58	0.64	0.69	0.75	0.81	0.81	0.87	0.93	.	.	28	
30	.	0.40	0.47	0.53	0.60	0.67	0.74	0.80	0.87	0.93	0.93	1.01	1.07	.	.	30	
32	.	0.46	0.54	0.61	0.69	0.77	0.84	0.92	1.00	1.07	1.07	1.15	1.22	1.30	.	32	
34	.	0.52	0.61	0.70	0.79	0.88	0.96	1.04	1.13	1.13	1.22	1.31	1.39	1.48	.	34	
36	.	0.59	0.69	0.79	0.89	0.99	1.09	1.18	1.28	1.28	1.38	1.48	1.58	1.68	1.78	36	
38	.	0.67	0.77	0.89	1.00	1.11	1.23	1.33	1.44	1.44	1.55	1.66	1.78	1.89	2.00	38	
40	.	0.75	0.87	0.99	1.12	1.24	1.37	1.49	1.61	1.61	1.74	1.86	1.99	2.11	2.24	40	
42	.	0.97	1.10	1.24	1.38	1.52	1.66	1.79	1.93	1.93	2.07	2.21	2.34	2.49	2.64	42	

Álló bükkfák fatömege.

A bükk adatjai jegenyefenyő- és gyertyánra is találtnak, de jeg-fenyőnél a II. és III. oszt. adatai 5%-al mérséklendők.

Átmérő mellmagas ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n											Átmérő mellmagas ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28		30	32	34
	köbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél magasabb részek kivételével)														
44	1.07	1.22	1.37	1.52	1.68	1.83	1.98	2.13	2.29	2.44	2.59	2.74	44		
46	1.17	1.34	1.51	1.68	1.85	2.01	2.18	2.34	2.52	2.68	2.85	3.01	46		
48	1.28	1.47	1.65	1.84	2.02	2.20	2.39	2.57	2.75	2.94	3.12	3.30	48		
50	1.40	1.60	1.80	2.01	2.20	2.40	2.60	2.80	3.00	3.21	3.40	3.60	50		
52	1.53	1.74	1.96	2.18	2.40	2.62	2.83	3.05	3.27	3.49	3.70	3.92	52		
54	1.66	1.89	2.13	2.37	2.60	2.84	3.07	3.31	3.54	3.78	4.02	4.25	54		
56	1.79	2.05	2.30	2.56	2.81	3.07	3.32	3.58	3.93	4.09	4.35	4.60	56		
58	1.93	2.21	2.48	2.76	3.03	3.31	3.59	3.86	4.13	4.42	4.69	4.96	58		
60	2.08	2.37	2.67	2.97	3.27	3.56	3.86	4.16	4.45	4.75	5.05	5.34	60		
62	2.23	2.55	2.87	3.19	3.51	3.83	4.14	4.47	4.78	5.11	5.42	5.74	62		
64	2.39	2.73	3.07	3.42	3.76	4.10	4.44	4.78	5.12	5.47	5.81	6.15	64		
66	2.55	2.91	3.28	3.65	4.01	4.37	4.74	5.10	5.46	5.83	6.20	6.56	66		
68	2.71	3.10	3.49	3.88	4.27	4.65	5.04	5.43	5.82	6.21	6.59	6.98	68		
70	2.88	3.29	3.70	4.12	4.53	4.94	5.35	5.76	6.18	6.59	6.99	7.41	70		
72	3.05	3.48	3.92	4.36	4.79	5.23	5.66	6.10	6.54	6.97	7.41	7.84	72		
74	3.22	3.68	4.14	4.60	5.06	5.52	5.98	6.44	6.90	7.36	7.83	8.28	74		
76	3.40	3.88	4.37	4.85	5.34	5.82	6.31	6.80	7.28	7.77	8.25	8.74	76		
78	3.58	4.09	4.60	5.12	5.63	6.14	6.66	7.17	7.68	8.19	8.70	9.22	78		
80	3.77	4.31	4.85	5.39	5.93	6.47	7.01	7.54	8.08	8.62	9.16	9.70	80		
82	3.96	4.53	5.10	5.66	6.23	6.80	7.36	7.92	8.49	9.06	9.63	10.19	82		
84	4.16	4.75	5.35	5.94	6.54	7.13	7.72	8.32	8.91	9.51	10.10	10.69	84		
86	4.36	4.98	5.61	6.23	6.85	7.47	8.09	8.72	9.34	9.96	10.58	11.21	86		

Álló bükkfák fatömege.

A bükk adatai jegenyefenyő- és gyertyánra is találtnak, de jeg.-fenyőnél a II. és III. oszt. adatai 5°/_o-kal mérséklendők.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36
	kőbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
50	.	.	.	1.33	1.52	1.71	1.90	2.10	2.28	2.47	2.67	2.85	3.04	3.24	3.42	50
52	.	.	.	1.45	1.66	1.86	2.07	2.28	2.48	2.69	2.90	3.10	3.31	3.52	3.72	52
54	.	.	.	1.57	1.80	2.02	2.25	2.47	2.69	2.92	3.14	3.36	3.59	3.82	4.04	54
56	.	.	.	1.70	1.94	2.19	2.42	2.67	2.91	3.16	3.40	3.64	3.89	4.13	4.37	56
58	.	.	.	1.83	2.10	2.36	2.62	2.88	3.14	3.41	3.67	3.93	4.19	4.46	4.72	58
60	.	.	.	1.97	2.26	2.54	2.82	3.10	3.39	3.67	3.95	4.23	4.51	4.80	5.08	60

Álló luczfenyőfák fatömege.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban					
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36	38	40
	kőbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)																	
	I. Vaskossági osztály.																	
	Jó zárlatban és termőhelyen felnőtt egészséges luczfenyő-erdők.																	
20	.	.	0.18	0.21	0.25	0.27	0.31	0.34	0.37	0.40	0.43	0.46	0.49	20
22	.	.	0.22	0.25	0.30	0.33	0.37	0.41	0.44	0.48	0.52	0.55	0.59	22
24	.	.	0.26	0.30	0.35	0.39	0.43	0.48	0.52	0.56	0.61	0.65	0.69	24
26	.	.	.	0.35	0.40	0.45	0.50	0.56	0.61	0.65	0.71	0.76	0.81	26

Álló luczfenyőfák fatömege.

Átmérő mellmagas részben	M a g a s s á g m é t e r e k b e n														Átmérő mellmagas részben			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34		36	38	40
	kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)																	
28	0.40	0.46	0.52	0.58	0.64	0.70	0.75	0.81	0.87	0.93	0.99	1.04	1.04	1.04	1.04	1.04	1.04	1.04
30	0.46	0.53	0.59	0.66	0.73	0.80	0.86	0.92	0.99	1.06	1.13	1.19	1.19	1.19	1.19	1.19	1.19	1.19
32	0.52	0.60	0.67	0.75	0.82	0.90	0.97	1.04	1.12	1.19	1.27	1.34	1.34	1.34	1.34	1.34	1.34	1.34
34			0.75	0.84	0.92	1.01	1.09	1.17	1.26	1.34	1.43	1.51	1.51	1.51	1.51	1.51	1.51	1.51
36			0.84	0.93	1.03	1.12	1.21	1.31	1.40	1.49	1.59	1.68	1.68	1.68	1.68	1.68	1.68	1.68
38			0.93	1.03	1.14	1.24	1.34	1.45	1.55	1.65	1.76	1.86	1.86	1.86	1.86	1.86	1.86	1.86
40			1.02	1.13	1.25	1.36	1.47	1.59	1.70	1.81	1.93	2.04	2.04	2.04	2.04	2.04	2.04	2.04
42			1.11	1.23	1.36	1.48	1.61	1.73	1.86	1.98	2.11	2.23	2.23	2.23	2.23	2.23	2.23	2.23
44			1.20	1.34	1.48	1.61	1.75	1.88	2.02	2.15	2.29	2.42	2.42	2.42	2.42	2.42	2.42	2.42
46			1.30	1.45	1.60	1.74	1.89	2.03	2.18	2.32	2.47	2.61	2.61	2.61	2.61	2.61	2.61	2.61
48			1.40	1.56	1.72	1.87	2.03	2.18	2.34	2.50	2.65	2.81	2.81	2.81	2.81	2.81	2.81	2.81
50			1.50	1.67	1.84	2.01	2.18	2.34	2.51	2.68	2.85	3.02	3.02	3.02	3.02	3.02	3.02	3.02
52			1.61	1.79	1.97	2.15	2.33	2.51	2.69	2.87	3.05	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23
54			1.72	1.91	2.10	2.30	2.49	2.68	2.87	3.06	3.26	3.45	3.45	3.45	3.45	3.45	3.45	3.45
56			1.83	2.04	2.24	2.45	2.65	2.85	3.06	3.26	3.47	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67
58			1.94	2.17	2.38	2.60	2.81	3.03	3.25	3.46	3.68	3.90	3.90	3.90	3.90	3.90	3.90	3.90
60			2.06	2.30	2.52	2.75	2.98	3.21	3.44	3.67	3.90	4.13	4.13	4.13	4.13	4.13	4.13	4.13
62			2.18	2.43	2.66	2.91	3.15	3.39	3.64	3.88	4.12	4.37	4.37	4.37	4.37	4.37	4.37	4.37
64			2.30	2.56	2.81	3.07	3.32	3.58	3.84	4.09	4.34	4.61	4.61	4.61	4.61	4.61	4.61	4.61
66			2.42	2.69	2.96	3.23	3.49	3.77	4.04	4.30	4.57	4.85	4.85	4.85	4.85	4.85	4.85	4.85
68			2.54	2.82	3.11	3.39	3.67	3.96	4.24	4.52	4.80	5.09	5.09	5.09	5.09	5.09	5.09	5.09
70			2.66	2.96	3.26	3.55	3.85	4.15	4.44	4.74	5.03	5.34	5.34	5.34	5.34	5.34	5.34	5.34
72			2.79	3.10	3.41	3.72	4.03	4.34	4.65	4.96	5.27	5.59	5.59	5.59	5.59	5.59	5.59	5.59

Álló luczfenyőfák fatömege.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n														Átmérő mellmagas- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34		36	38	40
	kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)																	
II. Vaskossági osztály.																		
	Szabadon álló ágas törzsek. Belsőerdőségek. Szegény talajon álló sudarilós törzsek stb.																	
10	0.03	0.04	0.04	0.05	0.06	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07
12	0.04	0.05	0.06	0.08	0.09	0.10	0.11	0.11	0.12	0.13	0.13	0.13	0.13	0.13	0.13	0.13	0.13	0.13
14	0.06	0.07	0.09	0.11	0.12	0.13	0.15	0.15	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16
16	0.08	0.10	0.12	0.14	0.15	0.17	0.19	0.21	0.21	0.23	0.25	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27	0.27
18	.	.	0.15	0.17	0.19	0.21	0.24	0.26	0.26	0.29	0.31	0.34	0.34	0.34	0.34	0.34	0.34	0.34
20	.	.	0.18	0.20	0.23	0.26	0.29	0.32	0.32	0.35	0.38	0.41	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44	0.44
22	.	.	0.21	0.24	0.28	0.31	0.35	0.38	0.42	0.46	0.49	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53	0.53
24	.	.	0.25	0.29	0.33	0.37	0.41	0.45	0.50	0.54	0.58	0.62	0.66	0.66	0.66	0.66	0.66	0.66
26	.	.	.	0.34	0.38	0.43	0.48	0.53	0.58	0.63	0.67	0.72	0.77	0.77	0.77	0.77	0.77	0.77
28	.	.	.	0.39	0.44	0.50	0.55	0.61	0.66	0.72	0.77	0.83	0.88	0.88	0.88	0.88	0.88	0.88
30	.	.	.	0.44	0.50	0.57	0.63	0.69	0.75	0.82	0.88	0.94	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
32	.	.	.	0.50	0.57	0.64	0.71	0.78	0.85	0.92	0.99	1.06	1.13	1.13	1.13	1.13	1.13	1.13

Álló luczfenyőfák fatömege.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	köbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
34	0.71	0.79	0.87	0.95	1.03	1.11	1.19	1.27	.	34
36	0.79	0.88	0.97	1.06	1.15	1.23	1.32	1.41	1.50	36
38	0.87	0.97	1.07	1.17	1.27	1.36	1.46	1.56	1.66	38
40	0.96	1.07	1.18	1.28	1.39	1.50	1.60	1.71	1.82	40
42	1.05	1.17	1.29	1.40	1.52	1.64	1.75	1.87	1.99	42
44	1.14	1.27	1.40	1.52	1.65	1.78	1.90	2.03	2.16	44
46	0.23	1.37	1.51	1.64	1.78	1.92	2.05	2.19	2.33	46
48	0.32	1.47	1.62	1.76	1.91	2.06	2.21	2.36	2.50	48
50	1.42	1.58	1.74	1.89	2.05	2.21	2.37	2.53	2.68	50
52	1.52	1.69	1.86	2.02	2.19	2.36	2.53	2.70	2.87	52
54	1.62	1.80	1.98	2.16	2.34	2.52	2.70	2.88	3.06	54
56	1.72	1.91	2.11	2.30	2.49	2.68	2.87	3.07	3.26	56
58	1.83	2.03	2.24	2.44	2.64	2.85	3.05	3.26	3.46	58
60	1.94	2.15	2.50	2.58	2.80	3.02	3.23	3.45	3.66	60
62	2.05	2.27	2.63	2.72	2.96	3.19	3.41	3.64	3.86	62
64	2.16	2.39	2.77	2.87	3.12	3.36	3.59	3.83	4.07	64
66	2.27	2.51	2.91	3.02	3.28	3.53	3.78	4.03	4.28	66
68	2.38	2.64	3.05	3.17	3.44	3.70	3.97	4.23	4.49	68
70	2.49	2.77	3.19	3.32	3.60	3.88	4.16	4.43	4.71	70
72	2.61	2.90	3.37	3.48	3.77	4.06	4.35	4.64	4.93	72

Álló erdei fenyőfák fatömege.

Az erdei fenyő adatai 5—10⁰/₀ mérsékléssel vörösfenyőre is alkalmazhatók.

Átmérő milliméterben	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő milliméterben	
	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28		30
	kőbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével).													
	Az erdei fenyőre nézve többféle vastagsági osztály felállítására nem mutatkozott szükségességnek.													
48	1.09	1.25	1.40	1.56	1.72	1.87	2.02	2.16	2.30	2.43
50	1.17	1.34	1.51	1.68	1.85	2.02	2.18	2.34	2.50	2.64
52	1.26	1.43	1.62	1.80	1.98	2.17	2.35	2.53	2.70	2.85
54	1.52	1.73	1.92	2.12	2.32	2.52	2.72	2.91	3.08
56	1.62	1.84	2.05	2.26	2.48	2.70	2.92	3.12	3.31
58	1.72	1.95	2.18	2.41	2.65	2.88	3.12	3.34	3.55
60	1.82	2.06	2.31	2.56	2.82	3.07	3.32	3.57	3.79
62	2.18	2.44	2.71	2.99	3.27	3.54	3.80	4.04
64	2.30	2.58	2.86	3.17	3.47	3.76	4.03	4.30
66	2.42	2.72	3.03	3.36	3.68	3.98	4.27	4.56
68	2.55	2.86	3.20	3.55	3.89	4.21	4.51	4.82
70	2.68	3.01	3.37	3.74	4.10	4.44	4.70	5.08
72	2.81	3.17	3.55	3.94	4.32	4.67	5.01	5.34

Fatermés-táblák.

(Az „Erdészeti segédtablek“-ból.)

Ezek a táblák, az uralkodó fanemek holdankénti fatömegét és növedékét mutatják teljes sűrűség mellett. A fatömeg magában foglalja a fának a levágási laptól számított földfeletti tömegét tömörköbméterekben kifejezve. A tuskó- és gyökérfa, s a legvékonyabb galyfa azonban nincs befoglalva. Ha csak a tönk- és dorongfát kellene egy erdő részben meghatározni, akkor a fatermés-táblák illető tételeit a 204. oldalon levő tábla értelmében kell mérsékelni, vagy abból a galyfa százaléknak megfelelő részt le kell vonni.

A fatermés-táblák alkalmazásánál főleg arra kell figyelni, hogy a termőhelyi jóság és a kor helyesen állapíttassék meg.

E táblákat fatömeg becslésre csak gyakorlott erdőbecslő használhatja, ki tényleg és próbavételek által annyira tájékozta már magát, hogy a különféle fanemeknek megfelelő termőhelyi jóságokat helyesen megítélni képes.

Ha például az a kérdés, hogy a bükktáblák, mely osztálya alkalmazandó oly erdő rész becslésénél, mely teljes sűrűség mellett 90 éves korában 129 tömörköbméter fatömeggel, vagy 1.85 tömörköbméter átlagos növedékekkel bír? erre feleletül a bükktáblák azt mutatják, hogy a VII. termőhelyi osztály.

Vagy ha az a kérdés, hogy az erdei fenyőtáblák mely osztálya alkalmazandó oly erdei fenyő-erdő részénél, melynek 45 éves korában történt becslésénél azt találtuk, hogy termőhelyi viszonyai a 100 éves korában 360 köbméterrel bíró erdei fenyő-erdőével megegyezők? felelet: a IV. termőhelyi osztály.

A kor alatt mindig az erdő rész átlagkora értendő. Az átlagkor gyanánt abban az esetben, ha az erdő részben előforduló korkülönbségek nem nagyok, egyszerű középarányos számítható ki; például: ha a korkülönbségek meglehetősen egyenlő mérvben 80, 90 és 100 évet mutatnak, az átlagkor ezek átlaga, vagyis 90 év lesz. Ellenben ha a korra nézve nagy különbségek, egyenletlen arányban fordulnak elő, akkor mindenekelőtt az egyes korkülönbségi osztályhoz tartozó törzsek száma határozandó meg szembecslés útján, azután akár az egész területre, akár egy holdra nézve, az előforduló törzsek számaránya állapítandó meg, százalékokban kifejezve. Továbbá minden ily korosztály egy-egy törzsének kora s köbtartalma és ezen adatok nyomán a mintatörzsek átlagos köbtartalma és átlagos átlagnövedéke puhatólandó ki. Ha már most a minta-törzsek átlagos köbtartalmát az ugyanazon törzsek átlagos átlagnövedékével elosztjuk: az így nyert hányados az átlagos kort fogja kifejezni.

Például, ha valamely jegenye-fenyő erdőben 4 korkülönbségi osztályt találunk, és az összes törzseknek 10⁰/₀-a az I-ső, 30⁰/₀-a a II-ik, 40⁰/₀-a a III-ik, 20⁰/₀-a a IV-ik osztályba esik, és az I-ső osztálynak 78 cm vastagságú mintafája 180 éves kort, 7.71 köbméter köbtartalmát, a II-ik osztályé 57 centiméter átmérővel 120 éves kort, 4.25 köbméter köbtartalmát, a III-iké 42 cméter átmérővel 100 évet kort és 2.33 köbméter köbtartalmát, a IV-iké 34 cméter átmérővel 90 éves kort és 1.60 köbméter köbtartalmát mutat: az átlagkor a fennebbi utmutatás szerint következőleg számítandó ki:

osztály	köbtartalom	százalék	viszonyított köbtartalom	kor	átlagnövedék
I.	7.71	× 10 ⁰ / ₀	= 0.771	: 180	= 0.00428
II.	4.25	× 30 ⁰ / ₀	= 1.275	: 120	= 0.01063
III.	2.33	× 40 ⁰ / ₀	= 0.932	: 100	= 0.00932
IV.	1.60	× 20 ⁰ / ₀	= 0.320	: 90	= 0.00355

Átlagban 3.298 köbmét. 0.02778 köbmét.
és ebből továbbszámítva az átlagos kor leend: 3.298 : 0.02778 = 118.7
vagy kerekítve 119 év

Fatermés-táblák tölgy-szálerdő számára.

Kor években	Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Kor években
		folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag	
kataszteri holdanként köbméterekben										
I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely				
40	76	3.5	1.90	69	3.2	1.72	63	2.8	1.57	40
50	111		2.22	101		2.02	92		1.84	50
60	145	4.1	2.42	133	3.8	2.22	120	3.5	2.00	60
70	180		2.57	164		2.34	148		2.11	70
80	221	4.7	2.76	202	4.4	2.52	183	3.7	2.29	80
90	262		2.91	240		2.67	218		2.42	90
100	303	4.4	3.03	278	3.8	2.78	253	3.5	2.53	100
110	351		3.19	322		2.93	291		2.64	110
120	398	3.5	3.32	366	3.2	3.05	328	2.8	2.73	120
130	442		3.40	404		3.11	363		2.79	130
140	486	3.5	3.47	442	3.2	3.16	398	2.8	2.84	140
150	521		3.47	474		3.16	426		2.84	150
160	556	3.2	3.47	506	3.2	3.16	455	2.8	2.84	160
170	591		3.47	537		3.16	483		2.84	170
180	626		3.47	569		3.16	512		2.84	180
IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely				
40	57	2.5	1.42	50	2.25	1.25	44	1.90	1.10	40
50	82		1.64	73		1.46	63		1.26	50
60	107	3.2	1.78	95	2.85	1.58	82	2.20	1.37	60
70	133		1.90	117		1.67	101		1.44	70
80	164	3.2	2.05	145	2.50	1.81	123	2.20	1.54	80
90	196		2.18	174		1.93	145		1.61	90
100	227	3.2	2.27	202	2.20	2.02	170	1.90	1.70	100
110	259		2.35	231		2.10	196		1.78	110
120	291	2.5	2.42	259	1.60	2.16	221	1.25	1.84	120
130	322		2.48	284		2.18	243		1.87	130
140	354	2.5	2.53	309	2.20	2.21	265	1.90	1.89	140
150	379		2.53	332		2.21	284		1.89	150
160	404	1.60	2.52	354	1.30	2.21	303	1.00	1.89	160
170	429		2.52	369		2.17	316		1.86	170
180	455		2.52	385		2.14	328		1.82	180
VII. termőhely			VIII. termőhely			IX. termőhely				
40	38	1.60	0.95	35	1.30	0.88	.	1.30	.	40
50	54		1.08	47		0.94	.		.	50
60	69	1.90	1.15	60	1.60	1.00	.	1.25	.	60
70	85		1.21	73		1.04	.		.	70
80	101	1.90	1.26	88	1.30	1.10	.	1.25	.	80
90	120		1.33	104		1.16	.		.	90
100	139	2.20	1.39	120	1.00	1.20	.	1.00	.	100
110	161		1.46	136		1.24	.		.	110
120	183	1.90	1.53	151	1.30	1.26	.	1.00	.	120
130	202		1.55	164		1.26	.		.	130
140	221	1.25	1.58	177	1.00	1.26	.	1.00	.	140
150	234		1.56	186		1.24	.		.	150
160	246	1.00	1.53	196	0.60	1.23	.	1.00	.	160
170	256		1.51	202		1.19	.		.	170
180	265		1.47	208		1.16	.		.	180

Fatermés-táblák bükk-szálerdő számára.

Kor években	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Kor években	
	Fatömeg	folyó		átlag	Fatömeg		folyó	átlag		Fatömeg
kataszteri holdanként köbméterekben										
I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely				
30	57		1.90	50		1.67	44		1.47	30
40	95	} 3.80	2.38	85	} 3.50	2.13	73	} 2.90	1.82	40
50	133		2.66	120		2.40	102		2.04	50
60	171	} 4.40	2.85	158	} 3.80	2.63	136	} 3.45	2.27	60
70	215		3.07	196		2.80	171		2.44	70
80	259	} 4.10	3.24	234	} 4.10	2.93	208	} 3.75	2.60	80
90	303		3.37	275		3.06	246		2.73	90
100	347	} 3.50	3.47	316	} 3.20	3.16	284	} 2.85	2.84	100
110	382		3.47	348		3.16	313		2.84	110
120	417	} 2.85	3.48	379	} 2.50	3.16	341	} 2.20	2.84	120
130	452		3.48	411		3.16	370		2.84	130
140	480	} 2.85	3.43	436	} 2.50	3.11	392	} 2.20	2.80	140
150	509		3.39	461		3.07	414		2.76	150
IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely				
30	41	} 2.55	1.37	38	} 2.20	1.27	35	} 1.90	1.17	30
40	66		1.65	60		1.50	54		1.35	40
50	92	} 2.80	1.84	82	} 3.2	1.64	73	} 2.50	1.46	50
60	120		2.00	104		1.73	95		1.58	60
70	148	} 2.50	2.11	126	} 2.20	1.80	117	} 1.90	1.67	70
80	183		2.29	158		1.97	139		1.74	80
90	218	} 2.20	2.42	189	} 1.60	2.10	164	} 1.30	1.82	90
100	253		2.53	221		2.21	189		1.89	100
110	278	} 1.90	2.53	243	} 2.09	2.21	208	} 1.77	1.89	110
120	303		2.53	265		2.21	227		1.89	120
130	325	} 1.90	2.50	281	} 1.60	2.16	240	} 1.30	1.85	130
140	347		2.48	297		2.12	253		1.81	140
150	366	2.44	313	2.09	265	1.77	150			
VII. termőhely			VIII. termőhely			IX. termőhely				
30	28	} 1.60	0.93	25	} 1.25	0.83	22	} 0.90	0.73	30
40	44		1.10	38		0.95	32		0.80	40
50	60	} 1.90	1.20	50	} 1.60	1.00	41	} 1.30	0.82	50
60	76		1.27	63		1.05	50		0.83	60
70	95	} 2.20	1.36	79	} 1.00	1.13	63	} 0.80	0.90	70
80	114		1.43	95		1.19	76		0.95	80
90	136	} 0.95	1.51	110	} 0.65	1.22	85	} 0.35	0.95	90
100	158		1.58	126		1.26	95		0.95	100
110	171	} 1.90	1.55	136	} 1.00	1.24	101	} 0.35	0.92	110
120	183		1.53	145		1.21	107		0.89	120
130	193	} 0.95	1.48	152	} 0.65	1.17	110	} 0.35	0.85	130
140	202		1.44	158		1.13	114		0.81	140
150	212	1.41	164	1.09	117	0.78	150			

Fatermés-táblák jegenyefenyő számára.

Kor években	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Kor években
	folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag	
kataszteri holdanként köbméterekben									
I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely			
20	51	2.55	47	4.80	2.35	41	2.05	20	
30	114	3.80	95	6.60	3.17	88	2.93	30	
40	177	4.43	161	7.30	4.03	136	3.40	40	
50	256	5.12	234	7.30	4.68	202	4.04	50	
60	335	5.58	306	7.30	5.10	268	4.47	60	
70	414	5.91	379	7.30	5.41	335	4.79	70	
80	493	6.16	452	7.30	5.65	401	5.01	80	
90	562	6.24	512	7.30	5.69	452	5.02	90	
100	632	6.32	572	6.00	5.72	502	5.10	100	
110	701	6.37	632	6.00	5.74	553	5.03	110	
120	742	6.18	670	6.00	5.58	588	4.90	120	
130	784	6.03	708	3.80	5.45	622	4.80	130	
140	825	5.89	746	3.80	5.33	657	4.69	140	
IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely			
20	38	1.90	31	3.20	1.55	28	1.40	20	
30	79	2.63	63	3.20	2.10	57	1.90	30	
40	120	3.00	95	3.20	2.38	85	2.13	40	
50	177	3.54	145	5.10	2.90	123	2.46	50	
60	234	3.90	196	5.10	3.27	161	2.68	60	
70	291	4.16	246	5.10	3.51	199	2.84	70	
80	347	4.34	297	5.10	3.71	240	3.00	80	
90	395	4.39	338	5.10	3.76	281	3.12	90	
100	442	4.42	379	4.10	3.79	316	3.16	100	
110	490	4.45	420	4.10	3.82	351	3.19	110	
120	521	4.34	449	4.10	3.74	373	3.11	120	
130	553	4.25	477	2.80	3.67	395	3.04	130	
140	584	4.17	505	2.80	3.61	417	2.98	140	
VII. termőhely			VIII. termőhely			IX. termőhely			
20	25	1.25	22	1.60	1.10	18	0.90	20	
30	47	1.57	38	1.60	1.27	28	0.93	30	
40	69	1.73	54	1.60	1.35	38	0.95	40	
50	101	2.02	79	2.50	1.58	54	1.08	50	
60	133	2.20	104	2.50	1.73	69	1.15	60	
70	167	2.39	129	2.50	1.84	85	1.21	70	
80	202	2.52	155	2.50	1.93	101	1.26	80	
90	227	2.52	174	2.50	1.93	117	1.30	90	
100	253	2.53	193	1.90	1.93	129	1.29	100	
110	278	2.53	212	1.90	1.93	142	1.29	110	
120	297	2.48	221	1.90	1.84	145	1.21	120	
130	316	2.43	230	0.90	1.77	148	1.14	130	
140	335	2.39	240	0.90	1.71	152	1.09	140	

Fatermés-táblák lúczyenyő számára.

Kor években	Fatómeg	Évi növedék		Fatómeg	Évi növedék		Fatómeg	Évi növedék		Kor években
		folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag	
kataszteri holdanként köbméterekben										
I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely				
20	54		2·70	51		2·55	47		2·35	20
30	123		4·10	114		3·80	101		3·37	30
40	193	} 7·00	4·83	177	} 6·30	4·43	155	} 5·40	3·88	40
50	262		5·24	240		4·80	208		4·16	50
60	341		5·68	313		5·22	275		4·58	60
70	420	} 7·90	6·00	385	} 7·30	5·50	341	} 6·70	4·87	70
80	499		6·24	458		5·72	408		5·10	80
90	565		6·28	515		5·72	455		5·06	90
100	632	} 6·60	6·32	572	} 5·70	5·72	502	} 4·75	5·02	100
110	698		6·35	628		5·71	550		5·00	110
120	733		6·11	660		5·50	578		4·82	120
130	768	} 3·50	5·91	692	} 3·20	5·32	607	} 2·85	4·67	130
140	802		5·73	724		5·17	635		4·54	140
IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely				
20	41		2·05	38		1·90	35		1·75	20
30	88		2·93	76		2·53	66		2·20	30
40	136	} 4·75	3·40	114	} 3·80	2·85	98	} 3·15	2·45	40
50	183		3·66	152		3·04	129		2·58	50
60	240		4·00	202		3·37	170		2·83	60
70	297	} 5·70	4·24	253	} 5·05	3·61	212	} 4·15	3·03	70
80	354		4·42	303		3·79	253		3·16	80
90	398		4·42	341		3·79	284		3·16	90
100	442	} 4·40	4·42	379	} 3·80	3·79	316	} 3·15	3·16	100
110	486		4·42	417		3·79	348		3·16	110
120	512		4·27	439		3·65	367		3·06	120
130	537	} 2·55	4·13	461	} 2·20	3·55	386	} 1·90	2·97	130
140	562		4·01	483		3·45	404		2·89	140
VII. termőhely			VIII. termőhely			IX. termőhely				
20	28		1·40	25		1·25	22		1·10	20
30	54		1·80	44		1·47	35		1·17	30
40	79	} 2·50	1·97	63	} 1·90	1·58	47	} 1·30	1·18	40
50	104		2·08	82		1·64	60		1·20	50
60	139		2·32	107		1·78	76		1·27	60
70	174	} 3·50	2·49	133	} 2·50	1·90	92	} 1·60	1·31	70
80	208		2·60	158		1·98	107		1·34	80
90	230		2·56	174		1·93	117		1·30	90
100	253	} 2·25	2·53	189	} 1·60	1·89	126	} 1·00	1·26	100
110	275		2·50	205		1·86	136		1·24	110
120	291		2·43	215		1·79	139		1·16	120
130	306	} 1·60	2·35	224	} 1·00	1·72	142	} 0·30	1·09	130
140	322		2·30	234		1·67	145		1·04	140

Fatermés-táblák erdei fenyő számára.

Kor években	Fatömeg		Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Kor években
	folyó	átlag	folyó	átlag		folyó	átlag				
kataszteri holdanként köbméterekben											
I. termőhely				II. termőhely				III. termőhely			
20	70	} 5.00	3.50	63	} 4.70	3.15	57	} 4.40	2.85	20	
30	120		4.00	110		3.67	101		3.37	30	
40	170	} 6.10	4.25	158	} 5.35	3.95	145	} 4.80	3.63	40	
50	230		4.60	212		4.24	193		3.86	50	
60	291	} 5.65	4.85	265	} 5.10	4.42	240	} 4.50	4.00	60	
70	347		4.96	316		4.51	284		4.06	70	
80	404	} 4.75	5.05	366	} 4.45	4.58	329	} 4.10	4.11	80	
90	452		5.02	411		4.57	370		4.11	90	
100	499	} 3.15	4.99	455	} 2.80	4.55	411	} 2.50	4.11	100	
110	531		4.83	483		4.39	436		3.96	110	
120	562	4.68	512	4.27	461	3.84	120				
IV. termőhely				V. termőhely				VI. termőhely			
20	50	} 3.80	2.50	44	} 3.10	2.20	38	} 2.85	1.90	20	
30	88		2.93	76		2.53	66		2.20	30	
40	126	} 4.50	3.15	107	} 4.10	2.68	95	} 3.20	2.38	40	
50	170		3.40	148		2.96	126		2.52	50	
60	215	} 3.80	3.58	189	} 3.20	3.15	158	} 2.80	2.63	60	
70	253		3.61	221		3.16	186		2.66	70	
80	291	} 3.45	3.64	253	} 2.80	3.16	215	} 2.50	2.69	80	
90	325		3.61	281		3.12	240		2.67	90	
100	360	} 2.20	3.60	309	} 1.90	3.09	265	} 1.60	2.65	100	
110	382		3.47	329		2.99	281		2.55	110	
120	404	3.37	347	2.89	297	2.47	120				
VII. termőhely				VIII. termőhely				IX. termőhely			
20	32	} 2.20	1.60	25	} 1.90	1.25	19	} 1.30	0.95	20	
30	54		1.80	44		1.47	31		1.03	30	
40	76	} 2.85	1.90	63	} 2.20	1.58	44	} 1.60	1.10	40	
50	104		2.08	85		1.70	60		1.20	50	
60	133	} 2.20	2.22	107	} 1.90	1.78	76	} 1.25	1.27	60	
70	155		2.21	126		1.80	88		1.26	70	
80	177	} 1.90	2.21	145	} 1.25	1.81	101	} 1.00	1.26	80	
90	196		2.17	158		1.76	111		1.23	90	
100	215	} 1.25	2.15	170	} 1.00	1.70	120	} 0.65	1.20	100	
110	227		2.06	180		1.64	126		1.15	110	
120	240	2.00	189	1.58	133	1.11	120				

Fatermés-táblák feketefenyő és vörösfenyő számára.

Kor években	Fatómeg	Évi növedék		Fatómeg	Évi növedék		Fatómeg	Évi növedék		Kor években
		folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag	
kataszteri holdanként köbméterekben										
F e k e t e f e n y ő .										
	I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely			
20	38		1·90	28		1·40	19		0·95	20
30	73	} 3·45	2·43	53	} 2·55	1·77	31	} 1·25	1·03	30
40	107		2·68	79		1·98	44		1·10	40
50	148	} 4·10	2·96	107	} 2·85	2·14	60	} 1·60	1·20	50
60	189		3·15	136		2·27	76		1·27	60
70	221	} 3·20	3·16	155	} 1·90	2·21	88	} 1·20	1·26	70
80	253		3·16	174		2·18	100		1·25	80
90	272	} 1·90	3·02	186	} 1·20	2·07	110	} 1·00	1·22	90
100	291		2·91	198		1·98	120		1·20	100
110	307	} 1·55	2·79	205	} 0·70	1·86	127	} 0·65	1·15	110
120	322		2·68	212		1·77	133		1·11	120
V ö r ö s f e n y ő .										
	I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely			
20	76		3·80	63		3·15	.		.	20
30	152	} 7·55	5·07	123	} 6·00	4·10	95	} 4·40	3·17	30
40	227		5·68	183		4·58	139		3·47	40
50	284	} 5·70	5·68	231	} 4·75	4·60	174	} 3·45	3·48	50
60	341		5·68	278		4·63	208		3·47	60
70	382	} 4·10	5·46	313	} 3·45	4·47	234	} 2·55	3·34	70
80	423		5·29	347		4·34	259		3·24	80
90	461	} 3·80	5·12	376	} 2·85	4·18	281	} 2·20	3·12	90
100	499		4·99	404		4·04	303		3·03	100
110	531	} 3·15	4·82	430	} 2·55	3·91	322	} 1·90	2·93	110
120	562		4·68	455		3·79	341		2·84	120
130	591	} 2·85	4·55	477	} 2·20	3·67	357	} 1·60	2·75	130
140	619		4·42	499		3·56	373		2·66	140
	IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely			
30	66		2·20	37		1·23	.		.	30
40	95	} 2·90	2·38	50	} 1·30	1·25	.	}	.	40
50	117		2·34	63		1·26	.		.	50
60	139	} 2·20	2·32	75	}	1·25	.	}	.	60
70	158		2·26	85		1·21	.		.	70
80	177	} 1·90	2·21	95	} 1·00	1·19	.	}	.	80
90	193		2·14	105		1·17	.		.	90
100	208	} 1·55	2·08	114	}	1·14	.	}	.	100
110	221		2·01	120		1·09	.		.	110
120	234	} 1·30	1·95	126	} 0·60	1·05	.	}	.	120
130	244		1·88	130		1·00	.		.	130
140	253	} 0·95	1·81	133	} 0·35	0·95	.	}	.	140

Faltermés-táblák nyír-szálerdő, tölgy- és bükk-sarjerdő, nyár- és éger-sarjerdő számára.

Nyír-szálerdő				Tölgy- s bükksarjerdő				Nyár-és égersarjerdő			
kora években	fatö- mege	folyó	átlag	kora években	fatö- mege	folyó	átlag	kora években	fatö- mege	folyó	átlag
		évi növedéke				évi növedéke				évi növedéke	
kat. holdanként köbméterekben				kat. holdanként köbméterekben				kat. holdanként köbméterekben			
I. termőhely				I. termőhely				I. termőhely			
30	101	3·80	3·37	10	28	2·80	2·80	10	44	4·40	4·40
40	139		3·48	20	60	3·20	3·00	20	95	5·10	4·75
50	171	3·15	3·42	30	95	3·50	3·17	30	152	5·70	5·07
60	202		3·37	40	126	3·10	3·15	40	202	5·00	5·05
70	228	2·85	3·26	50	152	2·60	3·04	50	240	3·80	4·80
80	253		3·16	60	170	1·80	2·83	60	265	2·50	4·42
II. termőhely				II. termőhely				II. termőhely			
30	82	3·20	2·73	10	22	2·20	2·20	10	38	3·80	3·80
40	114		2·85	20	47	2·50	2·35	20	79	4·10	3·95
50	139	2·50	2·78	30	76	2·90	2·53	30	123	4·40	4·10
60	164		2·73	40	101	2·50	2·53	40	164	4·10	4·10
70	183	1·90	2·61	50	120	1·90	2·40	50	196	3·20	3·92
80	202		2·53	60	133	1·30	2·22	60	215	1·90	3·58
III. termőhely				III. termőhely				III. termőhely			
30	63	2·50	2·10	10	16	1·60	1·60	10	28	2·80	2·80
40	88		2·20	20	35	1·90	1·75	20	60	3·20	3·00
50	107	1·90	2·14	30	57	2·20	1·90	30	92	3·20	3·07
60	126		2·10	40	76	1·90	1·90	40	120	2·80	3·00
70	139	1·30	1·99	50	88	1·20	1·76	50	142	2·20	2·54
80	153		1·90	60	95	0·70	1·58	60	155	1·30	2·58
IV. termőhely				IV. termőhely				IV. termőhely			
30	44	1·90	1·47	10	9	0·90	0·90	10	19	1·90	1·90
40	63		1·58	20	22	1·30	1·10	20	41	2·20	2·05
50	76	1·25	1·52	30	38	1·60	1·27	30	63	2·20	2·10
60	88		1·47	40	47	0·90	1·18	40	82	1·90	2·05
70	95	0·65	1·36	50	54	0·70	1·08	50	95	1·30	1·90
80	101		1·26	60	57	0·30	0·95	60	101	0·60	1·68
V. termőhely				V. termőhely				V. termőhely			
30	25	1·30	0·83	10	3	0·30	0·30	10	6	0·60	0·60
40	38		0·95	20	9	0·60	0·45	20	19	1·30	0·95
50	44	0·60	0·88	30	19	1·00	0·63	30	28	0·90	0·93
60	50		0·83	40	22	0·30	0·55	40	35	0·70	0·88
70	54	0·35	0·77	50	25	0·30	0·50	50	38	0·30	0·76
80	57		0·71	60	28	0·30	0·47	60	41	0·30	0·68

Fatermés-táblák akác sarjerdő számára.

(Coburg herceg erdőrendezőségének összeállítása szerint.)

Kor	Törzs			Fatömeg	Folyó- évi nőve- dék	Átlag-	Kor	Törzs			Fatömeg	Folyó- évi nőve- dék	Átlag-
	át- mérő	ma- gas- ság	szám					át- mérő	ma- gas- ság	szám			
év	centi- meter	meter	drb.kat. holdan- ként	kat. holdan- ként töm. kőbméter	év	centi- meter	meter	drb.kat. holdan- ként	kat. holdan- ként töm. kőbméter				
I. Termőhelyi osztály													
5	6·7	10·1	1130	23	.	4·6	5	5·8	8·8	1420	17	.	3·4
10	10·6	14·6	822	65	8·4	6·5	10	9·5	13·2	1050	49	6·4	4·9
15	14·0	17·8	635	110	.	.	15	12·6	16·2	810	87	.	.
20	16·8	20·2	520	147	8·2	7·3	20	15·2	18·5	665	122	7·3	6·1
25	19·3	22·3	445	175	.	.	25	17·5	20·4	554	152	.	.
30	21·2	23·8	410	199	5·2	6·6	30	19·4	21·7	482	173	5·1	5·8
35	22·8	24·9	382	217	.	.	35	20·9	22·8	448	188	.	.
40	24·2	25·9	370	230	3·1	5·7	40	22·1	23·6	423	198	2·5	4·9
45	25·2	26·6	363	242	.	.	45	23·0	24·2	408	206	.	.
50	26·1	27·1	360	250	2·0	5·0	50	23·7	24·7	397	212	1·4	4·2
II. Termőhelyi osztály													
5	5·1	7·8	1722	13	.	2·6	5	4·4	6·7	2000	10	.	2·0
10	8·4	11·6	1328	37	4·8	3·7	10	7·3	10·0	1622	28	3·6	2·8
15	11·4	14·5	1037	67	.	.	15	9·9	12·7	1320	51	.	.
20	13·6	16·7	863	98	6·1	4·9	20	12·0	14·7	1116	73	4·5	3·6
25	15·7	18·5	720	123	.	.	25	14·0	16·4	950	94	.	.
30	17·6	19·8	617	144	4·6	4·8	30	15·7	17·6	820	112	3·9	3·7
35	18·8	20·8	565	158	.	.	35	16·9	18·6	740	123	.	.
40	19·9	21·6	522	168	2·4	4·2	40	17·9	19·4	684	131	1·9	3·3
45	20·7	22·1	497	173	.	.	45	18·6	19·7	648	135	.	.
50	21·3	22·4	480	175	0·7	3·5	50	18·8	19·9	640	137	0·6	2·7
III. Termőhelyi osztály													
IV. Termőhelyi osztály													
V. Termőhelyi osztály													
VI. Termőhelyi osztály													
5	3·7	5·7	2300	7	.	1·4	5	3·0	4·7	2765	3	.	0·6
10	6·3	8·7	1928	18	2·2	1·8	10	5·2	7·3	2267	9	1·2	0·9
15	8·5	11·1	1650	33	.	.	15	7·2	9·5	1974	16	.	.
20	10·5	13·0	1410	49	3·1	2·4	20	8·9	11·3	1752	25	1·6	1·2
25	12·2	14·3	1223	65	.	.	25	10·3	12·4	1570	36	.	.
30	13·6	15·5	1093	79	3·0	2·6	30	11·4	13·1	1440	45	2·0	1·5
35	14·7	16·4	993	89	.	.	35	12·4	13·8	1323	51	.	.
40	15·5	16·9	930	95	1·6	2·4	40	13·2	14·3	1243	56	1·1	1·4
45	16·1	17·3	885	97	.	.	45	13·6	14·6	1201	58	.	.
50	16·3	17·6	867	98	0·3	1·9	50	13·9	14·9	1167	60	0·4	1·2

A fatömegek választékarányai közepes zárat mellett.

Átlag átmérő mellmagasság- ban centiméter	Lombfák ágastul			Erdei fenyő ágastul			A többi fenyő- félék ág nélkül		
	tönk- fa	do- rong- fa	galy- fa	tönk- fa	do- rong- fa	galy- fa	tönk- fa	do- rong- fa	galy- fa
	s	z	á	z	a	l	é	k	
5—7	.	.	100	.	.	100	.	.	100
8—9	.	18	82	.	18	82	.	18	82
10—12	.	65	35	.	65	35	.	65	35
13—15	.	85	15	.	86	14	.	86	14
16—18	30	60	10	30	63	7	33	62	5
19—20	54	40	6	47	48	5	48	48	4
21—23	64	30	6	63	33	4	65	33	2
24—25	71	23	6	76	20	4	79	20	1
26—28	76	18	6	82	14	4	85	14	1
29—31	80	14	6	85	11	4	92	7	1
32—33	82	12	6	87	9	4	95	4	1
34—36	83	11	6	88	9	4	95	4	1
37—38	83	11	6	89	7	4	96	3	1
39—41	84	10	6	89	7	4	97	3	.
42—44	84	10	6	89	7	4	97	3	.
45—46	84	10	6	89	7	4	98	2	.
47—49	85	10	5	89	7	4	98	2	.
50—52	85	10	5	89	7	4	98	2	.
53—54	85	10	5	89	7	4	98	2	.
55—57	85	10	5	89	7	4	99	1	.
53—60	86	10	5	89	7	4	99	1	.

Megjegyzés. A galyfa magában foglalja az 1—5 méter vastag ágakat; a dorongfa a 6—15 méter vastagokat; a tönkfa pedig a 15 méternél vastagabbakat.

Sűrű erdőben a tönkfa százaléka nagyobb, a más két választék százaléka aránylag kisebb. Csekély sűrűségű erdőben megfordítva.

Magtermelés.

I. A maggyűjtés és tisztítás költségei.

	Napaszám
1. Tölgymakk gyűjtéséhez válogatással szükséges hl-ként	1—4
2. Akáczmag szedéséhez hüvelylyel együtt	0.7—2.0
3. Kőrismag a fákról	0.7—2.0
4. Juharmag " " " " " " " " " " " "	0.6—2.2
5. Szilmag lerázásához és összegyűjtéséhez	0.5—1.0
6. Égerfa toboz szedéséhez	0.7—2.0
7. Erdei fenyő toboz szedéséhez	0.4—2.0
8. Fekete " " " " " " " " " " " "	0.4—2.0
9. Lucz " " " " " " " " " " " "	0.4—2.0
10. Jegenyé " " " " " " " " " " " "	0.5—2.0
11. Vörös " " " " " " " " " " " "	4.0—6.0
12. Az akáczhüvelyek szárításához, csépléséhez és tisztításához szükséges 1 kg tiszta mag után	0.1
13. Az éger tobozok forgatásához s a tiszta mag kiválasztásához 1 kg mag után számítva	0.01—0.03
14. A jegenyefenyő tobozok forgatásához s a mag kiválasztásához 1 kg tiszta mag után	0.01—0.03
15. A luczfenyőmag kipergetéséhez és a szárnyaktól való megszabadításához 1 kg után	0.1—0.3
16. Az erdei és fekete fenyőmag kipergetéséhez és szárnyaktól való megszabadításához 1 kg után	0.2—0.4
17. A vörös fenyőmag kipergetéséhez és szárnyaktól való megtisztításához 1 kg mag után	0.5—1.0

2. A tobozokból és (akác) hüvelyekből nyerhető magmennyiség.

Egy hl akáczhüvely ad	4—5	kg tiszta magot.
" " éger toboz " " " " " "	3—5	" " " "
" " erdei fenyő toboz ad	0.6—1.5	" " (szárnyatlan) magot
" " fekete fenyő " " " " " "	1.2—1.7	" " " "
" " havasi fenyő " " " " " "	6—9	" " " "
" " jegenyefenyő " " " " " "	3—5	" " " "
" " luczfenyő " " " " " "	1.2—1.8	" " " "
" " sima fenyő " " " " " "	1.6—2.0	" " " "
" " törpe fenyő " " " " " "	0.8—1.3	" " " "
" " vörös fenyő " " " " " "	2 3	" " " "

3. A magvak súlya, számszáma és csirázó képessége.

A mag neve	Súly		Szemek száma		Csirázó képesség	
	hl-enként	kg	1 hl-ben	1 kg-ban	Igen jó	Jó
			ezer		magnál ^o / _o	
Lomblevelű fák						
Akác	70—80	—	—	40—60	75	50
	75	—	—	50		
Bálványfa	—	—	—	30—40	20	10
				35		
Bükk	35—50	150—200	—	4—6	65	55
	43	175	—	5		
Dió	—	—	3	—	—	80
Gesztenye, szelíd	—	9—13	—	—	85	60
		11	—	—		
Gyertyán	46—50	—	—	10—20	70	50
	48	—	—	15		
Éger, hamvas	21—23	—	—	1400	25	15
	22	—	—	—		
" mezgés	28—36	—	—	700—900	25	15
	32	—	—	800		
Hárs, kislevelű	20—24	—	—	39—40	60	45
	22	—	—	35		
" nagylevelű	24—26	—	—	8—12	60	45
	25	—	—	10		
Juhar, fürtös	—	—	—	8—10	75	50
				9		
" korai	12—18	—	—	9—11	75	50
	15	—	—	10		
Kőris	15—20	—	—	14—20	70	50
	17	—	—	17		
Nyír	8—10	—	—	6000—8000	30	10
Platán	—	—	—	230—260	—	—
Szil	5—6	—	—	80—150	30	20
Tölgy, cser	—	10—15	—	—	85	60
		13	—	—		
" kocsános	65—85	19—27	—	0.3—0.4	85	60
	75	23	—	—		
" csoportos	75—90	20—35	—	0.4—0.6	85	60
	83	28	—	0.5		
Tűlevelű fák						
Erdei fenyő leszárnyazva	46—52	—	—	140—180	75	50
	49	—	—	160		
Fekete " "	52—58	—	—	38—45	80	65
	55	—	—	41		
Havasi " "	54—62	—	—	3—5	80	60
	58	—	—	4		
Jegenye " "	25—35	—	—	15—30	65	45
	30	—	—	22		
Lucz " "	42—56	—	—	130—170	75	50
	49	—	—	150		
Sima " "	40—48	—	—	40—60	65	45
	44	—	—	50		
Törpe " "	46—50	—	—	120—170	50	40
	48	—	—	145		
Vörös " "	46—52	—	—	150—180	45	30
	49	—	—	165		

A csemetekertek és faiskolák költségei.

Az itt következő adatok az Erdészeti Zsebnaptár korábbi évfolyamaiban közölt adatok átvizsgálása után az irodalom újabb közleményeinek s különösen Fekete Lajos és Tomcsányi Gusztáv adatainak felhasználásával állították össze.

	Kedvező	Közép-szerű	Kedvetlen
	viszonyok között szükséges napszám		
I. A csemetekertek bekerítéséhez szükséges munka- és anyagmennyiség.			
1. Egy folyó méter sánczkerítés előállításához, a sáncz egyik oldalán felhanyással szükséges:			
ha a sáncz felül 100 cm, alul 25 cm széles és 50 cm mély	0.05	0.15	0.20
ha a sáncz felül 150 cm, alul 25 cm széles és 100 cm mély	0.15	0.30	0.50
2. Egy folyó méter galagonya, luczfenyő, gledits stb. élő s ő v é n y kerítés telepítéséhez	0.05	0.06	0.08
anyag: 15—18 drb 3 éves lucz, vagy 2 éves csonkitott galagonya, gledits stb. csemete.			
3. Egy folyó-m s ő v é n y kerítés készítéséhez:			
ha a kerítés 1.3—1.5 m magas az anyag és föld minősége szerint . . .	0.15	0.2	0.3
ha a kerítés 2 m magas az anyag és föld minősége szerint	0.25	0.3	0.4
anyag: 3 drb 1.6—1.8—2.5 m hosszú, 8—10 cm vastag gömb vagy hasított karó és 1.5—2 köteg, 2.5—3 m hosszú fonóvessző.			
4. Egy f.-m 1.5 m magas s ő v é n y kerítéshez	0.08	0.1	0.12
anyag: 3 drb. 1.5—1.8 m h., 8—10 cm v. gömbölyű vagy hasított karó és 0.15 szekér tövis.			
5. Egy f.-m 1.0—1.5 m magas rudkerítéshez 3 rudból, melyek két-két m távolban, két-két földbe vert karóhoz guzszal erősítettnek meg	0.05	0.08	0.10
anyag: 3 f.-m 4—8 cm vastag rud, 1 drb. 1.3—1.8 m h., 6—8 cm vastag gömbölyű karó és 3 drb. guzs.			
6. Egy f.-m 1.0—1.5 m magas rudkerítés, 3 rudból, melyek minden 3 m távolságban földbe vert karókhöz szögeztetnek faszögekkel	0.1	0.15	0.20
anyag: 3 f.-m 4—8 cm vastag rud, minden 3 méterre 1 drb. 1.3—1.8 m hosszú 10—15 cm vastag gömb. karó.			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
viszonyok között szükséges napszám			
7. Egy f.-m 1.2—1.8 m magas paticskerítéshez, 3 m távol álló földbe vert oszlopokból és ezekre faczövekekkel ráerősített 3 sor gömbölyű rudból, melyek közé a patics fonatik	0.25	0.30	0.35
anyag: 3 f.-m 8—10 cm vastag gömb. rud, minden 3 f.-m-re egy drb. 1.7—2.3 hosszú, 12—18 cm vastag gömb. oszlop és 12—15 drb. 3—5 cm vastag, 1.2—1.8 m hosszú patics.			
8. Egy f.-m 1.5—1.8 magas léczkerítéshez egymástól 3 méternyire álló földbe vert oszlopokra vasszögekkel megerősített két sor gömbölyű rudból és ezekre szögezett gömbölyű erdei léczekből	0.25	0.30	0.50
anyag: 2 f.-m 12—15 cm vastag rud, minden 3 f.-m-re 1 drb. 2—2.3 m hosszú 15—18 cm vastag gömb. oszlop, 10—12 drb. 4.5 cm vastag, 1.5—1.8 m hosszú erdei lécz, 1 drb. padlószög és 25—30 drb. léczszög.			
9. Egy f.-m ugyanilyen szerkezetű léczkerítéshez, ha az oszlopok, hevederek és léczek gömbölyű fából faragtatnak, szükséges közönséges férfinapszám	0.15	—	0.20
ácsnapszám	0.40	—	0.50
anyag: 2 f.-m 15 cm vastag gömb. fa, minden 3 f.-m-re 1 drb. 1.7—2.3 m h., 20 cm vast. gömb. fa az oszlopokhoz, 10 drb. 1.2—1.8 m h. lécz, 1 padlószög és 20 léczszög.			
10. Egy f.-m 1.5—2 m magas deszka-kerítéshez, egymástól 3 m-re álló gömbölyű fából faragott oszlopokból, ezekre szegekkel ráerősített, gömbölyű fából faragott 2 sor hevederből és ezekre szögezett deszkákból	0.15	—	0.20
közönséges férfinapszám	0.35	—	0.40
ácsnapszám			
anyag: 2 f.-m 15—20 cm vastag gömb. heveder, minden 3 f. m-re egy 2.4—3 m. h., 20—25 cm v. gömb. oszlop, 6—8 f. m, 25 cm széles deszka, 16 drb. léczszög és 1 drb. padlószög.			
11. Egy f.-m 1.6 m magas sodronykerítéshez, egymástól 2.5 m távol álló oszlopokból és ezekre 14 sorban kifeszített sodronyszálból	0.20	—	0.25
anyag: minden 2.5 f.-m-re egy 2.2 m h., 13 cm vastag, négy előre faragott oszlop, 0.5 kg 4 mm-es, 0.65			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szükséges napszám		
kg, 3 mm-es sodrony, 6 drb. sodronykampó és 0.2 kg kátrány, a sodrony bemázolásához.			
J e g y z e t. Az előbbi tételeknél az anyag termeléséhez szükséges munkamennyiség nem számítottatott be; az erre vonatkozó adatok megtalálhatók a 211. oldalon. A szállítás költségei az adott viszonyok között szintén külön veendő számításba.			
	100 m ² -enként szük- séges férfi-, női vagy eke-napszám		
2. A talaj megműveléséhez és bevetéséhez szükséges munkamennyiség.			
12. A tuskóknak, gyökereknek, cserjéknek kiirtásához és a nagyobb kövek eltávolításához, férfinapszám		3	6
13. A gyepléghántásához gyeplévágó-szerszámokkal és a gyepléglák összehordásához, férfinapszám	0.5	0.8	1.0
14. A gyepléghántásához ásóval vagy kapával, a gyeplé összehordásával, férfinapszám	0.1	1.3	1.7
15. A gyeplé szárításához és gyepléhamuvá való égetéséhez, férfinapszám	0.6	1.0	1.4
16. Be nem gyeplésedett területről a gaznak, gyomnak és köveknek eltávolításához férfinapszám	0.2	0.6	1.0
17. A területnek egyszeri felszántásához, ígás napszám	0.02	0.03	0.05
18. A területnek kétszeri felszántásához, ígás napszám	0.04	0.06	0.10
19. A felszántott terület beboronálásához ígás napszám	0.01	0.02	0.03
20. A talaj első megműveléséhez ásóval 30—40 cm mélyre, férfinapsz.	1.5	1.8	3.0
21. Az ekével vagy ásóval már egyszer megművelt területnek másodszori felásásához és begereblyéléséhez	1.0	1.5	2.0
22. Marhatrágyának (100 m ² -re 1.25—2.25 métermázsát számítva) széttergetéséhez és bekapálásához szükséges	0.3	0.4	0.5
23. A területnek composttal vagy erdei televényfölddel 4—5 cm vastagon való feltöltéséhez és a földdel való összekeveréséhez férfi- és asszony-napszám	1.5	2.0	2.5
24. A talajnak 50—60 cm mélyre menő megforgatásához, a kövek, gyökerek kiszedéséhez és begereblyéléséhez	2.0	3.0	4.0

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között 100 m ² -enként szük- séges férfi-, női vagy eke-napszám		
25. A megművelt talaj ágyásokba való be- osztásához, az utak és gyomláló ösvények elkészítéséhez, férfi- vagy asszonynapszám	0.3	0.5	0.8
26. A vetésbarázdák elkészítéséhez, a mag elvetéséhez és betakarásához, asszony- napszám	0.5	1.0	1.5
27. Agyephantnak, alomnak, compost-készítés céljából kupaczkokba való rakásához, rétegenként 2—3 cm vastagon égetett mészszel való behintéséhez, befedéséhez és nyáron át kétszer való átrakásához szükséges 10 m ³ k é s z c o m p o s t után számítva 2 hl égetett mész és 5—8 férfi- napszám.			
	szüks. 100 m ² -enként asszonynapszám		
3. A csemeték ápolásához szükséges munka- mennyiség.			
28. A csemetekert egyszeri meggyomlálásához	0.25	0.5	1.0
29. A csemetekert egyszeri gyomlálásához és a csemetesorok megkapálásához	0.4	0.8	1.5
30. A csemetekert egyszeri megöntözéséhez a csemetekertben vagy közvetlen-közelben található vízzel	0.1	0.2	0.3
31. A sorközöknek mohával vagy száraz fenyőtűkkel való kirakásához	0.5	0.6	0.7
32. Egy m ³ moha összegyűjtéséhez 0.5—1.0 asszonynapszám.			
	1000 darabonként asszonynapszám		
4. A csemeték átiskolázásához szükséges munka mennyisége.			
33. Fenyőcsemeték átültetéséhez ültetőfával, ha a csemeték 1 évesek	0.9	1.3	1.7
" " " 2 " 	0.1	1.4	1.9
34. Egy éves fenyőcsemeték átültetéséhez barázdákba, iskolázó lécczel, ha a csemeték 1 évesek	0.6	1.0	1.3
" " " 2 " 	0.7	1.1	1.4
35. Lomblevelű csemeték átültetéséhez baráz- dákba, iskolázó lécczel, ha a csemeték 1 évesek	1.0	1.4	1.8
" " " 2 " 	1.2	1.6	2.0
" " " 3—4 " 	3.0	4.0	5.0
" " " 5 és több évesek	4.0	6.0	8.0
5. A csemeték kiszedéséhez, megszámlálá- sához és csomagokba kötéséhez szükséges munka.			
36. 1 éves erdei, fekete- és vörös fenyő, vagy 2 éves lucz- és jegenye fenyő-csemete kiszedéséhez és számlálásához	0.4	—	0.5

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	1000 darabonként asszonynapszám		
37. 2 éves erdei, fekete és vörös fenyő, vagy 3—4 éves lucz és jegenye csemete kiszedéséhez, számlálásához és apró csomagokba való kötéséhez	0.6	—	0.8
38. Egy éves akác és 2 éves másfajta lomblevelű csemete kiszedéséhez megnyeséséhez és számlálásához	1.2	—	1.5
39. Két éves akác és 3 éves másfajta lomblevelű csemete kiszedéséhez, megnyeséséhez és számlálásához	1.5	—	3
40. Négy-öt éves iskolázott lomblevelű csemete kiszedéséhez, megnyeséséhez és számlálásához	3	—	4

A csemeteneveléshez szükséges magmennyiség és terület.

Ezen táblázatban a vetőmagszükséglet az első rovatban kitüntetett csirázó képességgel bíró igen jó mag alapul vétele mellett állapított meg. Kisebb $\frac{1}{6}$ -u csirázó képességű magból tehát aránylagosan több veendő. A területszükséglet megállapításánál azon tételeknél, hol a vetésbarázdák sorköze 30 cm-nél kisebb 1 m szélességű ágyásokra beosztott terület vétetett számításba 30 cm széles gyomláló ösvényekkel az ágyások között. Ezen tételeknél az utolsó rovatban kitüntetett területbe a vetésbarázdák és ezek sorköze által elfoglalt területen kívül a gyomláló ösvények által elfoglalt terület is belefoglaltatott. A 30 cm-nél nagyobb sortávolságokat mutató tételeknél feltételeztetett, hogy a bevetett táblákban gyomláló ösvények nincsenek, itt tehát a vetésbarázdák és ezek sorköze által elfoglalt terület vétetett. A szélesebb utak mindkét esetben számításon kívül hagyattak, csemetekertek telepítésénél tehát az ezekre szükséges terület külön veendő számításba.

a) Vetőkertekben szükséges 1000 darab	Csirázó- képesség mellett	Vetőmag	Sor- távolság mellett	Meg- művelt terület
	‰	gram	cm	m ²
1 éves lucz fenyő csemete felneveléséhez	75	18	10	0.5
2 " " " "		21	15	1.5
3 " " " "		25	20	2.5
2 " jegenye fenyő	65	230	10	1.0
3 " " " "		270	15	2.0
4 " " " "		310	15	3.0
1 " fekete fenyő	65	62	10	0.8
2 " " " "		74	15	1.5
3 " " " "		86	20	4.0
1 " vörös fenyő	50	27	15	1.5
2 " " " "		33	20	3.0

	Csírázó- képesség mellét	Vetőmag	Sor- távolság mellét	Meg- művelt terület
1 éves havasi fenyő csemete felneveléséhez	80	900	15	1.7
2 " " " " "		1100	15	3.0
1 " erdei fenyő " " "		18	10	0.8
2 " " " " "	75	21	15	1.5
3 " " " " "		25	20	4.0
1 " ákác " " "	50	70	40	5.0
1 " " " " "		70	60	12.0
2 " " " " "		80	60	12.0
2 " " " " "		80	80	20.0
1 " éger " " "		50	15	1.5
2 " " " " "	25	57	25	3.5
3 " " " " "		65	30	6.0
1 " juhar " " "		500	20	2.5
2 " " " " "	75	550	30	7.5
3 " " " " "		650	50	20.0
1 " kőris " " "		320	15	2.0
2 " " " " "	75	370	20	5.0
3 " " " " "		420	30	10.0
1 " szil " " "		140	15	1.5
2 " " " " "	30	160	25	5.0
3 " " " " "		180	30	10.0
1 " szelíd gesztenye csemete felneveléséhez			liter	
2 " szelíd gesztenye csemete felneveléséhez	75	15	15	2.5
1 " kocsányos és csertölgycsemete felneveléséhez		17	30	8.5
2 " kocsányos és csertölgycsemete felneveléséhez	85	8	20	6.0
3 " kocsányos és csertölgycsemete felneveléséhez		10	30	10.0
1 " kocsánytalan, molyhos és magyar tölgy csemete felneveléséhez		11	35	17.0
2 " kocsánytalan, molyhos és magyar tölgy csemete felneveléséhez	85	5	20	4.0
3 " kocsánytalan, molyhos és magyar tölgy csemete felneveléséhez		5.5	25	6.5
		6.5	35	12.0

b) A faiskolában szükséges
1000 darab

	Sor- távolság mellét	Cse- mete	Szüksé- ges terület
3 éves iskolázott lúcz fenyő csemete felneveléséhez	15	3	4.5
4 " " " " "	20	5	10.0
5 " " " " "	25	8	20.0
4 " " jegenyefenyő " " "	15	4	6.0
5 " " " " " "	20	8	16.0
6 " " " " " "	20	10	20.0
2 " " erdei és feketefenyő csemete felneveléséhez	15	5	7.5
3 " " erdei és feketefenyő csemete felneveléséhez	20	8	16.0

	Sor	Csemete	Számkap- ságos terület	
			m ²	
			távolság mellől	cm
4 éves iskolázott erdei és fekete fenyő csemete fel- neveléséhez	30	20	60.0	
3 " " vörös fenyő csemete felneveléséhez	25	10	25.0	
4 " " " " " " " "	35	20	70.0	
5 " " " " " " " "	40	25	100.0	
4 " " havasi fenyő " " " "	20	15	30.0	
5 " " " " " " " "	20	20	40.0	
6 " " " " " " " "	25	25	62.5	
2 " " akác szuháng " " " "	60	15	90	
2 " " " " " " " "	80	25	200	
3 " " " " " " " "	100	50	500	
4 " " " " " " " "	100	100	1000	
3 " " tölgy " " " " " "	30	20	60.0	
4 " " " " " " " "	40	30	120.0	
5 " " " " " " " "	50	40	200.0	
2 " " szelid geszt. " " " "	30	15	45.0	
3 " " " " " " " "	40	25	100.0	
4 " " " " " " " "	50	30	150.0	
2 " " kőris " " " " " "	25	15	37.0	
3 " " " " " " " "	30	20	60.0	
4 " " " " " " " "	40	30	120.0	
2 " " juhar " " " " " "	30	20	60.0	
3 " " " " " " " "	40	30	120.0	
4 " " " " " " " "	50	40	200.0	
3 " " szil " " " " " "	30	20	60.0	
4 " " " " " " " "	35	25	87.5	
2 " " éger " " " " " "	30	10	30.0	
3 " " " " " " " "	35	15	52.5	

Az elvetett mag betakarása.

Az elvetett magra a szerint, a mint betakarásra kötöttebb vagy porhanyósabb talajt helyezünk s a szerint, a mint tavasszal vagy ősszel vetünk, vékonyabb vagy vastagabb takarót kell adni. Az átlagos adatok a következők :

a betakarás	kötött	porhanyó földdel
az akácznál	2-3	4-5 cm lehet
az égernél	0.5	1.0 " "
a gesztenyénél	3-4	5-6 " "
a juharnál	1.0	1.5 " "
a kőris és gyertyánnál . .	1-1.5	1.5-2 " "
a szilnál	0.3	0.5 " "
az erdei fenyőnél	1.0	2.0 " "
a fekete " " " " " "	1-1.5	1.5-2 " "
a lucz " " " " " "	1.0	2.0 " "
a jegenye " " " " " "	1.5	2.0 " "
a havasi " " " " " "	1.5	2.0 " "
a vörös " " " " " "	0.8	1.0 " "

Ha a vetés ősszel történik, kötöttebb földdel is oly mélyen lehet takarni, mint a fentebbiek szerint porhanyó földdel.

	Jó	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	talajviszonyok között kézi napszám		
	1000 f.-m-enként		
16. Horony készítéséhez kapával megművel- tlen talajon 15 cm mély és ugyanily széles megműveléssel	3	5	6
17. Horony húzására kapával felszántott föld- ben vagy már megművelt pásztákon 5 cm mélyen	1	1.5	2.0
18. Foltok készítéséhez a talajnak 10 cm mélyen való felporhanyításával kapával: ha a foltok 20 cm átmérőjűek	0.7	1.2	1.7
" " " 30 " " "	1.0	1.7	2.5
" " " 40 " " "	2.0	3.2	4.5
19. Dombos fészkek készítéséhez jegenyefenyő- vetés számára, alátelepitéseknél	4.0	5.0	6.0
II. A vetés költségei.			
1. Teljvetés.			
20. Tölgymakk egyenletes szétszórásához szük- séges: begereblyélés nélkül	3.5	4	4.5
begereblyéléssel	5.7	8	10
Makkszükséglet: 6—8 hl.			
21. Tölgymakk-vetéshez és a makk betakará- sához megműveletlen területen oly módon, hogy 4—5 méter távolságban húzott árkok- ból a kiásott föld a sorközökben egyenle- tesen elvetett makkra szóratik	10	14	18
Makkszükséglet: 5—6 hl.			
22. Fenyőmagvak elvetéséhez és begereblyélé- séhez	3.5	4.5	5.5
Magszükséglet: 4.0 kg erdei, 8 kg lucz-, 9 kg fekete-, 9 kg vörös és 30 kg jegenye fenyő szárnyatlan mag.			
23. Bükkmakk, gyertyán-, juhar- és kőrismag elvetéséhez és betakarásához	5	6	7
Magszükséglet: 2.5 hl bükkmakk, 24 kg gyertyán-, 28 kg juhar- és 25 kg kőrismag.			
24. Nyír-, éger- és szilmag elvetéséhez és könnyű betakarásához	4	5	6
Magszükséglet: 19 kg szil-, 11 kg éger-, 23 kg szilmag.			
2. Lyukvetés.			
25. Makkrakáshoz ültető fával megműveletlen talajon:			
ha a lyukak 1 m sortávolságban egymás- tól 0.5 m távol ültetnek	6	9	12
" " " 1 m sortávolságban egymás- tól 0,75 m távol ültetnek	4	6	8
" " " 1 m sortávolságban egymás- tól 1.00 m távol ültetnek	3	4.5	6

	Jó	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	talajviszonyok között kési napssám		
	1000 fészek vagy folt után		
29. 1000 f.-m elkészített pászta vagy horony bevetéséhez és a mag betakarásához szükség- es:			
fenyőmagvagnál	0.3	0.4	0.5
nyír-, éger-, szilmagnál	0.5	0.7	0.9
tölgy-, bükk-, kőris-, juhar- és gyertyán- magnál	1.2	1.6	2.0
<p>Magszükséglet a pászták szélességé- hez képest erdei fenyőből: 0.3—0.5; fekete fenyőből: 0.6—0.8; lucz- és vörös fenyőből: 0.8—0.9; jegenye fenyőből: 2.7—3.3; ju- harból: 1.4; kőris- vagy gyertyánból: 1.6 —2.0; szilből: 1.9—2.1; égerből: 0.7—0.9; nyírből: 1.2—1.7 kg, továbbá tölgyből: 0.3—0.5; bükkből: 0.16—0.25 hl.</p>			

III. A fészkek vagy foltok száma és a hornyok vagy pászták hosszúsága egy kat. holdon.

A fentebb I. 14—19. és II. 28—29. tételek alatt közölt munka- és
magmennyiségből az egy kat. holdra eső mennyiséget az itt következő
táblázat adatai segítségével lehet kiszámítani egyszerű szorzás által.

A soroktávola középtől kö- zépig mérve	A fészkek vagy foltok száma egy kat. holdon, ha azok a sorokban kö- zéptől középig mérve						A hornyok és pászták összes hossza egy kat. holdon	A soroktávola középtől kö- zépig mérve
	0.75	1.0	1.25	1.5	2.0	2.5		
m	m távol készíttetnek egymástól						folyó m	m
1.0	7678	5755	4600	3837	2558	2302	5755	1.0
1.5	5115	3837	3069	2558	1918	1535	3837	1.5
2.0	3837	2878	2302	1918	1439	1151	2877	2.0
3.0	3074	1918	1535	1279	959	767	1918	3.0

IV. Az ültetés költségei.

	Jó	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
viszonyok között 1000 darabonként kézi napszám			
a) Közönséges kapával való ültetésnél.			
1. A csemeték kiemeléséhez, a föld felkapálásához, ültető lyukak készítéséhez és a csemeték elültetéséhez szükséges:			
1-2 éves tülevelű csemetéknél . . .	1.2	1.6	2.0
3-4 " " " " . . .	2.5	3.0	3.5
5-6 " " " " . . .	4.5	5.0	6.0
1-2 " apró lomblevelű csemetéknél	1.5	2.0	3.0
2-3 " iskolázott " " " . . .	3.0	4.0	7.0
4-5 " " " " " " " . . .	8	10	12
Nagyobb (1.0-1.5 m magas) suhángoknál	10	15	20
b) Tincses ültetésnél.			
2. Ha az előbbi ültetésmódnál a csemeték tincsekben (3-4 db.) ültetnek ki, szükséges:			
1-2 éves fenyőcsemetéknél	1.4	1.8	2.2
2-3 " " " " " " "	2.6	3.3	3.8
c) Ültetővas használatánál.			
3. A csemeték kiemeléséhez, a Buttlár-féle, Wartemberg-féle vassal, vagy ültető lándzsával, homorú ásóval stb. lyukütéshez és a csemeték elhelyezéséhez szükséges:			
1-2 éves csemetéknél	0.8	1.0	1.2
3-4 " " " " " " "	2.0	3.0	4.0
d) Dombos ültetésnél.			
4. Sekély talajon, vagy vizenyős helyeken megfelelő nagyságu dombok kiszítéséhez, a csemeték elültetéséhez, és megerősítéséhez szükséges:			
2-3 éves tülevelű csemetéknél . . .	10.0	15.0	20.0
1-2 " lomblevelű " " " . . .	15.0	20.0	25.0
e) Árkos ültetésnél.			
5. Ha a talaj alsó rétege silány se miatt 0.65 m mély és ugyanily széles árkok hányatnak ki s a felsőbb rétegek jobb földjével töltetnek ki, a talaj ezen előkészítéséhez és a csemetéknek egymástól 1.25 m távolságban való elültetéséhez szükséges:			
1-2 éves csemetéknél, ha ezek az árkokban			
csak egy sorban ültetnek el . . .	32	36	40
két " " " " " " " . . .	18	21	24
három " " " " " " " . . .	14	17	20
2-3 éves csemetéknél, ha ezekből ugyanazon árkokban			
csak egy sor ültetik	35	40	45
két " " " " " " "	22	27	32

A különféle faválasztékok termeléséhez szükséges munkamennyiség.

(Förster G. R. és Wagner Vilmos adatai szerint.)

Az itt következő táblázatok közül azok, melyeket Förster-nek a „Centralblatt für das gesammte Forstwesen“ 1880. és 1881. évfolyamában megjelent tanulmánya után közlünk, a Salzkammergut magas hegységi erdeiben gyűjtött tapasztalati adatok alapján állítottak össze; hazánkban is tehát főleg a magas hegységi erdőgazdaságokban lesznek alkalmazhatók. Wagner adatai ellenben átlagos adatok, melyek természetesen kevesebb pontossággal másutt is használhatók.

A táblázatokban előforduló következő megkülönböztetések „kedvező“, „középszerű“, „kedvezőtlen“, a vágás- és szállításra befolyó helyi viszonyokra vonatkoznak.

A munka-napszám mindenütt 8 órai munkaidővel számított.

I. Épület-, műszer- és tűzifa-hántás.

(Förster G. R. szerint.)

Faválaszték és annak minősége	Egy darab lehántásához szükséges	
	nedv- keringés idejében	nedv- keringés idején kívül
	favágó napszám	
1. Szálfa:		
23 m hosszúságon felül, ha az 3.5 kbm nagyobb tömör tartalmu	0.058	0.115
21 m hossz. felül, ha az 3.49—2.10 kbm tart.	0.053	0.105
17 " " " " " 2.09—1.10 " "	0.043	0.085
15 " " " " " 1.09—0.75 " "	0.038	0.075
13 " " " " " 0.74—0.50 " "	0.034	0.068
13 " " " " " 0.49—0.30 " "	0.033	0.065
12 " " " " " 0.29—0.14 " "	0.030	0.060
2. Rönkö.		
3 méter hosszú, tekintet nélkül a vastagságra	0.005	0.011
4 " " " " " " "	0.009	0.018
5 " " " " " " "	0.013	0.026
6 " " " " " " "	0.015	0.030
7 " " " " " " "	0.018	0.035
8 " " " " " " "	0.020	0.040
3. Tűzifa:		
1—2 méter hosszú rönkökben űrméterenként .	0.025	0.050

II. Tűzifa termelés.
(Fürster G. R. adatai szerint.)

A termelt fa minősége		Egy úrméter tűzifa termeléséhez szükséges : hosszútörzszű, kevés ágú törzsekből								
		tarvágásban		szálasó és ritkító vágásban		áterdőléseknél, hó- és széltöréseknél				
		ked-vező	közép-szerű	ked-vező	közép-szerű	ked-vező	közép-szerű			
		helyi viszonyok között favágó napszám								
Egy méter hosszú:		0.37	0.46	0.55	0.49	0.56	0.63	0.57	0.65	0.72
kemény hasábfa	.	0.33	0.42	0.51	0.45	0.52	0.59	0.53	0.61	0.68
dorongfa	.	0.31	0.39	0.47	0.41	0.48	0.47	0.47	0.55	0.62
lágý hasábfa	.	0.27	0.35	0.43	0.37	0.44	0.50	0.43	0.51	0.58
dorongfa	.	0.30	0.39	0.48	0.42	0.49	0.56	0.50	0.58	0.65
kemény tűzifa rönkö	.	0.24	0.32	0.40	0.34	0.41	0.47	0.40	0.48	0.55
lágý	.	0.29	0.38	0.46	0.40	0.47	0.54	0.48	0.56	0.63
80 ⁰ / ₀ kemény, 20 ⁰ / ₀ lágý fából készített tűzifa rönkö	.	0.25	0.33	0.42	0.36	0.42	0.49	0.42	0.50	0.57
80 ⁰ / ₀ lágý 20 ⁰ / ₀ kemény	.	0.27	0.34	0.44	0.38	0.45	0.52	0.45	0.53	0.60
1/3 részben lágý, 1/2 részben kemény fából készített tűzifa rönkö	.									
Két méter hosszú:		0.25	0.30	0.45	0.36	0.44	0.51	0.45	0.52	0.60
kemény rönkö	.	0.20	0.28	0.35	0.34	0.36	0.41	0.40	0.45	0.50
lágý	.	0.24	0.33	0.41	0.35	0.42	0.48	0.44	0.51	0.58
80 ⁰ / ₀ kemény, 20 ⁰ / ₀ lágý fából készült tűzifa rönkö	.	0.21	0.29	0.37	0.32	0.38	0.43	0.41	0.47	0.52
80 ⁰ / ₀ lágý, 20 ⁰ / ₀ kemény	.	0.23	0.31	0.40	0.34	0.40	0.46	0.43	0.49	0.55
50 ⁰ / ₀ kemény, 50 ⁰ / ₀ lágý	.									

Jegyzet. A tűzifatermelési munkához számítandó: a döntés, legalyazás, darabolás, 50 méter átlagos távolságból való összehordás és összerakás. Középvastagu, ágas fánál a munkamennyiség 10⁰/₀-kal, vékonyabb, rövid törzsű fánál 30⁰/₀-kal emelendő.

Az előbbi adatok a magas hegységi erdők nehezebb viszonyaira vonatkoznak. A közép- és előhegységi erdőkben a munkaszükséglet Förster szerint kevesebb, nevezetesen: 1 méter kemény tűzifa előállítására a rendes vágásokban átlag 0.30—0.35 napszám, áterdölésekben 0.32—0.40 napszám, tisztító vágásokban 0.42—0.45 napszám szükséges; 1 méter lágy tűzifa előállítására ellenben rendes vágásokban 0.25—0.32, áterdölésekben 0.30—0.37, tisztító vágásokban 0.42—0.45 napszám.

Rakodóhelyeken 2 méter hosszú rönkökből 1 m hosszú hasábfára készítésére: kemény fánál 0.26—0.32, lágy fánál 0.24—0.29; egy méter hosszú dorongfa készítésére kemény fánál 0.16—0.23, lágy fánál 0.14—0.21 napszám szükséges. 1 méter hosszú rönköknek ugyanolyan hosszú hasábfára való feldolgozása végül ürméterenként 0.9—1.0 napszámot vehet igénybe.

III. Tűzifa termelés.

(Wagner Vilmos adatai szerint.)

A vágás neve és a törzsek minősége	Egy ürméter tűzifa termeléshez szükséges favágó napszám					
	kedvező		középszerű		kedvezőtli.	
	helyi viszonyok között, ha a tűzifa					
	ke- mény	lágý	ke- mény	lágý	ke- mény	lágý
fanemekből állítatik elő						
T a r v á g á s b a n :						
Vastag, hosszú, ág nélküli törzsekből	0.260	0.235	0.365	0.330	0.420	0.375
Kevesbé vastag, nem nagyon hosszú, ágakkal bíró törzsekből	0.365	0.330	0.470	0.420	0.575	0.520
Rövid vagy vékony és sok ággal bíró törzsekből	0.630	0.570	0.705	0.635	0.775	0.700
S z á l a l ó v á g á s o k b a n é s á t e r d ő l é s e k n é l :						
Vastag, hosszú ág nélküli törzsekből	0.470	0.420	0.525	0.470	0.680	0.610
Kevesbé vastag és hosszú, ágakkal bíró törzsekből	0.630	0.565	0.680	0.610	0.735	0.665
Rövid, vékony, sok ággal bíró törzsekből	0.775	0.700	0.840	0.765	0.890	0.810

A tűzifa termeléshez tartozó munkához számítandó a fa ledöntése, leágazása, feldarabolása, felhasogatása, összehordása és 10 cm magas aszréteggel való felrakása.

IV. Fűrészrönkö termelés.
(Förster G. R. adatai szerint.)

A faválaszték megjelölése		Egy darab fűrészrönkö termelésére hosszú, kevés ágú törzsekből																					
		tarvágásban			száraló és ritkító vágásban																		
		ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen																
helyi viszonyok között szükséges favágó napszám																							
ha az	6 méter	hosszu és 32 centiméternél vastagabb	0.25	0.30	0.35	0.30	0.30	0.35	0.40	0.26	0.30	0.34	0.27	0.31	0.27	0.28	0.23	0.23	0.27	0.31	0.26	0.30	0.34
" "	3-5	" "	0.16	0.20	0.24	0.25	0.25	0.27	0.29	0.20	0.24	0.27	0.29	0.29	0.22	0.22	0.18	0.18	0.22	0.25	0.20	0.24	0.27
ha az	3-6 méter	hosszu és 32 centiméternél vastagabb	0.18	0.23	0.28	0.23	0.23	0.28	0.31	0.26	0.30	0.34	0.27	0.31	0.27	0.28	0.23	0.23	0.27	0.31	0.26	0.30	0.34
" "	3-6	" "	0.16	0.19	0.22	0.18	0.18	0.22	0.25	0.20	0.24	0.27	0.29	0.29	0.22	0.22	0.18	0.18	0.22	0.25	0.20	0.24	0.27
" "	3-6	" "	0.08	0.10	0.12	0.10	0.10	0.12	0.14	0.12	0.14	0.12	0.14	0.14	0.12	0.12	0.10	0.10	0.12	0.14	0.12	0.14	0.16
" "	7-8	" "	0.23	0.28	0.33	0.23	0.23	0.33	0.38	0.27	0.30	0.35	0.39	0.33	0.33	0.33	0.29	0.29	0.34	0.38	0.31	0.35	0.39
" "	7-8	" "	0.18	0.23	0.28	0.18	0.18	0.28	0.33	0.27	0.30	0.35	0.39	0.23	0.23	0.23	0.23	0.23	0.27	0.30	0.25	0.28	0.31
" "	9-12	" "	0.28	0.33	0.38	0.28	0.28	0.38	0.41	0.38	0.41	0.36	0.39	0.28	0.28	0.28	0.34	0.34	0.38	0.41	0.36	0.39	0.42
" "	9-12	" "	0.20	0.25	0.30	0.20	0.20	0.30	0.32	0.29	0.32	0.28	0.31	0.28	0.28	0.28	0.26	0.26	0.29	0.32	0.28	0.31	0.33
" "	3-6	" "	0.28	0.33	0.38	0.28	0.28	0.38	0.42	0.37	0.42	0.37	0.42	0.28	0.28	0.28	0.32	0.32	0.37	0.42	0.37	0.42	0.47
" "	7-8	" "	0.40	0.48	0.55	0.40	0.40	0.55	0.60	0.55	0.60	0.65	0.60	0.65	0.60	0.60	0.55	0.55	0.60	0.65	0.60	0.65	0.70
" "	9-12	" "	0.45	0.53	0.60	0.45	0.45	0.60	0.70	0.65	0.70	0.65	0.70	0.65	0.65	0.65	0.60	0.60	0.65	0.70	0.65	0.70	0.75

Jegyzet. A termelési munkához számítandó: a döntés, legalyazás, hántás, darabolás és 50 méter átlagos távolságra való összehordás és a felületes máglyázás.

Középvastagságu ágasabb törzsek feldolgozásánál a kimutatott munkaszükséglet 10⁰/₀-al, vékony rövidtörzsű vastagabb ágakkal bírő fánál pedig 30⁰/₀-kal emelendő.

E táblázat adatai is a magas hegységi erdőkre vonatkoznak. Közép- és előhegységi erdőkben a munkaszükséglet kevesebb. Nevezetesen egy 32 cm-nél vastagabb kemény rönkö előállítására 4–5 m hosszúság mellett 0·13–0·18, 5–6 m hossz. mellett 0·19–0·22, 6–8 hossz. mellett 0·23–0·26; egy 32 cm-nél vékonyabb kemény rönkö előállítására ugyanilyen hosszúságok mellett 0·05–0·13, 0·14–0·16 és 0·16–0·20; egy 32 cm átlagos vastagságu lágy rönkőnél: 0·10–0·13, 0·13–0·15, 0·16–0·20; egy 21–31 cm vastagnál: 0·06–0·08, 0·09–0·10, 0·10–0·12 és végül egy 21 cm átlagos vastagságúnál: 0·03–0·04, 0·04–0·05 és 0·05–0·06 favágó napszám szükséges.

A máglyázás, ha a rönkökből legalább 10 rakatik egy rakásra, 32 cm-nél vastagabb anyagnál 0·025 napszámot, 32 cm-nél vékonyabb anyagnál pedig 0·012 napszámot igényel darabonként.

V. Szálfatermelés.

(Förster G. R. adatai szerint.)

A szálfa minősége és méretei	Egy drb szálfa termeléséhez szükséges					
	tarvágásban			szálaló és ritkító vágásban		
	kedveső	középszerű	kedvesőtől.	kedveső	középszerű	kedvesőtől.
	helyi viszonyok között favágó napszám					
Szálfa legalább 23 m hosszúság és 3·5 kbm köbtartalom mellett . . .	0·84	0·92	1·00	0·90	1·07	1·24
Szálfa legalább 21 m hossz. és 2·10–3·49 kbm köbtartalom mellett . . .	0·60	0·68	0·75	0·65	0·73	0·80
Szálfa legalább 17 m hossz. és 1·10–2·09 kbm köbtartalom mellett . . .	0·41	0·49	0·56	0·46	0·54	0·61
Szálfa legalább 15 m hossz. és 0·75–1·09 kbm köbtartalom mellett . . .	0·31	0·36	0·41	0·36	0·41	0·46
Szálfa legalább 13 m hossz. és 0·50–0·74 kbm köbtartalom mellett . . .	0·22	0·26	0·30	0·27	0·31	0·35
Szarufa legalább 13 m hossz. és 0·30–0·49 kbm köbtartalom mellett . . .	0·12	0·16	0·20	0·16	0·20	0·24
Szarufa legalább 12 m hossz. és 0·14–0·29 kbm köbtartalom mellett . . .	0·07	0·09	0·11	0·10	0·13	0·15
Szarufa legalább 9 m hosszúság és 0·14 kbm köbtartalom mellett . . .	0·05	0·07	0·08	0·07	0·09	0·10
Rudfa, vastagabb	0·05	0·07	0·08
Rudfa, középvastagságu	0·02	0·04	0·06
Rudfa, vékony	0·01	0·03	0·04

Jegyzet. A termelési munkához számítandó: a döntés, legalyazás, hántás, csucslevágás és 50 m átlagos távolságra való közelítés. E táblázat adatai is a magas hegységi erdőkre vonatkoznak. A közép- és előhegységekben e munka átlagosan 45 cm-nél vastagabb törzseknél (mellmagasságban mérve): 0·31–0·45; 41–45 cm vastagoknál: 0·25–0·33; 36–40 cm vastagoknál: 0·19–0·25; 31–35 cm vastagoknál: 0·13–0·19; 26–30 cm vastagoknál: 0·08–0·13; 21–25 cm vastagoknál: 0·06–0·08; 11–20 cm vastagoknál: 0·03–0·05; és 10 cm vastagoknál 0·01 napszámra tehető.

VI. Épület- és műszerfa termelés folyó méterenként.

(Wagner Vilmos adatai szerint.)

A fa átmérője	Egy folyóméter épületfa termeléséhez szükséges napszám		A fa átmérője	Egy folyóméter épületfa termeléséhez szükséges napszám	
	lágý	ke- mény		lágý	ke- mény
	fanemeknél			fanemeknél	
10 cm vastagságig	0.010	0.013	25 cm-től 30 cm-ig	0.030	0.040
10 cm-től 15 cm-ig	0.015	0.020	30 cm-től 35 cm-ig	0.040	0.053
15 cm-től 20 cm-ig	0.020	0.025	35 cm-től 40 cm-ig	0.050	0.066
20 cm-től 25 cm-ig	0.025	0.033	minden 5 cm után még	0.010	0.013

A termelési munkához tartozik a fa ledöntése, legalyazása, lekérgezése és a végek levágása.

VII. Épület- és műszerfa termelés köbméterenként.

(Wagner Vilmos adatai szerint.)

A vágás neve és a törzsek minősége	Egy köbméter épületfa termeléséhez szükséges favágó napszám					
	kedvező		középszerű		kedvezőtl.	
	helyi viszonyok között					
	tavas- szal	télen	tavas- szal	télen	tavas- szal	télen
Tarvágásban:						
Nyulánk, ág nélküli törzsekből .	0.24	0.27	0.28	0.30	0.32	0.35
Kevésbé nyulánk, ágas törzsekből	0.32	0.35	0.36	0.40	0.40	0.44
Rövid, vastag águ törzsekből .	0.43	0.48	0.47	0.53	0.55	0.60
Szálaló vágásokban és áterdöléseknél:						
Nyulánk, ág nélküli törzsekből .	0.36	0.40	0.43	0.48	0.51	0.57
Kevésbé nyulánk, ágas törzsekből	0.43	0.48	0.51	0.57	0.59	0.66
Rövid vastag águ törzsekből .	0.55	0.60	0.63	0.70	0.71	0.80

VIII. Tűzifa szállítás.

(Förster G. R. adatai szerint.)

1. Természetes földcsuszátásokon, 1—2 méter hosszú rönkökben.

Egy űrméter tűzifának 1—2 m hosszú rönkökben való leszállításához

A szállítás távolsága méterekben	egyenletes		egyenetlen				sziklás hegyoldalon					
	állítás		széles árkokban		állabokon keresztül		meredek részekben át		szakadékos			
	állabokon keresztül	meghatározott irányú csuszátásokon	szűk árkokban facsuszátók segítségével		kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen		
			kedvező zőtlen	kedvező zőtlen							kedvező zőtlen	kedvező zőtlen
40	0.058	0.044	0.051	0.066	0.036	0.044	0.044	0.051	0.066	0.088	0.029	0.044
40—60	0.066	0.058	0.062	0.073	0.044	0.058	0.051	0.066	0.080	0.095	0.036	0.051
60—80	0.073	0.066	0.073	0.080	0.051	0.066	0.058	0.073	0.095	0.106	0.043	0.066
80—100	0.080	0.073	0.080	0.088	0.066	0.073	0.066	0.080	0.103	0.117	0.058	0.073
100—120	0.088	0.080	0.088	0.095	0.073	0.080	0.073	0.088	0.112	0.128	0.066	0.080
120—140	0.103	0.088	0.095	0.110	0.080	0.088	0.088	0.095	0.124	0.139	0.073	0.088
140—160	0.110	0.103	0.106	0.117	0.088	0.103	0.095	0.110	0.136	0.150	0.088	0.103
160—180	0.124	0.110	0.117	0.124	0.103	0.110	0.110	0.117	0.144	0.161	0.095	0.110
180—200	0.131	0.124	0.124	0.139	0.110	0.124	0.117	0.124	0.153	0.170	0.110	0.117
200—300	0.183	0.176	0.176	0.191	0.161	0.176	0.169	0.176	0.204	0.219	0.161	0.168
300—400	0.234	0.227	0.227	0.241	0.212	0.227	0.220	0.227	0.256	0.271	0.212	0.220
400—500	0.285	0.278	0.278	0.292	0.263	0.278	0.271	0.278	0.307	0.322	0.263	0.270
500—600	0.336	0.329	0.329	0.343	0.314	0.329	0.322	0.329	0.358	0.373	0.314	0.321
600—700	0.387	0.380	0.387	0.394	0.365	0.380	0.373	0.380	0.409	0.424	0.365	0.372
700—800	0.438	0.423	0.430	0.445	0.416	0.423	0.416	0.431	0.460	0.475	0.416	0.423

t a l a j v i s z o n y o k m e l l e t t

s z ű k s é g e s n a p s z á m

2. Száraz csusztatókon 1–2 m hosszú rönkökben.

Szállítási távolság méterekben	Egy űrméter tűzifa becsusztatásához szükséges							
	verő fényes oldalon fekvő				árnyas oldalon fekvő			
	nagy		mérsékelt		nagy		mérsékelt	
	esésű csusztatón, ha a fa							
	fagyos	száraz	fagyos	száraz	fagyos	száraz	fagyos	száraz
	f a v á g ó n a p s z á m							
70	0·022	0·026	0·033	0·040	0·015	0·022	0·026	0·033
140	0·026	0·029	0·040	0·051	0·022	0·026	0·029	0·037
210	0·029	0·040	0·051	0·058	0·026	0·029	0·037	0·040
280	0·037	0·051	0·058	0·073	0·029	0·037	0·040	0·051
350	0·044	0·058	0·073	0·080	0·040	0·044	0·051	0·062
420	0·058	0·073	0·080	0·091	0·051	0·058	0·062	0·073
490	0·062	0·076	0·084	0·096	0·054	0·062	0·067	0·076
560	0·066	0·080	0·091	0·102	0·058	0·066	0·073	0·080
630	0·071	0·086	0·096	0·106	0·065	0·071	0·076	0·086
700	0·077	0·092	0·102	0·110	0·073	0·077	0·080	0·092
870	0·088	0·103	0·110	0·125	0·080	0·087	0·091	0·103
1050	0·095	0·117	0·124	0·131	0·092	0·095	0·103	0·110
1230	0·110	0·132	0·139	0·143	0·098	0·110	0·114	0·125
1400	0·125	0·143	0·150	0·157	0·107	0·125	0·125	0·132

3. Vizes csusztatókon. 1–2 m hosszú rönkökben vagy hasábokban.

E munkához, beleértve a bedobást, lecsusztatást, a csusztatóba vezetett víz szabályozását, kunyhók építését és a felügyeletet, szükséges:

1000 méter távolságig átlagosan	0·05—0·10 napszám,
1500 " " "	0·08—0·14 "
2000 " " "	0·11—0·18 "
2500 " " "	0·14—0·22 "
3000 " " "	0·17—0·25 "
3500 " " "	0·20—0·28 "
4000 " " "	0·23—0·31 "
4500 " " "	0·26—0·34 "

4. Kézi szánon.

Egy űrméter kemény vagy lágý hasáb- és dorongfa leszállításához

méter távolság	kedvező	középszerű	kedvetlen	méter távolság	kedvező	középszerű	kedvetlen	méter távolság	kedvező	középszerű	kedvetlen
	viszonyok közt				viszonyok közt				viszonyok közt		
	napszám				napszám				napszám		
200	0·05	0·07	0·09	1000	0·25	0·37	0·50	2600	0·43	0·66	0·89
300	0·06	0·09	0·12	1200	0·28	0·42	0·56	2800	0·45	0·69	0·93
400	0·08	0·12	0·15	1400	0·31	0·46	0·62	3000	0·47	0·71	0·96
500	0·10	0·14	0·18	1600	0·33	0·50	0·67	3500	0·51	0·76	1·01
600	0·13	0·18	0·24	1800	0·35	0·53	0·72	4000	0·56	0·81	1·07
700	0·16	0·23	0·30	2000	0·37	0·57	0·77	4500	0·59	0·85	1·12
800	0·19	0·27	0·36	2200	0·39	0·60	0·81	5000	0·63	0·90	1·17
900	0·22	0·32	0·43	2400	0·41	0·63	0·85	6000	0·70	0·97	1·25

IX. Tűzifa szállítás.

(Wagner Vilmos adatai szerint.)

1. Csusztatókon.

Ha az ut hossza	Egy űrméter tűzifa lecsusztatásához szükséges a mellékmunkálatokkal együtt			
	igen kedvező	kedvező	közép-szerű	kedvezőtlen
	helyi viszonyok között favágó napszám			
60 méter . . .	0.033	0.040	0.055	0.083
60 — 120 " . . .	0.039	0.052	0.071	0.110
120 — 180 " . . .	0.047	0.067	0.092	0.143
200 — 300 " . . .	0.056	0.087	0.119	0.186
300 — 400 " . . .	0.063	0.113	0.154	0.241
400 — 600 " . . .	0.076	0.146	0.200	0.313
600 — 800 " . . .	0.091	0.189	0.260	0.406
800 — 1000 " . . .	0.109	0.245	0.338	0.506

2. Kézi szánon.

Ha az ut hossza	Egy űrméter tűzifa elszállításához szükséges a mellékmunkálatokkal együtt			
	igen kedvező	kedvező	közép-szerű	kedvezőtlen
	helyi viszonyok között napszám			
100 méter . . .	0.050	0.066	0.100	0.200
100 — 200 " . . .	0.065	0.092	0.140	0.280
200 — 300 " . . .	0.082	0.128	0.196	0.392
300 — 400 " . . .	0.106	0.179	0.274	0.548
400 — 600 " . . .	0.137	0.250	0.393	0.767
600 — 800 " . . .	0.178	0.350	0.550	0.975
800 — 1000 " . . .	0.231	0.490	0.715	1.180

X. Rönkö szállítás.

(Förster G. R. adatai szerint.)

1. Csusztató utakon.

Egy darab 4—8 méter hosszú rönkö lecsusztatására szükséges
 500 méter távolságra: 0.12—0.20; 1000 méterre: 0.25—0.30
 1500 " " 0.33—0.40; 2000 " 0.40—0.50
 2500 " " 0.48—0.60; 3000 " 0.60—0.70

2. Természetes földcsuszátókon és kézi szánon.

A szállítás távolsága	4—5 méter			6—8 méter			9—12 méter		
	hosszu rönkő elszállításához szükséges darabonként								
	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen
viszonyok között, tekintet nélkül a vastagságra, n a p s z á m									

a) természetes földcsuszátókon :

100	0.08	0.08	0.12	0.07	0.11	0.15	0.08	0.12	0.16
200	0.07	0.10	0.14	0.10	0.13	0.17	0.12	0.15	0.19
300	0.09	0.13	0.16	0.12	0.16	0.19	0.14	0.18	0.21
400	0.12	0.16	0.19	0.15	0.19	0.22	0.17	0.21	0.24
500	0.14	0.18	0.21	0.18	0.22	0.25	0.20	0.24	0.27
600	0.16	0.20	0.23	0.21	0.24	0.28	0.23	0.27	0.30
700	0.18	0.22	0.25	0.24	0.28	0.31	0.26	0.30	0.33
800	0.21	0.25	0.28	0.27	0.31	0.34	0.29	0.33	0.36
900	0.23	0.27	0.32	0.30	0.34	0.37	0.32	0.36	0.39
1.000	0.25	0.30	0.36	0.33	0.38	0.41	0.35	0.39	0.42

b) kézi szánon :

100	0.08	0.13	0.17	0.12	0.23	0.34	0.13	0.26	0.38
200	0.09	0.14	0.18	0.13	0.24	0.35	0.14	0.27	0.39
300	0.10	0.15	0.19	0.14	0.25	0.36	0.15	0.28	0.40
400	0.11	0.16	0.21	0.15	0.26	0.37	0.16	0.29	0.41
500	0.12	0.17	0.22	0.16	0.28	0.39	0.17	0.30	0.43
600	0.13	0.18	0.23	0.17	0.29	0.41	0.18	0.32	0.45
700	0.14	0.20	0.25	0.18	0.31	0.44	0.19	0.34	0.48
800	0.15	0.21	0.27	0.19	0.33	0.47	0.20	0.36	0.51
900	0.16	0.23	0.29	0.20	0.35	0.50	0.22	0.38	0.54
1.000	0.17	0.24	0.31	0.21	0.37	0.53	0.24	0.41	0.57

3. Facsusztatókon.

A szállítás távolsága	32 centiméternél vékonyabb			32—45 cm vastag			45 centiméternél vastagabb		
	rönkö lecsusztatásához szükséges darabonként								
	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen
helyi viszonyok között napszám									

a) ha a rönkök 3—5 méter hosszuk :

280	0.01	0.03	0.04	0.02	0.04	0.07	0.03	0.06	0.09
560	0.02	0.04	0.05	0.04	0.06	0.08	0.05	0.08	0.11
840	0.03	0.05	0.06	0.05	0.08	0.10	0.07	0.11	0.14
1.100	0.04	0.06	0.07	0.07	0.09	0.12	0.09	0.13	0.17
1.400	0.05	0.07	0.08	0.08	0.11	0.14	0.11	0.15	0.19
1.700	0.06	0.08	0.09	0.10	0.13	0.15	0.14	0.18	0.21
2.000	0.07	0.09	0.10	0.12	0.15	0.17	0.17	0.20	0.23

b) ha a rönkök 5—7 méter hosszuk :

280	0.02	0.03	0.05	0.03	0.06	0.09	0.05	0.11	0.17
560	0.03	0.05	0.06	0.05	0.08	0.11	0.09	0.15	0.21
840	0.04	0.06	0.08	0.07	0.10	0.13	0.13	0.20	0.26
1.100	0.05	0.07	0.10	0.09	0.12	0.16	0.17	0.24	0.31
1.400	0.06	0.09	0.11	0.11	0.14	0.18	0.21	0.28	0.35
1.700	0.08	0.10	0.12	0.13	0.17	0.20	0.26	0.33	0.39
2.000	0.10	0.12	0.14	0.16	0.19	0.22	0.31	0.37	0.43

4. Vizes csusztatókon.

Egy darab 3—8 m hosszú rönkö lecsusztatásához szükséges, a vízbedobással, kiszedéssel s a víz szabályozásával együtt:

1000 m táv.	0.05—0.09 napszám;	3000 m táv.	0.15—0.18 napszám
1500 " "	0.07—0.10 " "	3500 " "	0.17—0.20 " "
2000 " "	0.10—0.13 " "	4000 " "	0.19—0.22 " "
2500 " "	0.13—0.16 " "	4500 " "	0.21—0.24 " "

XI. Szálfaszállítás.

(Förster G. R. adatai szerint.)

1. Természetes földcsuszátatókon.

		Egy darab szálfa lecsusztatásához, ha annak minimális hossza																					
		23 méter			17 méter			15 méter			13 méter			12 méter									
		és köbtartalma köbméterekben kifejezve																					
		3.5-nél több			1.1—2.09			0.75—1.09			0.5—0.74			0.3—0.49			0.14—0.29						
méter távol- ságra		kedvező	közép	szert	kedve- zöllen	kedvező	közép	szert	kedve- zöllen	kedvező	közép	szert	kedve- zöllen	kedvező	közép	szert	kedve- zöllen	kedvező	közép	szert	kedve- zöllen		
		0.50	0.60	0.70	0.36	0.54	0.73	0.18	0.24	0.30	0.12	0.16	0.20	0.08	0.10	0.11	0.05	0.06	0.07	0.03	0.03	0.04	0.04
50		0.50	0.60	0.70	0.36	0.54	0.73	0.18	0.24	0.30	0.12	0.16	0.20	0.08	0.10	0.11	0.05	0.06	0.07	0.03	0.03	0.04	0.04
100		0.66	0.93	1.20	0.50	0.74	0.98	0.28	0.40	0.52	0.20	0.25	0.30	0.12	0.14	0.16	0.08	0.09	0.11	0.04	0.05	0.06	0.06
150		0.80	1.30	1.70	0.62	0.96	1.31	0.40	0.55	0.69	0.30	0.37	0.45	0.18	0.21	0.25	0.12	0.14	0.16	0.05	0.07	0.08	0.08
200		0.94	1.61	2.20	0.72	1.16	1.59	0.49	0.67	0.84	0.41	0.49	0.57	0.24	0.29	0.34	0.16	0.19	0.22	0.07	0.09	0.11	0.11
250		1.06	1.85	2.64	0.81	1.32	1.84	0.59	0.79	0.99	0.48	0.58	0.67	0.28	0.35	0.40	0.19	0.22	0.26	0.08	0.11	0.13	0.13
300		1.20	2.10	3.10	0.90	1.55	2.19	0.68	0.93	1.18	0.54	0.67	0.79	0.32	0.40	0.47	0.22	0.26	0.31	0.09	0.13	0.15	0.15
350		1.32	2.41	3.52	0.99	1.73	2.46	0.78	1.05	1.32	0.60	0.75	0.89	0.36	0.45	0.53	0.24	0.29	0.35	0.10	0.14	0.17	0.17
400		1.44	2.68	3.92	1.08	1.91	2.74	0.86	1.17	1.47	0.66	0.82	0.98	0.40	0.50	0.59	0.26	0.33	0.39	0.12	0.16	0.19	0.19
450		1.54	2.87	4.20	1.17	2.02	2.86	0.94	1.26	1.57	0.70	0.87	1.03	0.44	0.54	0.63	0.28	0.35	0.42	0.13	0.17	0.20	0.20
500		1.60	3.04	4.48	1.26	2.13	2.99	1.00	1.33	1.66	0.74	0.91	1.08	0.46	0.56	0.66	0.30	0.37	0.44	0.14	0.18	0.21	0.21
600		1.80	3.24	4.68	1.35	2.31	3.27	1.08	1.41	1.74	0.79	1.03	1.26	0.48	0.59	0.70	0.32	0.39	0.46	0.16	0.19	0.22	0.22

helyi viszonyok között szükséges napszám

2. Csusztató utakon.

Egy darab szálfá lecsusztatásához, melynek					
méter távol- ságra	3·5-nél több	2·1—3·5	1·1—2·1	0·5—1·1	0·3—0·5
	köbméter a köbtartalma, szükséges				
	a helyi viszonyok szerint napszám				
500	0·25—0·35	0·21—0·29	0·17—0·23	0·14—0·21	0·08—0·13
1000	0·55—0·65	0·31—0·39	0·27—0·33	0·18—0·28	0·13—0·17
1500	0·85—0·95	0·46—0·54	0·34—0·37	0·28—0·38	0·18—0·27
2000	1·30—1·40	0·65—0·75	0·56—0·64	0·37—0·59	0·27—0·33
2500	1·50—1·70	0·85—0·95	0·75—0·85	0·56—0·75	0·36—0·55
3000	1·80—2·20	1·10—1·30	0·90—1·10	0·75—0·85	0·55—0·75

XII. Szálfaszállítás.

(Wagner Vilmos adatai szerint.)

Ha az ut hossza	Egy köbméter épületfa továbbításához szükséges		
	kedvező	közép- szerű	kedve- zőtlen
	helyi viszonyok között napszám		
50 méter	0.030	0.060	0.200
50 — 100 "	0.040	0.100	0.400
100 — 150 "	0.060	0.130	0.600
150 — 200 "	0.100	0.160	0.830
200 — 300 "	0.150	0.200	0.930
300 — 400 "	0.200	0.300	1.030
400 — 500 "	0.235	0.360	1.130
500 — 600 "	0.270	0.430	1.230
600 — 700 "	0.300	0.490	1.330
700 — 800 "	0.330	0.560	1.430
800 — 900 "	0.350	0.600	1.490
900 — 1000 "	0.370	0.630	1.560

Fűrészárú-termelés.

A fűrészgépek hajtásához szükséges erő. Keretfűrészekenél: 1 pengés egyszerű keret hajtásához $2\frac{1}{2}$ lóerő; több pengés keretekenél pedig 1 penge számára 2—4 lóerő s minden további penge után még 0.5—0.75 lóerő. Minél szélesebb a keret, annál több lóerő szükséges 1 penge számára, a 18"-es keretnél például (4—12 pengére) 6—9 lóerő; 24"—30"-esnél pedig (8—18 pengére) 12—18 lóerő szükséges.

Körfűrészekenél: Egy egyszerű deszkaszegélyező körfűrész (0.2—0.3 m átmérőjű penge) hajtására 1.5—2 lóerő; bútúzó fűrész hajtására (1.0—1.2 m átmérőjű penge) 8—10 lóerő; egy gerendák fűrészelésére és tönkék szegélyezésére használt kettős körfűrész hajtására (0.6—0.8 m átmérőjű pengék) 10—15 lóerő.

Boritékfa (fournir)-gépeknél: egy félkeretes fűrész hajtására 3 lóerő; a boritékfa-hasító gép hajtására 6 lóerő; a boritékfa-hámozó gép hajtására pedig 4 lóerő szükséges.

A fűrészgépek munkaképessége. Egy egy vagy két pengés egyszerű keret felvág 12 órai munkaidő alatt naponként $2.5—5.5 m^3$ fenyő tönköt, egy vízerőre berendezett sok pengés keret $7.5—10.0 m^3$ -t; egy gőzerővel hajtott 18"-es keret $6—8 m^3$ -t; egy 24—30"-es keret pedig $10—13 m^3$ -t. Átlagosan a gőzfűrészkeretek munkaterménye, naponként 12 órai munkaidőt számítva, 8—10 m^3 -re tehető. Az éjjelnappal szakadatlanul dolgozó fűrészek munkaterménye kétszeresen veendő. Nagy átlagban egy sok pengés keret egy év alatt 5000—6000 m^3 tönköt képes felvagni. A körfűrészek a keretek mellett többnyire segédszolgálatot teljesítenek. Ezek közül egy kettős tönkszegélyező körfűrész három keretet képes szegélyezett tönkökkel ellátni, a deszkaszegélyező körfűrészekenél minden 1.5—2 keretre egy alkalmaztatik.

A boritékfa gépek közül a félkeretes gép naponként $40—70 m^2$ 1.5 mm vastag boritéklemelt, a hasító gép naponként átlag $3000 m^2$ 0.5—0.75 mm vastag lemezt és a hámzó gép $1200 m^2$ 0.2—1.0 mm vastag boritéklemelt állít elő.

A tiszta áru kihozatal a keretfűrészekenél: fenyőfánál 50—62%, a tölgyfánál pedig 35—46%; a boritékfa előállításánál félkeretes géppel $1 m^3$ padlóból előállítható $320 m^2$ 1.5 mm-es boritéklemelt és $12 m^2$ 10 mm-es hulladéklemelt; a tiszta kihozatal tehát mintegy 48%, a még értékesíthető hulladéklemelt is számítva pedig 60%. A hasító gépnél a kihozatal már nagyobb; egy m^3 padlóból ugyanis mintegy $1000 m^2$ 0.75 mm-es boritékfát és $7 m^2$ 10 mm-es hulladéklemelt lehet előállítani, úgy, hogy a tiszta áru kihozatal 75%, a hulladéklemelt 7%. A hámzó géppel pedig egy m^3 gömbölyű fából előállítható $455 m^2$ 1 mm-es lemezt, a kihozatal tehát 45.5%.

A termelési költségek a közönséges fűrészekkel előállított fenyő fűrészanyagoknál Szécsi szerint m^3 -enként átlag 2.20—3.80 frtra, tölgyfűrész árúnál 5.0—5.40 frtra tehető; a boritéklemelnél pedig a fentebbi vastagságú lemezeket véve alapul, m^2 -enként a félkereten metszett lemeznél 12—15 kr, a hasított lemezeknél 4—6 kr, a hámzóznál pedig 1—2 kr-rel számíthatók az előállítási költségek, a nyers anyag értékét nem számítva.

Donga-termelés.

(Az „Erdészeti segédtablák“, Illés és Danhelovsky után.)

Francia donga.

A francia dongatermelésnél csak oldaldongák készíttetnek, ezekből állítják ugyanis elő felhasználásnál a feneket is. A francia dongák síma, egyenes lapokkal biró négyoldalú hasáb (deszka) alakú és sokféle méretekkel bírnak. Hosszuságuk 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54 párisi hüvelyk, vastagságuk 1, $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{2}$, $1\frac{3}{4}$, 2 párisi hüvelyk; szélességük 3—6 p. hüvelyk között váltakozik s e tekintetben két osztályzat létezik: az I. osztályba számíttatnak a $4\frac{1}{2}$ —6 p. hüvelykes dongák, melyekből 1000 darabnak legalább 5000 hüvelyket kell szélességben kiadni; a II. osztályba számíttatnak a 3— $4\frac{1}{2}$ hüvelykes dongák s ezekből 1000 darabnak legalább 3800 hüvelyk szélességgel kell birni.

Adás-vevésnél, ugyszinte a munkabérek megállapításánál és a dongatermelésre felhasználandó fatörzsek vagy állabok dongatartalmának becslésénél alapul az ugynevezett normál-donga szolgál, melyre mint általános mértékegységre a másféle méretekkel biró dongák méreteik arányában számíttatnak át. A normál-donga méretei következők: hosszúság 36 p. hüvelyk; vastagság 1 p. hüvelyk; szélesség $4\frac{1}{2}$ —6 p. hüvelyk. Métermértékben kifejezve a normal-donga méreteiül dongabecsléseknél a következők fogadhatók el: hosszúság = 1 méter; vastagság = 3 cm; szélesség 15 cm.

A dongabecslés Illés szerint legegyszerűbben a következő módon történik. A fa átmérőjét oly magasan, a mennyire csak az átlalóval elérni lehet, megmérjük, s az eredményből a kéreg vastagságát kétszeresen véve leűttjük, azután szemre megbecsüljük, hogy a törzs hány 1 méter hosszú, dongának alkalmas rönköt tartalmaz s a nyert számot a becslési könyv azon rovatába írjuk, mely a megmért alsó átmérőnek megfelel. A netalán előforduló ágakra, s másféle hibákra azonban a rönköszámból, mely tört részeket is tartalmazhat, becslés útján előbb bizonyos megfelelő részt leűtünk. Ha a megbecsülendő törzsek ily módon mind felvétettek, a becsükönyv egyes rovatait összegezzük s az eredményt minden rovatnál szorozzuk az egy rönkőből készíthető dongák számával. Hogy bizonyos átmérő mellett egy darab, 1 méter hosszú rönkőből hány donga készíthető, Illés szerint a következő képletből lehet kiszámítani:

$m = a - 40$, hol m a dongaszámot, a pedig a rönkö átmérőjét jelenti, kéreg nélkül, centiméterekben kifejezve. Ha azonban az átmérő 70 centiméternél nagyobb, a rönkőből két sor dongát, s ha igen vastag, többet is lehet kihasítani; ez esetben tehát a 2-ik és 3-ik sorból vagy gyűrűből kikerülő dongák számát is meg kell határozni, mi ugy történik, hogy a második sornál az előbbi képletbe 40 helyett $40 + 30$ -at, a harmadiknál $40 + 30 + 30$ -at, s így tovább minden sornál 30-al többet helyettesítünk. Egy 150 cm. vastag rönkőből tehát az előbbieket szerint kihasítható 4 sor donga és pedig:

az első	sorból: $m_1 = 150 - 40 = 110$ drb;
a második	" $m_2 = 150 - 70 = 80$ "
a harmadik	" $m_3 = 150 - 100 = 50$ "
a negyedik	" $m_4 = 150 - 130 = 20$ "

összesen . . 260 drb.

E képlet kissé magas eredményeket ad, mivel az egy törzsből nyerhető rönkök átlagos átmérőjeül az alsó átmérő vétetett; e mellett a dongák lehasítása sem történhetik oly pontosan, mint itt feltételeztetett. Ezért a számítás eredményéből a viszonyok szerint 5–15%-ot le kell űtni.

Egy másik eljárás szerint megbecsülendő a törzsből kikerülő 1 m hosszú rönkök száma s minden egyes rönkőnek kéreg nélküli felső átmérője s azután az egy rönkőből hasítható dongák száma a következő képlet segítségével számítandó ki:

$$\text{a dongák száma: } m = (a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n) \times 0.9 - n$$

hol a_1 az első, a_2 a második, a_3 a harmadik stb., a_n az utolsó dongagyűrű belső átmérőjét centiméterekben, n pedig a dongagyűrűk számát jelenti. Az előbbi példát véve fel, egy 150 cm. vastag rönkőnél: $a_1 = 110$, $a_2 = 80$, $a_3 = 50$, $a_4 = 20$ és $n = 4$ lenne, a dongák száma pedig $= (110 + 80 + 50 + 20) 0.9 - 4 = 260 \times 0.9 - 4 = 230$ darab. E képlet tehát az előbbinél minden esetben kisebb eredményt s talán pontosabbat ad. Tömeges becsléseknél mindamellett egyszerűségénél fogva az első jobban használható.

Legpontosabb eredményt nyerünk azonban, ha a dongabecslésekre a következő 238, továbbá a 239 és 240. oldalon található táblázatokat alkalmazzuk, melyek, miután tapasztalati adatokból állítottak össze, a valóságot leginkább megközelítő eredményt is adnak.

A 238-ik oldalon levő táblázatból az egy méter hosszú tönkőből kikerülő donga mennyiségét tudhatjuk meg. Ha tehát azt alkalmazzuk a becslésre, először meg kell határoznunk, hogy az illető törzsből hány darab dongára alkalmas (tisztá, egyenes, könnyen hasítható, vékonyabb végén legalább 38 centiméter szíjács nélküli átmérővel bíró, 1 méter hosszú) tönkőcskét lehet kivágni; azonkívül tudnunk kell a magassággal kisebbedő átmérőknek az illető állabban észlelt apadását, valamint a kéreg és szíjács vastagságát. Ezen adatokból megállapítván minden tönkőcskének kéreg- és szíjács nélküli (2–2 centiméterre kikerekített) felső átmérőjét, kiolvassuk a táblából az azoknak megfelelő dongamennyiségeket, melyeknek összege megadja az illető törzsből nyerhető dongák számát.

Például: egy 100 centiméter alsó átmérővel bíró tölgytörzsből ki lehet vágni szembecslés szerint 8 darab dongára alkalmas 1 méter hosszú tönkőcskét, melyek tekintettel a szíjács- és kéregnek az illető állabban tapasztalt vastagságára s az átmérők apadására, alábbi kéreg- és szíjács nélküli felső átmérőket, s ezeknek megfelelőleg a tábla szerint következő dongaszámokat eredményeznek:

1 tönk, 86 cm átmérő,	69 db. donga,
1 " 84 " "	65 " "
2 " 82 " "	$62 \times 2 = 124$ " "
2 " 80 " "	$58 \times 2 = 116$ " "
1 " 78 " "	54 " "
1 " 76 " "	51 " "

Összesen 8 tönk 479 db. donga.

A 239 és 240-ik oldalon levő tábla segélyével megtudhatjuk az egyes törzsekből nyerhető dongák számát közvetlenül, ha megmérjük az illető törzs átmérőjét (szijáccsal és kéreggel) a mellmagasságban (1,3 méter a föld fölött), meghatározzuk a törzs magasságát azon pontig, a meddig az dongára alkalmas, és felkeressük a táblában azt a számot, a mely a felvett átmérőnek és magasságnak felel meg.

E két tábla alkalmazásánál szem előtt tartandók a következők:

1. A táblákban kimutatott dongamennyiségek számos tényleges eredménynek átlagát képezvén, a nyerhető dongák számát e táblák segélyével csakis megközelítő pontossággal határozhatjuk meg, mely azonban a gyakorlati célnak inkább megfelel, mint bármely elméleti uton eszközölt számítás, kivált egész állabok becslésénél.

2. A 238-ik oldalon levő táblából a nyerhető dongák számát csak a szijáccsnélküli átmérők szerint tudhatjuk meg minden viszonyok közt helyesen, mert a szijács és kéreg vastagsága az egyes állabokban különböző. A táblában a szijács 4 centiméterrel (az átmérőnek mindkét végén 2—2 cm), a kéreg pedig 38—72 cm szijáccsnélküli átmérő mellett 4 centiméterrel, 74—92 cm szijáccsnélküli átmérő mellett 5 centiméterrel, s 94—130 cm szijáccsnélküli átmérő mellett 6 centiméterrel van számítva. Hasonló módon a köbtartalmak és az 1000 dongára szükséges fatömegek is csak akkor fognak pontosan megfelelni, ha a szijács- és kéregvastagság a fentebbi, és ha az átmérők apadása az egyes tönköcskéknél méterenként 1 centimétert tesz, mint a hogy a táblában feltételeztetett. Ugyanazon szijács- és kéregvastagság vétetett fel a 236-ik oldalon kezdődő táblában is; ha tehát a szijács és kéreg vastagsága tényleg nagyobb-nak találtatik, akkor a tábla szerint nyerhető dongamennyiség a szijáccsnélküli átmérőnek megfelelőleg kisebbbitendő. Ha például egy 112 cm alsó átmérőjű és 11 méter magasságig dongára alkalmas törzsnél a szijács és kéreg együtt nem 10, hanem 12 centimétert tesz, akkor az illető törzsből nem 799, hanem a 110 cm alsó átmérőnek megfelelő 770 darab donga számítandó, mivel a szijáccsnélküli átmérő ($112 - 12 = 100$) nem egyenlő azzal, a mely a táblában 112 cm teljes átmérő mellett feltételeztetik ($112 - 10 = 102$), hanem a 110 cm teljes átmérőnek ($110 - 10 = 100$) felel meg.

3. Ha a különben dongára alkalmas törzs külsőleg itélve némileg hibásnak mutatkozik, akkor a dongák számát a hibák kiterjedésének arányában le kell szállítani.

Egy méter hosszú tönkökből nyerhető francia dongák.

A tönk felső átmérője			A tönk köbtartalma			A nyerhető dongák száma	1000 db dongára szükséges gömb. fa		
szijács nélkül	szijács-csal	kéreg-gel	szijács nélkül	szijács-csal	kéreg-gel		szijács nélkül	szijács-csal	kéreg-gel
centiméter			tömörköbméter			darab	tömörköbméter		
38	42	46	0.116	0.142	0.170	5.5	21.1	25.8	30.9
40	44	48	0.129	0.156	0.185	7.5	17.2	20.8	24.7
42	46	50	0.142	0.170	0.200	9.5	14.9	17.9	21.0
44	48	52	0.156	0.185	0.216	11.5	13.6	16.1	18.8
46	50	54	0.170	0.200	0.233	13.0	13.1	15.4	17.9
48	52	56	0.185	0.216	0.251	14.5	12.8	14.9	17.3
50	54	58	0.200	0.233	0.269	16.5	12.1	14.1	16.3
52	56	60	0.216	0.251	0.287	18.5	11.7	13.6	15.5
54	58	62	0.233	0.269	0.307	20.5	11.4	13.1	15.0
56	60	64	0.251	0.287	0.327	22.0	11.4	13.0	14.9
58	62	66	0.269	0.307	0.347	23.5	11.4	13.0	14.8
60	64	68	0.287	0.327	0.369	25.5	11.4	12.8	14.5
62	66	70	0.307	0.347	0.390	27.0	11.4	12.8	14.4
64	68	72	0.327	0.369	0.413	29.0	11.3	12.7	14.2
66	70	74	0.347	0.390	0.436	31.0	11.2	12.6	14.1
68	72	76	0.369	0.413	0.460	33.0	11.2	12.5	13.9
70	74	78	0.390	0.436	0.484	38.5	10.1	11.3	12.6
72	76	80	0.413	0.460	0.509	44.0	9.4	10.4	11.6
74	78	83	0.436	0.484	0.548	47.5	9.2	10.2	11.5
76	80	85	0.460	0.509	0.574	51.0	9.0	10.0	11.2
78	82	87	0.484	0.535	0.601	54.0	9.0	9.9	11.1
80	84	89	0.509	0.561	0.629	58.0	8.8	9.6	10.9
82	86	91	0.535	0.588	0.658	62.0	8.6	9.5	10.6
84	88	93	0.561	0.615	0.687	65.5	8.6	9.4	10.5
86	90	95	0.588	0.643	0.716	69.0	8.5	9.3	10.4
88	92	97	0.615	0.672	0.747	72.5	8.5	9.3	10.3
90	94	99	0.643	0.701	0.778	76.0	8.4	9.2	10.2
92	96	101	0.672	0.731	0.809	79.5	8.4	9.2	10.2
94	98	104	0.701	0.762	0.858	83.0	8.4	9.2	10.3
96	100	106	0.731	0.793	0.891	86.5	8.4	9.2	10.3
98	102	108	0.762	0.825	0.925	90.5	8.4	9.1	10.2
100	104	110	0.793	0.858	0.959	94.0	8.4	9.1	10.2
102	106	112	0.825	0.891	0.994	100.0	8.3	8.9	9.9
104	108	114	0.858	0.925	1.030	105.0	8.2	8.8	9.8
106	110	116	0.891	0.959	1.066	110.0	8.1	8.7	9.7
108	112	118	0.925	0.994	1.103	115.0	8.0	8.6	9.6
110	114	120	0.959	1.030	1.140	120.0	8.0	8.6	9.5
112	116	122	0.994	1.066	1.179	125.0	8.0	8.5	9.5
114	118	124	1.030	1.103	1.217	130.0	7.9	8.5	9.4
116	120	126	1.066	1.140	1.257	135.0	7.9	8.4	9.3
118	122	128	1.103	1.179	1.297	140.0	7.9	8.4	9.3
120	124	130	1.140	1.217	1.338	145.0	7.9	8.4	9.2
122	126	132	1.179	1.257	1.379	150.0	7.9	8.4	9.2
124	128	134	1.217	1.297	1.421	155.0	7.9	8.4	9.2
126	130	136	1.257	1.338	1.463	160.0	7.9	8.4	9.1
128	132	138	1.297	1.379	1.507	165.0	7.9	8.4	9.1
130	134	140	1.338	1.421	1.550	170.0	7.9	9.4	9.1

Egész törzsekből nyerhető francia dongák.

A törzs átmé- réje mellmag- körrel cm.	A törzs magassága méterekben, a meddig az dongára alkalmas									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	a nyerhető dongák darabszáma									
46	5	9
48	7	13	17
50	9	17	23	28
52	11	20	28	35	40	44
54	13	24	34	42	49	54	58	.	.	.
56	14	27	38	49	58	65	70	75	.	.
58	15	29	42	54	64	73	80	86	90	.
60	17	32	46	60	72	83	92	100	106	111
62	19	36	51	65	79	92	103	113	121	128
64	21	40	57	73	89	103	117	129	140	149
66	23	44	64	82	100	116	131	145	158	169
68	24	47	68	89	108	126	143	158	172	185
70	26	50	73	95	116	136	154	171	186	201
72	27	53	76	100	121	142	162	180	197	212
74	29	56	81	104	127	149	170	191	210	227
76	31	59	86	111	135	158	180	202	223	242
78	33	63	92	119	145	170	195	218	240	262
80	38	70	100	129	157	184	210	235	259	282
82	43	78	110	140	169	197	224	251	276	301
84	45	86	121	153	184	214	243	271	298	324
86	47	91	133	170	204	236	267	297	326	353
88	50	96	141	183	223	258	290	322	353	382
90	53	102	148	193	236	277	314	350	383	414
92	57	108	157	204	249	294	337	377	413	446
94	61	116	168	218	266	312	357	402	445	481
96	64	122	177	229	280	329	377	423	468	510
98	67	129	188	244	298	350	401	450	497	542
100	70	135	197	256	313	368	421	473	523	570
102	73	141	207	269	329	386	441	494	546	596
104	76	147	215	281	344	405	463	519	573	625
106	79	153	224	293	359	422	484	544	602	658
108	81	157	231	302	371	437	501	563	624	683
110	83	162	239	313	385	454	521	586	650	712
112	85	166	246	323	397	469	539	607	673	738
114	88	171	252	332	409	483	556	627	696	763
116	91	176	259	340	420	497	572	645	717	787
118	94	182	267	350	431	511	588	664	738	811
120	98	189	277	362	445	526	606	684	760	835
122	103	197	288	376	461	544	625	706	785	862
124	106	204	298	389	477	562	645	727	808	888
126	110	213	311	405	496	584	670	754	837	918
128	113	219	322	420	514	605	694	781	866	949
130	117	227	333	436	534	628	720	810	898	984
132	121	234	344	450	553	651	746	839	930	1019
134	125	242	355	465	571	674	774	870	964	1056
136	128	249	366	480	590	696	800	901	1000	1094
138	132	257	378	495	609	719	826	931	1034	1134
140	136	264	389	510	628	741	852	961	1067	1171

Egész törzsekből nyerhető francia dongák.

A törzs átmé- rője mellmag- kéreggel cm.	A törzs magassága méterekben, a meddig az dongára alkalmas									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	a nyerhető dongák darabszáma									
46
48
50
52
54
56
58
60
62	133	137
64	156	161	165
66	178	185	190	194
68	196	205	212	217	221
70	214	225	234	241	246	250
72	226	238	249	257	264	269	273	.	.	.
74	242	256	268	279	287	293	298	302	.	.
76	259	275	289	301	311	319	325	330	334	.
78	282	299	314	328	340	350	358	364	369	373
80	303	323	340	355	369	381	392	400	405	409
82	323	344	363	381	396	409	421	431	439	445
84	348	370	391	410	427	442	455	466	475	482
86	378	402	424	445	463	480	494	507	519	528
88	409	434	458	480	500	519	535	549	562	574
90	443	470	495	518	540	568	578	594	608	622
92	476	515	532	557	580	602	622	640	656	670
94	513	544	572	599	624	647	669	688	705	720
96	546	578	608	636	663	688	711	733	753	771
98	583	618	650	680	708	734	759	782	803	823
100	615	656	690	722	752	780	806	830	853	875
102	643	688	729	764	796	826	854	880	904	927
104	675	722	767	806	840	872	902	929	955	979
106	710	759	805	849	887	920	951	980	1007	1031
108	738	789	837	882	925	961	997	1027	1056	1088
110	770	824	875	923	968	1010	1045	1077	1107	1135
112	799	856	909	959	1006	1051	1091	1125	1157	1187
114	827	888	944	996	1045	1091	1136	1175	1208	1239
116	854	917	977	1032	1084	1132	1178	1221	1258	1291
118	880	946	1008	1066	1120	1171	1219	1264	1306	1342
120	907	975	1040	1101	1158	1211	1261	1308	1353	1393
122	936	1007	1074	1137	1197	1253	1305	1354	1400	1444
124	965	1038	1107	1173	1236	1295	1350	1401	1449	1495
126	997	1073	1145	1214	1279	1341	1399	1453	1504	1551
128	1030	1108	1183	1254	1322	1386	1447	1504	1557	1607
130	1067	1147	1224	1298	1368	1435	1498	1558	1614	1666
132	1104	1186	1266	1342	1415	1485	1551	1613	1672	1727
134	1144	1228	1309	1388	1464	1536	1605	1670	1732	1790
136	1185	1272	1355	1436	1514	1589	1661	1729	1793	1854
138	1228	1318	1404	1487	1568	1645	1719	1789	1840	1920
140	1269	1362	1451	1536	1618	1698	1775	1848	1918	1984

Német donga.

A német donga kétféle. Van oldaldonga és fenékdonga. Az oldaldonga бүтүжүн (Frosch) vastagabb, mint hasán (Bauch). Itt a vastagsági méret legkisebb s a бүтүнөл körülbelül egy harmaddal kisebb. A fenékdongánál megfordítva a has a legvastagabb s ennél a бүтүнөл körülbelül két harmaddal vékonyabb. Elsőnél a vastagság a бүтүн, másodiknál a hasban méretik. A német dongák hossza és vastagsága igen különböző s az akó vagy hektoliter tartalomtól függ, melylyel a belőlük készitendő hordó birni fog. A különböző akó és hektoliter tartalomnak megfelelő oldal és fenékdonga hosszúság és oldaldonga vastagság a következő két táblázatban van összefoglalva. Ha esetleg oly dongák méreteit kellene meghatározni, melyeknek megfelelő akó vagy hektoliter tartalom a táblázatba nincs felvéve, a kérdéses akó vagy hektoliter tartalomból harmadik gyököt vonunk s az eredményt szorozzuk az 1 akós vagy hektoliteres donga hosszúságával és vastagságával: az eredmény a keresett méreteket fogja adni. A fenékdongák méretei egyenlők a fél akkora akótartalomnak megfelelő oldaldongák méreteivel, ezért a fenékdongák hossza a táblázatba nem is vétetett fel.

A szélesség a németdongáknál nem oly szűk határok között mozog, mint a francia dongáknál. Szabály, hogy a nagyobb dongáknál a szélesség a бүтүн vastagságnak $1\frac{1}{4}$ -szeresénél, kisebb dongáknál $1\frac{3}{4}$ – $2\frac{1}{2}$ -szeresénél kisebb ne legyen. A fenékdongák aránylag legszélesebbek. Ezekből egy hordónál 6–10 darab szokott alkalmaztatni.

A német dongák „táblák”-ba rakatnak s „akó” vagy „hektoliter” számra értékesittetnek. A táblák hosszúsága és szélessége egyenlő a donga hosszúságával. A termelésnél azonban, tekintettel az összeszáradásra, valamivel szélesebbre rakatnak a táblák, azaz több donga rakatik egymásmellé, mint a mennyinek szélessége a donga hosszúságát kiadja. E főlöszleg az erdőben 5–13, az eladásnál ellenben 5–8 cm szokott lenni. Fenékdongáknál a főlöszleg nem oly szükséges és általában kisebb.

Az akó vagy hektoliter szám, mely szerint a dongák értékesittetnek, következőleg számittatik ki: egy hordóra 3 tábla oldal- és 2 tábla fenékdonga szükséges, ez a mennyiség tehát annyi akót képvisel, a mennyi a belőlük készülő hordó tartalma. Ha tehát valamely dongakészlet akó vagy hektoliter tartalmát akarjuk tudni, a táblák számát osztjuk az oldaldongáknál 3-al, a fenékdongáknál 2-vel s az eredményt szorozzuk az illető dongaméretnek megfelelő akószámmal. Pl. 45 tábla 10 hektoliteres oldal- és 30 tábla 10 hektoliteres fenékdonga hány hektolitert képvisel? Felelet:

$$\begin{array}{l} 45: 3 = 15 \text{ hordóra való oldaldongát} \\ 30: 2 = 15 \text{ " " fenékdongát} \end{array} \} \times 10 = 150 \text{ hektoliter} \\ \text{dongát.}$$

Ha az oldal- és fenékdongák akószáma külön-külön számítandó ki, vagy az oldal- és fenékdongák különféle akós hordónak felelnek meg, a számítást az előbbi módon tesszük meg, de az oldaldongák ekként nyert akó vagy hektoliter számából $\frac{1}{3}$ -dot, a fenékdongákéból pedig $\frac{2}{3}$ -ot a hiányzó fenék, illetőleg oldaldongákra számítunk le, vagy pedig, a mi ezzel tökéletesen egy, de rövidebb eljárás: az oldaldongák táblaszámát szorozzuk először az akótarta-

lommal s azután $\frac{2}{9}$ -del, a fenékdongák táblaszámát pedig szorozzák az akótartalommal s osztjuk 6-al. E szerint:

$$35 \text{ tábla } 15 \text{ hektoliteres oldaldonga} = \frac{35 \times 15 \times 2}{9} = 11\frac{5}{9} \text{ hektoliter}$$

$$\text{és } 21 \text{ " } 20 \text{ " fenékdonga} = \frac{21 \times 20}{6} = 7 \text{ hektoliter}$$

$$\text{összesen} \quad \quad \quad . 18\frac{5}{9} \text{ hektoliter.}$$

Ha többféle oldal- és fenékdonga hektoliter száma határozandó meg, az oldaldongák táblaszámait először csak az illető hektoliter tartalommal szorozzuk, az ekként nyert eredményeket összeadjuk, s csak a főösszeget szorozzuk $\frac{2}{9}$ -del; hasonlóan járhatunk el a fenékdongáknál is, csak hogy itt a főösszeget a helyett, hogy $\frac{2}{9}$ -del szoroznók, 6-al osztjuk. Például ha volna 10 tábla 30 hektoliteres, 25 tábla 25 hektoliteres, 8 tábla 10 hektoliteres oldaldonga és 30 tábla 35 hektoliteres, 19 tábla 22 hektoliteres, 5 tábla 12 hektoliteres s 12 tábla 2 hektoliteres fenékdonga, a számítás következő lenne:

10 tábla	30 hektoliteres	=	300	
25 " 25	" "	=	625	
8 " 10	" "	=	80	
összesen =				$1005 \times \frac{2}{9} = 223.33$ hektoliter.
30 tábla	35 hektoliteres	=	1050	
19 " 22	" "	=	418	
5 " 12	" "	=	60	
12 " 2	" "	=	24	
összesen =				$1552 : 6 = 258.66$ hektoliter
együtt . . .				481.99 hektoliter.

Ez a számítási mód azonban csak akkor helyes, ha az oldal- és fenékdongák megfelelő arányban vannak, azaz, ha a fenékdongák hektoliter száma épen felét teszi ki az oldaldongák hektoliter számának; ellenkező esetben, ha t. i.: csak fenékdongánk vagy csak oldaldongánk volna, avagy egyikből vagy másikkól feleslegünk lenne, az előbbi számítást még módosítanunk kellene. Nevezetesen ily esetekben az oldaldongák hektoliter számát a fölöslegnek $\frac{1}{8}$ -ával növelni kell, ellenben a fenékdongák hektoliter számát a fölöslegnek $\frac{1}{4}$ -ével apasztani. Például, ha a számítás eredménye 980 hektolitert adott volna s ebből 760 hektolitert az oldaldongák és 220 hektolitert a fenékdongák tettek volna, a hektoliter szám véglegesen így volna megállapítandó:

220 hektoliter	fenékdonga	=	220 hektoliter.	
440 " 440	oldaldonga	=	440 "	
320 " "	" "	=	320 "	
320 " "	" "	=	40 "	
8				összesen . . . = 1020 hektoliter.

A törzsek becslése német dongára igen nehéz, ezért legcélszerűbb a felhasználandó törzseket francia normal dongára megbecsülni s a nyert eredményt átszámítani. Az átszámításnál 1000 francia normal donga egyenértékűnek vehető 250 akó német dongával.

Hektoliteres német dongák méretei centiméterekben.

Hordó- tartalom	Hosszu- sága az oldal- dongák- nak	Vastagsága		Hordó- tartalom	Hosszu- sága az oldal- dongák- nak	Vastagsága	
		az oldal- dongák- nak a бүтүн	a fenék- dongák- nak a hasban			az oldal- dongák- nak a бүтүн	a fenék- dongák- nak a hasban
hekto- liter	centiméter			hekto- liter	centiméter		
0.2	36.7	2.26	1.98	46	225.1	9.13	7.44
0.4	46.3	2.61	2.26	47	226.7	9.19	7.48
0.5	49.9	2.74	2.36	48	228.3	9.25	7.53
0.6	53.0	2.85	2.45	49	229.8	9.31	7.58
0.8	58.3	3.05	2.61	50	231.4	9.36	7.62
1	62.8	3.21	2.74	51	232.9	9.42	7.67
2	79.1	3.81	3.21	52	234.4	9.47	7.71
3	90.6	4.22	3.54	53	235.3	9.53	7.75
4	99.7	4.56	3.81	54	237.4	9.58	7.80
5	107.4	4.84	4.03	55	238.9	9.64	7.84
6	114.1	5.08	4.23	56	240.3	9.69	7.89
7	120.2	5.30	4.40	57	241.7	9.74	7.93
8	125.6	5.50	4.56	58	243.1	9.79	7.97
9	130.7	5.69	4.70	59	244.5	9.84	8.00
10	135.3	5.86	4.84	60	245.9	9.89	8.04
11	139.7	6.02	4.96	61	247.3	9.94	8.08
12	143.8	6.17	5.08	62	248.6	9.99	8.12
13	147.7	6.31	5.20	63	249.9	10.04	8.16
14	151.4	6.44	5.30	64	251.2	10.09	8.20
15	154.9	6.57	5.40	65	252.5	10.13	8.24
16	158.3	6.69	5.50	66	253.8	10.18	8.27
17	161.5	6.81	5.60	67	255.1	10.23	8.31
18	164.6	6.93	5.69	68	256.4	10.28	8.34
19	167.6	7.03	5.77	69	257.6	10.32	8.38
20	170.5	7.14	5.86	70	258.8	10.37	8.42
21	173.3	7.24	5.94	71	260.1	10.41	8.45
22	176.0	7.34	6.02	72	261.3	10.46	8.49
23	178.6	7.44	6.09	73	262.5	10.50	8.52
24	181.2	7.53	6.17	74	263.7	10.54	8.56
25	183.6	7.62	6.24	75	264.9	10.59	8.59
26	186.1	7.71	6.31	76	266.1	10.63	8.63
27	188.4	7.80	6.38	77	267.2	10.67	8.66
28	190.7	7.89	6.44	78	268.4	10.71	8.69
29	193.0	7.96	6.51	79	269.5	10.75	8.73
30	195.2	8.04	6.57	80	270.6	10.80	8.76
31	197.3	8.12	6.63	81	271.7	10.84	8.79
32	199.4	8.20	6.69	82	272.9	10.88	8.82
33	201.5	8.27	6.75	83	274.0	10.92	8.85
34	203.5	8.34	6.81	84	275.1	10.96	8.89
35	205.5	8.42	6.87	85	276.2	11.00	8.92
36	207.4	8.49	6.93	86	277.3	11.04	8.95
37	209.3	8.56	6.98	87	278.3	11.08	8.98
38	211.2	8.63	7.03	88	279.3	11.12	9.01
39	213.0	8.69	7.09	89	280.4	11.15	9.04
40	214.8	8.76	7.14	90	281.5	11.19	9.07
41	216.6	8.82	7.19	92	283.6	11.27	9.13
42	218.3	8.89	7.24	94	285.6	11.34	9.19
43	220.1	8.95	7.29	96	287.6	11.42	9.25
44	221.7	9.01	7.34	98	289.6	11.49	9.31
45	223.4	9.07	7.39	100	291.5	11.56	9.36

Akós német dongák méretei bécsi hüvelyekben.

Hordó- tartalom	Hosszu- sága az oldal- dongák- nak	Vastagsága		Hordó- tartalom	Hosszu- sága az oldal- dongák- nak	Vastagsága	
		az oldal- dongák- nak a бүтүн	a fenék- dongák- nak a hasban			az oldal- dongák- nak a бүтүн	a fenék- dongák- nak a hasban
akó	bécsi hüvelyk			akó	bécsi hüvelyk		
$\frac{1}{4}$	12.4	.	.	48	71.7	2.96	2.42
$\frac{1}{2}$	15.7	.	.	49	72.2	2.98	2.44
$\frac{3}{4}$	17.9	.	.	50	72.7	3.00	2.45
1	19.7	1.07	0.92	51	73.1	3.02	2.47
2	24.8	1.25	1.07	52	73.6	3.04	2.48
3	28.4	1.39	1.17	53	74.1	3.05	2.49
4	31.3	1.49	1.25	54	74.6	3.07	2.51
5	33.7	1.58	1.32	55	75.0	3.09	2.52
6	35.8	1.66	1.39	56	75.5	3.10	2.53
7	37.7	1.72	1.44	57	75.9	3.12	2.55
8	39.4	1.79	1.49	58	76.3	3.13	2.56
9	41.0	1.84	1.54	59	76.8	3.15	2.57
10	42.5	1.89	1.58	60	77.2	3.17	2.58
11	43.9	1.95	1.62	61	77.6	3.18	2.60
12	45.2	1.99	1.66	62	78.1	3.20	2.61
13	46.4	2.04	1.69	63	78.5	3.21	2.62
14	47.5	2.08	1.72	64	78.9	3.23	2.63
15	48.6	2.12	1.76	65	79.3	3.24	2.65
16	49.7	2.16	1.79	66	79.7	3.26	2.66
17	50.7	2.20	1.82	67	80.1	3.27	2.67
18	51.7	2.23	1.84	68	80.5	3.29	2.68
19	52.6	2.27	1.87	69	80.9	3.30	2.69
20	53.5	2.30	1.89	70	81.3	3.32	2.70
21	54.4	2.33	1.92	71	81.7	3.33	2.71
22	55.3	2.36	1.95	72	82.1	3.34	2.72
23	56.1	2.39	1.97	73	82.4	3.36	2.74
24	56.9	2.42	1.99	74	82.8	3.37	2.75
25	57.7	2.45	2.02	75	83.2	3.38	2.76
26	58.4	2.48	2.04	76	83.5	3.40	2.77
27	59.2	2.51	2.06	77	83.9	3.41	2.78
28	59.9	2.53	2.08	78	84.3	3.42	2.79
29	60.6	2.56	2.10	79	84.6	3.44	2.80
30	61.3	2.58	2.12	80	85.0	3.45	2.81
31	62.0	2.61	2.14	81	85.3	3.46	2.82
32	62.6	2.63	2.16	82	85.7	3.48	2.83
33	63.3	2.66	2.18	83	86.0	3.49	2.84
34	63.9	2.68	2.20	84	86.4	3.50	2.85
35	64.5	2.70	2.22	85	86.7	3.51	2.86
36	65.1	2.73	2.23	86	87.1	3.53	2.87
37	65.7	2.75	2.25	87	87.4	3.54	2.88
38	66.3	2.77	2.27	88	87.7	3.55	2.89
39	66.9	2.79	2.29	89	88.1	3.56	2.90
40	67.5	2.81	2.30	90	88.4	3.57	2.91
41	68.0	2.83	2.32	91	88.7	3.59	2.92
42	68.6	2.85	2.33	92	89.0	3.60	2.93
43	69.1	2.87	2.35	93	89.4	3.61	2.94
44	69.6	2.89	2.36	94	89.7	3.62	2.95
45	70.2	2.91	2.38	95	90.0	3.63	2.96
46	70.7	2.93	2.39	98	90.9	3.67	2.98
47	71.2	2.95	2.41	100	91.6	3.69	3.00

Vasuti talpfa-termelés.

Vasuti talpfa készítésre természetes állapotban a tölgy, a keskeny óvgyűrűs, gyanta tartalmu vörös- és erdei fenyő használtatnak; impregnálva pedig főleg a bükk.

A m. kir. államvasutaknál használt talpfák méretei a következők:

az ütköző talpfák:

	I. rendű	II. rendű
	pályáknál	
hossza	2·50 m	2·20 m
magassága	0·15 m	0·14 m
alsó szélessége	0·30 m	0·25 m
felső szélessége	0·25 m	0·17 m

a közbelső talpfák:

hossza	2·50 m	2·20 m
magassága	0·15 m	0·14 m
alsó szélessége	0·25 m	0·20 m
felső szélessége	0·17 m	0·14 m

a váltó talpfák:

hossza	0·7—6·50 m	0·7—6·50 m
magassága	0·15 m	0·14 m
szélessége	0·25 m	0·25 m

A szélességi méretek a talpfa azon részére vonatkoznak, hol a sintalpak megerősítettnek, az ezen ponton kívül eső végek keskenyebbek is lehetnek, de itt és az I. rendű pályáknál az ütköző talpfák szélessége legalább 0·20 m, a közbelsőké legalább 0·15 m, a II. rendű pályáknál pedig az ütköző talpfák szélessége legalább 0·12 m, a közbelsőké legalább 0·10 m kell hogy legyen.

Ha azt kell megbecsülni, hogy egy kihasználásra kerülő erdőből hány darab vasuti talpfa kerül ki, mindenekelőtt a tönköket kell megbecsülni, melyek talpfa készítésre alkalmasak s ezekből kiszámítani a talpfák számát. Egy tönkből 1 vagy több talpfa készíthető.

Általában felvehető, hogy egy tönkből, ha a szijács mentes átmérő:

0·22 m,	kikerül belőle	1	db	II. r.	közbelső talpfa
0·27 m	"	1	"	I.	"
0·32 m	"	2	"	II.	"
0·34 m	"	2	"	I.	"
0·39 m	"	2	"	I.	ütköző
0·43 m	"	4	"	II.	közbelső
0·50 m	"	4	"	I.	"
0·55 m	"	6	"	II.	(4 ütköző, 2 közb.) talpfa
0·63 m	"	6	"	I.	(4 " 2 ")

A kihozatal a szerint, a mint a tönk előnyösen vagy kevésbé előnyösen használható ki, 73—46% közt változik. Egy elsőrendű talpfa köbtartalma mintegy 0·09 m³ s ennek előállítására ügyes feldolgozás mellett, 0·16 m³ gömbölyű anyag szükséges. Egy köbméter tönkfából tehát nagy átlagban 5—8 darab talpfát lehet termelni.

Hat—nyolcz ügyes krajnai munkás egy nap alatt 25—30 darab bükk talpfát készít.

A termelési költségek az I. rendű ütközőnél darabonként 28 kr-ra, közbelső talpfánál 24 kr-ra; a II. rendű talpfánál pedig 15 kr-ra tehető. A váltó talpfák készítéséért köbméterenként mintegy 3 frt fizettetik.

Zsindely-termelés.

A zsindely neve és mérete	1000 dbonként szüks. napszám	
	horony- nyal	horony nélkül
I. Kézzel készített zsindely.		
Tölgyfából.		
0·5 méter hosszú, 13—16 cm széles, 3—4 cm vastag zsindely előállításához	16	12
0·6 méter hosszú, 13—16 cm széles, 3—4 cm vastag zsindely előállításához	19	15
Fenyőfából.		
1 méter hosszú 6—10 cm széles dránczának előállításához, a fadóntással, kötéssel és az utakhoz való szállítással együtt	7
0·5—0·6 m hosszú, 8—13 cm széles, 1·3—1·5 cm vastag zsindelynek előállításához . .	8	5
1000 darab 0·5 méter hosszú, 8—13 cm. széles és átlagosan 1·5 cm vastag zsindely készítésére jól hasadó tönkből 1·0 űrm ³ , kevésbé jól hasadóból pedig 1·5—2·0 űrm ³ szükséges.		
II. Géppel készített zsindely.		
A Gangloff-féle zsindelygéppel, melynek hajtására 2—3 lóerő szükséges s üzeménél 3 munkás van elfoglalva, naponként 12 óra alatt 1.200 darab gyalult vagy 2.400 darab gyalulatlan zsindelyt lehet előállítani. A költségek, a nyers anyagot nem számítva, ezrenként mintegy 2 frt 50 krra tehető.		
Ezer darab 50 cm hosszú ilyen gépzsindely termelésére mintegy 1·8 m ³ közepszerű tönkfa szükséges.		

Faszén-termelés.

Állandó szénitőhelyeken.	A termelt faszén mennyis. ‰-ban	
	súly szerint	térfogat szerint
Bükk hasábfából	20	53
" dorongfából	19	59
Erdei fenyő hasábfából	23	62
" " dorongfából	18	57
Jegenyefenyő hasábfából	24	63
" " dorongfából	20	50
Lúczfenyő hasábfából	25	65
" " dorongfából	22	50
Nyirhasábfából	20	62
Tölgy hasábfából	20	53
" dorongfából	19	58

	A termelt faszén mennyis. ‰-ban	
	súly szerint	térfogat szerint
Ideiglenes erdei szénítőhelyeken.		
Bükk hasábfából	19	47
" dorongfából	16	50
Erdei fenyő hasábfából	20	52
" " dorongfából	16	42
Jegenyefenyő hasábfából	19	52
Lúczfenyő hasábfából	19	56
" " dorongfából	18	52
Nyír hasábfából	19	55
Tölgy hasábfából	19	47
" dorongfából	16	50

Egy hektoliter faszén termelése, minden mellék munkát beszámítva, az állandó szénítő helyeken kemény hasábfából 3—5 krba; lágyból 2—4 krba kerül; az ideiglenes erdei szénítő helyeken pedig keményfából 4·5—8 krba és lágyfából 4—7 krba kerül.

Ha a szénítő rakásba berakott fa mennyisége nem jegyezett fel, a rakásnak űrtartalma a következő képlettel számíttatik ki.

Űrtartalma = $0,04 k^2 m$, hol k a rakás talpának takaró nélkül számított kerületét, m pedig a rakás magasságát jelenti méterekben kifejezve.

Cserkéreg-termelés.

Cserzésre leginkább a tölgy és a lúcz fenyő kérge használtatik, de alkalmas a vörös fenyő, éger, nyírfa és fűz kérge is. Ezek csersav tartalma a következő:

a legjobb minőségű fiatal tölgy kéregé	16—20‰
a közepszerű tölgy kéregé	10—12‰
a vén tölgy kéregé	8—10‰
a lúcz fenyő kéregé	5—15‰
a vörös fenyő kéregé	8—16‰
a mezgés éger kéregé	8—20‰
a nyír kéregé	6—13‰
a fűzfá kéregé	8—10‰

Legjobb ezek közül a tölgy kéreg, mely a kereskedelemben 4 értékosztályba soroztatik, u. m.:

első rendű (prima) vagy szinkéreg a legfeljebb 12 cm átmérőjű fákról lehántott egészen sima zöldesszürke ezüst fényű kéreg, mely közé legfeljebb 5‰ másodrendű kéreg vegyithető;

eredeti (original), mely felerészben első és felerészben másodrendű kéregből áll;

másodrendű (secunda) vagy cserepes kéreg, a szinkérget adó fának tövéreől vagy idősebb fákról hántott mohamentes kéreg, mely már kisebb mértékben cserepes; és

harmadrendű (tertia) vagy durva kéreg, a másodrendű kérget adó fák tövéből, mely már erősebben fel van cserepesedve, de moha-mentes.

A lehántott és megszáritott kéreg kékébe köttetik vagy űrméterekbe rakatik. A kékék mérete különböző s ezért súlyuk is 7—35 *kg* között változik; leggyakoribb az 1 *m* hosszú és 1 *m* kerületű kéké, melynek súlya mintegy 15 *kg*. Egy űrméter száraz kéreg súlya 100—125 *kg*.

A leghelyesebb mértékegység az eladásnál a súly mérték, de használtatik ezen és az előbbi mértékeken kívül mértékegységül a vargafa űrmétere is, mely esetben az egységet az a kéregmennyiség képezi, mely egy űrméter hántott fáról (vargafáról lekerül. Baur vizsgálatai szerint egy űrm³ vargafa

szinkérget adó fánál . . .	90 <i>kg</i>	nyers vagy	46 <i>kg</i>	száraz kérget adó;
cserepes kérget adó fánál	150 <i>kg</i>	"	85 <i>kg</i>	"
16 éves törzsnél . . .	142 <i>kg</i>	"	72 <i>kg</i>	"
25 " " . . .	176 <i>kg</i>	"	98 <i>kg</i>	"

Honi tapasztalatok szerint 1·1 űrméter vargafáról 70—82, kivételesen 93 *kg*, nagy átlagban tehát 76 *kg* száraz kéreg nyerhető.

Álló fáknál egy munkás naponként 1—2 métermázsza kérget hánt, kopogtatással pedig mintegy 0·75 métermázsát. A felaprítás baltával vagy géppel történik.

Baltával egy munkás naponként 30—40 *kg*-t, géppel pedig 2 munkás 400—500 *kg*-t aprít fel. A termelési költségek (t. i. a fák megtisztítása, levágása, a kéreg lehántása, szárítása, összehordása, befedése, kötözése, a zsinegek és a kezelési kiadások) az erdőből való elszállítás előtt átlag 1 frt 10 kr — 1 frt 80 kr-ra tehető.

A lúczkéreg legjobb a 60—80 éves korban, mert a fiatalabb fák kérge kevesebb csersavat tartalmaz. A 80—100 éves törzsekről lehántott kéreg tömör tartalma a fatartalomnak mintegy 10⁰/₁₀-át teszi. A lúczkéreg többnyire űrméterekbe rakva adatik el az erdőben, vagy zuzott állapotban métermázsánként. Egy űrméter száraz kéreg 150—175 *kg*-ot ad. A hántás ugyszólva semmibe sem számítható, mert a ledöntött lúcz fenyő törzseket ugyanis le kellene hántani.

A felaprózás többnyire cserkőlyükben történik. A kész zuzott kéreg termelési költségei a szerint, a mint a kérget messziről vagy közelről kell szállítani az eladási helyig, igen változó. 20—30 kilométer utat véve számításba 1 métermázsza zuzott lúczkéreg termelési költségei 1 frt 30 — 1 frt 60 krba számíthatók.

Épületkő-termelés.

	Köbméterenként szükséges	
	kőfejtő	kézi
	n a p s z á m	
1. Terméskő fejtéséhez és ölberakásához :		
a) laza kőzeteknél, melyeknek fejtéséhez csákány vagy feszítőrúd is elégséges (agyagpala, márga, homokkő): hegyoldalon szabadon álló bányákban	0·15—0·35	0·50—0·55
hegyben lévő bányákban, hol földtakarítás is szükséges	0·21—0·40	0·55—0·60
b) keményebb kőzeteknél, hol részben löpor is alkalmazandó (agyagkő, agyagpala, keményebb homokkő, mészkő, tömött conglomeratok): hegyoldalon szabadon álló bányákban	0·50	0·50
hegyben lévő bányákban, hol földtakarítás is szükséges	0·65	0·60
c) kizárólag löporral repeszthető kőzeteknél: granit, bazalt, keselykő, porphir, keményebb mészkövek stb.): ha a bánya szabadon áll	0·80	0·75
ha a kőfejtés földtakarítással van egybekötve	0·95	0·90
2. Koczkakő termeléséhez és idomításához :		
a) puha kőzetből (homokkő, márga)	3·5—4·2	.
b) keményebb kőzetből (agyagpala, mészkő, homokkő)	4·5—5·0	.
c) igen kemény kőzetekből (bazalt, granit stb.)	5·6—6·5	.
3. Utkavics termeléséhez és szabályos idomokba rakásához :		
a) patakkőből, ha egyes darabok 2—3 részre töretnék	0·60
b) kötöttebb kavicsos talajról nyerhető kőből, ha a nagyobb darabok 2—3 részre töretnék	0·75
c) ha a kavicskő között sok föld van, s azt átrostálás útján el kell távolítani	1·10
d) fejtett terméskövekből, még pedig: az 1. tétel a) pontja alatt felsorolt kőzeteknél	0·65
az 1. tétel b) pontja alatt felsorolt kőzeteknél	1·35
az 1. tétel c) pontja alatt felsorolt kőzeteknél	2·35

Téglatermelés.

	1000 drbonként szükséges	
	téglavető	kézi
	n a p s z á m	
1. Közönséges 29 cm hosszú, 14 cm széles, 6·5 cm vastag téglatermelésénél: *)		
a) Az agyagásáshoz, vízmerítéshez, gyúrásához, téglavetéshez, a téglák kiterítéséhez, és a felszárász tégláknak élreállításához . . .	1·20	2·50
b) Ha az agyag iszapolása is szükséges, az a) alatti munkával együtt	1·20	4·50
c) A tégláknak a szárító helyről a szárító pajtákba hordásához és elhelyezéséhez . .	.	0·75
d) A tégláknak a szárító pajtákból a kemenczékbe helyezéséhez	0·25	1·20
e) A tégláknak közönséges mezei kemenczékben való kiégetéséhez	1·00	1·00
2. Közönséges 35—40 cm hosszú, 16·5 cm széles fedélcserép termelésénél:		
a) az 1-ső tétel a) pontja alatt említett munkához	1·20	2·50
b) az 1-ső tétel b) pontja alatt említett munkához	1·20	4·50
c) az 1-ső tétel c) pontja alatt említett munkához	0·50
d) az 1-ső tétel d) pontja alatt említett munkához	0·25	1·00
e) az 1-ső tétel e) pontja alatt említett munkához	0·60	0·60
3. 40 cm hosszú, 16 cm széles, 7·5 cm vast., belül üres téglatermelésénél:		
a) az 1-ső tétel a) pontjában megjelölt munkához	2·00	2·00
b) az 1-ső tétel b) pontjában megjelölt munkához	2·00	5·00
c) az 1-ső tétel c) pontjában megjelölt munkához	0·50
d) az 1-ső tétel d) pontjában megjelölt munkához	0·50	0·50
e) az 1-ső tétel e) pontjában megjelölt munkához	1·00	1·00
A téglakiégetéshez szükséges tüzelőanyag 1000 darabonként:		
1. állandó zárt kemenczékben:		
3·3 köbméter lágyfa, vagy 2·5 köbméter keményfa;		
2. szabadon álló ideiglenes kemenczékben:		
4·1 köbméter lágyfa, vagy 3·2 köbméter keményfa.		

*) 25 cm h., 12 cm sz., 6·5 cm vastag téglatermelésénél a munkabér 20%-kal, a tüzelőanyag pedig 30%-kal kisebb.

Csusztatók, vontató-utak és közönséges erdei utak építéséhez szükséges munka- és anyagmennyiség.

(Wagner V. és Schindler adatai után.)

A táblázat használatánál kedvező, középserű és kedvezőtlen viszonyok alatt a következők értendők:

Kedvezők a viszonyok, ha kövezett utak építésénél a hajlás 5, más utaknál pedig legfeljebb 15 fokig terjed, a talaj könnyen felásható, nagyobb mérvű földásásra vagy feltöltésre nincs szükség, s csak kisebb hasadásokat és völgyránczokat kell áthidalni.

Középserűeknek vehetők a viszonyok, ha a hajlás kövezett utaknál 5—15, más utaknál 15—25 fok között változik, a talaj nehezebben ásható, nagyobb mérvű földásások és feltöltések, s itt-ott körepsztek is szükségesek.

Kedvezőtlenek a viszonyok, ha a hajlás 25—40 foknyi, a föld tömött, nehezen ásható, nagyobb bevágásokat és töltéseket kell készíteni, szélesebb nyílásokat és völgyeket kell áthidalni, sziklakat kell repszteni s egyes részeken patakokat szabályozni.

Önként értetik azonban, hogy ha a patakszabályozás hosszabb részekre kiterjesztendő, vagy sok sziklát kell repszteni, avagy nagyobb bevágások és feltöltések hosszabb vonalakon foganatosítandók, ezek külön, egységek szerint számítandók.

	Ked- vező	Közép- serű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
a) Rönkö-, szálf- és tűzifa-csusztatók.			
1. Egy folyó méter száraz rönkö- és szálf- csusztatónak elkészítéséhez szálfából, a fa ledöntésével, legalyazásával és 100—120 méternyire szállításával együtt szükséges:			
a) ha a csusztató 6—7 darab hosszfaból készül	0·35	0·50	0·75
anyag: 6·1—7·1 f.-m 20—25 cm szálf			
b) ha a csusztató 4—5 darab hosszfaból készül	0·20	0·30	0·50
anyag: 4·1—5·1 f.-m 20—25 cm szálf			
2. Egy folyó méter vizes-csusztató elkészítéséhez, szálfák és rönkök számára, az anyag előkészítésével együtt szükséges:			
a) ha a csusztató felső széles. 1 m., mag. 0·6—0·75 m és a földbe van eresztve	0·80	1·00	.
b) ha bakokon áll	1·00	1·75	.
anyag: a bakokon kívül 7—8 f.-m szálf			
3. Egy folyó méter száraz tűzifa-csusztató elkészítéséhez, az anyag előállításával együtt szükséges:			
a) 0·75—0·80 m felső szélesség és 0·6 m mélység mellett	0·25	0·35	0·58

Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
viszonyok között szüks. napszám		

b) 0·6 m felső szélesség és 0·4—0·5 méter mélység mellett	0·15	0·25	0·45
anyag: 6—8, illetve 8—10 f.-m szálfá			
4. Egy folyóméter vizes tűzifa-csusztató elkészítéséhez, az anyagelőállításával együtt szükséges, ha a csusztató			
a) 0·8 m széles, 0·5 m mély és 6—7 drb lágy fából készül	1·00	1·15	.
b) 0·8 m széles, 0·5 m mély és 5 darab kemény fából készül	1·25	1·40	.
c) 0·6 m széles, 0·3 m mély és 1 drbból válu alakban készül	0·65	0·75	.
d) 0·7 m széles, 0·35 m mély és 3 drbból válu alakban készül	0·75	0·90	.
b) Fa- és vaspályák.			
5. Egy folyóméter fapálya előállításához kettőbe fűrészelt kemény gömbölyű fából, az anyag előállításával és 100—120 méternyire szállításával együtt szükséges, ha a pálya hosszgerendái ászokfákon fekszenek, hosszléczekkel szerelgetnek fel, és a két talpfa közötti töltés:			
a) emberi erővel eszközzendő szállításra	1·00	1·60	2·00
b) lőerővel eszközzendő szállításra rendeztetik be	1·50	2·10	3·00
anyag: 2·1 f.-m fűrészelt talpfa 2·0 hosszlécz 0·65 ászokfa, és 2 darab vasszeg.			
6. Átszállítható vaspályának előállításához 0·7—1·0 méter vágánnyal, vágásokban a csusztatókig, vagy rakpartokon az usztató csatornától a rakásokig, szükséges az ászokfák elkészítésével együtt, folyóméterenként	0·20	0·22	0·26
anyag: 0·65 f.-m gömbölyű tölgyfa, 12·5 kg vas-sin, 2 db karmantyura 2 kg önt. vas, 2 „ szeg = 0·07 kg			
7. Egy folyóméter 1 méter vágányu erdei vaspálya készítéséhez szükséges:			
a) ha a sinek hosszaltapokra rakatnak	1·56	1·85	2·23
b) „ „ csak kereszt-ászkokra rakatnak	1·25	1·55	2·00
c) Gyalogutak, löösvények.			
8. Egy folyóméter gyalogut előállításához hegygerinczek vagy hegyoldalak hosszában és kanyarulatokban, ha az ut fél szélességben a hegyoldalba vágatik			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
és keményebb, kavicsos réteggel való borításához, itt-ott vízlevezető árkok készítéséhez szükséges, ha az anyag a közelben található, folyóméterenként:			
a) 3-4 m szélességnél	0.30	0.50	0.80
b) 4-5 " "	0.40	0.80	1.00
c) 5-6 " "	0.50	1.00	1.30
d) 6-7 " "	0.60	1.20	1.50
18. Ha a 17-ik tétel alatt leírt ut két felől vízlevezető csatornákkal láttatik el, a vizenyős helyek kövel, rőzsével vagy fával boríttatnak, s ezenkívül vizek mentén partvédművek, a hegyoldal felől támfalak, korlátok és kisebb hidak is építtetnek, szükséges folyóméterenként:			
a) 3-4 m szélességnél	0.50	0.80	1.20
b) 4-5 " "	0.75	1.14	1.50
c) 5-6 " "	1.00	1.50	1.85
19. Ha a 18. tétel szerint kiépített ut:			
1. 4-5 m szélességnél:			
a) rostált patakkavicscsal	0.90	1.28	1.65
b) tört kavicscsal boríttatik	1.00	1.50	1.85
2. 5-6 m szélességnél:			
a) patakkavicscsal	1.15	1.65	2.00
b) tört kavicscsal boríttatik	1.45	1.90	2.25
Ha erdei utak építésénél nagyobb földtömegek mozgósítandók, a szükséglet a következő módon köbегységenként számítható:			
20. Egy köbméter föld föllásáshoz szükséges az első 2 méter mélységig . . .	0.22	0.30	0.44
Minden következő 2 méter mélységnél több	0.22	0.22	0.22
21. Egy köbméter föld vagy kavics elszállításához 20 méter távolságra targonczával, felrakással és kitöltéssel együtt szükséges	0.12	0.13	0.15
Minden további 10-20 m távolságot több	0.03	0.03	0.03

7) R ő z s e u t a k .

Rendesen 2.5-4 méter szélességben, posványos, süppedékes helyeken készíttetnek. A rőzsekévék 30-40 cméter vastagok és oly hosszúak, mint a minő széles az ut, melynek tengelyére merőlegesen helyeztetnek el, kedvező viszonyok között szorosan egymásmellett egy rétegben, nagyon nedves, posványos helyeken azonban 2-3, sőt több rétegben is. Az ut két oldalán a víz levezetésére csatornák készíttetnek, az ezekből kikerülő föld a rőzseréteg fölé teríttetik, s erre 15-25 centiméter vastag kavicsréteg adatik.

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
22. Egy folyóméter ilyen ut elkészítéséhez szükséges, a rözse vágással és kötéssel együtt:			
a) egy rözseréteg alkalmazása mellett . . . anyag: 2·5 darab rözsekéve és 0·75 köbm kavicsos föld	0·45	0·80	1·25
b) két sor rözse alkalmazása mellett . . . anyag: 5 darab rözsekéve és 0·90 köbm kavicsos föld	0·65	1·00	1·50
c) három sor rözse alkalmazása mellett . . anyag: 7·5 darab rözsekéve és 1·1 köbm kavicsos föld	0·85	1·20	1·70
23. Ha a rözseréteg vagy rétegek nagyobb szilárdság kedvéért az ut két szélén és a közepén hosszirányban elhelyezett 15 cm átmérőjű kolbászokkal és 1·3—1·6 m hosszú, 5 cm vastag czövekekkel is megerősíttetnek oly módon, hogy a páratlan számú rözsekévék a két szélső, a párosak ellenben a középső rözsekolbászszal kötöttek össze, akkor a 23-ik tétel alatti szükséglethez hozzáadandó és anyagban: 3·0 folyóméter rözsekolbász 3·5 darab czövek.	0·15	0·15	1·15
g) Dorongutak.			
24. Rendesen 2·5—4 m szélességben készí- renek oly módon, hogy az utvonal irányában a föld felülete kiegyenlítették, s hosszában 2—4 drb 18—21 cm vastag rúd helyeztetik el úgy, hogy a két külső 8 méternyire, a két belső pedig 5 méternyire kiérjen a földből. Ezekre keresztben, szorosan egymásmellé 13—15 cméter vastag dorongok jönnek, melyek végül 8—10 méternyire földdel fedetnek be. Egy folyóméter ilyen ut elkészítéséhez szükséges:			
a) ha az ut 2·5 m széles anyag: 4·0 f.-m. 20 cm-es gömbölyű fa 15·0 „ 13—15 cm-es dorongfa 0·4 köbm kavicsos föld	0·34	0·50	0·75
b) ha az ut 3·0 m széles anyag: 4·0 f.-m 18—21 cm-es gömbölyű fa 18·0 „ 13—15 „ dorongfa és 0·5 köbm kavicsos föld	0·34	0·50	0·75

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
c) ha az ut 3·25 m széles anyag: 4 f.-m 18—21 cm-es gömbölyű fa 19·5 f.-m 13—15 cm-es dorongfa és 0·6 köbm kavicsos föld	0·34	0·50	0·75
d) ha az ut 3·5 m széles anyag: 4 f.-m 18—21 cm-es gömbölyű fa 21 „ 13—15 „ dorongfa és 0·7 köbm kavicsos föld	0·34	0·50	0·75
e) ha az ut 4 m széles anyag: 4 f.-m 18—21 cm-es gömbölyű fa 24 „ 13—15 „ dorongfa és 0·8 köbm kavicsos föld.	0·34	0·50	0·75
h) Kövezett utak.			
25. Egy folyóméter 4 méter széles kőut planirozásához, árkokkal való sze- gélyezéséhez, alapkövezéséhez és 10 cméter vastag kavics-réteggel való ellátásához szükséges:			
planirozásra	1·00	2·00	3·50
árokészítésre	0·12	0·15	0·18
a szegélykövek lerakására, az alapköve- zésre és kavicsolásra	0·80	1·00	1·35
felügyeletre	0·15	0·15	0·15
anyagokban:			
1·0 köbm tört és gömbölyű kő és 0·4 „ kavics és homok			
26. Egy folyóméter 4·5 m széles kőut elkészítéséhez a 25. tét. alatt leirt módon szükséges:			
planirozásra	1·12	2·25	3·75
árokészítésre	0·12	0·15	0·18
alapkövezésre és kavicsolásra	0·90	1·12	1·50
felügyeletre	0·15	0·15	0·15
anyagokban:			
1·3 köbm kő 0·5 „ kavics és homok			
27. Egy folyóméter 5 méter széles ut elkészítéséhez a 25. tét. alatt leirt módon szükséges:			
planirozásra	1·50	3·00	4·50
árkolásra	0·12	0·15	0·18
alapkövezésre és kavicsolásra	1·12	1·50	1·80
felügyeletre	0·15	0·15	0·15
anyagokban:			
1·4 köbm kő 0·6 „ kavics és homok			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
28. Egy folyóméter 6 m széles kövezett út elkészítéséhez a 25. t. alatt leírt módon szükséges:			
planírozásra	1·90	3·50	5·20
árkolásra	0·12	0·15	0·18
alapkövezésre és kavicsolásra	1·50	2·25	3·00
felügyeletre	0·15	0·15	0·15
anyagokban:			
1·5 köbm kő			
0·8 „ kavics és homok			
Ha a kövezett erdei utak más méretekben készíttetnek, a szükséglet köbméterek után a következő tételek szerint számítandó.			
29. Egy köbméter úttöltés készítéséhez, ha a föld 60 m-nyi távolságr. hozatik, kiegyenlítették és ledöngöltetik, szükséges .	0·72	1·00	1·35
30. Egy köbméter árokáshoz, padka és gyalogösvény készítéssel és a felesleges föld eltávolításával együtt szükséges . .	0·45	0·60	0·75
31. Egy köbméter alapkövezés elkészítéséhez terméskőből vagy törtkőből szükséges	0·45	0·60	0·75
anyag:			
1·1 köbm. terméskő, vagy			
1·3 „ törtkő			
32. Egy köbméter útkavicsoláshoz, ha a törkt kavics 25 m-nyi távolságra targonczán szállítandó, szükséges:			
a) új útnál	0·15	0·22	0·30
b) régi útnál, sártakarítással	0·20	0·30	0·36
33. Egy köbméter útkavicsoláshoz, ha a kavics vagy törtkő szekereken az utra szállítatik és kis csomókba lerakatik . .	0·06	0·06	0·06
anyag: 1·0 köbméter kavics vagy törtkő.			
i) Átereszek és csatornák.			
34. Egy 6·5—7·0 méter hosszú 0·25—0·30 □ m nyílású ut-áteresz elkészítéséhez szüks. ha az oldalfalak 60 cm, a befedés 15—20 cm és a csatorna burkolat 8—10 cm vastag kövekből készíttetnek, szükséges:			
kőmives napszám	10	12	15
kézi napszám	8	10	12
anyag:			
14·5 köbm kő			
0·6 „ oltatlan mész			
2·5 „ homok			
35. Ha az áteresz 8 m hosszú és 0·30 □ m. nyílású szükséges:			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
kőmíves napszám	12	14	17
kézi napszám	10	12	14
anyag:			
16·5 köbm kő			
0 66 „ oltatlan mész			
3·0 „ homok			
36. Ha az áteresz 9 m hosszú és 0·40 □ m nyílásu, szükséges			
kőmíves napszám	14	16	19
kézi napszám	12	14	16
anyag:			
18·5 köbm kő			
0·8 „ oltatlan mész			
3·5 „ homok			
37. Más hosszúságok mellett, ha az áteresz nyílása 0·3–0·4 □ m között van, folyóméterenként átlagosan szá- mitható:			
kőmíves napszám	1·5	1·8	2·1
kézi napszám	1·2	1·5	1·8
anyag:			
2·06 köbm kő			
0·086 „ oltatlan mész és			
0·37 „ homok			
k) Terméskő-támfalak.			
38. Egy köbméter terméskőből épített száraz támfalazathoz szükséges:			
kőmíves napszám	0·50	0·57	0·65
kézi napszám	0·70	0·85	1·00
anyag:			
1·5 köbm terméskő			
39. Egy köbméter terméskőből mohába rakott támfalazathoz szükséges:			
kőmíves napszám	0·58	0·64	0·70
kézi napszám	0·70	0·85	1·00
anyag:			
1·25 köbm terméskő			
0·10 „ móha			
40. Egy köbméter terméskőből vako- latba rakott támfalazathoz szükséges:			
kőmíves napszám	0·58	0·64	0·70
vakolatkészítő napszám	0·14	0·14	0·14
kézi napszám	1·00	1·08	1·15
anyag:			
1·20 köbm kő			
0·10 „ oltott mész			
0·22 „ homok			

	Kézi	Kő- mives	Ács
	n a p s z á m		
1) Kerékvetők és utkorlátok.			
41. Egy darab kerékvetőnek elkészítéséhez 1·8 m hosszú, 20—25 cm vast. gömbölyű fából, a fa levágásával, a 0·8 m hosszú földfeletti résznek négyélre faragásával, a felső végnek legömbölyítésével, a gödör kivágásával és az elhelyezéssel együtt szükséges:			
a) keményfánál ácsnapszám	0·27
„ kézinapszám	0·15	.	.
b) lágyfából ácsnapszám	0·21
„ kézinapszám	0·13	.	.
42. Egy folyóméter utkorlátnak elkészítéséhez, $\frac{13}{16}$ vagy $\frac{16}{18}$ cm felül legömbölyített, gyalult fából, 3—4 m távolságra álló oszlopokkal, melyek egy méter mélyen a földbe ásandók, szükséges:			
a) ha a korlát keményfából készül . .	0·25	.	0·40
b) ha a korlát lágyfából készül	0·22	.	0·33
1 folyóm. 20—25 cm vastag fa karfának és minden 3—4 hossz méterre 2 folyóm. 20—25 cm vastag fa oszlopnak.			
43. Ha a 42. tét. alatt leirt korlát gömbölyű fából készül, a fa lekérgezéséhez, sima legalyazásához, a kötéshez, gödörösáshoz és felállításához szükséges:			
a) ha a korlát keményfából készül . . .	0·25	.	0·22
b) ha a korlát lágyfából készül	0·22	.	0·15
anyag: mint a 46. tételnél.			

Az erdőben fekvő tőkék értéke.

I. Az erdőtalaj értéke.

1. A talaj gazdasági értéke. (T_g)

A talaj gazdasági értékét úgy számítjuk ki, hogy a talajtól okszerű erdőgazdasági művelés mellett egy forda idő alatt várható összes időszakonként befolyó bevételek értékét kamatos kamatokkal a forda végére kiszámítjuk, ebből az erdőszítési költségeknek ugyancsak a forda végére kiszámított utóértékét levonjuk és az eredményt mint minden forda végén befolyó örökös korszaki járadékot tőkésítjük,

s végül ebből az évi kiadásoknak, mint örökös évi járadéknak tőke értékét levonjuk. Képletben kifejezve ezt a számítást:

$$T_g = \frac{V + B_a 1,0 p^{f-a} + B_b 10 p^{f-b} + \dots + B_q 1,0 p^{f-q} - e 1,0 p^f}{1,0 p^f - 1} - K$$

(V = a végső vagy főhasználat értéke a termelési költségek nélkül; B_a, B_b, B_q stb. a forda idő a, b, \dots, q -dik évében köztes-, elő-, mellékhasználatokból befolyó bevételek értéke, az előállításukra fordított költségek nélkül; e = erdősítési és telkesítési költségek; K = a kezelésre, őrzésre, adóra stb. évenként kiadott költségeknek tőkeértéke, t. i. $= \frac{k}{0,0 p}$, ha k az évi kiadásokat jelenti; ha azonban ezen évi kiadásokkal szemben évi örökös bevételekre is számítani lehet, minők például az évenként befolyó vadászati bérek stb., akkor ezeket az évi kiadások összegéből le kell űtni; f = a forda ideje; p = a perzent vagy kamatláb).

2. A talaj befektetési értéke. (T_b)

Egyenlő a talaj megszerzésére és esetleg telkesítésére (erdőgazdasági művelésre alkalmassá tételére) fordított kiadásoknak kamatos kamatokkal a telkesítés befejezése idejére kiszámított értékével, levonva belőle a telkesítés ideje alatt esetleg befolyt jövedelmeknek ugyanazon időre kamatos kamatokkal kiszámított értékét.

3. A talaj forgalmi értéke. (T_f)

Egyenlő a talaj árával, vagyis azzal az értékkel, melyet érte, más hasonló minőségű erdőtalajok tényleges eladási ára szerinti számítva, kaphatnánk.

II. Az állab értéke.

1. Az állab gazdasági értéke. (A_g)

Egy n éves állab gazdasági értékét megkapjuk, ha a forda végéig várható bevételek értékét kamatokkal a forda végére kiszámítjuk, ebből a talaj értékének és az évi kiadások tőkéjének a forda végéig számított (az $f - n$ évekre eső) kamatait levonjuk és az eredményt a jelenre (n -dik évre) visszaszámítjuk. Képletben kifejezve:

$$A_g = \frac{V + B_q 1,0 p^{f-q} + \dots - (T + K) 1,0 p^{f-n} - 1}{1,0 p^{f-n}}$$

vagy ha T helyett T_g értékét helyettesítjük:

$$A_g = \frac{(V + B_q 10 p^{f-q} + \dots)(1,0 p^n - 1) - \left(\frac{B_a}{1,0 p_a} - e\right)(1,0 p^{f-1,0 p^n})}{1,0 p^f - 1}$$

(n = az állab kora; a többi betű jelentése mint a T_g képletében.)

2. Az állab befektetési értéke. (A_b)

Az n éves állab befektetési értékét úgy számítjuk ki, hogy a talaj és az évi kiadások tőkéjének az n -dik évig kiszámított kamatos kamataihoz hozzáadjuk az erdősítési költségeket az n -dik évig kiszámított kamatos kamataival és az összegből levonjuk az állaból esetleg korábban már nyert bevételek értékét az n -dik évig számított kamatos kamatokkal együtt.

$A_b = (T + K)(1,0 p^n - 1) + e 1,0 p^n - B_a 1,0 p^{n-a}$
vagy ha T helyett T_g értékét helyettesítjük:

$$A_b = \frac{(V + B_q 1,0 p^{f-a} + \dots)(1,0 p^n - 1) - \left(\frac{B_a}{1,0 p^a} - e\right)(1,0 p^f - 1,0 p^n)}{1,0 p^f - 1.}$$

Ez esetben tehát az állab befektetési értéke egyenlő az állab gazdasági értékével.

(A betűk jelentése ugyanaz, mint a T_g és A_g képletében.)

3. Az állab forgalmi értéke. (A_f)

Ez alatt azt az értéket értjük, melyet az állabért kaphatunk abban az esetben, ha letaroljuk és értékesítjük, vagy pedig a melyet az állabnak más hasonló állabok eladásánál elért árakhoz képest tulajdoníthatunk.

III. A növedék értéke.

1. A növedék gazdasági értéke. (N_{gn} és N_{gm})

Ha egy jelenleg n éves állab bizonyos számú évek alatt (az m -dik évtől az n -ik évig) képződött növedékének értékét akarjuk kiszámítani, az n éves állab gazdasági értékéből levonjuk az m éves állab gazdasági értékét. Ha pedig egy most m éves állabnak az n -dik évig képződő növedékéről van szó, akkor ugyanezt a számítást tesszük meg, de az eredményt az n -dik évről az m -dik évre még vissza-számítjuk. E szerint:

$$N_{gn} = A_{gn} - A_{gm} \text{ és } N_{gm} = \frac{A_{gn} - A_{gm}}{1,0 p^{n-m}}$$

2. A növedék befektetési értéke. (N_{bn} , N_{bm})

Epen úgy számítjuk ki, mint az előbbit, tehát:

$$N_{bn} = A_{bn} - A_{bm} \text{ és } N_{bm} = \frac{A_{bn} - A_{bm}}{1,0 p^{n-m}}$$

3. A növedék forgalmi értéke. (N_{fn} , N_{fm})

$$N_{fn} = A_{fn} - A_{fm}; N_{fm} = \frac{A_{fn} - A_{fm}}{1,0 p^{n-m}}$$

IV. A szabályos fakészlet értéke.

1. A szab. fakészlet gazdasági értéke. (S_{zkg})

Szabályos fakészlet alatt egy olyan üzemosztály fakészletét értjük, melyben egyenlő területen annyi különböző koru állab (korfok) fordul elő, a hány a forda (f) éveinek száma; az első korfok azonban 0 éves (vágás), az utolsó pedig $(f-1)$ éves. Egy ilyen üzemosztály szab. fakészletét tehát úgy számíthatnók ki, hogy a különböző koru állabok gazdasági értékét kiszámítva összegezzük. De kiszámíthatjuk rövidebben ezen képletek segítségével is:

$$S_{zkg} = \frac{(V + T + K)(1,0 p^f - 1) + B_a 1,0 p^{f-a}(1,0 p^a - 1) + \dots + B_q 1,0 p^{f-q}(1,0 p^q - 1)}{f \times 0,0 p \times 1,0 p^f}$$

$-(T + K)$; vagy ha T helyett T_g értékét helyettesítjük:

$$S_{zkg} = \frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{1 \times 0,0 p} - (K + T_g)$$

Mindkét képlet a szab. készlet értékét az üzemosztály 1 holdjára vonatkozólag adja; ha tehát az egész üzemosztály szabályos fakészletének értékét akarjuk kiszámítani, akkor az előbbi készletek szerint nyert eredményt a területtel még szorozni kell. (A betűk jelentése ugyanaz, mint a T_g képletében.)

2. A szab. fakészlet befektetési értéke. (S_{zkb})

Kiszámíthatjuk a $0 - (f - 1)$ koru állabok befektetési értékének összegeztetését, vagy pedig röviden ezen képletekkel:

$$S_{zkb} = \frac{(T+K+e)(1,0p^f - 1) - B_a(1,0p^{f-a} - 1) - \dots - B_q(1,0p^{f-q} - 1)}{f \times 0,0p}$$

— ($T + K$) vagy T helyett T_g értékét helyettesítve:

$$S_{zkb} = \frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{f \times 0,0p} - (K + T_g)$$

Ez a két képlet is csak egy hold értékét adja. (A betűk jelentése, mint a T_g képletében.)

3. A szab. fakészlet forgalmi értéke. (S_{zkl})

Ezt is a különböző koru állabok forgalmi értékéből számíthatjuk ki összeadás útján. Kiszámíthatjuk azonban sokkal kevesebb fáradsággal ezen képlet szerint is:

$$S_{zkl} = \frac{0l}{f} \left(A_{f10} + A_{f20} + A_{f30} + \dots + A_{f(f-10)} + \frac{A_{f(f)}(f)}{2} \right) - \frac{A_{f(f)}}{2}$$

Ebben a képletben, mely szintén 1 hold értékét adja, A_{f10} , A_{f20} ... stb. a 10, 20, 30 stb. éves 1—1 holdnyi állab forgalmi értékét és f a forda éveinek számát jelenti.

V. Az erdő értéke.

1. Az erdő gazdasági értéke (E_g).

Kiszámíthatjuk, ha az n éves állab gazdasági értékéhez a talaj értékét hozzáadjuk. A képlet rövidítve ez:

$$E_g = \frac{V + B_q 1,0p^{f-q} + T - K (1,0p^{f-n} - 1)}{1,0p^{f-n}}$$

vagy T helyett T_g értékét helyettesítve:

$$E_g = \frac{(V + B_q 10p^{f-9} + \frac{B_a}{1,0p^a} - e) 1,0p^n}{10p^{f-1}} - K$$

Ezek a képletek oly erdőkre vonatkoznak, melyeknek állabminősége normális, vagy legalább azt megközelíti és a melyeknek üzemmódja, fordája és faneme a jövőre is megtartatik.

Ha olyan erdő értékét kell meghatározni, melyben a jelenlegi állab nem normális, vagy a melynek üzemmódja, fordája vagy faneme az első forda után megváltozni fog, akkor kiszámítjuk a jelenlegi állab gazdasági értékét és ehhez hozzáadjuk a talaj gazdasági értékét, de ez utóbbit már a normális állapotnak, s illetve az új üzemmódnak, fordának vagy fanemnek megfelelő jövődöbeli be-

vételek és kiadások alapján számítjuk ki. A képlet, mely szerint számítunk, tehát ez:

$$E_g = \frac{V + B_0 1,0p^{f-q} - K(1,0p^{f-n} - 1) + Tg}{1,0p^{f-n}}$$

(Ezen képletben V , B_0 , f , K a jelenlegi nem normális állabból várható bevételeket, illetve a jelenlegi fordát és jelenlegi kiadásokat jelentik, Tg ellenben a normális erdő, illetve a jövőbeli forda, üzemmód vagy fanemnek megfelelő adatok alapján kiszámítandó talajgazdasági értéket jelenti.)

2. Az erdő befektetési értéke (E_b).

Egyenlő az állab és a talaj befektetési értékének összegével. Kiszámítható ezen képletekkel is:

$$E_b = (T + K + e) 1,0p^{n-a} - (B_a 1,0p^{n-a} + K)$$

vagy T helyett T_g értékét helyettesítve:

$$E_b = \frac{(V + B_q 1,0p^{f-q} + \frac{B_a}{1,0p^a} - e) 1,0p^n}{1,0p^{f-1}} - K$$

(A betűk jelentése ugyanaz mint a T_g képletében).

3. Az erdő forgalmi értéke (E_f).

Egyenlő az állab és a talaj forgalmi értékének összegével, vagy pedig azzal az értékkel, melyet az erdőnek hasonló minőségű erdők tényleges eladásánál elért árak alapján tulajdoníthatunk.

VI. A szabályos állapotú erdő (üzem-osztály) értéke.

1. Gazdasági érték (\ddot{U}_g).

Kiszámítható, ha a szabályos készlet értékéhez a talaj értéke hozzáadatik. Képletben kifejezve:

$$\ddot{U}_g = \frac{(V + T + K)(1,0p^{f-1}) + B_a 10p^{f-a}(1,0p^a - 1) + B_q 10p^{f-q}(1,0p^q - 1) - K}{f \times 0,0p \times 1,0p^f}$$

vagy ha T helyett T_g értéke helyettesítettik:

$$\ddot{U}_g = \frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{f \times 0,0p} - K$$

Mindkét képlet 1 kat. hold erdő értékét adja. Ha tehát az egész üzem-osztály értékét akarjuk tudni, az eredményt az üzem-osztály területével még szorozni kell. (A betűk jelentése ugyanaz, mint a T_g képletében.)

2. Befektetési érték (\ddot{U}_b).

Szintén a szab. fakészlet és a talaj értékének összeadása után számítható ki. Vagy pedig ezen képletek szerint:

$$\ddot{U}_b = \frac{(T + K + e)(1,0p^{f-1}) - B_a(10p^{f-a} - 1) - \dots - B_q(1,0p^{f-q} - 1) - K}{f \cdot 0,0p}$$

vagy T helyett T_g értékét helyettesítve:

$$\ddot{U}_b = \frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{f \cdot 0,0p} - K$$

Ezek a képletek is csak egy hold értékét adják.

3. Forgalmi érték (\bar{U}_f).

Egyenlő a szab. fakészlet és a talaj forgalmi értékének összegével:

$$\bar{U}_f = \frac{10}{f} \left(A_f 10 + A_f 20 + \dots + A_f (f-10) + \frac{A_f(f)}{2} \right) - \frac{A_f(f)}{2} + T_f$$

Ebben a képletben, mely szintén egy hold értékét adja, a betűk jelentése ugyanaz, mint az Sz_k képletében.

VII. Járadék.

1. A talaj járadéka.

A talaj járadéka egyenlő azzal a jövedelemmel, melyet a talaj erdőgazdasági művelés mellett hozna, ha jövedelme évenként egyenletesen folyna be. Értéke egyenlő a talaj gazdasági értékének évi kamatjával:

$$T_j = T_g \times 0,0p.$$

2. Az állab járadéka.

Az állab maga jövedelmet nem hajt és ezért a gyakorlati életben állab-járadékról nem is lehet szó. Elméletileg egyenlő az állab értékének megfelelő évi kamattal:

$$A_j = A \times 0,0p.$$

3. Az erdő járadéka.

Erdőjáradék tulajdonképpen csak egész üzem-osztályoknak, illetve tartamos üzemre berendezett erdőbirtoknak lehet. Ennek a járadéka egyenlő a tiszta jövedelemmel, vagyis a bevételek és kiadások különbségével, a szabályos állapotú erdőknél pedig az erdő gazdasági értékének megfelelő évi kamattal:

$$\bar{U}_j = \bar{U}_g \times 0,0p = \left(\frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{f, 0,0p} - K \right) 0,0p =$$

$$\bar{U}_j = \frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{+} - K 0,0p = \frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{+} - k$$

Ebben a képletben V , B_a , B_q , e és k egy holdra vonatkoznak, tehát \bar{U}_j is egy holdnyi erdő járadékát fejezi ki, úgy, hogyha az egész üzem-osztály járadékát akarjuk tudni, akkor az eredményt az üzem-osztály területével még szorozni kell.

Megjegyzés. Az előbbi képletek használatánál a kamatszámítási tényezők $0,0p$, $\frac{1}{0,0p}$, $\frac{1}{1,0p^{f-1}}$ stb. a következő kamatos kamattáblákból kereshetők ki, a megadott utasítások szerint.

Kamatos kamattáblák.

A tőke utóértéke.

Az ezen címet viselő táblázat azon értéket mutatja, melylyel a tőke egysége (közönségesen 1 forint) bizonyos számú (n) év után birni fog, ha ezen idő alatt 2 , $2\frac{1}{2}$, \dots , $5\frac{0}{10}$ -al kamatozik s a kamatos kamatok a tőkéhez csatoltatnak. Például: 50 forint $3\frac{1}{2}\frac{0}{10}$ -kal

elhelyezve 15 év alatt mily összegre növekszik kamatos kamataival? A 236-ik oldalon levő táblázat szerint 1 forintból ily feltételek mellett 1.6753 forint lesz, tehát $50 \times 1.6753 = 82.650$ forint, azaz 82 forint 65 krajczár.

A tőke előértéke.

Ezen táblából viszont azon értéket lehet kiolvasni, melylyel egy kamatos kamatokkal növekvő tőke egysége (n) év előtt birt, vagy a melylyel egy (n) év múlva befolyó tőke egysége jelenleg bir. Egy 3% -al elhelyezett tőkéből például 1 forint 20 év előtt a tábla szerint 0.55368 forint értékkel birt; egy jelenleg 75 forintot tevő tőkének 20 év előtti értéke tehát $75 \times 0.55368 = 41.526$ forint, vagy kereken 41 forint 53 kr volt.

A járadék végértéke.

E tábla bizonyos számú (n) éven át, évenként megszakítás nélkül befolyó járadék-egység végértékét, vagyis azon összeget mutatja, melyet az évről-évre befolyó, s a befolyás után kamatos kamatokkal növekvő járadék-részletek az utolsó részlet befolyása idejében kitenni fognak. — Egy erdei mellékhaszonvétel 30 éven át évenként 3 forint jövedelmet hajt; kérdés: mekkora ezen járadéknak végértéke 30 év múlva, ha a befolyt részletek 5% -al kamatoznak? A tábla szerint egy 1 forintos járadék 30 év alatt 5% mellett 66.4388 forintra növekszik, 3 forintnyi járadék tehát: $3 \times 66.4388 = 199.3164$ forintra, vagy 199 forint 32 krajczárra.

A járadék kezdő értéke.

E táblából viszont valamely (n) éven át, évenként befolyó vagy fizetendő járadék egységének jelenlegi értékét lehet kikeresni. Például: egy hold erdő után évenként 0.3 forint adót kell fizetni; kérdés: mily összeget képvisel ez az adótartozás jelenleg az első fordára nézve, ha ez 60 évet tesz és a kamatláb 5% ? A tábla szerint egy 60 éven át évenként befolyó 1 forintos járadék összegének kezdőértéke = 18.9293 forint, 0.3 forintos járadék összegéé, tehát $0.3 \times 18.9293 = 5.67879$ forint, vagy kereken 5 forint 68 kr.

Örökösen ismétlődő korszaki járadékok kezdő értéke.

Az ezen táblában foglalt számadatok olyan járadékok összegének kezdőértékét mutatják, melyek minden (n)-ik évben befolyznak a nélkül, hogy megszűnének. Pl.: Egy hold erdőtalaj befásítására minden 60-ik évben ki kell adni 12 forintot. Kérdés: mekkora tőkének felel meg ezen mostantól kezdve minden 60-ik évben kiadandó erdősírtési költség összege, ha a kamatláb 3% , vagy más szavakkal: mekkora tőkét kellene most 3% mellett elhelyezni, hogy annak kamatos kamataiból minden 60-ik évben 12 frtot lehessen erdősírtésre kiadni? A tábla szerint 1 forintos ilyen járadék kezdőértéke 0.2044 forint, 12 forintos járadéké tehát: $12 \times 0.2044 = 2.4528$ forint = 2 forint 45 kr.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A tőke utóértéke:} \\ T_n = T \times 1.0 p^n \end{array} \right\} \quad \text{A tőke utóértéke.} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Kamatosítási} \\ \text{tényező} = 1.0 p^n \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$

Év
 n a tőke egysége n év múlva kamatos kamatokkal a következő összegekre növekszik:

1	1.0200	1.0250	1.0300	1.0350	1.0400	1.0450	1.0500
2	1.0404	1.0506	1.0609	1.0712	1.0816	1.0920	1.1025
3	1.0612	1.0769	1.0927	1.1087	1.1249	1.1412	1.1576
4	1.0824	1.1038	1.1255	1.1475	1.1699	1.1925	1.2155
5	1.1041	1.1314	1.1593	1.1877	1.2167	1.2462	1.2763
6	1.1262	1.1597	1.1941	1.2293	1.2653	1.3023	1.3401
7	1.1487	1.1887	1.2299	1.2723	1.3159	1.3609	1.4071
8	1.1717	1.2184	1.2668	1.3168	1.3686	1.4221	1.4775
9	1.1951	1.2489	1.3048	1.3629	1.4233	1.4861	1.5513
10	1.2190	1.2801	1.3439	1.4106	1.4802	1.5530	1.6289
11	1.2434	1.3121	1.3842	1.4600	1.5395	1.6229	1.7103
12	1.2682	1.3449	1.4258	1.5111	1.6010	1.6959	1.7959
13	1.2936	1.3785	1.4685	1.5640	1.6651	1.7722	1.8856
14	1.3195	1.4130	1.5126	1.6187	1.7317	1.8519	1.9799
15	1.3459	1.4483	1.5580	1.6753	1.8009	1.9353	2.0789
16	1.3728	1.4845	1.6047	1.7340	1.8730	2.0224	2.1829
17	1.4002	1.5216	1.6528	1.7947	1.9479	2.1134	2.2920
18	1.4282	1.5597	1.7024	1.8575	2.0258	2.2085	2.4066
19	1.4568	1.5986	1.7535	1.9225	2.1068	2.3079	2.5269
20	1.4859	1.6386	1.8061	1.9898	2.1911	2.4117	2.6533
21	1.5157	1.6796	1.8603	2.0594	2.2788	2.5202	2.7860
22	1.5460	1.7216	1.9161	2.1315	2.3699	2.6337	2.9253
23	1.5769	1.7646	1.9736	2.2061	2.4647	2.7522	3.0715
24	1.6084	1.8087	2.0328	2.2833	2.5633	2.8760	3.2251
25	1.6406	1.8539	2.0938	2.3632	2.6658	3.0054	3.3864
26	1.6734	1.9003	2.1566	2.4460	2.7725	3.1407	3.5557
27	1.7069	1.9478	2.2213	2.5316	2.8834	3.2820	3.7335
28	1.7410	1.9965	2.2879	2.6202	2.9987	3.4297	3.9201
29	1.7758	2.0464	2.3566	2.7119	3.1187	3.5840	4.1161
30	1.8114	2.0976	2.4273	2.8068	3.2434	3.7453	4.3219
31	1.8476	2.1500	2.5001	2.9050	3.3731	3.9139	4.5380
32	1.8845	2.2038	2.5751	3.0067	3.5081	4.0900	4.7649
33	1.9222	2.2589	2.6523	3.1119	3.6484	4.2740	5.0032
34	1.9607	2.3153	2.7319	3.2209	3.7943	4.4664	5.2533
35	1.9999	2.3732	2.8139	3.3336	3.9461	4.6673	5.5160
36	2.0399	2.4325	2.8983	3.4503	4.1039	4.8774	5.7918
37	2.0807	2.4933	2.9852	3.5710	4.2681	5.0969	6.0814
38	2.1223	2.5557	3.0748	3.6960	4.4388	5.3262	6.3855
39	2.1647	2.6196	3.1670	3.8254	4.6164	5.5659	6.7048
40	2.2080	2.6851	3.2620	3.9593	4.8010	5.8164	7.0400

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A tőke utóértéke} \\ T_n = T \times 1.0 p^n \end{array} \right\}$$

A tőke utóértéke.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{Kamatossitási} \\ \text{tényező} = 1.0 p^n \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$$p = \left\{ \begin{array}{l} 2^0/0 \\ 2^{1/2}0/0 \\ 3^0/0 \\ 3^{1/2}0/0 \\ 4^0/0 \\ 4^{1/2}0/0 \\ 5^0/0 \end{array} \right.$$

Év
n a tőke egysége n év múlva kamatos kamatokkal a következő összegre növekszik:

41	2.2522	2.7522	3.3599	4.0978	4.9931	6.0781	7.3920
42	2.2972	2.8210	3.4607	4.2413	5.1928	6.3516	7.7616
43	2.3432	2.8915	3.5645	4.3897	5.4005	6.6374	8.1497
44	2.3901	2.9638	3.6715	4.5433	5.6165	6.9361	8.5571
45	2.4379	3.0379	3.7816	4.7024	5.8412	7.2482	8.9850
46	2.4866	3.1139	3.8950	4.8669	6.0748	7.5744	9.4343
47	2.5363	3.1917	4.0119	5.0373	6.3178	7.9153	9.9060
48	2.5871	3.2715	4.1323	5.2136	6.5705	8.2715	10.4013
49	2.6388	3.3533	4.2562	5.3961	6.8333	8.6437	10.9213
50	2.6916	3.4371	4.3839	5.5849	7.1067	9.0326	11.4674
51	2.7454	3.5230	4.5154	5.7804	7.3910	9.4391	12.0408
52	2.8003	3.6111	4.6509	5.9827	7.6866	9.8639	12.6428
53	2.8563	3.7014	4.7904	6.1921	7.9941	10.3077	13.2749
54	2.9135	3.7939	4.9341	6.4088	8.3138	10.7716	13.9387
55	2.9717	3.8888	5.0821	6.6331	8.6464	11.2563	14.6356
56	3.0312	3.9860	5.2346	6.8653	8.9922	11.7628	15.3674
57	3.0918	4.0856	5.3917	7.1056	9.3519	12.2922	16.1358
58	3.1536	4.1878	5.5534	7.3543	9.7260	12.8453	16.9426
59	3.2167	4.2925	5.7200	7.6117	10.1150	13.4234	17.7897
60	3.2810	4.3998	5.8916	7.8781	10.5196	14.0274	18.6792
65	3.6225	4.9780	6.8300	9.3567	12.7987	17.4807	23.8399
70	3.9996	5.6321	7.9178	11.1128	15.5716	21.7841	30.4264
75	4.4158	6.3722	9.1789	13.1985	18.9453	27.1470	38.8327
80	4.8754	7.2096	10.6409	15.6757	23.0498	33.8301	49.5614
85	5.3829	8.1570	12.3357	18.6179	28.0436	42.1585	63.2544
90	5.9431	9.2289	14.3005	22.1122	34.1193	52.5371	80.7304
95	6.5617	10.4416	16.5782	26.2623	41.5114	65.4708	103.035
100	7.2446	11.8137	19.2186	31.1914	50.5049	81.5885	131.501
110	8.8312	15.1226	25.8282	43.9986	74.7597	126.705	214.202
120	10.7652	19.3581	34.7110	62.0643	110.663	196.768	348.912
130	13.1227	24.7801	46.6486	87.5478	163.808	305.575	568.341
140	15.9965	31.7206	62.6919	123.495	242.475	474.549	925.767
150	19.4996	40.6050	84.2527	174.202	358.923	736.959	1507.98
160	23.7699	51.9779	113.229	245.729	531.293	1144.48	2456.34
170	28.9754	66.5361	152.170	346.625	786.444	1777.33	4001.11
180	35.3208	85.1718	204.503	488.948	1164.129	2760.15	6517.39
190	43.0559	109.027	274.835	689.710	1723.191	4286.43	10616.1
200	52.4849	139.564	369.356	972.904	2550.750	6656.69	17292.6

Ha az adott $0/0$ 2-nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kettős évek és két akkora $0/0$, illetve fél évek és fél akkora $0/0$ szerint keresendő ki az eredmény.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A tőke előértéke:} \\ T_0 = T \times \frac{1}{1.0p^n} \end{array} \right\}$$

A tőke előértéke.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{Leszámítolási} \\ \text{tényező} = \frac{1}{1.0p^n} \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

 $p = \left\{ \begin{array}{l} 2^0/0 \\ 2^{1/2}/0 \\ 3^0/0 \\ 3^{1/2}/0 \\ 4^0/0 \\ 4^{1/2}/0 \\ 5^0/0 \end{array} \right\}$

Év
n az n év múlva lejáráó tőkének egysége most a következő
értékkel bír:

1	0.98038	0.97561	0.97087	0.96618	0.96154	0.95694	0.95238
2	0.96117	0.95181	0.94260	0.93351	0.92456	0.91573	0.90703
3	0.94232	0.92860	0.91514	0.90194	0.88900	0.87630	0.86394
4	0.92385	0.90595	0.88849	0.87144	0.85480	0.83856	0.82270
5	0.90573	0.88385	0.86261	0.84197	0.82193	0.80245	0.78353
6	0.88797	0.86230	0.83748	0.81350	0.79031	0.76790	0.74622
7	0.87056	0.84127	0.81309	0.78599	0.75992	0.73483	0.71068
8	0.85349	0.82075	0.78941	0.75941	0.73069	0.70319	0.67684
9	0.83676	0.80073	0.76642	0.73373	0.70259	0.67290	0.64461
10	0.82035	0.78120	0.74409	0.70892	0.67556	0.64393	0.61391
11	0.80426	0.76214	0.72242	0.68495	0.64958	0.61620	0.58468
12	0.78849	0.74356	0.70138	0.66178	0.62460	0.58966	0.55684
13	0.77303	0.72542	0.68095	0.63940	0.60057	0.56427	0.53032
14	0.75787	0.70773	0.66112	0.61778	0.57748	0.53997	0.50507
15	0.74301	0.69047	0.64186	0.59689	0.55526	0.51672	0.48102
16	0.72845	0.67362	0.62317	0.57671	0.53391	0.49447	0.45811
17	0.71416	0.65720	0.60502	0.55720	0.51337	0.47318	0.43630
18	0.70016	0.64117	0.58739	0.53836	0.49363	0.45280	0.41552
19	0.68643	0.62553	0.57029	0.52016	0.47464	0.43330	0.39573
20	0.67297	0.61027	0.55368	0.50257	0.45639	0.41464	0.37689
21	0.65978	0.59539	0.53755	0.48557	0.43883	0.39679	0.35894
22	0.64684	0.58086	0.52189	0.46915	0.42196	0.37970	0.34185
23	0.63416	0.56670	0.50669	0.45329	0.40573	0.36335	0.32557
24	0.62172	0.55288	0.49193	0.43796	0.39012	0.34770	0.31007
25	0.60953	0.53939	0.47761	0.42315	0.37512	0.33273	0.29530
26	0.59758	0.52623	0.46369	0.40884	0.36069	0.31840	0.28124
27	0.58586	0.51340	0.45019	0.39501	0.34682	0.30469	0.26785
28	0.57437	0.50088	0.43708	0.38165	0.33348	0.29157	0.25509
29	0.56311	0.48866	0.42435	0.36875	0.32065	0.27901	0.24295
30	0.55207	0.47671	0.41199	0.35628	0.30832	0.26700	0.23138
31	0.54125	0.46511	0.39999	0.34423	0.29646	0.25550	0.22036
32	0.53063	0.45377	0.38834	0.33259	0.28506	0.24450	0.20987
33	0.52023	0.44270	0.37703	0.32134	0.27409	0.23397	0.19987
34	0.51003	0.43191	0.36604	0.31048	0.26355	0.22390	0.19035
35	0.50003	0.42137	0.35538	0.29998	0.25342	0.21425	0.18129
36	0.49022	0.41109	0.34503	0.28983	0.24367	0.20503	0.17266
37	0.48061	0.40107	0.33498	0.28003	0.23430	0.19620	0.16444
38	0.47119	0.39128	0.32523	0.27056	0.22529	0.18775	0.15661
39	0.46195	0.38147	0.31575	0.26141	0.21662	0.17967	0.14915
40	0.45289	0.37243	0.30656	0.25257	0.20829	0.17193	0.14205

$$\left. \begin{matrix} \text{A tőke előértéke} \\ T_e = T \times \frac{1}{1.0 p^n} \end{matrix} \right\} \text{A tőke előértéke.} \quad \left\{ \begin{matrix} \text{Leszámitolási} \\ \text{tényező} = \frac{1}{1.0 p^n} \end{matrix} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p = \{$	2%	$2\frac{1}{2}\%$	3%	$3\frac{1}{2}\%$	4%	$4\frac{1}{2}\%$	5%
Év n	az n év múlva lejáró tőkének egysége most a következő értékkel bír:						
41	0.44401	0.36335	0.29763	0.24403	0.20028	0.16453	0.13528
42	0.43530	0.35448	0.28896	0.23578	0.19257	0.15744	0.12884
43	0.42677	0.34584	0.28054	0.22781	0.18517	0.15066	0.12270
44	0.41840	0.33740	0.27237	0.22010	0.17805	0.14417	0.11686
45	0.41020	0.32917	0.26444	0.21266	0.17120	0.13796	0.11130
46	0.40215	0.32115	0.25674	0.20547	0.16461	0.13202	0.10600
47	0.39427	0.31331	0.24926	0.19852	0.15828	0.12634	0.10095
48	0.38654	0.30567	0.24200	0.19181	0.15219	0.12090	0.09614
49	0.37896	0.29822	0.23495	0.18532	0.14634	0.11569	0.09156
50	0.37153	0.29094	0.22811	0.17905	0.14071	0.11071	0.08720
51	0.36424	0.28385	0.22146	0.17300	0.13530	0.10594	0.08305
52	0.35710	0.27692	0.21501	0.16715	0.13010	0.10138	0.07910
53	0.35010	0.27017	0.20875	0.16150	0.12509	0.09701	0.07533
54	0.34323	0.26358	0.20267	0.15603	0.12028	0.09284	0.07174
55	0.33650	0.25715	0.19677	0.15076	0.11566	0.08884	0.06833
56	0.32991	0.25088	0.19104	0.14566	0.11121	0.08501	0.06507
57	0.32344	0.24476	0.18547	0.14073	0.10693	0.08135	0.06197
58	0.31710	0.23879	0.18007	0.13598	0.10282	0.07785	0.05902
59	0.31088	0.23297	0.17483	0.13138	0.09886	0.07450	0.05621
60	0.30478	0.22728	0.16973	0.12693	0.09506	0.07129	0.05354
65	0.27605	0.20089	0.14641	0.10688	0.07813	0.05721	0.04195
70	0.25003	0.17755	0.12630	0.08999	0.06422	0.04590	0.03287
75	0.22646	0.15693	0.10895	0.07577	0.05278	0.03684	0.02575
80	0.20511	0.13870	0.09398	0.06379	0.04338	0.02956	0.02018
85	0.18577	0.12259	0.08107	0.05371	0.03566	0.02372	0.01581
90	0.16826	0.10836	0.06993	0.04522	0.02931	0.01903	0.01239
95	0.15240	0.09577	0.06032	0.03808	0.02409	0.01527	0.00971
100	0.13803	0.08465	0.05203	0.03206	0.01980	0.01226	0.00760
110	0.11323	0.06613	0.03872	0.02273	0.01337	0.00789	0.00467
120	0.09289	0.05166	0.02881	0.01611	0.00904	0.00508	0.00287
130	0.07618	0.04036	0.02143	0.01142	0.00610	0.00327	0.00176
140	0.06251	0.03152	0.01595	0.00807	0.00412	0.00211	0.00108
150	0.05129	0.02463	0.01187	0.00575	0.00278	0.00136	0.00066
160	0.04207	0.01924	0.00883	0.00407	0.00188	0.00087	0.00041
170	0.03452	0.01503	0.00657	0.00289	0.00127	0.00056	0.00025
180	0.02831	0.01174	0.00489	0.00205	0.00086	0.00036	0.00015
190	0.02322	0.00915	0.00364	0.00145	0.00058	0.00023	0.00009
200	0.01906	0.00716	0.00271	0.00103	0.00039	0.00015	0.00006

Ha az adott kamatláb 2-nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kettős évek és kettős $\%$, illetve fél évek és fél $\%$ szerint kell kikeresni az eredményt.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A járadék összege:} \\ J_n = j \times \frac{1.0 p^n - 1}{0.0p} \end{array} \right\} \quad \text{A járadékok összege vagy végértéke.} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Járadék összege-} \\ \text{zési} \\ \text{tényező} = \frac{1.0p^n - 1}{0.0p} \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$

Év
n az évenként bejövő járadék egysége n éven át a következő összegre növekszik:

1	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000
2	2.0200	2.0250	2.0300	2.0350	2.0400	2.0450	2.0500
3	3.0604	3.0756	3.0909	3.1062	3.1216	3.1370	3.1525
4	4.1216	4.1525	4.1836	4.2149	4.2465	4.2782	4.3101
5	5.2040	5.2563	5.3091	5.3625	5.4163	5.4707	5.5256
6	6.3081	6.3877	6.4684	6.5502	6.6330	6.7169	6.8019
7	7.4343	7.5474	7.6625	7.7794	7.8983	8.0192	8.1420
8	8.5830	8.7361	8.8923	9.0517	9.2142	9.3800	9.5491
9	9.7546	9.9545	10.1591	10.3685	10.5828	10.8021	11.0266
10	10.9497	11.2034	11.4639	11.7314	12.0061	12.2882	12.5799
11	12.1687	12.4835	12.8078	13.1420	13.4864	13.8412	14.2068
12	13.4121	13.7956	14.1920	14.6020	15.0258	15.4640	15.9171
13	14.6803	15.1404	15.6178	16.1130	16.6268	17.1599	17.7130
14	15.9739	16.5190	17.0863	17.6770	18.2919	18.9321	19.5986
15	17.2934	17.9319	18.5989	19.2957	20.0236	20.7841	21.5786
16	18.6393	19.3802	20.1569	20.9710	21.8245	22.7193	23.6575
17	20.0121	20.8647	21.7616	22.7050	23.6975	24.7417	25.8404
18	21.4123	22.3863	23.4144	24.4997	25.6454	26.8551	28.1324
19	22.8406	23.9460	25.1169	26.3572	27.6712	29.0636	30.5390
20	24.2974	25.5447	26.8704	28.2797	29.7781	31.3714	33.0660
21	25.7833	27.1833	28.6765	30.2695	31.9692	33.7831	35.7193
22	27.2990	28.8629	30.5368	32.3289	34.2480	36.3034	38.5052
23	28.8450	30.5844	32.4529	34.4604	36.6179	38.9370	41.4305
24	30.4219	32.3490	34.4265	36.6665	39.0826	41.6892	44.5020
25	32.0303	34.1578	36.4593	38.9499	41.6459	44.5652	47.7271
26	33.6709	36.0117	38.5530	41.3131	44.3117	47.5706	51.1135
27	35.3443	37.9120	40.7096	43.7591	47.0842	50.7113	54.6691
28	37.0512	39.8598	42.9309	46.2906	49.9676	53.9933	58.4026
29	38.7922	41.8563	45.2188	48.9108	52.9663	57.4230	62.3227
30	40.5681	43.9027	47.5754	51.6227	56.0849	61.0071	66.4388
31	42.3794	46.0003	50.0027	54.4295	59.3283	64.7524	70.7608
32	44.2270	48.1503	52.5028	57.3345	62.7015	68.6662	75.2988
33	46.1116	50.3540	55.0778	60.3412	66.2095	72.7562	80.0638
34	48.0338	52.6129	57.7302	63.4532	69.8579	77.0303	85.0670
35	49.9945	54.9282	60.4621	66.6740	73.6522	81.4966	90.3203
36	51.9944	57.3014	63.2759	70.0076	77.5983	86.1640	95.8363
37	54.0343	59.7339	66.1742	73.4579	81.7022	91.0413	101.628
38	56.1149	62.2273	69.1594	77.0289	85.9703	96.1382	107.710
39	58.2372	64.7830	72.2342	80.7249	90.4091	101.464	114.095
40	60.4020	67.4026	75.4013	84.5503	95.0255	107.030	120.800

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A járadék összege;} \\ J_n = j \times \frac{1.0p^n - 1}{0.0p} \end{array} \right\}$$

A járadékok összege vagy végértéke.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{Járadék összege-} \\ \text{zési} \\ \text{tényező} = \frac{1.0 p^n - 1}{0.0p} \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$							
Év n	az évenként bejövő járadék egysége n éven át a következő összegekre növekszik:						
41	62.6100	70.0876	78.6633	88.5095	99.8265	112.847	127.840
42	64.8622	72.8398	82.0232	92.6074	104.820	118.925	135.232
43	67.1595	75.6608	85.4839	96.8486	110.012	125.276	142.993
44	69.5027	78.5523	89.0484	101.238	115.413	131.914	151.143
45	71.8927	81.5161	92.7199	105.782	121.029	138.850	159.700
46	74.3306	84.5540	96.5015	110.484	126.871	146.098	168.685
47	76.8172	87.6679	100.397	115.351	132.945	153.673	178.119
48	79.3535	90.8596	104.408	120.388	139.263	161.588	188.025
49	81.9406	94.1311	108.541	125.602	145.834	169.859	198.427
50	84.5794	97.4843	112.797	130.998	152.667	178.503	209.348
51	87.271	100.921	117.181	136.583	159.774	187.536	220.815
52	90.016	104.444	121.696	142.363	167.165	196.975	232.856
53	92.817	108.056	126.347	148.346	174.851	206.839	245.499
54	95.673	111.757	131.137	154.538	182.845	217.146	258.774
55	98.587	115.551	136.072	160.947	191.159	227.918	272.713
56	101.558	119.440	141.154	167.580	199.806	239.174	287.348
57	104.589	123.426	146.388	174.445	208.798	250.937	302.716
58	107.681	127.511	151.780	181.551	218.150	263.229	318.851
59	110.835	131.699	157.333	188.905	227.876	276.075	335.794
60	114.052	135.992	163.053	196.517	237.991	289.498	353.584
65	131.126	159.118	194.333	238.763	294.968	366.238	456.798
70	149.978	185.284	230.594	288.938	364.290	461.870	588.529
75	170.792	214.888	272.631	348.530	448.631	581.044	756.654
80	193.772	248.383	321.363	419.307	551.245	729.558	971.229
85	219.144	286.279	377.857	503.367	676.090	914.632	1245.09
90	247.157	329.154	443.349	603.205	827.983	1145.27	1594.61
95	278.085	377.664	519.272	721.781	1012.79	1432.68	2040.69
100	312.232	432.549	607.288	862.612	1237.62	1790.86	2610.03
110	395.56	564.90	827.61	1228.58	1843.99	2793.47	4264.03
120	488.26	734.30	1123.70	1764.69	2741.56	4350.40	6958.24
130	606.13	951.20	1521.62	2472.79	4070.19	6768.33	11346.82
140	749.82	1228.82	2056.40	3499.85	6036.88	10523.3	18495.35
150	924.98	1584.20	2775.09	4948.62	8948.07	16354.7	30139.55
160	1138.49	2039.12	3740.95	6992.25	13257.3	25410.6	49706.73
170	1398.77	2621.44	5038.99	9874.99	19636.1	39474.1	80002.27
180	1716.04	3366.87	6783.44	13941.4	29078.2	61314.4	130327.8
190	2102.79	4321.08	9127.85	19677.4	43054.8	95231.7	212302.9
200	2574.24	5542.56	12278.5	27768.7	63743.8	147904.1	345831.2

Ha az adott kamatláb (p) 2-nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kikeressük kettős évek és kettős $\frac{0}{100}$ illetve fél évek és fél akkora $\frac{0}{100}$ szerint a járadéknak, mint tőkének utóértékét s az eredményből levonva 1-et, a maradékot osztjuk 0.0p-vel.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A járadék tőkeértéke:} \\ J_t = j \times \frac{1.0 p^n - 1}{1.0 p^n \cdot 0.0 p} \end{array} \right\} \quad \text{A járadék kezdő- vagy tőkeértéke.} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Járadék tőkésítési té-} \\ \text{nyező} = \frac{1.0 p^n - 1}{1.0 p^n \cdot 0.0 p} \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$$

Év
n egy minden év végén, összesen n -szer bejövő járadék egy-
sége, az első év kezdetén, következő tőkeértékkel bir:

1	0.9804	0.9756	0.9709	0.9662	0.9615	0.9569	0.9524
2	1.9416	1.9274	1.9135	1.8997	1.8861	1.8727	1.8594
3	2.8839	2.8560	2.8286	2.8016	2.7751	2.7490	2.7232
4	3.8077	3.7620	3.7171	3.6731	3.6299	3.5875	3.5459
5	4.7135	4.6458	4.5797	4.5151	4.4518	4.3900	4.3295
6	5.6014	5.5081	5.4172	5.3286	5.2421	5.1579	5.0757
7	6.4720	6.3494	6.2303	6.1145	6.0021	5.8927	5.7864
8	7.3255	7.1701	7.0197	6.8740	6.7327	6.5959	6.4632
9	8.1622	7.9709	7.7861	7.6077	7.4353	7.2688	7.1078
10	8.9826	8.7521	8.5302	8.3166	8.1109	7.9127	7.7217
11	9.7868	9.5142	9.2526	9.0016	8.7605	8.5289	8.3064
12	10.5753	10.2578	9.9540	9.6633	9.3851	9.1186	8.8633
13	11.3484	10.9832	10.6350	10.3027	9.9856	9.6829	9.3936
14	12.1062	11.6909	11.2961	10.9205	10.5631	10.2228	9.8986
15	12.8493	12.3814	11.9379	11.5174	11.1184	10.7395	10.3797
16	13.5777	13.0550	12.5611	12.0941	11.6523	11.2340	10.8378
17	14.2919	13.7122	13.1661	12.6513	12.1657	11.7072	11.2741
18	14.9920	14.3534	13.7535	13.1897	12.6593	12.1600	11.6896
19	15.6785	14.9789	14.3238	13.7098	13.1339	12.5933	12.0853
20	16.3514	15.5892	14.8775	14.2124	13.5903	13.0079	12.4622
21	17.0112	16.1845	15.4150	14.6980	14.0292	13.4047	12.8212
22	17.6580	16.7654	15.9369	15.1671	14.4511	13.7844	13.1630
23	18.2922	17.3321	16.4436	15.6204	14.8568	14.1478	13.4886
24	18.9139	17.8850	16.9355	16.0584	15.2470	14.4955	13.7986
25	19.5235	18.4244	17.4131	16.4815	15.6221	14.8282	14.0939
26	20.1210	18.9506	17.8768	16.8904	15.9828	15.1466	14.3752
27	20.7069	19.4640	18.3270	17.2854	16.3296	15.4513	14.6430
28	21.2813	19.9649	18.7641	17.6670	16.6631	15.7429	14.8981
29	21.8444	20.4535	19.1885	18.0358	16.9837	16.0219	15.1411
30	22.3965	20.9303	19.6004	18.3920	17.2920	16.2889	15.3725
31	22.9377	21.3954	20.0004	18.7363	17.5885	16.5444	15.5928
32	23.4683	21.8492	20.3888	19.0689	17.8736	16.7889	15.8027
33	23.9886	22.2919	20.7658	19.3902	18.1476	17.0229	16.0025
34	24.4986	22.7238	21.1318	19.7007	18.4112	17.2468	16.1929
35	24.9986	23.1452	21.4872	20.0007	18.6646	17.4610	16.3742
36	25.4888	23.5563	21.8323	20.2905	18.9083	17.6660	16.5469
37	25.9695	23.9573	22.1672	20.5705	19.1426	17.8622	16.7113
38	26.4406	24.3486	22.4925	20.8411	19.3679	18.0500	16.8679
39	26.9026	24.7303	22.8082	21.1025	19.5845	18.2297	17.0170
40	27.3555	25.1028	23.1148	21.3551	19.7928	18.4016	17.1591

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A járadék tőkeértéke:} \\ J_t = j \times \frac{1.0 p^n - 1}{1.0 p^n \cdot 0.0 p} \end{array} \right\} \text{A járadék kezdő-} \left\{ \begin{array}{l} \text{Járadék tőkésítési té-} \\ \text{vagy tőkeértéke.} \\ \text{nyező} = \frac{1.0 p^n - 1}{1.0 p^n \cdot 0.0 p} \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$							
Év n	egy minden év végén, összesen n -szer bejövő járadék egy-sége, az első év kezdetén, következő tőkeértékkel bir:						
41	27.7995	25.4661	23.4124	21.5991	19.9931	18.5661	17.2944
42	28.2348	25.8206	23.7014	21.8349	20.1856	18.7235	17.4232
43	28.6616	26.1664	23.9819	22.0627	20.3708	18.8742	17.5459
44	29.0800	26.5038	24.2543	22.2828	20.5488	19.0184	17.6628
45	29.4902	26.8330	24.5187	22.4954	20.7200	19.1563	17.7741
46	29.8923	27.1542	24.7754	22.7009	20.8847	19.2884	17.8801
47	30.2866	27.4675	25.0247	22.8994	21.0429	19.4147	17.9810
48	30.6731	27.7732	25.2667	23.0912	21.1951	19.5356	18.0772
49	31.0521	28.0714	25.5017	23.2766	21.3415	19.6513	18.1687
50	31.4236	28.3623	25.7298	23.4556	21.4822	19.7620	18.2559
51	31.7878	28.6462	25.9512	23.6286	21.6175	19.8679	18.3390
52	32.1449	28.9231	26.1662	23.7958	21.7476	19.9693	18.4181
53	32.4950	29.1932	26.3750	23.9573	21.8727	20.0663	18.4934
54	32.8383	29.4568	26.5777	24.1133	21.9930	20.1592	18.5651
55	33.1748	29.7140	26.7744	24.2641	22.1086	20.2480	18.6335
56	33.5047	29.9649	26.9655	24.4097	22.2198	20.3330	18.6985
57	33.8281	30.2096	27.1509	24.5504	22.3267	20.4144	18.7605
58	34.1452	30.4484	27.3310	24.6864	22.4296	20.4922	18.8195
59	34.4561	30.6814	27.5058	24.8178	22.5284	20.5667	18.8758
60	34.7609	30.9087	27.6756	24.9447	22.6235	20.6380	18.9293
65	36.1975	31.9646	28.4529	25.5178	23.0467	20.9510	19.1611
70	37.4986	32.8979	29.1234	26.0004	23.3945	21.2021	19.3427
75	38.6771	33.7227	29.7018	26.4067	23.6804	21.4036	19.4850
80	39.7445	34.4518	30.2008	26.7488	23.9154	21.5653	19.5965
85	40.7113	35.0962	30.6312	27.0368	24.1085	21.6951	19.6838
90	41.5869	35.6658	31.0024	27.2793	24.2673	21.7992	19.7523
95	42.3800	36.1692	31.3227	27.4835	24.3978	21.8828	19.8059
100	43.0984	36.6141	31.5989	27.6554	24.5050	21.9499	19.8479
110	44.338	37.355	32.043	27.922	24.666	22.047	19.907
120	45.355	37.934	32.373	28.111	24.774	22.109	19.943
130	46.191	38.385	32.619	28.245	24.847	22.150	19.965
140	46.874	38.739	32.802	28.341	24.897	22.175	19.978
150	47.435	39.014	32.938	28.407	24.930	22.192	19.987
160	47.896	39.230	33.039	28.455	24.953	22.203	19.992
170	48.274	39.390	33.114	28.489	24.968	22.210	19.995
180	48.584	39.530	33.170	28.513	24.979	22.214	19.997
190	48.839	39.632	33.212	28.527	24.985	22.217	19.998
200	49.047	39.713	33.243	28.542	24.990	22.219	19.999

Ha az adott kamatláb (p) 2-nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kikeressük kettős évek és kettős $\%$, illetve fél évek és fél $\%$ szerint a járadék-egységnek mint tőkének előértékét s ezt le-
vonva 1-ből, a maradékot osztjuk 0.0 p -vel.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A korszaki járadék, tőke-} \\ \text{é téke } K_{jt} = \frac{kj}{1.0 p^n - 1} \end{array} \right\} \text{Korszaki járadék.} \left\{ \begin{array}{l} \text{A korszaki járadék} \\ \text{tőkésítési} \\ \text{tényezője} = \frac{1}{1.0 p^n - 1} \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$$

Év
n egy minden n-dik évben, örökké ismétlődő korszaki járadék egysége az első korszak kezdetén a következő tőkeértékkel bir:

1	50.0000	40.0000	33.3333	28.5714	25.0000	22.2222	20.0000
2	24.7525	19.7531	16.4204	14.0400	12.2549	10.8666	9.7561
3	16.3377	13.0054	10.7843	9.1981	8.0087	7.0839	6.3442
4	12.1312	9.6327	7.9676	6.7786	5.8873	5.1943	4.6402
5	9.6079	7.6099	6.2785	5.3280	4.6157	4.0620	3.6195
6	7.9263	6.2620	5.1533	4.3620	3.7690	3.3084	2.9403
7	6.7256	5.2998	4.3502	3.6727	3.1652	2.7711	2.4564
8	5.8255	4.5787	3.7485	3.1565	2.7132	2.3691	2.0944
9	5.1258	4.0183	3.2811	2.7556	2.3623	2.0572	1.8138
10	4.5663	3.5703	2.9077	2.4355	2.0823	1.8084	1.5901
11	4.1089	3.2042	2.6026	2.1740	1.8537	1.6055	1.4078
12	3.7280	2.8995	2.3487	1.9567	1.6638	1.4370	1.2565
13	3.4059	2.6419	2.1343	1.7732	1.5036	1.2950	1.1291
14	3.1301	2.4215	1.9509	1.6163	1.3667	1.1738	1.0205
15	2.8913	2.2307	1.7922	1.4807	1.2485	1.0692	0.9268
16	2.6825	2.0640	1.6537	1.3624	1.1455	0.9781	0.8454
17	2.4985	1.9171	1.5317	1.2584	1.0550	0.8982	0.7740
18	2.3351	1.7868	1.4236	1.1662	0.9748	0.8275	0.7109
19	2.1891	1.6704	1.3271	1.0840	0.9035	0.7646	0.6549
20	2.0578	1.5659	1.2405	1.0103	0.8395	0.7084	0.6049
21	1.9392	1.4715	1.1624	0.9439	0.7820	0.6578	0.5599
22	1.8316	1.3859	1.0916	0.8838	0.7300	0.6121	0.5194
23	1.7334	1.3079	1.0271	0.8291	0.6827	0.5707	0.4827
24	1.6436	1.2365	0.9682	0.7792	0.6397	0.5330	0.4495
25	1.5610	1.1710	0.9143	0.7335	0.6003	0.4986	0.4190
26	1.4850	1.1108	0.8646	0.6916	0.5642	0.4671	0.3913
27	1.4147	1.0551	0.8188	0.6529	0.5310	0.4382	0.3658
28	1.3495	1.0035	0.7764	0.6172	0.5003	0.4116	0.3424
29	1.2889	0.9557	0.7371	0.5841	0.4720	0.3870	0.3209
30	1.2325	0.9111	0.7006	0.5535	0.4458	0.3643	0.3010
31	1.1798	0.8696	0.6666	0.5250	0.4214	0.3432	0.2826
32	1.1305	0.8307	0.6349	0.4983	0.3987	0.3236	0.2656
33	1.0843	0.7944	0.6052	0.4735	0.3776	0.3054	0.2498
34	1.0409	0.7603	0.5774	0.4503	0.3579	0.2885	0.2351
35	1.0001	0.7282	0.5513	0.4285	0.3394	0.2727	0.2214
36	0.9616	0.6981	0.5268	0.4081	0.3222	0.2579	0.2087
37	0.9253	0.6696	0.5037	0.3889	0.3060	0.2441	0.1968
38	0.8910	0.6428	0.4820	0.3709	0.2908	0.2311	0.1857
39	0.8586	0.6175	0.4615	0.3539	0.2765	0.2191	0.1753
40	0.8278	0.5935	0.4421	0.3379	0.2631	0.2076	0.1656

$$\left. \begin{array}{l} \text{A korszaki járadék} \\ \text{tőkeér-} \\ \text{téke} \end{array} \right\} K_{jt} = \frac{kj}{1.0 p^n - 1} \left. \begin{array}{l} \text{Korszaki járadék.} \\ \text{A korszaki járadék} \\ \text{tőkésítési} \\ \text{tényezője} \end{array} \right\} = \frac{1}{1.0 p^n - 1}$$

H a a k a m a t l á b

$$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$$

Év
n egy minden n-dik évben, örökké ismétlődő korszaki járadék egysége, az első korszak kezdetén, a következő tőkeértékkel bir:

41	0.7986	0.5707	0.4237	0.3228	0.2504	0.1969	0.1504
42	0.7709	0.5492	0.4064	0.3085	0.2385	0.1869	0.1479
43	0.7445	0.5287	0.3899	0.2950	0.2272	0.1774	0.1399
44	0.7194	0.5092	0.3743	0.2822	0.2166	0.1685	0.1323
45	0.6955	0.4907	0.3595	0.2701	0.2066	0.1600	0.1252
46	0.6727	0.4731	0.3454	0.2586	0.1970	0.1521	0.1186
47	0.6509	0.4563	0.3320	0.2477	0.1880	0.1446	0.1123
48	0.6301	0.4402	0.3193	0.2373	0.1795	0.1375	0.1064
49	0.6102	0.4249	0.3071	0.2275	0.1714	0.1308	0.1008
50	0.5912	0.4103	0.2955	0.2181	0.1637	0.1245	0.0955
51	0.5729	0.3964	0.2845	0.2092	0.1565	0.1185	0.0906
52	0.5555	0.3830	0.2739	0.2007	0.1495	0.1128	0.0859
53	0.5387	0.3702	0.2638	0.1926	0.1430	0.1074	0.0815
54	0.5226	0.3579	0.2542	0.1849	0.1367	0.1023	0.0773
55	0.5072	0.3462	0.2450	0.1775	0.1308	0.0975	0.0733
56	0.4923	0.3349	0.2361	0.1705	0.1251	0.0929	0.0696
57	0.4781	0.3241	0.2277	0.1638	0.1197	0.0885	0.0661
58	0.4643	0.3137	0.2196	0.1574	0.1146	0.0844	0.0627
59	0.4511	0.3037	0.2119	0.1513	0.1097	0.0805	0.0596
60	0.4384	0.2941	0.2044	0.1454	0.1050	0.0768	0.0566
65	0.3813	0.2514	0.1715	0.1197	0.0847	0.0607	0.0438
70	0.3334	0.2159	0.1446	0.0989	0.0686	0.0481	0.0340
75	0.2928	0.1861	0.1223	0.0820	0.0557	0.0382	0.0264
80	0.2580	0.1610	0.1037	0.0681	0.0454	0.0305	0.0206
85	0.2282	0.1397	0.0882	0.0568	0.0370	0.0243	0.0161
90	0.2023	0.1215	0.0752	0.0474	0.0302	0.0194	0.0125
95	0.1798	0.1059	0.0642	0.0396	0.0247	0.0155	0.0098
100	0.1602	0.0925	0.0549	0.0331	0.0202	0.0124	0.0077
110	0.1277	0.0708	0.0403	0.0233	0.0136	0.0080	0.0047
120	0.1024	0.0545	0.0297	0.0164	0.0091	0.0051	0.0029
130	0.0825	0.0421	0.0219	0.0116	0.0061	0.0033	0.0018
140	0.0667	0.0326	0.0162	0.0082	0.0041	0.0021	0.0011
150	0.0541	0.0252	0.0120	0.0058	0.0028	0.0014	0.0007
160	0.0439	0.0196	0.0089	0.0041	0.0019	0.0009	0.0004
170	0.0357	0.0153	0.0066	0.0029	0.0013	0.0006	0.0002
180	0.0291	0.0119	0.0049	0.0020	0.0009	0.0004	0.0002
190	0.0238	0.0093	0.0037	0.0015	0.0006	0.0002	0.0001
200	0.0194	0.0072	0.0027	0.0010	0.0004	0.0001	0.0001

Ha az adott kamatláb 2-nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kikeressük kettős évek és kettős %/o, illetve fél évek és fél %/o szerint a járadék-egységnek mint tőkének utóértékét s ebből levonva 1-et, a maradékkal osztjuk az egységet (1-et).

Adatok a Reichenbach-féle távolságméréshez.

I. Távolságmérővel megmért ferde vonalak átszámítása vízszintesre.

A Reichenbach-féle távolságmérés azon módjánál, midőn mérés közben a lécz, melyen a leolvasás történik, függőleges (vertikális) irányban tartatik, a távcső két vízszintes szála közé eső léczhosszból a mérő-műszer középpontja és a lécz álláspontja között fekvő egyenes vonalnak megfelelő vízszintes távolság a következő képlet szerint számítható ki:

$$Tv = a \cos a + bl \cos^2 a,$$

mely egyenletben Tv a két pont keresett vízszintes távolságát; a a mérőműszer úgynevezett összeadó állandóját; b a műszer szorzó állandóját; l a léczen leolvasott hosszúságot (az alsó és felső vízszintes szál közé eső léczdarab hosszát) és a azon szöveget jelenti, melyet a mérő-műszer irányugara mérés alkalmával a vízszintes síkkal képezett, s melyet a vertikális körön kellett leolvasni.

Ezen tényezők közül a műszer két állandóját: a és b -t, minden műszernél külön, kísérlet útján kell meghatározni; a léczhosszuság; l közvetlen leolvasása céljából pedig a léczet be kell osztani, még pedig a legczélszerűbben úgy, hogy annak legkisebb osztás része a mérésnél használt hosszegységnek (nálunk rendszeren egy ölnek) annyid részét képezze, mint a mennyinek a műszer szorzó állandóját b -t találtuk. Ha például a b -szorzót 98.723-nak találtuk, akkor a léczen az egy öllet jelző legkisebb osztásrész $\frac{1}{98.723} = 0,010\ 129$ öllet, vagy métermértékben, 19,2 mm-t kell hogy kitegyen. Az ilyen beosztású léczen aztán a b és l szorzatát a leolvasott hosszegységek száma közvetlenül adja meg, úgy hogy a számításnál ez a szorzás egészen elmarad, mert a fentebbi képlet a következő egyszerűbb alakot ölti:

$$Tv = a \cos a + h \cos^2 a, \text{ hol } h = bl.$$

Ha $a = 0$, mi akkor áll be, ha a mérés vízszintes területen történik, akkor a megmért vonal hossza:

$$Tv = a + h,$$

vagyis a leolvasott léczhosszusághoz csupán a műszer összeadó állandója a adandó hozzá.

Ha ellenben a mérés hegyoldalon történik, a vízszintes távolságot csak úgy kapjuk meg helyesen, ha úgy az a állandót mint a h léczleolvasást a fennebbi képlet szerint redukáljuk.

A mi az a állandót illeti, ez a közönséges busszola műszereknél egészben véve csekély, például a m. kir. mechanikai tanműhely által

ujabban készített nagyobb Belházy-féle műszereknél rendszeren 45 cm vagyis 0.23 öl. Ezért a gyakorlatban ezen állandót sokan egészen elhanyagolják, bár ez nem helyes, mert ha csekély is az értéke, mindamellett még mindig nagyobb mint az a legkisebb tört rész, mely a mérésnél még figyelembe veendő. De ok nincs az elhanyagolásra, mert az összeadó állandó hozzáadása a léczleolvasás eredményéhez számba vehető fáradsággal vagy időpazarlással nem jár. Más-ként áll a dolog azonban ezen állandónak a reductiojával.

Miként már előbb is említettett, ezen állandó értéke csekély, rendszeren 0.3—0.5 m között áll, a mi 0.2—0.3 ölnök felel meg. Elhanyagolni egészen nem lehet, de reductiója gyakorlati szempontból már csakugyan nem bir nagy jelentőséggel.

Legjobban kitűnik ez a következő számadatokból, melyek azt mutatják, hogy az összeadó állandó értéke mennyivel csökkenhet a különböző lejtőkknél, ha értéke 0.2 vagy 0.3 öl,

ha $a = 0.20$ öl :

0°—12°	hajlásszögnél a	$\cos a$	$= 0.20$ öl;
13°—21°	"	"	$= 0.19$ "
22°—28°	"	"	$= 0.18$ "
29°—34°	"	"	$= 0.17$ "
35°—38°	"	"	$= 0.16$ "
39°—43°	"	"	$= 0.15$ "
44°—47°	"	"	$= 0.14$ "

ha $a = 0.3$ öl :

0°—10°	hajlásszögnél a	$\cos a$	$= 0.30$ öl;
11°—17°	"	"	$= 0.29$ "
18°—23°	"	"	$= 0.28$ "
24°—27°	"	"	$= 0.27$ "
28°—31°	"	"	$= 0.26$ "
32°—35°	"	"	$= 0.25$ "
36°—48°	"	"	$= 0.24$ "
39°—41°	"	"	$= 0.23$ "
42°—44°	"	"	$= 0.22$ "
45°—46°	"	"	$= 0.21$ "
47°—48°	"	"	$= 0.20$ "

A mint ezekből látható az a állandó első esetben a 38°-ig csak 0.04 rész öllel változik, úgy hogy ha értékét tizedölemben fejezzük ki, ez a változás figyelembe sem jön. A második esetben szintén csekély a változás, mert 0.3-ból csak a 35°-on felül lesz kikerekítéssel 0.2 tized. A reductio tekintetében tehát elég ha minden egyes műszer összeadó állandójára nézve felkerestetik az a hajlásszög, a melyen alul értéke változatlan marad, s illetve a melyen felül 0.1 öllel apasztandó.

A ki különben pontosan akar eljárni, a század-rész öleket is számításba veheti minden nehézség nélkül, ha az előbbihez hasonló összeállítás készit.

A fennebb említett újabban készült Belházy-féle műszerekre nézve, melyeknek a állandója miként említettett 0.23 öl, ezen táblázat a következő:

a állandó redukált értéke:

0 ^o —12 ^o	foku hajlásszögnél	=	0.23	öl;
13 ^o —20 ^o	"	"	=	0.22 "
21 ^o —25 ^o	"	"	=	0.21 "
26 ^o —32 ^o	"	"	=	0.20 "
33 ^o —36 ^o	"	"	=	0.19 "
37 ^o —40 ^o	"	"	=	0.18 "
41 ^o —44 ^o	"	"	=	0.17 "
45 ^o —47 ^o	"	"	=	0.16 "

Ezen adatokat különben könnyebb kezelhetés szempontjából jobb külön táblázat helyett a fentebbi egyenlet második részének: $h \cos^2 a$ -nak kiszámítására szolgáló, itt következő táblázattal összekapcsolni, oly módon, hogy az a értékei az illető fokok közé eső helyen a papír szélére iratnak.

A $h \cos^2 a$ kiszámítására, miként a most mondottakból is következik, a következő oldalon kezdődő táblázat szolgál, melyben a gyakorlatban előforduló hajlásszögeknek és azok 10'-nyi különbséggel vett alrészének megfelelő \cos^2 -ek, s illetőleg ezen \cos^2 -eknek a mérésnél használt hosszegység (nálunk rendszeren öl) 10, 20 90-szeresével való szorzatai vannak kitüntetve.

A táblázat használatához nem sok magyarázat szükséges, s mindenestre elégséges berendezésének megértésére a következő példa is.

Ha egy Belházy-féle busszolóval, melynek a állandója 0.23 öl, a léczleolvasás (vagyis az előbbi képlet h tényezője) 69.9 öl volt, a hajlásszög pedig a leolvasás alkalmával 27°—30'-nek találtatott, a megmért vonalnak (a mérőműszer középpontja és a lécz közötti távolságnak) megfelelő vízszintes távolság a következőkép számíttatik ki:

az összeadó állandónak redukált értéke, ($a \cos a$)	0.20;
60 öl lécz leolvasásnak redukált értéke a 12. lapon levő táblázat 27 ^o —30'-et mutató vízszinte rész 60-at mutató függélyes sora szerint	47.21;
9 öl léczleolvasásnak reducált értéke a 27 ^o 30 és 90-es soroknak megfelelő számtétel egy tized részét véve	7.08;
és 0.9 öl léczleolvasásnak reducált értéke, az előbb nyert számtétel század részét véve	0.71;
	összesen . 55.20,

vagyis tized ölekre kikerekítve, 55.2 öl.

Félreértések kikerülése céljából ismételten is megjegyeztetik különben, hogy ezen táblázat csak azon távolságmérési módnál használható, melynél a lécz mindig függőlegesen (vertikálisan) tartatik, a mi egyébiránt ugy elméletileg, mint gyakorlatilag is a leghelyesebb eljárás.

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és percz
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
0'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00	0'
10'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00	10'
20'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00	20'
30'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	69:99	79:99	89:99	30'
40'	10:00	20:00	30:00	39:99	49:99	59:99	69:99	79:99	89:99	40'
50'	10:00	20:00	29:99	39:99	49:99	59:99	69:99	79:98	89:98	50'
1 ^o —	10:00	19:99	29:99	39:99	49:98	59:98	69:98	79:98	89:97	1 ^o —
10'	10:00	19:99	29:99	39:98	49:98	59:97	69:97	79:97	89:96	10'
20'	9:99	19:99	29:98	39:98	49:97	59:97	69:96	79:96	89:95	20'
30'	9:99	19:99	29:98	39:97	49:97	59:96	69:95	79:94	89:94	30'
40'	9:99	19:98	29:97	39:97	49:96	59:95	69:94	79:93	89:92	40'
50'	9:99	19:98	29:97	39:96	49:95	59:94	69:93	79:92	89:91	50'
2 ^o —	9:99	19:98	29:96	39:95	49:94	59:93	69:91	79:90	89:89	2 ^o —
10'	9:99	19:97	29:96	39:94	49:93	59:91	69:90	79:89	89:87	10'
20'	9:98	19:97	29:95	39:93	49:92	59:90	69:88	79:87	89:85	20'
30'	9:98	19:96	29:94	39:92	49:90	59:89	69:87	79:85	89:83	30'
40'	9:98	19:96	29:93	39:91	49:89	59:87	69:85	79:83	89:80	40'
50'	9:98	19:95	29:93	39:90	49:88	59:85	69:83	79:80	89:78	50'
3 ^o —	9:97	19:95	29:92	39:89	49:86	59:84	69:81	79:78	89:75	3 ^o —
10'	9:97	19:94	29:91	39:88	49:85	59:82	69:79	79:76	89:73	10'
20'	9:97	19:93	29:89	39:86	49:83	59:80	69:76	79:73	89:70	20'
30'	9:96	19:93	29:88	39:85	49:81	59:78	69:74	79:70	89:66	30'
40'	9:96	19:92	29:88	39:84	49:80	59:75	69:71	79:67	89:63	40'
50'	9:96	19:91	29:87	39:82	49:78	59:73	69:69	79:64	89:60	50'
4 ^o —	9:95	19:90	29:85	39:81	49:76	59:71	69:66	79:61	89:56	4 ^o —
10'	9:95	19:89	29:84	39:79	49:74	59:68	69:63	79:58	89:52	10'
20'	9:94	19:89	29:83	39:77	49:71	59:66	69:60	79:54	89:49	20'
30'	9:94	19:88	29:82	39:75	49:69	59:63	69:57	79:51	89:45	30'
40'	9:93	19:87	29:80	39:74	49:67	59:60	69:54	79:47	89:40	40'
50'	9:93	19:86	29:79	39:72	49:65	59:57	69:50	79:43	89:36	50'
5 ^o —	9:92	19:85	29:77	39:70	49:62	59:54	69:47	79:39	89:32	5 ^o —
10'	9:92	19:84	29:76	39:68	49:59	59:51	69:43	79:35	89:27	10'
20'	9:91	19:83	29:74	39:65	49:57	59:48	69:40	79:31	89:22	20'
30'	9:91	19:82	29:72	39:63	49:54	59:45	69:36	79:26	89:17	30'
40'	9:90	19:80	29:70	39:60	49:50	59:40	69:30	79:20	89:10	40'
50'	9:90	19:79	29:69	39:59	49:48	59:38	69:28	79:17	89:07	50'
6 ^o —	9:89	19:78	29:67	39:56	49:45	59:34	69:23	79:13	89:02	6 ^o —
10'	9:88	19:77	29:65	39:54	49:42	59:31	69:19	79:08	88:96	10'
20'	9:88	19:76	29:63	39:51	49:39	59:27	69:15	79:03	88:90	20'
30'	9:87	19:74	29:62	39:49	49:36	59:23	69:10	78:97	88:85	30'
40'	9:87	19:73	29:60	39:46	49:33	59:19	69:06	78:92	88:79	40'
50'	9:86	19:72	29:58	39:43	49:29	59:15	69:01	78:87	88:73	50'
7 ^o —	9:85	19:70	29:55	39:41	49:26	59:11	68:96	78:81	88:66	7 ^o —
10'	9:84	19:69	29:53	39:38	49:22	59:07	68:91	78:75	88:60	10'
20'	9:84	19:67	29:51	39:35	49:19	59:02	68:86	78:70	88:53	20'
30'	9:83	19:66	29:49	39:32	49:15	58:98	68:81	78:64	88:47	30'
40'	9:82	19:64	29:47	39:29	49:11	58:93	68:75	78:58	88:40	40'
50'	9:81	19:63	29:44	39:26	49:07	58:89	68:70	78:51	88:33	50'

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és perc
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
8° --	9·81	19·61	29·42	39·23	49·03	58·84	68·64	78·45	88·26	8° --
10'	9·80	19·60	29·39	39·19	48·99	58·79	68·59	78·39	88·18	10'
20'	9·79	19·58	29·37	39·16	48·95	58·74	68·53	78·32	88·11	20'
30'	9·78	19·56	29·34	39·13	48·91	58·69	68·47	78·25	88·03	30'
40'	9·77	19·55	29·32	39·09	48·86	58·64	68·41	78·18	87·96	40'
50'	9·76	19·53	29·29	39·06	48·82	58·59	68·35	78·11	87·88	50'
9° --	9·76	19·51	29·27	39·02	48·78	58·53	68·29	78·04	87·80	9° --
10'	9·75	19·49	29·24	38·98	48·73	58·48	68·22	77·97	87·72	10'
20'	9·74	19·47	29·21	38·95	48·69	58·42	68·16	77·90	87·63	20'
30'	9·73	19·46	29·18	38·91	48·64	58·37	68·09	77·82	87·55	30'
40'	9·72	19·44	29·15	38·87	48·59	58·31	68·03	77·74	87·46	40'
50'	9·71	19·42	29·12	38·83	48·54	58·25	67·96	77·67	87·37	50'
10° --	9·70	19·40	29·10	38·79	48·49	58·19	67·89	77·59	87·29	10° --
10'	9·69	19·38	29·07	38·75	48·44	58·13	67·82	77·51	87·20	10'
20'	9·68	19·36	29·03	38·71	48·39	58·07	67·75	77·43	87·10	20'
30'	9·67	19·34	29·00	38·67	48·34	58·01	67·68	77·34	87·01	30'
40'	9·66	19·31	28·97	38·63	48·29	57·94	67·60	77·26	86·92	40'
50'	9·65	19·29	28·94	38·59	48·23	57·88	67·53	77·17	86·82	50'
11° --	9·64	19·27	28·91	38·54	48·18	57·82	67·45	77·09	86·72	11° --
10'	9·62	19·25	28·87	38·50	48·12	57·75	67·37	77·00	86·62	10'
20'	9·61	19·23	28·84	38·46	48·07	57·68	67·30	76·91	86·52	20'
30'	9·60	19·21	28·81	38·41	48·01	57·62	67·22	76·82	86·42	30'
40'	9·59	19·18	28·77	38·36	47·96	57·55	67·14	76·73	86·32	40'
50'	9·58	19·16	28·74	38·32	47·90	57·48	67·06	76·64	86·22	50'
12° --	9·57	19·14	28·70	38·27	47·84	57·41	66·97	76·54	86·11	12° --
10'	9·56	19·11	28·67	38·22	47·78	57·33	66·89	76·45	86·00	10'
20'	9·54	19·09	28·63	38·17	47·72	57·26	66·81	76·35	85·89	20'
30'	9·53	19·06	28·59	38·13	47·66	57·19	66·72	76·25	85·78	30'
40'	9·52	19·04	28·56	38·08	47·60	57·11	66·63	76·15	85·67	40'
50'	9·51	19·01	28·52	38·03	47·53	57·04	66·55	76·05	85·56	50'
13° --	9·49	18·99	28·48	37·98	47·47	56·96	66·46	75·95	85·45	13° --
10'	9·48	18·96	28·44	37·92	47·41	56·89	66·37	75·85	85·33	10'
20'	9·47	18·94	28·40	37·87	47·34	56·81	66·28	75·75	85·21	20'
30'	9·46	18·91	28·37	37·82	47·28	56·73	66·19	75·64	85·10	30'
40'	9·44	18·88	28·33	37·77	47·21	56·65	66·09	75·53	84·98	40'
50'	9·43	18·86	28·28	37·71	47·14	56·57	66·00	75·43	84·85	50'
14° --	9·41	18·83	28·24	37·66	47·07	56·49	65·90	75·32	84·73	14° --
10'	9·40	18·80	28·20	37·60	47·01	56·41	65·81	75·21	84·61	10'
20'	9·39	18·77	28·16	37·55	46·94	56·32	65·71	75·10	84·48	20'
30'	9·37	18·75	28·12	37·49	46·87	56·24	65·61	74·98	84·36	30'
40'	9·36	18·72	28·08	37·44	46·79	56·15	65·51	74·87	84·23	40'
50'	9·34	18·69	28·03	37·38	46·72	56·07	65·41	74·76	84·10	50'
15° --	9·33	18·66	27·99	37·32	46·65	55·98	65·31	74·64	83·97	15° --
10'	9·32	18·63	27·95	37·26	46·58	55·89	65·21	74·52	83·84	10'
20'	9·30	18·60	27·90	37·20	46·50	55·80	65·10	74·41	83·71	20'
30'	9·29	18·57	27·86	37·14	46·43	55·71	65·00	74·29	83·57	30'
40'	9·27	18·54	27·81	37·08	46·35	55·62	64·90	74·17	83·44	40'
50'	9·26	18·51	27·77	37·02	46·28	55·53	64·79	74·04	83·30	50'

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és percz
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
16° —	9·24	18·48	27·72	36·96	46·20	55·44	64·68	73·92	83·16	16° —
10'	9·22	18·45	27·67	36·90	46·12	55·35	64·57	73·80	83·02	10'
20'	9·21	18·42	27·63	36·84	46·05	55·25	64·46	73·67	82·88	20'
30'	9·19	18·39	27·58	36·77	45·97	55·16	64·35	73·55	82·74	30'
40'	9·18	18·36	27·53	36·71	45·89	55·07	64·24	73·42	82·60	40'
50'	9·16	18·32	27·48	36·65	45·81	54·97	64·13	73·29	82·45	50'
17° —	9·15	18·29	27·44	36·58	45·73	54·87	64·02	73·16	82·31	17° —
10'	9·13	18·26	27·39	36·52	45·64	54·77	63·90	72·03	82·16	10'
20'	9·11	18·22	27·34	36·45	45·56	54·67	63·79	72·90	82·01	20'
30'	9·10	18·19	27·29	36·38	45·48	54·57	63·67	72·77	81·86	30'
40'	9·08	18·16	27·29	36·32	45·40	54·47	63·55	72·63	81·71	40'
50'	9·06	18·12	27·19	36·25	45·31	54·37	63·43	72·50	81·56	50'
18° —	9·05	18·09	27·14	36·18	45·23	54·27	63·32	72·36	81·41	18° —
10'	9·03	18·06	27·08	36·11	45·14	54·17	63·20	72·22	81·25	10'
20'	9·01	18·02	27·03	36·04	45·05	54·06	63·07	72·08	81·10	20'
30'	8·99	17·99	26·98	35·97	44·97	53·96	62·95	71·95	80·94	30'
40'	8·98	17·95	26·93	35·90	44·88	53·85	62·83	71·80	80·78	40'
50'	8·96	17·92	26·87	35·83	44·79	53·75	62·71	71·66	80·62	50'
19° —	8·94	17·88	26·82	35·76	44·70	53·64	62·58	71·52	80·46	19° —
10'	8·92	17·84	26·77	35·69	44·61	53·53	62·45	71·38	80·30	10'
20'	8·90	17·81	26·71	35·62	44·52	53·42	62·33	71·23	80·14	20'
30'	8·89	17·77	26·66	35·54	44·43	53·31	62·20	71·09	79·97	30'
40'	8·87	17·73	26·60	35·47	44·34	53·20	62·07	70·94	79·81	40'
50'	8·85	17·70	26·55	35·40	44·24	53·09	61·94	70·79	79·64	50'
20° —	8·83	17·66	26·49	35·32	44·15	52·98	61·81	70·64	79·47	20° —
10'	8·81	17·62	26·43	35·25	44·06	52·87	61·68	70·49	79·30	10'
20'	8·79	17·59	26·38	35·17	43·96	52·76	61·55	70·34	79·13	20'
30'	8·77	17·55	26·32	35·09	43·87	52·64	61·41	70·19	78·96	30'
40'	8·75	17·51	26·26	35·02	43·77	52·53	61·28	70·04	78·79	40'
50'	8·74	17·47	26·21	34·94	43·68	52·41	61·15	69·88	78·62	50'
21° —	8·72	17·43	26·15	34·86	43·58	52·29	61·01	69·73	78·44	21° —
10'	8·70	17·39	26·09	34·78	43·48	52·18	60·87	69·57	78·27	10'
20'	8·68	17·35	26·03	34·71	43·38	52·06	60·74	69·41	78·09	20'
30'	8·66	17·31	25·97	34·63	43·28	51·94	60·60	69·25	77·91	30'
40'	8·64	17·27	25·91	34·55	43·18	51·82	60·46	69·10	77·73	40'
50'	8·62	17·23	25·85	34·47	43·08	51·70	60·32	68·93	77·55	50'
22° —	8·60	17·19	25·79	34·39	42·98	51·58	60·18	68·77	77·37	22° —
10'	8·58	17·15	25·73	34·31	42·88	51·46	60·03	68·61	77·19	10'
20'	8·56	17·11	25·67	34·22	42·78	51·34	59·89	68·45	77·00	20'
30'	8·54	17·07	25·61	34·14	42·68	51·21	59·75	68·28	76·82	30'
40'	8·51	17·03	25·54	34·06	42·57	51·09	59·60	68·12	76·63	40'
50'	8·49	16·99	25·48	33·98	42·47	50·97	59·46	67·95	76·45	50'
23° —	8·47	16·95	25·42	33·89	42·37	50·84	59·31	67·79	76·26	23° —
10'	8·45	16·90	25·36	33·81	42·26	50·71	59·17	67·62	76·07	10'
20'	8·43	16·86	25·29	33·72	42·16	50·59	59·02	67·45	75·88	20'
30'	8·41	16·82	25·23	33·64	42·05	50·46	58·87	67·28	75·69	30'
40'	8·39	16·78	25·17	33·55	41·94	50·33	58·72	67·11	75·50	40'
50'	8·37	16·73	25·10	33·47	41·84	50·20	58·57	66·94	75·30	50'

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és perc
hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság										
24° —	8:35	16:69	25:04	33:38	41:73	50:07	58:42	66:77	75:11	24° —
10'	8:32	16:65	24:97	33:30	41:62	49:94	58:27	66:59	74:92	10'
20'	8:30	16:60	24:91	33:21	41:51	49:81	58:12	66:42	74:72	20'
30'	8:28	16:56	24:84	33:12	41:40	49:68	57:96	66:24	74:52	30'
40'	8:26	16:52	24:77	33:03	41:29	49:55	57:81	66:07	74:32	40'
50'	8:24	16:47	24:71	32:91	41:18	49:42	57:65	65:89	74:13	50'
25° —	8:21	16:43	24:64	32:86	41:07	49:28	57:50	65:71	73:93	25° —
10'	8:19	16:38	24:57	32:77	40:96	49:15	57:34	65:53	73:72	10'
20'	8:17	16:34	24:51	32:68	40:85	49:01	57:18	65:35	73:52	20'
30'	8:15	16:29	24:44	32:59	40:73	48:88	57:03	65:17	73:32	30'
40'	8:12	16:25	24:37	32:50	40:62	48:74	56:87	64:99	73:12	40'
50'	8:10	16:20	24:30	32:40	40:51	48:61	56:71	64:81	72:91	50'
26° —	8:08	16:16	24:23	32:31	40:39	48:47	56:55	64:63	72:70	26° —
10'	8:06	16:11	24:17	32:22	40:28	48:33	56:39	64:44	72:50	10'
20'	8:03	16:06	24:10	32:13	40:16	48:19	56:23	64:26	72:29	20'
30'	8:01	16:02	24:03	32:04	40:05	48:05	56:06	64:07	72:08	30'
40'	7:99	15:97	23:96	31:94	39:93	47:91	55:90	63:89	71:87	40'
50'	7:96	15:92	23:89	31:85	39:81	47:77	55:74	63:70	71:66	50'
27° —	7:94	15:88	23:82	31:76	39:69	47:63	55:57	63:51	71:45	27° —
10'	7:92	15:83	23:75	31:66	39:58	47:49	55:41	63:32	71:24	10'
20'	7:89	15:78	23:67	31:57	39:46	47:35	55:24	63:13	71:02	20'
30'	7:87	15:74	23:60	31:47	39:34	47:21	55:08	62:94	70:81	30'
40'	7:84	15:69	23:53	31:38	39:22	47:06	54:91	62:75	70:60	40'
50'	7:82	15:64	23:46	31:28	39:10	46:92	54:74	62:56	70:38	50'
28° —	7:80	15:59	23:39	31:18	38:98	46:78	54:57	62:37	70:16	28° —
10'	7:77	15:54	23:32	31:09	38:86	46:63	54:40	62:17	69:95	10'
20'	7:75	15:50	23:24	30:99	38:74	46:49	54:23	61:98	69:73	20'
30'	7:72	15:45	23:17	30:89	38:62	46:34	54:06	61:79	69:51	30'
40'	7:70	15:40	23:10	30:80	38:49	46:19	53:89	61:59	69:29	40'
50'	7:67	15:35	23:02	30:70	38:37	46:05	53:72	61:39	69:07	50'
29° —	7:65	15:30	22:95	30:60	38:25	45:90	53:55	61:20	68:85	29° —
10'	7:62	15:25	22:87	30:50	38:12	45:75	53:37	61:00	68:62	10'
20'	7:60	15:20	22:80	30:40	38:00	45:60	53:20	60:80	68:40	20'
30'	7:58	15:15	22:73	30:30	37:88	45:45	53:03	60:60	68:18	30'
40'	7:55	15:10	22:65	30:20	37:75	45:30	52:85	60:40	67:95	40'
50'	7:53	15:05	22:58	30:10	37:63	45:15	52:68	60:20	67:73	50'
30° —	7:50	15:00	22:50	30:00	37:50	45:00	52:50	60:00	67:50	30° —
10'	7:47	14:95	22:42	29:90	37:37	44:85	52:32	59:80	67:27	10'
20'	7:45	14:90	22:35	29:80	37:25	44:70	52:15	59:60	67:04	20'
30'	7:42	14:85	22:27	29:70	37:12	44:54	51:97	59:39	66:82	30'
40'	7:40	14:80	22:20	29:59	36:99	44:39	51:79	59:19	66:59	40'
50'	7:37	14:75	22:12	29:49	36:87	44:24	51:61	58:98	66:36	50'
31° —	7:35	14:69	22:04	29:39	36:74	44:08	51:43	58:78	66:13	31° —
10'	7:32	14:64	21:96	29:29	36:61	43:93	51:25	58:57	65:89	10'
20'	7:30	14:59	21:89	29:18	36:48	43:77	51:07	58:37	65:66	20'
30'	7:27	14:54	21:81	29:08	36:35	43:62	50:89	58:16	65:43	30'
40'	7:24	14:49	21:73	28:98	36:22	43:46	50:71	57:95	65:20	40'
50'	7:22	14:44	21:65	28:87	36:09	43:31	50:53	57:74	64:96	50'

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és perc
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
32° —	7·19	14·38	21·58	28·77	35·96	43·15	50·34	57·54	64·73	32° —
10'	7·17	14·33	21·50	28·66	35·83	42·99	50·16	57·33	64·49	10'
20'	7·14	14·28	21·42	28·56	35·70	42·84	49·98	57·12	64·25	20'
30'	7·11	14·23	21·34	28·45	35·57	42·68	49·79	56·90	64·02	30'
40'	7·09	14·17	21·26	28·35	35·43	42·52	49·61	56·69	63·78	40'
50'	7·06	14·12	21·18	28·24	35·30	42·36	49·42	56·48	63·54	50'
33° —	7·03	14·07	21·10	28·13	35·17	42·20	49·24	56·27	63·30	33° —
10'	7·01	14·01	21·02	28·03	35·04	42·04	49·05	56·06	63·06	10'
20'	6·98	13·96	20·94	27·92	34·90	41·88	48·86	55·84	62·82	20'
30'	6·95	13·91	20·86	27·81	34·77	41·72	48·68	55·63	62·58	30'
40'	6·93	13·85	20·78	27·71	34·63	41·56	48·49	55·41	62·34	40'
50'	6·90	13·80	20·70	27·60	34·50	41·40	48·30	55·20	62·10	50'
34° —	6·87	13·75	20·62	27·49	34·37	41·24	48·11	54·98	61·86	34° —
10'	6·85	13·69	20·54	27·38	34·23	41·08	47·92	54·77	61·61	10'
20'	6·82	13·64	20·46	27·28	34·09	40·91	47·73	54·55	61·37	20'
30'	6·79	13·58	20·38	27·17	33·96	40·75	47·54	54·33	61·13	30'
40'	6·76	13·53	20·29	27·06	33·82	40·59	47·35	54·12	60·88	40'
50'	6·74	13·47	20·21	26·95	33·69	40·42	47·16	53·90	60·64	50'
35° —	6·71	13·42	20·13	26·84	33·55	40·26	46·97	53·68	60·39	35° —
10'	6·68	13·37	20·05	26·73	33·41	40·10	46·78	53·46	60·14	10'
20'	6·66	13·31	19·97	26·62	33·28	39·93	46·59	53·24	59·90	20'
30'	6·63	13·26	19·88	26·51	33·14	39·77	46·40	53·02	59·65	30'
40'	6·60	13·20	19·80	26·40	33·00	39·60	46·20	52·80	59·40	40'
50'	6·57	13·15	19·72	26·29	32·86	39·44	46·01	52·58	59·15	50'
36° —	6·55	13·09	19·64	26·18	32·73	39·27	45·82	52·36	58·91	36° —
10'	6·52	13·03	19·55	26·07	32·59	39·10	45·62	52·14	58·65	10'
20'	6·49	12·98	19·47	25·96	32·45	38·94	45·43	51·92	58·41	20'
30'	6·46	12·92	19·39	25·85	32·31	38·77	45·23	51·69	58·16	30'
40'	6·43	12·87	19·30	25·74	32·17	38·60	45·04	51·47	57·91	40'
50'	6·41	12·81	19·22	25·62	32·03	38·44	44·84	51·25	57·65	50'
37° —	6·38	12·76	19·13	25·51	31·89	38·27	44·65	51·03	57·40	37° —
10'	6·35	12·70	19·05	25·40	31·75	38·10	44·45	50·80	57·15	10'
20'	6·32	12·64	18·97	25·29	31·61	37·93	44·26	50·58	56·90	20'
30'	6·29	12·59	18·88	25·18	31·47	37·76	44·06	50·35	56·65	30'
40'	6·27	12·53	18·80	25·06	31·33	37·60	43·86	50·13	56·39	40'
50'	6·24	12·48	18·71	24·95	31·19	37·43	43·66	49·90	56·14	50'
38° —	6·21	12·42	18·63	24·81	31·05	37·26	43·47	49·68	55·89	38° —
10'	6·18	12·36	18·54	24·73	30·91	37·09	43·27	49·45	55·63	10'
20'	6·15	12·31	18·46	24·61	30·77	36·92	43·07	49·22	55·38	20'
30'	6·12	12·25	18·37	24·50	30·62	36·75	42·87	49·00	55·12	30'
40'	6·10	12·19	18·29	24·39	30·48	36·58	42·67	48·77	54·87	40'
50'	6·07	12·14	18·20	24·27	30·34	36·41	42·48	48·54	54·61	50'
39° —	6·04	12·08	18·12	24·16	30·20	36·24	42·28	48·32	54·36	39° —
10'	6·01	12·02	18·03	24·04	30·06	36·07	42·08	48·09	54·10	10'
20'	5·98	11·97	17·95	23·93	29·91	35·90	41·88	47·86	53·84	20'
30'	5·95	11·91	17·86	23·82	29·77	35·72	41·68	47·63	53·59	30'
40'	5·93	11·85	17·78	23·70	29·63	35·55	41·48	47·40	53·33	40'
50'	5·90	11·79	17·69	23·59	29·48	35·38	41·28	47·18	53·07	50'

284 Távolságmérővel megmért ferde vonalak átszámítása vízszintesre.

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és perc
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
40° —	5·87	11·74	17·60	23·47	29·34	35·21	41·08	46·95	52·81	40° —
10'	5·84	11·68	17·52	23·36	29·20	35·04	40·88	46·72	52·56	10'
20'	5·81	11·62	17·43	23·24	29·05	34·87	40·68	46·49	52·30	20'
30'	5·78	11·56	17·35	23·13	28·91	34·69	40·48	46·26	52·04	30'
40'	5·75	11·51	17·26	23·01	28·77	34·52	40·27	46·03	51·78	40'
50'	5·72	11·45	17·17	22·90	28·62	34·35	40·07	45·80	51·52	50'
41° —	5·70	11·39	17·09	22·78	28·48	34·17	39·87	45·57	51·26	41° —
10'	5·67	11·33	17·00	22·67	28·34	34·00	39·67	45·34	51·00	10'
20'	5·64	11·28	16·91	22·55	28·19	33·83	39·47	45·11	50·74	20'
30'	5·61	11·22	16·83	22·44	28·05	33·66	39·27	44·88	50·48	30'
40'	5·58	11·16	16·74	22·32	27·90	33·48	39·06	44·64	50·22	40'
50'	5·55	11·10	16·65	22·21	27·76	33·31	38·86	44·41	49·96	50'
42° —	5·52	11·05	16·57	22·09	27·61	33·14	38·66	44·18	49·70	42° —
10'	5·49	10·99	16·48	21·97	27·47	32·96	38·46	43·95	49·44	10'
20'	5·46	10·93	16·39	21·86	27·32	32·79	38·25	43·72	49·18	20'
30'	5·44	10·87	16·31	21·74	27·18	32·61	38·05	43·49	48·92	30'
40'	5·41	10·81	16·22	21·63	27·03	32·44	37·85	43·25	48·66	40'
50'	5·38	10·76	16·13	21·51	26·89	32·27	37·64	43·02	48·40	50'
43° —	5·35	10·70	16·05	21·40	26·74	32·09	37·44	42·79	48·14	43° —
10'	5·32	10·64	15·96	21·28	26·60	31·92	37·24	42·56	47·88	10'
20'	5·29	10·58	15·87	21·16	26·45	31·74	37·03	42·33	47·62	20'
30'	5·26	10·52	15·79	21·05	26·31	31·57	36·83	42·09	47·36	30'
40'	5·23	10·47	15·70	20·93	26·16	31·40	36·63	41·86	47·09	40'
50'	5·20	10·41	15·61	20·81	26·02	31·22	36·43	41·63	46·83	50'
44° —	5·17	10·35	15·52	20·70	25·87	31·05	36·22	41·40	46·57	44° —
10'	5·15	10·29	15·44	20·58	25·73	30·87	36·02	41·16	46·31	10'
20'	5·12	10·23	15·35	20·47	25·58	30·70	35·81	40·93	46·05	20'
30'	5·09	10·17	15·26	20·35	25·44	30·52	35·61	40·70	45·79	30'
40'	5·06	10·12	15·17	20·23	25·29	30·35	35·41	40·47	45·52	40'
50'	5·03	10·06	15·09	20·12	25·15	30·17	35·20	40·23	45·26	50'
45° —	5·00	10·00	15·00	20·00	25·00	30·00	35·00	40·00	45·00	45° —
10'	4·97	9·94	14·91	19·88	24·85	29·83	34·80	39·77	44·74	10'
20'	4·94	9·88	14·83	19·77	24·71	29·65	34·59	39·53	44·48	20'
30'	4·91	9·83	14·74	19·65	24·56	29·48	34·39	39·30	44·21	30'
40'	4·88	9·77	14·65	19·53	24·42	29·30	34·19	39·07	43·95	40'
50'	4·85	9·71	14·56	19·42	24·27	29·13	33·98	38·84	43·69	50'
46° —	4·83	9·65	14·48	19·30	24·13	28·95	33·78	38·60	43·43	46° —
10'	4·80	9·59	14·39	19·19	23·98	28·78	33·57	38·37	43·17	10'
20'	4·77	9·53	14·30	19·07	23·84	28·60	33·37	38·14	42·91	20'
30'	4·74	9·48	14·21	18·95	23·69	28·43	33·17	37·91	42·64	30'
40'	4·71	9·42	14·13	18·84	23·55	28·26	32·97	37·67	42·38	40'
50'	4·68	9·36	14·04	18·72	23·40	28·08	32·78	37·44	42·12	50'
47° —	4·65	9·30	13·95	18·60	23·26	27·91	32·56	37·21	41·86	47° —
10'	4·62	9·24	13·87	18·49	23·11	27·73	32·36	36·98	41·60	10'
20'	4·59	9·19	13·78	18·37	22·97	27·56	32·15	36·75	41·34	20'
30'	4·56	9·13	13·69	18·26	22·82	27·39	31·95	36·51	41·08	30'
40'	4·54	9·07	13·61	18·14	22·68	27·21	31·75	36·28	40·82	40'
50'	4·51	9·01	13·52	18·02	22·53	27·04	31·54	36·05	40·56	50'

II. Vízszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak kiszámítása.

Valamint igen gyakran előfordul azaz eset, hogy egy távolságmérővel megmért ferde (lejtős) vonalat át kell számítani a megfelelő vízszintes távolságra, ugy arra is van eset a gyakorlati életben, hogy egy megadott vízszintes távolságból a bizonyos hajlásnak megfelelő ferde vonalat kell kiszámítani. Így például, ha valamely vágásvonalat, a térképről lemért vízszintes távolság alapján, bizonyos hajlásszöggel bíró hegyoldalon távolságmérővel kell kitzüni.

Ilyen esetben a ferde távolságot a vízszintesből, a megelőző táblázat előtt közölt képletből:

$Tv = a \cos a + h \cos^2 a$, könnyen ki lehet számítani, ha előbb a hajlásszög közvetlen felvétel útján megállapítatik.

A ferde távolság ugyanis annyi, mint $\frac{Tv}{\cos a} = a + h \cos a$.

De a Reichenbach-féle távolságmérő használatánál tulajdonképen nem a ferde távolságot kell tudni, hanem azon lécz leolvasást (h), mely ezen távolságnak megfelel. Ez pedig a következő módon található az előbbi képletből:

$$h = \frac{Tv}{\cos^2 a} - \frac{a \cos a}{\cos^2 a} = (Tv - a \cos a) \frac{1}{\cos^2 a}$$

Ezen képletben Tv ismeretes, $a \cos a$ pedig, ha mint már említettett, a hajlásszög (a) megmértett, közvetlenül megtalálható az előbbi táblázat előtt közölt utasítás szerint készített kis kimutatásból, abban az esetben nevezetesen, ha $a = 0.23$ öl, $a \cos a$ értéke a

0—12°	fokok közé eső hajlásszögeknél	= 0.23
13—20°	" " " "	= 0.22
21—25°	" " " "	= 0.21
26—32°	" " " "	= 0.20
33—36°	" " " "	= 0.19
37—40°	" " " "	= 0.18
41—44°	" " " "	= 0.17
45—47°	" " " "	= 0.16

E szerint tehát csak az $\frac{1}{\cos^2 a}$ tényező kiszámítása adhat munkát. Ennek megkönnyítésére szolgál a következő táblázat, melyben a különböző hajlásszögeknek megfelelő $\frac{1}{\cos^2 a}$ értékek vannak kimutatva 10-el 20-al . . . 90-el szorozva úgy, hogy a táblázatból tulajdonképen nem csak az $\frac{1}{\cos^2 a}$ tényezőt, hanem ennek bármely értéket képviselő $(Tv - a \cos a)$ -val való szorzatát meg lehet találni. Abban az esetben például, ha a térképről lemért vízszintes távolság 40.25 öl, a hajlásszög pedig a műszer felállításánál 15°—30'-nek találtatott az a léczleolvasás, melyet egy Belházy-féle újabb műszer alkalmazásánál a vertikálisan tartott lécznek mutatni kell, a következő lesz:

$Tv - a \cos a = 40.25 - 0.22 = 40.03$; ebből megfelel a táblázat szerint
40 ölnék = 43.08 = 43.08
3 ölnék = 3.23 tehát 0.03 ölnék = 0.03

a keresett lécz távolság tehát = 43.11 öl. A kitzüendő vonal végső pontja tehát ott lesz, a hol a lassan előre vagy hátra vitt lécz ennyit mutat.

286 Vizszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak kiszámítása.

Fok és percz	10'	20'	30'	40'	50'	60'	70'	80'	90'
vizzszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság									
0° —	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00
10'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00
20'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00
30'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:01	60:01	70:01	80:01	90:01
40'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:01	60:01	70:01	80:01	90:01
50'	10:00	20:00	30:01	40:01	50:01	60:01	70:01	80:02	90:02
1° —	10:00	20:01	30:01	40:01	50:02	60:02	70:02	80:02	90:03
10'	10:00	20:01	30:01	40:02	50:02	60:02	70:03	80:03	90:04
20'	10:01	20:01	30:02	40:02	50:03	60:03	70:04	80:04	90:05
30'	10:01	20:01	30:02	40:03	50:04	60:04	70:05	80:06	90:06
40'	10:01	20:02	30:02	40:03	50:04	60:05	70:06	80:06	90:07
50'	10:01	20:02	30:03	40:04	50:05	60:06	70:07	80:08	90:09
2° —	10:01	20:02	30:04	40:05	50:06	60:07	70:08	80:10	90:11
10'	10:01	20:03	30:04	40:06	50:07	60:08	70:10	80:11	90:13
20'	10:02	20:03	30:05	40:07	50:09	60:10	70:12	80:14	90:15
30'	10:02	20:04	30:06	40:08	50:10	60:11	70:13	80:15	90:17
40'	10:02	20:04	30:07	40:09	50:11	60:13	70:15	80:18	90:20
50'	10:02	20:05	30:07	40:10	50:12	60:14	70:17	80:19	90:22
3° —	10:03	20:05	30:08	40:11	50:14	60:16	70:19	80:22	90:24
10'	10:03	20:06	30:09	40:12	50:16	60:19	70:22	80:25	90:28
20'	10:03	20:07	30:10	40:14	50:17	60:20	70:24	80:27	90:31
30'	10:04	20:07	30:11	40:15	50:19	60:22	70:26	80:30	90:33
40'	10:04	20:08	30:12	40:16	50:21	60:25	70:29	80:33	90:37
50'	10:05	20:09	30:14	40:18	50:23	60:27	70:32	80:36	90:41
4° —	10:05	20:10	30:15	40:20	50:25	60:29	70:34	80:39	90:44
10'	10:05	20:11	30:16	40:21	50:27	60:32	70:37	80:42	90:48
20'	10:06	20:11	30:17	40:23	50:29	60:34	70:40	80:46	90:51
30'	10:06	20:12	30:19	40:25	50:31	60:37	70:43	80:50	90:56
40'	10:07	20:13	30:20	40:27	50:34	60:40	70:47	80:54	90:60
50'	10:07	20:14	30:21	40:28	50:36	60:43	70:50	80:57	90:64
5° —	10:08	20:15	30:23	40:31	50:39	60:46	70:54	80:62	90:69
10'	10:08	20:16	30:25	40:33	50:41	60:49	70:57	80:66	90:74
20'	10:09	20:17	30:26	40:35	50:44	60:52	70:61	80:70	90:78
30'	10:09	20:19	30:28	40:37	50:47	60:56	70:65	80:74	90:84
40'	10:10	20:20	30:30	40:40	50:51	60:61	70:71	80:81	90:91
50'	10:10	20:21	30:31	40:42	50:52	60:62	70:73	80:83	90:94
6° —	10:11	20:22	30:33	40:44	50:55	60:66	70:77	80:88	90:99
10'	10:12	20:23	30:35	40:47	50:59	60:70	70:82	80:94	91:05
20'	10:12	20:25	30:37	40:49	50:62	60:74	70:86	80:98	91:11
30'	10:13	20:26	30:39	40:52	50:65	60:78	70:91	81:04	91:17
40'	10:14	20:27	30:41	40:55	50:69	60:82	70:96	81:10	91:23
50'	10:14	20:29	30:43	40:58	50:72	60:86	71:01	81:15	91:30
7° —	10:15	20:30	30:45	40:60	50:76	60:91	71:06	81:21	91:36
10'	10:16	20:32	30:47	40:63	50:79	60:95	71:11	81:26	91:42
20'	10:17	20:33	30:50	40:66	50:83	61:00	71:16	81:33	91:49
30'	10:17	20:35	30:52	40:69	50:87	61:04	71:21	81:38	91:56
40'	10:18	20:36	30:54	40:72	50:91	61:09	71:27	81:45	91:63
50'	10:19	20:38	30:57	40:76	50:95	61:13	71:32	81:51	91:70

Vízszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak 287
kiszámítása.

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
vízszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság									
8° —	10·20	20·40	30·59	40·79	50·99	61·19	71·39	81·58	91·78
10'	10·21	20·41	30·62	40·82	51·03	61·24	71·44	81·65	91·85
20'	10·22	20·43	30·65	40·86	51·08	61·29	71·51	81·72	91·94
30'	10·22	20·45	30·67	40·89	51·12	61·34	71·56	81·78	92·01
40'	10·23	20·46	30·70	40·93	51·16	61·39	71·62	81·86	92·09
50'	10·24	20·48	30·73	40·97	51·21	61·45	71·69	81·94	92·18
9° —	10·25	20·50	30·75	41·00	51·26	61·51	71·76	82·01	92·26
10'	10·26	20·52	30·78	41·04	51·30	61·56	71·82	82·08	92·34
20'	10·27	20·54	30·81	41·08	51·35	61·62	71·89	82·16	92·43
30'	10·28	20·56	30·84	41·12	51·40	61·68	71·96	82·24	92·52
40'	10·29	20·58	30·87	41·16	51·45	61·74	72·03	82·32	92·61
50'	10·30	20·60	30·90	41·20	51·50	61·80	72·10	82·40	92·70
10° —	10·31	20·62	30·93	41·24	51·56	61·87	72·18	82·49	92·80
10'	10·32	20·64	30·97	41·29	51·61	61·93	72·25	82·58	92·90
20'	10·33	20·66	31·00	41·33	51·66	61·99	72·32	82·66	92·99
30'	10·34	20·69	31·03	41·37	51·72	62·06	72·40	82·74	93·09
40'	10·36	20·71	31·07	41·42	51·78	62·13	72·49	82·84	93·20
50'	10·37	20·73	31·10	41·46	51·83	62·20	72·56	82·93	93·29
11° —	10·38	20·76	31·13	41·51	51·89	62·27	72·65	83·02	93·40
10'	10·39	20·78	31·17	41·56	51·95	62·34	72·73	83·12	93·51
20'	10·40	20·80	31·21	41·61	52·01	62·41	72·81	83·22	93·62
30'	10·41	20·83	31·24	41·66	52·07	62·48	72·90	83·31	93·73
40'	10·43	20·85	31·28	41·70	52·13	62·56	72·98	83·41	93·83
50'	10·44	20·88	31·32	41·76	52·20	62·63	73·07	83·51	93·95
12° —	10·45	20·90	31·36	41·81	52·26	62·71	73·16	83·62	94·07
10'	10·47	20·93	31·40	41·86	52·33	62·79	73·26	83·72	94·19
20'	10·48	20·96	31·43	41·91	52·39	62·87	73·35	83·82	94·30
30'	10·49	20·98	31·47	41·96	52·46	62·95	73·44	83·93	94·42
40'	10·51	21·01	31·52	42·02	52·53	63·03	73·54	84·04	94·55
50'	10·52	21·04	31·56	42·08	52·60	63·11	73·63	84·15	94·67
13° —	10·53	21·07	31·60	42·13	52·67	63·20	73·73	84·26	94·80
10'	10·55	21·09	31·64	42·19	52·74	63·28	73·83	84·38	94·92
20'	10·56	21·12	31·69	42·25	52·81	63·37	73·93	84·50	95·06
30'	10·58	21·15	31·73	42·30	52·88	63·46	74·03	84·61	95·18
40'	10·59	21·18	31·77	42·36	52·96	63·55	74·14	84·73	95·32
50'	10·61	21·21	31·82	42·42	53·03	63·64	74·24	84·85	95·45
14° —	10·62	21·24	31·87	42·49	53·11	63·73	74·35	84·98	95·60
10'	10·64	21·27	31·91	42·55	53·19	63·82	74·46	85·10	95·73
20'	10·65	21·31	31·96	42·61	53·27	63·92	74·57	85·22	95·88
30'	10·67	21·34	32·01	42·68	53·35	64·01	74·68	85·35	96·02
40'	10·69	21·37	32·06	42·74	53·43	64·11	74·80	85·48	96·17
50'	10·70	21·40	32·10	42·80	53·51	64·21	74·91	85·61	96·31
15° —	10·72	21·44	32·15	42·87	53·59	64·31	75·03	85·74	96·46
10'	10·74	21·47	32·21	42·94	53·68	64·41	75·15	85·88	96·62
20'	10·75	21·50	32·26	43·01	53·76	64·51	75·26	86·02	96·77
30'	10·77	21·54	32·31	43·08	53·85	64·61	75·38	86·15	96·92
40'	10·79	21·57	32·36	43·15	53·94	64·72	75·51	86·30	97·08
50'	10·80	21·61	32·41	43·22	54·02	64·82	75·63	86·43	97·24

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	vizszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság								
16° —	10.82	21.64	32.47	43.29	54.11	64.93	75.75	86.58	97.40
10'	10.84	21.68	32.52	43.36	54.20	65.04	75.88	86.72	97.56
20'	10.86	21.72	32.58	43.44	54.30	65.15	76.01	86.87	97.73
30'	10.88	21.75	32.63	43.51	54.39	65.26	76.14	87.02	97.89
40'	10.90	21.79	32.69	43.58	54.48	65.38	76.27	87.17	98.06
50'	10.92	21.83	32.75	43.66	54.58	65.49	76.41	87.32	98.24
17° —	10.94	21.87	32.81	43.74	54.68	65.61	76.55	87.48	98.42
10'	10.95	21.91	32.86	43.82	54.77	65.72	76.68	87.63	98.59
20'	10.97	21.95	32.92	43.90	54.87	65.84	76.82	87.79	98.77
30'	10.99	21.99	32.98	43.98	54.97	65.96	76.96	87.95	98.95
40'	11.01	22.03	33.04	44.06	55.07	66.08	77.10	88.11	99.13
50'	11.04	22.07	33.11	44.14	55.18	66.21	77.25	88.28	99.32
18° —	11.06	22.11	33.17	44.22	55.28	66.34	77.39	88.45	99.50
10'	11.08	22.15	33.23	44.31	55.39	66.46	77.54	88.62	99.69
20'	11.10	22.20	33.29	44.39	55.49	66.59	77.69	88.78	99.88
30'	11.12	22.24	33.36	44.48	55.60	66.71	77.83	88.95	100.07
40'	11.14	22.28	33.42	44.56	55.71	66.85	77.99	89.13	100.27
50'	11.16	22.33	33.49	44.65	55.82	66.98	78.14	89.30	100.47
19° —	11.19	22.37	33.56	44.74	55.93	67.12	78.30	89.49	100.67
10'	11.21	22.42	33.62	44.83	56.04	67.25	78.46	89.66	100.87
20'	11.23	22.46	33.69	44.92	56.16	67.39	78.62	89.85	101.08
30'	11.25	22.51	33.76	45.02	56.27	67.52	78.78	90.03	101.29
40'	11.28	22.55	33.83	45.11	56.39	67.66	78.94	90.22	101.49
50'	11.30	22.60	33.90	45.20	56.51	67.81	79.11	90.41	101.71
20° —	11.33	22.65	33.98	45.30	56.63	67.95	79.28	90.60	101.93
10'	11.35	22.70	34.05	45.40	56.75	68.09	79.44	90.79	102.14
20'	11.37	22.75	34.12	45.49	56.87	68.24	79.61	90.98	102.36
30'	11.40	22.80	34.19	45.59	56.99	68.39	79.79	91.18	102.58
40'	11.42	22.85	34.27	45.69	57.12	68.54	79.96	91.38	102.81
50'	11.45	22.90	34.34	45.79	57.24	68.69	80.14	91.58	103.03
21° —	11.47	22.95	34.42	45.90	57.37	68.84	80.32	91.79	103.27
10'	11.50	23.00	34.50	46.00	57.50	68.99	80.49	91.99	103.49
20'	11.53	23.05	34.58	46.10	57.63	69.15	80.68	92.20	103.73
30'	11.55	23.10	34.66	46.21	57.76	69.31	80.86	92.42	103.97
40'	11.58	23.16	34.73	46.31	57.89	69.47	81.05	92.62	104.20
50'	11.61	23.21	34.82	46.42	58.03	69.63	81.24	92.84	104.45
22° —	11.63	23.26	34.90	46.53	58.16	69.79	81.42	93.06	104.69
10'	11.66	23.32	34.98	46.64	58.30	69.96	81.62	93.28	104.94
20'	11.69	23.38	35.06	46.75	58.44	70.13	81.82	93.50	105.19
30'	11.72	23.43	35.15	46.86	58.58	70.30	82.01	93.73	105.44
40'	11.74	23.49	35.23	46.98	58.72	70.46	82.21	93.95	105.70
50'	11.77	23.55	35.32	47.09	58.87	70.64	82.41	94.18	105.96
23° —	11.80	23.60	35.41	47.21	59.01	70.81	82.61	94.42	106.22
10'	11.83	23.66	35.49	47.32	59.16	70.99	82.82	94.65	106.48
20'	11.86	23.72	35.58	47.44	59.31	71.17	83.03	94.89	106.75
30'	11.89	23.78	35.67	47.56	59.46	71.35	83.24	95.13	107.02
40'	11.92	23.84	35.76	47.68	59.61	71.53	83.45	95.37	107.29
50'	11.95	23.90	35.85	47.80	59.76	71.71	83.66	95.61	107.56

Vízszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak 289
kiszámítása.

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
vízszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság									
24° —	11·98	23·96	35·95	47·93	59·91	71·89	83·87	95·86	107·84
10'	12·01	24·03	36·04	48·05	60·07	72·08	84·09	96·10	108·12
20'	12·05	24·09	36·14	48·18	60·23	72·27	84·32	96·36	108·41
30'	12·08	24·15	36·23	48·31	60·39	72·46	84·54	96·62	108·69
40'	12·11	24·22	36·33	48·44	60·55	72·65	84·76	96·87	108·98
50'	12·14	24·28	36·43	48·57	60·71	72·85	84·99	97·14	109·28
25° —	12·17	24·35	36·52	48·70	60·87	73·04	85·22	97·39	109·57
10'	12·21	24·42	36·62	48·83	61·04	73·25	85·46	97·66	109·87
20'	12·24	24·48	36·72	48·96	61·21	73·45	85·69	97·93	110·17
30'	12·28	24·55	36·83	49·10	61·38	73·65	85·93	98·20	110·48
40'	12·31	24·62	36·93	49·24	61·55	73·85	86·16	98·47	110·78
50'	12·34	24·69	37·03	49·38	61·72	74·06	86·41	98·75	111·10
26° —	12·38	24·76	37·14	49·52	61·90	74·27	86·65	99·03	111·41
10'	12·41	24·83	37·24	49·66	62·07	74·48	86·90	99·31	111·73
20'	12·45	24·90	37·35	49·80	62·25	74·70	87·15	99·60	112·05
30'	12·49	24·97	37·46	49·94	62·43	74·92	87·40	99·89	112·37
40'	12·52	25·04	37·57	50·09	62·61	75·13	87·65	100·18	112·70
50'	12·56	25·12	37·68	50·24	62·80	75·35	87·91	100·47	113·03
27° —	12·60	25·19	37·79	50·38	62·98	75·58	88·17	100·77	113·36
10'	12·63	25·27	37·90	50·54	63·17	75·80	88·44	101·07	113·71
20'	12·67	25·34	38·02	50·69	63·36	76·03	88·70	101·38	114·05
30'	12·71	25·42	38·13	50·84	63·55	76·26	88·97	101·68	114·39
40'	12·75	25·50	38·25	51·00	63·75	76·49	89·24	101·99	114·74
50'	12·79	25·58	38·36	51·15	63·94	76·73	89·52	102·30	115·09
28° —	12·83	25·65	38·48	51·31	64·14	76·96	89·79	102·62	115·44
10'	12·87	25·73	38·60	51·47	64·34	77·20	90·07	102·94	115·80
20'	12·91	25·81	38·72	51·63	64·54	77·44	90·35	103·26	116·16
30'	12·95	25·90	38·84	51·79	64·74	77·69	90·64	103·58	116·53
40'	12·99	25·98	38·97	51·96	64·95	77·93	90·92	103·91	116·90
50'	13·03	26·06	39·09	52·12	65·16	78·19	91·22	104·25	117·28
29° —	13·07	26·15	39·22	52·29	65·37	78·44	91·51	104·58	117·66
10'	13·12	26·23	39·35	52·46	65·58	78·69	91·81	104·92	118·04
20'	13·16	26·32	39·47	52·63	65·79	78·95	92·11	105·26	118·42
30'	13·20	26·40	39·60	52·80	66·01	79·21	92·41	105·61	118·81
40'	13·25	26·49	39·74	52·98	66·23	79·47	92·72	105·96	119·21
50'	13·29	26·58	39·87	53·16	66·45	79·73	93·02	106·31	119·60
30° —	13·33	26·67	40·00	53·33	66·67	80·00	93·33	106·66	120·00
10'	13·38	26·76	40·13	53·51	66·89	80·27	93·65	107·02	120·40
20'	13·42	26·85	40·27	53·70	67·12	80·54	93·97	107·39	120·82
30'	13·47	26·94	40·41	53·88	67·35	80·82	94·29	107·76	121·23
40'	13·52	27·03	40·55	54·06	67·58	81·10	94·61	108·13	121·64
50'	13·56	27·13	40·69	54·25	67·82	81·38	94·94	108·50	122·07
31° —	13·61	27·22	40·83	54·44	68·05	81·66	95·27	108·88	122·49
10'	13·66	27·32	40·97	54·63	68·29	81·95	95·61	109·26	122·92
20'	13·71	27·41	41·12	54·82	68·53	82·24	95·94	109·65	123·35
30'	13·76	27·51	41·27	55·02	68·78	82·53	96·29	110·04	123·80
40'	13·81	27·61	41·42	55·22	69·03	82·83	96·64	110·44	124·25
50'	13·85	27·71	41·56	55·42	69·27	83·12	96·98	110·83	124·69

290 Vizszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak
kiszámítása.

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
vizszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság									
32° —	13·91	27·81	41·72	55·62	69·53	83·43	97·34	111·24	125·15
10'	13·96	27·91	41·87	55·82	69·78	83·73	97·69	111·64	125·60
20'	14·01	28·01	42·02	56·03	70·04	84·04	98·05	112·06	126·06
30'	14·06	28·12	42·18	56·24	70·30	84·35	98·41	112·47	126·53
40'	14·11	28·22	42·33	56·44	70·56	84·67	98·78	112·89	127·00
50'	14·16	28·33	42·49	56·66	70·82	84·98	99·15	113·31	127·48
33° —	14·22	28·43	42·65	56·87	71·09	85·30	99·52	113·74	127·95
10'	14·27	28·54	42·81	57·08	71·36	85·63	99·90	114·17	128·44
20'	14·33	28·65	42·98	57·30	71·63	85·96	100·28	114·61	128·93
30'	14·38	28·76	43·14	57·52	71·91	86·29	100·67	115·05	129·43
40'	14·44	28·87	43·31	57·75	72·19	86·62	101·06	115·50	129·93
50'	14·49	28·99	43·48	57·97	72·47	86·96	101·45	115·94	130·44
34° —	14·55	29·10	43·65	58·20	72·75	87·30	101·85	116·40	130·95
10'	14·61	29·21	43·82	58·43	73·04	87·64	102·25	116·86	131·46
20'	14·67	29·33	44·00	58·66	73·33	87·99	102·66	117·32	131·99
30'	14·72	29·45	44·17	58·90	73·62	88·34	103·07	117·79	132·52
40'	14·78	29·57	44·35	59·13	73·92	88·70	103·48	118·26	133·05
50'	14·84	29·68	44·53	59·37	74·21	89·05	103·89	118·74	133·58
35° —	14·90	29·81	44·71	59·61	74·52	89·42	104·32	119·22	134·13
10'	14·96	29·93	44·89	59·86	74·82	89·78	104·75	119·71	134·68
20'	15·03	30·05	45·08	60·10	75·13	90·16	105·18	120·21	135·23
30'	15·09	30·18	45·26	60·35	75·44	90·53	105·62	120·70	135·79
40'	15·15	30·30	45·45	60·60	75·76	90·91	106·06	121·21	136·36
50'	15·21	30·43	45·64	60·86	76·07	91·28	106·50	121·71	136·93
36° —	15·28	30·56	45·84	61·12	76·40	91·67	106·95	122·23	137·51
10'	15·34	30·69	46·03	61·38	76·72	92·06	107·41	122·75	138·10
20'	15·41	30·82	46·23	61·64	77·05	92·45	107·86	123·27	138·68
30'	15·48	30·95	46·43	61·90	77·38	92·85	108·33	123·80	139·28
40'	15·54	31·08	46·63	62·17	77·71	93·25	108·79	124·34	139·88
50'	15·61	31·22	46·83	62·44	78·05	93·66	109·27	124·88	140·49
37° —	15·68	31·36	47·03	62·71	78·39	94·07	109·75	125·42	141·10
10'	15·75	31·50	47·24	62·99	78·74	94·49	110·24	125·98	141·73
20'	15·82	31·63	47·45	63·27	79·09	94·90	110·72	126·54	142·35
30'	15·89	31·78	47·66	63·55	79·44	95·33	111·22	127·10	142·99
40'	15·96	31·92	47·88	63·84	79·80	95·75	111·71	127·67	143·63
50'	16·03	32·06	48·09	64·12	80·16	96·19	112·22	128·25	144·28
38° —	16·10	32·21	48·31	64·42	80·52	96·62	112·73	128·83	144·94
10'	16·18	32·36	48·53	64·71	80·89	97·07	113·25	129·42	145·60
20'	16·25	32·50	48·76	65·01	81·26	97·51	113·76	130·02	146·27
30'	16·33	32·65	48·98	65·31	81·64	97·96	114·29	130·62	146·94
40'	16·40	32·81	49·21	65·61	82·02	98·42	114·82	131·22	147·63
50'	16·48	32·96	49·44	65·92	82·40	98·88	115·36	131·84	148·32
39° —	16·56	33·12	49·67	66·23	82·79	99·35	115·91	132·46	149·02
10'	16·64	33·27	49·91	66·54	83·18	99·82	116·45	133·09	149·72
20'	16·72	33·43	50·15	66·86	83·58	100·29	117·01	133·72	150·44
30'	16·80	33·59	50·39	67·18	83·98	100·77	117·57	134·36	151·16
40'	16·88	33·75	50·63	67·50	84·38	101·26	118·13	135·01	151·88
50'	16·96	33·92	50·87	67·83	84·79	101·75	118·71	135·66	152·62

Vízszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak 291
kiszámítása.

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
vízszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság									
40° —	17·04	34·08	51·12	68·16	85·21	102·25	119·29	136·33	153·37
10'	17·13	34·25	51·38	68·50	85·63	102·75	119·88	137·00	154·13
20'	17·21	34·42	51·63	68·84	86·05	103·25	120·46	137·67	154·88
30'	17·30	34·59	51·89	69·18	86·48	103·77	121·07	138·36	155·66
40'	17·38	34·76	52·14	69·52	86·91	104·29	121·67	139·05	156·43
50'	17·47	34·94	52·40	69·87	87·34	104·81	122·28	139·74	157·21
41° —	17·56	35·11	52·67	70·23	87·79	105·34	122·90	140·46	158·01
10'	17·65	35·29	52·94	70·58	88·23	105·88	123·52	141·17	158·81
20'	17·74	35·47	53·21	70·94	88·68	106·42	124·15	141·89	159·62
30'	17·83	35·65	53·48	71·31	89·14	106·96	124·79	142·62	160·44
40'	17·92	35·84	53·76	71·68	89·60	107·52	125·44	143·36	161·28
50'	18·01	36·03	54·04	72·05	90·07	108·08	126·09	144·10	162·12
42° —	18·11	36·21	54·32	72·43	90·54	108·64	126·75	144·86	162·96
10'	18·20	36·41	54·61	72·81	91·02	109·22	127·42	145·62	163·83
20'	18·30	36·60	54·90	73·20	91·50	109·79	128·09	146·39	164·69
30'	18·40	36·79	55·19	73·59	91·99	110·38	128·78	147·18	165·57
40'	18·50	36·99	55·49	73·98	92·48	110·97	129·47	147·96	166·46
50'	18·60	37·19	55·79	74·38	92·98	111·57	130·17	148·76	167·36
43° —	18·70	37·39	56·09	74·78	93·48	112·18	130·87	149·57	168·26
10'	18·80	37·60	56·39	75·19	93·99	112·79	131·59	150·38	169·18
20'	18·90	37·80	56·70	75·60	94·51	113·41	132·31	151·21	170·11
30'	19·01	38·01	57·02	76·02	95·03	114·03	133·04	152·04	171·05
40'	19·11	38·22	57·33	76·44	95·56	114·67	133·78	152·89	172·00
50'	19·22	38·44	57·65	76·87	96·09	115·31	134·53	153·74	172·96
44° —	19·33	38·65	57·98	77·30	96·63	115·96	135·28	154·61	173·93
10'	19·44	38·87	58·31	77·74	97·18	116·61	136·05	155·48	174·92
20'	19·55	39·09	58·64	78·18	97·73	117·27	136·82	156·36	175·91
30'	19·66	39·31	58·97	78·63	98·29	117·94	137·60	157·26	176·91
40'	19·77	39·54	59·31	79·08	98·85	118·62	138·39	158·16	177·93
50'	19·88	39·77	59·65	79·54	99·42	119·30	139·19	159·07	178·96
45° —	20·00	40·00	60·00	80·00	100·00	120·00	140·00	160·00	180·00
10'	20·12	40·23	60·35	80·47	100·59	120·70	140·82	160·94	181·05
20'	20·24	40·47	60·71	80·94	101·18	121·41	141·65	161·88	182·12
30'	20·36	40·71	61·07	81·42	101·78	122·13	142·49	162·84	183·20
40'	20·48	40·95	61·43	81·90	102·38	122·86	143·33	163·81	184·28
50'	20·60	41·20	61·80	82·40	103·00	123·59	144·19	164·79	185·39
46° —	20·72	41·45	62·17	82·89	103·62	124·34	145·06	165·78	186·51
10'	20·85	41·70	62·55	83·40	104·25	125·09	145·94	166·79	187·64
20'	20·98	41·95	62·93	83·90	104·88	125·86	146·83	167·81	188·78
30'	21·11	42·21	63·32	84·42	105·53	126·63	147·74	168·84	189·95
40'	21·24	42·47	63·71	84·94	106·18	127·41	148·65	169·88	191·12
50'	21·37	42·73	64·10	85·46	106·83	128·20	149·56	170·93	192·29
47° —	21·50	43·00	64·50	86·00	107·50	129·00	150·50	172·00	193·50
10'	21·64	43·27	64·91	86·54	108·18	129·81	151·45	173·08	194·72
20'	21·77	43·54	65·31	87·08	108·86	130·63	152·40	174·17	195·94
30'	21·91	43·82	65·73	87·64	109·55	131·46	153·37	175·28	197·19
40'	22·05	44·10	66·15	88·20	110·25	132·30	154·35	176·40	198·45
50'	22·19	44·38	66·57	88·76	110·96	133·15	155·34	177·53	199·72

Két pont szintkülönbségének (magassági különbségének) meghatározása.

Az itt közölt adatokat Pohl János főerdész erdőrendezőnek az Erdészeti Lapokban megjelent Tangens Táblázatok című dolgozata alapján állítottuk össze.

A táblázat arra szolgál, hogy két pont szintkülönbségét hosszadalmas számítások nélkül gyorsan meghatározhassuk, ha ismerjük a két pont közötti vízszintes távolságot és a hajlásszöget.

A táblázat első rovatában a természetben rendszerint előforduló hajlásszögek ($0=45^\circ$) vannak $10'$ – $10'$ -nyi különbséggel felsorolva, a többi rovatokban pedig a 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 hosszegységnyi vízszintes távolságnak megfelelő szintkülönbségek vannak 3, illetőleg 2 tizedesig menő pontossággal kitüntetve.

A táblázatból tehát a különböző hajlásszögeknek megfelelő szintkülönbségek 10, 20, 30–90 hosszegységre nézve közvetlenül kiolvashatók.

Igy például, ha a hajlásszög $10^\circ-30'$, a vízszintes távolság pedig 50 m: a szintkülönbség a táblázat $10^\circ-30'$ -al jelölt vízszintes sorának és 50-el jelölt függőleges sorának megfelelő számadat szerint 9·27 m.

A vízszintes távolság azonban csak ritka kivételes esetekben van a hosszegység kerek tizszeresében kifejezve, ezért a szintkülönbségeket a legtöbb esetben csak részletekben kereshetjük ki, s a részletek összeadása útján határozhatjuk meg. A részletek közül a hosszegység tizszereseinek megfelelő szintkülönbségeket az előbbi módon közvetlenül olvassuk ki a táblából, a hosszegység egyeseinek, tizedrészeinek esetleg századrészeinek megfelelő szintkülönbség részleteket pedig úgy határozzuk meg, hogy a táblázat megfelelő adatait 10-el, 100-al, esetleg 1000-el osztjuk.

A táblázat használatát különben legjobban megmagyarázza a következő példa.

Ha két pont között a hajlásszög $12^\circ-40'$, a vízszintes távolság pedig 47·9 m, akkor a két pont közötti szintkülönbséget a következőképpen kapjuk:

40 m-nek megfelel a táblázat szerint . 8·99 m szintkülönbség

7 m-nek " 15·73 : 10 = 1·573 " "

0·9 m-nek " 20·23 : 100 = 0·202 " "

47·9 m vízszintes távolságnak tehát . 10·765 = 10·77 m szintkülönbség.

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
0° —	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000
10'	0·029	0·058	0·088	0·116	0·145	0·175	0·204	0·233	0·262
20'	0·058	0·116	0·175	0·233	0·291	0·349	0·407	0·465	0·524
30'	0·087	0·175	0·262	0·349	0·436	0·524	0·611	0·698	0·785
40'	0·116	0·233	0·349	0·465	0·582	0·698	0·815	0·931	1·047
50'	0·145	0·291	0·436	0·582	0·727	0·873	1·018	1·164	1·309
1° —	0·175	0·349	0·524	0·698	0·873	1·047	1·222	1·396	1·571
10'	0·204	0·407	0·611	0·815	1·018	1·222	1·426	1·629	1·833
20'	0·233	0·465	0·698	0·931	1·164	1·396	1·629	1·862	2·095
30'	0·262	0·524	0·786	1·047	1·309	1·571	1·833	2·095	2·357
40'	0·291	0·582	0·873	1·164	1·455	1·746	2·037	2·328	2·619
50'	0·320	0·640	0·960	1·280	1·600	1·920	2·241	2·561	2·881
2° —	0·349	0·698	1·048	1·397	1·746	2·095	2·444	2·794	3·143
10'	0·378	0·757	1·135	1·513	1·892	2·270	2·648	3·027	3·405
20'	0·407	0·815	1·222	1·630	2·037	2·445	2·852	3·260	3·667
30'	0·437	0·873	1·310	1·746	2·183	2·620	3·056	3·493	3·929
40'	0·466	0·932	1·397	1·863	2·329	2·795	3·260	3·726	4·192
50'	0·495	0·990	1·485	1·980	2·475	2·969	3·464	3·959	4·454
3° —	0·524	1·048	1·572	2·096	2·620	3·144	3·669	4·193	4·717
10'	0·553	1·106	1·660	2·213	2·766	3·319	3·873	4·426	4·979
20'	0·582	1·165	1·747	2·330	2·912	3·495	4·077	4·659	5·242
30'	0·612	1·223	1·835	2·447	3·058	3·670	4·281	4·893	5·505
40'	0·641	1·282	1·922	2·563	3·204	3·844	4·486	5·127	5·767
50'	0·670	1·340	2·010	2·680	3·350	4·020	4·690	5·360	6·030
4° —	0·699	1·399	2·098	2·797	3·496	4·196	4·896	5·595	6·294
10'	0·728	1·457	2·185	2·914	3·642	4·371	5·099	5·828	6·556
20'	0·758	1·516	2·273	3·031	3·789	4·547	5·304	6·062	6·820
30'	0·787	1·574	2·361	3·148	3·935	4·722	5·509	6·296	7·083
40'	0·816	1·633	2·449	3·265	4·081	4·898	5·714	6·530	7·347
50'	0·846	1·691	2·537	3·382	4·228	5·073	5·919	6·765	7·610
5° —	0·875	1·750	2·625	3·500	4·374	5·249	6·124	6·999	7·874
10'	0·904	1·808	2·713	3·617	4·521	5·425	6·329	7·234	8·138
20'	0·934	1·867	2·801	3·734	4·668	5·601	6·535	7·468	8·402
30'	0·963	1·926	2·889	3·852	4·814	5·777	6·740	7·703	8·666
40'	0·992	1·985	2·977	3·970	4·961	5·954	6·946	7·938	8·930
50'	1·022	2·043	3·065	4·087	5·108	6·130	7·151	8·173	9·195
6° —	1·05	2·10	3·15	4·20	5·26	6·31	7·36	8·41	9·46
10'	1·08	2·16	3·24	4·32	5·40	6·48	7·56	8·64	9·72
20'	1·11	2·22	3·33	4·44	5·55	6·66	7·77	8·88	9·99
30'	1·14	2·28	3·42	4·56	5·70	6·84	7·98	9·11	10·25
40'	1·17	2·34	3·51	4·68	5·84	7·01	8·18	9·35	10·52
50'	1·20	2·40	3·59	4·79	5·99	7·19	8·39	9·59	10·78

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
7° —	1·23	2·46	3·68	4·91	6·14	7·37	8·60	9·82	11·05
10'	1·26	2·51	3·77	5·03	6·29	7·54	8·80	10·06	11·32
20'	1·29	2·57	3·86	5·15	6·43	7·72	9·01	10·30	11·58
30'	1·32	2·63	3·95	5·27	6·58	7·90	9·22	10·53	11·85
40'	1·35	2·69	4·04	5·38	6·73	8·08	9·42	10·77	12·11
50'	1·38	2·75	4·13	5·50	6·88	8·26	9·63	11·01	12·38
8° —	1·41	2·81	4·22	5·62	7·03	8·43	9·84	11·24	12·65
10'	1·43	2·87	4·30	5·74	7·17	8·61	10·04	11·48	12·91
20'	1·46	2·93	4·39	5·86	7·32	8·79	10·25	11·72	13·18
30'	1·49	2·99	4·48	5·98	7·47	8·97	10·46	11·96	13·45
40'	1·52	3·05	4·57	6·10	7·62	9·14	10·67	12·19	13·72
50'	1·55	3·11	4·66	6·22	7·77	9·32	10·88	12·43	13·99
9° —	1·58	3·17	4·75	6·34	7·92	9·50	11·09	12·67	14·25
10'	1·61	3·23	4·84	6·46	8·07	9·68	11·30	12·91	14·52
20'	1·64	3·29	4·93	6·57	8·22	9·86	11·50	13·15	14·79
30'	1·67	3·35	5·02	6·69	8·37	10·04	11·71	13·39	15·06
40'	1·70	3·41	5·11	6·81	8·52	10·22	11·92	13·63	15·33
50'	1·73	3·47	5·20	6·93	8·67	10·40	12·13	13·87	15·60
10° —	1·76	3·53	5·29	7·05	8·82	10·58	12·34	14·11	15·87
10'	1·79	3·59	5·38	7·17	8·97	10·76	12·55	14·35	16·14
20'	1·82	3·65	5·47	7·29	9·12	10·94	12·76	14·59	16·41
30'	1·85	3·71	5·56	7·41	9·27	11·12	12·97	14·83	16·68
40'	1·88	3·77	5·65	7·53	9·42	11·30	13·18	15·07	16·95
50'	1·91	3·83	5·74	7·65	9·57	11·48	13·40	15·31	17·22
11° —	1·94	3·89	5·83	7·78	9·72	11·66	13·61	15·55	17·49
10'	1·97	3·95	5·92	7·90	9·87	11·84	13·82	15·79	17·77
20'	2·00	4·01	6·01	8·02	10·02	12·02	14·03	16·03	18·04
30'	2·03	4·07	6·10	8·14	10·17	12·21	14·24	16·28	18·31
40'	2·06	4·13	6·19	8·26	10·32	12·39	14·45	16·52	18·58
50'	2·10	4·19	6·29	8·38	10·48	12·57	14·67	16·76	18·86
12° —	2·13	4·25	6·38	8·50	10·63	12·75	14·88	17·00	19·13
10'	2·16	4·31	6·47	8·62	10·78	12·94	15·09	17·25	19·40
20'	2·19	4·37	6·56	8·75	10·93	13·12	15·30	17·49	19·68
30'	2·22	4·43	6·65	8·87	11·08	13·30	15·52	17·74	19·95
40'	2·25	4·49	6·74	8·99	11·24	13·48	15·73	17·98	20·23
50'	2·28	4·56	6·83	9·11	11·39	13·67	15·95	18·22	20·50
13° —	2·31	4·62	6·93	9·23	11·54	13·85	16·16	18·47	20·78
10'	2·34	4·68	7·02	9·36	11·70	14·04	16·38	18·71	21·05
20'	2·37	4·74	7·11	9·48	11·85	14·22	16·59	18·96	21·33
30'	2·40	4·80	7·20	9·60	12·00	14·40	16·81	19·21	21·61
40'	2·43	4·86	7·29	9·73	12·16	14·59	17·02	19·45	21·88
50'	2·46	4·92	7·39	9·85	12·31	14·77	17·24	19·70	22·16

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
14° —	2.49	4.99	7.48	9.97	12.47	14.96	17.45	19.95	22.44
10'	2.52	5.05	7.57	10.10	12.62	15.15	17.67	20.19	22.72
20'	2.56	5.11	7.67	10.22	12.78	15.33	17.89	20.44	23.00
30'	2.59	5.17	7.76	10.34	12.93	15.52	18.10	20.69	23.28
40'	2.62	5.23	7.85	10.47	13.09	15.70	18.32	20.94	23.55
50'	2.65	5.30	7.94	10.59	13.24	15.89	18.54	21.19	23.83
15° —	2.68	5.36	8.04	10.72	13.40	16.08	18.76	21.44	24.12
10'	2.71	5.42	8.13	10.84	13.55	16.26	18.97	21.69	24.40
20'	2.74	5.48	8.23	10.97	13.71	16.45	19.19	21.94	24.68
30'	2.77	5.55	8.32	11.09	13.87	16.64	19.41	22.19	24.96
40'	2.80	5.61	8.41	11.22	14.02	16.83	19.63	22.44	25.24
50'	2.84	5.67	8.51	11.34	14.18	17.02	19.85	22.69	25.52
16° —	2.87	5.73	8.60	11.47	14.34	17.20	20.07	22.94	25.81
10'	2.90	5.80	8.70	11.60	14.49	17.39	20.29	23.19	26.09
20'	2.93	5.86	8.79	11.72	14.65	17.58	20.51	23.44	26.37
30'	2.96	5.92	8.89	11.85	14.81	17.77	20.73	23.70	26.66
40'	2.99	5.99	8.98	11.98	14.97	17.96	20.96	23.95	26.94
50'	3.03	6.05	9.08	12.10	15.13	18.15	21.18	24.20	27.23
17° —	3.06	6.11	9.17	12.23	15.29	18.34	21.40	24.46	27.52
10'	3.09	6.18	9.27	12.36	15.45	18.53	21.62	24.71	27.80
20'	3.12	6.24	9.36	12.48	15.60	18.73	21.85	24.97	28.09
30'	3.15	6.31	9.46	12.61	15.76	18.92	22.07	25.22	28.38
40'	3.18	6.37	9.55	12.74	15.92	19.11	22.29	25.48	28.67
50'	3.22	6.43	9.65	12.87	16.08	19.30	22.62	25.74	28.95
18° —	3.25	6.50	9.75	13.00	16.25	19.49	22.74	25.99	29.24
10'	3.28	6.56	9.84	13.13	16.41	19.69	22.97	26.25	29.53
20'	3.31	6.63	9.94	13.25	16.57	19.88	23.20	26.51	29.82
30'	3.35	6.69	10.04	13.38	16.73	20.08	23.42	26.77	30.11
40'	3.38	6.76	10.13	13.51	16.89	20.27	23.65	27.03	30.40
50'	3.41	6.82	10.23	13.64	17.05	20.46	23.87	27.29	30.70
19° —	3.44	6.89	10.33	13.77	17.22	20.66	24.10	27.55	30.99
10'	3.48	6.95	10.43	13.90	17.38	20.85	24.33	27.81	31.28
20'	3.51	7.02	10.53	14.03	17.54	21.05	24.56	28.07	31.58
30'	3.54	7.08	10.62	14.16	17.71	21.25	24.79	28.33	31.87
40'	3.57	7.15	10.72	14.30	17.87	21.44	25.02	28.59	32.17
50'	3.61	7.21	10.82	14.43	18.03	21.64	25.25	28.85	32.46
20° —	3.64	7.28	10.92	14.56	18.20	21.84	25.48	29.12	32.76
10'	3.67	7.35	11.02	14.69	18.36	22.04	25.71	29.38	33.05
20'	3.71	7.41	11.12	14.82	18.53	22.23	25.94	29.65	33.35
30'	3.74	7.48	11.22	14.96	18.69	22.43	26.17	29.91	33.65
40'	3.77	7.54	11.32	15.09	18.86	22.63	26.40	30.18	33.95
50'	3.81	7.61	11.42	15.22	19.03	22.83	26.64	30.44	34.25

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
21° —	3·84	7·68	11·52	15·35	19·19	23·03	26·87	30·71	34·55
10'	3·87	7·74	11·62	15·49	19·36	23·23	27·10	30·98	34·85
20'	3·91	7·81	11·72	15·62	19·53	23·43	27·34	31·24	35·15
30'	3·94	7·88	11·82	15·76	19·70	23·63	27·57	31·51	35·45
40'	3·97	7·95	11·92	15·89	19·86	23·84	27·81	31·78	35·75
50'	4·01	8·01	12·02	16·03	20·03	24·04	28·05	32·05	36·06
22° —	4·04	8·08	12·12	16·16	20·20	24·24	28·28	32·32	36·36
10'	4·07	8·15	12·22	16·30	20·37	24·44	28·52	32·59	36·67
20'	4·11	8·22	12·32	16·43	20·54	24·65	28·76	32·86	36·97
30'	4·14	8·28	12·43	16·57	20·71	24·85	28·99	33·14	37·28
40'	4·18	8·35	12·53	16·71	20·88	25·06	29·23	33·41	37·58
50'	4·21	8·42	12·53	16·84	21·05	25·26	29·47	33·68	37·89
23° —	4·24	8·49	12·73	16·98	21·22	25·47	29·71	33·96	38·20
10'	4·28	8·56	12·84	17·12	21·40	25·67	19·95	34·23	38·51
20'	4·31	8·63	12·94	17·25	21·57	25·88	30·20	34·51	38·82
30'	4·35	8·70	13·04	17·39	21·74	26·09	30·44	34·78	39·13
40'	4·38	8·77	13·15	17·53	21·91	26·30	30·98	35·06	39·45
50'	4·42	8·83	13·25	17·66	22·09	26·50	30·92	35·34	39·76
24° —	4·45	8·90	13·36	17·81	22·26	26·71	31·17	35·62	40·07
10'	4·49	8·97	13·46	17·95	22·44	25·92	31·41	35·90	40·38
20'	4·52	9·04	13·57	18·09	22·61	27·13	31·66	36·18	40·70
30'	4·56	9·11	13·67	18·23	22·79	27·34	31·90	36·46	41·02
40'	4·59	9·18	13·78	18·37	22·96	27·55	32·15	36·74	41·33
50'	4·63	9·26	13·78	18·53	23·14	27·77	32·39	37·02	41·65
25° —	4·66	9·33	13·99	18·65	23·32	27·98	32·64	37·30	41·97
10'	4·70	9·40	14·10	18·79	23·49	28·19	32·89	37·59	42·29
20'	4·73	9·47	14·20	18·94	23·67	28·40	33·14	37·87	42·61
30'	4·77	9·54	14·31	19·08	23·85	28·62	33·39	38·16	42·93
40'	4·81	9·61	14·42	19·22	24·03	28·83	33·64	38·44	43·25
50'	4·84	9·68	14·52	19·37	24·21	29·05	33·89	38·73	43·57
26° —	4·88	9·75	14·63	19·51	24·39	29·26	34·14	39·02	43·90
10'	4·91	9·83	14·74	19·65	24·57	29·48	34·39	39·31	44·22
20'	4·95	9·90	14·85	19·80	24·75	29·70	34·65	39·60	44·55
30'	4·99	9·97	14·96	19·94	24·93	29·91	34·90	39·89	44·87
40'	5·02	10·04	15·07	20·09	25·11	30·13	35·16	40·18	45·20
50'	5·06	10·12	15·18	20·23	25·29	30·35	35·41	40·47	45·53
27° —	5·10	10·19	15·29	20·38	25·48	30·57	35·67	40·76	45·86
10'	5·13	10·26	15·40	20·53	25·66	30·79	35·62	41·06	46·19
20'	5·17	10·34	15·51	20·63	25·84	31·01	36·18	41·35	46·52
30'	5·21	10·41	15·62	20·82	26·03	31·23	36·44	41·65	46·85
40'	5·24	10·49	15·73	20·97	26·21	31·46	36·70	41·94	47·18
50'	5·28	10·56	15·84	21·12	26·40	31·98	26·96	42·24	47·52

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
28° —	5·32	10·63	15·95	21·27	26·59	31·90	37·22	42·54	47·85
10'	5·35	10·71	16·06	21·42	26·77	32·13	37·48	42·84	48·19
20'	5·39	10·78	16·18	21·57	26·97	32·35	37·74	43·14	48·53
30'	5·43	10·86	16·29	21·72	27·15	32·58	38·01	43·44	48·87
40'	5·47	10·93	16·40	21·87	27·34	32·80	38·27	43·74	49·21
50'	5·51	11·01	16·52	22·02	27·53	33·03	38·54	44·04	49·55
29° —	5·54	11·09	16·63	22·17	27·72	33·26	38·80	44·34	49·89
10'	5·58	11·16	16·74	22·32	27·91	33·49	39·07	44·65	50·23
20'	5·62	11·24	16·86	22·48	28·10	33·72	39·34	44·96	50·57
30'	5·66	11·32	16·97	22·63	28·29	33·95	39·60	45·26	50·92
40'	5·70	11·39	17·09	22·78	28·48	34·18	39·87	45·57	51·27
50'	5·73	11·47	17·20	22·94	28·67	34·41	40·14	45·88	51·61
30° —	5·77	11·55	17·32	23·09	28·87	34·64	40·41	46·19	51·96
10'	5·81	11·62	17·44	23·25	29·06	34·87	40·69	46·50	52·31
20'	5·85	11·70	17·55	23·41	29·26	35·11	40·96	46·81	52·66
30'	5·89	11·78	17·67	23·56	29·45	35·34	41·23	47·12	53·01
40'	5·93	11·86	17·79	23·72	29·65	35·58	41·51	47·44	53·37
50'	5·97	11·94	17·91	23·88	29·85	35·81	41·78	47·75	53·72
31° —	6·01	12·02	18·03	24·03	30·04	36·05	42·06	48·07	54·08
10'	6·05	12·10	18·14	24·19	30·24	36·29	42·34	48·39	54·43
20'	6·09	12·18	18·26	24·35	30·44	36·53	42·62	48·70	54·79
30'	6·13	12·26	18·38	24·51	30·64	36·77	42·90	49·02	55·15
40'	6·17	12·34	18·50	24·67	30·84	37·01	43·18	49·34	55·51
50'	6·21	12·42	18·62	24·83	31·04	37·25	43·46	49·67	55·87
32° —	6·25	12·50	18·75	25·00	31·24	37·49	43·74	49·99	56·24
10'	6·29	12·58	18·87	25·16	31·45	37·74	44·02	50·31	56·60
20'	6·33	12·66	18·99	25·32	31·65	37·98	44·31	50·64	56·97
30'	6·37	12·74	19·11	25·48	31·85	38·22	44·59	50·97	57·34
40'	6·41	12·82	19·24	25·65	32·06	38·47	44·88	51·29	57·71
50'	6·45	12·91	19·36	25·81	32·26	38·72	45·17	51·62	58·08
33° —	6·49	12·99	19·48	25·98	32·47	38·96	45·46	51·95	58·45
10'	6·54	13·07	19·61	26·14	32·68	39·21	45·75	52·28	58·82
20'	6·58	13·15	19·73	26·31	32·89	39·46	46·04	52·62	59·19
30'	6·62	13·24	19·86	26·48	33·09	39·71	46·33	52·95	59·57
40'	6·66	13·32	19·98	26·64	33·30	39·96	46·63	53·29	59·95
50'	6·70	13·41	20·11	26·81	33·51	40·22	46·92	53·62	60·33
34° —	6·75	13·49	20·24	26·98	33·73	40·47	47·22	53·96	60·71
10'	6·79	13·58	20·36	27·15	33·94	40·72	47·51	54·30	61·09
20'	6·83	13·67	20·49	27·32	34·15	40·98	47·81	54·64	61·47
30'	6·87	13·75	20·62	27·49	34·36	41·24	48·11	54·98	61·86
40'	6·92	13·83	20·75	27·66	34·58	41·49	48·41	55·33	62·24
50'	6·96	13·92	20·88	27·84	34·79	41·75	48·71	55·67	62·63

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
35° —	7·00	14·00	21·01	28·01	35·01	42·01	49·01	56·02	63·02
10'	7·05	14·09	21·14	28·18	35·23	42·27	49·32	56·36	63·41
20'	7·09	14·18	21·27	28·36	35·45	42·53	49·62	56·71	63·80
30'	7·13	14·27	21·40	28·53	35·66	42·80	49·93	57·06	64·20
40'	7·18	14·35	21·53	28·71	35·88	43·06	50·24	57·42	64·59
50'	7·22	14·44	21·66	28·88	36·11	43·33	50·55	57·77	64·99
36° —	7·27	14·53	21·80	29·06	36·33	43·59	50·86	58·12	65·39
10'	7·31	14·62	21·93	29·24	36·55	43·86	51·17	58·48	65·79
20'	7·35	14·71	22·06	29·42	36·77	44·13	51·48	58·84	66·19
30'	7·40	14·80	22·20	29·60	37·00	44·40	51·80	59·20	66·60
40'	7·44	14·89	22·33	29·78	37·22	44·67	52·11	59·56	67·00
50'	7·49	14·98	22·47	29·96	37·45	44·94	52·43	59·92	67·41
37° —	7·54	15·07	22·61	30·14	37·68	45·21	52·75	60·28	67·82
10'	7·58	15·16	22·74	30·32	37·91	45·49	53·07	60·65	68·23
20'	7·63	15·25	22·88	30·51	38·14	45·76	53·39	61·02	68·64
30'	7·67	15·35	23·02	30·69	38·37	46·04	53·71	61·39	69·06
40'	7·72	15·44	23·16	30·88	38·60	46·32	54·04	61·76	69·48
50'	7·77	15·53	23·30	31·06	38·83	46·60	54·36	62·13	69·89
38° —	7·81	15·62	23·44	31·25	39·06	46·88	54·69	62·50	70·32
10'	7·86	15·72	23·58	31·44	39·30	47·16	55·02	62·88	70·74
20'	7·91	15·81	23·72	31·63	39·54	47·44	55·35	63·26	71·16
30'	7·95	15·91	23·86	31·82	39·77	47·73	55·68	63·64	71·59
40'	8·00	16·00	24·01	32·01	40·01	48·01	56·01	64·02	72·02
50'	8·05	16·10	24·15	32·20	40·24	48·30	56·35	64·40	72·45
39° —	8·10	16·20	24·29	32·39	40·50	48·59	56·68	64·78	72·88
10'	8·15	16·29	24·44	32·58	40·73	48·88	57·02	65·17	73·31
20'	8·19	16·39	24·58	32·78	40·97	49·17	57·36	65·56	73·75
30'	8·24	16·49	24·73	32·97	41·22	49·46	57·70	65·95	74·19
40'	8·29	16·58	24·88	33·17	41·46	49·75	58·05	66·34	74·63
50'	8·34	16·68	25·02	33·37	41·71	50·05	58·39	66·73	75·07
40° —	8·39	16·78	25·17	33·56	41·96	50·35	58·74	67·13	75·52
10'	8·44	16·88	25·32	33·76	42·20	50·64	59·08	67·53	75·97
20'	8·49	16·98	25·47	33·96	42·45	50·94	59·43	67·92	76·42
30'	8·54	17·08	25·62	34·16	42·70	51·24	59·79	68·33	76·87
40'	8·59	17·18	25·77	34·36	42·96	51·55	60·14	68·73	77·32
50'	8·64	17·28	25·93	34·57	43·21	51·85	60·49	69·14	77·78
41° —	8·69	17·39	26·08	34·77	43·46	52·16	60·85	69·54	78·24
10'	8·74	17·49	26·23	34·98	43·72	52·46	61·21	69·95	78·70
20'	8·80	17·59	26·39	35·18	43·98	52·77	61·57	70·36	79·16
30'	8·85	17·69	26·54	35·39	44·24	53·08	61·93	70·78	79·62
40'	8·90	17·80	26·70	35·60	44·50	53·40	62·29	71·19	80·09
50'	8·95	17·90	26·85	35·81	44·76	53·71	62·66	71·61	80·56

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
42° —	9·00	18·01	27·01	36·02	45·02	54·02	63·03	72·03	81·04
10'	9·06	18·11	27·17	36·23	45·28	54·34	63·40	72·46	81·51
20'	9·11	18·22	27·33	36·44	45·55	54·66	63·77	72·88	81·99
30'	9·16	18·33	27·49	36·65	45·82	54·98	64·14	73·31	82·47
40'	9·22	18·43	27·65	36·87	46·09	55·30	64·52	73·74	82·95
50'	9·27	18·54	27·81	37·08	46·35	55·63	64·90	74·17	83·44
43° —	9·33	18·65	27·98	37·30	46·63	55·95	65·28	74·60	83·93
10'	9·38	18·76	28·14	37·52	46·90	56·28	65·66	75·04	84·42
20'	9·43	18·87	28·30	37·74	47·17	56·61	66·04	75·48	84·91
30'	9·49	18·98	28·47	37·96	47·45	56·94	66·43	75·92	85·41
40'	9·55	19·09	28·64	38·18	47·73	57·27	66·82	76·36	85·91
50'	9·60	19·20	28·80	38·40	48·00	57·60	67·21	76·81	86·41
44° —	9·66	19·31	28·97	38·63	48·28	57·94	67·60	77·26	86·91
10'	9·71	19·43	29·14	38·85	48·57	58·28	67·99	77·71	87·42
20'	9·77	19·54	29·31	39·08	48·85	58·62	68·39	78·16	87·93
30'	9·83	19·65	29·48	39·31	49·14	58·96	68·79	78·62	88·44
40'	9·88	19·77	29·65	39·54	49·42	59·31	69·19	79·07	88·96
50'	9·94	19·88	29·83	39·77	49·71	59·65	69·59	79·54	89·48
45° —	10·00	20·00	30·00	40·00	50·00	60·09	70·00	80·00	90·00
10'	10·06	20·12	30·17	40·23	50·29	60·35	70·41	80·46	90·52
20'	10·12	20·23	30·35	40·47	50·59	60·70	70·82	80·94	91·05
30'	10·18	20·35	30·53	40·70	50·88	61·06	71·23	81·41	91·58
40'	10·24	20·47	30·71	40·94	51·12	61·41	71·65	81·88	92·12
50'	10·30	20·59	30·89	41·18	51·48	61·77	72·07	82·36	92·66

Erdészeti statisztika

I. Az erdőállomány kiterjedése

(A földművelésügyi ministerium által)

Az erdő által elfoglalt terület Magyarországon a legújabb hivatalos országban 2,659.326 kat. holdat, összesen tehát 15,767.368 kat. az egyes törvényhatóságokra s az talajminőség, faem és birtok van kitűn-

Törvényhatóság	A z e r d ő .			
	véd- erdő	futó homokon álló erdő	feltétlen erdő tala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
k a t a s z t e r i				
I. Magyarország.				
I. Budapesti kir. erdőfelügyelőség.				
1. Budapest fő- és székv.	625	337	1.992	.
2. Kecskemét thj. város .	.	8.607	7.395	867
3. Székesfejérvár sz. k. v.
5. Esztergom vármegye .	230	477	32.178	661
6. Fejér vármegye . . .	730	2.508	37.778	19.889
7. Jász-N.-K.-Szoln. vm.	.	1.648	2.405	737
4. Pest stb. vármegye . .	3.569	119.808	78.064	26.675
II. Nyitrai kir. erdőfelügyelőség.				
1. Pozsony sz. k. v.	3.846	191
2. Bars vármegye . . .	4.971	.	157.946	4.944
3. Nyitra vármegye . . .	3.746	.	199.706	15.110
4. Pozsony vármegye . .	1.969	10.430	116.537	22.193
III. Turóczt.-mártoni kir. erdőfelügyelőség.				
1. Árva vármegye . . .	9.335	.	97.966	7.286
2. Liptó vármegye . . .	26.971	.	161.641	7.609
3. Trencsén vármegye .	12.378	.	236.792	12.300
4. Turóc vármegye . .	5.468	.	84.792	3.643

tikai adatok.

és eloszlása a magyar államban.

közölt hivatalos adatok szerint.)

talos adatok szerint 13,108.042 kat. holdat, Horvát - Szlavonholdat tesz ki. — Hogy ezen összes erdőterületből mennyi esik czim szerint miként oszlik meg, az itt következő táblázatban tetve.

t e r ü l e t b ől

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	az 1879. évi XXXI. t.-cs. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő
----------	------------	------------------------------	------------	--	---------------------------------------

h o l d t e r ü l e t t e l

2.956	2.089	573	293	2.217	738
16.870	959	15.911	.	10.194	6.676
.
33.548	27.866	5.627	54	28.772	4.775
60.907	42.511	180.080	315	21.896	39.010
4.792	316	4.476	.	570	4.221
228.117	43.914	183.801	401	103.664	124.453
4.037	720	3.206	110	3.663	373
167.862	68.121	75.332	24.409	112.988	54.874
218.563	79.139	110.246	29.177	94.006	124.556
151.131	22.221	77.742	51.167	81.160	69.970
114.588	.	7.555	107.032	97.242	17.346
196.221	.	11.547	184.673	152.196	44.025
261.472	23.102	144.470	93.899	76.897	184.574
93.904	97	31.905	61.901	48.002	45.902

Törvényhatóság	A z e r d ő-			
	véd- erdő	futó homokon álló erdő	feltétlen erdő tala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
	k a t a s z t e r i			
IV. Besztercebányai kir. erdőfelügyelőség.				
1. Selmecz- és Bélabánya sz. k. v.	89	.	7.665	.
2. Hont vármegye . . .	1.913	.	135.928	316
3. Nógrád vármegye . .	17.542	.	183.931	494
4. Zólyom vármegye . .	7.079	.	249.816	127
V. Miskolczi kir. erdőfelügyelőség.				
1. Borsod vármegye . .	796	.	169.014	27
2. Gömör vármegye . . .	4.273	.	363.208	901
3. Heves vármegye . . .	600	.	114.839	.
VI. Kassai kir. erdőfelügyelőség.				
1. Kassa sz. kir. város .	.	.	7.657	55
2. Abauj-Torna vármegye	2.458	.	144.287	48.367
3. Sáros vármegye . . .	2.970	.	214.421	3.357
4. Szepes vármegye . . .	7.376	.	248.742	1.811
VII. Ungvári kir. erdőfelügyelőség.				
1. Bereg vármegye . . .	2.809	.	173.438	77.733
2. Ung vármegye	5.551	.	235.739	17.583
3. Zemplén vármegye . .	409	.	285.515	27.452
VIII. Máramaros-szigeti kir. erdőfelügyelőség.				
1. Máramaros vármegye .	90.017	.	809.223	27.009
2. Ugocsa vármegye . .	203	.	35.033	11.650
IX. Debreczeni kir. erdőfelügyelőség.				
1. Debreczen sz. k. v. . .	.	5.999	3.941	6.795
2. Szatmár-Németi sz. k. v.	.	.	.	7.837
3. Hajdu vármegye . . .	578	1.102	6.443	4.030
4. Szabolcs vármegye . .	313	171	14.623	24.543
5. Szatmár vármegye . .	2.764	.	155.705	88.139

t e r ü l e t b ől

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	az 1879. évi XXXI. t.-cs. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő
----------	------------	------------------------------	------------	--	---------------------------------------

h o l d t e r ü l e t t e l

7.754	1.247	1.850	4.656	7.751	3
138.157	03.915	31.797	2.444	97.532	40.025
201.967	145.937	52.364	3.665	55.621	146.346
257.022	133.608	89.577	133.836	204.706	52.315
169.837	116.770	52.885	180	93.035	76.802
368.383	128.812	144.945	94.625	234.892	133.491
115.440	82.664	32.776	.	62.177	53.262
7.712	2.710	2.214	2.787	7.659	53
195.112	105.157	81.855	8.100	77.746	117.367
220.748	23.844	163.685	33.219	71.206	149.542
257.929	3.272	29.202	225.455	178.821	79.108
253.980	68.091	172.068	13.820	227.585	26.395
258.874	37.426	197.325	24.123	209.215	49.658
313.377	77.357	233.004	3.015	99.210	214.167
926.250	42.974	545.170	338.104	718.710	207.539
46.888	20.043	26.844	.	20.602	26.285
16.736	15.785	951	.	16.555	180
7.837	7.831	5	.	7.822	15
12.155	10.214	1.941	.	9.476	2.678
39.652	32.348	7.284	18	8.273	31.378
246.608	144.843	101.765	.	89.889	156.718

Törvényhatóság	A z e r d ő -			
	véd- erdő	futó homokon álló erdő	feltétlen erdő tala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
	k a t a s z t e r i			
X. Nagyváradi kir. erdőfelügyelőség.				
1. Nagyváradi thj. frh. v.	279
2. Békés vármegye	9.449
3. Bihar vármegye . . .	21.521	.	447.170	41.223
4. Szilágy vármegye . . .	530	.	109.535	74.923
XI. Kolozsvári kir. erdőfelügyelőség.				
1. Kolozsvár sz. k. v.	2.864	27
2. B.-Naszód vármegye . . .	5.458	.	318.244	.
3. Kolozs vármegye . . .	7.662	.	255.974	.
4. Szolnok-Doboka vm. . .	4.852	.	246.412	.
XII. Marosvásárhelyi kir. erdőfelügyelőség.				
1. Marosvásárhely sz. k. v.	1.303	127
2. Csik vármegye	40.823	.	358.841	.
3. Maros-Torda vármegye . . .	12.988	.	325.392	3.373
4. Udvarhely vármegye . . .	33.685	.	174.753	23
XIII. Brassói kir. erdőfelügyelőség.				
1. Brassó vármegye . . .	18.523	.	87.515	2.766
2. Fogaras vármegye . . .	42.664	.	123.384	4.231
3. Háromszék vármegye . . .	53.238	1.180	355.635	4.932
4. N.-Küküllő vármegye . . .	8.951	.	170.487	379
XIV. Nagyszebeni kir. erdőfelügyelőség.				
1. Alsó-Fehér vármegye . . .	7.360	.	117.525	35.220
2. K.-Küküllő vármegye . . .	44	.	25.573	24.805
3. Szeben vármegye . . .	35.274	.	209.742	37.819
4. Torda-Aranyos vm. . .	10.924	.	132.510	26.144

t e r ü l e t b ől

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő
----------	------------	------------------------------	------------	--	---------------------------------------

h o l d t e r ü l e t t e l

279	279	.	.	279	.
9.449	6.066	3.382	.	4.011	5.437
509.914	221.496	262.480	25.938	337.938	171.975
184.988	122.132	62.856	.	57.167	127.821
2.891	1.785	1.106	.	2.886	5
323.702	19.865	117.633	186.203	309.231	14.471
263.636	91.095	71.737	100.802	181.094	82.542
251.265	81.535	166.906	2.823	118.811	132.453
1.431	1.241	190	.	1.398	33
399.664	1.728	42.215	355.720	376.710	22.954
341.754	27.924	134.114	179.715	182.638	159.116
208.461	26.402	148.873	33.185	165.536	42.925
108.804	14.607	64.661	29.534	108.783	21
170.279	9.690	116.911	43.677	157.353	12.926
414.986	51.946	288.214	74.824	287.981	127.004
179.818	72.591	107.227	.	148.500	31.318
160.107	70.275	85.637	4.194	114.589	45.517
50.422	29.061	21.360	.	21.837	28.585
282.836	57.826	128.442	96.566	278.969	3.866
169.578	29.849	81.345	58.383	128.959	40.619

Törvényhatóság	A z e r d ő -			
	véd- erdő	futó homokon álló erdő	feltétlen erdő tala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
XV. Dévai kir. erdőfelügyelőség.				
1. Arad sz. kir. város	41
2. Arad vármegye . . .	37.906	.	231.087	63.008
3. Hunyad vármegye . . .	135 602	.	474.515	15.414
XVI. Temesvári kir. erdőfelügyelőség.				
1. Temesvár sz. k. város (nincsen erdeje)
2. Versecz thj. frh. város . . .	37	.	1.069	.
3. Krassó-Szörény vm. . .	44.300	.	781.936	99.334
4. Temes vármegye . . .	13.051	8	58.639	60.189
XVII. Szegedi kir. erdőfelügyelőség.				
1. Baja thj. frh. város	268	.	.
2. Hód-Mező -Vásárhely thj. frh. város
3. Pancsova thj. frh. v.	57	17
4. Szabadka sz. k. v. . .	.	9.363	.	145
5. Szeged sz. k. v. . .	545	7.020	.	2
6. Ujvidék sz. k. v.	255	894
7. Zombor sz. k. v.
8. Bács-Bodrog várm. . .	3.106	11.037	23.415	31.638
9. Csanád vármegye	444	2.924
10. Csongrád vármegye	2.167	1.497	1.766
11. Torontál vármegye	46	4.760	12.341
XVIII. Pécsi kir. erdőfelügyelőség.				
1. Pécs sz. k. v.	4.224	.
2. Baranya vármegye . . .	140	.	96.507	43.716
3. Somogy vármegye . . .	3.008	3.806	42.454	188.501
4. Tolna vármegye	200	36.166	15.625
XIX. Szombathelyi kir. erdőfelügyelőség.				
1. Sopron sz. k. v.	9.000	775
2. Sopron vármegye . . .	233	.	68.559	33.129
3. Vas vármegye	96.317	168.960
4. Zala vármegye	4.970	1.541	94.775	156.600

t e r ü l e t b ől

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő
----------	------------	------------------------------	------------	--	---------------------------------------

h o l d t e r ü l e t t e l

41	.	41	.	41	.
332.002	174.424	157.577	.	114.250	217.751
625.533	119.797	396.527	109.208	422.604	202.928
.
1.106	602	504	.	1.048	58
925.572	221.723	680.024	23.824	803.356	122.216
131.887	105.121	26.766	.	76.639	55.248
.
268	.	268	.	12	255
.
74	.	74	.	71	2
9.509	40	9.469	.	9.112	397
7.568	.	7.568	.	7.042	526
1.150	838	311	.	1.140	10
.
69.198	29.320	39.878	.	48.158	21.039
3.369	502	2.867	.	3.202	166
5.431	.	5.431	.	2.881	2.549
17.148	8.284	8.864	.	6.559	10.589
.
4.224	2.512	1.712	.	4.187	36
140.364	42.577	96.747	1.039	103.309	37.055
237.770	132.479	94.802	10.488	106.798	130.972
51.992	27.357	24.615	19	30.987	21.004
.
9.775	4.775	2.000	3.000	97.73	1
101.922	48.849	28.398	24.674	80.849	21.072
265.277	64.296	69.391	131.589	64.943	200.334
257.887	103.392	130.101	24.394	151.026	106.861

Törvényhatóság	A z e r d ő -			
	véd- erdő	futó homokon álló erdő	feltétlen erdő tala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
	k a t a s z t e r i			
XX. Győri kir. erdőfelügyelőség.				
1. Győr sz. k. v.	126	.
2. Komárom sz. k. v.	14
3. Győr vármegye	2.794	9.635	8.062
4. Komárom vármegye . .	866	2.304	45.673	10.830
5. Moson vármegye	7.688	10.823
6. Veszprém vármegye . .	1.946	2.750	117.655	34.935
XXI. Közv. a földm. min. alá rendelve.				
1. Fiume város és kerülete	.	.	1.185	.
Magyarország összesen	767.962	195.582	10,448.734	1,695.673
2. Horvát-Szlavon- ország.				
1. Belovár-Kőrös megye .	.	.	42.900	278.434
2. Líka-Krbava vármegye	.	454	360.930	102.000
3. Modrus-Fiume " . . .	29.608	.	334.872	1.031
4. Pozsega "	32.516	.	221.775	91.487
5. Szerém "	35.678	195.240
6. Varasd "	20	.	128.500	30.032
7. Verőcze "	160	45	167.733	149.186
8. Zágráb "	150	.	103.910	352.665
összesen	62.454	499	1,396.298	1,200.075
A magyar állam erdőterülete összesen				
Magyarország	767.962	195.582	10,448.734	1,695.763
Horvát-Szlavonország . .	62.454	499	1,396.298	1,200.075
Főösszeg	830.416	196.081	11,845.032	2,895.838

t e r ü l e t b ől

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő
----------	------------	------------------------------	------------	--	---------------------------------------

h o l d t e r ü l e t t e l

126	.	126	.	126	1
14	.	14	.	14	.
20.492	8.401	11.708	382	9.701	10.790
59.675	44.362	14.622	689	37.168	22.506
18.510	4.775	18.663	70	9.922	8.581
157.287	57.114	96.826	3.346	92.239	65.048
1.185	114	1.071	.	1.076	109
13,108.042	3,654.987	6,487.267	2,965.788	8,514.892	4,593.150
321.334	71.198	249.701	435	295.985	25.349
463.384	14.440	362.735	86.209	463.384	.
365.511	1.273	159.184	205.054	287.426	78.085
345.778	99.107	243.831	2.840	218.022	127.756
230.918	185.378	455	.	208.526	22.392
158.552	26.506	127.599	4.447	38.950	119.602
317.124	104.679	212.445	.	72.393	244.731
456.725	82.014	371.062	3.649	399.860	56.865
2,659.326	584.595	1,772.097	302.634	1,984.546	674.780
13,108.042	3,654.987	6,487.267	2,965.788	8,514.892	4,593.150
2,659.326	584.595	1,772.097	302.634	1,984.546	674.780
15,767.368	4,239.582	8,259.364	3,268.422	10,499.438	5,267.930

II. A magyar állam területén

(A magyar állam összes erdősegeinek gazdasági

Állapot alkotó főfajnevek	Szálerdő			Középerdő		
	terület k. hold	évi fatermés m^3		terület k. hold	évi faterm. m^3	
		összesen	holdan- ként		össze- sen	holdan- ként
Magyarország.						
Tölgy	1951473	3407494	1·75	13877	23834	1·65
Egyéb lombfa . . .	4612491	7384670	1·60	35745	63234	1·77
Fenyőfélék	2965788	7074191	2·40	.	.	.
Összesen	9529752	17866355	1·87	49622	87068	1·73
Horvát-Szlav. orsz.						
Tölgy	515128	1095560	2·12	20034	30251	1·51
Egyéb lombfa . . .	1270453	2060724	1·62	150723	260082	1·72
Fenyőfélék	302634	590534	1·95	.	.	.
Összesen	2088215	3746818	1·79	170757	290333	1·70
A magyar államban összesen	11617967	21613173	1·86	220379	377401	1·71

A magyar állam évi fatermése a kincstári erdők 1885—94. évi tényleges terdatartamok alapján kiszámítva: holdanként 2·07 m^3 , összesen
gos termése szerint számítva pedig: holdan-

levő erdők átlagos évi fatermése.

és keresk. leírása“ című munka szerint.)

S a r j e r d ő			Ö s s z e s e n		
terület k. hold	évi fatermés, m^3		terület k. hold	évi fatermés, m^3	
	összesen	holdanként		összesen	holdanként
1689636	2477648	1.46	3654987	5908976	1.61
1839030	2924733	1.59	6487267	10372637	1.60
.	.	.	2965788	7074191	2.40
3528667	5402381	1.53	13108042	23355804	1.78
49433	82279	1.66	584595	1208090	2.06
350921	593814	1.69	1772097	2914620	1.64
.	.	.	302634	590534	1.95
400354	676093	1.69	2659326	4713244	1.77
3929021	6078474	1.52	15767368	28069048	1.78

évi vágásaiból kiszállított és értékesített fahozamok s az átlagos $32,612,351 m^3$; az 1895. év végeig jóváhagyott füzemtervek évi átlakint $1-80 m^3$, összesen $28,475,058 m^3$.

Erdőügyi administratio.

M. kir. földmivelési miniszterium.

Az erdészeti ügyeket a földmivelésügyi miniszteriumban két főosztály (az I/A. és I/B. főosztály) és hét alosztály (az I/A. 1., I/A. 2., I/A. 3., I/A. 4., I/B. 1., I/B. 2. és I/B. 3. ügyosztály) végzi.

I/A. főosztály. Főnökök: Horváth Sándor, ministeri tanácsos. a III. o. vask. r. és a F. J. r. l. Helyettese: az 1. és 3. ügyosztályra nézve Lászlóffy Gábor, főerdőtanácsos, a F. J. r. l., a 2. és 4. ügyosztályra nézve Nagy Károly főerdőtanácsos.

1. ügyosztály: Erdőfelügyelet. Az 1879. évi XXXI. törvényczikk végrehajtásával kapcsolatos ügyek közül: az erdők fenntartásáról való gondoskodás; az erdőrendészeti ügyek, erdei érték és árszabályok jóváhagyása; a törvény 165. §-ban említett kopár területek kijelölése és beerdősítésének elrendelése; a kopár területek beerdősítésére alakult társulatok ügyei; az állami erdőhivatalok, a selmeczbányai erdészeti főiskola és az erdőőri szakiskolák által kezelt állami erdei facsemetekertek ügyei az ezekben termelt csemeték, valamint a kincstári erdős csemetekertjeiből kopár területek beerdősítésére áttengedett csemeték kiosztása; a kopár területek beerdősítésének segélyezése, az erdei termékek szállítása szárazon és vizen; az országos erdei alap ügyei; az erdőfelügyelőségek administratív és dologi ügyei, a személyi ügyek kivételével. A Magyar Ornithologiai Központ ügyei. Hasznos madarak nemzetközi és hazai védelme. Szakegyletek és társulatok ügyei. Szakirodalom. Osztályvezető: Lászlóffy Gábor, főerdőtanácsos, a F. J. r. l. Személyzet: Rochlitz Dezső, erdőfelügyelő, Cserny Győző Doroszlay Gábor, dr. Hammersberg Géza, Tichy Kálmán alerdőfelügyelő.

2. ügyosztály: Erdőgazdasági üzemtervek, kísérletügy és erdőstatisztika. Az 1879. évi XXXI. t.-czikk végrehajtásával kapcsolatos ügyek közül a törvény 2. §-ában említett véderdők kijelölése, a véderdők használati terveinek jóváhagyása, a törvény 17. §-ának hatálya alá tartozó erdők ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemtervének jóváhagyása, a jóváhagyott használati tervektől, ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemtervektől eltérő használatok és intézkedések engedélyezése, illetőleg hivatalból való elrendelése, az üzemtervtől eltérő használatok nyilvántartása. Az erdészeti kísérleti ügy és az erdészeti kísérleti állomások dologi ügyei. Az erdők törzskönyvének vezetése. Erdőstatisztika. Az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap ügyei. Osztályvezető: Nagy Károly, főerdőtanácsos, Személyzet: Jausz Sándor alerdőfelügyelő, Térfi Béla és Spettman János főerdész, Kostialik János, Intzédi Géza, Irinyi Aurel erdészek.

3. ügyosztály: Állami erdőtisztek, altisztek és szolgák személyi ügyei, erdészeti szakképzés. A magyar és horvát-szlavon kincstári erdőknél, állami kezelésbe vett erdőknél, erdőfelügyelőségeknél és erdőőri szakiskoláknál alkalmazott erdőtisztek, altisztek és szolgák személyi ügyei (kinevezés, nyugdíjazás, fegyelmi eljárás, szolgálatból való elbocsátás, áthelyezés, személyi érdekeket érintő felfolyamodások). Az 1890: XIX. t.-czikk végrehajtásával kapcsolatos ügyek. A selmeczbányai erdészeti főiskola, és az erdőőri szakiskolák administratív és dologi ügyei. Az állami erdőhivatalok administratív ügyei. Az 1898: XIX. t.-cz. I. cím 2. és 3. fejezetének végrehajtásával kapcsolatos ügyek. Az erdészeti államvizsgák és erdőőri szakvizsgák. Osztályvezető: Arató Gyula erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőmester. Személyzet: Bodor Gyula erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőmester, Ratkovszky Károly erdőmester, Tóth Miklós, Balogh Ernő és Szécsi Imre főerdész.

4. ügyosztály: Állami kezelésbe vett erdők. Az 1898: XIX. t.-czikk I. czim 1. és 4. fejezetének, valamint a törvény II. czimének végrehajtásával kapcsolatos ügyek. Az állami erdőhivatalok, és az erdőőri szakiskolák által kezelt állami gyümölcsfa iskolák ügyei, az ezekben termelt csemeték és ojtványok kiosztása. Osztályvezető: Péch Kálmán főerdőtanácsos. Személyzet: Karvas Emil erdőmester, Gurányi István, Korzenszky Antal és Gruber Gyula főerdész.

I/B. főosztály. Főnökök: Tomesányi Gyula, ministeri tanácsosi czimmal és jelleggel felruházott erdőigazgató, a III. o. vaskr. 1. Helyettese: az 1. és 2. ügyosztályra nézve Szenes József, főerdőtanácsos, a 3. ügyosztályra nézve Földi János, főerdőtanácsos, a F. J. r., kor. ar. é. k., III. o. orosz Szt.-Anna és a IV. o. japáni felkelő nap r. l.

1. ügyosztály: Kincstári erdők. A kincstári erdők üzemének vezetése; fa-, szén-, fűrészárú és egyéb fatermékek előállítás, szállítása és a munkabérek megállapítása; ugyanezen termékek értékesítése, az erre vonatkozó árszabályok és adás-vételi szerződések jóváhagyása. A kincstári erdők pénz- és számviteli ügyei. A Horvát-Szlavon országokkal egyesített volt katonai határ-örvidék beruházási alapjához tartozó erdők kezelési és értékesítési ügyei. A kincstári erdők vadászati ügyei. A kincstári erdőigazgató-ságok, (főerdőhivatalok, erdőhivatalok), adminisztratív és dologi ügyei, a személyi ügyek kivételével. A kincstári erdőszet hozzájárulásával épített vasutak ügyei. Vízszabályozási és ármentesítési ügyek, melyeknél a kincstári erdőszet érdekelve van. A kincstári erdők vadászati és halászati ügyei. A bel- és külföldi fapiaczokat és fakeskedelmet illető tárgyalások. Osztályvezető: Nagy Vincze főerdőtanácsosi czimmal és jelleggel felruházott erdőtanácsos. Személyzet: Levitzky Albert és Schmidt Károly, erdőtanácsos, a III. o. orosz Szt.-Anna r. és a IV. o. japáni Szt.-Kincs r. l., Mariányi János erdőmester, Kovács Béla és Sugar Károly főerdész.

2. ügyosztály: Kincstári erdők. Az erdővédelem. Az erdei mellékhasználatok előállítása és értékesítése, bérleti szerződések. A kincstári erdőszetet illető kegyuri jogok és kötelezettségek. Urbéri, szolgálmi, birtokrendezési és censuális ügyek. Kedvezmények és kegyadományok. Az erdőmunkások és a munkás társ-ládák ügyei. Birtokvételi, eladási és csereügyek, az 1884. évi XXVI. t.-cz. alapján létesített erdővásárlási alap ügyei. A kincstári erdők-höz tartozó ingatlan vagyon törzskönyvezése. A kegyúri építkezések ügyei, a műszaki felülvizsgálat kivételével. Osztályvezető: Szenes József főerdőtanácsos. Személyzet: Kozma István és Szabó József erdőmester, Kovács Aladár és Tomassek Miklós főerdész.

3. ügyosztály: Kincstári erdőrendezés és építkezés. Erdőfelmérés, becslés és a kincstári erdők üzemterveinek elkészítésére vonatkozó ügyek. Kincstári erdőmivelés, erdőszítési tervek jóváhagyása, az erdőszítések végrehajtásának ellenőrzése. Kincstári csemetekertek ügyei. A kincstári erdők évi favágatási terveinek jóváhagyása. A kincstári erdőrendezőségek adminisztratív és dologi ügyei, a személyi ügyek kivételével. A kincstári építkezések összes ügyei. A kegyuri építkezések műszaki felülvizsgálása. Osz-tályvezető: Földi János főerdőtanácsos, a F. J. r., kor. ar. é. k., III. o. orosz Szt.-Anna r. és a IV. o. japáni felkelő nap r. l. Személyzet: Muzsnay Géza erdőmester, Martián Livius főerdész, Clement Károly erdőszet, Simonffy Gyula erdőszetjelölt.

Földmivelésügyi ministeri számvevőség erdőszeti csoportja. Főnökök: Nagy Elek, erdőszámtanácsos.

I. Közigazgatási osztály. Osztályvezető: Gergő Károly erdőszámtanácsos. Személyzet: Demeczky Jenő, Florek János, Wenk Gyula, Tergovics Artur, és Vallent Emil erdőszámellenőrök; Kovács András erdőszámíztst.

II. Könyvelési osztály. Osztályvezető: Lukács József erdőszámvizsgáló. Személyzet: Brannich Gyula és Huttya Pál erdőszámellenőrök; Kovács Ferencz, Vozarik Ferencz, Geyer H. Viktor és Nádaskay Richárd erdőszámíztst; Vicenik Nándor erdőszámgyakornok.

Erdészeti segédhivatal. Vezető: Vicenik Ferencz segédhivatali igazgató; beosztva: Stégmeier Ödön, Balogh Ádám és Érsek Gusztáv irodasegédíztst.

Kincstári erdőhatóságok.

M. kir. erdőigazgatóság Besztercebányán.

Hivatalfőnök: Kócsy János, főerdőtanácsosi czimmal és jelleggel felruházott erdőtanácsos. Személyzet: Chrenóczy Nagy Antal, Rejtő Adolf, Piso Cornél erdőszmesterek; Kaán Károly erdőmesteri czimmal és jelleggel felruházott főerdész, Hubert Aladár és Vaitzik Emil főerdészek; Kolossy Imre, Kossányi Béla, Lengyel Viktor erdészek; Pauer Jenő, Illés László, Blattny Tibor erdészjelöltek; Frommer János és Pilz Alfréd erdőgyakornokok. Orvosok: Breznóbányán: dr. Terray Lajos; Fekete-Balagon: dr. Tartoll János.

Erdőszámvevőség. Főnök: Wilhelmb Gyula erdőszámvizsgáló. Személyzet: Szöllösi Rezső és Kralovánszky János erdőszámellenőrök; Winkler Guidó és Nagy György erdőszámíztst.

Alárendelt erdőgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Breznóbányán: főerdész: Pájer István; m. kir. erdőgondn. Óhegyen: főerdész: Ráner Sándor; m. kir. erdőgondnokság Rezsőparton: főerdész: Draskovich József; m. kir. erdőgondnokság Garamszent-Andráson: erdész: Gombossy József; m. kir. erdőgondnokság Erdőbádonyban: főerdész: Korai Frigyes; m. kir. erdőgondnokság Zólyomban: erdész: Palkó Antal m. kir. erdőgondnokság Z.-Lipcsén: erdőmester: Trnovszky Márk; m. kir. erdőgondnokság Káramon: főerdész: Belházy Gyula; m. kir. erdőgondnokság Kis-Garamon: főerdész: Pataki József; m. kir. erdőgondnokság Dobrócsen: főerdész: Bedő Lajos; m. kir. erdőgondnokság Benesházán: erdész: Seenger Lajos; m. kir. erdőgondnokság Jeczenyén: erdész: Fischer Károly; m. kir. erdőgondnokság Garampéteriben: főerdész: Payer Sándor; vaczoki m. kir. erdőgondnokság Benesházán: erdész; Huszár Kornél; m. kir. erdőgondnokság Sziklán: erdész: Vaitzik Ede; m. kir. erdőgondnokság Mihálytolken: főerdész: de Pottere Gerard, a fr. „Mérite Agricole“ r. l.; m. kir. erdőgondnokság Luczátón: főerdész: Ambrus Lajos; m. kir. faraktárgondnokság Besztercebányán: erdőmester: Papp János.

M. kir. erdőigazgatóság Máramarosszigeten.

Hivatalfőnök: Tomcsányi Gusztáv erdőigazgató a III. oszt. vask. r. lovagja. Személyzet: Székely Mihály; főerdőmester: Miskolczy János a Fer. Józ. r. l., Czékus György, Emericz Gyöző, az V. bolg. polg. é. r. tul.; erdőmesterek: Jákó Jenő és Masztica Ádám főerdészek; főorvos: dr. Novák Károly; orvosok: dr. Mátrai Ignác, dr. Schmidt Imre és dr. Fülely László; erdészek: Kovásy Kálmán, Hollós Gyula, erdészjelöltek: Spengel Sándor, Röhrich Ernő; Figuli Lajos, Garlathy Oszkár, Letz Lajos, Barsi Árpád,

Mayer Aurél, Podraczky Béla Szepesi Arthur, Bránszki László; erdőgyakornokok: Schalát Béla, és Mózs Ferencz; irodatiszt: Boér József.

Erdőszámvevőség. Főnök: Szilágyi József erdőszámtanácsos. Személyzet: Jamnitzky Antal erdőszámvizsgáló; Koppányi Lajos, és Hidvéghy János erdőszámellenőrök; Báró Metzger Rezső és Szamolányi Gyula erdőszámintisztek.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Rahón: főerdész: Günther József; m. kir. erdőgondnokság F.-Vissón: főerdész: Spanyol Géza; magyar kir. erdőgondnokság M.-Szigeten: főerdész: Kincses József; magyar kir. erdőgondnokság Rónaszéken: erdőmester: Tavassy Gyula; fekete tiszai magyar kir. erdőgondnokság (székhely: Körösmező): főerdész: Urbanovszky Béla; magyar kir. erdőgondnokság Nagy-Bocskón: erdősz: Szabó Béla; mezőháti magyar kir. erdőgondnokság (székhely: Körösmező): erdőmester: Erdélyi Gyula; vaséri magyar kir. erdőgondnokság (székhely: F.-Vissó): erdősz: Kohlbenheyer József; terebesfehérpataki magyar kir. erdőgondnokság: erdősz: Biró Zoltán; tiszabogdányi m. kir. erdőgondnokság: erdősz: Weisz Ferencz; kevelei m. kir. erdőgondnokság (székhely: Körösmező): erdősz: Iszapi Gyula; fehértiszai m. kir. erdőgondnokság (székhely: Tiszabogdány): főerdész: Szeteliszky Géza; gyertyánligeti m. kir. erdőgondnokság: erdősz: Hoffmann Dezső; havasmezői m. kir. erdőgondnokság: erdősz: Nyitray József; tiszaközi m. kir. erdőgondnokság (székhely: Rahó): főerdész: Lonkay Antal; m. kir. faraktárgondnokság Nagy-Bocskón: főerdészek: Glós László és Bartha Gábor; faraktárgondnok: Kostenszky Béla főerdész, Faraktártiszt: Zachár Ádám erdősz.

M. kir. erdőigazgatóság Kolozsvárott.

Hivatalfőnök: Marosi Ferencz, főerdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott erdőtanácsos. Személyzet: Várnay Ödön, Szilágyi Bertalan és Somkerekli Gusztáv erdőmesterek; Orosz Antal erdőmesteri czimmel és jelleggel felruházott főerdész; Debreczy Ödön főerdész; Schlosser István, Katona László erdőszek; Vidos Miklós, Zachár Mihály, Györke István és Bedő Zoltán erdőszjelöltek; Leitner Andre erdőgyakornok; Debreczeni Ödön irodatiszt.

Erdőszámvevőség. Főnök: Budai Zsigmond erdőszámtanácsos. Személyzet: Wolf Attila és Boda Dénes erdőszámvizsgálók; Halmágyi Zoltán erdőszámellenőr; Rétfalvy Gyula erdőszámintiszt.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok: mocsári m. kir. erdőgondnokság (székhely: Görgény-Szt.-Imre): főerdész: Pausinger Károly; m. kir. erdőgondnokság Fogarason: erdőmester: Aladics Emil; m. k. erdőgondnokság Gyalu: főerdész: Ferencz Gyula; laposnyai m. kir. erdőgondnokság (székhely: Görgény-Szt.-Imre): erdősz: Szabó Ignác; m. kir. erdőgondnokság Sárkányban: erdősz: Erődy Bálint; m. kir. erdőgondnokság Abrudfalván: főerdész: Mike Imre; isztiesői magyar kir. erdőgondnokság (székhely: Görgény-Szt.-Imre): főerdész: Szadeczky Miklós; magyar kir. erdőgondnokság Deésen: erdőmester: Horvát Béla; albáki m. kir. erdőgondnokság (székhely: Topánfalva): erdősz: Sebők Ernő; m. kir. erdőgondnokság Dobresten: főerdész: Szentpály Kálmán; magyar kir. erdőgondnokság Topánfalván: erdősz: Jancsó Gyula; vidrai m. kir. erdőgondnokság (székhely: Topánfalva): főerdész: Nyúl Sándor; magyar kir. ellenőr-ködi erdőgondnokság Topánfalván: m. kir. erdőgondnokság Strézakerczisorán: főerdész: Bayer Ágoston; m. kir. erdőgondnokság Kovásznán: erdősz: Puskás István; m. kir. erdőgondnokság Bölesen: erdősz: Huszár Pál.

M. kir. erdőigazgatóság Lugoson.

Hivatalfőnök: Almásy Andor erdőigazgatói czimmal és jelleggel felruházott erdőtanácsos. Személyzet: Csipkay János főerdőmester; Bereczky Gyula, Nagy Károly és Tellyesnitzky Nándor erdőmesterek; Hoós Ernő, Ranka Miladin főerdészek; Ormós Zsigmond, Tölgyes József, erdészek; Füstös Zoltán, Hayden Gyula, Szabó Kálmán és Szecsődy József erdészjelöltek; ifj. Benkő Rezső erdőgyakornok; Gaál József irodatiszt.

Erdőszámvevőség. Főnök: Létay Gábor erdőszámvizsgáló. Személyzet: Szabó Kálmán és Brannich Kálmán, erdőszáminteztek.

Alárendelt erdőgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Kossován: erdész: Egyed Miklós; m. kir. erdőgondnokság N.-Facset: főerdész: Kaufmann Béla; padurányi magyar kir. erdőgondnokság (székhely: N.-Facset): erdész: Oszterlamm Ernő; m. kir. erdőgondnokság Bálineczon: főerdész: Murányi Károly; m. kir. erdőgondnokság Németgiadna: főerdész: Biró Lajos; m. kir. erdőgondnokság Temesváron: erdőmester: Dercsényi Kálmán; m. kir. erdőgondnokság Lugoson: főerdész: Székely István; m. kir. erdőgondnokság Pancsován: főerdész: Fekete János a kor. ar. é. k. t.; m. kir. erdőgondnokság Temes-Kubinban: főerdész: Fenyves Lajos; m. kir. erdőgondnokság Lunkányon: főerdész: Balaton Antal.

M. kir. főerdőhivatal Liptóújváron.

Hivatalfőnök: Csik Imre erdőtanácsos. Személyzet: Ertl Gusztáv erdőmester; Matavovszky Árpád, Pálka Gyula, Plech József, főerdészek; Szántó Zenó és Matusovits Péter erdészek; Toperczer Árpád, Schmuck Hugó erdészjelöltek; Glock Géza, Kelle Artur, Velics Rezső, Rusznyák Győző és Pirger Károly erdőgyakornok; dr. Saád Andor orvos.

Erdőszámvevőség. Főnök: Kullmann Gusztáv erdőszámintanácsos. Személyzet: Gözsy Gyula erdőszámellenőr; Huszt Aladár erdőszámgyakornok.

Alárendelt gondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Oszadán: m. kir. erdőgondnokság Feketevágon (u. p. Kir. Lehota): erdész: Szelezky János; magyar kir. erdőgondnokság Vichodnán: főerdész: Szepesi Gusztáv; m. kir. erdőgondnokság Fenyőházán: főerdész: Szabó Ferencz; m. kir. erdőgondnokság Maluzsinán: erdész: Soltész Gyula; magyar kir. erdőgondnokság Rózsahegyen: erdőmester: Bachó János; m. kir. erdőgondnokság Szvarinban (u. p. Kir. Lehota): erdész: Hajdu Dezső; magyar kir. erdőgondnokság Teplicskán: főerdész: Dohnányi Pál; magyar kir. erdőgondnokság Felkán: erdész: Heim János magyar kir. faraktárgondnokság Liptóújváron: erdész Lattyák Sándor.

M. kir. főerdőhivatal Ungváron.

Hivatalfőnök: ungvári Rónay Antal ministeri tanácsosi czimmal felruházott főerdőtanácsos, a III. o. vask. r. I. és a III. o. szerb Tak. r. tul. Személyzet: Rochlitz Nándor, Rózsay Rezső, Zachár Jakab és Sziklay Lajos erdőmesterek; Székely József, Burdats János, és Körös László főerdészek; Csabada Géza, Haderdány András, Bónis Kálmán, Kelen Gyula, erdészek; Gasparik Pál, Matusovits Károly, Mutnyanszky Jenő, Mocsáry Béla erdészjelöltek; Plotényi Jenő és Papp Gusztáv erdőgyakornokok; Antalóczy Péter irodatiszt.

Erdőszámvevőség. Főnök: Döry József erdőszámintanácsos. Személyzet: Rezy Vilmos erdőszámvizsgáló; Szeniczky Gyula erdőszámellenőr.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Fenyvesvölgyön: főerdész: Klaudinyi Kálmán; m. kir. erdőgondnokság Radvácson: főerdész: Seenger Nándor; m. kir. erdő-

gondnokság Ókemeneczen: főerdész: Ajtay János; m. kir. erdőgondnokság Turjaremetén: főerdész: Wittich Lajos; m. kir. erdőgondnokság Sóháton: erdész: Pásztor Sándor; m. kir. erdőgondnokság Bercsényifalván: főerdész: Ladányi Frigyes; m. kir. erdőgondnokság Nagybereznán: erdész: Jeszenszky Ferencz; poroskői m. kir. erdőgondnokság Turjaremetén: erdész: Huszár József; m. kir. faraktárgondnokság Ungváron: főerdész: Briestyanszky Endre.

M. kir. főerdőhivatal Nagybányán.

Hivatalfőnök: Molcsányi Gábor erdőtanácsos. Személyzet: Ocsárd Károly és Mikes János erdőmesterek; Radó Pál főerdész; Jeszenszky Kálmán erdészjelölt; Nagy László erdőgyakornok; Kaszanitzky Géza irodatiszt.

Erdőszámvevőség. Főnök: Szepesházi János erdőszámvizsgáló. Személyzet: Giller Ede erdőszámellenőr.

Alárendelt erdőgondnokságok: fernezelyi m. kir. erdőgondnokság (székhely: Nagybánya): főerdész: Schönherr Sándor; m. kir. erdőgondnokság Kapnikbányán: erdőmester: Baltai János; m. kir. erdőgondnokság Láposbányán: főerdész Kende Dániel; m. kir. erdőgondnokság Horgospatakon: főerdész: Gotthard József.

M. kir. főerdőhivatal Lippán.

Hivatalfőnök: Hammer Károly erdőtanácsos. Személyzet: Földes János, Fűredi Ede, Derecskei Károly erdőmesterek; Barsy Richárd főerdész; Vermes Győző erdész; Szepessy Elek, Szalóky Sándor, Szabó Kálmán, Jávorszky Zoltán és Linhart Ödön erdészjelöltek; Héjj János István erdőgyakornok; Thaly Lajos irodatiszt.

Erdőszámvevőség. Főnök: Bánovits Dezső erdőszámvizsgáló. Személyzet: Gyürky Elek és Donáth Károly erdőszámellenőrök.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Csálában (Arad mellett): erdőmester: Molcsányi Ernő; magyar kir. erdőgondnokság Máriaradnán: főerdész: Bécsy Dezső; m. kir. erdőgondnokság Paulison: erdész: Bögözy Antal; m. kir. erdőgondnokság Dorgoson: főerdész: Molnár Imre; m. kir. erdőgondnokság Tótváradon: főerdész: Tompa Ferencz; m. kir. erdőgondnokság Sistaroveczen: főerdész: Cseres Gyula; m. kir. erdőgondnokság Valemarén: főerdész: Balogh Dezső; m. kir. erdőgondnokság Pécskán: főerdész: Terényi Sándor; m. kir. erdőgondnokság Berzován: erdész: Rónay Imre; m. kir. erdőgondnokság Lippán: főerdész: Konok Tamás; m. kir. faraktárgondnokság Aradon: ellátja Molcsányi Ernő erdőmester.

M. kir. erdőhivatal Tótsóváron.

Hivatalfőnök: Kárász István erdőtanácsos. Személyzet: Merényi Gyula erdőmester; Ormay Gyula és Bohuniczky Endre főerdészek; Enyed János és Szecskay Dezső erdészek; Orosz Tamás, Terray Gyula erdészjelöltek; Törzs Artur, Komán Artur, Zimay János erdőgyakornokok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Mozolovszky Adolf erdőszámvizsgáló. Személyzet: Blattny Ernő erdőszámellenőr; Szilárd Iván erdőszámtiszt.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok: m. kir. ellenőrködő erdőgondnokság Diósgyőrön: erdőmester: Nemes Károly; m. kir. erdőgondnokság Diósgyőrön: főerdész: Fischl József; m. kir. erdőgondnokság Aranyidán: erdész: Nemes Béla; m. kir. erdőgondnokság Mocsolyáson: főerdész: Regenhart Pál; m. kir. erdőgondnokság Ujhután: erdész: Pachreiner Henrik; m. kir. erdőgondnokság Parasznyán: főerdész: Linszky Károly; m. kir. erdőgondnokság Óvizén: erdész: Tomasovszky Imre; m. kir. erdőgondnokság Delnekakasfalván: főerdész: Kriszta Gyula; m. kir. erdőgondnokság Szomolnokhután:

főerdész: Várjon Géza; m. kir. erdőgondnokság Kecserpeklélen: erdész: Hámon József; m. kir. faraktárgondnokság Miskolczon: faraktárgondnok: Galló József főerdész; m. kir. faraktárgondnokság Tótsóváron: főerdész: Zsuffa Antal.

M. kir. erdőhivatal Apatinban.

Hivatalfőnök: Párnai Attila erdőtanácsos. Személyzet: Bokor Róbert erdőmester; Iváncsó Bertalan főerdész; Remenyik Gusztáv és Dániel Géza erdészek; Hudák Aladár és Günther Frigyes erdészjelöltek.

Erdőszámvevőség. Főnök: Friebeisz Gyula erdőszámvizsgáló. Semélyzet: Rákóczi Károly erdőszámvizsgáló.

Alárendelt erdőgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Palánkán: főerdész: Trauer Gyula; m. kir. erdőgondnokság Apatinban: főerdész: Illés Vidor; magyar kir. erdőgondnokság Doroszlón: főerdész: Lánczy Antal; m. kir. erdőgondnokság Bezdánban: főerdész: Ondrus Gyula.

M. kir. erdőhivatal Gödöllőn.

Hivatalfőnök: Pirkner Ernő erdőtanácsos, a tosc. Lip. r. tisztt. ker. tulajd. Személyzet: Onódi Ferencz erdőmester; Winkler Miklós főerdész; Dietl Ágoston erdész; Krause Tivadar, Baumann Béla és Krause Dezső erdészjelöltek.

Erdőszámvevőség. Főnök: Balogh Miklós erdőszámvizsgáló. Személyzet: Fangh József erdőszám-tiszt.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Nagymaroson: erdész: Lovik Béla; m. kir. erdőgondnokság Isaszeghen: erdőmester: Krause Géza a tosc. Lip. r. l.; m. kir. erdőgondnokság Babathon: főerdész: Ivanich Ferencz; m. kir. erdőgondnokság Visegrádon: erdőmesteri címmel és jelleggel felruházott főerdész: Lágler Gyula; m. kir. erdőgondnokság Mácsán: főerdész: Fuherr János; m. kir. erdőgondnokság Budakeszin: főerdész: Mezey Rezső; m. kir. erdőgondnokság Valkón: főerdész: Rajtsán János a tosc. Lip. r. l.; m. kir. faraktárgondnokság Budapesten: faraktárgondnok: Gabnay Ferencz főerdész.

M. kir. erdőhivatal Zsarnóczán.

Hivatalfőnök: Ormai Kálmán erdőtanácsos. Személyzet: Mihályffy Mihály erdőmester; Szokolóczy József, Zachár Gyula főerdészek; Papp István, Egry Ferencz, Böhm Vilmos, erdészek; Sziprisky Ágost és Bózer Jenő erdészjelöltek; Kriska Sámuel Szerkovszky Libor és Toperczer Oszkár erdőgyakornokok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Eröss Gyula erdőszámvizsgáló. Személyzet: Mentler Sándor erdőszámellenőr.

Alárendelt erdőgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Jallnán: erdész: Tarnay Dezső; m. kir. erdőgondnokság Bródon: főerdész: Koller János; m. kir. erdőgondnokság Garaméven: erdőmester: Divald Béla; m. kir. erdőgondnokság Geletneken: erdész: Wollhofer Pál; m. kir. erdőgondnokság Kőrmöczbányán: főerdész: Preiszner Nándor; m. kir. erdőgondnokság Selmeczbányán: erdőmester: Kőrös László; m. kir. erdőgondnokság Szélaknán: főerdész: Gerő Gusztáv.

M. kir. erdőhivatal Bustyaházán.

Hivatalfőnök: Bekény Aladár erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőmester. Személyzet: Szepesi Tivadar erdőmester; Schlachta László, Greger Géza, Fűzy Zoltán és Zathureczky Vilmos főerdészek; orvosok: Dr. Katona Zoltán (Bustyaházán); dr. Várady László (Királymezőn); erdészjelöltek: Lux Árpád, Kovalitzky Vladimír, Szaltzer Lajos, Petricsek Adolf; erdőgyakornok: Rónai György, Bertram J. Albert és Pap Sándor.

Erdőszámvevőség. Főnök: Sailer György erdőszámvizsgáló. Személyzet: Butykay Elemér erdőszámmellenőr.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Huszton: főerdész: Ercsényi István; magyar kir. erdőgondnokság Bruszturán: főerdész: Bészler Kálmán; magyar kir. erdőgondnokság Királymezőn: főerdész: Szalagyi Emil; m. kir. erdőgondnokság Dombón: főerdész: Dragán Gyula; m. kir. erdőgondnokság Felsőszinevéren: erdész: Fekete Béla; magyar kir. erdőgondnokság Németmokrán: erdész: Ressel István; magyar kir. erdőgondnokság Bustyaházán: erdész: Ziegler Mihály; m. kir. erdőgondnokság Técsőn: főerdész: Hoffmann Brunó; m. kir. erdőgondnokság Alsókalocsán: erdész: Sikó Áron; m. kir. faraktárgondnokság Bustyaházán: faraktárgondnok: Guáry Kálmán erdész.

M. kir. erdőhivatal Szászsebesen.

Hivatalfőnök: Hubay Zsigmond erdőtanácsos. Személyzet: Bodor Jenő erdőtanácsos; Pischl Pál erdőmester; Földes Tamás főerdész; Hell Miklós erdész; Köfalusi Viktor, Becker Róbert, Kacsó András, Januskovecz Pál erdészjelöltek; Cseleji József erdőgyakornok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Uitz Mátyás erdőszámvizsgáló. Személyzet: Kuntz Gyula és Sükösd Ferencz erdőszámtisztek; Tessényi Károly erdőszámgakornok.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Szászvároson: főerdész: Krauze Károly; gotuli magyar kir. erdőgondnokság (székhely: Szászsebesen): erdész: Paul Péter; m. kir. erdőgondnokság Kudsiron: főerdész: Bihari Ödön; magyar kir. erdőgondnokság Déván: erdész: Vály Ferencz; m. kir. erdőgondnokság Vajdahunyadon: erdőmester: Vadas Gyula; sugági m. kir. erdőgondnokság (székhely: Szászsebes): erdész: Érsek Árpád; m. kir. erdőgondnokság Zalatnán: erdőmesteri címmel és jelleggel felruházott főerdész: Molnár Károly a kor. ar. é. ker. tul.; biztrai m. kir. erdőgondnokság (székhely: Szászsebes): erdész: Lányi Gyula; m. kir. faraktár gondnokság: Szászsebesen, főerdész: Keleti Lajos.

M. kir. erdőhivatal Orsován.

Hivatalfőnök: Ritter Károly erdőtanácsos. Személyzet: Würsching Frigyes erdőmester; Boksay Gusztáv, Rend Domokos és Aschner Vilmos főerdészek; Batta Ferencz, Kakas Ödön, Gasparez Lajos, Sréter Ágoston és Lahner István erdészek; Török Béla, Danielisz Elek erdészjelöltek; Lintia Valér erdőgyakornok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Ádám Sándor erdőszámvizsgáló. Személyzet: Orencsák Károly erdőszámtiszt.

Alárendelt erdőgondnokságok: m. kir. erdőgondnokság Berzaskán: erdész: Ludmann Miksa; m. kir. erdőgondnokság Ohababisztrán: erdész: Gura Károly m. kir. erdőgondnokság Temesszlatinán: erdész: Krajcsóvits Ferencz; m. kir. erdőgondnokság Dalboseczen:; m. kir. erdőgondnokság Ogradenán: főerdész: Hollós Ferencz; m. kir. erdőgondnokság Herkulesfürdőn: erdész: Lipcsey László.

Kir. erdőigazgatóság Zágrábban.

Hivatalfőnök: Havas József miniszeri tanácsosi címmel felruházott erdőigazgató, a III. oszt. vask. r. l. Személyzet: Kolár János erdőtanácsos; Ruzicska Ágoston, Rozmanith Albert, a koronás arany érdemkereszt és a II. o. ez. vit. ér. tul.; Dianovszky Pál, Tordony Emil és Krajnyák János erdőmesterek; Vasziljevics Vladimir, Zajc Carmeló, Márton György és Kmetőnyi Emil főerdészek; Braxator Hellmuth erdész; Skultéti Győző, Majerszky István, Masztics Gusztáv, Višnić Milán, Despot Dániel, erdészjelöltek; Sole Svetozár, Schaab Bálint és Fínke Mihály, erdőgyakornokok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Klokočevics Imre erdőszámtanácsos. Személyzet: Njegován Miklós, Sabljic Miklós és Thuránszky Béla erdőszámvizsgálók; Solé Henrik erdőszámellenőr.

Alárendelt erdőgondnokságok: kir. erdőgondnokság Pitomačán: főerdész: Brausil Miksa; kir. erdőgondnokság Ravnagorán: főerdész: Suszter Rezső; kir. erdőgondnokság Draganecon (székhely: Cazma): erdész: Hohoss János; kir. erdőgondnokság Ivanovoselon: erdész: Láhner Károly; kir. erdőgondnokság Rujevacon: főerdész: Kundrát Emil; kir. erdőgondnokság Vojničon: erdész Steller Ede; kir. erdőgondnokság Noviban: erdész: Zvickelsdorfer János; kir. erdőgondnokság Sokolovacon: főerdész: Hajdu Rezső; kir. erdőgondnokság Ogulinban: erdész: Janussek István; kir. erdőgondnokság Glinán: főerdész: Kayser Sándor; kir. erdőgondnokság Ivanskán: főerdész: Stromszky László; kir. erdőgondnokság Fužinén: erdész: Szilágyi László; kir. erdőgondnokság Mrkopáljon: erdész: Simonfy Ákos; kir. erdőgondnokság Kaljén: erdész Munteanu Amadeus; kir. erdőgondnokság Vranovinán: erdészjelölt: Ambrózy Román; kir. erdőgondnokság Jaszenakon: erdész: Mayer Béla; Karstfelerdősítési felügyelőség Zengben: főerdész: Nyitray Ottó. -

Kir. főerdőhivatal Vinkovczen.

Hivatalfőnök: Kuzma Gyula erdőtanácsos. Személyzet: Czeisberger Ernő erdőmester; Lehoczky György, Horváth Géza főerdészek; Zudor Béla és Urbanszky István erdészek; Frommeyer Antal és Korbély Samu erdészjelöltek; Matherny Róbert erdőgyakornok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Dióssy Dezső erdőszámvizsgáló. Személyzet: Jovits Lázár erdőszámírt.

Alárendelt erdőgondnokságok: kir. erdőgondnokság Nemečén: főerdész: Bogsch Árpád; kir. erdőgondnokság Vrbanjen: főerdész: Drenovác Mihály; kir. erdőgondnokság Uj-Gradiskán: erdész: Pfeiffer Gyula; kir. erdőgondnokság Morovičon: erdész: Hamar László; kir. erdőgondnokság Raičon: főerdész: Zzulka János; kir. erdőgondnokság Jasenovacon: főerdész: Perz Vilmos; kir. erdőgondnokság Zupanjen: erdész: Jakab István; kir. erdőgondnokság Lipovljanén: főerdész: Sóska Gyula; kir. erdőgondnokság Jaminán (székhely: Morovič): főerdész: Neviczky Miklós.

Kir. erdőhivatal Susákon.

Hivatalfőnök: Tölg Vilmos erdőtanácsos. Személyzet: Polacsek Károly erdőmester; Hantos Ernő, Jerbics János és Reschner Rezső főerdészek; Budisavljevic Tóder és Nagy Imre erdőgyakornokok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Bosnyák Mihály erdőszámvizsgáló. Személyzet: Krizsán Mihály és Méhes Péter Pál erdőszámellenőrök.

Alárendelt erdőgondnokságok: kir. erdőgondnokság Szt. Rokon: erdészjelölt: Horváth Sándor; kir. erdőgondnokság Krasnón: erdész: Melcsiczky Pál; kir. erdőgondnokság Gospičon: erdész: Boerin Virgil; kir. erdőgondnokság Brlogon: erdész: Vassányi Mihály; királyi erdőgondnokság Ljeskovácson: erdész: Vuković Péter és Ott Károly; kir. erdőgondnokság Kosinjon: főerdész: Barkóczay Ferencz; kir. erdőgondnokság Karlobagon: főerdész: Boór Károly; kir. erdőgondnokság Skaren: erdészjelölt: Bakkay József; kir. erdőgondnokság Udbinán: erdészjelölt: Stojanovics Illés.

M. kir. erdőrendezőiségek.

Magyar kir. erdőrendezőiség Besztercebányán. Erdőrendező: Temesváry Béla, erdőmester, a szükséges segédszeméllyel.

M. kir. erdőrendezőség Máramaros-Szigeten.
Erdőrendező: Gyarmathy Mózes főerdész, a sz. s. sz.

M. kir. erdőrendezőség Kolozsvártt. Erdőrendező: Röhrich Márton, erdőmester, a sz. s. sz.

M. kir. erdőrendezőség Lugoson. Erdőrendező: Meoveczky Ernő, főerdész, a sz. s. sz.

M. kir. erdőrendezőség Liptó-Ujvárott. Erdőrendező: Klimkó Gyula, erdőmester, a sz. s. sz.

M. kir. erdőrendezőség Ungváron. Erdőrendező: Takács Miklós, főerdész, a sz. s. sz.

M. kir. erdőrendezőség Lippán. Erdőrendező: Buhescu Terentius, főerdész, a sz. s. sz.

M. kir. erdőrendezőség Tótsóvárott. Erdőrendező: Gründl Gyula, főerdész, a sz. s. sz.

M. kir. erdőrendezőség Zsarnóczán. Erdőrendező: Kovács Gábor, erdőmester, a sz. s. sz.

M. kir. erdőrendezőség Szászsebesen. Erdőrendező: Béky Albert, főerdész, a sz. s. sz.

M. kir. erdőrendezőség Bustyaházán. Erdőrendező: Sándor Jenő erdőmester, a sz. s. sz.

M. kir. Erdőrendezőség Orsován. Erdőrendező: Lőfi Jenő, főerdész, a sz. s. sz.

Kir. erdőrendezőség Zágrábban. Erdőrendező: Ulreich Gyula, főerdész, a sz. s. sz.

Kir. erdőrendezőség Vinkovcén: Erdőrendező: Petermann Keresztély, erdőmester, a sz. s. sz.

Kir. erdőrendezőség Susákon: Erdőrendező: Kacsanovszky József erdőmester, a sz. s. sz.

M. kir. birtokkezelőség Délibláton. Erdészek: Ajtay Jenő és Sándor Elek.

Állami kezelésbe vett községi erdők ügyeit intéző m. kir. erdőhatóságok:

I. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Budapest.

Hivatalfőnök: Rappensberger Andor erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőmester.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Kecskeméten. Vezetője: Selymessy Ferencz főerdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Vácson. Vezetője: Sipos Mihály erdőmester.

II. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Nyitra.

Hivatalfőnök: Tóth Gyula erdőmester.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Nyitrán. Vezetője: Weszely Alajos főerdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Priežgyén. Vezetője: Vigh József erdőmesterjelölt.

3. M. kir. járási erdőgondnokság Szeniczen. Vezetője: Pfauter Lajos erdőmester.

4. M. kir. járási erdőgondnokság Pozsonyban. Vezetője: Bosányi István főerdész.

III. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Trencsén.

Hivatalfőnök: Környei Ferencz erdőmester. Beosztva: Ujházy Ágoston erdőgyakornok.

1. *Budatini m. kir. járási erdőgondnokság Zsolnán.* Vezetője: Székács Vincze erdőszjelölt.2. *M. kir. járási erdőgondnokság Illaván.* Vezetője: Köhler Béla főerdész.3. *M. kir. járási erdőgondnokság Nagybittsén.* Vezetője: Hyna Ottó erdősz.4. *Povinai m. kir. járási erdőgondnokság Budatinban.* Vezetője: Lange Pál főerdész.5. *M. kir. járási erdőgondnokság Trencsénben.* Vezetője: Hajdu József főerdész.

IV. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Alsókubin.

Hivatalfőnök: Förster Gyula erdőmesteri czimmal és jelleggel felruházott főerdész a kor. ar. é. k. tul.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Alsókubinban.* Vezetője: Nemetz János erdőszjelölt.2. *M. kir. járási erdőgondnokság Turdosinban.* Vezetője: Bárdos József főerdész.3. *M. kir. járási erdőgondnokság Turócszentmártonban.* Vezetője: Erdődi György főerdész.

V. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Liptószentmiklós.

Hivatalfőnök: Roszinszky János erdőmester.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Liptószentmiklóson.* Vezetője: Csemiczky Aladár erdősz.2. *M. kir. járási erdőgondnokság Liptóújváron.* Vezetője: Zuskin Ferencz főerdész.3. *M. kir. járási erdőgondnokság Rózsahegyen.* Vezetője: Schmidt Ferencz erdősz.4. *M. kir. járási erdőgondnokság Némethlipcsén.* Vezetője: Novák György erdőszjelölt.

VI. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Besztercebánya.

Hivatalfőnök: Kárpáti Lajos erdőmester.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Aranyosmaróton.* Vezetője: Hepke Arthur erdőszjelölt.2. *M. kir. járási erdőgondnokság Zsarnócakohón.* Vezetője: Payer Arthur erdőszjelölt.3. *M. kir. járási erdőgondnokság Besztercebányán.* Vezetője: Asbóth István erdőszjelölt.

4. *M. kir. járási erdőgondnokság Libetbányán.* Vezetője: Fritz Rezső erdész.

5. *M. kir. járási erdőgondnokság Zótyomban.* Vezetője: Deák Géza főerdész.

VII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Balassagyarmat.

Hivatalfőnök: Kondor Vilmos erdőtanácsos, az ar. é. k. és a kor. é. k. tulajdonosa.

Beosztva: Pálffy Mihály erdészjelölt és Fridrik Árpád erdőgyakornok.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Egerben.* Vezetője: Elek István főerdész.

2. *M. kir. járási erdőgondnokság Ipolyhágyon.* Vezetője: Botka György erdész.

3. *M. kir. járási erdőgondnokság Balassagyarmaton.* Vezetője: Zalay László erdész.

4. *M. kir. járási erdőgondnokság Losoncson.* Vezetője: Hajdu János főerdész.

5. *M. kir. járási erdőgondnokság Bakabányán.* Vezetője: Ursinyi György erdész.

VIII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Rimaszombat.

Hivatalfőnök: Pékh József erdőtanácsosi címmel felruházott erdőmester. Beosztva: Fröhlich Bruno erdészjelölt és Pascu Viktor erdőgyakornok.

2. *M. kir. járási erdőgondnokság Miskolcson.* Vezetője: Kovács Gusztáv főerdész.

2. *M. kir. járási erdőgondnokság Nyustyán.* Vezetője: Fábián Béla erdészjelölt.

3. *M. kir. járási erdőgondnokság Rimaszombaton.* Vezetője: Bánik György főerdész.

4. *M. kir. járási erdőgondnokság Rozsnyón.* Vezetője: Kotzmann Géza erdész.

IX. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Lőcse.

Hivatalfőnök: Nádas Béla erdőtanácsosi címmel felruházott erdőmester.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Gölniczbányán.* Vezetője: Lollok József erdész.

2. *M. kir. járási erdőgondnokság Lőcsén.* Vezetője: Eördögh Bertalan erdészjelölt.

3. *M. kir. járási erdőgondnokság Podolinban.* Vezetője: Riesz László főerdész.

4. *M. kir. járási erdőgondnokság Szepesőfalon.* Vezetője: Koschatzky Rezső erdészjelölt.

5. *M. kir. járási erdőgondnokság Szepesszombaton.* Vezetője: Zimann Éde erdészjelölt.

X. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Eperjes.

Hivatalfőnök: Szojka Gyula erdőtanácsos. Beosztva: Török János erdőgyakornok.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Kassán. Vezetője: Szmik Gábor főerdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Szepsin. Vezetője: Biloveszky Béla főerdész.

3. M. kir. járási erdőgondnokság Bártfán. Vezetője: Dávid János főerdész.

4. M. kir. járási erdőgondnokság Eperjesen. Vezetője: Hábel Lambert erdész.

XI. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Sátoraljaújhely.

Hivatalfőnök: Ujfalussy Mihály erdőmester.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Homonán. Vezetője: Szántó Mihály főerdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Sátoraljaújhelyen. Vezetője: Papp Béla erdész.

3. M. kir. járási erdőgondnokság Szinnán. Vezetője: Lakner Lajos erdészjelölt.

4. M. kir. járási erdőgondnokság Varannón. Vezetője: Bodor Gábor főerdész.

XII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Ungvár.

Hivatalfőnök: Cornides György erdőtanácsos.

1. Nagybereznai m. kir. járási erdőgondnokság Ungváron. Vezetője: Homicskó Aladár erdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Ungváron. Vezetője: Diószeghy Lajos erdész.

XIII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Beregszász.

Hivatalfőnök: Rónai Antal erdőmester.

Beosztva: Molnár Antal erdészjelölt.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Beregszászon. Vezetője: Ihrig Vilmos erdészjelölt.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Munkácson. Vezetője: Vaszi-lovits Miklós erdész.

3. M. kir. járási erdőgondnokság Nagyszőlősen. Vezetője: Csopely Kornél főerdész.

XIV. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Máramarossziget.

Hivatalfőnök: Karácsonyi Sándor erdőmester. Beosztva: Garcsár János főerdész, Pribnow Pál erdész, Pokorny István erdészjelölt és Pukács Endre erdőgyakornok.

1. *Dragomérfalvai m. kir. járási erdőgondnokság Rozátlan.* Vezetője: Ivaskó Sándor erdész.
2. *M. kir. járási erdőgondnokság Felsővíssón.* Vezetője: Köllő Pál erdész.
3. *M. kir. járási erdőgondnokság Huszton.* Vezetője: Dán Elek főerdész.
4. *M. kir. járási erdőgondnokság Máramarosszigeten.* Vezetője: Timók János főerdész.
5. *M. kir. járási erdőgondnokság Ökörmezőn.* Vezetője:
6. *Técsői m. kir. járási erdőgondnokság (ideiglenesen) Máramarosszigeten.* Vezetője: Gulyás Jenő erdész.
7. *M. kir. járási erdőgondnokság Rahón.* Vezetője: Gyenge István főerdész.

XV. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Nagykároly.

Hivatalfőnök: Márton Sándor erdőmester.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Nyíregyházán.* Ellátja a hajduböszörményi járási erdőgondnokság vezetője.
2. *M. kir. járási erdőgondnokság Nagybányán.* Vezetője: Gábor Sándor főerdész.
3. *M. kir. járási erdőgondnokság Szatmárnémetiben.* Vezetője: Pálos Konrád főerdész.
4. *M. kir. járási erdőgondnokság Hajduböszörményben.* Vezetője: Ásbóth Mihály erdész.

XVI. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Nagyvárád.

Hivatalfőnök: Porubszky Gyula erdőmester. Beosztva: Petricsek István és Buzás János erdőgyakornokok.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Belényesen.* Vezetője: Szučevich Sándor erdész.
 2. *M. kir. járási erdőgondnokság Nagyvárádon.* Vezetője:
-

XVII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Zilah.

Hivatalfőnök: Derzsi Gábor erdőmester.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Szilágysomlyón.* Vezetője: Simonék Gotthárd erdészjelölt.
2. *M. kir. járási erdőgondnokság Zilahon.* Vezetője: Svoboda Mihály erdész.

XVIII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Décs.

Hivatalfőnök: Bodnár Rikhard erdőmester.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Bettenben.* Vezetője: Comaniciu János erdészjelölt.
2. *M. kir. járási erdőgondnokság Désen.* Vezetője: Bodor Zoltán főerdész.
3. *M. kir. járási erdőgondnokság Nagytilodán.* Vezetője: Juron Bernát erdészjelölt.

XIX. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Besztercze.

Hivatalfőnök: a besztercsei m. kir. erdőigazgatóság főnöke.

1. *Besenyői m. kir. járási erdőgondnokság Beszterczén.* Vezetője: Scholtes Henrik erdész.2. *Jaádi m. kir. járási erdőgondnokság Beszterczén.* Vezetője: Ferenczi Béla erdész.**XX. M. kir. állami erdőhivatal.**

Székhelye: Kolozsvár.

Hivatalfőnök: Simon Gyula erdőtanácsos.

Beosztva: Hágger Gyula erdőgyakornok.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Bánffyhunyon.* Vezetője: Bartha Sándor erdész.2. *M. kir. járási erdőgondnokság Hidalmáson.* Vezetője: Esztegár Bálint főerdész.3. *M. kir. járási erdőgondnokság Kolozsváron.* Vezetője: Csánády Attila főerdész.4. *M. kir. járási erdőgondnokság Tekén.* Vezetője: Polgárdi Béla főerdész.**XXI. M. kir. állami erdőhivatal.**

Székhelye: Torda.

Hivatalfőnök: Ercsényi Béla erdőtanácsos.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Topánfalván.* Vezetője: Knöppfler Károly főerdész.2. *M. kir. járási erdőgondnokság Tordán.* Vezetője: Gyurcsó József erdész.**XXII. M. kir. állami erdőhivatal.**

Székhelye: Marosvásárhely.

Hivatalfőnök: Imre Dénes erdőtanácsos.

1. *Görgénysztimrei m. kir. járási erdőgondnokság* (ideiglenesen) *Szászrégenben.* Vezetője: Demény Lajos erdész.2. *M. kir. járási erdőgondnokság Marosvásárhelyen.* Vezetője: Nyiri Dénes erdész.3. *M. kir. járási erdőgondnokság Szászrégenben.* Vezetője: Horváth József erdész.4. *M. kir. járási erdőgondnokság Szovátán.* Vezetője: Garda János főerdész.**XXIII. M. kir. állami erdőhivatal.**

Székhelye: Csikszereda.

Hivatalfőnök: Zareczky Pál erdőtanácsos. Beosztva: Jancsó István és Arnant Miklós erdészjelöltek, Králl János és Rákosi István erdőgyakornokok.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Csikszentmártonban.* Vezetője: Dudutz Károly főerdész.2. *Csikszeredai m. kir. járási erdőgondnokság Csikszeredán.* Vezetője: Becher Adolf erdészjelölt.

3. Csikszépeisi m. kir. járási erdőgondnokság Csikszeredán. Vezetője: Máthé Ambrus főerdész.
4. Gyergyóalfalui m. kir. járási erdőgondnokság Gyergyószentmiklóson. Vezetője: Hornung Gusztáv erdész.
5. Gyergyószentmiklósi m. kir. járási erdőgondnokság Gyergyószentmiklóson. Vezetője: Krippel Mór főerdész.
6. M. kir. járási erdőgondnokság Gyergyótölgyesen. Vezetője: Ittu Mihály erdész.

XXIV. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Székelyudvarhely.

Hivatalfőnökök: Fás Gyula erdőmester. Beosztva: Góhn Emil és Prunyi Albert erdőgyakornokok.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Székelykeresztúron. Vezetője: Lukácsfy Elek erdész.
2. Korondi m. kir. járási erdőgondnokság Székelyudvarhelyen. Vezetője: Pál János erdész.
3. M. kir. járási erdőgondnokság Székelyudvarhelyen. Vezetője: Kovács Pál főerdész.
4. M. kir. járási erdőgondnokság Vargyason. Vezetője: Pásztohy Ernő erdészjelölt.

XXV. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Sepsiszentgyörgy.

Hivatalfőnökök: Nagy György erdőmester. Beosztva: Imreh Ferencz erdőgyakornok.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Baróthon. Vezetője: Borbáth Gerő főerdész.
2. M. kir. járási erdőgondnokság Bereczken. Vezetője: Darkó Gábor főerdész.
3. M. kir. járási erdőgondnokság Kézdivásárhelyen. Vezetője: Márton Benedek erdész.
4. M. kir. járási erdőgondnokság Kovásznán. Vezetője: Joósa Elek főerdész.
5. M. kir. járási erdőgondnokság Nagyborosnyón. Vezetője: Hegedűs Béla erdész.
6. M. kir. járási erdőgondnokság Sepsiszentgyörgyön. Vezetője: Hibbján János főerdész.

XXVI. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Brassó.

Hivatalfőnökök: Jakab József erdőmester.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Brassóban. Vezetője: Cseh Pál főerdész.
2. M. kir. járási erdőgondnokság Földvárton. Vezetője: Tompa Kálmán főerdész.
3. M. kir. járási erdőgondnokság Hosszúfatuban. Vezetője: Donáth Sándor főerdész.

XXVII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Fogaras.

Hivatalfőnökök: Várnai Sándor erdőmester. Beosztva: Vildmann Kálmán erdészjelölt és Zavicsa József erdőgyakornok.

1. *Alsóárpási m. kir. járási erdőgondnokság* (ideiglenesen) *Fogarason*. Vezetője: Kovács Pál erdész.
2. *M. kir. járási erdőgondnokság Fogarason*. Vezetője: Zankó Emil főerdész.
3. *M. kir. járási erdőgondnokság Sárkányon*. Vezetője: Polakovics György erdészjelölt.
4. *M. kir. járási erdőgondnokság Törcsváron*. Vezetője: Konczwald Ferencz erdész.

XXVIII. K. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: *Segesvár*.

Hivatalfőnök: *Somogy Lajos* erdőmester. Beosztva: *Sochor József* és *Prekup Győző* erdészjelölt.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Köhatmon*. Vezetője: *Kadácsi Bálint* erdész.
2. *M. kir. járási erdőgondnokság Medgyesen*. Vezetője: *Pfundtner Károly* főerdész.
3. *M. kir. járási erdőgondnokság Nagysinken*. Vezetője: *Schmidt Vilmos* erdészjelölt.
4. *M. kir. járási erdőgondnokság Segesváron*. Vezetője: *Siffi Ágoston* főerdész.
5. *M. kir. járási erdőgondnokság Szentágotán*. Vezetője: *Franczisczy Vilmos* erdészjelölt.

XXIX. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: *Nagyszében*.

Hivatalfőnök: *Sümegh Ignác* erdőtanácsosi czimmel felruházott erdőmester. Beosztva: *Bertsik Andor* és *Bakos Vilmos* erdőgyakornokok.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Nagydisznódon*. Vezetője: *Spielhaupter György* erdész.
2. *M. kir. járási erdőgondnokság Nagytalmácson*. Vezetője: *Henrich Győző* erdész.
3. *M. kir. járási erdőgondnokság Nagyszébenben*. Vezetője: *Lencsés Ambrus* erdész.
4. *M. kir. járási erdőgondnokság Szászsebesen*. Vezetője: *Schwartz Rezső* erdész.
5. *M. kir. járási erdőgondnokság Szelistyén*. Vezetője: *Plachy Teofil* erdész.
6. *M. kir. járási erdőgondnokság Szerdahelyen*. Vezetője: *Schmotzer János* erdészjelölt.
7. *M. kir. járási erdőgondnokság Ujgyházán*. Vezetője: *Campeán János* erdész.

XXX. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: *Dicsőszentmárton*.

Hivatalfőnök: *Szántner János* főerdész.

1. *M. kir. járási erdőgondnokság Dicsőszentmártonban*. Vezetője: *Vajda Ákos* erdész
2. *M. kir. járási erdőgondnokság Erzsébetvároson*. Vezetője: *Incze Manó* főerdész.

XXXI. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Nagyenyed.

Hivatalfőnökök: Dezső Zsigmond főerdész.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Gyulafehérváron. Vezetője: Szalánty László erdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Nagyenyeden. Vezetője: Horváth Viktor erdészjelölt.

3. M. kir. járási erdőgondnokság Zalatnán. Vezetője: Nagy Samu erdész.

XXXII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Déva.

Hivatalfőnökök: Parragh Béla erdőmester. Beosztva: Horváth Miklós erdészjelölt, Leber György s Fröhlich György erdőgyakornokok.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Brádon. Vezetője: Michalus Sándor főerdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Déván. Vezetője: Ács Sándor főerdész.

3. M. kir. járási erdőgondnokság Hátszegen. Vezetője: Popovits Ottó főerdész.

4. M. kir. járási erdőgondnokság Marosillyén. Vezetője: Létai Gyula erdész.

5. M. kir. járási erdőgondnokság Petrosényben. Vezetője: Szijgyártó József erdészjelölt.

6. M. kir. járási erdőgondnokság Szászvároson. Vezetője: Schuster József főerdész.

XXXIII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Arad.

Hivatalfőnökök: Páll Miklós erdőmester. Beosztva: Zachar László erdészjelölt.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Aradon. Vezetője: Daempfl István főerdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Borossebesen. Vezetője: Schurina Vilmos erdészjelölt.

XXXIV. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Temesvár.

Hivatalfőnökök: Jávorszky Albert erdőmester. Beosztva: Wény János erdőgyakornok.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Fehértéplomban. Vezetője: Bodoni Miklós főerdész.

2. Ujmoldovai m. kir. járási erdőgondnokság Fehértéplomban. Vezetője: Szuppek József főerdész.

3. M. kir. járási erdőgondnokság Verseczen. Vezetője: Miklós Lajos erdész.

Fehértéplómi vagyonszerzési pénztár. Pénztárnok: Hudák Lajos erdész; ellenőr: Braila Illés erdész.

XXXV. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Szeged.

Hivatalfőnök: Kiss Ferencz erdőtanácsos.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Szabadkán. Vezetője: Kallivoda Andor főerdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Szegeden. Ellátja a m. kir. állami erdőhivatal főnöke.

XXXVI. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Ujvidék.

Hivatalfőnök: Zsivanovics Zsiva erdőmester.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Nagybecskereken. Vezetője: Horváti Ferencz főerdész.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Ujvidéken. Vezetője: Schuster András erdész.

XXXVII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Pécs.

Hivatalfőnök: Almássy István főerdész.

1. Pécsi m. kir. járási erdőgondnokság Pécsen. Vezetője: Seljenő főerdész.

2. Siklósi m. kir. járási erdőgondnokság Pécsen. Vezetője: Deák János főerdész.

3. M. kir. járási erdőgondnokság Szekszárdon. Vezetője: Halász Géza főerdész.

XXXVIII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Kaposvár.

Hivatalfőnök: Héjas Kálmán főerdész. Beosztva: Dienes Béla erdészjelölt.

1. Igali m. kir. járási erdőgondnokság Kaposváron. Vezetője: Kúzdý Árpád erdész.

2. Kaposvári m. kir. járási erdőgondnokság Kaposváron. Ellátja a m. kir. állami erdőhivatal főnöke.

3. Nagyatádi m. kir. járási erdőgondnokság Kaposváron. Vezetője: Körmeny Károly erdész.

XXXIX. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Zalaegerszeg.

Hivatalfőnök: Apáti László erdőmester. Beosztva: Lehmann Béla erdészjelölt.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Alsólendván. Vezetője: Földváry Miksa erdészjelölt.

2. M. kir. járási erdőgondnokság Nagykanizsán. Vezetője: Hrabovszky Kelemen főerdész.

3. M. kir. járási erdőgondnokság Tapolczán. Vezetője: Rottler József főerdész.

4. M. kir. járási erdőgondnokság Zalaegerszegen. Vezetője: Monspárt István erdészjelölt.

XL. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Szombathely.

Hivatalfőnök: Szigeti Rezső erdőmester.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Kőrmenden. Vezetője: Tomka Jenő erdész.
2. M. kir. járási erdőgondnokság Szentgotthárdon. Vezetője: Vég Gyula főerdész.
3. M. kir. járási erdőgondnokság Szombathelyen. Vezetője: Szabó Kálmán erdész.

XLI. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Sopron.

Hivatalfőnök:

1. Csepregi m. kir. járási erdőgondnokság (ideiglenesen) Sopronban). Vezetője: Krausz Ernő főerdész.
2. M. kir. járási erdőgondnokság Sopronban. Vezetője: Anderko Ábel főerdész.

XLII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Komárom.

Hivatalfőnök: Kővári László erdőtanácsos.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Esztergomban. Vezetője: Mezey Arthur erdész.
2. M. kir. járási erdőgondnokság Komáromban. Vezetője: Pöschl Ferencz főerdész.

XLIII. M. kir. állami erdőhivatal.

Székhelye: Veszprém.

Hivatalfőnök: Hangay Géza erdőtanácsos.

1. M. kir. járási erdőgondnokság Székesfehérváron. Vezetője: Binder Béla erdész.
2. M. kir. járási erdőgondnokság Veszprémben. Vezetője: Porubszky Károly főerdész.

M. kir. erdőigazgatóság.

Székhelye: Besztercze.

Hivatalfőnök: Laitner Elek erdőigazgató, ministeri tanácsosi czímmel, a F. J. r. lovag- és tiszti keresztjének tulajdonosa. Beosztva: Teschler Vincze és Puskás Ferencz erdőmesterek; Török Albert háromszögelő főmérnök; Jókai Lajos erdészeti mérnök; Györke Károly, Firtos Dénes, Petrás Jakab és Ráduly János főerdészek, Kuka József, Kohout János és Nádai Dénes erdészjelöltek, Radonics Vazul, Salix Gyula, Niederland Rezső, Dezső János és Gaál Imre erdőgyakornokok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Tóth Lajos erdőszámvizsgáló. Személyzet: Jámbery József erdőszám-tiszt.

1. Ilcai m. kir. erdőgondnokság Óradnán. Vezetője: Bálint Mihály erdész.

2. *Radnai m. kir. erdőgondnokság Óradnán.* Vezetője: Koralewsky Géza főerdész.
3. *Szamosölggyi-alsó m. kir. erdőgondnokság Óradnán.* Vezetője: Bodó Károly erdőmester.
4. *Szamosölggyi-felső m. kir. erdőgondnokság Óradnán.* Vezetője: Muraközy János főerdész.
5. *Naszódi m. kir. erdőgondnokság Naszódon.* Vezetője: Rutényi Károly erdőszjelölt.
6. *Szálvavölgyi m. kir. erdőgondnokság Naszódon.* Vezetője: Jüngling János főerdész.
7. *Dornavölgyi m. kir. erdőgondnokság Borgóprundon.* Vezetője: Bérozi Béla főerdész.
8. *Borgói-felső m. kir. erdőgondnokság Borgóprundon.* Vezetője: Bartha Abel főerdész.
9. *Borgói-alsó m. kir. erdőgondnokság Borgóprundon.* Vezetője: Benedek Albert főerdész.
10. *Sajói m. kir. erdőgondnokság Beszterczen.* Vezetője: Majthényi Gyula főerdész.
11. *Rebravölgyi m. kir. erdőgondnokság Naszódon.* Vezetője: Halász József főerdész.

~~~~~

Kir. erdőfelügyelőségek.

1. **Budapesti erdőfelügyelőség.** Székhelye: Budapest. Törvényhatóságok: Pest-, Esztergom-, Fejér-, Szolnok-megyék, Budapest főváros, Kecskemét törvényhatósági joggal felruházott város és Székesfehérvár sz. kir. város.
Erdőterület: 344.501 k. hold.
Erdőfelügyelő: Neogrády Kálmán.
2. **Pozsonyi erdőfelügyelőség.** Székhelye: Pozsony. Törvényhatóságok: Bars-, Nyitra-, Pozsonymegyék és Pozsony sz. kir. város.
Erdőterület: 547.913 k. hold.
Erdőfelügyelő: S á g h y K á l m á n ; . . . . .
3. **Turócszentmártoni erdőfelügyelőség.** Székhelye: Turócs-Szent-Márton. Törvényhatóságok: Trencsén-, Turóc-, Árva-, Liptómegek.
Erdőterület: 662.952 hold.
Erdőfelügyelő: Laukó Sándor; alerdőfelügyelő: Péch Dezső.
4. **Besztercebányai erdőfelügyelőség.** Székhelye: Besztercebánya. Törvényhatóságok: Nógrád-, Hont-, Zólyom-megyék, Selmecz- és Bélabánya sz. kir. város.
Erdőterület: 605.310 k. hold.
Erdőfelügyelő: Solti Arnold; alerdőfelügyelő: Babócsa József.
5. **Miskolczi erdőfelügyelőség.** Székhelye: Miskolc. Törvényhatóságok: Heves-, Borsod-, Gömörmegek.
Erdőterület: 650.726 k. hold.
Erdőfelügyelő: Zachár István; alerdőfelügyelő: Dezsényi Jenő.
6. **Kassai erdőfelügyelőség.** Székhelye: Kassa. Törvényhatóságok: Szepes-, Sáros-, Abauj-Tornamegek és Kassa sz. kir. város.
Erdőterület: 681.155 k. hold.
Erdőfelügyelő: Sziklai Emil; alerdőfelügyelő: Czirák József.

7. Ungvári erdőfelügyelőség. Székhelye: Ungvár. Törvényhatóság: Ung-, Zemplén- és Beregmegyék.

Erdőterület: 822.784 k. hold.

Erdőfelügyelő: Kelecsényi Ferencz; alerdőfelügyelő: Napholtz Jenő.

8. M.-szigeti erdőfelügyelőség. Székhelye: M.-Sziget. Törvényhatóságok: Máramaros és Ugocsa megyék.

Erdőterület: 970.826 k. hold.

Erdőfelügyelő: Szentimrey Dániel; alerdőfelügyelő: dr. Hoffmann Gyula

9. Debreczeni erdőfelügyelőség. Székhelye: Debreczen. Törvényhatóságok: Szabolcs-, Hajdu-, Szatmármegyék, Debreczen és Szatmár szab. kir. városok.

Erdőterület: 319.085 k. hold.

Erdőfelügyelő: Pető Lajos; alerdőfelügyelő: Kolossy Béla.

10. Nagyvárad erdőfelügyelőség. Székhelye: Nagyvárad. Törvényhatóságok: Bihar-, Békés- és Szilágy megyék és Nagyvárad törv. hat. joggal felr. város.

Erdőterület: 404.705 k. hold.

Erdőfelügyelő: Osterlamm Ármin; alerdőfelügyelő: Veress László.

11. Kolozsvári erdőfelügyelőség. Székhelye: Kolozsvár. Törvényhatóságok: Szolnok-Doboka-, Besztercze-Naszód-, Kolozsmegyék és Kolozsvár sz. kir. város.

Erdőterület: 846.009 k. hold.

Erdőfelügyelő: Gyöngyössy Béla. Beosztva: Héczey Lajos erdőfelügyelő és Pászthy Ferencz alerdőfelügyelő.

12. Marosvásárhelyi erdőfelügyelőség. Székhelye: Marosvásárhely. Törvényhatóságok: Maros-Torda-, Csik-, Udvarhelymegyék és Marosvásárhely sz. kir. város.

Erdőterület: 941.956 k. hold.

Erdőfelügyelő: Krajcsóvi Béla; alerdőfelügyelő: Craus Géza.

13. Brassói erdőfelügyelőség. Székhelye: Brassó. Törvényhatóságok: Nagy-Küküllő-, Fogaras-, Brassó- és Háromszék megyék.

Erdőterület: 857.065 k. hold.

Erdőfelügyelő: Garlathy Oszkár; alerdőfelügyelő: Eránosz Antal János.

14. Nagyszebeni erdőfelügyelőség. Székhelye: Nagyszeben. Törvényhatóságok: Alsó-Fehér-, Szeben-, Kis-Küküllő- és Torda-Aranyosmegyék.

Erdőterület: 661.844 k. hold.

Erdőfelügyelő: Bogdán Géza; alerdőfelügyelő: Csegezy Pál.

15. Dévai erdőfelügyelőség. Székhelye: Déva. Törvényhatóságok: Arad-, Hunyadmegyék és Arad sz. kir. város.

Erdőterület: 941.958 k. hold.

Erdőfelügyelő: Székely Mózes; alerdőfelügyelő: Goró Ferencz.

16. Temesvári erdőfelügyelőség. Székhelye: Temesvár. Törvényhatóságok: Temes-, Krassó-Szörénymegyék, Temesvár sz. kir. város és Versecz törvényhatósági joggal felruházott város.

Erdőterület: 1.027.774 k. hold.

Erdőfelügyelő: Dömötör Tihamér; alerdőfelügyelő: Ferentzy Lajos.

17. Szegedi erdőfelügyelőség. Székhelye: Szeged. Törvényhatóságok: Csongrád-, Csanád-, Bács-Bodrog-, Torontál-

megyék, Szeged, Szabadka, Zombor, Ujvidék sz. kir. városok és Baja, Hódmezővásárhely, Pancsova törv.-h. j. felr. városok.

Erdőterület: 121.058 k. hold.

Erdőfelügyelő: Pitroff Kornél.

18. Pécsi erdőfelügyelőség. Székhelye: Pécs. Törvényhatóságok: Tolna-, Baranya-, Somogy megyék és Pécs szab. kir. város.

Erdőterület: 426.659 k. hold.

Erdőfelügyelő: Pánczél Ottó.

19. Szombathelyi erdőfelügyelőség. Székhelye: Szombathely. Törvényhatóságok: Zala-, Vas-, Sopron megyék és Sopron sz. kir. város.

Erdőterület: 634.518 k. hold.

Erdőfelügyelő: Simenszky Kálmán; alerdőfelügyelő: Kögl Árpád.

20. Győri erdőfelügyelőség. Székhelye: Győr. Törvényhatóságok: Győr-, Komárom-, Veszprém-, Moson megyék, Győr és Komárom sz. kir. városok.

Erdőterület: 249.168 k. hold.

Erdőfelügyelő: Véssei Ferencz.

21. Fiume város és területe. Az erdőfelügyelőséget teendőket a földművelésügyi ministerium I—A1. ügyosztálya látja el.

Közigazgatási erdészeti bizottságok.

I. Vármegyékben.

Abauj-Torna vármegye. Székhelye: Kassa. Elnök: Szalay László. Tagok: Eckert János, Pongrácz Jenő.

Alsó-Fehér vármegye. Székhelye: Nagyenyed. Elnök: Báró Bánffy Kazimir. Tagok: Gáspár János, Batta Bertalan. Előadó: A kir. erdőfelügyelő.

Arad vármegye. Székhelye: Arad. Elnök: Dálnoki Nagy Lajos. Tagok: Purgly László, Páll Miklós.

Árva vármegye. Székhelye: Alsókubin. Elnök: Bulla György. Tagok: dr. Izsóf Ferencz, Scholcz Ottó. Jegyző: dr. Divéky István.

Baranya vármegye. Székhelye: Pécs. Elnök: Hinka László. Tagok: Simonfay János, Driesz Lajos.

Bars vármegye. Székhelye: Aranyosmarót. Elnök: Simonyi Béla. Tagok: Kosztolányi Sándor, dr. Bottka Győző.

Bács-Bodrog vármegye. Székhelye: Zombor. Elnök: Karácson Gyula. Tagok: Pitroff Kornél, Zsivanovits Zsiva, dr. Mikosevits Kanut.

Békés vármegye. Székhelye: Gyula. Elnök: dr. Fábry Sándor. Tagok: Márky János és Haviár Lajos.

Bereg vármegye. Székhelye: Beregszász. Elnök: Gulácsy Kálmán. Tagok: Butykay Ferencz, Czeiner Nándor.

Besztercze-Nassód vármegye. Székhelye: Besztercze. Elnök: Láni Godofréd. Tagok: Csallner Dániel, dr. Tripón Gábor.

Bihar vármegye. Székhelye: Nagy-Várad. Elnök: Papp János. Tagok: Cziffra Gerő és Markovits Károly.

Borsod vármegye. Székhelye: Miskolcz. Elnök: dr. Tarnay Gyula. Tagok: Radványi István, Bizony Ákos.

Brassó vármegye. Székhelye: Brassó. Elnök: dr. Jekel Frigyes. Tagok: Schlandt Gottlieb, Schiel Gusztáv.

Csanád vármegye. Székhelye: Makó. Elnök: Hervay István. Tagok: dr. Dózsa Sámuel, Návay Géza.

Csik vármegye. Székhelye: Csikszereeda. Elnök: Becze Antal alispán. Tagok: T. Nagy Imre, dr. Fodor Antal.

- Csongrád* vármegye. Székhelye: Szentes. Elnök: dr. Cicatricis Lajos. Tagok: Szatmári Ede, Novák József.
- Esztergom* vármegye. Székhelye: Esztergom. Elnök: Mattyasovszky Lajos. Tagok: Usztanek Antal, Büttner Antal.
- Fejér* vármegye. Székhelye: Székesfehérvár. Elnök: Huszár Ágoston. Tagok: V. Végh István, gr. Zichy Aladár.
- Fogaras* vármegye. Székhelye: Fogaras. Elnök: dr. Benedek Arthur. Tagok: Kovács Gábor, dr. Serbán Miklós.
- Gömör* vármegye. Székhelye: Rimaszombat. Elnök: Bornemissza László. Tagok: Máriássy Andor, Csaszkcóczy Károly.
- Győr* vármegye. Székhelye: Győr. Elnök: Goda Béla. Tagok: dr. Ziskay Antal, Csesesz István.
- Hajdu* vármegye. Székhelye: Debreczen. Elnök: Pénzes Sándor. Tagok: dr. Popper Mór, Veszprémy István.
- Háromszék* vármegye. Székhelye: Szepsiszentgyörgy. Elnök: Elekes Béla. Tagok: Ujvárosi József, Bogdán Arthur.
- Heves* vármegye. Székhelye: Eger. Elnök: Majzik Viktor. Tagok: Babocsay Sándor, Beniczky György.
- Hont* vármegye. Székhelye: Ipolyság. Elnök: Czobor László. Tagok: Bolgár János, Luka Pál. Kültagok: Kleinkauf Károly, Ivánka István.
- Hunyad* vármegye. Székhelye: Déva. Elnök: Pogány Béla alispán. Tagok: Kenderessy Árpád, Berivoy János.
- Jász-Nagykun-Szolnok* vármegye. Székhelye: Szolnok. Elnök: Bagossy Károly. Tagok: Papp Elek, Kiss Ferencz.
- Kisküküllő* vármegye. Székhelye: Dicsőszentmárton. Elnök: Kemény Ákos. Tagok: Csató Gábor, Pekry Sándor, kebelei Nagy Pál. Jegyző: Báró Bornemissza János. Előadó: a kir. erdőfelügyelő.
- Kolozs* vármegye. Székhelye: Kolozsvár. Elnök: Matskásy Pál. Tagok: Báró Bánffy Ernő, Gyarmathy Zsigmond.
- Komárom* vármegye. Székhelye: Komárom. Elnök: Ghiczzy Dénes. Tagok: Kania Vilmos, Feszty Béla.
- Krassó-Szörény* vármegye. Székhelye: Lugos. Elnök: Pogány Károly. Tagok: Fialka Károly, Szentpály Kázmér.
- Liptó* vármegye. Székh.: Liptószentmiklós. Elnök: . . . . .
. . . . . Tagok: Mikó Péter, Lavotta István. Előadó: Kossány Róbert. Jegyző: Kossányi Géza.
- Marostorda* vármegye. Székhelye: Marosvásárhely. Elnök: Farkas Albert. Tagok: Csongvai Lajos, Deák Lajos.
- Máramaros* vármegye. Székhelye: Máramarossziget. Elnök: Báró Perényi Zsigmond főispán. Tagok: dr. Kőkényesdi Mihály, Hitter Győző; előadó a kir. erdőfelügyelő.
- Moson* vármegye. Székhelye: Moson. Elnök: Őshegyi József. Tagok: dr. Bobert István, Hegedűs János.
- Nagyküküllő* vármegye. Székhelye: Segesvár. Elnök: Somogyi István. Tagok: dr. Baumgarten Károly, dr. Krausz Frigyes.
- Nógrád* vármegye. Székhelye: Balassagyarmat. Elnök: Nagy Mihály. Tagok: Kubinka Géza, Beniczky Árpád. Kültag: Kondor Vilmos.
- Nyitra* vármegye. Székhelye: Nyitra. Elnök: Markhót Gyula. Tagok: Bacskányi Károly, Fodor József.
- Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun* vármegye. Székhelye: Budapest. Elnök: Fazekas Ágost. Tagok: László Zsigmond, gróf Vigyázó Ferencz.
- Pozsony* vármegye. Székh.: Pozsony. Elnök: Klempa Bertalan. Tagok: Dalwitz Hugó, id. Burián Pál.
- Sáros* vármegye. Székhelye: Eperjes. Elnök: Báró Ghyllány Imre. Tagok: Péchy Ignác, Hedry Ernő.
- Somogy* vármegye. Székhelye: Kaposvár. Elnök: Sárközy Béla. Tagok: Somssich Andor, dr. Tevely Béla.
- Sopron* vármegye. Székhelye: Sopron. Elnök: dr. Baán Endre. Tagok: Bauer Ottó, Haller József.

Szabolcs vármegye. Székhelye: Nyiregyháza. Elnök: Lázár Kálmán. Tagok: gróf Vay Tibor.

Szatmár vármegye. Székhelye: Nagykároly. Elnök: Ilosvay Aladár. Tagok: Domahidy Sándor, Kacsó Károly.

Szeben vármegye. Székhelye: Nagyszeben. Elnök: Thalmann Gusztáv. Tagok: Haanenheim Károly, dr. Lindner Gusztáv. Jegyző: Stroia István. Előadó: A kir. erdőfelügyelő.

Szepes vármegye. Székhelye: Lőcse. Elnök: Raisz Aladár. Tagok: Gresch Agoston, dr. Máriássy Mihály.

Szilágy vármegye. Székhelye: Zilah. Elnök: dr. Kaizler György. Tagok: Lőrinczy György, Dull János.

Szolnok-Doboka vármegye. Székhelye: Deés. Elnök: gr. Wass Béla. Tagok: Betegh Imre, Hatfaludy József.

Temes vármegye. Székhelye: Temesvár. Elnök: Joanovits Sándor. Tagok: br. Ambrózy Gyula, Török Sándor.

Torda-Aranyos vármegye. Székhelye: Torda. Elnök: dr. Wolf Gyula. Tagok: Veress Sándor. Jegyző: Vincze Zoltán. Előadó: A kir. erdőfelügyelő.

Trencsén vármegye. Székh.: Trencsén. Elnök: dr. Schwerdtner Antal. Tagok: dr. Motkó Géza, Bángya József. Jegyző: Csóri István.

Tolna vármegye. Székhelye: Szegszárd. Elnök: Dőry Pál. Tagok: Török Béla, Forster István.

Torontál vármegye. Székhelye: Nagybecskerek. Elnök: Dellimanits Lajos. Tagok: gróf Karátsonyi Jenő, Csávossy Gyula, Rónay Ernő.

Turóc vármegye. Székhelye: Turócszentmárton. Elnök: Justh Ferencz. Tagok: Cseréi Emil, Róth Emil. Jegyző: Martinesek Károly.

Udeahely vármegye. Székhelye: Székelyudvarhely. Elnök: Ugron Akos. Tagok: Jung Cseke Lajos, Sándor Mózes, Fás Gyula.

Ugocsa vármegye. Székhelye: Nagyszőlős. Elnök: Becsky Emil. Tagok: Horthy Vilmos, Kaminszky Mihály; előadó a kir. erdőfelügyelő.

Ung vármegye. Székhelye: Ungvár. Elnök: Lőrinczy Jenő. Tagok: dr. Spitzer Sándor, Bradács Gyula.

Vas vármegye. Székhelye: Szombathely. Elnök: Herbszt Géza. Tagok: Erédits Ferencz, Szabó László.

Veszprém vármegye. Székhelye: Veszprém. Elnök: Koller Sándor. Tagok: dr. Óvári Ferencz, Reé Jenő.

Zala vármegye. Székhelye: Zalaegerszeg. Elnök: Árvay Lajos. Tagok: Deák Mihály, Szily Dezső.

Zemlén vármegye. Székhelye: Sátoraljaújhely. Elnök: Id. Meczner Gyula. Tagok: Báró Sennyey Miklós, dr. Molnár Béla.

Zólyom vármegye. Székhelye: Besztercebánya. Elnök: dr. Répási Mátyás. Tagok: Kollár János, dr. Tilles Béla.

II. Városokban.

Baja város. Elnök: Barasity József. Tagok: Tury Mátyás, Latinovics János.

Budapest székesfőváros. Elnök: Hirsch István. Tagok: dr. Kollár Lajos, Horváth A. János.

Debrecen szabad királyi város. Elnök: Szabó Kálmán. Tagok: Rieszl Antal, Pálffy Gábor.

Győr szabad királyi város. Elnök: Szily Zoltán. Tagok: Eitner K. József, id. Spáth Gyula.

Hódmező-Vásárhely város. Elnök: Lázár Lajos. Tagok: Kovács József, Ujhelyi Jakab, Szabó Elemér.

Kassa szabad királyi város. Elnök: Rélay Róbert. Tagok: Fiedler Károly, Hegedűs Lajos.

Kecskemét törvényhatósági joggal felruházott város. Elnök: Bagi László. Tagok: Nagy Lajos, Kovács Sándor.

Kolozsvár szabad királyi város. Elnök: Szvacsina Géza. Tagok: dr. Szentkirályi Ákos, Gidófalvi István.

Maros-Vasárhely szabad királyi város. Elnök: Csiky Gergely. Tagok: Petri Zsigmond, Horváth József.

Nagy-Várad törvényhatósági joggal felruházott város. Elnök: Rádl Ödön. Tagok: dr. Hoványi Géza, Miskolczy Barna.

Pancsova város. Elnök: Zákó Milán. Tagok: Jovánovics Sándor, Pavlovits Miklós.

Pécs szabad királyi város. Elnök: Krasznay Mihály. Tagok: Erreth János, Egry József.

Pozsony szabad királyi város. Elnök: Fülep Jónás. Alelnök: Dalvitz Hugó. Tagok: Weinert Győző.

Selmecz-Bélabánya szabad királyi város. Elnök: Jezovits Károly. Tagok: Farbak István és Oszwald Gusztáv.

Sopron szabad királyi város. Elnök: dr. Schreiner Károly. Tagok: dr. Hoffmann Pál, dr. Szilvássy Márton.

Szabadka város. Elnök: Dulich Jenő. Tagok: Regényi Lajos, Farkas Zsigmond, Kallivoda Andor.

Szatmár szabad királyi város. Elnök: Korányi János. Tagok: Jákó Mihály, dr. Vajay Károly.

Szeged város. Elnök: Váradai Ignác. Tagok: Obláth Lipót, Kiss Ferencz.

Ujvidék város. Elnök: Stankovich György. Tagok: Sztratimirovits László, Zsivanovics Zsiva.

Versecz törvényhatósági joggal felruházott város. Elnök: Hemberger Bálint. Tagok: dr. Haag Aladár, Waldherr József.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi ministerium.

VIII. ügyosztály.

(Helyisége: Budapest, V. ker. Báthory-utca 10. szám.)

Erdészeti előadó: erdőtanácsos: Trsztyánszky László.

IX. ügyosztály.

(Helyisége: Budapest, V. ker. Vadász-utca 33. szám.)

Erdészeti előadó: főerdőtanácsos: ; erdészeti előadó helyettese: Dapsy Frigyes erdőtanácsos; erdőmester: Szalai Ernő; erdész: Janotyik Károly.

A ministerium közvetlen felügyelete alatt álló erdőgondnokságok: m. kir. közalap. erdőgondnokság P.-Maróthon: erdőtanácsos: Vadászfy Jenő; erdészjelölt: Czillinger János; m. kir. közalap. erdőgond. P.-Szt.-Kereszten: erdész: Ferenczfi József; m. kir. közalap. erdőgondnokság Nyitra-Koloson: főerdész: Genersich Sándor; m. kir. közalap. erdőgondnokság Apátfalu: erdőmester: Nitnausz Gyula; m. kir. közalap. erdőgondnokság Znio-Váralján: főerdész: Gerő Virgil; erdőgyakornok: Klausberger Károly; m. kir. közalap. erdőgondnokság Telkin: erdész: Hinfner György; m. kir. közalap. erdőgondnokság Zala-Erdődön: erdőmester: Velics János; magyar kir. közalapítványi erdőgondnokság Báltaszéken: főerdész: Partos Vilmos; m. kir. közalapítv. erdőgondnokság Szekszárdon: erdőmester: Hoffmann Sándor; magyar kir. közalapítványi erdőgondnokság Vaiszlón: főerdész: Tirts Rezső; magyar kir. közalap. erdőgondnokság Pécsváradon: főerdész: Kodolányi Gyula; m. kir. közalap. erdőgondnokság Nagy-Kövesesen: erdőmester: Janatka József; erdész: Kubicza István; m. kir. közalap. erdőgondnokság Jerszezen: főerdész: Ryll Viktor; erdőgyakornok: Náray Lajos.

Magán-erdőbirtokosok erdőtishti személyzete.

I. Magyarországon.

Abauj-Torna vármegyében:

Esztergomi papnővelde uradalmánál: erdőgondnok: Wagner Gyula (Beszter).

Gr. Forgách István nagy-szalánczi uradalmában erdőgondnokok: Kratochvíl Sebestyén (Ujváros), Fröhlich Ágost (N.-Szaláncz).

Gr. Forgách Sándor pethő-szinyei uradalmában: főerdész: Opitz Hugó (Petőszinye); erdőgondnok: Zajecsek Ignác (Csákány).

Gr. Hadik-Barkóczy-féle hitb. uradalom: erdőmester: Strompf Pál (Varannó, Zemplén).

Jászói prépostság jászói uradalmában: erdőmester: Reinfuss Bódog (Jászó); erdőgondnok: Biloveszky József (Jászó).

Gr. Károlyi László fűzér-radványi hitbiz. uradalmában erdőmester: Schudich Nándor (Fűzér); erdőgondnok: Tar József (Fűzér).

Kassa szab. kir. város Abauj-Torna- és Sárosvármegyei erdeinél: erdőmester: Szönyey István (Kassa); erdőrendező főerdész: (betöltetlen) (Kassa); erdőgondnokok: Pilászy Endre (S.-Szt-István, Sárosm.) Rédey József (Miszloka); Bares Kálmán (Kis-Ladna, Sárosmege) Schwigut Ferencz (Kassa); faraktártiszt: Bellus Endre (Kassa).

Br. Mailott Györgynél: erdőgondnok: Hermann Ferencz (Baskó).

Rozsnyói r. kath. püspökség uradalmánál: (Lásd Gömör vármegyénél).

Szepesi r. k. püspökség és káptalan közös birtokán: erdőgondnok: Nagy József (Kis-Ida).

Gr. Taaffe Ede uradalmában: erdőgondnokok: Schumann Miksa (Telkibánya); Protovinszky Henrik (Fony); erdészeti ellenőr: Felzmann Henrik (Fony).

Özv. Vallis Gyulánénál: főerdész: Born Brunó (Telkibánya).

Báró Waldbott Frigyes uradalmában: erdész: Lux Henrik (Regéczhutta).

Gr. Zichy Jakab uradalmában: erdőgondnok: Szedlácsek János (Bodókövárja).

Gr. Zichy Rezsőné uradalmában: erdőgondnok: Kostialik István (Hilyo).

Arad vármegyében:

Id. Gr. Almássy Kálmán hitbizományi uradalmában: erdész: Hyross Béla (Gyulavári).

Az arad-csanádi egyesült vasutak zöldesi uradalmában: főerdész: Ajtay Sándor (Zöldes).

Báró Bohus család uradalmában: erdész: Leitner Jakab Károly (Kaszója).

József főherczeg Ő cs. és kir. Fensége uradalmában: erdészek: Aistleitner Hugó (Szingye), Szkalák Károly (Agya), Gothard János (Miske); erdészeti ellenőr: Holtborn Károly, Aistleitner Hugó (Kis-Jenő).

Kintzig János uradalmában: uradalmi intéző: Klima József.

Gr. Nádasdy Ferencz soborsini uradalmában: erdőmester: Langer Alajos (Soborsin).

Hg. Sulkowsky József Mária uradalmában: erdészek: Antal Miklós (Ágrís), Haberfelner Béla (Barakony); Kiszindiai erdőgondnokság Peske Károly erdész.

Gr. Wenkheim Frigyes Arad- és Békés vármegyei uradalmában: főerdész: Tatra Miksa (Borossebes); erdészek: Rondonelli Jenő és Tausch Rezső (Kertes).

Alsó-Fehér vármegyében:

Balázsfalvi gör. kath. érsekség és káptalan Alsó-Fehér és Kis-Küküllő vármegyei erdeinél: főerdész: Rádes Dávid (Balázsfalva).

Gyulafehérvári róm. kath. püspökségnél: erdőtiszt: Urbán Gyula főerdész (Gyulafehérvár).

Nagy-Enyed r. t. városnál: főerdész: ifj. Belházy Gyula. A nagyenyedi Bethlen főiskolánál: főerdész: Szücs Elemér (N.-Enyed).

Erdélyi unitárius status: Alsó-Fehér, Kis-Küküllő és Torda-Aranyos megyében fekvő erdeinél: kezelő erdőtiszt: Tóthi Szabó Sándor nyugalmazott kir. erdőfelügyelő (Gyulafehérvár).

Árva vármegyében:

Az árvai közbirtokossági uradalomnál: Hivatalfőnök: Scholez Ottó főerdőmester: (Árvaváralja); főnökhelyettes: Fercsek Ferencz főerdész (Árvaváralja); erdőgondnokok: Czibulka Samu főerdész (Polhora); Jureczky Mór erdész (Párnicza); Oláh József erdész (Vita-nova); Kovács Antal erdész (Muttne); Csákány Gyula erdész (Zakamene); Michna Bertalan erdész, (Podbjel); Lilge Károly erdész (Árvaváralján); Grenyik István erdész (Árvaváralja); segéd-személyzet: Rusnyák Tamás segéderdész (Árvaváralja); Janik Károly segéderdész (Lokcza).

Bács-Bodrogh vármegyében:

Gr. Chotek Ottó és Rezső uradalmában: erdészsegéd: Friesz Mátyás (Ó-Futtak).

A kalocsai érsekség bácsi és pestvármegyei uradalmában: erdőmester: Mattanovich Károly; (Kalocsa); erdőgondnokok: Ó-Sükösdön: Bucsányi József; Doromláson: Hárs Richárd; Szent-Istvánban: Bucsányi Nándor; Bácscon: erdész: Gógl Adolf.

A Puthon bárónő kis-szállási uradalmában: erdész: Morava Károly (Terézhalom Jankovác mellett).

A karlocazi gör. kel. érsekség vaizskai uradalmában: erdőtiszt: Kugler István (Dálya).

Baranya vármegyében:

Biedermann Rezső Baranya- és Somogy vármegyei uradalmában: főerdész: Schwabik Ferencz (Dencsháza).

Gr. Draskovich Iván baranya-sellyei hitb. uradalmában: erdőtiszt: Csizék László (Baranya-Sellye).

Engel Adolf és fiainál: körerdész: Sziklai Géza (Pécs-várad).

Hg. Eszterházy Miklós Baranya-, Somogy- és Tolna vármegyei hitb. uradalmában: erdőfelügyelő: Schreter Károly (Dombóvár); erdőmesterek: Kabina János (Vadaskert); Wariuszky József

(Bar.-Szt.-Lőrincz); főerdészek: Kutassi Béla (Zseliz Kisfalud), Fuhrmann Antal (Kaposvár), Fodor István (Ráczvölgy); erdészek: Kálmán Viktor (Dombóvár), Lövy Jenő (Gyulaj).

Frigyas főherczeg Ö. cs. és kir. Fensége bellyei hitb. uradalmaiban. Erdőhivatal: Főherczeglakon: erdőmester: Fischer Colbrie Emil; alárendelt erdőgondnokságok: laskói erdőgondnokság: erdész: Máhr Károly (Albertfalu); erdészsegéd: Schaller Károly (Petres); kopácsi erdőgondnokság: erdész: Haring Vilmos (Bellye); dályoki erdőgondnokság: erdész: Vázsonyi Henrik (Dályok); karapáncsai erdőgondnokság: főerdész: Dokupil Adolf (Karapáncsa); vörösmarti erdőgondnokság: erdész: Pfenningberger Felix (Vörösmart); maissi erdőgondnokság: erdőgyakornok: Dunszt Viktor (Maiss); monostori erdőgondnokság: erdész: Moldvay Vilmos (Pálmonostor).

Pécs sz. kir. városnál: erdőmester: Suha Rezső (Pécs); erdőmérnök: Tripammer Károly (Pécs).

A pécsi róm. kath. püspökség Baranya- és Tolna vármegyei uradalmában: intéző főerdész: Wenk Ferencz (Hosszúhetény); kezelő főerdész: Schmiedt Ignác (Nádasd).

A pécsi róm. kath. káptalan uradalmában: főerdész: Girtl Vincze (Bakonya).

A pécsi róm. kath. papnővelde uradalmában: főerdész: Bálint Ferencz (Orfű).

A pécsi székesegyház uradalmában: főerdész: Kolossváry Andor (Mánfa).

Gr. Majláth György bakóczai hitb. uradalmában: erdőmester: Tatarek Kálmán (Bakócza).

Hg. Montenuovo Alfréd uradalmában (Baranya-, Somogy- és Tolna vármegyékben): főerdész: Czech Miroslav (Rácztöttös); körerdész: Schindler József (Szálka).

Hg. Schaumburg-Lippe Adolf dárdai uradalmában: erdőmester: (Bezemeud), Schrader András (Dárda); erdészek: Urbán József, Urbán Antal (Laskafalu), Kellner Gerhard (Torjaner), Felmd Ferencz (Bolmány); erdészjelölt: Kaffka Károly (Dárda).

Bars vármegyében:

Besztercebányai r. kath. püspökség uradalmában: erdőmester: (üresedésben) (Lutilla); főerdész: Skorpil Ede (Bars-Berzencze).

Gr. Breuner Ágost örökösei uradalmában: főerdész: Heidrich Károly (Zeliz).

Gróf Erdődy Imréné-Migazzy Irma grófnő csáradi és kis-koszmályi hitb. erdőknél: kezelő erdőtiszt: Kraslyenics Imre Nagy-Szelezsényben.

Esztergomi érsekség és főkáptalan: (lásd Esztergom vármegyénél).

József Ágost főherczeg ő fensége kistapolcsányi uradalmában: főerdész: Fasán Károly (Kis-Tapolcsány); szkiezői uradalmában: főerdész: Borsiczky Otto.

Körmöczbánya sz. kir. és főbányaváros Bars- és Turóc-vármegyei uradalmaiban: erdőmester: Lende Ede (Körmöczbánya); erdészek: Róth Emil (A.-Stubnya) és Skrbek Károly (F.-Tursek).

Hg. Oldenburg uradalmában: erdész: Knizsek József (Brogján).

A lovag Scholler-féle lévai uradalomban: főerdész: Hoffmann Ferencz (Léva).

Selmech és Béalabánya sz. kir. városnál: (lásd Hont vármegyénél).

Thonet Testvérek uradalmában: főerdész: Frieb Ferencz (Nagy-Ugrócz); erdészek: Szvitok János (N.-Ugrócz) és Livara Ferencz (Kulacsna).

Ujbánya városnál: erdőtiszt: Krizmanits Jánzs (Ujbánya).

Békés vármegyében:

Gr. Almássy Dénes gyulavári uradalmában: erdészek: Hanzély István és Hyros Béla (valamennyi Gyulaváriban).

Gr. Wenkheim Dénes dobozi uradalmában: erdész: Rossipal József (Doboz).

Horgosi Kárász Imre uradalmában: erdész: betöltetlen.
Gr. Wenkheim Frigyesnél: (lásd Arad vármegyét).

Bereg vármegyében:

Munkács városánál: főerdész: Kuun István (Munkács).

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin munkács Szt.-Miklósi uradalmában; erdőfelügyelő: (betöltetlen); erdőrendező: Zahn József (Munkács); erdőmérnök: Rajnoha Gyula (Munkács); műszaki segéd: Lobisch Ede (Munkács); ellenőrködő főerdész: Urbalek Vilmos (Munkács). Erdőgondnokságok: Munkácson: erdőmester: Kunsch Mátyás; Szolyván főerdész: Kiszely Gyula; Polenán: főerdész: Komka Zoltán; Alsó-Vereczkén: (betöltetlen); A.-Vizniczén: főerdész: Hertelendy József; Hátmegen: (betöltetlen); B.-Szent-Miklóson: főerdész: Tribusz Gusztáv.

Besztercze-Naszód vármegyében:

Besztercze városnál: főerdész: Albrich Gyula (Besztercze).

Bihar vármegyében:

Gr. Almássy Dénes uradalmában: erdész: Mold József (Sarkad).

Gr. Lónyay Theodora uradalmában: erdész: Parthy Mihály (Serges).

A Jászói prépostságnál: (lásd Abauj-Torna vármegyét.)
Nagyváradí lat. szertartású püspökségnél: erdőmester: Balogh Kálmán; erdőgyakornok: Hesz Ágoston (Nagy-Várad); főerdészek: Fencsik Ödön (Beél), Győry Géza (Vaskoh), Somogyi Géza (Tenke); erdész: Sterba Szabolcs (N.-Várad); erdész: Markon Antal (Lunka), Heim Károly (Agris), Schauschek Gábor (Mikló-Lázur), Somogyi Ferencz (Ökrös); erdőgyakornok; helyettes erdész: Békefi Miklós (Kristyór).

Nagyváradí görög kath. szert. püspökségnél: főerdész: Tóbiás Miklós (Belényes); erdészek: Kozma János (Fenes), betöltetlen (Budarásza), Pap Ágotston (Petrósz), Kasolezán Döme (Belényes) és Sutha Ignác (Remete).

Nagyváradí latin szertartású káptalannál: erdőmester: Török László (Nagy-Várad); főerdész: Bencsik Sándor (Sályi); erdészek: Böhm György (Rontó), Petrus József (Farkaspatak és Urszád), Revóczky Béla (Bagamér), Jácz Károly (Kis-Jenő), Iványi János (Szászfalu).

Gr. Stubenberg József uradalmában: erdőmester: Fichtner Gyula (Székelyhid); erdész: Pélya Andor (Székelyhid).

Hagymádfalvi uradalmában: erdész: Wendler Nándor (Hagymádfalva).

Gr. Zichy Jenő uradalmában: erdőmester és főtiszt: Vlaszaty Ödön (Alsó-Lagason); erdészek: Omischl Mihály (Czigányfalva).

Blaha Venczel (Verzár), Wanyek Arnold (Feketeerdő), Roschlapil Károly (Magasslak), Kuppán József (Czigányfalva).

Gr. Zichy Ödön uradalmában: főerdész: Biczy János (Rév); erdészek: Szepsy Sándor (Lokk), Roschlapil János (Rév), Fiber Vilmos (L.-P.-Remecz), Nábróczky Sándor (Tizfalu), nincs betöltve (Feketetó).

Gf. Bethlen Aladár uradalmában: erdész: betöltve nincs.

Borsod vármegyében:

Egri papnevelő intézet uradalmában: főerdész: Imecs Béla (Apátfalva).

Gr. Erdődy Gyula uradalmában: főerdész: Gellért László (Gyömrő).

Lovag Weseli Károly uradalmában: erdőmester: Latinák Vilmos (Visnyó); erdész: Péczér Mihály (Szilvás)

A báró Radvánszky család uradalmában: főerdész: üresedésben (Sajó-Kaza).

A Szathmári r. kath. püspökség uradalmában: erdőmester: Rausz István (Zsérc).

Brassó vármegyében:

Brassó városnál: erdőmester: Orłowszky Gyula (Brassó); főerdészek: Gunesch Gottfried (Brassó), Hain Gusztáv (Csernát-falu); Wiener Ferencz (Zernest) erdészjelölt; erdőgondnok: Fuhrmann Pál (Brassó); erdőgyakornok: Witting Emil (Brassó).

Feketehalom községnél: Stolcz József erdész Feketehalomban.

Csanád vármegyében:

(Az Erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Csanád vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs).

Csik vármegyében:

(Az Erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Csik vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs).

Csongrád vármegyében:

(Az erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Csongrád vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs).

Esztergom vármegyében:

Az esztergomi érsek, bibornok hercegprímás uradalmaiban. Központi erdőmesteri hivatal Esztergomban: főerdőmester: Csúpor István; erdőgyakornok: jelenleg nincs. Alárendelt erdészeti kerületek: 1. esztergomi kerület (Esztergom- és Hont vm.-ben): kezeli a központi erdőmesteri hivatal; kemenczei kerület (Hont és Nógrád vm.-ben): kezelőtiszt: Gálffy István főerdész (Kemencze); nagy-sallói kerület (Bars, Nyitra, Komárom és Pozsony vm.-ben): kezelőtiszt: Bedross József erdőmester (Nagy-Salló); nyerges-ujfalusi kerület (Esztergom és Komárom vm.-ben): kezelőtiszt: Vaszarv Antal főerdész (Nyerges-Újfalu); erdőmérnök: Schmid Ernő (Esztergom).

Esztergomi főkáptalan és papnövelde Esztergom-, Hont- és Komárom vármegyei uradalmaiban: erdőmester: Nadhera Pál (Esztergom); központi erdőgyakornok: Vuics István; főerdész: Taxner Béla (Kis-Apáti, Bars vm.); erdészek: Kraffszky Ferencz

(Bozók, Hont vm.), Pintér Ferencz (Dömös), Dobó Jenő (Kestőicz).
 . . . . . (Letkés, Hont vm.)

Esztergom városnál: erdőmester: Nozdroviczky Miklós (Esztergom).

Herczeg Pálffy Miklós bátorkesz közbirtokos hitbizományi uradalmában: erdész: Witt Frigyes (Bátorkesz):

Fejér vármegyében:

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége: alocsuthi uradalmában: erdész: Traxelmayer Frigyes (Köböljárás).

Zirczi apátság előszállási uradalmában: erdőmester: Ferenczi Sándor (Zircz, Veszprém megye).

Veszprémi káptalan (lásd Veszprém megyénél).

Gróf Esterházy Miklós Móríc csákvári hitbizományi uradalmában: erdőmester: Holfeld Henrik (Csákvár).

Gróf Nádasdy Ferencz nádasdladányi hitbizományi uradalmában: főerdész: Tavassy Lajos (Bakony-Nána Veszprém megye.)

Gróf Károlyi József csurgói hitbizományi uradalmában: erdész: Harvich Ernő (Curgó).

Gróf Cziráky Antal lovasberény-nadapi hitbizományi uradalmában: főerdész: Varga János (Nadap).

Gróf Eszterházy száar-bicskei uradalmában: igazgató-erdőmester: Jákói Géza (lásd Veszprém megye).

Fogaras vármegyében:

(Az erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Fogaras vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs.)

Gömör vármegyében:

Gr. Andrassy Dénes uradalmában: erdőhivatali főnök: Mayer Géza erdőmester (Krasznahorka-Várallyán); erdőhivatali segéd: Levendovszky Nándor erdőgyakornok; segéderdész: Tamás Frigyes (Gócs); erdészek: Kostenszky Pál (Dernő), Stripszky P. Mihály (Csetnek); főerdész: Peiszerle Pál (Monok Zemplén megye).

Gr. Andrassy Géza uradalmában (Gömör, Zemplén, Abauj-Torna v. m.) Erdőfelügyelőség Betlérben (Gömör m.). Hivatalfőnök és erdőfelügyelő: Dénes Géza (Betlér); főerdészi ranggal fámester: Peiszerle Samuel (A.-Sajó). Erdőgondnokság Betlérben: erdész Dienes Barnabás (Veszverés-Huta). Erdőgondnokság Oláhpatakon (Gömör m.): főerdész: Gintner Bálint (Oláhpatak). Nagy-kemencei erdőhivatal (Zemplén m.): vezető erdőtiszt: Peiszerle József főerdész (Házsina). Erdészek: Peiszerle Simon (Agyidőci), Zsemlicska Karoly (Kiskemence), Majernik János (Porupka), Hannig Ferdinand (Farnó), Ruzicska János (Takta-Kenez). Szádvári erdőhivatal (Gömör és Abauj-Torna m.): ideig. vezető erdőtiszt: Linhardt Ödön erdész (Szilicze, Kisfalu puszta, Gömör megye).

A csetneki közbirtokosságnál: igazgató és erdőtiszt: Kirinyi Béla (Csetnek).

Dobsina városnál: erdőmester: Schmiedt Román (Dobsina) és Endersz Frigyes (Dobsina).

Fülöp Szász Coburg Gothai herceg uradalmában (Szepes, Gömör, Nógrád, Hont, Pestpilissoltkiskun, Heves és Borsod v. m.): Erdőigazgatóság Jolsván (Gömör). Erdőigazgató: Podhrádszky András; központi főerdész: Csoma Gusztáv; okmánytárnok: Tindly József főerdész. Erdőrendezőség Jolsván (Gömör m.). Erdőrendező: Szénassy Béla főerdész; erdőmérnök: Szilvássy László; erdő-

rendezősségi segéd-tiszt: Wolfrám Sándor és Fozmán Gyula. Alárendelt erdőhivatalok: Erdőhivatal Polonkán (Gömörm.). Főnök: Okolicsányi Lajos erdőmester; segéd-tiszt: Kellner Győző erdőgyakornok; pagonykezelők: Holéczy Gusztáv főerdész (Polonkán), Lux János főerdész (Zavackán), Szift Gyula főerdész (Hélpán); fűrészkészítő: Kochen Lajos főerdész (Polonka). Erdőhivatal Sumjácson (Gömörm.). Főnök: Hering Samu erdőmester; segéd-tiszt: Kochen Valdemár; pagonykezelők: Brodszky Gyula főerdész (Vereskő), Lányi Aladár erdész (Telgárt), Podhradszky Pál főerdész (Vernár), Bradofka Károly főerdész (Sztraczena, Szepesm.); fűrészkészítő: Hankó Pál főerdész (Vereskő), Jurkovich János főerdész (Pusztamező). Erdőhivatal Murányban (Gömörm.). Főnök: Przbiszlávszky Adolf főerdész; pagonykezelő: Hensch Emil főerdész (Murány); fűrészkészítő: Farkas György főerdész (Murány). Erdőhivatal Nagyrőczen (Gömörm.). Főnök: Gaszner Imre erdőmester; pagonykezelők: Beel Gyula főerdész (Nagyrőcze); Plenczner Rezső főerdész (Kövi), Bárdossy Miklós főerdész (Lubenyik); fűrészkészítő: Király Emil erdész (N.-Rőcze). Pénztári hivatal Murányban (Gömörm.). Pénztári főnök: Pauks László erdőmester; pénztári ellenőr: Aschner István főerdész. Baloghvári erdőhivatal Meleghegyen (Gömörm.). Főnök: Csaszkcóczy Károly erdőmester; segéd-tiszt: Mihalik Pál; pagonykezelők: Szepesházy Kálmán főerdész (Felső-Balogh), Kolbenheyer Gyula főerdész (Ratkó-Lehota). Erdőhivatal Káposztafaluban (Szepesm.). Főnök: Barger Guidó erdőmester; fűrészkészítő: Hoffmann Ernő főerdész. Erdőhivatal Edelényben (Borsodm.). Főnök: Kachelmann Walther erdőmester. Cserépvári erdőhivatal Cserépfaluban (Borsodm.). Főnök: Antony Károly erdőmester; segéd-tiszt: Gál György. Csábrág-füleki erdőhivatal Ipoly-Nyéken (Hontm.). Főnök: Pilz Ottó erdőmester; segéd-tiszt: Früstök László erdőgyakornok; pagonykezelők: Benczkó József erdész. (Csábrágh), Lukovics Atilla főerdész (Füle). Erdőhivatal Szent-Antalton (Hontm.). Főnök: Hoznek Gyula; pagony és fűrészkészítő: Szontagh Andor főerdész (Pusztá-Teplicsko). Erdőhivatal Pusztavacsán (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.). Főnök: Müller Róbert főerdész.

Jolsva városnál: erdész: Skolka József (Jolsva).

Nagy-Rőcze városnál: erdőmester: (üresedésben) (Nagy-Rőcze).

A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság erdőbirtokainál: erdőhivatal Rima-Brezón: hivatalfőnök: dezséri Bobok Tivadar erdőmester; erdőszám-tiszt: Spéczián Gusztáv. Alárendelt erdőgondnokságok: Feketepatakon: kezelő erdőtiszt: Aronffy Ernő; Rima-Brezón: kezelő erdőtiszt: Glózer László, egyszerűsmind a vashegyi erdőgondnokság kezelésével is megbizva; Rimócán: kezelő erdőtiszt: Mitske Gusztáv; Salgó-Vecseklőn (Nógrád m.): kezelő erdőtiszt: Szelényi Gusztáv.

Rimaszombat városnál: erdész: Mőlczer Gyula (Rimaszombat).

Rozsnyó városánál: erdőmester: Schmidt János (Rozsnyó).

A rozsnyói r. kath. püspökségnél Gömör és Abauj-Torna vármegyei erdőbirtokánál: erdőgondnok: Pauchly Rezső (Rozsnyó).

Győr vármegyében:

A pannonhalmi főapátságánál: erdőmester: Vaszary Ernő (Ravasz). Novotny Henrik erdész (P.-Jánosháza).

Hajdu vármegyében:

H.-H a d h á z — H.-B ő s z ő r m é n y i közbirtokosság erdeje állami kezelésbe vétetett miatt is m. kir. j. erdész Asbóth Mihály (H.-Bőszörmény Peres pusztá).

Debreczen sz. k. városnál: erdőmester: Török Gábor (Debreczen); erdészek: Botos Lajos (Nagy-Csere) és Balogh Sándor (Haláp); erdész: Szűts Kálmán (Gut, Szabolcs vm.).

Háromszék vármegyében:

A gróf B é l d y-féle nyéni és bodolai uradalomban: erdész: Málnási Lajos (Nyén).

Gr. M i k e s B e n e d e k örökösénél: erdész: Bagoly Bálint (Bükszád).

Heves vármegyében:

A z e g r i érsekségnél: erdőmester: Gesztes Lajos (F.-Tárkány); főerdész: Kern György (Solymos); erdész: Nagy Sándor (Bakta).

A z e g r i főkáptalan Borsod- és Heves vármegyei uradalmában: erdőmester: Tornay Gyula (Sajó-Várkony); erdészek: Bayer Róbert (Bátor), Batyel Mihály (Szomolya); erdőgyakornok: Bikkfalvi József.

G y ö n g y ő s városnál: erdész: Fás Géza (Gyöngyös, (Pusztá Bene).

Gr. K á r o l y i M i h á l y hitbizományi uradalmában: erdőmester: Rajzinger Antal (Parád); erdészek: Ferenczi Ede (Sirok), Weinert Tivadar (Parád, Vadaskert), Urbantsek Ignác (Parád), Zemanek Adolf (Sirok-Kőkút); erdőhivatali segéd: úresedésben.

B á r ó V a y D é n e s n é n é l: erdész; Weisz Mór (Gy.-Pata).

Hont vármegyében:

Gr. L e d e b u r M á r i a uradalmában erdész: Hahu Gusztáv (Ledény).

E s z t e r g o m i érsekség és főkáptalan: (Lásd Esztergom vármegyénél).

H u s z á r I s t v á n-féle hitbizomány: erdőmester: Hudák Aladár (Peröcsény).

K o r p o n a városnál: erdőmester: Geschwindt Lipót (Korpona).

L o v a g R o s z w a d o v s k y urad. a gazdatiszt kezelése alatt.

Gr. S i e r s t o r p f f uradalmában: erdőmester: Przihoda Pál. Selmecz-Bélabánya sz. k. városnál: erdőmester: Zóلمي Imre (Selmeczbánya).

Gr. Z i c h y-féle seniorális uradalomban: (lásd Nógrád vármegyénél).

Hunyad vármegyében:

Gróf C s á k y-család halmágyi uradalmában: főerdész: (betöltetlen).

B á r ó J ó s i k a S á m u e l uradalmában: főerdész: Csató Pál (Branyicska).

K e n d e f f y örökösöknél: erdőmester: (betöltetlen) (Malomviz).

Gr. Lónyai Menyhért örökösseinél: erdész: Karaba András.

A Muszári és rudai bányatársulatnál: főerdész: Molnár Lajos (Brád).

Szászváros rend. tanácsu városnál főerdész: Bocz Géza (Szászváros).

Gr. Thoroczky Miklósné uradalmában: főerdész: Kalab Ödön.

Jász-N.-Kun-Szolnok vármegyében:

(Az Erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs).

Kis-Küküllő vármegyében:

Erdélyi r. kat. status: Alsó-Fehér, Kis-Küküllő és Torda-Aranyos megyében fekvő radnóthi és Kis-Küküllő megyében fekvő felső-bajomi uradalmi erdőknél: erdőtanácsos: Nagy László (Kolozsvár).

Kolozs vármegyében:

Gróf Andrássy Gyula-féle hitbizomány, Kolozs- és Torda-Aranyos vármegyében fekvő erdeinél: főerdész: Taszler Rezső (Magyar-Fenes).

Gr. Bánffy György kalotaszegi uradalmában: főerdész: Venczel Gusztáv (Bánffy-Hunyad).

Erdélyi r. kath. status kolozsmonostori és nagy-almási uradalmában: erdőtanácsos: Nagy László (Kolozsvár).

Kolozsvár th. város, Kolozs-, Szolnok-Doboka-, Torda-Aranyos vármegyében és Kolozsvár szab. kir. város határában fekvő erdeinél: főerdész: Tarsolly Árpád (Kolozsvár).

Komárom vármegyében:

Esztergomi érsekség: (lásd Esztergom vármegyénél).

Esztergomi főkáptalan: (lásd Esztergom vármegyénél).

Gr. Eszterházy Ferencz tata-tóvárosi hitbizományi uradalmában: erdőmester: Máhr Károly (Tata); vidéki erdészek: id. Cservenka Antal (Bánhida), Hartl Sándor (Baj).

Gr. Eszterházy Mórincz örökössei felső-gallai szabadrendelkezési uradalmában: igazgató-erdőmester: Jáköi Géza (Pápa Veszprémmegye); főerdész: ifj. Mikulás Vincze (Felső-Galla); számadó erdész: Pohl József (Felső-Galla); vidéki erdész: Kraft József (P.-Tonyó), Huber János (Pusztá-Körtvélyes) és Fogassy Géza (V.-Somlyó)

Gr. Eszterházy Miklós Mórincz csákvár-gesztesi hitbiz. uradalmában: erdőmester: Hótfeld Henrik (Csákvár); főerdész: Balogh Boldizsár (Oroszlány); erdőmérnök: Kubicza András (Csákvár); vidéki erdészek: Veisz Gyula (Császár), Láng Géza (Pusztá-Gesztes), Schlesinger Alajos (Pusztá-Mindszent).

M. kir. Ménesbirtok Kisbér és Bábolnán: erdészeti intéző: Rieb József (Nagy-Bér).

Hg. Metternich Richárdné bajnai uradalmában: kör-erdész: Snaider László (Pusztá-Gyarmat).

Krassó-Szörény vármegyében:

A kaláni bánya és kohóegylet szerződéses erdőterületein: erdőmester: Scholtz Gyula (Ruszkabánya).

A krassói erdő részvénytársaság birtokán: Istvánhegyen: főerdész: Mihályik Pál.

A nadrági vasipar társulat nadrági uradalmában: Erdőgondnokság Nadrágon: címzetes főerdész: Zadrazill János; erdőmérnök Br. Babarczy László. Erdőgondnokság Krivinán: erdőész: Bocsiát P. Valér.

A szab. osztrák-magyar államvasút-társaság erdő és uradalmi igazgatósága Oraviczán: Központi szolgálat: Igazgató: Tavi Gusztáv ny. min. tan. Főerdőmester, igazgató helyettes: dabasi Halász Géza nyug. k. erdőfelügyelő. I. Erdészeti és mezőgazdasági ügyosztály: erdőmester; Boitner Gyula; erdőész: ifj. Kristen Adolf; 2. Erdőmérnöki ügyosztály: címzetes erdőmester Póhl János erdőészek: Seymann Ernő, Dámsberg Antal, erdőgyakornokok: ifj. Demel Hugó, Richter József, Bachmann Ottó, Dámsberg Rezső: Alárendelt erdőhivatalok: I. *Erdőhivatal Oraviczán*: erdőmester: Szentpály Kázmér; címzetes főerdész: Reif Vendelin; erdőgyakornok: Dimitrievics György. Ezen erdőhivatalnak alárendelt erdőgondnokságok: Oraviczán; címzetes főerdész: Hedbavny József; Kákován: főerdész: Tanádi Emil; Berlistyén; erdőész: Huszty László; Szokoláron: erdőész: Rumann Ernő; Szászkabányán: főerdész: id. Kriszten Adolf; Román-Szászkán: erdőész: Rumann Gottfried; Uj-Moldován: főerdész: Nováček Róbert; II. *Erdőhivatal Román-Bogsánban*: főerdész: Mitták Vilmos; címzetes főerdész: Janicsék Ferencz; Ezen erdőhivatalnak alárendelt erdőgondnokságok: Román-Bogsánban: erdőész: Zimmermann Gusztáv; Német-Bogsánban: címzetes főerdész: Hirschpek Ágoston; Dogmácskán főerdész: Netsch József; erdőész: Tamás Gyula; Királykegyén: címzetes főerdész: Jäger Lipót; Prebulon: erdőész: Schöpflin Alajos. III. *Erdőhivatal Resiczán*: erdőmester: Kubányi Endre; főerdész: id. Demel Hugó; erdőészek: Brebener József Píró János. Ezen erdőhivatalnak alárendelt erdőgondnokságok: Resiczabányán: főerdész; Müller Wenzel; erdőész: Daneszku Sándor; Román-Resiczán: főerdész: Wiegandt Henrik; Ferenczfalván: főerdész: Stéger Antal; erdőész: Nickmann Róbert; Krassován: főerdész: Weidman József; IV. *Erdőhivatal Steyerlakon*: címzetes erdőmester: Keszler Ede. Ezen erdőhivatalnak alárendelt erdőgondnokságok: Steyerlakon (északi erdőgondnokság): főerdész Nickmann Rezső; Steyerlakon (déli erdőgondnokság): főerdész: Fülöp Béla.

A volt 13. számú román-bánáti határőrezredből alakult vagyon községnél: Erdőhivatal Karánsebesen: hivatalfőnök: Balás Sándor erdőmester; erdőmester: Diaconovich Sándor; erdőrendező: Borczun Péter; erdőszjelölt: Lynba Péter. erdőgyakornokok: Mariczil Vazul, Mihajleszku Páter és Pasku S. Pál. Alárendelt erdőgondnokságok: Karánsebesen: erdőész: Pepa Constantin; Teregován: főerdész: Campian Gusztáv; Bozovicson: főerdész: Popovics Stachius; Ohaba-Bisztrán; erdőész: Dobren János; Orsován: főerdész: Segercian Vazul erdőszjelölt, Moldován János.

Ifj. b. Wodiáner Albert kapriorai uradalma: erdőgondnokság Kapriorán: erdőész: Kemka Gyula.

Liptó vármegyében:

(Az Erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Liptó vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs).

Máramaros vármegyében:

Báró Schönberg Donald uradalmában: főerdész: Mentschik Eduárd (Csónak).

Gr. Teleki család dolhai uradalmában: erdőmester: Forberger Pál (Dolha.); Szopkó Bruno erdész (Rókamező).

Merwaldt Kelemen gróf uglyai uradalmában: Pablaszek Ferencz. (Uglya.)

Maros-Torda vármegyében:

Bánffy Dezső báró és társai gödemesterházi uradalmában: Erdőhivatal: Szász-Régen: erdőmester: Schmidt Ferencz; alárendelt erdőgondnokságok: Gödemesterházán: erdész: Mojzer Károly; Palota-Ílván: erdész: Pokorny Ferencz.

Az Első szászrégeni tutajkereskedő társulatnál: főerdész: . . . . . (Szász-Régen).

Kemény Kálmán báró vécsi uradalmában: erdész: Wokrzál Tivadar (Maros-Vécs); Blätterbauer József (Palota Ilva).

Magyarói nemes birtokosságnál: erdész: Spék Gusztáv (Szász-Régen).

Moson vármegyében:

Frigyes főherceg Ő cs. és kir. Fensége magyaróvári uradalmában: főerdész: Zárda Ferencz (Magyar-Óvár).

A szentkereszti apátságánál: főerdész: Karaszek Vilmos (Király-Udvar).

Gr. Wenkheim Frigyes lébény-szent-miklósi uradalmában: köreerdész: Poppr Manó (Lébény).

Nagy-Küküllő vármegyében:

Medgyes sz. kir. városnál: erdőmester: (betöltetlen) (Medgyes).

Segesvár sz. kir. városnál: erdőmester: Pomárius Alfréd (Segesvár).

Nógrád vármegyében:

Gr. Berchtold Richárd uradalmában: erdész: Havas János (Nagy-Oroszi).

Észak-magyarországi egyesült kőszénbánya és iparvállalat r. t.-nél: erdész: Fankovics Imre (Mátraszele).

Esztergomi érsekség: (lásd Esztergom vármegyénél).

Esztergomi r. k. főkáptalan: (l. Esztergom vármegyénél).

Gr. Forgách Antal uradalmában: igazgató és erdőmester: Velibil Károly (Gács).

Gr. Forgách József uradalmában: főerdész: Pompe Hugó (Vilke).

Fülöp-Szász-Coburg Gothai herceg uradalmában: (lásd Gömör vármegyét).

Gr. Károlyi Erzsébet bujáki uradalmában: erdész: Mányay Ferencz (Buják).

Rima-murány-salgó-tarjáni vasmű r. t. (lásd Gömör vm.).

Salgótarjáni kőszénbánya r. t. uradalmában: erdész: Fábry Alajos (Zagyva-Róna).

Sváb Sándor uradalmában: főerdész: Schölzel György (Diósjenő).

Váczi püspökség: erdőmester: ifj. Havas János.

A gróf Zichy-féle seniorális-i uradalom. Erdőhivatal Divényben: erdőfelügyelő: Giller János: erdészjelölt: (betöltetlen) Erdőgondnokságok: A.-Esztergályon: főerdész: Bende Mihály; Nagy-Libercsén: főerdész: Rainiss István; Turicskán: főerdész: Szász József.

Nyitra vármegyében:

Gr. Apponyi Antal uradalmában: fővadász: (üresedésben). (Zablonicz.)

Gr. Apponyi Lajos uradalmában: főerdész: Scholcz Frigyes (N.-Appony).

Cs. és kir. uradalom: főerdész: Gleich F. (Holics), Rauch J. (Sasvár); fővadász: Halacska Rezső (Csári); erdész: Schamal Ferencz; erdősegéd: Praxa János (Sasvár).

Gr. Erdődy Ferencz hitb. uradalmában: főerdész: Szívós Gyula (Galgócz); körerdész: Zurek János (Drahóc).

Nyitrai puspökség: erdőmérnök: Paulik Andor (Nyitra).

Nyitrai káptalan: erdőmester: Furbász Adolf (Szkacsán).

Hg. Odescalchy Géza nyitra-szerdahelyi uradalmában: fővadász: Dvorzsák Károly (Nyitra-Szerdahely).

Gróf Pálffy János bajmóczyi uradalmában: főerdész: Lutonszky Mór (Neczpál); ellenőrködő főerdész: Fogassy Gyula (Bajmócz).

Gr. Pálffy József hitb. uradalmában: erdőmester: Mokker Tivadar (Vittencz); erdész: Gábrriel Gusztáv (Erdőháza).

Br. Springer uradalmában: főerdész: Pospiech Károly (Verbó).

Br. Stummer Ágoston uradalmában: erdőmester: Raffenberg B.; erdészek: Keller László (Kis-Vendég), Goldstein János (Prasicz), Glosz Nándor (Pusztá-Bodók).

Szakolcza városnál: erdőmester: Ruttkay Géza (Szakolcza).

Gr. Zedtvitz Curt uradalmában: fővadász: Dvorzsák J. (Moraván).

Szokolóczy Gyula uradalmában: fővadász: Schedelbauer Flóris (Huorka).

Pest-P.-S. és K.-K. vármegyében:

Budapest székes fővárosnál: erdőmester: Guckler Károly (I. ker., Retek-u. 44., 46.); erdész: Koren Ödön és Marschovszky Ede.

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége pilis-csabai uradalmában: erdész: Szigeti János (Pilis-Csaba); erdősegéd: Matzon Ottó (Pilis-Csaba).

Fülöp-Szász-Coburg-Gothai herceg uradalmában: főerdész: Müller Róbert; segédtsitz: Kellner Viktor.

Kalocsai érsekségnél: (lásd Bács-Bodrog vármegyét): erdőmester: Mattanovits Károly (Kalocsa); központi erdőgyakornok: Party József; erdészek: Hárs Rihárd (Szent-István); Bucányi József (Ó-Sükösd), Costán István (Doromlás).

Kecskemét sz. kir. városnál: főerdész: Vágó László (Kecskemét).

Ráczkevei cs. és kir. uradalomnál: cs. és kir. főerdész: Praxa János; erdőgyakornok: Loványi Heribert.

Váczi káptalan: erdőmester: Horváth Gyula (Vác).

Váczi puspökség: főerdész ifj. Havas József.

Kalocsai főkáptalan: erdőmester: Lenhard Antal (Dusnok).

Nagy-Kőrös városnál: erdész: Almási László.

Gr. Vigyázó Sándornál: erdész: Nagy Pál (Pusztacsabony, u. p. Duna-Vecse).

Br. Prónay Dezső acsa-csövéri uradalmában: főerdész: Szöcs Károly.

Gróf Tisza István nagy-kovácsii uradalmában: erdész: Hallama Mihály.

Pozsony vármegyében:

Bazin sz. kir. városnál: erdőmester: Bizell Gyula (Bazin).
Gr. Károlyi Alajos stomfai uradalmában: központi erdőfelügyelő: Hoffmann Antal F. I. r. l. (40) (Stomfa); erdész: Brandeisz Antal (Tótmegyer).

Modor városnál: erdőmester: Filipek Sándor (Modor).

Gr. Pálffy János uradalmában: főerdészek: Bielek Ede (Czajla), Bajmóczy József (Pozsony), Simon Károly (Cseszte); erdészek: Bahóta Béla (Cseszte).

Hg. Pálffy Miklós hitb. uradalmában: erdőmester: Bittner Gusztáv (Malaczká); erdészek: Jenikovszky Lipót, Hauptvogel Frigyes (Malaczkán), Velancsics István (Miklós-teleken), Zirin György (Malaczká), Hodum János (Dévény), Kaffka István (Konyha), Prohaszka Mátyás (Malaczká); ifj. Hauptvogel Ignác (Detrekő-Váralja); Kosáczky Mór (Malaczká).

Gr. Pálffy senior uradalmában: erdőmester: Czinzér Károly (Farkasterok).

Gr. Pálffy József magán uradalmában: főerdész: Janek János (Szomolány), erdész: Rudroff Ottó (Szomolány).

Pozsony sz. kir. városnál: erdőmester: Bauhof Károly (Pozsony); városi erdész: Fehér Pál (Pozsony).

Pozsony káptalannál: fővadász: Fray Vilmos (Vásárát).

Gr. Wenckheim István uradalmában: jószágigazgató és főerdész: Sommer Károly (Nagy-Levárd).

Hg. Hohenlohe morva-szt.-jános uradalmában: főerdész: Stark Miksa (M.-Szt.-János).

Szt.-György sz. kir. városnál: erdőmester: Rolland Gusztáv (Szt.-Györgyön).

Gróf Eszterházy Mihály cseklézi hitbiz. uradalmánál: Schusztér Lajos főerdész (Cseklész).

Herczeg Pálffy Miklós gajári magán erdőbirtokánál: Haasl József erdész (Gajáron).

Gróf Pálffy István uradalmánál: Zinzer Arthur erdész Csesztén.

Sáros vármegyében:

Alapi Salamon Aladár és Tivadar örökösei uradalmában: Vernóczy Ferencz főerdész, fűrészkészítő, (Plavniczán).

Alapi Salamon Géza birtokán: erdész: Pietsch Antal (Kurcsin), Habel János (Kislipnik).

Gr. Clary Aldringen Szigfried birtokán: urad. intéző; Lócse Ottó (Zbozó).

Gr. Wengerszky Hugó birtokán: erdész: Hach József (Sebes-Váralja).

Magyar telítőbank birtokán: erdőmester: Schmalcz Alfréd (Lukó), főerdész Wiesel Lajos (Hertnek).

Öhringen Hohenlohe herczeg birtokán: erdészek: Oberle Frigyes, Stepanek Ferencz és Olbrich Manó (Morgonya).

Gr. Szirmay Alfréd birtokán: erdész: Wenczel Jakab (Sáros-Szt.-Mihály).

Thonet testvérek birtokán: erdész: Fink Oszkár (Alsókomárnok).

Gr. Andrásy Dénes uradalmában somos és somosujfalu hitb. erdőknél: erdész: . . . . . (Monok); erdőmester: Mayer Géza (K.-H.-Váralja).

Somogy vármegyében:

Biedermann Gusztávné örökösei uradalmában: erdész: Pohl Móríc (Diós-pusztá).

Hg. Eszterházy Miklós hitb. uradalmában: (l. Baranya várm.).

Esztergomi r. k. főkapitány somogy-szobbi és tapsonyi uradalmában: erdész: Fáy Ede (Somogy-Szob).

Gr. Festetich Tasziló csurgó-taranyi és balaton-szentgyörgyi uradalmában: főerdészek: Hám Ferencz (Csurgó), Bock László (Tarany), Börzsönyi Gyula (Vörs); Tatarek Rudolf (Háromfa-Agarév).

Gr. Festetich Pál böhönyi uradalmában: főerdész: Mayer Gyula (Böhönye).

Gr. Hunyady Ferencz szili uradalmában: erdész: Göttmann Venczel (Szill).

Gr. Hunyady Imre kéthelyi és mesztegnyei uradalmában: főerdész: —

Inkey Antal bogáti uradalmában: erdész: Szalmási Ferencz (A.-Bogát).

Inkey Béla pogány-szent-péteri uradalmában: főerdész: Neiger Lajos (Pogány-Szent-Péter).

Br. Inkey István iharos-berényi uradalmában: főerdész: Metzli Kamill (Iharos-Berény); erdész: Mikolasek György (Fazekas-Dencs).

Gr. Jankovich Tivadar szőlős-győröki uradalmában: főerdész: Kabelka János (Szőlős-Győrök).

Jankovich Besán Gyula öreglaki uradalmában: főerdész: Schmiedt Ferencz (Buzsák).

Pallini Inkey Antal tardi uradalmában: erdész: Burián János (Pusztá-Tard).

Magyarországi kegyes tanítórend mernyei uradalmában: főerdész: Odor Ignác (Taszár).

Br. Sina Simon örököseinél: erdőmester: Krteska Vincze (Simongát); erdész: Russek Ferencz (R.-Szent-Király).

Somssich Andor hitb. uradalmában: erdész: Lossos Ferencz (Sárd).

Szent-Benedek rendi tihanyi apátságánál: erdőmester: Borsos István (Endréd).

Gr. Széchényi Bertalan segesi hitb. uradalmában: főerdész: Szarkásy János (Felső-Segesd).

Gr. Széchényi családnál: erdőmester: Linszky Antal (Barcs).

Gr. Széchényi Ferencz tarnócai uradalmában: főerdész: Pelezmann Adolf (Tarnóca).

Gr. Széchényi Géza csokonyai uradalmában: erdész: Puskás Jenő (Csokonya).

Gr. Széchényi Gyula marczi uradalmában: főerdész: Zwerina József (Marczi).

Gr. Széchényi Péter örökösei homok-szent-györgyi uradalmában: erdész: Halka Dániel (Homok-Szent-György).

Ifj. gr. Széchényi Imre somogyvári uradalmában: erdész: Tomka Akos (Somogyvár).

Gr. Széchényi Viktor köröshegyi uradalmában: erdész: Jirovecz Emil (P.-Szemes).

Gr. Széchényi István kálmáncsai uradalmában: erdész: Hajek Antal (Kálmánca).

Veszprémi püspökség karádi erdőhivatalánál: Csik Gyula erdőmester (Karád).

Gr. Zichy Béla lengyeltóti hitb. uradalmában: főerdész: Zbinyovszky Lajos (Lengyeltóti).

Gr. Zichy N. János vrászlói uradalmában: erdész: Varga János (Vrászló).

Gr. Zichy Ödön surdi és beleznai hitb. uradalmában: erdész: Krivának Béla (Belezna); körerdész: Stroblich Antal (Surd).

Sopron vármegyében:

Gr. Berchtold Józsefnénél: erdész: Polenszky Rezső (Peresznye).

Hg. Eszterházy Miklós hitbizományi uradalmában (Sopron, Vas, Zala, Tolna, Baranya Somogy vármegyékben.)

Központi erdőfelügyelőség Kismartonban (Sopron vm.). Központi előadó: Blaschek Ede erdőtanácsos; beosztva: Maurer Antal erdész, Löw Jenő, Zimay János, Kálmán Győző és Niklosz Károly erdőgyakornokok.

Házi kezelésben levő erdőknél, (kismartoni, eszterházi, léka-i uradalmakban) erdőhivatal Kismartonban: kezelő erdőtiszt: Rimler Pál, főerdész; erdőhivatal Eszterházán, kezelő erdőtiszt: Wocher Lajos főerdész; erdőhivatal Lékán: erdőmester Graf Adólf; erdőgondnokság Lékán: ellátja az erdőmester; erdőgondnokság Dörfölön: főerdész Vidor Ignác.

Kerületi erdőfelügyelők: Sipeki Balázs Béla (A.-Lendva), Schréter Károly (Dombóvár).

Bérbe adott erdőknél: (ozorai, dombóvári és baranya-szent-lőrinczi urad.) Erdőgondnokság Baranya-Szent-Lőrinczen: főerdész Warinszky József; erdőgondnokság Vaszon: ellátja Warinszky József főerdész baranya-szent-lőrinczi erdőgondnok; erdőgondnokság Gyulajovancán: főerdész Rebek József; erdőgondnokság Tengődön: főerdész Pirkhofer András; erdőgondnokság Tamásiban: főerdész Fodor István. (Kaposvári urad.) Erdőgondnokság Kapuvárott: főerdész Fuhrmann Antal; erdőgondnokság Zseliz-Kisfaldon főerdész Sujánszky Imre. (A.-Lendva, kúti urad.) Erdőhivatal Lentiben: erdőmester Polnisch Árpád; erdőgondnokság Kámaházán: főerdész Jenek Rezső; erdőgondnokság Kerkakutason: főerdész Móré László; erdőgondnokság Lendva-Ujfalun: főerdész Rizek Román; erdőgondnokság: Bánok-Szt.-Györgyön; főerdész Doleschal Aladár; erdőgondnokság Lentin: ellátja az erdőmester. (Kabold, Lakompak, N.-Kereszturi urad.) Erdőhivatal Lakompakon: erdőmester Hirt Emil; erdőgondnokság Lakompakon: ellátja az erdőmester; erdőgondnokság Kaboldon: főerdész Wocher Jenő. (Fraknói urad.) ellátja Rimler Pál főerdész Kismartonból. (Kapuvári urad.) kezelő: Vermes György főerdész (Kapuvár).

Győri püspökség. Erdőhivatal Szanyban: erdőmester: Remann József.

Br. Rumerskirch Arthur bérlőnél: főerdész: Nürnberg József (Keczöl). (Hg. Eszterházy bérlője.)

Sopron sz. kir. városnál: erdőmester: Kellner György; erdész: Muck András (Sopron).

Gr. Széchényi Béla uradalmában: főerdész: Rusa Dénes (Rőjtők).

Gr. Zichy Henrik uradalmában: főerdész: Kratochvíl Nándor (Füles); erdész: Kremszner János (Füles).

Szabolcs vármegyében:

Gr. Forgách László mándoki uradalmában: urad. erdő-
tiszt: Repászky István (Mándok).

Br. Podmanitzky Géza nyirbaktai uradalmában: erdész:
Balogh György (Nyirbakta).

Szatmár vármegyében:

Gr. Károlyi Alajos hitbizományi uradalmában: erdő-
mester: Prohászka Lajos (Erdőd); főerdész: Szimon Béla (Sikárló);
erdészek: Burda Károly (Erdőd-Gyarmat), Ostadál Jenő (Uj-Huta),
Leitner Endre (Szinfalva), Kájási Sándor (Vállaj); erdészeti ellenőr:
Schfűrez Károly (Bartafalu); erdész: (betöltetlen) (Károlyi-Erdőd).
Erdőgyakornok: Langhammer János.

Gr. Károlyi István uradalmában: erdészek: Schnell
Pál (Nántú), Papp Ferencz (N.-Szokond); erdészsegéd: (betöltetlen)
(Kraszna-Bétek).

Gr. Károlyi Viktor uradalmában: erdész: Urbancsek József
(Pusztá-Terem).

Gr. Teleki László Gyula uradalmában: Syllaba Ernő
főerdész (Jeder u. p. Nagy-Somkut).

Gr. Károlyi Sándor uradalmában: alerdész: Klier József
(Verend).

Felső-Bánya sz. kir. város erdeje állami kezelésbe
vétetett.

Gr. Károlyi örök uradalmában: erdész: Boriszlavszky
László (Fény).

Nagy-Bánya sz. kir. város: erdőügyi tanácsos: Bálint
Imre (Nagy-Bánya).

Szatmár-Németi szab. kir. városnál: Leber Antal
főerdész (Szatmár).

Br. Vécsey László uradalmában: főerdész: Mircse
János (Sárközujlak).

Szeben vármegyében:

Nagy-Szeben városnál: erdőmester: Albrich Gyula
(Nagy-Szeben).

Szász-egyetem szász-hétbirói uradalmában: erdőmester:
Pfalz Károly (Nagy-Szeben).

Szepes vármegyében:

Gr. Csáky Vidor birtokán: erdőmester: Gruber Károly
(Szepes Sümegh); főerdész: Kummer Károly (Kluknó).

Gr. Csáky Albin birtokán: erdész: Krause János (Szepes-
Mindszent).

Gr. Csáky László örökösei birtokán: erdőmester: Farkas
Pál (Nagy-Kunsch falu).

Gölniezbánya városnál: erdőmester: Apáti Vilmos.

Késmárk városnál: erdész: Mauks Vilmos (Tátraháza).

Igló városnál: erdészek: Straznyitzky Frigyes (Igló Hutta)
és Retter Frigyes (N.-Hnilecz).

Lőcse városnál: főerdész: Göndös Béla (Lőcse); fő-
erdész: Halmi László (Toriszka).

Probstner Ártúr és Gyula birtokán: erdész: Schneck
János (Sz.-Jakab falu).

Szepesi káptalannál: erdész: (betöltetlen).

Szepesi püspökségnél: erdőmester: Pankovich Béla (Sz.-Teplitz); erdész: Janoviczky Béla (Sz.-Véghely).

Szepes-Olaszi városnál: erdész: betöltetlen (Sz.-Olaszi).

Öhringeni hg. Hohenlohe Kraft uradalmában: erdőigazgató: Kegl Ede (Javorina), Römer Frigyes (Landok).

Fülöp-Szász-Coburg gothai fej. herceg káposztafalvi uradalmában: erdőmester: Barger Guidó (Káposztafalu); erdész: Kochen Waldemár (Káposztafalu); segéd tiszt: Wolfram Sándor (Káposztafalu).

Szilágy vármegyében:

Br. Bánffy család szilágy-somlyói uradalmában: erdőmester: Halliárszky Samu (Sz.-Somlyó).

Gr. Degenfeld Sándor hadadi uradalmában: erdészek: Kleiszl Gyula (Hada) és Bálinth Géza (Erked).

Gr. Károlyi György örökösainél: erdőszámvivő: Hutiray Ferencz (Peér).

Gr. Károlyi Sándor kegyei uradalmában: főerdész: Eltzenbaum Róbert (Kegye).

Gr. Károlyi Tibor szarvadi uradalmában: erdész: nincs betöltve, (Tasnád-Szarvad).

Gr. Kornis Miklós sz.-csehi uradalmában: főerdész: Lenhárt Vilmos (Szilágy-Cseh).

Br. Wesselényi Béla zsibói uradalmában: erdészek: Pap Miklós (Zsibó) és Schneider József (Zsibó).

Báró Wesselényi Miklós uradalmában: erdészek: Szkalitzky Ferencz (Szeér), Szabó Lajos (Göröcsön), Telkes László (Bréd), Elsnitz Albert (Völcsök).

Szolnok-Doboka vármegyében:

Gr. Bethlen Pál bethleni uradalmában: erdész: Reithoffer Ferencz (Bethlen).

Br. Jósika Samu csáki-gorbói hitb. uradalmában: főerdész: Turessa Tivadar (Csáki-Gorbó).

Gr. Teleki László Gyula erdélyrészi uradalmában: erdész: Stenka Lajos (Kendi-Lona).

Br. Bánffy Albert-féle hitbizomány Szolnok-Doboka és Kolozs vármegyében fekvő erdeinél: erdőmester: Halliárszky Samu (Szilágy-Somlyó).

Temes vármegyében:

Br. Baich Miklós örökösökének markovecki és varadi uradalmában: erdész: Neuber Alajos (Markovecz).

Baiersdorf és Biach sósdiai uradalma: erdész: Schöpflin Ferencz (Sósdia).

Gr. Latour Károly hosszuszói uradalma: erdész: Tomán János (Bellatincez).

Gr. Wimpfen örökösök máslak és hódos uradalma: főerdész: Spanily Adolf (Charlottenburg); erdész: Kozák János (Kizdia).

Tolna vármegyében:

Gr. Apponyi Géza högyész-apátii uradalmában: főerdészek: Kadernoska János (Högyész), Kapfinger Kristóf (Apáti); körerdészek: Szauer Antal (Vadkert), Rimmel Viktor (Diósberény), Csomor Antal (Csnrög).

Gr. Apponyi Sándor lengyeli uradalmában: főerdész: Rinaldi Ottó (Lengyel).

Hg. Eszterházy Miklós tolnai hitb. uradalmában: (l. Baranya vármegyénél).

Hg. Montenuovo Alfréd tolnai uradalmában (lásd Baranya vármegyénél).

Pécsi r. kath. püspökség tolnai uradalmában: (l. Baranya vármegyénél).

Gróf Wimpfer Simon simontornyai uradalmában: erdőtiszt: Wobornik Vincze (Kis-Székely).

Torontál vármegyében:

A San-Marcoi hercegnő szerb-csanádi uradalmában: erdőtiszt: Scheebor János (Szerb-Csanád).

A zágrábi érsekség billédi uradalmában: erdőtiszt: Gontkó Ignác (Perjámos).

Torda-Aranyos vármegyében:

Gr. Andrassy Tivadar hesdái hitb. uradalmában: főerdész: Taszler Rezső (M.-Fenes); erdész: nincs betöltve (Járaviz).

Kolozsvár sz. kir. város Torda-Aranyos- és Kolozs vármegyében fekvő erdeinél: erdőmester: Tarsoly Árpád (Kolozsvár).

Trencsén vármegyében:

Gr. d'Harcourt Manó birtokán: 1. Dubniczi uradalom: Hivatalfőnök: Kresz Ödön uradalmi erdőtanácsos és jószágfelügyelő (Dubnicz); erdészek: Kodon János (Missén); Kocsi Károly (Szelecz); Markl József (Dubnicz); Ulmann József (Barát-Lehota); erdőmérnök: Schrötter Alajos (Dubnicz); segéderdész: Hauke Albert (Dubnicz). 2. Bobothi uradalom: Krepler Ferenc erdőmester; Schatt János erdész; Buresch Ágoston erdőgyakornok. 3. Ó-Besztercei uradalom: Bscheidner János főerdész; Kochwasser Rudolf és Livora József erdőhivatalisegéd.

Gr. Csáky László örökössei budatini uradalmában: Spotkovszky József főerdész (Budatin); ifj. Seide Róbert erdész (Povinna).

Dréher Antal uradalmában: főerdész: Malypeter J. (Liborcán); erdészek: Plachy Ferenc (Driethoma), Kardasch Gergely (Felső-Szrnye). Lochmüller Rudolf (Felső-Szucs).

Lovag Háhn Samu uradalma: Igazgatósági főnök: Schaller József erdőfelügyelő; erdőmester: Mildner János (Zákopce); ellenőrkdő főerdész: Blaha Venczel (Vág-Podhragy); főerdészek: Dolechal Rezső (Marikov), Treitler Ferenc (Rajecz); Hauszer László (Facsók); erdészek: Spaldon János (Turzovka), Labboy Jenő (Styavnik); Matter Rezső (Csáca), Cservicsek Béla (Turó), Riedl Adolf (Oscsadnicza), Teszár Vilmos (Pelyvás). Erdészsegédek: Pazsiczky Gusztáv Bassler Alfréd, Leitzer Adolf (Trencsén Makó).

Gr. Königsegg Gusztáv hitbizományi uradalmában: főerdész: Barvics Károly (Pruszká); erdészek: Vaitzik Gyula (Lieszkovecz); Winkler Venczel erdészsegéd (Pruszká).

Gr. Majláth György birtokán: főerdész: Fuchs Frigyes (Tyerhova); erdész: Horváth Ferenc (Riesnicza).

Gr. Pongrácz Adolf birtokán: főerdész: Treitler Ferenc (Krasnyán).

Schenk Adolf utódai uradalmában: főerdész: Perroy Pál (Kassza); erdész: Hrodegh Rezső (Kassza); erdészjelölt: Kögl János.

Schreiber József birtokán: főerdész: Klose Emil (Lednicz-Rovnye); erdészek: Hausknotz Mihály (Lednicz-Rovnye), Müller Alajos (Lednicz) és Zopf Ferencz (Zubák).

Windischgrätz Ottó herczeg uradalmában: erdőfelügyelő: Sinek Victor (Bicsicza); tiszttartó: Kresz Hugó (Bicsicza); főerdész: Kreuzel József (Kő-Poruba); Horszák József (Kunyerad).

Gr. Zay Miklós birtokán: főerdész: Bednárovics Győző (Zay-Ugrócz); erdészek: Bertók Soma (Dubnicska), Gresznyarik Kálmán (Ksinna), Szluncsik Adolf (Zsittna), Dudek Ferencz (Nagy-Szlatina).

Turóc vármegyében:

Kőrmöczbánya sz. kir. és főbánya városnál: főerdész: Róth Emil (Alsó-Stubnya); erdész: Skrbek Károly (Felső-Turcsok).

Br. Révay Gyula birtokán: főerdész: Duschek János (Kis-Selmecz).

Br. Révay Ferencz birtokán: főerdész: Dittert Gyula (Mosóc); erdész: Bauer Endre (Mosóc).

Udvarhely vármegyében:

(Az Erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Udvarhely vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs).

Ugocsa vármegyében:

(Az Erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Ugocsa vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs).

Ung vármegyében:

Gr. Hadik Barkóczy Endre hitbizományi birtokán: főerdész: Halassy László (Pálóc).

Gr. Károlyi Imre uradalmában: főerdész: Früstök István (Felső-Remete).

Herczeg Odescalchy Jenő Zoárd antalóczi uradalmában: erdész Stenczinger Ede (Antalóc).

Gr. Sztáray Antal örökösei nagy-mihályi uradalmában: erdészek: Rónay Árpád (Hlivisce), Pulchardt Miksa (Vinna); segéd-tiszt: Pulchardt Béla (Jósza).

Vas vármegyében:

Almássy-féle borostyánkői uradalom: erdész: Xhenemont Ferencz (Borostyánkő).

Hg. Batthyány Strattmann Ödön birtokán: főerdész és jószágfelügyelő: Molnár István (Körmend); főerdész: Sipos Antal (Körmend).

Gr. Cziráky Antal kenyeri uradalmában: alerdész: Nádhera Ferencz (Kenyeri).

Gr. Draskovits Dénes németujvári uradalmában: főerdész: Bacsák Béla (Németujvár).

Gr. Erdődy Ferencz uradalmában: főerdész: Szabó György (Jánosháza); erdész: Bendl Adolf (Peczöl).

Gr. Erdődy Ferencz és Tamás uradalmában: főerdész: Hárs István (Sz.-Péterfa).

Estei Mária Terézia bajor kir. herczegnő uradalmában: főerdész: Klaempfl Adolf (Sárvár); urad. erdőgondnok: Harvich Ernő (Sárvár).

Hg. Eszterházy lékai uradalmában: erdőmester: Graf Adolf (Léka).
 Gr. Festetics Tasziló vasvári és saáli uradalmában: főerdész: Meiszner István (Vasvár).
 Kőszegh városnál: erdőmester: Törzs István.
 Schmidt Ferencz űveghutai birtokán: Witt Ferencz (Szalónak-Űveghuta).
 Zirczi Apátság: Szporny Gyula (Csörötnek).
 Gr. Erdődy Gyula vörösvári birtokán: főerdész: Karay Ernő (Vas-Vörösvár).

Veszprém vármegyében:

Gr. Eszterházy Béla birtokán: erdész: Berghold Károly (B.-M.-Szombathely).
 Gr. Eszterházy Ferencz birtokán: erdész: Wlasich László Hidegkut.
 Gr. Eszterházy Imre birtokán: erdészek: Rác Vendel (Szt.-Király), Saághy Lajos (Réde).
 Gr. Eszterházy Pál pápa-ugodi hitbizományi uradalmában: igazgató-erdőmester: Jákói Géza (Pápa); főerdész: Dufek Pál (Ugod); pagonyerdészek: Löw György (Fenyőfő), Tatarek József (Kup).
 Klosterneuburgi kanonokrend suuri- és duna-neszmélyi (Komárommegyében) birtokán: főerdész: Ringeisen Lajos (Suur).
 Gr. Nádasdy Ferencz bakony-nánai hitbizományi birtokán: főerdész: Tavasy Lajos (B.-Nána).
 Gr. Eszterházy Sándor marcaltői birtokán: Gürtler Anta (Marcaltő).
 Sz.-Fejérvári püspökség: főerdész: Riffer Sándor (Teés).
 Br. Todesko örököseinél: főerdész: Mikulás Vincze (N.-Vázsony); pagonyerdészek: Traub József (Ur-kút), Szabó Antal (Nagy-Vázsony).
 Veszprémi káptalannál: erdőmester: Patzl Jenő (Veszprém); főerdész: Rietmüller Armin (Markó).
 Veszprémi püspökségnél: erdész: Pollák Ferencz (Farkas-Gyepű).
 Gr. Witzleben-Altdöbern birtokán: főerdész: Geissler Frigyes (Várpalota); erdész: Stierand Keresztély (Csösz).
 Zirczi apátságnál: erdőmester: Ferenczi Sándor (Zircz); erdész: Bálint Ferencz (M.-Polyán), Szporny Gyula (Szent-Gothárd).

Zala vármegyében:

Gr. Andrassy Aladár birtokán: főerdész: Wilde Ferencz (Letenye).
 Hg. Batthyány-Strattmann Ödön hitb. birtokán: erdőmester: Pálfi Alajos (N.-Kanisza).
 Budapesti központi papnevelő kiskomáromi birtokán: erdész: Herczmanszky Alajos (K.-Komárom).
 Ifj. gr. Eszterházy Pál birtokán: erdész: Pákay Ferencz (Lesence-Istvánd).
 Gr. Eszterházy Pál birtokán: erdész: Závodnik István (Káptalanfa).
 Hg. Eszterházy Miklós alsó-lendvai erdőfelügyelőségénél: erdőfelügyelő: Balázs Béla (A.-Lendva).
 Hg. Eszterházy Miklós alsó-lendva-nemthy-i uradalmának főbérleténél: erdőmester: Polnisch Árpád (Lenti); főerdész: Jenek Rezső (Kamahaz); főerdész: Doleschall Aladár (Bánok Szt.-György); főerdész: Móré László (Kerka-Kutas).
 Gr. Festetics Jenő birtokán: főerdész: Kovács János (Domasinecz).

Gr. Festetics Tassiló birtokain: erdőmester: Barna György (Keszthely); főerdész: Tatarek Lajos (Vállus), Tomka Kálmán (Zala-Szt-László); erdész: Pethő Lajos (Ollár).

Magyarországi kegyes tanítórend dörgicsei birtokán: főerdész: Ódor Ignác (Somogy-Taszár.)

Nagykanizsa városnál: erdőmester: Csigaházy Antal (N.-Kanizsa).

Pallini-Inkey László birtokán: főerdész: Bán Barnabás (Csehi).

Szegedy István birtokán: erdész: Mall Vilmos (Pusztá-Eötvös).

Veszprémi püspökség sümegi erdőhivatalánál: főerdész: Kolczonay Antal (Monóstor-Apáti); főerdész: Vendel János (Sümeg).

Zalavári sz.-benedekrendi apátságánál: erdőmester: Borsos István (Somogy-Endréd).

Gr. Eszterházy Sándor pulai birtokán: számadó erdész: Dúsbaba Béla (Pula).

Gr. Zichy Ágoston bellatinczi birtokán: főerdész: Piáček János (Bellatincz).

Zemplén vármegyében:

Gr. Andrásy Géza uradalmában: erdőfelügyelő: Dénes Géza (Rozsnyó); főerdész: Peiszerle József (Házsina).

Gr. Andrásy Tivadar és Gyula hitbizományi birtokán: főerdész: May Róbert (Zemplén).

Gr. Andrásy Dénes hitb. birtokán: főerdész: Peiszerle Pál (Monok).

Gr. Hadik-Barkóczy Endre hitb. birtokán: erdőmester: Strompf Pál (Varannó); erdőmérnök: Velinszky Roszláv (Varannó); pagonyerdész: Buday Sándor (Virava).

Hering Johann Gottfried sztakcsini uradalmában: főerdész: Grund József (Sztakcsin); erdész: Piontek Róbert (Sztakcsin); erdészeti számvivő: Piperek Richárd; alerdész: Pernt József (Sztakcsin); erdész: Villner Henrik (Pcsolinán); alerdész: Kovárič Gottlieb (Telepőcz).

A leleszi prépostság uradalmában: főerdész: Allender Frigyes (Lelesz).

Gr. Majláth József hitbizományi uradalmában: kezelő erdőtiszt: Reinfuss Félix jászvári erdőmester (Jászó, Abau.-T. vm.)

Br. Waldboth Frigyes uradalmában: főerdész: Spissák Gyula (Erdőbénye).

Zólyom vármegyében:

Besztercebánya sz. kir. városnál: Erdőhivatal: Besztercebányán: erdőfelügyelő: Herdina László.

Brezsnóbánya sz. kir. városnál: erdőmester: Rozim József.

Besztercebányai káptalannál: erdész: . . . . .
. . . . . (Szélnye).

Frigyes főherceg véglesi uradalmában: központi erdész: Hausmann Lipót; főerdészek: Táuber Rikárd (Herencsvölgy), Hénel Béla (Ocsóva).

Zólyom sz. kir. városnál: erdész: Boroskay János (Zólyom).

II. Horvát- és Szlavon-országokban.

A kir. országos kormány belügyi főosztályának erdészeti ügyosztálya Zágrábban.

Kir. osztálytanácsos és országos erdészeti előadói állás: Fischbach Róbert; kir. országos erdőfelügyelők: Borošić András, Conte Bona di Marino, Kern Antal, Kosović Bogoslav; kir. erdőbiztosok: Petroić István, Koprić András; kir. járási erdészek: Jakopc József, Čmelik Vilmos; kir. erdészjelöltek: Gjureković Milán, Havliček Sándor; kir. erdőgyakornokok: Haneise Levin, Nenadić György, Vučković Vazul, Heckner József.

A. Közigazgatási hatósági erdőtisztek.

Zágráb megye.

Kir. megyei erdőfelügyelő: Puk Imre, kir. erdőgyakornok: Georgijević Péter; kir. járási erdészek: Biskup Ferdinánd Dugoselon, Beyer György Sziszekén, Ress Antal Károlyvároson, Žibrat Milán, Draganicsen, Erny Rezső Zágrábban, Pleško Bertol Pisarovinán, König János Vel. Gorica, Maksić Ratiszlav Jaszlán, Pleša Miklós Kosztajniczán, Pačnik Vincze Sv. Ivan Zelinán, Blažić Dinko Stubicán, Szentgyörgyi Lajos Samoboron; kir. erdőgyakornokok: Stanisavljević Krešimir Jaszlán, Jovanovac Antal Sv. Ivan Zelinán, Köröskény Velimir Sziszekén.

Belovár-Kőrös megye.

Kir. megyei erdőfelügyelői állás: . üresedésben; Megyei erdészeti előadó: Lončarić András erdész. Kir. járási erdészek: Dvoržak Ráfael Kőrösön, Koritić Ottó Vrbovecen, Ožić János Čazma, Veiner Milán Kutinán, (üresedésben) Grubisnopoljen; kir. erdőgyakornok: Jovanovac Antal Kutinán; városi erdész: Dražić György Kőrösön.

Ogulin megye:

Kir. megyei erdőfelügyelői állás: . üresedésben; megyei erdészeti előadó: Matizović György erdész Ogulinban; kir. járási erdészek: Vac Gaso Ogulinban, Veiner Károly Crkvenicán, Lepušić Milán Susákon, Majnarić József Delnicén, Sutljić Slavko Fuzsinén, Sabljic Rezső Csabarban, Kolibaš Mátyás Vrbovszkon; kir. erdőgyakornok: Bugarović Ljubomir Delnicén; községi erdész: Bubanj Vjekosláv Bribiren.

Verőcze megye.

Kir. megyei erdőfelügyelő: Cesarić György Eszéken; kir. járási erdészek: Puljević-Nikolić Péter Djakováron, Ferenczfy Endre Semelján, Navara Antal Verőczén, Obradović Milán Dolnji Miholjácson, Krajne Božo Eszéken, Köröskényi Sándor Nasicén, Antos János Slatinán; kir. erdőgyakornok: Kolibaš Rezső Verőczén, Ugenović Sándor Eszéken.

Varasd megye.

Kir. megyei erdőfelügyelő: Schmidinger Rikárd Varasdon; kir. járási erdészek: Grünwald József Varasdon, Rayman István Ivanecen, Teklić Slavoljub Ludbregen, Lončarić Vincze Zlataron, Svoboda Bogdan Krapinán, Grlić György Novi Marof, Strgar Budimir Canjevon; kir. erdőgyakornok: Subert Miklós Krapinán.

Pozsega megye.

Kir. megyei erdőfelügyelő: Kozjak Slavoljub Pozsegán;
kir. járási erdészek: Jindra Ferencz Pozsegán, Gvozdanović
Tamás Kutjevón, Dumendjić Adolf Kaptolon, Baličević Antal Pakracon;
Gürth Károly Daruvárt; városi erdész: Jančiković Antal
Pozsegán.

Szerém megye.

Kir. megyei erdőfelügyelő: Vraničar Gyula Vukovárt;
kir. járási erdész: Mirković Milán Irigén.

Lika-Krbava megye.

Kir. megyei erdőfelügyelő: üresedésben; kir. járási
erdész: Gulin József Dolnji Lapácon.

B. Határövidéki vagyonszomsági erdőtisztek.

Otocsáci vagyonszomság gazdasági hivatala
Otocsácson.

Főnök: Perc Sándor erdőmester; Althaler Ferencz főerdész-
erdőrendező; Jerbić János erdészjelölt; Majstorović János és Muhvić
Antal erdőgyakornokok; erdőgondnokok: Adamek László erdész
Otocsácson, Rukovina György erdész Perusicson, Biondić József
erdészjelölt Sinácon, Prstec Milán erdészjelölt Korenicán, Arčanin
Marko erdész Krasnon, Kos Milán erdőgyakornok Sinácon.

Ogulinai vagyonszomság gazdasági hivatala
Ogulinban.

Főnök: Mocnaj Károly erdőmester, Lassman Károly főerdész-
erdőrendező, Donadini Károly főerdész, Grozdanić Milán erdész-
jelölt; erdőgondnok: Brosig Frigyes főerdész Ogulinban, Močan
Mátyás erdész Plaskin, Bauer Alajos erdész Drezsniken, Čop András
erdész Brinjen, Krišković Mihály főerdész Zengen; erdészjelöltek:
Rukavina József Ogulinban, Simić István Modruson és Vučković
Svetožar Plaškin.

Sluini vagyonszomság gazdasági hivatala Ra-
kovac-Károlyvároson.

Főnök: Erkić István erdőmester; erdőgondnok: Stublić Vjekos-
lav erdész Valisszelon.

I. báni vagyonszomság gazdasági hivatala Glinán.

Főnök: Bāsara Tivadar főerdész, Ogrizović Gedeon erdész,
Glinán, Prpić István erdészjelölt, Dmitrović Radwoj erdőgyakornok.

II. báni vagyonszomság gazdasági hivatala
Petrienyén.

Főnök: Benak Vincze erdőmester, Renner Antal főerdész-erdő-
rendező, erdőgondnokok: Lazić János erdész Dubicán, Drenik
Oszkár erdész Dvoron, Zec Dušan erdészjelölt Blinjén.

Gjurgjeváci vagyonszomság gazdasági hiva-
tala Gjurgjevácson.

Főnök: Slapničar Eduard erdőmester, Lach Gusztáv főerdész,
Fešić Ferencz főerdész, Frđinić Mátyás erdész, Frangeš György,
Lončarić Endre, Živanović Živko, Frđinić Miklós erdészjelöltek;
Kreč Milivoj és Odžić Vladimir erdőgyakornokok; erdőgondnokok:

Rukovina Rudolf főerdész Kapronczán, Wiethe Károly erdész Golán, Milković János erdész Gjurkjevacon, Kadržavak Leo főerdész Belováron, Bunata Antal főerdész Pitomacsán, Fuxa Vaclav erdész Grubisnopoljén, Lončarić András erdész Račán, Franješ György erdész Novigradon.

Kőrösi vagyonszövetség gazdasági hivatala Belováron.

Főnök: Mark Antal erdőmester, Beck János főerdész-erdőrendező, Crkvenac József, Begna Henrik erdészjelölt, Stipčić Fülöp, Budiselić Mihály, Mohr Károly, Krittovatz Simon és Ferencic István erdőgyakornok; erdőgondnokok: Kovačina Mátyás erdész Sv. Ivan Zábnon, Solarić Tivadar erdész Csazmán, Mayer Imre erdész Klostár-Ivanicson, Csikos István erdész Garesnicán, Kiselják József erdész Ivanskán, Sever Dénes főerdész Belováron.

Gradiskai vagyonszövetség gazdasági hivatala Uj-Gradiskán.

Főnök: Herzl Adolf erdőmester, Hajek Bogoslav főerdész-erdőrendező, Hradil Károly és Neferović Ferenc erdészjelölt, Petračić Endre, Bujan József, Georgijević Toso, Trifunović Milán és Prpić Péter erdőgyakornok; erdőgondnokok: Peičić Győző erdész Novskán, Potočnjak Venceslav erdész Uj-Gradiskán, Heinz Gusztáv-főerdész Oriovacon.

Bródi vagyonszövetség gazdasági hivatala Vinkovczen.

Főnök: Maslek Milán főerdész, Vidale Jaromir és Tropper János főerdészek, Patzak Antal mérnök, Agić Oszkár erdőrendező, Benaković József, Derencin Aurel és Alković József Staničić Dániel, Muravić János, Ivić Ferenc, Krček Izidor és Tomljenović Antal erdészjelöltek, Matyević Antal erdőgyakornok; erdőgondnokok: Koča György főerdész Trnjanén, Abramović Miklós erdész Cernán, Vlahović Illés erdész Vinkovczen, Boellein Kálmán főerdész Rajevošelón, Istaković Balázs erdész Otokon, Anderkó Gyula erdész Pleterniczán.

Péterváradai vagyonszövetség gazdasági hivatala Mitroviczán.

Főnök: Barišić Pál erdőmester, Metlaš János főerdész-erdőrendező, Stanković Velimir főerdész, Kováček Gábor és Matijević Miksa erdész, Žegarac Pál, Nešković Borivoj, Stanić János és Stanojević Pál erdészjelöltek, Bugarski Miklós, Šimunović Živan, Ostoić Dušan, Mihajlović János erdőgyakornokok; erdőgondnokok: Matic János erdész Morovićon, Milutinović Sava erdész Bosuton, Pejičić Obrad erdész Klenakon, Škorić Milán erdész Kupinovón, Popović Dušan erdész Surčin-on, Radočić Svetozár erdészjelölt Nikinein.

C. Magánuradalmak.

Gróf Pejačević Tivadar nasicei uradalma: Főnök: Gröger Ferencz főerdész; erdészsegéd: Bilinski Stanko; erdészjelölt: Nikolašević Gyula; járási erdész: Kadežavek Károly.

Zágrábi érsekség uradalma: Főnök: Trötzer Károly főerdész; erdész: Sylvester József.

Zágrábi káptalan uradalma: Főnök: Černi László főerdész.

Djakovári püspökség uradalma: Főnök: üresedésben; erdőgondnokok: Maraković Rezső erdész Drenjén, Gnjatović Milán erdész Levanjska városon, Poljak János erdész Trnavan.

Tropolje nemes község uradalma V.-Goricán: Főnök: Mihaljević Emil főerdész.

Gróf ehrenfelsi Norman Rezső Valpovói uradalma: Főnök: Hankonyi István főerdész; erdészjelölt: Strapajević György; erdőgondnokok: Kopf István erdész Valpovon, Mifka Krešimir erdész Harkanovcén, Rozgonyi László erdész Koškán, Krnić László erdész Budincén, Schmidt József erdész Podgoraçon.

Gróf ehrenfelsi Norman Gusztáv Valpovói uradalma: Főnök: Sacher József főerdész Bizovacon; erdőgondnokok: Gottwert Endre erdész Petrijevcén, Bönel Gyula erdész Pogonovcin, Lukenić Milko alerdész Martinicén.

Székelyi Mailáth Stefánia Dolnji Miholjáci uradalma: Főnök: Lambert Žerdik erdőfelügyelő; járási erdész: Kršković Lambert; erdőgondnokok: Urban Ferencz erdész Dolnji Miholjacon, Matolnik János erdész Moslavinán, Seidl Oszkár erdészjelölt Jasenovačán, Linha Róbert főerdész Lacié.

Gróf Eltz vukovári uradalma: Főnök Vukovárt: Brandstetter Gyula; Ilijašević Lukács; segéderdész: Schön György; erdőgyakornok: Hufschmied Leopold; erdőgondnokok: Peheim János erdész Vukovárt, Burda Emil erdész Gabošon. Zloch Tamás erdész Negoslavcén, Kadernoška Károly erdész Tompojevcén, Jakubović Imre alerdész Šarengradon.

Herczeg. Odescalchi iloki uradalma: Főnök Erdavikon: Hellebrandt József főerdész; erdész: Schwiager Rikárd; erdőmérnök: Loquens József; erdőgondnokok: Repka Sándor erdész Erdavikon, Terrer Albert erdész Suseken, Kafka Rezső erdész Ilokon, Hönel Eduárd erdész Grgurevcén.

Herczeg Thurn-Taxis lekeniki uradalma: Főnök: Hanika János erdőmester; segéderdész: Pitschmann Károly; erdészjelölt: Schlicht Alfréd; erdőgondnokok: Všetěčka Vojko-Cerjen, Brosig Lajos Pešćenícán, Pohl Eduárd erdész Jurjevacon, Druša Emanuel Ozaljon, Hruška Vincze erdészsegéd Šiljakovinán.

Schaumburg-Lippe herczeg verőczzei uradalma: Főnök: Müller Vilmos erdőtanácsos; Munck Tivadar titkár; erdőmérnök: Müller György; mérnöksegéd: Pichler Milán; erdészjelölt: Urban György. Erdőhivatal Verőczén: Főnök: Müller Vilmos erdőtanácsos; Henking Herman erdész Antunovácon és Cassebaum Károly erdész Spišić-Bukovicán. Erdőhivatal Slatinán: főnök: Patzelt Frigyes főerdész; Gröger Ferencz erdész Gor.-Bukovicán és Deml Eduárd erdész Senkovacon. Erdőhivatal Mikleușon: főnök: Deppe Herman főerdész. Erdőhivatal Dobrovičon: főnök: Götting Ottó főerdész; Novak Venczel erdész.

Ghyczy de eadem Assa et Ablanckürth család csabári uradalma: Főnök: Fürst Henrik erdőmester; mérnök: Siviec József; Kiselj Károly erdész Milanos-vrhon; Turk Miklós segéderdész Polican; John Herman erdész Črnilazon; Hlavacz Miroslav erdész Lividragan; Bönel Ferencz segéderdész Črnilazon.

Báró Guttman de Gelse vocsinai uradalma: Főnök: Koch Károly erdőmester Vocsinon, Jagodić Ferencz erdész Vocsinon. Svoboda György erdész Zvečevon, Kraus Venczel erdész Drenovacon.

Zágráb város erdőbirtoka: erdész: Dean István.

Gróf Janković Aladár Čabuni uradalma: erdész: Ferenczffy Emil.

Janković Géza terezina-poljei uradalma: erdész: Goruby Dezi.

Janković Elemér uradalma: főerdész: Müller Antal.

Egyesületek és tanintézetek.

Országos erdészeti egyesület.

(Helyisége: Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 6. II. em. 10.)

Alakult 1866. évi december hó 9-én.

Elnöke: Losonczy báró Bánffy Dezső valóságos belső titkos tanácsos, stb. stb.*I. alelnöke:* Kálnoki dr. Bedő Albert, ny. államtitkár, stb.*II. alelnöke:* Horváth Sándor minisiteri tanácsos, a III. oszt. vask. r. és a F. J. r. l.*Választmányi tagok:* Almásy Andor, m. kir. erdőigazgató, Arató Gyula m. kir. erdőtanácsos; Bittner Gusztáv urad. erdőmester; Csik Imre m. kir. erdőtanácsos; Csupor István primási főerdőmester; dr. Darányi Ignác v. b. t. t. m. kir. földművelésügyi miniszter stb. Eleőd Józsa, ügyvéd és üvegyáros; Br. Feilitzsch Arthur cs. és kir. kamarás; Fekete Lajos, ny. m. kir. főerdőtanácsos és főiskolai tanár, a III. o. vask. r. l.; Garlathy Kálmán, ny. m. kir. erdőigazgató, a III. o. vask. r. l.; Gaul Károly, müegy. magántanár; Hangay Géza, m. kir. erdőtanácsos; Havas József, min. tanácsos, a III. o. vask. r. l.; Hirsch István, ny. minisiteri tanácsos; Illés Nándor, ny. kir. főerdőtanácsos; Imecs Béla urad. főerdész; Nemeskéri Kiss Pál cs. kir. kam.; gr. Khuen-Hédervary Károly, v. b. t. t.; Krajcsovicz Béla, m. kir. erdőfelügyelő; Laitner Elek min. tanácsos, a F. J. r. t. ker. és lov. ker. tul.; Lászlóffy Gábor, m. kir. főerdőtanácsos, a F. J. r. l.; Máday Izidor ny. minisiteri tanácsos; Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos; Péch Kálmán, m. kir. főerdőtanácsos; Podhrádszky András, hercegi erdőigazgató; Reinfuss Bódog, urad. erdőmester; Rónay Antal, minisiteri tanácsos; Schmidt Ferencz, urad. erdőmester; Simon Gyula m. kir. erdőtanácsos; Soltz Ottó, urad. főerdőmester; Söltz Gyula, ny. min. tan., orsz. főerdőmester, a Lipótr. és a II. o. jap. Szt.-Kincs r. l.; Tavi Gusztáv, ny. minisiteri tanácsos, a F. J. r. l.; Tomcsányi Gyula, min. tan., a III. o. vask. r. l.; Tomcsányi Gusztáv, m. kir. erdőigazgató, a III. o. vask. r. l.; Török Gábor városi erdőmester; dr. Uzson János müegy. magántanár; Vadás Jenő, m. kir. főerdőtanácsos, főiskolai tanár; Vadászffy Jenő m. kir. közalapítv. erdőtanácsos; Vuk Gyula, tőzsdetanácsos.*Számadásvizsgáló bizottság:* Elnök: Bodor Gyula m. kir. erdőtanácsos. Tagok: Balogh Ernő magyar kir. főerdész, Gruber Gyula m. kir. főerdész, Szalay Ernő m. kir. közalap. erdőmester és Térffy Béla m. kir. főerdész, valamennyi Budapesten.*Titkár:* Bund Károly; s.-titkár: Cserny Győző; pénztáros: Gaal Károly.

Az egyesület tagjainak száma (1905. végén) 1910, ezek közül 1 pártoló, 1 tiszteletbeli, 845 alapító és 1063 rendes tag.

Alapító tag lehet minden kellő műveltségű állampolgár, ki az egyesületet Magyarország erdőgazdasági érdekeinek előmozdítására irányuló törekvésében támogatni óhajtván, részére legalább 300 K készpénz-alapítványt tesz, vagy a ki legalább 300 K készpénz-alapítványi tőkéről szóló kötvényt állít ki, s abban kötelezi magát, hogy ezen tőke után a törlesztés idejéig évenként 5%-os kamatot fizet. Rendes tagnak vétetnek fel azok, kik a belépés alkalmával kijelentik, hogy évenkénti 10 K tagsági díj lefizetése mellett, az egyesületnek állandóan vagy legalább 5 éven át tagjai kívánnak maradni.

E kötelezettségek fejében minden egyesületi tag részt vehet a választmányi üléseken, hol azon esetben, ha a választmányinak nem

tagja, véleményezési joggal bír és a közgyűléseken, hol ezenkívül szavazati joga is van.

Igénybe veheti bárminő erdészeti kérdésben az egyesület szaktanácsát, s használhatja az egyesületi könyvtárt; igényt tarthat arra, hogy az egyesület által vagy az egyesület segítségével kiadott irodalmi termékeket a választmány vagy közgyűlés által meghatározandó árkedvezmény mellett szerezhesse meg, s hogy az egyesület közlönyét, az „Erdészeti Lapok“-at az alapítványi kamat, illetőleg tagsági díj fejében ingyen kapja. Joga van használni az egyesület által kiállított oklevelen nyert tagsági címet, s egyáltalában élhet mindazon kedvezményvel, melyet az egyesület erkölcsi támogatásával, tanácsával, a szorult helyzetben levő tagtársaknak és erdészeti pályára készülő fiaiknak, továbbá elhalt egyesületi tagok özvegyeinek és árváinak anyagi segélyezésével nyújthat.

Az egyesület közlönye, az „Erdészeti Lapok“ 4—5 ivnyi tartalommal havi füzetekben jelenik meg, s ez idő szerint 2250 példányban adatik ki. Nem egyleti tagok részére előfizetési díja egy évre 16 K.

Az egyesület vagyonát 1904. év végén a következő értékek képezték: 1. alkotmány-utczai 6. számú háromemeletes szék-háza, melynek értéke az építési számadások szerint 388.330 K 52 f. 2. értékpapír 359.500 K; 3. magán kötelezvényekkel biztosított alapítványi tőke 70.981 K 65 f; leltári tárgyak 23.966 K 60 f; könyvtár 21.821 K 33 f, készpénz: 10.661 K 35 f. Az egyesület vagyona tehát készpénzben számítva kerek számban 875.000 Kra tehető. Ebben ben-foglaltatnak:

1. a Deák Ferencz alapítvány (27.500 K tőkével), melynek kamataiból évenként 100 drb arany pályadíj tüzetik ki erdészeti szakmunkák megírására;
2. a gróf Tisza Lajos alapítvány (50.734 K 62 f tőkével), melynek kamatai szorult helyzetben levő magyar erdőtisztek és erdészeti altisztek segélyezésére fordítatnak;
3. a Wagner Károly alapítvány (45.197 K 79 f tőkével), melynek kamataiból elhalt erdőtisztek és erdészeti altisztek özvegyei és árvái nyernek évenként segélyt;
4. a Bedő Albert alapítvány (39.057 K 55 f tőkével), melynek kamataiból magyar erdőtisztek erdészeti pályára készülő szegény sorsu fiainak adatik a selmeczi erdőakadémián ez idő szerint két 600—600 koronás évi ösztöndíj;
5. Erzsébet Királyné alapítvány (22.424 K 77 f tőkével) kamataiból erdőtiszti árva leányok segélyeztetnek;
6. egy székesfehérvári ismeretlen alapítványa (2.569 K 66 f, állansorsjegy és készpénzből álló tőkével). Ez utóbbinak rendeltetése még nincs megállapítva;
7. Luczenbacher Pál alapítvány (10.214 K 82 f tőkével), melynek kamataiból erdőtisztek özvegyei és árvái segélyeztetnek;
8. Titkári nyugdíjalap: jelenleg 35.420 K 89 f tőkével;
9. Horváth Sándor alapítvány (16.443 K 98 f tőkével) oly egyesületi tagok jutalmazására, kiknek munkássága az erdőgazdaság gyakorlati vagy tudományos művelése terén sikeresnek és hasznosnak találtatik.
10. Faragó B. alapítvány, melynek kamataiból erdőtisztek és altisztek fiárvái segélyeztetnek 6.253 K 36 ft képvisel.

Selmezbányai m. kir. erdészeti főiskola.

A főiskolai hallgatók sorába való felvétel és beiratás, 10 K beiktatási és 10 K segélyző-egyesületi díj befizetése mellett, a téli félévre október 6. és 7-ik, a nyári félévre pedig márczius 6. és 7-ik napján történik.

Rendes hallgatókul oly ifjak vétetnek fel, akik gymnasiumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítványt nyertek.

Vendég hallgatókul oly egyének vétetnek fel, akik csak egyes tantárgyakat kívánnak hallgatni.

A szakképzés az eddigi általános erdészeti tanfolyam megszüntetésével, az erdőmérnöki szakosztályban történik s a tanulmányi idő 4 évre terjed ki.

Kötelező tantárgyak: 1. Mennyiségtan 1-ső rész. (Előadó tanár: dr. Schwartz Ottó a III. o. vkr. l.) 2. Ábrázoló mértan 1-ső rész. 3. Szerkesztési rajz 1-ső rész. 4. Technikai rajz 1-ső és 2-dik rész. (E. t. Dr. Fodor László.) 5. Chemia I. rész (anorganikus). 6. Chemia II. rész (organikus). 7. Talajtan. 8. Klimatan. 9. Agrikultur chémiái analysis. (E. t. Bencze Gergely.) 10. Kísérleti fizika 1-ső rész. 11. Gyakorlati electrotechnika. (E. t. Boleman Géza.) 12. Növénytan 1-ső és 2-dik rész. 13. Növénykörtan. 14. Fák anatómiája és fiziológiája. 15. Gyümölcsfa-tenyésztéstan. (E. t. Dr. Kövessi Ferencz.) 16. Mechanika és erdészeti géptan. (E. t. Kövesi Antal.) 17. Általános geológia (E. t. Dr. Böckh Hugó.) 18. Nemzetgazdaságtan. 19. Közigazgatási és magánjog. 20. Kereskedelmi és váltójog. 21. Erdészeti, vadászati és urbéri törvények. (E. t. Dr. Bartha Béla.) 22. Középitéstan 1-ső és II-dik rész. 23. Ut- és vasutépítéstan. 24. Viz- és hidépítéstan. (E. t. Sobó Jenő a F. I. r. l.) 25. Erdőműveléstan. 26. Erdővédelemtan. 27. Erdészeti állattan. 28. Halászat. 29. Erdészeti kísérletek. (E. t. Vadas Jenő.) 30. Erdőrendéstan 1-ső és 2-dik rész. 31. Erdőbecsléstan. 32. Erdőértékszámítástan. 33. Erdészeti statistika és administráció. (E. t. Fekete Lajos, a III. o. vrsk. r. l.) 34. Erdőhasználat. 35. Erdészeti iparműtan 1-ső és 2-dik rész. 36. Mezőgazdasági encyclopaedia és legelőgazdaság. 37. Vadászat és fegyvertan. 38. Erdészeti földméréstan 1-ső és 2-dik rész. 39. Erdészeti szállító eszközök és berendezések 1-ső és 2-dik rész. 40. Vadpatak szabályozás. (E. t. Jankó Sándor.)

Adjunktusok és tanársegédék: az erdőrendezéstani tanszéknél adjunktus: Fekete Zoltán; az erdőműveléstani tanszéknél tanársegéd: . . . . .; az erdőhasználati tanszéknél tanársegéd: Török Aladár; az erdészeti chemiai tanszéknél tanársegéd: Dr. Zemplén Géza és Zűgn Nándor.

A semesterenkint hallgatandó tárgyakat a hallgatók, bizonyos megszorítás mellett, szabadon választhatják, azonban ajánlatos, hogy a hallgatók tanulmányaikat abban rendben folytassák, a melyet a szakosztály tanteeve megszab.

A főiskolán minden félév végén nyilvános rendes szóbeli vizsgálatokat s ezek után minden félév végén és október hó elején nyilvános pótló szóbeli vizsgálatok tartatnak.

Aki valamely tantárgyból az első félév végén tartott rendes vizsgálaton meg nem felelt, ebből a tantárgyból a második félév végén pótló vizsgálatot tehet s ha ezt sem állja ki, a pótlóvizsgálatot a következő október hó elején megismételheti. Aki pedig valamely tantárgyból a nyári félévben nem állotta ki a vizsgát, október hó elején pótlóvizsgálatot tehet s ha ezt sem állja ki, a pótlóvizsgálatot a nyári semester elején megismételheti.

A vizsga eredményét, valamint az előadások látogatására vonatkozó szorgalmi osztályzatot is a semester végén az illető tárgy

előadó tanára jegyzi be a hallgató leczkekönyvébe, és pedig: „jeles“, „jó“ vagy „elégséges“ megjelölés megfelelő használatával. Ki nem elégitő osztályzat nem jegyeztetik be, azért a vizsgaeredmény hiánya rossz osztályzatnak tekintendő. Ki nem elégitő vizsga az előbb említett pótvizsgák idejében ismétlendő.

A főiskolán harmincz 600 koronás erdészeti állami-, egy Ferencz-József nevet viselő 600 koronás (aranyban) és egy gróf Andrássy Dénes-féle 400 koronás ösztöndíj van rendszeresítve. Ezen kívül az országos erdészeti egyesület Bedő Albert alapítványának kamatai is selmeczbányai erdőmérnökhallgatók ösztöndíjazására fordíthatnak. Jelenleg két hallgató élvez ebből 600 koronás ösztöndíjat.

Az állami ösztöndíjak az évenkénti üresedések számában a főiskolai tanács javaslata alapján, a földművelésügyi magyar kir. miniszterium által oly vagyontalan hallgatók részére adományoztatnak, kik a főiskolán legalább egy sémestert eltöltöttek s ez alatt magukat úgy szorgalom, mint jó vizsgaeredmény és jó magaviselet által kitüntették. Az egyszer nyert ösztöndíjt a hallgató a főiskola elvégzéséig élvezi, ha ez idő alatt a szabályzatban körülírt kötelezettségeinek teljesen megfelel.

Az erdőmérnöki tanfolyam teljes elvégzése után a hallgató leczkekönyve (index) a következő szó szerinti elbocsátási záradékkal láttatik el:

„Hogy N. N. ur az erdőmérnöki szakosztályt a kötelezőleg előírt rendes tantárgyakból tett vizsgálatok alapján teljesen végezte s ez alatt az egyes félévekben az index belső lapjain kimutatott magaviseletet tanusította, ezennel hivatalosan bizonyíttatik.“

Ennélfogva a záradék hiánya vagy az előbbtől eltérő záradék azt tanusítja, hogy az index tulajdonosa a főiskolát szabályszerű módon teljesen nem végezte.

M. kir. erdőéri szakiskolák.

M. kir. erdőéri szakiskola jelenleg 4 van: Szeged város határában Királyhalmán (posta és vasutállomás Szabadka), Temesvár város mellett Vadászerdön, Liptóujvárt és Görgényszentimrén.

A királyhalmi szakiskola igazgatója: Teodorovits Ferencz m. kir. erdőmester; segédtanára: Tihanyi László m. kir. erdész intézeti erdőőr: Rózsa István.

A vadászerdei szakiskola igazgatója: Török Sándor m. kir. erdőmester; segédtanára: Kelemen Béla, m. kir. erdész; erdőgyakornok: Kiss István; intézeti erdőőr: Kolb Gyula.

A liptóujvári erdőéri szakiskola igazgatója: Benkő Rezső m. kir. erdőmester; segédtanár: Volfinau Gyula; m. kir. erdészjelölt intézeti erdőőr: Fekász István.

A görgényszentimrei erdőéri szakiskola igazgatója: Szakmáry Ferencz m. kir. főerdész; tanársegéd: Véssei Mihály m. kir. erdészjelölt; intézeti erdőőr: Lótos János.

A királyhalmi erdőéri szakiskola 1883-ban, a vadászerdei 1885-ben, a liptóujvári 1886. év őszén és a görgényszentimrei 1893. őszén nyílt meg.

Az erdőéri szakiskolák célja az erdőéri teendők végzésére alkalmas egyéneket nevelni. A felvétel iránt a földművelésügyi m. kir. miniszterium határoz; s a folyamodványok minden év július 15-éig oda nyújtandók be.

A felvétetni kívánók kimutatni tartoznak, hogy

1. 17 éves korukat betöltötték, illetve az intézetbe való belépés napjáig (minden év október hó 1-től legkésőbb 8-áig) betöltik és 35 évesnél nem korosabbak;

2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszontagságához szokott és edzett testalkattal s különösen jó látó, halló és beszélő képességgel bírnak. Ez kincstári erdészeti orvos, honvéd törzsorvos, vagy megyei főorvos bizonyítványával igazolandó;

3. az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan írni, olvasni s az elolvasott tárgynak értelmét jól elmondani képesek, s a közönséges 4 számművelet szerint jól számolni tudnak;

4. erkölcsi magaviseletük jó;

5. katonai kötelezettségben állanak-e.

A tanulók az intézetbe való belépés alkalmával orvosilag megvizsgálatnak, s a nem alkalmasak elbocsáttatnak.

A tanulók részint állami, részint saját költségen vétetnek fel, mely utóbbi esetben egy évre 300 koronát fizetnek. Az állami költségen felvett tanulók, ha a tanfolyam teljes bevégezése előtt önként hagyják el az intézetet, vagy hanyagság végett elbocsáttatnak, a rájuk fordított költségeket megtéríteni tartoznak.

Mindenik tanuló tartozik magával hozni 6 új inget, alsó nadrágot, zsebkendőt, 10 pár kepezát, vagy harisnyát s egy pár erdőjárásra alkalmas bagaria csizmát.

A tanfolyam 2 évig tart, s szünidők nincsenek, de a jó magaviseletű és jól tanuló növendékek a szülők vagy gyámok kérésére legföljebb 2 heti szabadságot kaphatnak.

A tanítás elméleti és gyakorlati, a fősúly azonban az utóbbira van fektetve. Az elméleti tanításnál a Bedő Albert által irt „Erdőőr” című könyv szolgál vezérfonalul. A gyakorlati tanítás kedvéért a tanulók az erdőben, a csemetekertekben és az intézetnél előforduló minden munkálatokat, tisztítást, s az intézeti erdő és telep nappali és éjjeli őrzését tartoznak végezni.

A szakiskola tanulói az intézeten töltött idő alatt az intézet részéről ruháztatnak, minélfogva a kincstári erdőőrök egyenruháját viselik jelvény és fegyver nélkül.

Minden félévben vizsgálatok tartatnak. Az iskola bevégezéséről bizonyítványok állíttatnak ki, melynek alapján a végzett növendékek, ha legalább háromnegyed ($\frac{3}{4}$) évet erdei gyakorlati szolgálatban töltötték, az erdőőri szakvizsga letételére bocsáttatnak, de teljes törvényes minősítéssel bíró erdőőrök csak akkor lehetnek, ha 24-ik életévüket betöltvén a hatósági erdőőri esküt letették.

A királyhalmi erdőőri szakiskolába évenként 12, a vadászerdeibe 20, a lipitújváriba 26, a görgényszentimreibe 26 tanuló vétetik fel.

A m. kir. erdészeti kísérleti állomások.

Központi kísérleti állomás Selmezbányán :

*Vezető: Vadas Jenő m. kir. főerdőtanácsos és akadémia tanár.
Adjunktus: Róth Gyula erdész.*

Külső kísérleti állomások:

*Királyhalmán: Vezető az erdőőri szakiskola igazgatója.
Segéd " " " segédtanára.*

*Vadászerdőn: Vezető az erdőőri szakiskola igazgatója.
Segéd " " " segédtanára.*

*Liptóújvárt: Vezető az erdőőri szakiskola igazgatója.
Segéd " " " segédtanára.*

*G.-Szt.-Imrén: Vezető az erdőőri szakiskola igazgatója.
Segéd " " " segédtanára.
Szolgáltatételre beosztva; Lopusny Kornél főerdész.*

A m. kir. földm. ministerium által 12.650. I/2. 897. szám alatt kiadott működési szabályzat.

I. Cél és állomáshely.

Az erdőgazdaság körében felmerülő gyakorlati és elméleti kérdéseknek kísérletek és tudományos kutatások útján való kiderítése végett Selmezbányán egy központi, a négy erdőőri szakiskolánál pedig egy-egy külső erdészeti kísérleti állomás létesíttetik.

II. Szolgálati viszony, vezetés.

A m. kir. központi erdészeti kísérleti állomás közvetlenül a földmívelésügyi m. kir. ministerium fenhatósága alatt áll.

Az erdőőri szakiskoláknál létesített m. kir. erdészeti kísérleti állomások ellenben azon hivatásuknál fogva, hogy a központi erdészeti kísérleti állomás által előírt kísérleteket és kutatásokat eszközölké s az adatokat a központi állomásnak beszolgáltatassák, ennek alá vannak rendelve. Szabadságukban áll azonban külön költség felszámítása nélkül önálló kísérleteket is tenni s azokról a szakköröknek beszámolni.

A központi erdészeti kísérleti állomás vezetője a selmezbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia erdőtenyésztéstani tanára, míg a külső kísérleti állomások az illető erdőőri szakiskola igazgatójának vezetése alatt állanak.

III. A központi erdészeti kísérleti állomás vezetőjének kötelességei.

A központi állomás vezetőjének teendői a következők:

a) A központi erdészeti kísérleti állomás közvetlen vezetése;
b) az évi költségvetés készítése és a földmívelésügyi ministeriumhoz való felterjesztése; a jóváhagyott költségvetés keretén belül a felmerülő kiadások fedezése az V. pontban foglaltak értelmében; számadástétel;

c) évi munkaterv bemutatása és jelentéstétel a földmívelésügyi ministeriumhoz, levelezés a külső kísérleti állomásokkal, a külföldi erdészeti kísérleti állomásokkal, a kincstári erdőhatóságokkal, erdőbirtokosokkal stb.;

d) a jóváhagyott munkaterv kivitelének ellenőrzése; a kísérletek és kutatások eredményeinek rendszeres összeállítása és közzététele;

- e) az erdészeti kísérleti állomás képviselője az országban és külföldön, a földművelésügyi ministerium által megállapított módon;
 f) a segédszemélyzet beosztására, segélyezésére vagy jutalmazására vonatkozó javaslatával;
 g) a szükséges leltári tárgyak beszerzése és nyilvántartása.

IV. Személyzet.

A központi erdészeti kísérleti állomáshoz az államerdészet kötelékében szolgáló erdőtisztek közül egy *segéd* osztatik be, kinek feladata a kísérleti területeken eszközözendő felvételek megejtése, a gyűjtött adatok feldolgozása és egyáltalában a vezető mellett való segédkezés.

A csemetekerti és egyéb kiviteli munkálatokhoz a központi erdészeti kísérleti állomásnál egy végzett erdőőri szakiskolai növendék alkalmaztatik mint erdőlegény.

Ezen állomás továbbá igénybe veheti, eddigi hivatásuk érintetlenül hagyása mellett, az erdőakadémia kertészét és a kis-iblyei erdő őrzésével megbízott erdészeti altisztet is.

A külső erdészeti kísérleti állomásokon az illető erdőőri szakiskola tanársegédje segédkezik a kísérleti állomás vezetőjének.

V. Költségek, számadás.

Az erdészeti kísérleti állomások költségei, a mennyiben nem képeznek kincstári erdőkben végzett kísérleteknél felmerült dologi kiadásokat, az országos erdei alapot terhelik.

A kincstári erdőkben végzett kísérletek dologi költségei ellenben az illető erdőhatóság költségvetését terhelik és általa a kísérletet foganatosító közeg részéről láttamozott bérjegyzék, illetve számla alapján a munkálat természetének megfelelő hitelrovat terhére utalványoztatnak.

Szintugy az illető erdőhatóságot terhelik a kísérleti ügy érdekében kiránduló kincstári erdőtisztek által a fennálló utiszabályok értelmében felszámítható utazási költségek is.

Az országos erdei alapot terhelő kiadások a következők:

1. Személyi járandóságok:

- a) A központi erdészeti kísérleti állomás vezetőjének évi tiszteletdíja . . . . . 300 frt,
 b) a központi erdészeti kísérleti állomás segédjének 150 frt,
 és a külső erdészeti kísérleti állomások vezetőinek 100—100
 forintnyi tiszteletdíja . . . . . 550 frt,
 c) a külső erdészeti kísérleti állomások segédeinek (tanársegédek) évi tiszteletdíja à 50 frt . . . . . 200 frt,
 d) a központi erdészeti kísérleti állomásnál alkalmazott erdőlegény járandósága (évi bér 200 frt, pótlék 100 frt, lakpénz 50 frt) . . . . . 350 frt.

A tiszteletdíjak és járandóságok utalványozása a földművelésügyi ministerium által történik.

2. Az erdészeti kísérleti állomások összes alkalmazottjainak a kísérleti ügyekben történt kiküldetésük alkalmával szabályszerű napidíjak és utazási költségek járnak, melyek a központi erdészeti kísérleti állomás által negyedévenként bemutatott utazási naplók alapján a földművelésügyi ministerium által utalványoztatnak.

A központi erdészeti kísérleti állomás személyzete által az erdőakadémia tanterdjébe, a külső állomások személyzete által az illető erdőőri szakiskola erdejébe tett kirándulásoknál csakis azon napidíjak és utazási költségek érvényesíttetnek, melyek az illetőnek ily kirándulásoknál különben is járnak.

3. A kísérleti állomások felszerelésének költségei és azon kísérletek dologi kiadásai, melyek nem kincstári erdőekben végezteknek. Ide tartozik az erdőakadémia tanerdejében, illetve növény- és csemetekertjében végzett kísérletek költsége is, a mennyiben a végzett munkálatok nem történtek közvetlenül az oktatás céljából.

Ezen kiadások fedezésére a központi állomás a külső állomások vezetői számára megfelelő pénzellátmány kintalványozását hozza javaslatba a földművelésügyi ministeriumnál. Az elszámolás ugyancsak a központi állomás útján évenként történik.

A központi állomás által évenként bemutatandó költségvetésben külön tárgyalandók azon kiadások, melyek az országos erdei alapot terhelik, s külön azok, melyek a kincstári erdőekben levő kísérleti területeken előreláthatólag felmerülnek.

VI. Az erdészeti kísérleti állomások felszerelése.

Azon leltári tárgyakon és anyagokon kívül, melyek különlegesen a kísérleti állomások által saját céljukra szereztetnek be, a központi állomás szabadon használhatja az erdőakadémia gyűjteményeit, könyvtárát, laboratoriumát, tanerdejét, növény- és csemetekertjét; mindenik külső állomás pedig az illető erdőéri szakiskola taneszközeit, erdejét és csemetekertjét, a tanczél, illetve a csemetekertek különleges hivatásának csorbítása nélkül.

VII. Kísérleti területek kijelölése.

Kísérleti területek kijelölésére első sorban a kincstári erdők és csemetekertek állanak a kísérleti állomások rendelkezésére.

A kijelölés a központi erdészeti kísérleti állomás által az illető erdőhatósággal és erdőrendezősséggel egyetértőleg történik. Vitás esetekben a földművelésügyi m. kir. ministerium dönt.

A kísérleti területek épségben maradásáért azon kezelő erdő-tisztek és erdészeti altisztek felelősek, kiknek kerületében a kísérleti terület fekszik, illetve a kiknek az a kísérleti állomás részéről megőrzés végett átadatott.

Magánerdőbirtokon létesítendő kísérleti területekre nézve a központi állomás az illető erdőbirtokossal lép érintkezésbe.

VIII. Kincstári erdőhatóságok közreműködése.

A kincstári erdőhatóságok személyzetének közreműködésére nézve, ha rövid idejű és a szolgálat hátrányával nem jár, a kísérleti állomás irasbeli vagy szóbeli megkeresésére az erdőhatóság főnöke, különben pedig a földművelésügyi ministerium határoz.

A kísérleti állomások a dolog természetéhez mérten vagy az erdőhatóságokkal, vagy közvetlenül az erdőgondnokságokkal állanak érintkezésben, s viszont az erdőgondnokságok is közvetlenül érintkeznek a kísérleti állomásokkal.

IX. Az erdőakadémia tanári karának közreműködése.

A központi kísérleti állomás az erdőakadémia tanáiraival és tanársegédeivel közvetlen érintkezésben áll, azoknak közreműködését vagy szakvéleményét bármikor kikérheti, s viszont ezek a folyamatban lévő kísérleteken és vizsgálódásokon az oktatás érdekében bármikor résztvehetnek.

A központi kísérleti állomás részéről valamely kísérlet megajtására felkért tanár az erre a kérdésre vonatkozólag esetleg szükséges levelezést önállóan végzi és munkálataiért teljes felelősséggel tartozik.

X. Az erdészeti kísérletügy iránya.

Az erdészeti kísérleti állomások tevékenysége első sorban a gyakorlati erdészetre közvetlenül kihatással bíró kérdésekre terjesztendők ki és erdészet-természettudományi kísérletek és kutatások kezdetben csak oly terjedelemben veendők elő, a mennyire az a gyakorlati kísérletek eredményeinek tudományos megvilágítására szükséges, illetve ezektől függetlenül a kísérleti állomás személyzete és az erdőakadémiai tanárok részéről a gyakorlati kísérleti ügy s illetőleg a tanári hivatás csorbitása nélkül a rendelkezésre álló eszközökkel teljesíthetők.

XI. Életbelépés.

Az erdészeti kísérleti állomások működésüket 1898. évi január hó 1-vel kezdik meg.

A központi erdészeti kísérleti állomás levelezését saját pecsétje alatt, a külső kísérleti állomások az illető erdőőri szakiskola pecsétje alatt hivatalból teljesítik.

Az erdőőri szakiskoláknál a kísérleti ügyre vonatkozó levelezésről külön iktatókönyv fektetendő fel.

Erdőtörvény.

1879. évi XXXI. törvényczikk.

Szentelést nyert 1879. évi június hó 11-én. — Kihirdettetett az országgyűlés mindkét házában 1879. évi június hó 14-én. — Életbe lépett 1880. évi július hó 1-én.)

Első czim.

Az erdők fentartásáról.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. Az erdők használatát és kezelését, mások jogainak épen tartása mellett, csak a jelen törvényben meghatározott intézkedések korlátozzák.

2. §. (Véderdők.) Azon erdőkben vagy erdőrészekben, melyek magasabb hegyek kő-görgetegein, havasok fensíkjaiban vagy hegytetőkön és gerinczekben, meredek hegyoldalakon és ezek lejtőin, hegyomlások, kő- vagy hó-görgetegek és vizmosások támadásának és terjedésének megakadályozására szolgálnak, vagy a melyek elpusztulása folytán, alantabb fekvő területek termőképessége vagy közlekedési utak biztonsága veszélyeztetnék, vagy szélvészek rombolásának út nyitnának — az irtás és tarvágot tiltatik.

(Véderdők kijelölése.) Ezen erdők, a földművelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium által a szükséges előmunkálatok alapján, a tulajdonos és a közigazgatási bizottság meghallgatásával, lehetőleg a jelen törvény kihirdetése napjától számítandó 5 év alatt, részletenkint ki fognak jelölni, terjedelmük a helyi viszonyokhoz képest meg fog határozatni és köztudomásra hozatni, s ezen időponttól kezdve teljes adómentességben, vagy a viszonyokhoz képest adókedvezményben részesítendők.

3. §. (Használati mód megállapítása.) A 2. §. alá eső véderők használati módját — a mennyiben az a 17. §-ban említett rendszeres üzemterv által nem volna megállapítva — a birtokosok által előterjesztett javaslat alapján, az erdőfelügyelő és a közigazgatási bizottság meghallgatásával, a földművelés-, ipar- és kereskedelmi minister határozza meg.

4. §. (Irtás.) Az irtás tiltatik oly erdőkben, melyeknek eltávolítása által a futóhomok terjedésének út nyitnának, vagy melyeknek talaja másnemű gazdasági művelésre (szántóföld, rét, kert vagy szőlő) állandóan nem alkalmas.

Az ily talajon álló erdők föltétlenül fentartandók.

5. §. (Tarvágotok, újra erdősités.) Ha a 2. §-ban megjelölt véderdőkben, tarvágot, vagy e törvény rendeletével ellenkező másnemű vágás vagy épen irtás — vagy a 4. §. határozatai alá eső futóhomokon álló erdőkben, vagy oly erdőkben, melyeknek talaja másnemű gazdasági művelésre nem alkalmas, irtás eszközöltetik: a kivágott vagy irtott terület, legfeljebb 6 év alatt újra beerdősitendő.

6. §. (Tuskó-, gyökérirtás.) A 2. és 4. §§. alá eső erdőkben, a tuskó- és gyökérirtás tilos.

7. §. (Legeltetés.) A 2. §. alá eső véderdőkben és futóhomokon álló erdőkben a legeltetés mindaddig tilos, míg az a fák- és sarjadékok- vagy a talajdonos kárt okozhat, — ez iránt az erdőfelügyelőnek vagy a tulajdonosnak megkeresésére, de mindenestre az erdőfelügyelő véleményének meghallgatása után, a közigazgatási bizottság határoz.

(Nyilvános jelek.) Azon erdőrészek, melyekre nézve legeltetési tilalom áll fenn, az erdőbirtokos által nyilvános jelekkel látandók el.

8. §. (Alo mgy űjtés.) A 2. §. alá tartozó véderdőkben és a futóhomokon álló erdőkben almot gyűjteni tilos.

9. §. (T űzelés.) Az erdőkben s azok közelében 100 méternyi távolságon belül — csak az erdőégések megakadályozására szükséges övrendszabályok megtartása, s idegeneknek még ezen felül, csak az erdészeti személyzet engedélye mellett, szabad tüzet rakni; azonban az erdőőrök az általuk őrzött területeken, a favágók a vágásokban, a kőfejtők a kőbányákban, és a nyájukat legeltető pásztorok főzés és főlmelegedés végett, oly veszélytelen helyen, melyeken az erdőbirtokos a tűzgerjesztést világosan el nem tiltotta, a kellő övrendszabályok megtartása mellett, rakhatnak tüzet.

A ki tüzet rak, minden esetben tartozik azt távozása előtt teljesen eloltani.

Különösen száraz időjárás alkalmával, az erdőrendészeti hatóság a tüzelést az erdőben egészen eltilthatja.

10. §. A megelőző §. határozatai alá nem esnek, a rendszeres üzletből folyó szükséges tüzelések.

11. §. (T űz oltás.) A ki erdőben vagy annak közelében elhagyott tüzet talál, tartozik azt lehetőleg eloltani, ha pedig azt eloltani már nem bírja, vagy ha erdőégetést vesz észre, vagy annak tudomására jut, tartozik azt az útjában eső legelső ház lakosainak tudtára adni, ezek pedig tartoznak az erdőégetésről az erdőbirtokost, vagy annak háznépét, vagy az erdőfelügyelettel megbízott személyzetet haladéék nélkül értesíteni, vagy a legközelebbi községi előljárósnak (lehetőleg a szolgabírónak, mezei rendőrkapitánynak) bejelenteni.

12. §. A szolgabíró (mezei rendőrkapitány), illetőleg a községi előljáró, mihelyt valamely erdőégetés tudomására jut, azon község lakosságát, melynek határában az erdő létezik, s a körülményekhez képest, a szomszédos községek lakosságát is, az oltásra kirendeli.

A kirendelték a községi előljárókkal együtt, kötelesek az oltáshoz szükséges oltószerekkel, úgymint csákánnyal, kapával, baltával stb. tüstént az égés helyére sietni.

(T űz oltás vezetése.) Az oltás vezetése a helyszínén levő rangban első erdőtisztet, különben a szolgabírót (illetőleg a városi kapitányt) s ha ezek közül senki sem volna jelen, — azon község előljáróját illeti, melynek határában vagy legközelebbi szomszédságában az erdőégetés van.

13. §. Az oltásvezetőnek, az oltás iránt tett rendelkezéseit, a megjelentek föltétlenül s minden munkabérre vagy jutalomra való igény nélkül, teljesíteni tartoznak.

Az oltás bevégezése után az égés helye egy — s ha szükségesnek mutatkozik — több napig, az e végre kirendelt erdőőrök, illetve községi lakosok által őrizet alatt tartandó.

14. §. (R o v a r - k á r o k.) Az erdőbirtokosok az erdei rovarok pusztításai vagy azok terjedésének megakadályozására nézve, az erdőrendészeti hatóságnak esetenkénti intézkedéseit végrehajtani tartoznak.

15. §. (R o v a r - k á r o k e l l e n i h a t ó s á g i i n t é z k e d é s e k.) A közigazgatási bizottságnak a rovarkárok megakadályozása iránt tett intézkedései ellen, a felebbezés felfüggesztő hatással nem bír, s azokat mind a közvetlen érdekelt, mind a szomszédos erdőbirtokosok, haladéktalanul teljesíteni tartoznak.

Ez alól kivételt képez azon eset, ha a közigazgatási bizottság által az erdőnek vagy az erdő egy részének kivágatása rendeltetnék el, mely esetben a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez beadott felebbezés felfüggesztő hatással bír.

Ha az erdőbirtokosok a közigazgatási bizottság meghagyásai-
nak, a kiszabott idő alatt eleget nem tesznek, az intézkedő hatóság,
a szükséges munkálatokat az erdőfelügyelő által, a késedelmes erdő-
birtokos költségére végrehajthatja.

(Községek tömeges kirendelése, költségek
kivetése.) Nagyobb veszély esetére a községek tömeges közremű-
ködése, a helyi munkabérek megtérítése mellett, hivatalból igénybe
vehető.

Az esetben, ha a rovarkárok megakadályozása céljából, nagyobb
kiadásokkal járó munkálatok voltak eszközözendők, mely kiadásoknak
azonban az illető megvédett erdőrészek egy évi állami adóját meg-
haladni nem szabad, — a költségeket az érdekllett erdőtulajdonosok,
a megvédett erdőterületek arányában viselik, mi iránt az érdekeltek
meghallgatása után, a közigazgatási bizottság határoz. Ezen határozat
ellen azonban az érdekeltek felek birtokon kívül a földművelés-,
ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz felebbezhetnek.

16. §. (Községi adó.) Az 1876. évi V. t.-cikk 33. §-ának
azon rendelkezése, hogy „az első pont alatt említett közigazgatási
költségek kivetésének alapjául a községekhez közigazgatásilag csatolt
puszta, illetőleg havasok után fizetett egyenes adóknak csak fele része
vétethetik“ — minden rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdő-
testre is alkalmazandó.

II. FEJEZET.

Különös határozatok az állam, a törvényhatóságok, a községek,
az egyházi testületek és egyházi személyek, az alapítványok, a
hitbizományok és közbirtokosságok érdeiről.

17. §. (Gazdasági üzemtervek.) Az állam, a törvény-
hatóságok, a községek, az egyházi testületek és egyházi személyek
— mint ilyenek — birtokában levő, továbbá a köz- és magánalapít-
ványok- és hitbizományokhoz tartozó erdők, valamint a közbirtokos-
sági erdők is (ezen elnevezés alatt értetvén az úrbéri rendezés alkalmá-
ból, mint erdő illetőség, a volt urbéresek tulajdonába átment
erdők is) addig, míg közösen használtatnak, gazdasági rendszeres
üzemterv szerint kezelendők.

Ugyanezen szabály áll a bányaipar és más iparvállalatok cél-
jaira alakult részvénytársulatok érdeire is. Ezen megszorítás azon-
ban nem alkalmazandó az illető társulatok azon érdeire, melyeket a
törvény életbelépte előtt birtokba vettek, s ezt egy év leforgása alatt
igazolni is képesek; ha azonban ezen erdők letaroltatnak, ismét
csak mint erdők kezelendők.

(Üzemterv kellekei.) Ezen gazdasági tervek — tekintet-
tel az erdők terjedelmére, állapotára, az erdőbirtokos szükségleteire
és az erdők okszerű jövedelmezésére — akként készítendők, hogy az
erdők jókarbantartása s használatuk tartamossága biztosítsék, s
a fatenyésztésen kívül, az erdei melléktermények használata is sza-
bályoztassék.

Az erdőkezelési és erdőőrzési személyzet létszáma, valamint
ott, hol az erdő a volt urbéreseket megillető szolgálommal van ter-
helve, — ezen szolgálomnak — ugy a mint az 1848. évi január hó
1-én érvényben volt, és a mint ma is gyakorlatban van, minősége,
terjedelme és értéke, valamint a szolgálmányosok által teljesített
vagy teljesítendő vizontszolgálatok minősége, terjedelme és értéke,
a gazdasági tervben szintén kimutatandó.

A gazdasági terv készítésénél követendő részletes szabályok
külön ministeri utasításban fognak kibocsáttatni.

18. §. Az előző §-ban megjelölt erdőbirtokosok tartoznak a
gazdasági tervet ezen törvény kihirdetése napjától számítandó öt év
alatt önköltségükön elkészíttetni; ha azonban annak végleges kidol-
gozása előtt új fölmérés vagy hosszabb időtígyenylő egyéb munkála-

tok válnának szükségesekké, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister, a közigazgatási bizottság, az esetben pedig, ha az erdő több törvényhatóság területére terjedne ki, az illető bizottságok meghallgatása után, annak elkészítésére 3 éven túl nem terjedhető időhaladékokt engedélyezhet, az időközben alkalmazandó kezelési szabályokat azonban a közigazgatási bizottság, illetőleg bizottságok meghallgatása után, rendeleti úton megállapítja.

(Üzemterv elkészítésének határideje.) Törvényhatóságok és községek erdeire nézve a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister, az illető közigazgatási bizottság meghallgatása után, rendeleti úton a gazdasági terv elkészítésére öt évnél rövidebb határidőt is szabhat.

A gazdasági terv, ha az erdő egy törvényhatóság területére terjedne ki, az illető közigazgatási bizottságnak — ha pedig több törvényhatóság területeire terjedne ki, közvetlenül a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumnak két példányban bemutatandó. — Utóbbi esetben a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister a terveket sorrendben leküldi mindazon törvényhatóságoknak, melyeknek területére az erdő kiterjed.

A közigazgatási bizottság a hozzá közvetlenül betérjesztett vagy a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által a törvényhatóság útján leküldött terveket, a kir. erdőfelügyelő meghallgatása után és saját véleményének kíséretében, — a mennyiben azok az állam tulajdonát képező, valamint a közvetlen állami kezelés alatt álló egyéb erdők gazdaságára vonatkoznak — az illető kezelő ministerhez, a mennyiben pedig a 17. §-ban megnevezett többi erdőbirtokos által bemutatott gazdasági tervek — a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez terjeszti föl.

A közigazgatási bizottság által, az illető ministerhez fölterjesztett gazdasági tervek, ennek részéről a közigazgatási bizottság véleményének kíséretében — a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez átteendőek.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister az illető kezelő minister által hozzá áttett gazdasági tervek fölött, az illető kezelő ministerrel egyetértőleg, — a közigazgatási bizottság részéről közvetlenül fejtérjesztett gazdasági tervek fölött pedig önállóan határoz, és szükség esetében ezek módosítását, vagy egészen új gazdasági tervnek készítését is rendelheti el.

19. §. (Üzemterv mellőzése.) Gazdasági terv készítése a jelen fejezet határozatai alá eső erdők közül csak azon erdőknél mellőzhető, a melyek rendes gazdálkodásra nem alkalmasak, mi fölött az illető erdőbirtokos bejelentése folytán a közigazgatási bizottság és felebbezés útján a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister határoz.

20. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által megállapított gazdasági tervtől önkényszerűen eltérni nem szabad; ha azonban a megváltoztatást fontos okok kívánják, az iránt a birtokos a közigazgatási bizottság útján mely véleményét ehhez csatolja, az illető ministerhez folyamodhatik, esetleg az által a módosításra köteleztethetik is.

21. §. (Erdőtisztek.) A 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok, a gazdasági terv szerinti erdőkezelés biztosítása végett, kötelesek szakértő erdőtiszteket tartani, s azokat a közigazgatási bizottságnak, — a mennyiben a m. kir. kormány által nevezetnének ki, — tudomásvétel, egyébként pedig ezen állásukban való hivatalos megerősítés végett, bejelenteni, és ha ezen erdőtisztek a megkívánt képességgel bírnak, megerősítésük meg nem tagadható.

A közigazgatási bizottság beleegyezésével, közös erdőtiszt tartására, több erdőbirtokos is egyesülhet.

22. §. (Erdőörök.) A 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok, az erdők megőrzése végett elegendő számú erdőörököt is kötelesek tartani.

(Erdőkezelés és erdőörzés egyesítése.) Csekélyebb terjedelmű vagy kisebb értékű erdőknél, a közigazgatási bizottság megengedheti, hogy az erdőkezelés az erdőőrzéssel ugyanazon egy személyben vagy személyekben egyesíttessék, továbbá, hogy közös erdőőr tartására több erdőbirtokos egyesülhessen.

23. §. (Erdőkezelő és őrző személyzet hivatalbóli alkalmazása.) Ha az állam tulajdonát képező vagy közvetlen állami kezelés alatt álló erdők kezelésénél a szükséges számú kezelő és őrző személyzet kellő időben való alkalmazása elmulasztatnék, a közigazgatási bizottság a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek jelentést tesz, ki az illető szakminisztériumot a szükséges orvoslás megtételére felhívja; ha pedig a 17-ik §-ban megnevezett többi erdőbirtokosok érdeinél merül fel az eset, akkor a közigazgatási bizottság azokat, határidő kifizése mellett felhívja, hogy a kellő személyzet alkalmazását, az 50. §-ban kiszabott bírság terhe alatt teljesítsék, a mennyiben pedig községi erdők forognának szóban, a közigazgatási bizottság az illető birtokosok költségére eszközli a kinevezést.

Ha pedig a törvényhatóság mulasztaná el a törvényhatósági tulajdont képező erdőben az okszerű kezelésre megkívántató számban alkalmazni az erdőszemélyzetet, ez esetben az illető kir. szakközeg vagy a főispán fölterjesztése folytán, azt neki a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendeli el.

24. §. Magán-személyeknek a 17. §-ban említett erdőbirtokokkal, osztatlan tulajdonát képező erdeikben, e törvény intézkedései, a magán-személyekre nézve is kötelezők.

III. FEJEZFT.

Az erdőrendészeti hatóságokról és közegekről.

25. §. (Elsőfoku erdőrendészeti hatóság.) Az elsőfoku erdőrendészeti hatóságot a közigazgatási bizottság gyakorolja s ennél fogva:

1. örködik a felett, hogy az erdők kezelésénél, a törvény határozatai és az ebből folyó ministeri rendeletek, szorosan megtartassanak és a törvény szerint hozzá utasított gazdasági tervek (3. és 17. §§.) szorosan követtessenek. — Ez utóbbi czélból a közigazgatási bizottság a hozzá benyújtott gazdasági tervek egyik jóváhagyott példányát magánál megtartja;

ha az illető erdőbirtok több törvényhatóság területén fekszik, mindegyik érdekelt törvényhatóságnál a gazdasági terv egy jóváhagyott példánya teendő le;

2. a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter által kiadott rendeleteket és utasításokat végrehajtja;

3. a törvény által hozzá utasított esetekben, rendeleteket és utasításokat bocsát ki, melyeket tudomásvétel végett, a szomszéd törvényhatóságokkal is közöl, és a tudomására jutott törvényellenes cselekményeket, az illető kir. erdőfelügyelő véleményének meghallgatása után, azonnal betiltja; halasztást nem tűrő esetekben azonban, a kir. erdőfelügyelő véleményének meghallgatása előtt is intézkedhetik, erről a kir. erdőfelügyelőt egyidejűleg értesítvén;

4. a közigazgatási bizottság esketi fel az erdőtiszteket és örködik a felett, hogy az alkalmazott tiszti és altiszti személyzet a 36. és 37. §-okban körülírt kötelekkel birjon, egyszersmind pontos névjegyzéket vezet a törvényhatóság területén alkalmazott, összes főlesketett erdőtisztek és erdőőrökről;

5. intézkedik az erdőégés támadásának vagy terjedésének, valamint az erdei rovarok pusztításainak megakadályozása iránt;

6. a felügyelete alatt álló erdők állapotáról, a törvényhatóságnak évenként jelentést tesz;

7. teljesíti mindazt, a mit a jelen törvény különösen a hatáskörébe utal.

26. §. (Albizottság választása.) A közigazgatási bizottság a jelen törvényben meghatározott teendői végrehajtására saját kebeléből egy külön három tagu bizottságot választ, melynek ülésében az erdőfelügyelő is, mint véleményező tag részt vesz. Ezen albizottság működéséről, a közigazgatási bizottságnak rendes ülésében jelentést tesz.

(Szakértő kültagok.) A belügyminister a törvényhatóságnak indokolt fölterjesztése folytán megengedheti, hogy az a jelen törvény értelmében a közigazgatási bizottság megbízott tagjai által végzendő ügyek elintézésére, a közigazgatási bizottságon kívül álló, de erdészeti ügyekben jártas tagokat is választhasson.

Ezen tagok azonban a közigazgatási bizottság üléseiben, csak az erdészeti ügyek tárgyalásában és a 120. §-ban megjelölt esetben — a másodfoku bíraskodásban vesznek részt, mely ügyekben szavazati joggal bírnak.

27. §. (Másodfoku erdőrendészeti hatóság.) A másodfoku s egyszersmind a legfőbb erdőrendészeti hatóságot, az egész országra nézve, a földművelés-, ipar- és kereskedelmi minister gyakorolja, ki a szükséges szabályrendeleteket és utasításokat, ezen törvény alapján adja ki.

28. §. (Erdőfelügyelők.) Az összes erdők felett gyakorlandó felügyelet céljából, a földművelés-, ipar- és kereskedelmi minister az országot, az erdőterületekhez képest, kerületekre osztja fel, s mindenik erdőkerület élén egy, Ő Felsege által a földművelés-, ipar- és kereskedelmi minister előterjesztésére kinevezendő kir. erdőfelügyelő áll, a szükséges segéd-személlyel ellátva.

29. §. (Erdőfelügyelők minősítvénye.) Királyi erdőfelügyelő csak oly magyar honpolgár lehet, ki elméleti szakképzettségét valamely erdészeti akadémia teljes bevégezéséről, valamint belföldön tett erdészeti államvizgálatról szóló bizonyítványok által igazolja s legalább 8 évig erdészeti, még pedig részben gyakorlati erdei szolgálatban volt.

30. §. (Erdőfelügyelők feladata.) A királyi erdőfelügyelő örökös a felett, hogy kerületében a jelen törvény határozatait, s a földművelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek, valamint a közigazgatási bizottságnak rendeletei pontosan végrehajthassanak.

Tartozik különösen meggyőződést szerezni arról, vajjon a megállapított gazdasági tervek mindenkor megtartatnak-e?

A törvénybe vagy hatósági rendeletbe ütköző erdőkezelést, az illetékes közigazgatási bizottságnak azonnal bejelenti.

31. §. (Az erdőfelügyelő részéről teendő közvetlen intézkedés.) Ha a kir. erdőfelügyelő az erdőbirtokosok részéről oly világosan törvénybe ütköző erdőkezelést tapasztal, mely a hatóság haladék nélküli beavatkozását teszi szükségessé, a törvénybe ütköző cselekményt ideiglenesen saját felelősségére betiltani köteles, miről a közigazgatási bizottságot azonnal értesíti.

(Rendőri közegek közreműködése.) Ily betiltás végrehajtásához ugy a törvényhatósági, mint községi rendőri közegek, az erdőfelügyelő felhívására, rögtön közreműködni tartoznak.

32. §. (Véleményadás és javaslattevés.) A kir. erdőfelügyelő, a közigazgatási bizottság felhívására, erdőügyekben véleményt s javaslatot ad. Ugyisintén, ha a közigazgatási bizottság hatáskörébe tartozó intézkedések szüksége forog fenn, felhívás nélkül is tartozik erre a közigazgatási bizottságot figyelmeztetni.

33. §. (A közigazgatási bizottság és erdőfelügyelő összeütközése.) Ha a közigazgatási bizottság a kir. erdőfelügyelő előterjesztésére, a szükséges intézkedéseket megtenni késik, vagy oly erdőrendészeti intézkedéseket tenne, melyeket a kir.

erdőfelügyelő törvénybe vagy ministeri rendeletbe ütközőknek vel, vagy a melyeket a helyes erdőgazdászati érdekeivel összeegyeztethetőknek nem tart, ez esetben tartozik a kir. erdőfelügyelő, a főispán útján, a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez, indokolt fölterjesztést tenni.

34. §. (Kerületek beutazása.) A kir. erdőfelügyelő köteles kerületét évenként legalább egyszer beutazni, s magának az erdők állapotáról meggyőződést szerezni, és eként szerzett tapasztalatait, — véleménye kíséretében, a közigazgatási bizottság útján, a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi ministernek fölterjeszteni.

35. §. (Erdők megvizsgálása.) Minden erdőbirtokos köteles megengedni, hogy a kir. erdőfelügyelő vagy annak helyettese, erdejét bármikor bejárja, hogy magának az erdők állapotáról meggyőződést szerezzen.

36. §. (Erdőtisztek minősítvénye.) Erdőtiszt a 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok erdeiben csak oly egyén lehet, a ki:

a) feddhetlen életű;

b) az erdőakadémiai tanfolyamot teljesen és sikerrel bevégezte, s az erdészeti államvizsgát belföldön letette.

(Régebben alkalmazott erdőtisztek.) A jelen törvény hatályba-léptét megelőzőleg alkalmazásba lépett erdőtisztek azonban ezen minőségükben a jelen §. b) pontjában megszabott elméleti képesség igazolása nélkül is meghagyhatók; azonban előléptetésben csakis a b) pontban említett erdészeti államvizsga letétele után részesülhetnek.

37. §. (Erdőőrök minősítvénye.) Erdőőr, ki egyuttal a vadászatra való felügyeletet is gyakorolhatja, csak oly egyén lehet, a ki:

a) feddhetlen életű;

b) életének 24-ik évét betöltötte;

c) a 17. §-ban megnevezett birtokosok erdeiben, e törvény kihirdetésétől számított 10 év letelte után, kizárólag csak oly egyének lesznek alkalmazhatók, kik a fenn elősorolt kelleken felül, bizonyítvánnyal képesek igazolni, hogy az erdőri szakvizsgát a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi minister által, a belügyi ministerrel egyetértőleg kiadandó utasítás szerint, jó sikerrel kiállották.

38. §. (Erdőtisztek és erdőőrök eskütétele. Eskümintá.) A 17. §-ban megnevezett birtokosok erdeiben az erdőfelügyelettel megbízott egyének és pedig, az erdőtisztek — a közigazgatási bizottság, az erdőőrök pedig a szolgabíró (rendezett tanácsú városokban a mezei rendőri kapitány, fővárosban a főkapitány) előtt a következő esküt tartoznak tenni:

„Én N. N. esküszöm a mindentudó és mindenható Istenre, hogy a gondviselésem alá bízott erdőre, a vadállományra és szóval mindenre, a mi az erdőhöz tartozik, szorgalommal és föltétlen hűséggel felvigyazok, és azt barminemű kártól lehetőleg megvédem; — hogy azokat, kik az erdőt vagy bármi ahhoz tartozót valamiképen károsítani megkísérlenék, vagy tettelleg károsítanák, személyválogatás nélkül, a törvény értelmében megzalogolom és lelkiismeretem szerint kesedelem nélkül följelentem és bevallom; ártatlanra soha semmit reá nem fogok, az erdőörizetet vagy szolgálatomat előljárom tudta és beleegyezése avagy mellőzhetlen szükség nélkül el nem hagyom, s mindarról, a mi gondviselésem alá bízatik, minden időben számot adok. Isten ugy segéljen.“

A 17. §-ban meg nem nevezett erdőbirtokosoknak is szabadságukban áll, erdőtisztjeiket s erdőöreiket hatóságilag föleskettetni, ezekre nézve azonban az erdőbirtokos a közigazgatási bizottság előtt kimutatni tartozik, hogy ők: a 36. §. a), illetőleg a 37. §. a) és b) pontjaiban kijelölt kellekekkel birnak.

39. §. (Eskü-bizonylat.) Az eskü letételéről rovatos bizonyítvány állittatik ki, melyben világosan kiteendő, hogy az eskületellelre bocsátott, a 36. és 37. §§-ban, az a) b) c) pontok alatt foglalt kötelek közül melyeknek felel meg.

40. §. A hatóságilag fölesketett erdőtisztek és erdőőrök, szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintendők és mint ilyenek, löfegyvert is viselhetnek. Ezen fegyverük vadászatjegy-adómentes.

41. §. (Erdei naplók vezetése. Erdői napló kötelei.) Az állami erdők és a 17. §-ban megnevezett többi erdőbirtokosok fölesketett erdőőrei kötelesek, a mennyiben a 37. §. c) pontjában kikötött föltételeknek megfelelnek, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által meghatározandó minta szerint, erdei rovatos naplót vezetni, melybe a felügyeletükre bízott erdőterületen elkövetett minden erdei kihágást bejegyeznek, akár önmaguk közvetlenül jöttek azoknak tudomására, akár mások közleménye által.

Ezen naplónak magában kell foglalnia lehetőleg a tettesek nevét, polgári állását és lakhelyét, a tett elkövetésére vonatkozó bizonyítékokat s a kártétel megjelölését.

Az erdőőrök a naplót önmaguk tartoznak irni és aláírni.

A bejegyzéseken változtatni vagy azokat kitérőlni vagy kivakarni nem szabad. Minden pótlás vagy helyreigazítás a kelet kitételével külön bejegyzendő.

Mindazon eseteknek, melyekben az erdőbirtokos vagy ennek megbizottja és a kár okozója vagy szavatosa (84. §.) között kiegyezés nem jött létre, vagy melyeket a községi bíró el nem intézett, ezen napló alapján szerkesztett kimutatása, minden hónap 1. és 16-dik napján az illető szolgabíróhoz (rendezett tanácsu városokban a mezei rendőri kapitányhoz, a fővárosban a ker. előljáróságához) beküldendő.

42. §. (Erdői naplók magán-erdőknél.) A magán-erdőbirtokosok szintén jogosítva vannak fölesketett erdőtiszteik vagy erdőőrök által kihágási naplót vezettetni; az ez utóbbiak által vezetett napló azonban csak az esetben egyenértékű a 41. §-ban meghatározott naplóval, ha ezen erdőőrök eskü-letéleti bizonyítványuk szerint, a 37. §. c) pontjában kijelölt köteleknek megfeleltek.

Az ily erdőbirtokosok azonban tartoznak a kihágási napló vezetésével megbizott erdőtisztet vagy erdőőrt, a felügyelete alá tartozó erdőterület megjelölésével, a közigazgatási bizottságnak bejelenteni.

43. §. (Erdőszemélyzet szolgálatbóli kilépése.) Ha valamely fölesketett erdőtiszt vagy erdőőr a szolgálatból kilép, az erdőbirtokos erről a közigazgatási bizottságot, illetőleg a szolgabíró, mezei rendőri kapitányt, kerületi előljáróságot, 15 nap alatt értesíteni tartozik.

44. §. Az erdőtisztek azon erdőbirtokosok erdeire nézve, kiknél szolgálatban állanak, a hatóságok által szakértőkül nem alkalmazhatók.

45. §. (Erdőszemélyzet egyenruhája és külső jelvénye.) A fölesketett erdőtisztek, midőn szolgálatban vannak, egyenruhát, az erdőőrök pedig a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által megállapítandó, könnyen felismerhető jelvényt kötelesek viselni.

IV. FEJEZET.

Az erdőbirtokosok által, saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokról.

46. §. Az ezen törvény fentebbi intézkedései ellen, az erdőbirtokosok által elkövetett cselekmények és mulasztások, mint erdőrendészeti áthágások, a következők §§-s szerint büntetendők.

47. §. (Irtás. Tarvágat. Ujraerdősítés. Ujraerdősítés végrehajtása.) A ki erdőt irt, a 2. §. alá tartozó területeken, vagy a mely erdők eltávolításával a futóhomok terjedé-

sének út nyitattik, holdanként 100—400 forintig, oly területeken pedig melyeknek talaja másnemű gazdasági művelésre (szántóföld, rét, kert vagy szőlő) állandóan nem alkalmas, holdankint 50—300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Ha a 2. §. alá eső véderdő-területeken tiltott tarvágot eszközöltetett, holdankint 50—300 frtig terjedhető pénzbüntetés szabandó ki.

Azonkívül az erdőrendészeti hatóság a felsorolt esetekben s kivágott vagy elpusztított területeknek újra erdősitését rendeli el, s annak foganatosítására határidőt szab, mely azonban hat éven túl nem haladhat. A beerdősítési munkálatok a legközelebbi alkalmas időszakban azonnal megkezdendők s folytatandók mindaddig, míg a beerdősítés megtörténte az erdőfelügyelő által igazoltatik.

48. §. Ha az erdőbirtokos a kivágott vagy kiirtott erdőnek, az 5. §-ban rendelt beerdősítését célzó munkálatokat egész terjedelmükben teljesíteni elmulasztotta, holdankint és évenként 10—100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

49. §. (Üzemterv benyújtásának elmulasztása.) Ha az egyházi személyek, egyházi testületek, köz- és magánalapítványok, hitbizományi birtokosok, törvényhatóságok, községek, közbirtokosságok és a 17. §-ban említett testületek és részvénytársulatok, a gazdasági tervet a törvényes időben, az illető törvényhatóságnál, esetleg (18. §.) a földművelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnál — mely utóbbi esetben az átadásról szóló elismervényt kell az illető hatóságnál beadni — bemutatni önhibájuk miatt elmulasztják, 500 holdat meg nem haladó erdőknél 100—300 forintig, azontul pedig 300—1000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Ezen büntetés minden újabb félévi mulasztás után ismétlendő.

50. §. (Erdőszemélyzet alkalmazásának elmulasztása.) Ha a 17. §-ban megjelölt erdőbirtokosok nem alkalmazzák a megállapított üzemterv szerint szükséges számú kezelő és őrző személyzetet, a közigazgatási bizottság által felhívandók, hogy azt a meghagyás kézhezvételétől számítandó 3 hónap alatt eszközöljék, s ha ezen idő alatt a meghagyásnak eleget nem tesznek, 500 holdat meg nem haladó erdőknél 100—300 forintig, 500 holdat meghaladóknál 300—1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, s egyuttal a 23. §-ban foglalt intézkedések foganatosítandók.

51. §. (Tuskó-, gyökérirtás, legeltetés és alomgyűjtés iránti rendszabályok megszegése.) A tuskós gyökérirtásról, a legeltetésről, alomgyűjtésről és fölesketett erdőtiszték és erdőörök szolgálati kilépéséről szóló 6., 7., 8. és 43. §§. áthágásai 5—25 frtig, ismétlés esetében 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetnek.

52. §. (Üzemterv ellenére eszközölt túlvágatás.) A 17. §-ban elősorolt erdőbirtokosoknál, a megállapított gazdasági terv ellenére eszközölt netaláni túlvágatás esetében, az erdőbirtokos pénzbüntetéssel büntetendő, mely a megállapított mennyiségen túl vágott fa-többség értékének egy negyed részénél kisebb és egész értékénél nagyobb nem lehet; ezenkívül pedig az erdő állagában, a túlvágatás által okozott hiányt, a közigazgatási bizottság által megszabandó idő alatt, az évi vágatási terület megszorítása, esetleg a vágatásnak bizonyos időre való teljes beszüntetésével is, helyre-pótolni tartozik.

53. §. (Üzemtervtől való egyéb eltérés.) A 17. §-ban elősorolt erdőbirtokosoknál, a megállapított gazdasági tervtől való minden meg nem engedett eltérés — a mennyiben arra nézve a fentebbi §§. nem intézkednek — 25—500 forintig, s ismétlés esetén 1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

54. §. (Erdőbirtokos felelőssége.) Az erdőrendészeti áthágásoknál a birság és költségekre nézve az erdőbirtokos felelős: a vele együtt lakó házastárs, a vele házi közösségben élő gyermekei,

erdő- vagy gazdatiszteiért, s a gyámok és gondnokok: gyámoltjaik és gondnokoltjaikért.

Ha azonban az erdőbirtokos, illetőleg gyám vagy gondnok kimutatja, miszerint az áthágás tudta nélkül történt, s azt megakadályozni felügyeleti kötelességének szigorú gyakorlata mellett sem volt képes — ez esetben felelőssége megszűnik.

Az erdőbirtokosnak az újra beerdősítésre nézve, a 47. és 48. §§-ban megállapított kötelezettsége, ez esetben is fennmarad.

55. §. Azon erdőbirtokos, a ki erdejében másnak oly cselekvényt enged meg, mely a fentebbiek szerint erdőrendészeti áthágást képez, ha az valóban elkövetett, úgy büntetendő, mint ha azt ő maga követte volna el.

56. §. (Eljárási költségek behajtása.) Az erdőrendészeti áthágás miatt elítélt, az eljárás költségeiben s elmarasztalandó.

Fölmentő ítélet esetében az eljárás költségeket az erdei alap (208. §.) viseli.

57. §. A kiszabott pénzbüntetés az elmarasztalt hagyatékát csak akkor terheli, ha az ítélet annak életében jogerejüvé vált. Egyéb erdőrendészeti intézkedések foganatosítását vagy befejezését, az erdőbirtokos halála nem akadályozza.

58. §. (Büntethetőség és pénzbüntetés elévülése.) Az erdőrendészeti áthágások büntethetősége, ha ezen törvény által megállapított pénzbüntetés legmagasb összege 100 frtot meg nem halad — az áthágás elkövetésének napjától számítva egy év alatt, más esetekben két év alatt, a kiszabott pénzbüntetés pedig a határozat jogerőre emelkedésétől számított három év alatt elévül.

Ha azonban az áthágás oly természetű, melynél fogva a jelen törvény 47. és 48. §§. értelmében, az erdőbirtokos az újra beerdősítésre vagy valamely átalakításra köteleztetik, akkor ennek megállapítása végett, az eljárás az elévülési idő eltelte után is megindítandó.

59. §. Az elévülés megszakad az illető áthágásra nézve, a kiszabott határidőn belül, az illetékes hatóságnál bárki által tett írásbeli vagy jegyzőkönyvbe foglalt bejelentés által.

60. §. (Erdőrendészeti áthágás által másnak okozott kár.) Erdőrendészeti áthágások által másoknak okozott károk megtérítése polgári eljárás útján érvényesítendő.

V. FEJEZET.

A hatóságokról, az illetékességről és eljárásról, az erdőbirtokosok által saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokra nézve.

61. §. (Hatóságok.) A jelen törvényben elősorolt erdőrendészeti áthágásokra nézve elsőfoku hatóság azon közigazgatási bizottság, melynek területén azok elkövetettek, másodfoku hatóság a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium.

62. §. (Erdőrendészeti áthágások bejelentése.) A IV. fejezetben elősorolt erdőrendészeti áthágások miatt, az eljárás hivatalból megindítandó.

A községi előljárók és a községi egyéb hivatalos közegek, továbbá az erdőtisztek és erdőőrök, mezei rendőri és közbiztonsági közegek, végre a csőszök és pásztorok, a tudomásukra jutott erdőrendészeti áthágásokat megyékben a községi előljáróság-, illetőleg a szolgabírónál, törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsú városokban a kapitánynál, vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselőnél, végül Budapesten az illető kerületi előljáróságnál bejelenteni kötelesek.

63. §. (Erdőrendészeti áthágások tárgyalása.) Ezen hatósági közegek a történt följelentésről az illető erdőfelügyelőt azonnal értesítik; kinek kötelessége a följelentés alaposágáról előzetes meggyőződést szerezni, s a mennyiben a följelentés alaptalannak

nem mutatkozik, az eljárás megindítását indítványozni. Ennek folytán a tényálladéknak szükség esetén a helyszínén való főlvételére és megállapítására 3 héten túl nem terjedhető tárgyalási határnap tűzetik ki, melyre ugy a kir. erdőfelügyelő, valamint az érdekelt felek, az esetleg szükséges szakértőkkel és tanukkal együtt meghívandók.

64. §. A felek a tárgyalásnál magukat meghatalmazottak által is képviseltethetik. A meghatalmazás érvényéhez két tanu aláírása szükséges.

Azon körülmény, hogy a megidézett felek a tárgyalásra meg nem jelentek, a tárgyalás megtartását nem akadályozhatja.

65. §. (Jegyzőkönyv felvétele.) A tárgyalásról, mely alatt a kir. erdőfelügyelő a meghívott egyénekhez tárgyszerű kérdéseket intézhet, — a tényálladékot, valamint az előadások lényegét világosan kitüntető rövid jegyzőkönyv veendő fel, mely a jelenváltak által aláírandó.

66. §. Ezen jegyzőkönyvet az arra vonatkozó iratokkal, esetleg főlvételekkel és rajzokkal, a jelen törvény 62. §-ában megnevezett hatósági közegek, legkésőbb 8 nap alatt tüzetes jelentés kíséretében, közvetlenül az illető közigazgatási bizottság elé terjeszteni kötelesek.

67. §. (Első fokú határozat.) A közigazgatási bizottság, a mennyiben az ügyet kiderítettnek találja, első fokban határozatot hoz, s azt a kir. erdőfelügyelővel is közli, ellenkező esetben a tárgyalást kiegészítetteti, s annak eszközzésére megfelelő határnapot szab.

68. §. (Első fokú határozat felebbezése.) A közigazgatási bizottság határozata, annak az illetők által való kézhez vételével számítandó 15 nap alatt, ugy az érdekeltek, valamint a kir. erdőfelügyelő által a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez felebbezhető, kinek határozata végérvényes. A főispán és szakelőadónak az 1876. évi VI. törvényczikk 22. §-án alapuló felebbezési joga ez esetre is kiterjesztetik.

Második czim.

Az erdei kihágásokról.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

69. §. (Erdei kihágások meghatározása.) A jelen törvény második czim II. fejezetének A) és B) pontja alatt meghatározott lopások és másnak erdejében elkövetett károsítások erdei kihágást képeznek, ha

a) lopás esetében, a lopott dolog értéke — a külön megtérítendő kár beszámítása nélkül —

b) károsítás esetében pedig az okozott kár összege 30 frtot nem halad túl.

A cselekmény e minősége nem változik az által, hogy a jelen szakaszban meghatározott érték vagy kár összege a tettes elítéltetése előtt általa elkövetett több erdei kihágásból származik.

70. §. A közös erdőben, a közbirtokos által elkövetett lopás vagy károsítás — ha ez által más közbirtokos joga megsértetik, az előbbi szakaszban meghatározott feltételek alatt — szintén erdei kihágást képez.

71. §. (Veszélyes cselekmények és mulasztások.) A jelen törvény második czim II. fejezetének C) pontja alatt meghatározott veszélyes cselekmények és mulasztások — tekintet nélkül a veszély nagyságára, s a mennyiben a különös határozatokban az ellenkező nem rendeltetik — az esetben is erdei kihágást képeznek, ha nem idegen erdőben követtetnek el.

72. §. Mulasztás által csupán azon esetben követtetik el erdei kihágás, melyekre vonatkozólag ez a törvény intézkedésében kimondatik.

73. §. (Vétségek, illetőleg büntettek.) Ha a lopott dolog értéke vagy okozott kár összege 30 forintot felül halad, a cselekmény, a büntetőtörvénykönyv értelmében vétséget, illetőleg büntettet képez.

Több külön erdei lopásnak, az érték szerinti minősítésénél, a büntetőtörvényeknek rendelkezései tartandók meg.

74. §. Büntettet képez az erdei lopás, habár a lopott dolog értéke 30 forintot nem halad túl, ha erre vonatkozólag valamelyike azon körülményeknek forog fenn, melyeknél fogva a lopás, tekintet nélkül a lopott dolog értékére, a büntetőtörvények szerint büntettnak állapítatik meg.

A büntetőtörvényeknek a fegyverviselésre vonatkozó megállapítása, erdei lopást illetőleg, csakis lőfegyverre értendő.

A visszaesésnek a büntetőtörvénykönyv 338. §-ában meghatározott hatálya, erdei lopásra nézve megszűnik, ha az utolsó elkövetését megelőző büntetés kiállása óta 3 év már eltelt.

75. §. (Büntetések: pénzbüntetés.) Erdei kihágás miatt pénzbüntetés, s mindenik kihágásért, valamint a kihágást elkövetett mindenik személyre nézve, külön tételben állapítandó meg.

76. §. (Elzárás.) A pénzbüntetés behajthatlansága esetében elzárás alkalmazandó; ez okból a büntetés megállapításánál, egyuttal az e helyett alkalmazandó elzárás tartama is megállapítandó.

77. §. (Elzárás tartama.) A pénzbüntetésnek elzárásra való elválttatásánál következő szabályok követendők.

Három forintot fölül nem muló pénzbüntetés helyett egy napi elzárás, azon fölül pedig minden további 1 frttől 3 frtig terjedő összeg helyett szintén egy napi elzárás számítandó.

78. §. (Elzárási büntetés maximuma.) Tíz napnál hosszabb ideig terjedő elzárás, erdei kihágás miatt nem állapítható meg.

79. §. A károsultat illető megtérítés vagy kártalanítás helyett elzárásnak nincs helye.

80. §. (Kisérlet, részesség, szándék, gondatlanság.) A lopás kísérlete is büntetendő.

Az erdei kihágások egyéb eseteiben a kísérletet illetőleg, a kihágásokra nézve fennálló szabályok alkalmazandók.

A részesség, továbbá a szándék és gondatlanság, valamint a büntetést kizáró vagy enyhítő körülmények tekintetében — a mennyiben a jelen törvény kivételt nem állapít meg — a rendőri kihágásokra vonatkozó szabályok rendelkezései, az erdei kihágások eseteiben is alkalmazandók.

81. §. (Utások által elkövetett kihágások.) Ha valakit utközben akár az erdőben, akár annak közelében oly baj ért, mely miatt kénytelen volt erdei kihágást elkövetni, de ezt az erdőfelügyelettel megbízott személynek azonnal, vagy a legközelebbi község-előljárónak 24 óra alatt följelenti, ugy ezen cselekmény nem büntetetik mint kihágás.

Az okozott kár vagy az eltulajdonított dolog értéke azonban ez esetben is megtérítendő.

82. §. (Indítványtétel.) Erdei kihágás miatt, a büntető eljárásnak, csak a sértett fél panaszára van helye.

A 109. és 110. §§-ban, valamint a 116. §-ban meghatározott kihágások miatt azonban az eljárás hivatalból indítandó meg.

83. §. (Több erdei kihágás büntetése.) Ha valaki több erdei kihágást követett el, melyek miatt még meg nem büntetett, a pénzbüntetés mindenik erdei kihágásért külön állapítandó meg.

A pénzbüntetés helyett alkalmazandó elzárás azonban a 78. §-ban meghatározott időtartamot ez esetben sem haladhatja felül.

84. §. (A tettessel együtt felelős személyek.) A családtagok, a gyámság és gondnokság alatt álló egyének, a cselé-

dek, az iparos tanoncok és segédek és a gyári munkások által elkövetett erdei kihágások eseteiben az értéknek, a kárnak és a költségeknek megtérítésére nézve a családfők, a gyámok és gondnokok, a gazdák, s illetőleg az iparosok és gyárosok is felelősséggel tartoznak, azon esetben, ha a köteleességszerű felügyeleti jog gyakorlását elmulasztották. Ezen esetben utóbb nevezettek az érték, kár és költségek megtérítésében a tettessel együtt, mindazonáltal visszkereseti joguk épségben tartása mellett, elmarasztalandók; de ellenük a végrehajtás csak azon esetben fogantatosítható, ha annak a tettes elleni fogantatosítása, ez utóbbinak vagyontalansága következtében, részben vagy egészben eredménytelen maradt.

Ugyanezen szabály szerint felelősek az erdei termékeknek az erdőben feldolgozására vagy az erdőből elszállítására jogosítottak megbízottjaikért és munkásaikért, a mennyiben ezek az erdei kihágást megbízatásuk körében követték el.

85. §. (Érték- és árszabályzatok.) Az eltulajdonított dolog értékének és a kártérítési összegnek, valamint a hajtó-pénzek megállapíthatása végett, mindenik közigazgatási bizottság saját területe számára, a kir. erdőfelügyelőkkel egyetértve, egy — s ha a vidék különböző részein e tekintetben jelentékeny különbsétek mutatkoznak, több érték- és ár-szabályzatot állapít meg, s azt a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek jóváhagyás végett fölterjeszti, s jóváhagyás után közhírré teszi.

Ezen szabályzat három évről három évre, vagy az időközben beállott jelentékenyebb árváltozások esetében korábban is újból állapítatik meg.

Ha egymással összefüggő erdőterületek több törvényhatóság területén fekszenek, a szabályt az érdekelt közigazgatási bizottságok és erdőfelügyelők közösen állapítják meg.

Az érték- és árszabályzat készítésénél követendő elv és eljárás ministeri utasítás által határozatik meg.

86. §. (Erdei kihágások elévülése.) Az erdei kihágások büntethetősége, a kihágás elkövetésének napjától számított két év alatt évül el.

87. §. Az elévülés szünetelésére és ismétli megkezdésére nézve, a büntetőtörvények rendelkezései alkalmazandók.

88. §. (Erdei kihágások büntetésének elévülése.) Az erdei kihágás miatt megállapított büntetés végrehajthatása megszűnik, az ítéletnek jogerőre emelkedésétől számított 3 év elteltével.

Ezen elévülés mindazonáltal, az ítélet végrehajtására irányzott és az elítelt ellen intézett hatósági cselekmény által félbeszakíttatik, azonban a félbeszakító cselekmény elrendelésének, illetőleg fogantatosításának napján újra kezdetét veszti.

89. §. (Kártérítési kötelezettség elévülése.) Az ítéletben megállapított megtérítés, vagy kártalanítás elévülésére nézve, erdei kihágás esetében is, a polgári törvények rendelkezései követendők.

II. FEJEZET.

Különös határozatok.

A) Az erdei lopásról.

90. §. (Lopás büntetése.) A ki valamely erdőben létező élő fát vagy ott létező levágott, de eladásra vagy felhasználásra még fel nem dolgozott fát lop (69. §.), az ellopott fa értékét, s kártérítésül ezen érték egy negyed részét tartozik megtéríteni; ezen felül pedig a két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

91. §. A lopott fa értékét és kártérítésül ezen értékkel egyenlő összeget tartozik megfizetni, ezenfelül pedig e két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő az, a ki az erdőben:

a) szórta fentartott hagyoncot, fölfát, vagy magfát, avagy tíz évesnél fiatalabb csemetét lop;

b) ritkás erdőből több, vagy zárt erdőből annyi egymás mellett álló fát lop, hogy ez által hézag támad;

c) a termő föld megkötésére védezközüln szolgáló, vagy sárjadás végett meghagyott tuskót kiás és ellop, avagy habár nem az ezen pontban megjelölt célok valamelyikére szolgáló tuskót lop el, de az annak ellopása végett kiásott gödröt nem tölti be.

92. §. A ki valamely élőfa ágait, galyait letöri vagy levágja és ellopja (illetőleg jogtalanul eltulajdonítja), ezen tárgy értékét s kártérítésül az érték felét tartozik megtéríteni, s egyszersmind a két összeggel egyenlő pénzbüntetésre ítélandó.

A ki pedig valamely élőfáról annak kérgét lehasítja és ellopja, a fa és a kéreg értékét tartozik megtéríteni, s ezen felül azon értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

93. §. A ki valamely elszáradt vagy az elemek által letört fát, ágat, galyat vagy tuskót lop el (illetőleg eltulajdonít), ezen tárgy értékét egyszerszen tartozik megtéríteni s ezen értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

94. §. A ki valamely nem-élő fa kérgét hántja le s ellopja, vagy már lehántott fakérget lop, a fakéreg értékét megtéríteni tartozik, s egyszersmind ezen értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

A ki száraz vagy zöld faleveleket vagy mohot lop, a lopott tárgy értékét s kártérítésül ugyanannyit fizetni tartozik, ezenfelül pedig az értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

95. §. A ki gubacsot, tölgy, bükk, fenyő vagy más erdei magot vagy erdei gyümölcsöt, gombát, korhadékot, földet, agyagot, tőzeget, meszet, gyephantot, fagyókeret, fűvet vagy egyéb erdei terméket lop (eltulajdonít), annak értékének megtérítésén felül, az értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

Ha pedig a tettes az erdei magot, gubacsot vagy gyümölcsöt leverte vagy leszakgatta, a fentebbi pontban meghatározott fizetésén felül kártérítésül az értékkel egyenlő összeget is tartozik fizetni.

96. §. A ki fanedvet (gyanta, terpentin, nyir és jávorlél) lop, a lopott tárgy értékét megtéríteni, s kártérítésül azzal egyenlő összeget tartozik fizetni, s azonfölül a két összeggel egyenlő pénzbüntetésre ítélandó.

97. §. (Orgazdaság. Bünpártolás.) Az orgazdaság és bünpártolás, a mennyiben erdei kihágást képező cselekményből származó dologra, illetőleg ily kihágás tettesére vonatkozólag követtetik el, 5 frttól 25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Orgazdák és bünpártolók az értéket, a kárt és a költségeket, a tettesekkel egyetemlegesen megfizetni tartoznak.

98. §. Ha a visszaesés az orgazdára nézve forog fenn, ennek cselekménye, tekintet nélkül az erdei kihágásban bűnös tolvajra, a büntetőtörvények rendelkezései szerint minősítendő.

Erdei kihágásokra vonatkozó orgazdaság esetében, a visszaesés hatálya 3 év alatt szűnik meg.

99. §. (Kísérlet.) A fentebbi fejezetben meghatározott cselekmények kísérlete is büntetendő.

A kísérlet büntetésénél a büntetőtörvények erre vonatkozó rendelkezései alkalmazandók.

Ha az eltulajdonítani szándékolt dolognak, a büntetés kimérésénél alapul szolgáló értéke nem határozható meg, a kísérlet 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

B) Az erdei kártételekről.

100. §. (Legeltetési kihágás.) A ki oly erdőben, melyben a legeltetésre nincs joga, szándékosan vagy gondatlanságból legeltet, az okozott kár és esetleg a hajtópénz megtérítésén felül, pénzbüntetéssel a következő mértékben büntetendő:

1. egy darab szarvasmarháért	50 kr.
2. " " kecskéért	50 "
3. " " ló, öszvér vagy szamárért	40 "
4. " " juhért	15 "
5. " " sertésért, makkoltatás idején	30 "
6. " " sertésért, makkoltatási időn kívül	10 "
7. " " szopós csikóért	5 "
8. " " ludért	2 "
9. egyéb baromfiért darabonként	1 "

Ha a legeltetés 15 éven aluli, vagy tilalom alatt álló erdőben, vagy pedig véderdőkben, avagy futóhomokban álló erdőkben történik, a fentebbi 1—7 alatt felszámított pénzbüntetés mindenik darab állatért kétszeresen veendő.

Ha pedig a legeltetés, hat éven aluli, mesterséges ültetvények, vagy erdei vetések közt, avagy faiskolában történt, a pénzbüntetés háromszoros összegben szabandó ki.

101. §. Az előző §. határozatai az esetben is alkalmazandók, ha a legeltetésre jogosított, ebbeli jogosultságát, a legeltetés helyére, idejére vagy a legeltetett állatok fajára vagy azok számára nézve túllépte.

102. §. Legeltetési kihágás esetében, a kártérítési összeg a 100. §-ban megszabott pénzbüntetés felénél, s ha az említett szakasz 1—7. pontja alatt felsorolt állatokkal 15 éven aluli vagy laza talajú erdőben vagy nedves időjárásakor történt, vagy ha a kárt tevő egy napnál tovább legeltetett, annak teljes összegénél kevesebb nem lehet.

103. §. A 100. §-ban meghatározott büntetés felére szállítható le, ha valaki az azon §-ban megjelölt valamely állatot, másnak erdejébe legeltetési szándék nélkül ugyan, de jogtalanul behajt; vagy a felügyeletére bízott állatot másnak erdejébe gondatlanságból bemenni engedi.

Ha mindazonáltal valamely állat, csak is az erdőbe való menekülés által óvathatott meg a fenyegető közvetlen veszélytől, ez esetben büntetésnek nincs helye; az okozott kár azonban ez esetben is megtérítendő.

104. §. (Hajtópénzek.) Jogtalan legeltetés, vagy valamely állatnak idegen erdőbe való jogtalan behajtása esetében, a kártérítések és a pénzbüntetésen fölül, az állatok után hajtópénz is fizetendő.

A hajtópénz nagyságát, mindenik állat-nemre nézve a közigazgatási bizottság a 85 §. értelmében határozza meg.

A szárnyas állatokat behajthatlanság esetében jogukban áll az erdőőrízettel megbízott egyéneknek lelőni, mely esetben a lelőtt állatok a helyszínén hagyandók s az állat tulajdonosa által elvihetők.

105. §. (Károsítások.) A ki élőfát le- vagy bevágás, megfúrás, rovatozás, gyűrűzés, jelzés, lehámozás, fűrészelés, a gyökerek feltakarása, gyantanyilások fel- vagy tovább szakítása, vagy bármely más módon megrongál, az okozott kár megtérítésén fölül, 15 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki pedig az élőfa galyját vagy ágát letöri, levágja, megvagdálja, vagy a fát más hasonló módon megrongálja, az élőfa értékének egy tizedrészétől annak egész értékeig terjedhető kártérítést tartozik fizetni, s azonfölül 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

106. §. A levágott fáknak vagy más erdei termékeknek, a kerítésnek, ároknak, medernek, partnak, töltésnek, hidnak, átmetszetnek, útnak, ergettyűnek vagy csusztatónak, vízfogónak, vagy a fa-úsztatásra szolgáló más eszközöknek, továbbá tilalmi táblának, jelző vagy útmutató póznának, a távolsági vagy bármely más az erdőművelés vagy használat céljából alkalmazott jelnek, vagy műveknek megrongalása, ugyszintén a szénégetésre összehordott vagy ölbe rakott fák szétbontása, ötven krajczártól huszonöt forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az okozott kár mindenik esetben megtérítendő.

107. §. A ki másnak erdejében jogtalanul földet, érczet, kőszenet, követ, gypet vagy egyéb talaj-alkatrészeket ás, vagy az erdőbe követ vagy más a talajra nézve kártékony anyagot hord, a kár és az odahordott anyag elhordása által okozott költség megtérítésén fölül, ötven krajczártól 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

108. §. A ki idegen erdőben faizási vagy alomhordási vagy egyéb termékszedésre engedélylyel bír, de a fát, galyját, almot vagy egyéb erdei terméket, nem a meghatározott mennyiségben, időben, vagy nem azon erdőrészből viszi, melyből annak vételére jogosítva van, ötven krajczártól tíz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanezen büntetéssel büntetendő az is, a ki az alomgyűjtésnél, vagy galyszedésnél vasgereblyét vagy vágó eszközt használ, vagy pedig az őt illető faizási vagy erdőtermék szedési jogával visszaélve, azt vagy másra ruházza, vagy másnak érdekében gyakorolja, vagy pedig a szedett fát, illetőleg erdei terméket eladja, egyáltalán, ha a megjelölt jogának határain túllép.

C) A veszélyes cselekményekről és mulasztásokról.

109. §. (T ü z e l é s.) Két forinttól húsz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik:

1. a ki a 9. §. határozmányainak megsértésével, az erdőben vagy annak közelében tüzet gerjeszt;

2. a ki az általa vagy hozzájárulásával avagy jelenlétében gerjesztett tüzet kellő felügyelet nélkül hagyja, vagy a tűzveszélynek kikerülésére szükséges, és a létezett viszonyok közt eszközölhetővé vált intézkedéseket elmulasztja;

3. a ki a jelen törvény 11. §-ának eleget tenni elmulasztja.

(Erdőégések oltása.) 4. a ki erdőégés esetében annak oltására kötelezve lévén, ezen kötelezettségének alapos ok nélkül nem tesz eleget, vagy az oltást vezető hatósági közeg rendelkezését alapos ok nélkül nem teljesíti.

110. §. Azon közigazgatási hivatalnok, ide számítva a községi előljárót is, a ki erdőégés esetében, a hivatalánál fogva őt illető intézkedések körül köteleességét megszegi, szintén az előbbi §-ban meghatározott büntetéssel büntetendő.

Megyei közigazgatási hivatalnok ellen ily vád esetében, az elsőfoku bíróságot a legközelebbi erdei kihágási bíróságok közül, a másodfoku erdei kihágási bíróság bíróküldés által határozza meg.

E büntetés mindazonáltal nem zárja ki a közigazgatási tisztviselő s községi előljárónak, a törvényhatóságok és községek rendezéséről szóló törvényzickekben megállapított felelősségét.

111. §. (Veszélyes cselekmények.) A ki valamely erdőbe jogtalanul vagy engedély nélkül, vagy az engedélyezett helyen kívül ergettyűt (csusztatót) készít; meszet vagy szenet éget; szurkot, hamuzsirt vagy kátrányt főz; kormot készít, fűrészt vagy egyéb gödröt és fa-rakodó vagy dolgozó helyet, vagy műhelyet felállít; épület-, szerszám- vagy egyéb használatra szánt fát farag, vagy más hasonló

munkát teljesít: öt forinttól husz forintig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő, és a fent elősorolt cselekmények által esetleg okozott kárt, szakértői becsű alapján megtéríteni kötelesek.

Ily esetben, ha az erdőbirtokos kívánja, az ezen czélokra netán felállított építmények és művek, a kihágást elkövetőnek vagy annak költségén, a ki ezért magánjogi felelősséggel tartozik — elhordandók, s az előbbi állapot visszaállítandó.

112. §. (Veszélyes cselekmény vagy mulasztás folytán származott erdőégés.) Ha a 109. §. 1., 2., 3. alatt meghatározott cselekmény vagy mulasztás folytán, gondatlanságból tűzkár származott, a cselekmény vagy mulasztás vétséget képez, s a büntetőtörvények rendelkezései szerint lesz büntetendő.

Ugyanezen szabály alkalmazandó az esetben is, ha a tűzvész, a mész- vagy szénégetés, a szurok- vagy kátrányfőzés avagy a koromkészítés vagy hamunyerés végett gerjesztett tűzből gondatlanság folytán származott, ugyszintén, ha a tűz, az égés következtében nyereendő hamu jogtalan eltulajdonításának céljából gerjesztetett, habár tűzvész nem származott.

113. §. (Erdőben engedély nélküli járáskelés.) A ki az erdőben engedély nélkül kocsival tilos uton jár, vagy habár azon erdőségben makkoltatásra vagy legeltetésre jogosított is, marhát tilos uton hajt; a ki engedély nélkül új utat tör, vagy hat évesnél fiatalabb utánnövények közt jár, ötven krajczártól 20 frtig terjedhető büntetéssel büntetendő.

114. §. A ki idegen erdőben a nélkül, hogy ahhoz jogosultsága volna, a közutakon kívül találatik, ha ottani jelenléte közbiztonsági vagy az erdőtulajdon biztonsága szempontjából aggályosnak tűnik fel, az erdész-személyzet tagjai által, az erdőből kiutasítható és ha fejsze, fűrész, vagy az erdőtermék szedésére alkalmas más eszköz vagy fegyver volna birtokában, az tőle elveendő; azonban az illető által az elvett tárgy 14 nap alatt, további intézkedés végett, a legközelebbi közigazgatási hatóságnak jelentés mellett átadandó.

A mennyiben tettes az erdőben tartózkodásra, illetőleg fegyverviselésre vonatkozó jogosultságát a hatóság előtt sem tudná igazolni, az által a fentnevezett s nála talált tárgyak elkobzandók.

Ha az erdőből kiutasított személy, a meghagyásnak nem tesz eleget, öt frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ha pedig ellenszegül, cselekménye közhatósági közeg elleni erőszak büntettét képezi, s a büntető törvények rendelkezései szerint lesz büntetendő.

Kivételes intézkedések.

115. §. (Faeladási igazolványok.) Ha valamely vidéken az erdei lopások igen gyakoriakká válnak, a közigazgatási bizottságok — az erdőtulajdonosok kérelmére, vagy a nélkül — fölterjesztett javaslata folytán a belügyminister elrendelheti, hogy azon területen, valamint azokon is, a hol a lopott erdőtermékek eladatni szoktak, ily termékek eladása és vétele csak azon föltétel alatt legyen eszközölhető, hogy az eladó, az eladni szándékoltt erdőtermék jogos szerzését, annak — a községelöljáróság által láttamozott — bizonyítványával igazolja, kitől azon erdőterméket szerezte.

A bizonyítványban körülírandó az eladni szándékoltt erdőtermék neme, minősége, nagysága, száma és mértéke.

Azon esetben, ha a közigazgatási bizottság a jelen szakaszban határozott fölterjesztést, az érdeklettek kérelme nélkül rendelte el, ez iránti határozata az illető megye területén közzendő, és a törvényhatósági épületnek a határozatok kifüggesztésére szolgáló helyén kifüggesztendő. Minden érdekeltnek joga van, a kifüggesztéstől szá-

mitott 15 nap alatt, főlegbezni a belügyministerhez. Ha pedig a közigazgatási bizottság az érdekletteknek a jelen §-ban meghatározott kivételes intézkedés elrendelése iránti kérelmüket mellőzendőnek találja, a folyamodóknak ez esetben is joguk van, a megtagadó határozat ellen, ugyancsak 15 nap alatt szintén a belügyministerhez felebbezni, a ki — ha az intézkedéseknek akár mellőzését, akár elrendelését szükségesnek látja, eziránt a közigazgatási bizottság határozatának megváltoztatásával is intézkedhetik.

116. §. A ki az előbbi §-ban megjelölt rendelet megszegésével erdőterméket elad vagy vesz, 2 frttől 10 frtig terjedő pénzbüntetéssel, s a mennyiben más erdei kihágás is forogna fenn, egyszersmind az erre elrendelt büntetéssel is büntetendő.

III. FEJEZET.

A bíróságokról, az illetékességről, és az eljárásról, erdei kihágások eseteiben.

117. §. (Első fokú erdei kihágási bíróság.) Erdei kihágások eseteiben a bírói hatóságot első fokban gyakorolják:

1. megyékben a szolgabírák;
2. rendezett tanácsu, valamint törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitány vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselője;
3. Budapest mindenik kerületében az illető kerületi előljáró.

118. §. (Községi bíró.) Tíz forintot felül nem haladó lopások vagy ugyanezen összeget felül nem haladó kártételek eseteiben, az elsőfokú bíraskodás kis és nagy községekben, a szolgabírón kívül, a községi bírót is, akadályoztatása esetében pedig ennek helyettesét illeti.

Ez esetekben a sértett fél választásától függ, vajjon a szolgabíró vagy a községi bíró eljárását kívánja-e igénybe venni.

E választási jog azonban panasztétellel megszűnik.

119. §. (Másodfokú erdei kihágási bíróság.) Erdei kihágási ügyekben a másodfokú bírói hatóságot a főispánból (fővárosban a főpolgármesterből) akadályoztatása esetében az alispánból, illetőleg polgármesterből vagy annak helyetteséből, mint elnök, és a közigazgatási bizottságnak két tagjából alakított bíróság gyakorolja.

120. §. (Másodfokú erdei kihágási bíróság alakítása.) A másodfokú erdei kihágási bíróság alakítása céljából, a közigazgatási bizottság a közgyűlés által választott, vagy a jelen törvény 26-ik §-ban megjelölt erdészeti szakértő tagok közül, négy rendes és négy póttagot választ, a kik közül lehetőleg fölváltva — kettő a főispán (főpolgármester) akadályoztatásuk esetében az alispán, illetőleg a polgármester elnöklete alatt, mint társas bíróság képezik az erdei kihágási másodfokú bíróságot.

121. §. (Semmiségi panasz.) A jelen törvény 158. §-ban meghatározott semmiségi panasz esetében, a Curia, mint legfőbb ítélőszék határoz.

122. §. Az erdei kihágási másodfokú bíróság üléseire a királyi ügyész meghívandó.

A királyi ügyész távolléte azonban az eljárást és határozathozatalt nem akadályozza.

123. §. (Másodfokú erdei kihágási bíróság székhelye, egybehívása.) A másodfokú bíróság ülései a törvényhatóság székhelyén tartatnak.

Az ülésekre az elnök meghívja a tagokat, s az értesíti a kir. ügyészt is, az ülés tartásának napjáról, órájáról és helyéről.

124. §. (Erdei kihágási bíróságok jegyzőkönyveinek vezetése.) A jegyzőkönyvvezető teendőit az elsőfoku bíróságnál — a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvény 5-ik §-ában megjelölt személyek végzik.

A másodfoku bíróságnál a jegyzőkönyvvezetésre, a törvényhatóság jegyzői személyzetéből, az elnök rendel ki tagot.

125. §. (Erdei kihágási bíróságok tagjainak eskütétele.) Ugy az első foku, valamint a másodfoku erdei kihágási bíróság tagjai e hivatásukra nézve — a mennyiben a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvény értelmében föl nem eskettettek volna — külön esküt tesznek le.

Az idézett törvénynek a községi bíráskodással megbízott közegekre vonatkozó rendelkezése, az erdei kihágások eseteiben eljáró községi bírakra is alkalmazandó.

A másodfoku bíróságnak a jelen szakasz intézkedései alá nem eső tagjai, a közigazgatási bizottság ülésén, szintén a fentidézett törvénycikk 7. §-ában megállapított esküt teszik le.

126. §. Az első foku erdei kihágások bírósága, egy másik hasonló bíróságnak, erdei kihágási ügyben hozzá intézett megkereséseit teljesíteni köteles.

127. §. (Rendőri közegek közreműködése.) A rendőri közegek kötelesek az erdei kihágási bíróságnak hivatása körében kiadott meghagyásait, s ha más törvényhatóságnak lennének közegei, megkereséseit pontosan teljesíteni.

128. §. A fölesketett erdőtiszték és erdőőrök az elkövetett erdei kihágás, és az ezt elkövetett személy nyomozásnál, szintén mint rendőri közegek járnak el.

129. §. Az előbbi szakaszban megjelölt személyeknek, az erdei kihágás vagy a kihágást elkövetőnek nyomozásában foganatósított és hatáskörükbe eső cselekményei hatálya és hitelességére nézve, a törvénynek és a szabályoknak a rendőri közegekre vonatkozó intézkedései alkalmazandók.

130. §. (Illetékesség.) Az eljárás rendszerint a tettes lakhelyének, illetőleg tartózkodási helyének bírósága előtt indítandó meg. Ha azonban a tettes közvetlenül a kihágás elkövetésén éretett, vagy ha tőle zálog vétetett, vagy ha ő zálogot adott, az eljárás a tett elkövetésének bírósága előtt is megindítható.

Tettenkapás az is, ha a tettes nem éretett ugyan közvetlenül a kihágás elkövetésén, hanem a közvetlen rajtaérés-kikerülése végett megfutamodván, vagy elrejtőzván, folytonos üldöztetése közben elfogatott, illetőleg fölfedeztetett; ugyszintén, ha folytonos üldöztetése közben az őt üldöző rendőri közeg (127. és 128. §§.) vagy több üldöző által avagy az üldözésben részt nem vett, de többek által fölismeretett, habár menekülése vagy elrejtőzése sikerült is volna.

131. §. A tettes vagy tettesek, avagy ezek egyikének illetékessége, a részeselek illetékességét is megállapítja.

132. §. Ha az erdei kihágást elkövető ellen az eljárás folyamában más büntetendő cselekmény jelensége is felmerül, az erdei kihágás miatti eljárás azonnal félbeszakítandó és az iratok, további eljárás és ítélelhozatal végett, azon bírósághoz teendők át, mely azon másik büntetendő cselekményre nézve illetékes.

133. §. (Illetékességi összeütközések.) Első foku erdei kihágási bíróságok illetékességi összeütközése esetében, ha valamennyinek másodfoku bíróságát ugyanazon közigazgatási bizottság képezi, a határozati jog ezt illeti.

Ha pedig az illetékességi összeütközésben levő erdei kihágási bíróságok másodfoku bírósága nem ugyanaz, ugyszintén másodfoku erdei kihágási bíróságok illetékességi összeütközése esetében, az illetékesség kérdésében a belügyminister határoz.

134. §. Rendes bíróság és erdei kihágási bíróság közötti illetékességi összeütközés esetében, az illetékesség fölötti határozat az 1869: IV. t.-cz. 25. §-a alapján a ministeriumot illeti.

135. §. Erdei kihágások esetében, a mennyiben a jelen törvény mást nem állapít meg, a kihágásokra nézve hatályban levő eljárás továbbra is fentartatik.

136. §. (Eljárás iránti indítványtétel.) Azon esetekben, melyekben a jelen törvény rendeletei szerint, az eljárás csak a sértett fél panaszára indítható meg, a panasz a büntetőtörvények rendelkezései szerint erre jogosított személyeken kívül, a sértett fél erdőkezelő tisztje által is — külön meghatalmazás nélkül előterjeszhető.

Az erdőkezelő tiszt jogosítva van továbbá a sértett felet, az eljárás további folyama alatt is, a bíróság előtt képviselni, és a megengedett jogorvoslatot használni.

A panasz szóval is előterjeszhető.

Ha a panasz írásban terjesztetik be, s ahhoz több erdei kihágást s kihágót tartalmazó jegyzék mellékeltetett, az indítvány mindazon kihágási esetekre és személyekre, melyek a jegyzékben, mint ilyenek megjelölve vannak, kiterjesztettnek tekintendő.

137. §. (Hivatalból indított eljárás.) Azon erdei kihágások eseteiben, melyekben a jelen törvény (109., 110. és 116. §§.) szerint, hivatalból eszközözlendő az eljárás, tartozik az illetékes bíró, a neki feljelentett vagy hivatalos tudomására jutott kihágást illetőleg, külön indítvány nélkül is megindítani az eljárást.

138. §. (Kártérítési igények leszállíthatása.) Oly erdei kihágási ügyekben, melyekben az érték, illetőleg a kár nagysága állapítja meg az erdei kihágási bíróság illetékességét s az érték, illetőleg kár nagyobb volna, mint a mely az ezen bíróság illetékességére nézve a jelen törvény 69. és 118. §-aiban meg van állapítva, joga van a sértett félnek az elsőfoku bíróság ítéletének hozataláig, megtérítési, illetőleg kártalanítási igényeit, a 69. §., illetőleg a 118. §-ban meghatározott összegre vagy azon alul is leszállítani; erdei lopások esetében azonban csak akkor, ha a lopott tárgy értéke 50 forintot meg nem halad.

Az ekként eszközölt leszállítás a bíróság illetéktelenségét megszünteti.

139. §. (Ismeretlen vagy külföldi tettesek.) Ismeretlen egyének vagy külföldiek, tettenkapás vagy folytonos üldöztetés esetében, a legközelebbi község előljárósága elé, ha pedig az erdei kihágás bírója közelebb volna, ez elé vezetendők.

140. §. (Kihallgatás.) A községi előljáró, az elővezetett személylyel azonnal jegyzőkönyvet vesz föl, s ha ez kiletét s azt igazolja, hogy az országban állandó lakással bír, azonnal szabadon bocsátandó, ellenkező esetben pedig, az erdei kihágási bíróságnak haladéktalanul átadandó.

141. §. Az erdei kihágási bíró tartozik a hozzá elővezetett vagy a községi előljáró által átküldött személyt azonnal kihallgatni, s a kihallgatásról jegyzőkönyvet fölvenni. Ha az elővezetettnek előadása, az ellene felhozott gyanút elhárítja, vagy ha az állítólag általa okozott kár valószínű összegére nézve biztosítékot ad vagy alkalmas kezeset állít, azonnal szabadon bocsátandó.

142. §. (Letartóztatás.) Letartóztatható és a 139. és 140. §§. rendelkezései szerint elővezetendő a tetten kapott vádlott az esetben is, ha a rendőrség vagy az erdő őrizetére szolgáló személyzet tagja által, a kihágás abbanhagyására felszólíttatván, a felszólításnak nem felel meg.

143. §. Elővezetést rendelhet el az erdei kihágási bíróság azon esetben, ha a megjelenésre megidézett vádlott a kitűzött időben a

biróság előtt meg nem jelent, s elmaradását alapos mentséggel nem igazolja.

144. §. (Vizsgálati fogság.) Vizsgálati fogság, erdei kihágási ügyben, csak az esetben rendelhető el, ha az ismeretlen vagy az országban állandó lakással nem bíró vádlott megszökésétől lehet tartani.

A vizsgálati fogság 48 óránál hosszabb ideig egyáltalában nem tarthat és a büntetésbe beszámítandó.

145. §. Az előbbi szakaszban meghatározott idő előtt is, azonban megszüntetendő a vizsgálati fogság, mielőtt a letartóztatott vádlott kilétét és azt igazolja, hogy az országban állandó lakással bír, vagy pedig, ha kilétének igazolásán felül, a vád tárgyát képező kihágásból származott kárnak és büntetésnek valószínű összegére nézve biztosítékot ad, vagy alkalmas kezeset állít.

146. §. (Kihágásnál használt tárgyak lefoglalása.) Ha a kihágás megállapítása vagy folytatásának megakadályozása végett szükséges, a rendőri közegek, illetőleg az erdőőrök jogosítva vannak, a kihágást elkövetőnél létező azon eszközöket, melyekkel a kihágást elkövette, annak kocsiját, szánját és vonó marháját, valamint a kárban talált állatokat lefoglalni.

Az ekként lefoglalt tárgyak, — ha csak azok a sértett fél által egyezség folytán a tulajdonosnak vissza nem adtak — állatoknál legfőlegb 48 óra — egyéb tárgyaknál pedig legfelebb 14 nap alatt az esetben is átadandók a község előljáráóságának, ha vádlott nem is vezettetnék elé.

Az átadás alkalmával jegyzőkönyv veendő fel, melyben a vád tárgyát képező kihágás körülményesen, az okozott kár összegének megjelölése mellett körülírandó, s egyszersmind a lefoglalt tárgyak is a leltár fölvételére megállapított szabályok szerint följegyzendők.

147. §. (Lefoglalt tárgyaknak megőrzése.) Az előző szakasz értelmében lefoglalt tárgyak megőrzése és fentartása a községet, a rendelkezési jog azonban a kihágási bíróságot illeti.

148. §. (Lefoglalt tárgyaknak kiadása.) A lefoglalt tárgyak kiadandók a tulajdonosnak, — ha az a kár valószínű összegéért biztosítékot ad.

149. §. Biztosíték-adás nélkül is visszaadandó a lefoglalt tárgyak azon része, melynek értéke a kár, a költségek és a pénzbüntetés valószínű összegét felülmulja.

150. §. (Tettes üldözése.) A tetten kapott vagy folytonosan üldözött tolvaj által eltulajdonított erdei termékek, a rendőri vagy erdei közegek által onnan vehetők el, a hová azok elhelyeztettek.

(Házkutatás.) Ezen eseteken kívül az eltulajdonított erdei termékek kutatása céljából, a házmotózás elrendelése és foganatosítása tekintetében, a fennálló szabályok és a törvényes gyakorlat irányadók.

151. §. (Erdei kihágások tárgyalása.) Az erdei kihágások soron kívül, a leggyorsabban tárgyalandók és intézendők el és ott, a hol az erdei kihágások gyakoriak, azok elintézésére, legalább minden hónapban, tárgyalási napok tartandók.

152. §. (Felelbezés.) A ki magát az elsőfoku bíróság ítéletével sértve találja, ez ellen a másodfoku bírósághoz felelbezzhet.

A felelbezés az ítélet kihirdetésétől, vagy — ha az írásban közöltetett volna, — a kézbesítéstől számítandó 48 óra alatt, akár szóval, akár írásban jelentendő be.

A 48 óra letelte után bejelentett felelbezés hivatalból visszautasítandó.

Törvénykezési szünnapok nem számíttatnak.

153. §. A törvényes időben szóval vagy írásban bejelentett felelbezés az ítélet végrehajtását megakasztja.

154. §. (Erdei kihágási ügyek tárgyalása a másodfoku bíróság előtt.) A másodfoku bíróság, az ügynek az előadó általi tüzetes, a cselekmény minőségére, a netalán okozott kár nagyságára, vádlott bűnösségére vagy ártatlanságára, valamint a súlyosító és enyhítő körülményekre részletesen kiterjedő előadvány, — s az esetben, ha a kir. ügyész jelen van, annak meghallgatása — után határoz.

Az előadó előterjeszti egyszersmind az ítélet vagy végzés tervét is.

Az előadói tisztet a bírák, vagy szükség esetén az elnök által e célra kirendelt törvényhatósági jegyző teljesíti. — Ez utóbbi azonban szavazattal ez esetben sem bír.

155. §. Az előadó után a kir. ügyész indokolt előterjesztésében tartozik nyilatkozni az iránt, vajjon a vád tárgyát képező cselekmény nem képez-e a rendes bíróságok hatósági körébe eső büntetendő cselekményt?

Ha a kir. ügyész azon nézetben van, hogy a törvény a jelen §-ban meghatározott irányban megsértetett, az eljárás megszüntetését s az ügynek az illetékes bírósághoz való áttételét indítványozza.

156. §. (Kir. ügyész előterjesztése s indítványtéttele.) Az esetben, ha a kir. ügyész, az iratokból és az előadományból azon meggyőződésre jutna, hogy az elsőfoku bíróság megsértette az eljárásra nézve fennálló valamelyik lényeges szabályt, vagy hogy a cselekmény erdei kihágást képez ugyan, de arra a jelen törvénynek nem azon rendelkezése lett volna alkalmazandó, mely alá azt az elsőfoku bíróság foglalta, e körülményekre is tartozik előterjesztésében kiterjeszkedni s ennek megfelelő indítványt tenni.

157. §. (Kir. ügyész előterjesztése fölötti határozathozatal.) A másodfoku bíróság mindenekelőtt a kir. ügyésznek a 155. §-ban körülírt előterjesztése fölött határoz, s ha a kir. ügyésznek azon nézetéhez járul, hogy az elsőfoku bíróság hatósága körén túl terjeszkedett, az eljárást megsemmisíti s az ügyet a rendes bírósághoz teszi át, s egyszersmind erről az első fokban eljáró bírót is értesíti.

A másodfoku bíróságnak ezen határozata, melylyel a fenforgó ügyet az erdei kihágási bíróság hatósági körébe nem tartozónak állapítja meg, mind a kir. ügyész és a felekre, mind pedig a bíróságokra nézve végérvényes s ez utóbbiak ellenkező felfogása indokából, az eljárás és elintézés nem tagadható meg s az ügy nem utasítható vissza.

158. §. (Kir. ügyész részéről semmiségi panasz bejelentése.) Ha a másodfoku bíróság a kir. ügyész indítványa ellenére, az ügyet az erdei kihágási bíróság hatósági körébe tartozónak nyilvánítaná, a kir. ügyésznek jogában áll, a határozat, illetőleg az ítélet kihirdetésekor, az ellen semmiségi panaszát szóval vagy ugyanazon napon esti 6 óráig írásban bejelenteni s az indokok bővebb kifejtését, a bejelentés utáni 24 óra alatt, írásban benyújtani.

159. §. (Semmiségi panasz esetébeni eljárás.) A kir. ügyész által emelt semmiségi panasz folytán, az ügyiratok a legfőbb ítélőszékhez terjesztendők.

A legfőbb ítélőszék elbírálása csupán a kir. ügyész által a 158. §. értelmében semmiségi panaszszal megtámadott kérdésére szorítkozik, s a mennyiben a semmiségi panaszt alaposnak találja, a 157. §. esetében az egész eljárást megsemmisíti s az iratokat a rendes bírósághoz való áttétel végett, a másodfoku erdei kihágási bírósághoz visszaküldi.

160. §. A kir. ügyésznek a 156. §. alapján tett előterjesztései mellőzése miatt, perorvoslatnak helye nincsen.

161. §. (Pótvizsgálat elrendelése.) A törvényes időben felebbezett ügyben jog van a másodfoku bíróságnak, ha a vizs-

gálatot nem találja kielégítőnek, annak pótlását az első bíróság ítéletének feloldása nélkül is elrendelni.

A másodfoku erdei kihágási bíróságnak határozatai, a 158-ik §-ban foglalt eset kivételével végérvényesek.

162. §. (Pénzbüntetés és kártérítési összeg behajtása.) Ha a jogerejűvé vált ítélettel elmarasztalt fél, a kártérítés és a pénzbüntetés összegét az ítéletben meghatározandó határidő alatt be nem fizeti, végrehajtásnak van helye.

A végrehajtásnak közigazgatási úton elrendelése és foganatosítása iránt az eljárás elsőfoku erdőbíróság hivatalból intézkedik.

A végrehajtás iránt egyébként a jelen törvény, a perrendtartás, valamint az 1876. évi XV. törvényzikknek, az egyenes és közvetett adók stb. végrehajtás útján behajtásáról szóló rendelkezéseire való tekintettel, a következő 164. §-ban érintett ügyrendtartás részletesen intézkedik.

163. §. A végrehajtást teljesítő közeg eljárásának szabályszerűsége ellen fölmerült panasz fölött, első fokban a közigazgatási bizottság s másodfokban a belügyminister határoz.

164. §. (Ügyrendtartás.) Az ügyrendtartást a belügyminister, egyetértőleg a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerrel, rendeletileg állapítja meg és teszi közzé.

Harmadik czim.

A kopár területek beerdősítéséről.

165. §. (Beerdősítendő területek.) Oly kopár területek, melyeken hegyomlások, hó vagy kő-görgetegek megakadályozása, szélvész és vizek rombolásának, valamint a futóhomok továbbterjedésének meggátlása végett, a talaj megkötése közigazgatási szempontból szükséges, — beerdősítendőek s azontúl a 2-ik illetőleg a 4-ik §. szerint kezelendőek.

(Beerdősítendő területek meghatározása.) A beerdősítendő területeket a kir. erdőfelügyelő előmunkálatai alapján, az érdekelt földbirtokosok, községek és törvényhatóságok, valamint az illetékes közigazgatási bizottság meghallgatása után, a földművelés-, ipar- és kereskedelmi minister határozza meg, s azok beerdősítését, ha azt az érdekelt vagy érdekelték önként tenni nem akarnák, esetről-esetre a törvényhatóság útján a 177. §. értelmében elrendelheti, még pedig, ha több törvényhatóság területén fekszik a birtok, akkor a szükséges intézkedések megtételével, valamint a további felügyelettel ezek egyikét megbizsa és a többit erről értesíti.

A beerdősítés kötelezettsége első helyen azt vagy azokat terhel, kinek vagy kiknek birtoka, általa megvédtetik.

166. §. (Beerdősítési társulatok alakítása.) A beerdősítendő terület tulajdonosának jogában áll az erdősítést kizárólag önjerején eszközölni.

Ha az illető terület tulajdonosa azonban e jogával élni nem kíván és kimutatható, hogy a beerdősítés által a szomszéd birtokok is részben vagy egészben megóvatnak a hegyomlások, hó vagy kő-görgetegek, szélvész és vizek rombolásának vagy a futóhomok terjedésének veszélyétől, melynek különben ki vannak téve, akkor, ha valamely területnek beerdősítése a 165. §. értelmében elrendeltetett, az érdekelt birtokosok társulattá alakulni kötelesek.

A társulatok megalakítását a földművelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek ebbeli leirata alapján, a közigazgatási bizottság, mint erdőrendészeti elsőfoku hatóság (25. §.) küldöttség kirendelése által eszközöli.

Ezen küldöttség, melynek a kir. erdőfelügyelő hivatalból tagja, az érdekelt feleknek, valamint szükség esetén, részrehajlatlan szakértőknek is meghallgatásával és a birtokosok által, ha ez követelhetőnek, kötelességszerűleg bemutatott térképek nyomán, az érdekeltség fokának megállapítása iránt, a felek barátságos megegyeztetését megkísérli, siker esetében a társulatot megalakultnak nyilvánítja, ellenkező esetben pedig az érdekeltségben való részvétel kötelezettségét, valamint az érdekeltség fokát hivatalból állapítja meg, s erről a közigazgatási bizottságnak jelentést tesz.

167. §. A közigazgatási bizottság a jelentés alapján és ha követeltetnék, egyes érdekelt felek ellenvetéseit meghallgatva, a társulat alakulása iránt határoz.

(Felelbezés.) A meg nem elégedő fél részére 30 napon belül nyitva áll, a reá nézve sérelmesnek vélt határozat ellenében, a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez való felelbezés, a ki végérvényesen határoz.

168. §. (Beerdősítési társulatok szervezése.) Ha a 30 napon belül felelbezés nem jelentetett be, avagy a felelbezésre a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek, a közigazgatási bizottság határozatát helybenhagyó végzése leérkezett, az alakulás rögtön fogantositandó.

A társulat tényleges megalakulása végett, a közigazgatási bizottság egyik tagját az érdekeltek összehívására megbizva, ki a gyűlést megnyitván, annak tagjait a szervezkedésre felszólítja.

(Társulati tisztviselők választása.) A gyűlés először is elnököt, pénztárnokot általános szótöbbséggel, munkavezetőt és szükség esetében választmányi tagokat, viszonylagos szótöbbséggel választ, alapszabályait és ügyrendjét megállapítja, s mindezeket jóváhagyás végett, a törvényhatóság útján, a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek fölterjeszti.

Minden erdősitő társulatnak a kir. erdőfelügyelő, hivatalból véleményező tagja.

169. §. (Elnök teendői.) Az elnök az előző §. értelmében esetleg választott választmányal együtt, különben pedig önállólag intézi a társulat minden ügyeit, intézkedik a részletes műszaki tervezet elkészítése iránt, megállapítja a munkák sorozatát s a végrehajtási időket, elkészíti az évi költségelőirányzat tervezését s mind ezen munkálatát megerősítés végett, a társulat közgyűlésének előterjeszti, a közgyűlés által megszavazott összegeket kiveti és behajtás végett, az illető közegeknél a kellő lépéseket megteszi, a társulat vagyona fölött őrködik és azt nyilvántartja.

170. §. (Társulati tisztviselők.) A társulat tisztviselőszemélyzete áll: az elnökből, pénztárnokból és munkavezetőből, — a mennyiben azonban a társulat pénzübeli ereje nem engedi, hogy külön munkavezetőt tartson, a műszaki teendőket más alkalmazásban levő munkavezetőre vagy erdészre is bízhatja.

171. §. (Közgyűlés.) Minden erdősitő társulat köteles évenként legalább egy közgyűlést tartani és ennek jegyzőkönyvét az illetékes törvényhatóság útján, a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek fölterjeszteni.

172. §. A közgyűlés főbb teendői: az erdősités menetéről és folyamatáról az elnök által beadandó jelentés fonalán a legközelebb fogantatba veendő munkálatok iránt intézkedni; a részletes műszaki tervezetet, a munkák sorozatát s a végrehajtási időket, ugyszintén az évi költségelőirányzatot megállapítani; a befolyt évi számadásoknak társulati, de nem választmányi tagok által leendő átvizsgálását elrendelni; a számadást a társulati tagokkal átnézhetés végett alkalmas módon közölni; a választmány vagy egyes társulati tagok által előterjesztendő indítványok, javaslatba hozandó alapszabály-változtatások, ügyviteli rendelkezések fölött tanácskozni, tisztviselőit választani.

Ha a társulat valamely tagjának egy vagy más ügyben kifogása lenne, panaszát a jegyzőkönyvbe tett bemondás útján hozza illetékes tudomásra.

173. §. (Költség-járulékok befizetése, illetőleg behajtása.) A költség-járulékot a társulati tagok, a társulat pénztárába fizetik be. A félévenkinti hátralékokra nézve azonban rendelkezik, hogy azok közigazgatási úton az egyenes adó beszedésére fennálló szabályok szerint, az adóhivatalok által szedessenek be.

Az elnök gondoskodni fog, hogy e hátralék kimutatása az adóhivataloknak pontosan benyújtassék.

Ezen hátralékok után 6⁰/₀ késedelmi kamat jár, melynek ⁵/₆-od része a társulat, ¹/₆-od része pedig az adóhivatalok javára esik.

Az adóhivatalok az ilykép beszedett hátralékokat évnegyedenkint a társulati pénztárakba minden kifogás mellőzésével átszolgáltatandják.

174. §. (Kisajátítási jog.) A megalakult társulatnak a kisajátítási jog megadatik és az 1868. évi LV. t.-cz. értelmében gyakorlandó; a kisajátítandó ár azonban ott, hol katasteri tiszta jövedelem állapított meg, annak huszszorosát meg nem haladhatja.

(Vadászati jog.) A vadászati jogot azon esetben, ha a kisajátított terület a tulajdonos birtoka által körül van véve és 100 holdat meg nem haladó birtokrész — a földbirtokos gyakorolja mindaddig, míg a következő §-ban megállapított visszaváltási joga tart.

175. §. (Visszaváltási jog.) A magánbirtokos vagy jogutódai jogosítva vannak, a kisajátított és beerdősített területnek visszaváltása iránt, a beerdősítés befejezésére következő év első napjától számítandó 6 év alatt nyilatkozni.

A visszaváltás a kisajátítási árnak s a beerdősítési költségeknek 6⁰/₀ kamattal leendő megtérítése mellett, törlesztés útján, legfőbb 10 év alatt történhetik.

176. §. Az ily területek tulajdona a visszaváltásra nem jogosult más személyekre az előbbi §-ban említett határidő előtt telekkönyvileg csak akkor kebelezethetik be, ha igazoltatik, hogy a visszaváltásra jogosult ebbeli jogával a törvényes határidő alatt élni nem kíván.

177. §. (Az állam által nyújtott kedvezmények.) A beerdősítéseket az állam előmozdítja:

a) a beerdősítés alá vett területeknek adómentessé tételével (1875: VII. t.-cz. 6. §. c) pont;

b) mag és csemetéknek ingyen kiosztásával;

c) pénzkölcsönökkel azon esetben, ha az erdősítés hivatalból rendeltetik el, és az egyesek és társulatok hitelesen kimutatják, hogy a munkát önjerejükön teljesíteni képtelenek;

d) pénzegélylyel azon esetben, ha a beerdősítés végrehajtása hivatalból elrendeltetnék és az érdekeltek képesek bebizonyítani, hogy a beerdősítés folytán elért előny csekélyebb lesz, mint a beerdősítésre fordított munka és költség.

Ez esetben az állam köteles az elrendelt érték és a beerdősítésre fordítandó költség közötti különbözetnek megfelelő tőkeösszeget, a munka előhaladásának megfelelő aránylagos évi részletekben, visszafizetésre való igény nélkül, államsegélyképen engedélyezni.

A törvényhozás évről-évre fogja meghatározni azon összeget, mely a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által, egyetértőleg a pénzügyministerrel, beerdősítési czélokra kölcsön és államsegélyképen fordítható lesz.

A határidőt, mely alatt egyes esetekben a beerdősítés teljesítendő, az érdekelt földbirtokosoknak és a közigazgatási bizottságnak meghallgatása után — ugyszintén az állam által esetleg nyújtott pénzkölcsön visszafizetésének, vagy az államsegély folyóvá tételének föltételeit is, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister, a pénzügyministerrel egyetértőleg határozza meg.

Negyedik czim.

Az erdei termékek szállításáról.

I. FEJEZET.

Szállítás szárazon.

178. §. (Általános határozat. Pénzbeli biztosíték.) Minden földbirtokos tartozik megengedni, hogy idegen erdei termékek bármily művelési ághoz tartozó földjein, illetőleg magán-útjain átszállíttassanak, ha azok az erdőből különben vagy épen nem, vagy csak tetemesen nagyobb költséggel lennének elhordhatók, azon föltétel alatt, hogy a termékek szállítója a netalán okozandó károk, költségek, s a használt magánutak és hidak előbbeni jókarba helyezésére szükséges kiadások megtérítésére nézve, az illetékes elsőfoku erdőrendészeti hatóságnál megfelelő pénzbeli biztosítékot tesz le.

A fuvarosoknak a szállítmányt szabatosan megjelölő igazolvánnyal kell ellátva lenniök.

179. §. Az átszállítás szüksége, iránya, tartama és módozatai, és lehető legkevesebb károsítással való keresztülvitele, valamint a biztosítási összeg iránt, a felek meghallgatása, s a körülmények megvizsgálása után, a közigazgatási bizottság határoz. A határozat ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez felfolyamodásnak van helye.

A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter köteles a felfolyamodást 40 nap alatt elintézni, az esetben azonban, ha a ministerium részéről ezen idő alatt intézkedés nem tétetnék — a közigazgatási bizottság határozata végrehajtható.

180. §. (Átszállítás befejeztének bejelentése.) A szállítás befejezése a szállító által az alispánnak (törvényhatósági joggal felruházott városokban, a polgármesternek) bejelentendő, ki a földbirtokost erről 8 nap alatt hivatalosan értesíti.

A szállító által fizetendő kártérítési összeg megállapítására az illető felek mindenekelőtt barátságos egyezségre utasíthatnak; ha ez a szállítás befejeztének, a tulajdonossal írásban történt közlése után 15 nap alatt sikerül, vagy ez idő alatt az illetékes bíróság előtt kártérítési kereset nem indíttatott, — a biztosíték a szállítónak visszaadatik; ha pedig a kártérítési kereset a fentebbi határidő alatt beadatott, akkor a biztosíték azon bírósághoz, mely a kártérítési keresetre nézve illetékes, hivatalból letéteménykép átteendő.

II. FEJEZET.

Szállítás a vizen.

181. §. (Általános határozatok, a tutajozás és usztatásra nézve.) A tutajozás a hajózható folyókon, valamint azon folyószakaszokon vagy patakokon, melyeken mesterséges vízepítmények létesítése nélkül, eddig is tényleg állandóan gyakorlatban van, a fennálló folyó-, csatorna- és tói hajózási rendszabályok megtartása mellett, mindenki által szabadon gyakorolható.

Azon nem hajózható folyókon, folyószakaszokon és patakokon pedig, melyeken annak előmozdítása érdekében, mesterséges építmények létesíttetek, csak hatósági engedély mellett gyakorolható.

A fa-usztatás a hajózható folyók azon szakaszain, melyek hajózásra tényleg használatnak, általában nem gyakorolható; a nem hajózható folyókon, folyószakaszokon és patakokon pedig, csak az alább meghatározott föltételek alatt szerzett engedély mellett eszközölhető.

182. §. (Engedélyező hatóság.) A fa-usztatásra vagy tutajozásra és az e célra szolgáló vízepítmények felállítására az engedélyt az illető törvényhatóság, vagy törvényhatóságok meghallgatása mellett, a közlekedési miniszterrel egyetértőleg, a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter adja meg.

183. §. A tutajozásra vagy fa-usztatásra az engedély csak annak adható meg, a ki az okozható károokra nézve, elegendő biztosítékot képes nyújtani.

184. §. Olyan folyókon vagy patakokon, melyek mentén árvédelmi célokból szabályozási munkák hajtottak végre, vagy vannak folyamatban, az engedély csak azon esetben adható meg, ha az usztatás gyakorlása által az árvédelmi építkezések nem veszélyeztetnek.

185. §. Az engedély a vállalat és befektetendő tőke nagyságával arányban álló időtartamra, legfőljebb azonban 50 évig terjedhető időre adható.

186. §. (Engedély-okmány kellékei.) Az engedélyben:

a) megállapítandó azon famennyiség, melyet az engedélyes évenként leszállítani jogosítva van;

b) világosan felsorolandók és megállapítandók azon vízepítmények, melyek a tutajozás vagy usztatás céljából, nemkülönben azok, melyek a partbirtokosok vagy a víz másnemű használatára jogosítottak érdekében létesítendőek;

c) esetleg megállapítandó azon évi járulék, melyet az előtte már engedélyt nyert engedélyeseknek a 191. §. a) pontja értelmében fizetni tartozik; és

d) meghatározandó azon határidő, a meddig tervszerinti berendezésük befejezendő.

187. §. A tutajozás vagy usztatás csak a berendezés teljes befejezése után kezdhető meg.

A szállítandó tutajfák és épületfák, a szállító bélyegével megjelölendőek.

A tűzifa csak kötetlen hasábokban szállítható.

188. §. (Szállítási engedély oly vizekre, hol az usztatás vagy tutajozás gyakorlatban van.) Oly vizen, melyen fa-usztatás vagy tutajozás gyakoroltatik, vagy a melyen erre engedély már adatott ki, újabb engedély csak a jelenlegi jogélvezők, illetőleg engedményesek meghallgatása után adható; még pedig:

1. a mennyiben kitűnik, hogy az illető víz az eddigi jogélvezők számára szállítani engedélyezett famennyiségen felül, még több fa leszállítására is alkalmas, ezen többlet erejéig, történt legyen a kérelmezés akár a fa-usztatás berendezésére kiszabott határidőn belül, akár az usztatási jog tettelegesen gyakorlatba vétele után;

2. az esetben, ha az illető víz, csak a tényleges jogélvezők számára adott engedélyben foglalt famennyiséget képes leszállítani, de bebizonyítatik, hogy az engedmény birtokosai, a berendezés befejezésétől számított öt éven át, egyszer sem szállították az engedélyben foglalt összes fatömeget, akkor azon tömeg leszállítására adható újabb engedély, mely az illető engedményesek által valamely évben szállított legnagyobb famennyiség és az engedélyezett összeg közti különbözethetnél nem nagyobb; végül:

3. ha valamely víz a tényleges jogélvezők számára szállítani engedélyezett tömegnél több faanyag leszállítására alkalmas, az illetők azonban a berendezés befejezésétől számított 5 év alatt, az engedélyezett tömeget egyszer sem szállították le; ez esetben szállítási engedély adható azon tömegre, mely a szállításra engedélyezett és a tetteleg leszállított tömeg közötti különbözethetből, valamint az engedélyezett tömeg határán felül elszállítható mennyiségből áll.

Ily esetben a jogosítottak mindenikének usztatási idő szabatik, mely alatt az usztatást, kártérítés terhe alatt, befejezni tartozik.

189. §. (Szállítási engedély oly vizekre, hol az usztatás vagy tutajozás kizárólagos joggal gyakoroltatik.) Ha a jogtulajdonos időhöz nem kötött kizárólagos jogot képes kimutatni, másnak újabb engedély, a jelen törvény kihirdetése után számított 50 év alatt, csak a kizárólagos jogtulajdonos beleegyezésével adható.

A kizárólagos usztatási vagy tutajozási joggal bírók azonban kötelesek a szállítás tekintetében, az illető usza-vizre utalt erdőbirtokosoknak — a mennyiben azokkal a fa-usztatás teljesítésére nézve megegyezni nem tudnának, s a mennyiben saját fájuk leszállítása ez által nem akadályoztatnék — az usztatást vagy tutajozást megengedni, vagy azoknak a szállításra előkészített fakészleteit, a helyi árak mellett megvenni, vagy a költségek megtérítése mellett lesztatni.

Ha az illető usza-vizre utalt valamennyi erdőbirtokos fája nem lenne leszállítható, akkor az elsőség azt illeti, kinek fája a kizárólagos usztatási vagy tutajozási jog birtokosának leszállítandó fakészletéhez legközelebb esik.

190. §. (Többeknek együttesen adott usztatási engedély.) Ha ugyanazon vizen többeknek adatik usztatási engedély, mindenik engedélyesnek usztatási idő szabandó meg, mely alatt az usztatást kártérítés terhe alatt befejezni tartozik.

Az egyes engedélyeseknek megszabandó usztatási idő megállapításánál az elsőség a korábbi jogélvezőket illeti, a többi szállítási óhajtókra nézve, a kellőleg felszerelt folyamodvány benyújtásának ideje, az ugyanazon időben beadott folyamodványoknál, a szállítandó fa nagyobb becsértéke ad elsőséget.

191. §. (Szállítók kötelezettségei egymás irányában.) Az, ki oly vizen nyer szállítási engedélyt, melyen az usztatás vagy tutajozás már gyakorlatban van, tartozik:

a) az addigi jogélvezőknek, a vállalat berendezésére tett költségek megtérítése fejében, a szállítandó famennyiség és használati idő arányában, az engedélyben megállapítandó évi járulékot fizetni; ugyszintén a fentartási költségeket, valamint az esetleges kártérítéseket is, az engedélyben megállapítandó részben viselni;

b) a szállítás céljából általa netán újabban létesített folyó- vagy patak-szabályozások, vagy más, a szállításra szolgáló építmények használatát, a raktári helyiségek és mesterséges kikötők kivételével, a szállításra korábban jogosultaknak ingyen, — a későbbi engedményeseknek pedig ezen §. a) pontja szerint megengedni. Az általa létesített építmények költségeinek, a szállításra korább jogosultak által leendő megtérítésére, igényt nem tarthat.

192. §. (Engedélyért folyamodás és annak kellékei.) A tutajozásra és fausztatásra szükséges engedély iránti folyamodás a földművelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnál nyújtandó be.

Folyamodó köteles a szállítandó famennyiséget és annak választékát (sortiment) kimutatni és kérvényéhez a folyó vagy patak azon szakaszának tervrajzát mellékelni, melyen a tutajozás vagy usztatás érdekében vízműveket létesíteni kíván.

Ezen tervrajzban ugy a már létező vízépítmények, különösen malomgátak, minden csatornák, véd- és szabályozási művek, valamint az usztatás vagy tutajozás céljaira felállítani szándékolt vízépítmények, nemkülönbben a folyó vagy patak medrét vagy vízjárását módosító munkálatok, világosan föltüntetendők.

Köteles végre folyamodó tüzetesen kimutatni azt, miként szándékozik a tutajozás vagy fausztatás érdekeit a folyón vagy patakon létező malmok vagy más iparüzletek, vagy az öntözési telepnek, a víz használata iránt korább szerzett jogaival összeegyeztetni.

193. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter a folyamodványt mellékleteivel együtt, véleményezés végett leküldi az érdekelt törvényhatóságnak vagy esetleg törvényhatóságoknak.

194. §. Ha olyan vizen való tutajozásra vagy usztatásra kérik az engedély, melyen a tutajozás vagy fa-usztatás a folyamodvány beadását megelőző legalább 5 egymásután következő éven át nem gyakoroltatott, vagy ha a tutajozás vagy usztatás volt ugyan gyakorlatban, de az engedélyért folyamodó az usztatás céljából az illető folyón vagy patakon új vízépitményeket szándékozik létesíteni, az érdekelt és jelesen a folyó vagy patak mentén levő községek, továbbá a folyón vagy patakon létező malom vagy más iparüzletek és az öntözési telepek tulajdonosai, a törvényhatóság alispánja vagy hasonló állású tisztviselője által, a folyamodványok a törvényhatósághoz leérkezése után, 8 nap alatt, kézbesítés útján értesítendőek.

A tervek a kihirdetési napon túl, közszemlére 30 napig kitéve maradnak.

Minden a tervezetre vonatkozó nyilatkozatok és észrevételek az illetékes hatósághoz ezen idő alatt nyújtandók be.

Később beadott észrevételek tekintetbe nem vétetnek.

195. §. Ha oly vizen való tutajozásra vagy usztatásra kérik az engedély, melyen tutajozás vagy usztatás már gyakoroltatik, vagy a melyen erre engedély már adatott és újabb vízépitményeket a folyamodó létesíteni nem szándékozik, azok, kik a tutajozást vagy usztatást tényleg gyakorolják, vagy erre engedélyt nyertek, a törvényhatóság alispánja vagy hasonállású tisztviselője által, a folyamodványnak a törvényhatósághoz leérkezése után, 8 nap alatt kézbesítés útján értesítendőek.

A tervek az értesítés napján túl 30 napig általuk megtekinthetők.

Minden, a tervezetre vonatkozó nyilatkozatok vagy észrevételek ezen idő alatt nyújtandók be.

Később beadott észrevételek tekintetbe nem vétetnek.

A 30 nap eltelte után az összes iratok és tervek az érdekelt részéről beérkezett nyilatkozatokkal együtt, legfőljebb további 15 nap alatt a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez fölterjesztendőek, ki az engedély tárgyában, a 182. §. szerint végérvényesen határoz.

196. §. (Szállítási jog megszűnése.) A fa-usztatás vagy tutajozás joga megszűnik:

a) ha az idő, melyre az engedélyeztetett, lejárt;

b) ha a jogosított a vállalat berendezését az arra megszabott idő alatt elmulasztotta.

197. §. Az esetben, ha a szállítási jog a jelen törvény kihirdetése előtt bármi czim alatt 50 évnél hosszabb vagy határozatlan időre szereztetett meg, a szállítási jog, a jelen törvény kihirdetésétől számított 50 év után megszűnik, még az esetben is, ha a jog annak idejében kizárólagosan szereztetett volna meg; ezen utóbbi esetben azonban, a volt kizárólagos jogtulajdonos az újabb engedély megnyerésére előjoggal bír.

198. §. (Kisajátítási jog, a vizen való szállítás érdekében.) A kisajátítási jog, a jelen törvény értelmében engedélyezendő tutajozás és fa-usztatás céljából szükséges folyó- vagy patakszabályozások, vagy másnemű vízépitmények végrehajtására, vagy az usztatott és tutajozott fának a gereblyéknél való kifogására és elhelyezésére szükséges területek megszerzésére, az 1868. évi LV. törvénycikk értelmében, az engedélyesnek megadatik.

199. §. (Szállítók kötelezettségei partvédelmi tekintetben.) A fa-usztatást vagy tutajozást gyakorlók tartoznak azon partrészeket, épületeket, viz- és útépítványokat, melyek a tutajozás vagy fa-usztatás által veszélyeztetnek, saját költségükön védművekkel biztosítani.

A mennyiben az engedélyben felsorolt ilyenmő vízépítmények azon célra, hogy a veszélyeztetett partrészeket, épületeket, víz- és útépítményeket, a tutajozás vagy fa-usztatás által való károsítástól megóvják, a gyakorlatban elégtelennek bizonyulnának, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter, a közmunka- és közlekedési miniszterrel egyetértőleg, a tutajozás vagy fa-usztatás megkezdésétől számítandó három évig újabb biztosítási építkezések létesítését, vagy a meglevők átalakítását az engedély különbeni megszüntetésének terhe alatt elrendelheti.

A tutajozási vagy usztatási engedély megadása után, mások által saját céljaikra felállított épületeket és vízépítményeket, a tutajozás vagy fa-usztatás általi megkárosítás ellen tulajdonosaik, nem pedig az usztatást gyakorlók tartoznak megvédeni.

200. §. (Másnemű vállalkozók kötelezettségei, a vizen való szállítás érdekeivel szemben.) A zsilip-, gát- és malomtulajdonosok, vízépítményeiknek, a tutajozók vagy usztatók költségén és a hatóság által megengedett módon leendő olynemű átalakítását, hogy ez által a tutajozás vagy usztatás lehetővé tétessék, nem gátolhatják.

Ha a tutajozás vagy usztatás másként eszközölhető nem lenne, kötelesek belegyezni abba, hogy üzletük bizonyos, az usztatási engedélyben előre meghatározott vagy a szükség szerint, a hatóság által később megállapítandó időszakban és tartam alatt szüneteljen; mely szünetelésért a tutajozást vagy usztatást gyakorlók a hatóság által megállapítandó kártérítést a szünetelés beállta előtt előre megfizetni kötelesek.

201. §. (Szállítás által okozott, másrésztől pedig a szállítóknak okozott károk megtérítése.) Az usztatás vagy tutajozás által okozott károkért a vállalkozó teljes kártérítéssel tartozik, ha azonban a kár nem csupán tutajozás vagy usztatás miatt támadt, akkor annak csak aránylagos része térítendő meg a vállalkozó által.

Azok, kik az usztatási vagy tutajozási jog gyakorlására szolgáló építményeket, utakat, partokat stb. megrongálják, vagy a jogosan gyakorolt usztatást és tutajozást akadályozzák, az illető jog birtokosának mindenben teljes kártérítéssel tartoznak.

202. §. (Szállítók jogai a partbirtokosokkal szemben.) A fausztatásra vagy tutajozásra jogosítottak s azok munkásai, a mennyiben ez a szállítás eszközlése szempontjából elkerülhetlenül szükséges, közvetlen a víz partján fekvő földeken szabadon járhatnak.

Az okozott károkat azonban a vállalkozók a föld birtokosának megtéríteni kötelesek.

203. §. (Usztatás megkezdése.) A fa-usztatók kötelesek a szállítás megkezdését legalább 8 nappal megelőzőleg mindazon törvényhatóságoknak bejelenteni, melyeknek területén az usztatás eszközölni fog, — kötelesek továbbá a fa-usztatók a leusztatandó anyagok útjába eső malomgát- és zsilip-tulajdonosokat, az usztatás indításáról legalább 24 órával előbb értesíteni.

Oly kisebb vizeknél azonban, melyeken az usztatás megkezdhetése közvetlenebbül van az időjáráshoz kötve, az usztatásnak (a kedvező körülmények be nem állta esetében) a bejelentett napon meg nem kezdése, mulasztásnak nem tekinthető, ha az a 8 napnak letelte után beállott legelső kedvező vízállásnál megindítatik.

204. §. (Usztatás befejezése.) Az usztatás befejezését, a fa-usztatók az azt követő 8 nap alatt, ugy a törvényhatóságoknak, valamint mindazon községeknek is tartoznak bejelenteni, melyeknek területén az usztatás történt.

A községek kötelesek újabb 3 nap alatt, az érdekelt partbirtokosokat hirdetmény útján felhívni, hogy az usztatás által netalán szenvedett káraikra nézve, ha keresetet akarnak indítani —

A mennyiben ezt még nem tették volna — az illetékes bíróságnál 15 nap alatt, az alább leírt következmények terhe alatt megtegyék.

A hirdetmény szokásos módon közzéteendő s a község házában 15 napon át nyilvánosan kifüggesztendő.

A megtörtént kihirdetésről jegyzőkönyv veendő fel, melyben a hirdetmény szóról-szóra beiktatandó, s ugy a községi bíró, valamint a községi jegyző és két helybeli lakos által, kik a kihirdetésnek tanúi voltak, aláírandó.

205. §. (Kártérítési kereset.) A ki a hirdetés után következő 30 nap alatt, kártérítési igénye iránt, a keresetet meg nem indítja, az kereseti jogát elveszti.

206. §. (Büntető határozatok.) A ki engedély nélkül fát usztat vagy oly folyó- vagy patakszakaszokon, melyeken engedély kívántatik meg (181. §.) tutajoz, vagy a ki engedély nélkül vagy a hatósági rendeletről eltérőleg vízépitményeket állít fel, vagy az usztatás és tutajozás céljaira szükséges építkezéseket, folyó- és patak-szabályozási munkálatokat tesz (182. §.), erdőrendészeti áthágást követ el, s 100—1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki az usztatás megkezdését vagy annak befejezését kellő időben be nem jelenti (203. és 204. §§.), 10—100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

207. §. Ha az engedély nélküli építkezés vagy az usztatás és tutajozás céljaira engedély nélkül foganatosított folyó- és patak-szabályozás másokra nézve káros, tartozik az építkező, a pénzbüntetésen kívül, az előbbeni állapotot saját költségén helyreállítani, különben az, az ő költségén eszközözendő.

Ötödik czim.

Az országos erdei alapról.

208. §. (Erdei alap képezése.) A jelen törvény alapján a kártérítésen felül fenmaradt behajható pénzbüntetésekéből és az elkobzott tárgyak eladásából befolyt összegek $\frac{1}{5}$ részben az illető községi szegény- vagy betegápolási alap, $\frac{4}{5}$ részben a képezendő országos erdei alap javára fordíttatnak.

209. §. (Erdei alap kezelése.) Az erdészeti czélokra szolgáló országos erdei alapot, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszter kezeli.

Hatodik czim.

Zárhatározatok.

210. §. (Az erdőtörvény hatályba léptének határideje.) A jelen törvény életbeléptetésének idejét, annak kihirdetése napjától számítandó egy év alatt, a kormány külön rendelet által határozza meg.

Azon közbeeső időre, míg ezen törvény 2. és 18. §§-nak rendelkezései életbe fognak lépni, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter, a mennyiben tudomására jönne annak, hogy a 2., 4., 5. és 17. §§-ban az állam felügyelete alá helyezett erdőkben czélszerűtlen, és az erdő-állagot megtámadó üzem folytattatnék, azt esetről-esetre rendeleti uton betiltja s a tulajdonosnak, az erdőfelügyelőnek és a közigazgatási bizottságnak meghallgatásával, azon erdők számára ideiglenes gazdasági tervet állapít meg.

211. §. (Hatályon kívül helyezett törvények.) Az 1807. évi XXI. t.-cikk és az erdélyi részekben fennálló erdészeti szabályok, ezen törvény életbeléptetésével hatályon kívül helyezettnek, az azoknak értelmében elrendelt zárlatok — a mennyiben azok

magánerdőbirtokosokra vonatkoznak — a jelen törvény kihirdetésétől számítandó egy év alatt — a mennyiben pedig a jelen törvény 17-ik §-ában említett erdőkre intézettek — azon időponttól fogva feloldottaknak tekintendők, a melyben a zár alatt levő erdőrésze nézve, a jelen törvényben megszabott gazdasági terv érvénybe lép.

212. §. Az 1807: XX. törvénycikk, valamint a mezei rendőrségről szóló 1840: IX. t.-cz., ugyszintén a vizek- és csatornákról szóló 1840: X. t.-cz. intézkedései — a mennyiben a jelen törvényvel ellenkeznek — hatályon kívül helyezettnek.

213. §. A jelen törvény végrehajtásával, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi, továbbá az igazságügyi, pénzügyi, belügyi és közmunka- és közlekedési ministerek bizatnak meg.

1898. évi XIX. törvénycikk

a községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról.

Első czim.

Az erdők állami kezeléséről.

I. FEJEZET.

Általános rendelkezések.

1. §. A következő a)–g) pontok alatt felsorolt erdők és kopár területek, azoknak az erdőgazdasági teendőknek az ellátása végett, melyek szakértő erdőtisztek által végzendők (1879. évi XXXI. t.-cz. 21. §-a), az állam kezelésébe adandók át, u. m.:

a) a kis- és nagyközségek, továbbá az 1873. évi XXX. t.-cz. 2. §-ában említett községek (vagyonközségek), mint ilyenek birtokában levő erdők;

b) az urbéri rendezés alkalmából erdőilletőség fejében a volt urbéresek tulajdonába átment, közösen kezelt erdők;

c) az urbéri rendezés alkalmából legelőilletőség fejében a volt urbéresek tulajdonába átment, közösen kezelt erdők, a mennyiben az 1879. évi XXXI. törvénycikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá esnek;

d) a volt urbéreseknek ajándékozás, vétel, csere útján, vagy más jogczimen birtokába jutott, közösen kezelt erdők, a mennyiben az 1879. évi XXXI. törvénycikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá esnek;

e) a törvényhatóságok, törvényhatósági joggal felruházott városok és rendezett tanácsú városok, mint ilyenek, tulajdonában levő erdők, ha a jelen törvény életbeléptetése idejében szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, vagy a mennyiben ez az eset nem forog fenn, ha jövedelmezőségük külön erdőbiztosítást tartását nem engedi meg;

f) az egyházi testületek és egyházi személyek, mint ilyenek, birtokában levő erdők, továbbá a köz- és magánalapítványok- és hitbizományokhoz tartozó erdők, a közbirtokossági erdők és az 1879. évi XXXI. törvénycikk 17. §-ának hatálya alá eső részvénytársulati erdők, ha a jelen törvény életbe lépése idejében szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, vagy a mennyiben ez az eset nem forog fenn, ha birtokosaik, a jelen törvény életbeléptetésétől számított hat hónapon belül, külön szakértő erdőbiztosítást nem alkalmaznak;

g) az 1879. évi XXXI. törvénycikk 165. §-a és az 1894. évi XII. törvénycikk 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt kopár

területek közül azok, a melyek a jelen szakasz *a)*–*f)* pontjainak hatálya alá eső erdők birtokosainak tulajdonát képezik, továbbá azok a kopár területek, melyeken az erdőitést az 1879. évi XXXI. t.-cz. 166. §-ában említett társulatnak kell eszközölni ;

2. §. A földművelésügyi minister a birtokosok kérelmére, azoknak az erdőgazdasági teendőknek az ellátása végett, melyek szakértő erdőtiszték által végzendők, a következő erdőket és kopár területeket is az állam kezelésébe veheti át, u. m. :

a) az 1. §-ban nem említett birtokosok tulajdonában levő véd-erdőket ;

b) az 1879. évi XXXI. törvénycikk 165. §-a és az 1894. évi XII. törvénycikk 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt, de a jelen törvény 1. §-ának *g)* pontja alá nem sorozható kopár területeket ;

c) az 1879. évi XXXI. törvénycikk 165. §-ának és az 1894. évi XII. törvénycikk 13. és 14. §-ainak hatálya alá nem eső kopár területeket.

3. §. Az 1. §. *c)*, *d)* és *g)* pontjaiban említett erdőkre, illetőleg kopár területekre az 1879. évi XXXI. törvénycikk 17. §-ának és a kapcsolatos rendelkezéseknek hatálya kiterjesztetik, mindamellett a *c)* pontban említett erdőket illetőleg azzal a megszorítással, hogy ezeknél, miután rendeltetésök a legelő-erdők hivatását szolgálni, hanem a faanyagok termelése a főczél, hanem a legeltetés igényeinek a kielégítése, s ennél fogva azok üzemterveiben a legeltetés és az alomgyűjtés csak oly mértékben korlátozható, a mily mértékben ezt a talaj termőképességének biztosítása megkívánja.

A 2. §. *b)* és *c)* pontjai alapján állami kezelésbe vett kopár területek birtokosai kötelesek az erdőitést a földművelésügyi minister által jóváhagyott részletes terv szerint foganatosítani és a beerdősített területeket az 1879. évi törvénycikk 2-ik, illetőleg 4-ik §-a szerint kezelni.

4. §. A felett a kérdés felett, hogy az 1. §. *e)* pontjában említett erdők, tekintettel jövedelmezőségükre, az állam kezelésébe adandók-e át, vagy a birtokosok azok kezelésére külön erdőtisztet tarthatnak, illetőleg tartani kötelesek, a birtokosok és az illetékes közigazgatási bizottságok meghallgatása után, a belügyi ministerrel egyetértésben, a földművelésügyi minister határoz.

5. §. Az állami kezelés, az állami kezelésbe vett erdők és kopár területek állagával és hasznaival való rendelkezés tekintetében, a birtokosoknak törvények és egyéb jogszabályok által biztosított jogait nem érinti.

6. §. Az állami kezelés megszűnik, ha annak az 1. és 2. §-okban meghatározott feltételei megszűnnek.

Az 1. §. feltételeinek megszűnése esetében az állami kezelés folytatása a 2. §. alapján kérelmezhető.

A megszüntetés iránt a földművelésügyi minister, attól az időponttól számítva, a melyben az állami kezelésnek az 1. és 2. §-okban meghatározott feltételei megszűntek, egy éven belül intézkedni tartozik.

7. §. A földművelésügyi minister az 1. §. *e)* és *f)* pontjaiban, továbbá a 2. §. *a)*–*c)* pontjaiban említett erdők és kopár területek birtokosainak kérelmére a 6. §. esetein kívül is megszüntetheti az állami kezelést a birtokukban levő erdőkre és kopár területekre nézve, de csak a jelen törvény életbe lépése után következő minden tizedik év végén beálló hatálylyal.

A birtokos a megszüntetés iránt a földművelésügyi ministerhez legkésőbb az illető tíz éves időszak nyolczadik naptári évének végéig írásban köteles folyamodni. Ha a folyamodó birtokos erdeje az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. és 21. §-ainak hatálya alá esik, folyamodványában hitelesen igazolni köteles, hogy erdejének szakszerű kezeléséről a törvény követelményének megfelelően gondoskodni képes.

Törvényhatóság, törvényhatósági joggal felruházott város, rendezett tanácsú város, egyházi testület, egyházi személy, köz- vagy magánalapítvány ezenkívül azt is köteles igazolni, hogy az állami kezelés megszüntetéséhez törvényszerinti felsőbb hatósága hozzájárult.

II. FEJEZET.

Az állami kezelés közegeiről.

8. §. Az állami kezeléssel összekötött teendők végzésére a földmivelésügyi minister m. kir. állami erdőhivatalokat, és a szükséghez képest, ezeknek alárendelt m. kir. járási erdőgondnokságokat szervez.

A m. kir. állami erdőhivatalok működési köre egy vagy több törvényhatóság területére, a m. kir. járási erdőgondnokságok működési köre pedig rendszerint egy vagy több főszolgabírói járás területére terjed ki.

A m. kir. állami erdőhivatalok és a m. kir. járási erdőgondnokságok székhelyeit és kerületeit, a közigazgatási bizottság meghallgatása után, a földmivelésügyi minister állapítja meg.

9. §. A m. kir. állami erdőhivatal személyzete a hivatalfőnökből, a szükséghez mért számban alkalmazott központi és járási erdőtisztjelekből és a szükséges segédszemélyzetből áll.

10. §. A m. kir. állami erdőhivatal személyzetét a földmivelésügyi minister nevezi ki és az szolgálati és fegyelmi tekintetben közvetlenül a földmivelésügyi miniszternek van alárendelve.

III. FEJEZET.

A m. kir. állami erdőhivatal hatásköréről.

11. §. A m. kir. erdőhivatal feladatát az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek kezelése körül azok az összes teendők képezik, melyeknek végzéséhez erdészeti szakképzettség szükséges; nevezetesen :

a) kijelöli a birtokosok által rendelkezésre bocsátott hiteles adatok alapján a birtokhatárokat; intézkedik a határok állandó megjelölése iránt; felügyel arra, hogy a határjelek állandóan fentartassanak;

b) teljesíti a birtokok felméréséhez, térképezéséhez és gazdasági beosztásához szükséges mérnöki munkálatokat; kimutatja és nyilván tartja a birtokok területét;

c) elkészíti az ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemterveket és azokat a munkálatokat, melyek a rendszeres gazdasági üzemtervek időszaki átvizsgálása végett az erdőrendészeti hatóságnak betérjesztendőek;

d) kijelöli a helyszínen a gazdasági üzemtervek rendelkezései és az erdőrendészeti hatóság külön intézkedései alapján a foganatosítható használatokat; tervet készít és utbaigazítással szolgál a használatok foganatosítására nézve; felügyel a használatok gyakorlásánál a törvények és rendeletek megtartására;

e) kijelöli a helyszínen az erdősitéseket és mindazokat a teendőket, melyek az erdő védelme, ápolása és a gazdaság emelése érdekében foganatosítandók; tervet és költségvetést készít a végzendő munkákról, utbaigazítással szolgál a kivitelre nézve; ellenőrzi a munkálatok teljesítését;

f) megállapítja az értékesítés alá kerülő fakészletek és más erdei termékek becsértékét, ugyszintén minden más erdei haszonvétel becsértékét; javaslatot tesz az erdei termékek felosztására, vagy azok értékesítésének módjára és feltételeire nézve;

g) felügyel a birtokosok által alkalmazott erdőőrökre; nyilván tartja a tudomására jutott erdei kihágásokat, intézkedik a tetten nem

ért kihágók kinyomozása iránt; jogosítva van az erdei kihágást elkövetők ellen az illetékes bírósághoz külön meghatalmazás nélkül is panaszt előterjeszteni, a birtokost az eljárás további folyama alatt a bíróság előtt képviselni és a megengedett jogorvoslatot használni, valamint a birtokos felhatalmazása esetében a kárra nézve egyezséget kötni;

h) az illetékes erdőrendészeti hatóságnak bejelenti az erdőrendészeti áthágásokat s teljesíti azokat a szakmunkálatokat, melyek az eljárásnál a tényállás megállapítására szükségesek;

i) felvilágosítással szolgál és véleményt ad a birtokosoknak és az illetékes hatóságoknak az 1. és 2. §-okban említett erdők és kopár területek kezelésére vonatkozó minden kérdésben.

A m. kir. állami erdőhivatal jelen szakaszban meghatározott hatáskörének további részleteit és az eljárást a földmivelésügyi minster rendeletileg állapítja meg.

12. §. A m. kir. állami erdőhivatal, a közigazgatási bizottság felhívására, a működési köréről kijelölt törvényhatóságban, illetőleg törvényhatóságokban a közigazgatás körében előforduló erdészeti szakteendőket is teljesíteni köteles; ebbeli hatáskörét a földmivelésügyi minster a belügyi minsterrel egyetértően állapítja meg.

13. §. A m. kir. állami erdőhivatalnak a 11. §-ban megállapított hatásköre az állami kezelésbe vett erdőkben és kopár területeken szükséges erdei munkáknak az elkészített tervek és megadott utbagazítások szerint való közvetlen végrehajtására (a határjelek elkészítésére, a fa- és más termékek termelésére, szállítására, raktározására és értékesítésére, az erdősitések foganatosítására stb.) továbbá az anyag- és pénzkezelésre, ugyszinté az erdővédelem közvetlen gyakorlására nem terjed ki.

Ezeket a feladatokat saját munkaerejükkel és saját költségükön az érdekelt birtokosok kötelesek teljesíteni. A földmivelésügyi minster azonban megengedheti, hogy a m. kir. állami erdőhivatal a költségek megtérítése ellenében a birtokosok feladatát képező egyes, vagy összes teendők teljesítését is elvállalja.

14. §. Az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek birtokosai kötelesek az 1879. évi XXXI. törvénycikk 22., 23., 37., 38. és 50. §-ai szerint alkalmazott erdőőrök és az erdőőrzésnél alkalmazott segédszemélyzet részére, a m. kir. állami erdőhivatal meghallgatásával, szolgálati és fegyelmi szabályokat alkotni és azokat a jelen törvény életbe lépésétől számított hat hónapon belül jóváhagyás végett a közigazgatási bizottsághoz beterjeszteni; kötelesek továbbá a köteleseiket nem teljesítő erdőőrök és segédszemélyzet ellen a jóváhagyott fegyelmi szabályokat szigorúan alkalmazni.

Ha a birtokosok ezen köteleseiknek eleget nem tesznek, a szolgálati és fegyelmi szabályokat, a m. kir. állami erdőhivatal meghallgatásával, a közigazgatási bizottság alapítja meg, illetőleg a köteleseiket megszegő erdőőrökkel és segédszemélyzettel szemben alkalmazandó fegyelmi eljárás iránt, a m. kir. állami erdőhivatal panaszára, a közigazgatási bizottság intézkedik.

A fegyelmi büntetésképen kirótt pénzbírságot a birtokos az elmarasztalttól beszedni és az „Országos erdei alap“ javára a járási főszolgabírónak átszolgáltatni köteles.

15. §. A m. kir. állami erdőhivatal jelen törvényben meghatározott teendőit a fennálló törvények és szabályok, az érvényben levő gazdasági üzemtervek és a birtokosokhoz esetről-esetre kiadott külön hatósági rendeletek részletes intézkedéseinek megfelelően teljesíti; ezeken a korlátokon belül az érdekelt birtokosok kívánságát figyelembe venni tartozik.

16. §. A hatóságok a birtokosokhoz intézett rendeleteiket a mennyiben azok végrehajtásánál a m. kir. állami erdőhivatalnak közreműködni kell, a m. kir. állami erdőhivattal is közölni tartoznak,

17. §. A m. kir. állami erdőhivatal által kezelt erdők és kopár területek birtokosai kötelesek meghatalmazottat kijelölni, ki őket a m. kir. állami erdőhivatallal szemben képviseli.

IV. FEJEZET.

A m. kir. állami erdőhivatal költségeiről.

18. §. A m. kir. állami erdőhivatal közgei részére a 11. §-ban felsorolt teendők teljesítésekor szükséges kézi munkaerőt, anyagokat és szerszemet, továbbá a község határában belül szükséges fuvart és, ha a munkálatok egy napnál tovább tartanak, az elszállásoláshoz szükséges helyiséget az a birtokos, illetőleg azok a birtokosok kötelesek szolgáltatni, a kinek, illetőleg a kiknek erdeje érdekében a munkálatok teljesítetnek.

19. §. A m. kir. állami erdőhivatalnak a 18. §-ban nem említett összes egyéb szükségleteit az állam fedezi; az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek birtokosai azonban az államnak kezelési költség címén törvényhatóságunkint évi általányt fizetnek.

Az évi általányt, a m. kir. állami erdőhivatal költségeihez mérten, a közigazgatási bizottság meghallgatásával öt évről — öt évre a földművelésügyi minister állapítja meg; a megállapításnál azonban a földművelésügyi minister figyelembe venni tartozik, hogy a m. kir. állami erdőhivatal a 12. §. szerint olyan teendőket is teljesíteni köteles, a melyekkel járó költségek az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek birtokosait nem illetik.

Az ekként megállapított évi általány, azokban a törvényhatóságokban, melyekben az 1. és 2. §-okban említett erdők a jelen törvény életbe lépése előtt szerződés alapján már az állam által kezeltettek, az állami kezelés iránt kötött szerződések lejártáig. — a többi törvényhatóságokban pedig az első öt év leteltéig, kat. holdankint átlagosan nem lehet nagyobb annál az összegnél, a melyet a birtokosok kezelési költség címén a jelen törvény életbe lépését megelőző évben kat. holdankint átlag fizetni tartoztak.

A m. kir. állami erdőhivatalok szükségleteit és a birtokosok által fizetendő évi általányokat a földművelésügyi minister az állami költségvetésben törvényhatóságunkint irányozza elő.

20. §. A földművelésügyi minister által megállapított évi általányból az egyes birtokosokra eső évi járulékokat az erdők, illetőleg a kopár területek terjedelme alapján és egyszersmind azok jövedelmezőségének is figyelembevételével a közigazgatási bizottság veti ki és tartja nyilván.

21. §. A 20. §. szerint kivetett legmagasabb évi járuléknak egy kataszteri holdra eső összege nem lehet nagyobb, mint a 20. §. szerint ugyanabban a törvényhatóságban kivetett legalacsonyabb évi járuléknak egy kataszteri holdra eső összegének háromszorosa.

22. §. A közigazgatási bizottságnak az évi járulékok kivetése tárgyában hozott határozata ellen, továbbá a kivetett járulékok beszedésénél és behajtásánál követett eljárás ellen, a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye. A panasz a határozat végrehajtását nem függeszti fel.

23. §. A véderdők és kopár területek birtokosait a földművelésügyi minister, a közigazgatási bizottság meghallgatása után, a kivetett évi járuléknak megfizetésének kötelezettsége alól meghatározott időre részben, vagy — kivételes indokok alapján — egészben felmentheti. Az ekként elengedett évi járulékok a 19. §. szerint megállapított évi általányból leszámítatnak.

24. §. Az évi járulékok a közadók módjára hajtatnak be.

Második czim.

A közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról.

25. §. A közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyeit, a jelen törvény értelmében készült szabályzat szerint, a közös birtokosok gyűlése intézi.

A közös birtokosok gyűlésének határozatait a közös birtokosok által választott elnök és végrehajtó közegek (választmány, erdőgazda, pénztárnok stb.) hajtják végre.

A közös birtokosok gyűlésének jogában áll a jelen törvényben meghatározott hatáskörének egy részét a szabályzatban az elnökre és a végrehajtó közegekre bízni.

26. §. A közös birtokosok gyűlését a bírósággal, a közigazgatási hatósággal és, a mennyiben a közösen használt erdő és kopár terület állami kezelés alatt van, a m. kir. állami erdőhivatallal szemben az elnök képviseli. Kivételes esetekben a közös birtokosok képviselétével e végből választott külön meghatalmazott is megbízható.

27. §. A közös birtokosok gyűlését az elnök hívja össze.

Összehívandó a szabályzatban meghatározott időben s azonkívül valahányszor az összehívásnak szüksége beáll, vagy a közös birtokosoknak fejenként számított egytized része, az ok bejelentésével, kívánja.

A gyűlés napja a tárgyalás alá kerülő ügyek kitüntetésével legalább 15 nappal előre kihirdetés által közhírré teendő.

A jelen törvény értelmében készült szabályzat megállapíthatja, hogy a közhírrététel a kihirdetésen kívül más módon is történjék.

A gyűlést az elnök vezeti, kivéve azt az esetet, ha a közigazgatási bizottság kiküldöttje jelen van; ebben az esetben a gyűlést a közigazgatási bizottság kiküldöttje vezeti.

A gyűlés határozatait az elnök mondja ki s ő gondoskodik arról, hogy a határozatok kihirdettessenek és végrehajtsanak.

A hatósági határozatok végrehajtása iránt a gyűlés hatáskörébe nem utalt intézkedéseket az elnök teszi meg.

28. §. A gyűlésen szavazásra a tényleges birtokosok jogosultak.

A határozatok hozatalánál, a mennyiben a jelen törvény másképen nem intézkedik, a közös birtokosoknak az arányrészek szerint számított többsége dönt.

A gyűlésen meg nem jelentek úgy tekintendők, mint a kik a jelenlevők többségének határozatához hozzájárultak.

Fontosabb esetekben a közös birtokosoknak fejenként számított egynegyed része a határozat hozatalának felfüggesztését kívánhatja és a gyűlés vezetésére kivételesen hatósági kiküldöttet kérhet.

A mennyiben a közös birtokosok tulajdonát képező erdő és kopár terület állami kezelés alatt áll, a közös birtokosok gyűlésén a m. kir. állami erdőhivatal közegei is részt vehetnek, de szavazati joggal nem bírnak.

29. §. A szavazásra jogosultakról az arányrészek kitüntetésével jegyzék vezetendő.

Ha az arányrészek egyáltalában meg nem állapíthatók, a jogosultak fejenként egyenlő arányban gyakorolják szavazati jogukat mindaddig, míg a jogosultság aránya bíróilag meg nem állapíttatik.

Ha valakinek a közös erdő és kopár terület használatához való joga vagy jogosultságának aránya kétséges, addig, a míg a vitás kérdés bíróilag eldöntetik, az illetőnek a szavazásra jogosultak jegyzékébe való felvétele felett a közös birtokosok gyűlése határoz.

Ennek a határozatnak a meghozatalában az érdekelt szavazatával részt nem vehet.

30. §. A közös birtokosok gyűlésének jelen törvényben meghatározott hatásköre a közösen használt erdők és kopár területek állagának elidegenítésére, egyénenként való felosztására és megterhelésére nem terjed ki.

Ez a rendelkezés azonban nem zárja ki azt, hogy a közös birtokosok gyűlése a határjelek kijavitása és kiigazítása körül felmerülő vitás kérdések elintézése végett a szükséges intézkedéseket megtehesse.

31. §. A közösen használt erdők és kopár területek jövedelme, a mennyiben az a gazdasági üzemterv szerint kihasználható terményekből és egyéb rendes haszonvételekből származott, a közös terhek és költségek fedezése után a jogosultak között a jogosultság arányában felosztandó.

Ha azonban a közösen használt erdőkben és kopár területeken a gazdasági üzemtervtől eltérő rendkívüli használatok gyakoroltattak, a földművelésügyi minister elrendelheti, hogy a rendkívüli használatból befolyó jövedelemből a közös terhek és költségek fedezésére szükséges összeg gyümölcsözőleg helyeztessék el, a jövedelemnek ezen felül megmaradó része pedig annyi évre felosztva használtassék fel a jelen szakasz első bekezdésében meghatározott célra, a hány évi rendes használatnak a rendkívüli használat megfelelt; — vagy pedig hogy a rendkívüli használatból befolyó jövedelem gazdasági beruházásokra, ingatlan birtok vásárlására, vagy adósságok törlesztésére fordítottassék.

32. §. Ha a közösen használt erdők és kopár területek jövedelméből a közös terheket és költségeket nem lehet fedezni, a közös birtokosok gyűlése a közös terhek és költségek fedezésére járulékot vehet ki, vagy pedig a közös munkával teljesíthető gazdasági teendőknek természetben való lerovását határozhatja el.

33. §. A kivetett járulékok a közadók módjára szedetnek, illetőleg hajtatnak be; de külön számolandók el és a közös birtokosok pénztárának szolgáltatandók át; a közös birtokosok gyűlésének azonban jogában áll a járulékokat saját végrehajtó közegei által is beszedetni.

A természetben lerovandó közös munkát a közös birtokosok a jogosultság arányában teljesítik. A közös munka a közös birtokosok gyűlése által meghatározandó pénzürtékben megváltható, illetőleg a munka nem teljesítése esetében annak pénzürtéke a járulékok módjára behajtható.

34. §. A közös birtokosok határozata szerint eladás útján értékesítendő fatermékek mennyisége és értéke, a mennyiben az erdő állami kezelés alatt van, a m. kir. állami erdőhivatal becslése alapján, más esetekben pedig az erdő kezelésével megbízott erdőtiszt becslése alapján, az eladás előtt pontosan megállapítandó és szintén az eladás előtt meghatározandók az értékesítés egyéb feltételei is.

35. §. A jelen törvény értelmében alkotott szabályzat megállapíthatja, hogy a helybeli lakosság fogyasztására szánt fatermékek, kis részletekben, árszabály szerint értékesíttessenek.

Az árszabályt a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a kezeléssel megbízott erdőtiszt javaslata alapján, évről-évré, a közös birtokosok gyűlése állapítja meg.

36. §. Az eladásra szánt fatermékeknek az a része, mely a 35. §-ban megállapított módon nem értékesíthető, nyilvános árverésen adandó el.

Kivételnek csak akkor van helye, ha valamely más értékesítési mód alkalmazását a szavazásra jogosult összes közös birtokosoknak legalább háromnegyed része határozza el.

Ennél a határozatnál a szavazatok fejenként számíttatnak, a

háromnegyed rész többségbe pedig a távollevők szavazatai nem tudhatók be.

2.000 koronánál nagyobb becsértéket képviselő fakészlet nyilvános árverésen kívül csak a közigazgatási bizottság jóváhagyásával adható el.

37. §. Az árverési és szerződési feltételeknek és ezek kihirdetése módjának megállapításában, a kihirdetés végrehajtásának ellenőrzésében és az árverésen a közigazgatási bizottság kiküldöttje is közreműködhetik, ha pedig a szavazásra jogosult összes közös birtokosoknak fejenként számítva legalább egynegyed része kívánja, közreműködni tartozik.

Az árverés napja és feltételei legalább 15 nappal előre kihirdetendők.

38. §. Ha a becsérték az első árverésen nem éretik el, második árverés hirdetendő s csak akkor, ha a becsérték a második árverésen sem éretik el, fogadható el a becsértéknél kisebb ajánlat. Ha a becsérték 2.000 koronát meghaladott, a becsértéknél kisebb ajánlatot a közös birtokosok gyűlése csak a jelenlevő szavazásra jogosult közös birtokosok szavazatának háromnegyed részével fogadhat el. Ennél a határozatnál a szavazatok és a többség a 36. §. harmadik bekezdése szerint számítandók.

39. §. Ha a becsérték 2.000 koronánál nagyobb, a közös birtokosok kötelesek az árverési hirdetményt, melybe mindenkor felveendő, hogy utóajánlatok egyáltalában nem fogadhatók el, a közigazgatási bizottságnak betérjeszteni; a közigazgatási bizottságnak pedig jogában áll az árverést megelőzőleg, vagy az árverés után nyolcz napon belül elrendelni, hogy az árverésre vonatkozó iratok az árverés befejezése után az árverési eljárás hivatalból való felülvizsgálása végett hozzá berterjesztessenek. A közigazgatási bizottság az árverési eljárás felülvizsgálása alapján hozott határozatát az iratok betérjesztésétől számított 30 napon belül a közös birtokosok gyűlésével közölni tartozik; ha ez alatt az idő alatt a közigazgatási bizottság nem intézkedik, az árverés következtében szükséges további intézkedések megtehetők.

40. §. Az elnököt és a 25. §-ban említett többi közegeket a közös birtokosok a 27. §. értelmében összehívott gyűlésen a határozatok hozatalára megszabott módon választják. A megválasztott elnök 8 nap alatt a közigazgatási bizottságnak bejelentendő.

Ha a közös birtokosok az elnököt és a 25. §-ban említett közegeket megválasztani és az elnököt bejelenteni elmulasztják, a közigazgatási bizottság a közös birtokosokat a választás megejtése végett gyűlésre hívja össze; ha pedig a választás ekkor sem sikerül, elnökül és végrehajtó közegekül a szabályzatban megállapított hatáskörrel, ideiglenesen, arra alkalmas közös birtokosokat, vagy szükség esetében a közös birtokosok körén kívül álló más alkalmas egyéneket rendel ki.

41. §. Ha a közös birtokosok az elnök által összehívott gyűlésen meg nem jelennek, vagy a tárgyalásra kitűzött ügyekben határozatot nem hoznak, vagy ha a közigazgatási bizottság jogerőre emelkedett határozatainak végrehajtása iránt a gyűlés hatáskörébe tartozó intézkedéseket meg nem teszik, a közigazgatási bizottságnak jogában áll a gyűlés hatáskörét ideiglenesen az elnökre ruházni.

42. §. Ha az elnök a 25., 26., 27. és 41. §-okban meghatározott köteleseit nem teljesíti, a közigazgatási bizottságnak jogában áll őt tisztétől elmozdítani és a közös birtokosok gyűlését új elnök választására felhívni.

43. §. A közös birtokosok, addig is, a mig a végleges szervezkedés megtörténhetik (48. §.), kötelesek a jelen törvény életbe lépésétől számított két hónap alatt elnököt választani, vagy a mennyiben elnökük már van, azt a jelen törvényben meghatározott elnöki hatás-

kör gyakorlására meghatalmazni és a megválasztott, illetőleg meghatalmazott elnököt a közigazgatási bizottságnak bejelenteni.

Ha a közös birtokoknak a köteleességüknek elegendet nem tesznek, a 40. §. második bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények állanak be.

44. §. A 25. §-ban említett szabályzatot a közös birtokok a 27. §. értelmében összehívott gyűlésen a határozatok hozatalára megszabott módon állapítják meg.

A szabályzatban az erdő és kopár terület szabatos megjelölésén kívül meg kell állapítani:

a) a közös birtokokok gyűlésének székhelyét, szervezetét és hatáskörét;

b) az elnök hatáskörét;

c) a közös birtokokok határozatainak végrehajtására hivatott közegek jogait és köteleességeit;

d) az alkalmazottak felfogadásának és alkalmazásának módját és feltételeit, valamint az alkalmazottak szolgálati utasítását;

e) azokat a rendszabályokat, a melyek a jelen §. b), c) és d) pontjaiban felsoroltak ellen köteleességmulasztás, vagy szabálytalan eljárás esetében az ügyvitel akadálytalan menetének biztosítása végett alkalmazandók;

f) az erdei termékek és más haszonvételek értékesítésének szabályait;

g) a közös költségek kivetésének és beszedésének módját;

h) az anyag- és pénzkezelés szabályait;

i) az erdei haszonvételek természetben való gyakorlásának és a készpénzben befolyó jövedelem felosztásának szabályait.

A szabályzatnak ezek az intézkedései a 25—43. §-okban foglalt rendelkezésektől nem térhetnek el.

45. §. A közös birtokokok kötelesek a jelen törvény életbe lépésétől számított egy éven belül a szavazásra jogosultak jegyzékét összeállítani és a szabályzatot megállapítani s a jegyzéket két példányban, a szabályzatot pedig három példányban a közigazgatási bizottsághoz beterjeszteni.

A jegyzék összeállításánál és a szabályzat megállapításánál a közigazgatási bizottság kiküldöttje is közreműködik.

46. §. A szavazásra jogosultak beterjesztett jegyzékét a közigazgatási bizottság csak a netalán beadott panaszokra való tekintettel veszi bíráló alá. Panasz esetében a vitás kérdést az eddigi gyakorlatnak megfelelően dönti el s ehhez a határozatához képest a netalán szükséges kiigazításokat a jegyzék mindkét példányán megteszi.

A szabályzatot a közigazgatási bizottság a m. kir. állami erdőhivatal és a kir. erdőfelügyelőség meghallgatásával, saját véleménye kíséretében a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

A földművelésügyi miniszter a felterjesztett szabályzatnak törvénybe, vagy rendeletbe ütköző intézkedéseit megváltoztatja; más hiányok esetében pedig, záros határidő kitűzésével, a szabályzat módosítását, vagy új szabályzat készítését rendelheti el.

A változatlanul hagyott, vagy kiigazított jegyzéknek és a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott szabályzatnak egyik példányát a közigazgatási bizottság visszatartja, másik példányát pedig az elnöknek leküldi.

47. §. Ha a közös birtokokok a szavazásra jogosultak jegyzékét, vagy a szabályzatot a 45. §-ban meghatározott, illetőleg a földművelésügyi miniszter által a 46. §. alapján kitűzött határidőn belül be nem terjesztik, a szavazásra jogosultak jegyzékének összeállítása iránt ideiglenesen a közigazgatási bizottság intézkedik, a szabályzatot pedig, a közigazgatási bizottság javaslata alapján, ideiglenesen a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

48. §. A szavazásra jogosultak jegyzéke és a jóváhagyott, ille-

tőleg megállapított szabályzat a földművelésügyi miniszternek a jóváhagyásra vonatkozó határozatával együtt a leérkezéstől számított 15 napon belül kihirdetendő. Ha a földművelésügyi miniszternek a szabályzat jóváhagyására, illetőleg megállapítására vonatkozó határozata ellen 15 napon belül panasz nem adatik be, vagy ha a netalán beadott panasz elintéztést nyert, a szabályzat 30 napon belül a közös birtokosoknak e végből összehívott gyűlésén életbe léptetendő.

A szabályzat életbe léptetésével a 43. §. szerint bejelentett, illetőleg kirendelt elnök és a közös birtokosok által addig alkalmazott végrehajtó közegek működése megszűnik s a közös birtokosok kötelesek a szabályzat életbe léptetése végett összehívott gyűlésen elnököt és végrehajtó közegeket választani és a végleges szervezkedés tekintetében szükséges egyéb intézkedéseket is megtenni.

Ha a közös birtokosok a jelen §. második bekezdésében említett köteleességüknek eleget nem tesznek, a 40. §. második bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények állanak be.

49. §. A telekkönyvben fel kell jegyezni, hogy a 25. §. hatálya alá tartozó erdő és kopár terület közös használatát a jelen törvény értelmében alkotott szabályzat rendezi.

A közigazgatási bizottság a szabályzatnak egy hiteles példányát, a 46. §. utolsó bekezdésében említett intézkedésével egyidejűleg, telekkönyvi feljegyzés végett a telekkönyvi hatóságnak hivatalból megküldi.

A telekkönyvi feljegyzés és a feljegyzés törlése tárgyában kövendő eljárást az igazságügyi miniszter rendeletileg szabályozza.

50. §. A jóváhagyott, illetőleg megállapított szabályzatnak módosítására, vagy egészen új szabályzattal való helyettesítésére a 44. §-t kell alkalmazni és a módosított, illetőleg az új szabályzatot három példányban be kell terjeszteni a közigazgatási bizottsághoz, mely a 46. §-nak a szabályzatra vonatkozó rendelkezései szerint jár el.

A közigazgatási bizottság a módosított, illetőleg az új szabályzatnak egy hiteles példányát a telekkönyvi okiratgyűjteményben való elhelyezés végett a telekkönyvi hatóságnak hivatalból megküldi.

51. §. Ha a jóváhagyott, illetőleg megállapított szabályzat a 25. §. hatálya alá tartozó valamely erdőre, vagy kopár területre akár azért, mert a közös birtokosok később szereztek, akár más oknál fogva nem terjed ki, a közös birtokosok kötelesek a közigazgatási bizottság által kitűzött záros határidő alatt az ilyen erdőre, vagy kopár területre a szabályzat hatályát kiterjeszteni és e részben a közigazgatási bizottság útján a földművelésügyi miniszter jóváhagyását kieszközölni, vagy pedig az 50. §. első bekezdésében foglalt rendelkezések megtartása mellett külön szabályzatot alkotni.

Ha a közös birtokosok a jelen §-ban meghatározott köteleességüknek eleget nem tesznek, a szabályzat kiterjesztése, illetőleg az új szabályzat megállapítása iránt, a közigazgatási bizottság meghallgatásával, a földművelésügyi miniszter intézkedik.

A 49. §. rendelkezéseit a jelen §. eseteiben megfelelően kell alkalmazni.

52. §. A közigazgatási bizottság kiküldetésekre szükség esetében a m. kir. állami erdőhivatal közegeit is igénybe veheti.

53. §. A hatósági kiküldetések költsége: abban az esetben, ha a kiküldetés a közös birtokosok kérelmére történt, vagy a közös birtokosok mulasztása folytán vált szükségessé, az érdekelt közös birtokosokat terheli és a közadók módjára hajtának be.

54. §. A közös birtokosok gyűlésének határozatai ellen, a határozat kihirdetésétől számított 15 nap alatt, a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.

Panaszszal el lehet minden érdekelt fél és a közös birtokosok gyűlésének elnöke, habár nincs is érdekelve.

A közös birtokosok gyűlésének határozata ellen emelt panasz egymagában nem akadályozza a határozat végrehajtását, de a köz-

igazgatási bizottság olyan esetekben, midőn a panasz érdemében azonnal nem határozhat, a megtámadott határozat végrehajtását előzetes intézkedéssel megtilthatja.

A kiküldetések iránti hatósági rendelkezések panaszszal meg nem támadhatók. A kiküldött eljárása ellen azonban a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.

A közigazgatási bizottság határozatai ellen, továbbá a földmivelésügyi miniszternek a 31., 46., 47. és 51. §-okban említett határozatai ellen a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye.

55. §. Azok a közös birtokosok, a kiknek a jelen törvény hatályba léptekor még nem volt a 25. §. hatálya alá tartozó erdejük vagy kopár területük és csak később jutnak ilyen erdő vagy kopár terület birtokába, szintén kötelesek a 25—54. §-okhoz alkalmazkodni, de rájuk nézve azokat a határidőket, melyek az idézett §-ok értelmében a jelen törvény hatályba léptétől számítandók, a közigazgatási bizottság által hozzájuk intézett felszólítástól kell számítani.

56. §. Ha a 25. §. hatálya alá tartozó valamely erdő vagy kopár terület két vagy több törvényhatóság területén fekszik, a földmivelésügyi miniszter határozza meg azt, hogy a jelen törvény „Második cím”-ében említett közigazgatási teendőket melyik törvényhatóság közigazgatási bizottsága teljesítse.

H a r m a d i k c z i m .

Záróhatározatok.

57. §. Az 1. és 2. §-okban említett erdők és kopár területek állami kezelése iránt a birtokosok és a földmivelésügyi miniszter között, illetőleg a birtokosok nevében a törvényhatóságok és a földmivelésügyi miniszter között létrejött szerződések határozatai helyébe a jelen törvény rendelkezései lépnek.

58. §. A jelen törvény életbe lépése előtt az 1. és 2. §-okban említett erdők és kopár területek kezelésére szervezett erdőtisztai intézmények a m. kir. állami erdőhivatalok szervezésével megszűnnek. A megszüntetett erdőtisztai intézményeknél az 1879. évi XXXI. t.-cz. 36. §-ában megszabott minősítéssel alkalmazott személyzetnek megfelelő alkalmazásáról, vagy végellátásáról az állam gondoskodik.

59. §. Olyan kis-, vagy nagyközségnek és vagyonszövetségnek, melyeknek az 1. §. a) pontja értelmében állami kezelésbe adandó területe legalább 5.000 kat. hold terjedelemmel bír, jogában áll a jelen törvény életbe lépésétől számított hat hónapon belül, illetőleg ennek az időnek letelte után, a 7. §. második bekezdésében meghatározott időpontokig a földmivelésügyi miniszterhez írásban folyamodni az iránt, hogy erdejét és kopár területét az állami erdőhivatal helyett saját erdőtisztja által kezeltesse.

A földmivelésügyi miniszter az ekként kért engedélyt a közigazgatási bizottság meghallgatása után a belügyi miniszterrel egyetértésben adja meg, de csak abban az esetben, ha az illető erdő jövedelmezőségét a külön erdőtiszt tartásával járó költségek állandó fedezhetése szempontjából megfelelőnek és a kért külön kezelés sikerét egyéb tekintetben is kellőleg biztosítottak találja.

A földmivelésügyi miniszter engedélye alapján külön erdőtiszt által kezelt erdő és kopár terület kezelését a m. kir. állami erdőhivatal évenként megvizsgálni és tapasztalatairól a földmivelésügyi miniszternek jelentést tenni köteles.

A földmivelésügyi miniszter, ha arról győződik meg, hogy a kezelés az ilyen erdőkben és kopár területeken a célszerű erdőgazdaság követelményeinek nem felel meg, a külön erdőtiszt tartására adott engedélyt a belügyi miniszterrel egyetértésben visszavonhatja és az erdőnek és kopár területnek az állam kezelésébe való átadását rendelheti el.

A jelen §-ban a kis-, vagy nagyközségeknek és vagyonközségeknek nyújtott kedvezmény által sem az ebben a törvényben, sem az 1879. évi XXXI. törvényczikkben foglalt rendelkezések nem érintenek.

60. §. A jelen törvényben szabályozott eljárással kapcsolatos beadványok és iratok bélyeg- és illetékmentesek. Ez a bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki a közös birtokosok és alkalmazottaik és más harmadik személyek közt létrejött jogügyletekre és a fatermékek nyilvános árverésénél felvett árverési jegyzőkönyvekre.

61. §. A közigazgatási bizottságnak a jelen törvényben megállapított hatáskörét, az 54. §. első, harmadik és negyedik bekezdésében említett ügyeket kivéve, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 26. §-ában említett háromtagu albizottság gyakorolja.

Az 54. §. első, harmadik és negyedik bekezdésében említett ügyekben, az előbbi bekezdésben említett albizottság meghallgatásával, maga a közigazgatási bizottság határoz.

A jelen §. első bekezdése szerint az ott említett albizottság hatásköréhez tartozó, de halasztást nem tűrő egyes esetekben, az albizottság előadójának meghallgatásával, az albizottság elnöke vagy helyettese saját felelősségére intézkedik, de intézkedését és azt, hogy miért nem tartotta az ülést bevárhatónak, a legközelebbi ülésnek bejelenteni tartozik.

62. §. A földmivelésügyi minister felhatalmaztatik, hogy a jelen törvény végrehajtására vonatkozó rendeleteket kiadhassa, azokat módosíthassa, vagy hatályon kívül helyezhesse.

63. §. Jelen törvény az 1890. évi t.-cz. hatályát nem érinti.

64. §. Fiume városát és kerületét illetőleg felhatalmaztatik a földmivelésügyi minister, hogy a jelen törvényt az ottani viszonyoknak megfelelőleg léptesse hatályba.

65. §. Jelen törvény végrehajtásával a földmivelésügyi, belügyi és igazságügyi ministerek bizatnak meg.

66. §. Jelen törvény életbe lépésének idejét a földmivelésügyi minister rendelettel állapítja meg.

1884. évi XXVI. törvényczikk

az urbéri rendezés következtében avagy törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők fa-állományáért befolyó pénz felhasználásáról.

1. §.

Az urbéri rendezés következtében, avagy telepítési czélból törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők fa-állományáért befolyó pénz ismét kincstári birtokok kiegészítésére alkalmas erdőrészek vásárlására, vagy a kincstár birtokában levő és a rendes üzemen kívül eső mezőgazdasági területek befásítására fordítandó, vagy pedig esetleg a kincstár, mint erdőbirtokos által a helyi érdekű vasutakról szóló 1880 : XXXI. törvényczikk 7. §-a értelmében teljesítendő hozzájárulásra fordítható.

Az erdőértékesítésről és vételről a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister évenként a költségvetés indokolásában jelentést tesz.

2. §.

Az ekként begyűlt pénz rendeltetésére való felhasználásáig a budapesti központi állampénztárnál gyümölcsözőleg kezelendő.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.

1890: XIX. Törvényczikk,

a volt naszódvidéki községi erdők kezelése tárgyában.

(Szentelést nyert 1890. évi június hó 3-án. — Életbe lépett 1890. évi július 10-én.)

Az 1890. évi XVIII. törvényczikk 6. §-a értelmében községvagyonot képező, volt naszódvidéki erdőknek, kivéve Marosoroszfalu és Monosfalú községeknek Maros-Torda vármegyében fekvő nem revindicált havasbéli erdeit, az 1879. évi XXXI. törvényczikknek megfelelő kezelésére nézve a következők rendeltetnek:

1. §. Minden egyes község erdeiből azon részek, melyek a lakosok közvetlen erdei kihasználására fekvésük és területeik minőségénél fogva alkalmasok, a mennyiben a lakosság tüzi- és épületfajzására szükségesek, a házi faipar céljainak is lehető figyelembevételével, községenkint kihasítandók.

A kihasítási tervet a községi előjárásnak, a főszolgabírónak meghallgatásával és a kir. erdőfelügyelőnek közbejöttével a m. kir. erdőigazgatóság (4. §.) készíti.

A kihasítási tervet az illető községben a községházánál 30 napon át kitétetik és ezen 30 nap alatt felebbezéssel megtámadható.

A felebbezés felett, mely a m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandó be, a földmivelésügyi minster határoz.

2. §. Minden egyes község erdejének az 1. §-ban említett célra kihasítandó erdőterületen felül fenmaradó részei a többi volt naszódvidéki községeknek erdeiből hasonló kihasítás után fenmaradó részekkel és az ezekkel területi összefüggésben levő községi havasokkal egyesítve kezelendők.

Az illető községeknek az egyes erdőrészekre vonatkozó tulajdonjoga fenmarad és az eddigi határok természetben is fentartandók.

Az erdőgazdaság üzemi céljaira valamint a fát feldolgozó ipartelepek és az ezeknél alkalmazott munkások lakásának elhelyezésére szükséges földterületekre azonban, a kisajátítási jog a földmivelésügyi minster részére megadatik.

Az egyesített kezelés alatt álló erdők terményeiből származó jövedelem a közös terhek és a költségek levonása után, a községek között felosztandó, az egyesítve kezelt községi erdők térfogatának, termőképességének és jelenlegi faállományának arányában.

A vonatkozó aránykulcsot a m. kir. erdőigazgatóság szakmunkálatai alapján, a földmivelésügyi minster állapítja meg.

A közös kezelésre rendelt erdőkkel területi összefüggésben álló községi havasok felügyelete és őrzése szintén az erdőigazgatóság feladatát képezi. Az ezen feladat teljesítésénél felmerülő költségek, a közös kezelés alá rendelt erdők tiszta jövedelmének kiszámításánál, terület-aránylag azon községek terhére számolandók el, melyeknek ezen havasok tulajdonát képezik.

3. §. A községi lakosság tüzi- és épületfa-szükségletének fedezésére és a házi faipar céljaira (1. §.) kihasítandó erdőkre nézve községenkint külön üzemtervek készítendők.

A 2. §. értelmében egyesítve kezelendő erdők üzemtervei akként készítendők, hogy az okszerű kezelés és célszerű jövedelmezés követelményeinek megfelelő összefüggő gazdasági testek alakittassanak, tekintet nélkül arra, vajjon azok az ugynevezett revindicált havasok közé tartoztak vagy vajjon az illető gazdasági testbe csoportosított erdőrészeket egy vagy több község tulajdonai.

4. §. A községek saját külön használatára (1. §.) fentartott erdők, valamint a közös kezelésre (2. §.) rendelt erdők összes gazdasági ügyeinek intézésére (1879: XXXI. törvényczikk 21. §-a), nemkülönb a jelen törvény 1., 2., 3., 5. §-aiban körülírt teendők végzésére Besztercze-Naszód vármegye székhelyén: Beszterczén kellő

erdőtisztai, mérnöki és erdőőri személyzettel ellátott magyar királyi erdőigazgatóság állittatik fel, melynek költségei, valamint a központi kormányzat részéről ezen erdők érdekében kiadott költségek is a 2. §. harmadik bekezdésében említett kezelési költségek közé sorolandók. Az erdőigazgatóság költségeit szükség esetére az állam előlegezi.

5. §. A községek jogosultak a m. kir. erdőigazgatóság által készítenő költségvetésekbe és számadásokba betekinteni és azokra észrevételeiket megtenni.

A községek e jogukat a vármegyei törvényhatóság által kijelölendő két kiküldött és az összes községek által választandó nyolcz képviselőlől alakított bizottság által gyakorolják, mely bizottságnak elnöke az alispán.

A m. kir. erdőigazgatóság tartozik a költségvetéseket és számadásokat e bizottsággal közölni.

Az említett bizottság alakítására és működésére vonatkozó utasítást, a belügyi és a földművelésügyi minister rendeleti uton fogják megállapítani.

E bizottság határozatai a vármegyei törvényhatóság elé terjesztendők, melynek határozata ellen, ugy az erdőfelügyelő, mint a bizottság vagy annak valamely tagja által a belügyi ministerhez van felebezésnek helye, a ki e tárgyban a földművelésügyi ministerrel egyetértve határoz.

6. §. Faizási jogát, a községnek erre jogosított lakossága (7. §.) csakis az 1. §-ban említett községi erdőrészekben gyakorolhatja.

A legeltetési jog gyakorlata azonban az erdőtörvény és az fizemtervek korlátai között nemcsak a tüzi- és épületfa-szükséglet fedezésére, valamint a házi faipar czéljaira fentartott községi erdőkben (1. §.), hanem a községi havasokon, legelőkön és az illető község tulajdonában levő azon erdőterületeken is fentartatik, melyek a 2. §. szerint egyesítve kezeletnek.

7. §. A 6. §-ban említett haszonvételeket gyakorolhatják a tulajdonos község azon lakosai, a kik a községben községi illetőséggel bírnak.

Ezen haszonvételekért a község az 1886: XXII. t.-czikk 112. §-a értelmében díjakat állapíthat meg.

Emez általánosan kötelező díj szabályzat megerősítés végett, a törvényhatósághoz felterjesztendő. Érintetlenül marad a községnek azon joga, hogy a község kötelékébe való felvételt a most idézett törvényczikk 14. §-a alapján külön díj fizetésétől tegye függővé, de az e tárgyban alkotandó szabályrendelet érvényéhez, tekintettel a kivételes viszonyokra, a belügyi minister megerősítése szükséges.

8. §. A 2. §. értelmében egyesítve kezelendő erdők faterményeinek tiszta jövedelméből az egyes községekre eső részek községi czélokra fordítandók.

9. §. Az egyesített kezelés alatt álló területekre községi pótdó csak akkor és annyi vethető, a mennyiben az 1890. évi XVIII. törvényczikk 11. §-a értelmében egy község határába összesített, más községek tulajdonát képező területek az illető község közigazgatási költségeit szaporítanak, ezen szaporulat erejéig; de ezen esetben is a törvényhatóság által jóváhagyott kivetés érvényesítése előtt a belügyministerhez felterjesztendő jóváhagyás végett.

10. §. A jelen törvényből kifolyó erdőkezelési és rendezési ügyekre nézve megadatik a bélyeg- és illetékmentesség.

11. §. Felhatalmaztatik a belügyi-, pénzügyi- és földművelésügyi minister, hogy jelen törvény életbeléptetésének idejét rendelet útján határozza meg; felhatalmaztatnak különösen arra is, hogy az átmeneti intézkedéseket és az eljárás részleteit rendeleti uton szabályozzák.

Jelen törvény végrehajtásával a belügyi-, pénzügyi- és földművelésügyi minister bizatik meg.

Vadászati törvény.

1883. évi XX. törvénycikk.

(Szentelést nyert 1883. évi márczius hó 19-én. — Kihirdettetett 1883. évi márczius hó 25-én.)

I. FEJEZET.

A vadászati jogról.

1. §. A vadászati jog a földtulajdonnak elválaszthatlan tartozéka.

2. §. Saját földbirtokán a tulajdonos, vagy az, a kinek az jogot vagy engedélyt adott, a vadászatot az ezen törvényben meghatározott korlátok között szabadon gyakorolhatja, ha az:

1. egy tagban vagy összefüggésben álló részekben legalább 200 holdra terjed, holdját 1600 □ ölével számítva, habár több határban fekszik vagy utak, vasutak, csatornák, folyók vagy patakok által hasítottak is; vagy ha a földbirtok:

2. kétszáz holdnál kisebb ugyan, de kertileg műveltetik és kerítéssel vagy árkolattal el van zárva, belső telket, szőlőt vagy állandó szigeteket képez;

3. az egy tagban legalább — holdját 1600 □ öllel számított — 50 holdat tevő földbirtokok tulajdonosai összefüggésben levő földjeikre nézve a vadászati jog gyakorlására egyesülhetnek, a mennyiben az egyesített területek a 200—1600 □ öllel számított — holdat megütik.

Ha az iránt, hogy valamely terület ezen szakaszban körülírt területek közé tartozik-e vagy nem, vitás kérdés támad, a fölött első sorban a járás közigazgatási szolgabírája, rendezett tanácssal bíró városokban a polgármester, — törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitány, — végre Budapesten a kerületi előljáróság, — másod fokban pedig a törvényhatóság első tisztviselője (alispán, polgármester), Budapesten a városi tanács határoz.

3. §. A 2. §. alá nem tartozó földbirtokon és a községek tulajdonát képező területeken, az utóbiak terjedelmére való tekintet nélkül, a vadászati jogot az azon egy határbeli földbirtokosok a községgel együtt legalább is 6 évi tartamra bérbe adni kötelesek; az évi tiszta jövedelem a tulajdonosokat birtokaránylag illeti. Ha az arány ily módon nem lenne megállapítható, az egész jövedelem a községet illeti, mely azt közigazgatási célokra fordítani köteles.

Az egy folytonosságban levő ily terület, ha az 2000 kataszt. holdnál nem nagyobb, egyben adandó, különben több, legalább is 2000 kataszt. hold részletben is adható bérbe. A bérbeadásnál az 1871: XVIII. t.-cz. 110. §-ban megállapított eljárás szabályai tartandók meg, de a bérszerződés mindig a megyei alispán, törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács jóváhagyása alá terjesztendő, kinek határozata ellen a belügyministerhez felebbezés intézhető.

A községi birtokok vadászati bérlete, az 1871: XVIII. t.-cz. 36. §-a b) pontjának intézkedése alá nem esik.

Ha valamely külön vadászterületet képező nagyobb erdőterület által egy vagy több birtokosnak 1600 □ öllel számítandó 200 holdnál kisebb terjedelmű birtoka legalább három oldalról körülvéttetik, az ilykép elszigetelt birtok tulajdonosa a vadászati jogot az azt környező vadászterület birtokosának, vagy haszonbérelőjének haszonbérbe adni, ez viszont haszonbérbe venni köteles.

A barátságos egyesség létre nem jötte esetére a 2-ik §-ban megnevezett közigazgatási hatóság határoz.

4. §. Azon községekben, hol a birtokszabályozás és az urbéri elkülönzés még nem eszközöltetett, a vadászati jog a közös legelő-kön, erdőkben és nádasokban a községet; azon erdőkben és nádasokban, melyek a korábbi földesur tulajdonát képezik, habár a volt urbéreseket illető faizás vagy egyéb szolgálomakkal vannak terhelve, kizárólag a volt földesurat; irtványokon, udvartelki bérfizetés mellett birt (curialis és censualis) és egyéb urbéri természetű tartozásokkal terhelt ingatlanokon pedig, a törvényhozásnak az ily természetű viszonyok iránti további intézkedéseig a jelenlegi birtokosokat illeti.

5. §. Azon községekben, hol a birtokszabályozás és urbéri elkülönzés megtörtént és a korábbi földesur a vadászati jogot a volt urbéreses tulajdonában magának jövőre is fentartotta, az ily kikötés érvényét veszti. A volt urbéreses azonban kötelesek, ha a földesur a vadászati jog fentartásaért akár ingatlanban, akár más módon bármi árt adott, ezen szolgálmat azon szabályok szerint megváltani, a melyek az urbéri természetű szolgálományok megváltására külön törvény által megállapítottak.

6. §. A haszonbérllő a vadászati jog gyakorlatában csak ezen és a mezei rendőrségi törvény határozatai által korlátozható. A vadászat közben okozott károkat illetőleg a 16. §. rendelkezései alkalmazandók.

II. FEJEZET.

A vadak által tett károk megtérítéséről.

7. §. A fővadak (szarvas, dámvad) által a vetésekben, ültetvényekben, vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért azon birtokos vagy haszonbérllő, kinek vadászterületén az említett fővad tenyésztetik, teljes kárpótlással tartozik.

E végre megkívánatik, hogy a kár a hatóságnak a kár elkövetésétől számítandó 8 nap alatt felvehetés céljából bejelentessék.

A vetésekben okozott kárnak becslése mindig oly időben eszközözendő, midőn a termékmennyiségben megállapítható; a kár vagy természetben vagy pénzértékben téríthető meg.

8. §. Ragadozó vagy kártékony állatok (III. fejezet, 13. §.) által tett károk, mivel ezen vadak a föld birtokosa által bármikor elpusztíthatók — meg nem térítetnek.

III. FEJEZET.

A vadászati tilalmakról.

9. §. Az általános vadászati tilalom tart febrvár hó 1-től, augusztus hó 15-ig, mely idő alatt hajtókutyákkal (kopó, tacsó, agár, komondor vagy egyéb hajtó-ebbel) egyáltalán nem szabad vadászni.

Ettől eltérőleg tilos a vadászat:

- a) szarvas bikára október hó 15-től, dámvad bikára november hó 15-étől július hó 1-ig;
- b) szarvas, dámvad és őz-tehénre január hó 1-től október hó 15-ig;
- c) őzbakra január hó 15-től ápril 1-ig;
- d) zergére december 15-től augusztus 1-ig; zerge-gidára pedig minden időben;
- e) siket- és nyir-fajdkakasra június hó 1-től márczius hó 1-ig, jérczékre pedig minden időben;
- f) császár-madarakra december hó 1-től, fácánokra és tuzokokra febrvár hó 1-től augusztus hó 15-ig;
- g) foglyokra január hó 1-től augusztus hó 1-ig;
- h) éneklő madárra minden időben;

i) minden más madárra a 11. és 12. §§-ban meghatározott kivételekkel február hó 1-től augusztus hó 15-ig; a tilalmi időszak alatt sem a vadak fiai elfogni, sem a madarak fészkeit szándékosan érinteni vagy tojásaikat elszedni nem szabad, kivéteven ez alól azon tulajdonosok vagy bérlők, kik a tojást ép a vadtenyésztés céljából szedik.

10. §. A tilalmi időszakban az első 14 napot kivéve, vadat általában, vagy ha a tilalom csak némely vadra vonatkozik, illet árnulni, venni, vagy nyilvános helyiségekben étlapra jegyezni nem szabad.

11. §. A madarak közül kivételt képeznek a vándor- és vizimadarak, de ott, hol ez utóbbiak költenek, a párosodás és költés időszaka alatt a tilalom rájuk is kiterjed.

12. §. Tiltott időszak alatt is szabad vadászni a seregekben vonuló vadludakra, vadkacsákra, vad- és szelid galambokra, keselyűkre, és sasok, sólymok, kányák, vércsék, héják és ölyvek minden nemeire, valamint a nagysuholyra, s végül a hollókra, szarkákra, varjakra, verebekre, és seregélyekre; a seregélyekre azonban csak szőlők és gyümölcsösökben.

13. §. A ragadozó vagy kártékony állatokat, ugymint: medvét, farkast, rókát, hiuzt, vadmacskát, nyestet, vaddisznót, borzot, tengeri nyulat, hörcsögöt, ürgét, görényt, menyétet, nyustot, vidrát saját területén a birtokos bármikor elpusztíthatja azon esetben is, ha a vadászat bére volna adva; ha azonban a pusztítást vadászati hajtókkal vagy bárminemű vadászebekkel akarja végbevenni, erre ez esetben a bérlő beleegyezését tartozik kieszközölni.

Oly vidékeken, hol a vaddisznók nagyobb mérvű károkat okoznak, a vadászterületek tulajdonosai, bérlői, kötelesek az érintett kártékony vadakat lehetőleg pusztítani. Ebbeli kötelezettségük teljesítésére felmerülő alapos panaszok folytán a közigazgatási bizottság, — vagy annak elnöke által záros határidő kitűzése mellett figyelmeztetendők; a határidő elmulasztása esetére az érintett vadak elpusztítása a jelen törvény IV. fejezetében megállapított módon hivatalból eszközzendő.

14. §. A vadászati területen talált házi macskákat és kóbor ebeket a vadászatra jogosított elpusztíthatja.

15. §. Szabad időben is tiltatik minden szörmés vagy szárnyas hasznos vadat törökkel, hálókkal, hurkokkal elfogni, vagy megölni, különösen tuzokokat ölmos esők alkalmával behajtani vagy agyon verni.

Kivéteven a fenyves-madarak, melyeket hurokkal és léppel fogni szabad időben megengedettik.

Tenyésztés céljából a befogás csak a vadászat tulajdonosai, bérlői, vagy azok szakértő megbízottjai részére engedtetik meg.

16. §. A vadászat csak lőfegyverrel vagy lóháton bárminemű vadászebek használatával gyakorolható.

A vadászat gyakorlása közben a vetésekben, ültetvényekben vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért, a vadászatot gyakorlók teljes kárpótlással tartoznak. A kár bejelentése, becslése és megtérítése a 7. §-ban megírt módon eszközzendő.

A vadászatra jogosítottakon kívül senkinek sem szabad a vadászati területre bármi fajú ebeket bocsátani; kivéteven a nyájőrök, kik azonban kötelesek ebeik nyakára oly nehezéket függeszteni, mely első lábaik térdein alul 3 centiméternyi távolságra lóg alá.

17. §. A sebzett vadat idegen területen üzni nem szabad. Ha a vadászatra jogosultak vadászebei idegen területre átmennek, ott az illető vadászatra jogosult által letartóztathatók mindaddig, míg gazdáik az okozott károkért teljes elégtételt nem adtak; a kártérítés iránti követelés joga az ebek le nem tartóztathatása esetén is fennmaradván.

18. §. Keritással kellőleg elzárt oly helyeken, melyeken a vad ki nem válthat, a tulajdonos vagy vadászati bérlő a vadászatot minden időben gyakorolhatja és megengedheti.

IV. FEJEZET.

A hivatalból való vadászatról.

19. §. A ragadozó vadak elpusztítása végett a hivatalból való vadászatok megtartását, a mutatkozó szükséghez képest, esetről-esetre a közigazgatási bizottság, illetve annak elnöke engedélyezi; az engedély megadásáról az illető vadászterület tulajdonosának vagy bérlőjének egyidejűleg való értesítése mellett, egyszersmind a belügyministerhez azonnal indokolt jelentést tesz.

20. §. Az előző §. alapján engedélyezett vadászat megtartását az illető terület tulajdonosa vagy bérlője nem gátolhatja.

21. §. Azon esetben, ha a belügyminister arról győződnek meg, hogy valamelyik közigazgatási bizottság, illetve annak elnöke a hivatalból való vadászatot alapos indokok nélkül engedélyezi: az illető közigazgatási bizottságtól a 19. §-ban körvonalozott engedélyezési jogosultság gyakorlását rendeleti uton meghatározott időtartamra magához vonhatja.

22. §. Ily vadászatokon ragadozó vadakon kívül más vadat löni nem szabad.

A ki más vadat lő, az a további vadásztól eltiltandó, s ha az elejtett vad a jelen törvény 12. és 13. §-aiban említettek közé nem tartozik, reá a 26. §-ban megállapított pénzbüntetés alkalmazandó.

Ily hivatalos vadászatokon elejtett ragadozó és duvadak mindig azon tulajdonost vagy bérlőt illetik meg, kinek területén elejtettek.

23. §. Az ily vadászatoknál hajtók gyanánt közreműködni az illető hatóság rendeletére azon községek lakói kötelesek, a melyek érdekében a vadászat tartása engedélyeztetett.

24. §. Ily vadászatok hatósági felügyelet alatt tartatnak, s azokban az illető törvényhatóság főispánjának, vagy annak akadályoztatása esetében alispánjának, — polgármesterének esetről-esetre szóló írásbeli meghívása mellett olyanok is részt vehetnek, kik a fegyveradóról és a vadászati adóról szóló törvény értelmében, — mert vadászati jegygyel ellátva nincsenek — vadászatra jogosultsággal nem bírnak.

25. §. Oly megyékben, a hol a ragadozó vadak a természeti viszonyoknál fogva nagyon elszaporodnak, azok pusztítására, illetve elejtésére a közigazgatási bizottság indokolt felterjesztése alapján a belügyminister jutalomdíjakat (praemiumokat) állapíthat meg.

V. FEJEZET.

Vadászati kihágások és azok büntetéséről.

26. §. A ki a tulajdonosnak, vagy ha a vadászat bérbé van adva, a haszonbérlőnek engedélye nélkül vadász: 10 frttól 50 frtig, és ha a vadászat lőháton történt, 20 frttól 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

27. §. Ha az orrvadászat éjjel vagy kerített helyen vagy tiltott eszközökkel történt, vagy ha az orrvadász álcázva avagy más-képen ismerhetlenné téve találtatik, vagy ha nevét eltagadja avagy álnévvel azt, ki tetten kapja, félrevezetni igyekszik, vagy azt veszélyesen fenyegeti, ellene fegyvert fog vagy erőszakot használ, 100 frttól 200 frtig terjedhető pénzbüntetésben elmarasztalandó.

Azon felül, a mennyiben az elszámlált esetek a büntető törvényekben is tiltott cselekvényt képeznek, a bűnvádi eljárás külön megindítandó.

28. §. Ha a haszonbérbe adott vadászati téren a tulajdonosok valamelyike a haszonbérlőt vagy azt, a ki ennek engedélyével vadász, megtámadja vagy akadályozza: annyiszor, a mennyiszor 10 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetésben marasztalandó.

29. §. A ki tiltott időben vadász, 5 frttól 50 frtig büntetendő.

30. §. A ki a vadak fiait elfogja, a madarak fészkeit (kivéve a 12. és 13. §§-ban említett ártalmasokét) elrombolja, tojásait elszedi, 1 frttól 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

31. §. A ki tiltott időben hasznos vadat lő, árul vagy vesz, ha a vad nála találtak, a következő pénzbüntetésekben marasztalandó: szarvas vagy dámvadbikáért darabonként 60 frt, — szarvas- vagy dámvadtehénért 50 frt, — őzért 20 frt, fajd-, fácán- és tüzokért 5 frt, ugy minden más vadért darabonként 3 frt pénzbüntetésben.

Ezen kívül a lefoglalt vad a helyi szegények javára elkobzandó.

32. §. A ki ebét szándékosan valamely reá nézve tilos vadászati térre viszi, ugyszintén az is, a ki a nyájörző ebekre vonatkozó intézkedés ellen vét, 1 frttól 10 frtig büntetetik.

33. §. A megelőző §-okban foglalt kihágások ismétlése esetében a büntetés megkétszerezendő oly módon, hogy a kiszabandó pénzbüntetés a megelőző esetben alkalmazottnak mindig kétszeresét tegye; mely azonban a 300 forintot meg nem haladhatja.

34. §. Ha az ezen fejezetben elősorolt esetekben a vadállományban is kár okoztatott, a vadászatra jogosult azon kihágási bíróság előtt, mely a pénzbüntetés kiszabására illetékes, egyuttal kártérítést is követelhet.

35. §. Ha valaki egyszerre több kihágásért kerül vád alá, a pénzbüntetés minden egyes kihágásért külön szabandó ki.

Ha valaki a vadászati kihágás elkövetésénél szolgálait vagy napszámósait használta segédekül, a segédek ellen kiszabott pénzbüntetésekért szintén felelős.

Ha valaki a vadászati kihágás elkövetéséhez családtagjait a vele közös háztartásban élőket, gyámsága és gondnoksága alatt álló egyéneket, cselédeket, iparos és kereskedő tanoncokat vagy munkásokat használja, az ezek ellen kiszabott pénzbüntetésekért — fizetéképtelenségök esetében — első sorban felelős. Az eljárás a 44. §-ban megszabott módon alkalmazandó.

36. §. A pénzbüntetések fele mindenkor a feljelentőt illeti a másik fele azon község szegényei javára esik, melynek határában a kihágás elkövettetett.

37. §. A pénzbüntetés a vétkes fizetési képességére való tekintet nélkül szabatik ki, egyszersmind az ítéletben az elzárás tartama is meghatározandó, a mely a pénzbüntetés be nem hajthatása esetében fog alkalmaztatni.

Ezen átváltoztatásnál két forintot felül nem haladó pénzbüntetés helyett hat óránál rövidebb s tizenkét óránál hosszabb ideig tartó elzárás nem állapítható meg.

Két frttól tíz frtig egy napi, azon felül pedig minden tíz frtig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárás állapítandó meg.

Ha az elzárásban levő a pénzbüntetésnek a szenvedett elzárás által még le nem rótt részét lefizeti, azonnal szabadon bocsátandó.

38. §. Ha valamely vidéken az orvvadászat, s a vadnak tilalmi időben való lövetése igen gyakoriakká válnak, a belügyminister a közigazgatási bizottság által, az érdekelt vadászterület tulajdonosa vagy bérlője kérelmére, vagy a nélkül is saját kezdeményezéséből felterjesztett indokolt javaslat folytán elrendelheti, hogy azon vidéken, valamint azokon is, a hol az orozva lőtt vad eladatni szokott:

a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása, a vad jogos szerzését bizonyító igazolványok előmutatása mellett történjék.

Ily igazolványul szolgálnak: az eladóra vagy szállítóra nézve azon vadászati terület tulajdonosának, vagy bérlőjének vagy ezek megbizottjának az illetékes községi előljáróság által láttamozandó bizonyítványa, a kitől a vad szereztetett.

A bizonyítványon vagy szállító-levélen megjelölendő a vad faja, neme és mennyisége.

VI. FEJEZET.

Az eljárásról.

39. §. Az előbbi fejezetben meghatározott büntetéseknek kiszabása végett az illetékes bíróság nem csak a vadásztulajdonos vagy haszonbérbe vevő panaszára, hanem a 29., 30., 31. §-ok eseteiben a közrend fentartására felállított hatósági vagy községi előljáróknak feljelentésére hivatalból is tartozik eljárni.

40. §. A vadászati területre való felvigyázattal megbizott személyeknek hit alatt teendő vallomása teljes bizonyító erővel bír, míg annak ellenkezője be nem bizonyíttatik.

41. §. Az előbbi szakaszban említett felvigyázó személyek hitletételére csak akkor bocsáttathatnak, ha;

a) nagykoruak;

b) hamis eskü, hamis tanuzás, hamis vád, lopás, rablás, zsarolás, sikkasztás, zártörés, orgazdaság, csalás vagy okirat-hamisítás büntette miatt soha büntetve nem voltak;

c) az illetékes hatóság előtt felvigyázói minőségük eleve bejelentetvén, e felől hivatalos bizonyítvánnyal vannak ellátva.

42. §. A vadászat tulajdonosa vagy haszonbérlője és a felvigyázó személyzet, nemkülönbén a közrend fentartására hivatott közegek jogosítva vannak mindenkit, kit tilos vadászatot kapnak, ha magát fel nem ismerhetővé tette, nevét eltagadta, vagy állandó lakhelye ismeretlen, a legközelebbi községi hatósághoz kísérni, hogy itt kiléte kideríttessék.

43. §. Vadászati kihágásokra nézve a hatósági illetőséget az elkövetés helye határozza meg.

Ha az elkövetés helye szerint több bírói hatóság lenne illetékes, ezek közül a panaszló szabadon választhat.

44. §. Ha többen társaságban követtek el valamely kihágást a kártérítésért egyetemleg felelősek.

A büntetés mindenik tettesre külön-külön szabandó ki.

45. §. A vadászati kihágások által okozott költségek és közvetlen károk, a mennyiben az eljárás folyama alatt bejelentettek, a kihágás felett hozandó ítéletben megállapítandók.

Ha alapos megbírálásuk bővebb bizonyítási eljárást igényelne, s a kihágás feletti ítélet hozatalát késleltetné a káros fél követelésével polgári perre utasítandó.

Ha a panaszlott a vád alól felmentetik, költségei a magánvádlnak ellen megítélendők.

46. §. Ha a vadászati kihágás miatt a kihágási bíróságnál a tett elkövetése napjától számítandó három hó alatt panasz vagy feljelentés nem történik, a kihágás büntethetősége elévül.

Ha azonban a büntető törvények alá tartozó eset forog fenn, az elévülési idő is a büntető törvények értelmében határoztatik meg.

47. §. A vadászati kihágások elítélése ezután is az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 41. §-a értelmében illetékes közigazgatási hatóság hatásköréhez tartozik.

A közigazgatási eltirálás alá tartozó kihágások eseteiben követendő eljárásra nézve az elébl. idézett törvény 42. §-a alapján kibocsátott ministeri szabályrendelet, a törvényhozás további intézkedéseig, a vadászati kihágásokra nézve is zsinórmértékül szolgál.

48. §. A vadászatról szóló 1872. évi VI. t.-cz. és az 1876: XLIV. t.-cz. hatályon kívül helyeztetnek.

49. §. A jelen törvény hatályba lépte előtt történt cselekmények, — úgy a büntetés mint kártérítés tekintetében a korábbi törvények határozatai szerint itélendőek meg.

50. §. Ezen törvény végrehajtásával a belügyi-, igazságügyi-, földmívelés-, ipar-, és kereskedelemügyi ministerek bizatnak meg.

1900. évi XXVIII. törvényczikk.

Az erdőmunkásokról.

(Szentelést nyert 1900. évi december hó 14-én.)

I. FEJEZET.

Általános határozat.

1. §. Annak, a ki fatermelésnél, az erdei termékek szállításánál és az azzal kapcsolatos munkálatoknál, valamint az erdőgazdaság egyéb munkálatainál, munka teljesítésére, mint napszamos vagy munkás szerződik, az 1898: II. törvényczikkben körülírt munkás-igazolványnyal kell birnia. (43. §.)

Külföldi munkásoknál a munkásigazolványt az útlevel vagy a munkás hazájabeli illetékes hatóság által kiállított igazoló okmány pótolja.

II. FEJEZET.

A munkás-szerződés megkötéséről.

2. §. A szerződés feltételeinek megállapítása a felek szabad egyezkedésének tárgya; a törvénynyel ellenkező megállapodások azonban érvénytelenek.

Az olyan szerződés, mely nem ezen törvényben meghatározott módon, vagy olyan munkással kötött meg, a kinek munkásigazolványa nincsen, a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthető.

3. §. Minden szerződésnek, illetőleg feljegyzésnek (6. §.) tartalmaznia kell:

a) a munka nemének, időtartamának vagy mennyiségének megjelölését;

b) a munkabér megállapítását;

c) a munkások szállításának költségeire, az előlegekre, továbbá a munkaeszközökre, az elszállásolásra, a tüzelő-anyagra és az ivóvízszállításra vonatkozó megállapodásokat.

4. §. Ha a munkások nem közös munkatéren, közösen teljesítendő munkára vállalkoznak, a szerződésben a munkások egyetemleges kötelezettségét megállapítani nem szabad. (41. §.)

5. §. A munkaadó (megbízott) a munkások szállítási költsége címén a szállítás tényleges költségének megfelelő összeget, előleg vagy kölcsön címén pedig legfeljebb annyit adhat a munkásnak, a mennyit ez a szerződésben meghatározott munkabér mellett két hét alatt valószínűleg megkereshet. (41. §.)

6. §. A szerződés, ha a munka egészben vagy nagyobb részében annak a törvényhatóságnak területén teljesítendő, a melynek területén a munkások laknak, szóval is megkötendő. Minden más esetben köteles a munkaadó a szerződés létrejöttéről s a megállapodásokról

a munkásnak, illetőleg a munkások megbizottjának a megegyezés helyén, írásos feljegyzést átadni, vagy pedig a szerződést két tanú, vagy egy hatósági tanú előtt írásba foglalni.

A szerződés bélyeg- és illetékmentes.

7. §. A szerződéskötésnél hatósági tanuként községi előljárók, törvényhatósági tisztviselők, állami erdőtisztek, s a mennyiben nem a magán erdőtisztek által kezelt erdőgazdaságban házilag foganatosított munkára alkalmaztatnak a munkások, hatóságilag felesketett magán erdőtisztek is szerepelhetnek.

A tanuskodásért díjat szedni tilos.

8. §. A tanu a szerződési okiraton igazolja azt, hogy a szerződés az ő jelenlétében a munkások előtt felolvasatott, azok anyanyelvén megmagyaráztatott, s azok által elfogadtatott és aláíratott.

Ha a munkásoknak nincsen munkásigazolványuk (1. §.), vagy ha a tanu tudomása szerint a munkások ugyanarra az időre már mással szerződtek volt, a tanu a szerződésnek a fenti értelemben való aláírását megtagadni köteles.

9. §. Ha a szerződési okirat két példányban állittatik ki, az egyik a munkások megbizottjának adandó át, a másik a munkaadónál (megbizott) marad. Ha azonban a szerződés csak egy példányban állittatik ki, a munkaadó (megbizott) köteles azt, az aláírások keltétől számított három nap alatt, ahhoz az elsőfoku közigazgatási hatósághoz betérjeszteni, a melynek területén a munka egészben vagy nagyobb részében teljesítendő lesz. (41. §.)

A hatósághoz betérjesztett okiratról a felek egy koronát kitevő másolási díj lefizetése után bélyegmentes hitelesített másolatot kaphatnak. Az eredeti okirat hivatalos megkeresés folytán csak hatóságnak adható ki.

10. §. A munkaadó (megbizott) jogosult a szerződés létrejöttét a munkás igazolványába bejegyezni; az igazolványt azonban csak a munkahelyen való megjelenés után köteles a munkás átadni. (41. §.)

11. §. Ha a felek a szerződés érvényességének ideje alatt a szerződés feltételeit egyetértőleg módosítani kívánják, minden tekintetben azt az eljárást kell követniök, melyet a törvény az eredeti szerződés megkötésére megszab.

III. FEJEZET.

A szerződés teljesítéséről és megszüntetéséről.

12. §. Ha a szerződés a munka megkezdésének időpontját nem határozta meg, köteles a munkaadó (megbizott) a munkásokat közvetlenül vagy a megbizottjukhoz intézett szó- vagy írásbeli felszólítással legalább három nappal a munkának tervbe vett megkezdése előtt a munkahelyen való megjelenésre és a szerződés teljesítésére felhívni; a munkások megjelenésekor a munkát megkezdetni; intézkedésre jogosult megbizottjának nevét a munkásokkal közölni. Köteles továbbá a munkaadó a szerződésben kikötött munkabért a szerződés szerinti időben és részletekben kifizetni; a szerződéses viszony megszűntével a munkásoktól átvett munkásigazolványt visszaadni, s ha abba a szerződés létrejöttét feljegyeztetett, a szerződés megszűntét igazolni, s általában szerződés szerinti kötelezettségeit teljesíteni. (41. §.)

Ha a szerződés vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadó vagy megbizottja megszegi, az okozott teljes kár- és eljárási költségek megfizetésére mindenkor a munkaadó kötelezendő.

A munkaadó visszkereseti joga megbizottja ellen érintetlen marad.

Ha a munkásigazolvány a munkaadó (megbízott) kezén elvész, az igazolvány megszerzésének költségét a munkaadó viseli, ha pedig a szerződéses viszony megszűntekor az igazolványt, vagy annak másolatát a munkásnak bármely okból át nem adja, mindaddig, a míg azt a munkásnak rendelkezésre nem bocsátja, a késedelem minden napjára, a munka helyén abban az időben fizetett napszám-bért köteles annak naponként megfizetni.

13. §. A munkások kötelesek a szerződésben, vagy a munkaadónak a 12. §. szerint közölt felhívásában megjelölt időben, még pedig, ha a szerződés szerint erre kötelezvék: munkaeszközeikkel és segéd munkásaikkal a munkahelyen megjelenni, a munkát megkezdeni, s általában törvényes és szerződésszerű köteleességeiket teljesíteni. (43. §.)

14. §. Ha a munka elemi akadály (árviz, széldöntés, hófúvás, tűz stb.) miatt egy huzamban három napon át meg nem kezdhető vagy nem folytatható, és a munkaadó a szerződésben nem kötelezte magát a szünetelés idejére bizonyos élelmezési járandóság kifizetésére, vagy ellátás kiszolgáltatására, a munkások a mennyiben munkabérük nem egy bizonyos meghatározott összegben (átalányban) van megállapítva, az előleg (kölcsön) megtérítésének, vagy biztosításának kötelezettsége mellett a szerződéstől elállhatnak.

Az odaszállítás költségének megtérítésére azonban a munkások ilyen esetben nem kötelesek; de a munkaadó sem köteles a visszaszállítás költségét fedezni.

15. §. Ha a munkabér a teljesített munka mennyisége szerint fizetettik, a méréseknél a megfelelő szokásos hiteles mértékeket és eszközöket kell használni. A felmért teljesítmény után a munkabér fillérig számítandó és fizetendő ki. (41. §.)

Ha a felek a szerződésben másként nem állapodtak meg az osztályozás- és a mérésekre nézve, az állami erdők kezelésénél fennálló szabályok alkalmazandók.

16. §. A munkaadó a munkások által okozott kárának értéke erejéig a munkás munkabérét, egyéb járandóságát és ingóságát visszatarthatja, köteles azonban — ha a munkás a visszatartásban meg nem nyugszik — kárkövetelésének megállapítása végett az eljárást a visszatartás napjától számított három nap alatt az elsőfoku hatóságnál megindítani. (41. §.)

Más jogcímen fennálló követelésének fedezetére a munkaadó a visszatartás joga meg nem illeti. (41. §.)

17. §. A munkások munkabérét szeszes italokkal vagy árucikkekkel egészben vagy részben megváltani, abból bárki követelésének fedezésére bármit levonni, a munkásokat arra kötelezni, hogy élelmi, élvezeti, ruházati czikkeiket, eszközeiket a munkaadónál vagy az általa kijelölt egyénnél vásárolják, valamint a munkásoknak adott előleg, kölcsön, vagy szállítási költség után kamatot szedni, vagy ezek értékéről váltót venni — tilos. (41. §.)

Tilos továbbá a munkások munkabérét utalvánnyal, bárcczával, jeggyel fizetni. (41. §.)

18. §. Ha a munkaadó kormányhatósági rendelkezéssel vagy szerződési megállapodással a munkások gyógykezeltetése és ellátása tekintetében messzebb menő intézkedésekre nem köteleztetett, — a munkaadó (megbízott) köteles a munkahelyen megbetegedett idegen községbeli munkást, akkor is, ha a szerződést vele szemben felbontotta (20. §.), legalább nyolcz uapon át gyógykezeltetni és annak ellátásáról gondoskodni, s ha a betegség nyolcz napnál tovább tart, a községi elöljáróságot intézkedés végett értesíteni. (41. §.)

A járványos vagy ragályos megbetegedési esetek azonnal való bejelentésének köteleességét ezen §. rendelkezése nem érinti.

19. §. A munkásnak a szerződésből eredő követelései sem kincstári, sem törvényhatósági, sem községi, sem magánkövetelés címén végrehajtás alá nem vonhatók.

A munkaadó csődjében a munkások összes követelései a tömeg tartozásának tekintendők. (1881: XVII. t.-cz. 48. §. 2.)

20. §. A munkaadó (megbizott) jogosult a szerződést azzal a munkással szemben felbontani, a ki a szerződés megkötése utáni időben:

a) a munkaadót (megbizottat), hozzátartozóját tetteleg bántalmazza; testi épsége, élete vagy vagyona ellen büntetendő cselekményt követ el, vagy ilyet megkísérel;

b) az 1898: II. t.-cz. 65., 66. §-aiba ütköző kihágás miatt elítéltetett;

c) a munka teljesítésére betegség miatt képtelenné válik. (18. §.)

d) a munkahelyen való megjelenés után munkásigazolványának átadását és általában szerződési kötelezettségének teljesítését megtagadja.

21. §. A munkás akkor jogosult a szerződés felbontására:

a) ha a munkaadó (megbizott) őt vagy hozzátartozóját tetteleg bántalmazza, vagy testi épsége, élete, vagyona ellen irányuló büntetendő cselekményt követ el, vagy ilyet megkísérel;

b) ha a munka teljesítésére betegség miatt képtelenné válik,

c) ha arra az időre, melyben a szerződést kellene teljesíteni; katonai szolgálatra behivatik;

d) ha a munkaadó vele szemben a szerződés megállapodásait, vagy a törvény rendelkezéseit meg nem tartja.

22. §. A szerződés felbontása esetében a munkásnak a jogos levonások mellett csak a tényleg megszolgált munkabér fizetendő ki.

A 21. §. a) és d) pontja esetében azonban az oda- és visszaszállítás költségein felül köteles a munkaadó annyi munkabért megfizetni, a mennyi a szerződésben megjelölt egész munkaidő vagy munkamennyiség után járt volna a munkásnak.

23. §. Az a fél, a ki a szerződést a 14. §., illetőleg a 20. és 21. §§. alapján felbontani akarja, köteles a másik felet, a felbontás okául felhozott eset tudomására való jutása után legfeljebb három nap alatt szóval, vagy ezen az időn belül feladott ajánlott levélben értesíteni.

A ki a szerződés teljesítését ilyen közlés nélkül szünteti meg, szerződés-szegőnek tekintendő. (41., 43. §§.)

24. §. Az a körülmény, hogy a munkaadó egy vagy több munkással szemben a szerződést felbontotta, a többi munkást a szerződés felbontására fel nem jogosítja, viszont az egyes munkásokkal szemben érvényesíthető bontó okok sem jogosítják fel a munkaadót arra, hogy a szerződést a többi munkással szemben is felbonthassa. (41., 43. §§.)

IV. FEJEZET.

A napszámosokról.

25. §. A munkaadó és a napszámos között a szerződés szóval is megkötendő. A szerződési feltételek megállapítása a felek szabad egyezkedésének tárgya. A törvénnyel vagy a törvényhatósági szabályrendelettel ellenkező megállapodások azonban érvénytelenek.

Az a szerződés, melyet a munkaadó olyan egyénnel köt meg, kinek munkásigazolványa nincsen, a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthető.

26. §. Napszámost a munkaadó intézkedésre jogosított megbizottja, vagy felügyeletre használt alkalmazottja is szerződhet. A napszámos megbizottja által is köthet szerződést, ha az által munkásigazolványát a munkaadónak átadatja.

27. §. A napszámos, ha a felfogadó kívánja, felfogadáskor köteles munkásigazolványát átadni. A munkaadó köteles az átvett igazolványt megőrizni s a munka befejeztével azt a munkásnak visszaadni. (41., 43. §§.)

Ha a munkásigazolvány a munkaadó kezén vesz el, a másodlat kiállításának költségeit a munkaadó köteles viselni.

28. §. Ha a munka tartamára nézve más világosan ki nem kötött, mindig egy napi munka értendő.

A napszámos munkanapja, ha az iránt a felek között más megállapodás nem létesült, napkeltétől napnyugtáig számíttatik, mely időre a napszámosnak délben egy egész órai, ápril 15-től szeptember 30-ig pedig reggel és délután is egy-egy félórai szünidő számíttatik. (41. §.)

29. §. A munkaadó köteles a szerződött napszámost elfogadni, annak munkabérért és járandóságát pontosan kiszolgáltatni. (41. §.)

A napszámos köteles a munkát, a melynek teljesítésére felfogadtatott, vagy ha ez a munka bármely véletlen akadályozó körülmény miatt nem folytatható, a munkaadó által meghatározott más gazdasági munkát teljesíteni. Ha a munkaadó a napszámost így foglalkoztatni nem képes, vagy nem akarja, akkor a tényleg munkában töltött idő aránya szerint, a kikötött munkabérnek egy-, két-, vagy háromnegyed része fizetendő, s ha étkezés is kikötött, a délelőtti munka után az ebéd, a délutáni munka után pedig az estebéd is kiszolgáltatandó. (41., 43. §§.)

30. §. Ha a napszámos munkája legalább egy havi időre biztosított, a kikötött munkát megakasztó bármely körülmény beálltával, a mennyiben más világosan ki nem kötött, a felfogadó jogosítva van a napszámost más gazdasági munkára felhasználni, mit a napszámos teljesíteni köteles. Ha azonban az akadály olytonosan legalább egy hétig tart, ez esetben mindkét fél visszaléphet a szerződéstől. (41., 43. §§.)

31. §. Ha a szerződést vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadó szegné meg, a hatóság által kötelességének teljesítésére, a munkásnak okozott teljes kár és eljárási költség megfizetésére kötelezendő s a 41. §. szerint megbüntetendő.

Ha a szerződést vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadónak intézkedésre jogosult megbizottja szegné meg: a büntetés a megbizott ellen alkalmazandó, a kár- és eljárási költségek megtérítési kötelezettsége azonban ebben az esetben is mindenkor a munkaadót terheli. A munkaadónak vizskeresei joga megbizottja ellen érintetlen marad.

32. §. Ha a napszámos a meghatározott időben igazolatlanul meg nem jelen, vagy a megkezdett munkát abban hagyva jogtalanul eltávozik, az elsőfoku hatóság által — a munkaadó írásbeli vagy jegyzőkönyvbe vett szóbeli kérelmére, előleges tárgyalás nélkül a munkahelyre, kényszereszközök alkalmazásával is, kivezetése határozatilag elrendelendő. Ha pedig a munkát a munkahelyen önként megjelene vagy kivezetés után sem kezdi meg, illetve nem folytatja, a 43. §. szerint megbüntetendő.

33. §. A munkaadó a napszámos által okozott kárának értéke erejéig annak munkabérért visszatarthatja. Köteles azonban a munkaadó, ha a napszámos a visszatartásban meg nem nyugszik, kárkövetelésének megállapítása végett az illetékes hatóságnál az eljárást a visszatartás után három napon belül megindítani. (41. §.)

Más jogcímen fenálló követelésének fedezésére a munkaadót a napszámos vagy munkással szemben visszatartási jog nem illeti meg.

34. §. Ha a felek között a kifizetéskor a napi bér nagysága tekintetében vita merül fel, s a megállapodás ki nem deríthető, a hatóság a napi bért oly összeg szerint állapítja meg, a milyent azon időben és helyen, vagy annak legközelebbi vidékén hasonló munkáért rendszerint fizetnek.

35. §. A 17. §. rendelkezései a napszámosokra is kiterjednek. (41. §.)

V. FEJEZET.

Vegyes intézkedések.

36. §. Az a vállalkozó vagy megbízott, a ki munkások felvételére végett valamely községben megjelenik, ha a munkásokat nem annak a törvényhatóságnak területén végzendő munkára kívánja szerződtetni, a melynek területén az illető község fekszik: köteles a község előljáróságánál azonnal jelentkezni, s ha mint megbízott jár el, meghatalmazását felmutatni. (42. §.)

37. §. A vállalkozó a munkásoknak szerződésből eredő köteleléseiért közvetlenül akkor is felelős, ha a munkásokat nem ő, hanem személyzete vagy alvállalkozó alkalmazta volt.

38. §. Az a vállalkozó, a ki maga, vagy a kinek intézkedésre jogosult megbízottja a jelen törvény 41. §-ának első bekezdése alapján két éven belül két ízben jogerősen elítéltetett, az állami törvényhatósági és községi munkavállalatokból a m. kir. földművelésügyi minister rendelkezésével, a körülmények mérlegelésével, meghatározott időre, kizárandó.

A kizáró rendelet a hivatalos lapban és a szükséghez képest más lapban is közzé teendő.

39. §. A munkahelyen a munkások élelmezése céljából létesült alkalmi vállalat tulajdonosa (kantinos) köteles az eladásra szánt étel- és italneműek árjegyzékét az elsőfokú iparhatósághoz az üzlet megkezdése előtt, azután pedig havonként bemutatni.

Ha az elsőfokú iparhatóság a hozzá érkezett panaszokból arról győződik meg, hogy a vállalat tulajdonosa akár a kiszolgáltatót árak minősége, akár a követelt árak magassága által a munkások hátrányára visszaéléseket követ el s azokat a megintés daczára sem szünteti meg: köteles az illetékes pénzügyigazgatóságot az italmérési engedélynek az 1899: XXV. t.-cz. 15. §., 3. d) alapján leendő elvonása iránt teendő intézkedés végett megkeresni.

VI. FEJEZET.

Büntető határozatok.

40. §. A mennyiben ez a törvény ellenkező rendelkezéseket nem tartalmaz, az 1879: XL. t.-cz. általános határozatai a jelen törvény által megállapított kihágási ügyekben is alkalmazandók. Az 1898: II. t.-cz. 65., 66. §-ai a jelen törvény hatálya alá tartozó munkásokra és napszámosokra is kiterjednek.

41. §. Kihágást követ el és 8 napig terjedhető elzárással s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó (megbízott), a ki ennek a törvénynek 15., 16., 17., 18., 35. §-aiban foglalt rendelkezéseit, vagy tilalmaikat megszegi.

Kihágást követ el s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó (megbízott), a ki ennek a törvénynek 4., 5., 9., 10., 12., 23., 24., 27., 28., 29., 30., 31., 33. §-aiban foglalt rendelkezéseit vagy tilalmaikat megszegi.

42. §. Kihágást követ el és 8 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő :

a) a munkaadónak az a megbízottja, a ki magának a munkásoktól szerződöttségükért anyagi előnyöket köt ki, vagy ilyen előnyöket elfogad ;

b) a ki a munkásokat a munka minősége, a bérfeltételek, a kereseti viszonyok felől a valóságnak meg nem felelő közlések, vagy alaptalan ígérekkel szándékosan megtéveszti ;

c) a ki a 36. §. rendelkezésének meg nem felel ;

d) a ki más által felfogadott munkást vagy napszámost, e körülményt tudva, ugyanegy időre felfogad vagy munkaadójától elcsábít.

43. §. Kihágást követ el s 8 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkás vagy napszámos, a ki ugyanegy időre két vagy több munkaadóhoz szerződik el. Ily esetben a munkás vagy napszámos azzal a munkaadóval szemben köteles a szerződést teljesíteni, a kivel először szerződött, a többi munkaadónak kártérítéssel tartozik, kivéven, ha azok az előző szerződésről tudva kötöttek vele szerződést.

Kihágást követ el s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkás vagy napszámos, a ki

a) jelen törvény 1. §-ának rendelkezését megszegi ;

b) jelen törvény 13., 23., 24., 27., 29., 30., 32. §-ainak reá vonatkozó rendelkezéseit megszegi.

44. §. A kihágási eljárás ennek a törvénynek 41. §-a második bekezdésében, továbbá a 42. §. a), b), d), valamint a 43. §. első bekezdésében és b) pontjában megállapított kihágások esetében csak a sértett fél indítványára tehető folyamatba.

A munkás ellen kiszabott szabadság vesztési büntetések, ha a munkaadó az elzárási büntetés végrehajtásának elhalasztását kívánja, csak a szerződési munka elvégzése után hajthatók végre.

Ha az elítélt, a kiszabott pénzbüntetést 48 óra alatt le nem fizeti, az erre az esetre az ítéletben megállapított szabadságvesztés büntetés, az előző bekezdés esetét kivéve, azonnal végrehajtható.

A jelen törvény alapján kirótt és beszédelt pénzbüntetések az 1898: II. t.-cz. 71. §-ában meghatározott célra fordítandók.

VII. FEJEZET.

Hatóságok. Eljárás. Záróhatározatok.

45. §. Mindazon ügyekre nézve, melyek a jelen törvény szerint hatósági intézkedést igényelnek, s az ezen törvényben megállapított kihágások megtorlására, nemkülönbén az egyénenként 100 koronát meg nem haladó kárkövetelés elbírálására,

1. elsőfokú hatóság :

a) vármegyékben a főszolgabíró ;

b) törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács kijelölt tagja ; r. t. városokban a polgármester ;

c) Budapesten a kerületi előljáró ;

2. másodfokú hatóság : a közigazgatási bizottságnak munkásügyi albizottsága ; (1898: II. t.-cz. 72. §. 2.)

3. harmadfokú hatóság : a földművelésügyi minister.

Két érdemben egybehangzó határozat ellen felebbezésnek helye nincsen.

A sértett fél akkor sem felebbezhet, ha a másodfokú hatóság az elsőfokú hatóság által kiszabott büntetést súlyosbította ; valamint a vádlott sem felebbezhet, ha a másodfokú hatóság az ő büntetését enyhítette.

Rendkívüli felülvizsgálatnak csak abban az esetben van helye, ha vagy az eljáró hatóság nem volt illetékes, vagy nem a jelen törvény szerint elbírálandó ügyben határozott, vagy pedig, ha a felülvizsgálat a közérdek megóvása czéljából indokolt.

Az ezen törvény szerint a közigazgatási hatóság elé tartozó ügyek minden fokozaton soron kívül tárgyalandók és intézendők el.

Az eljárási szabályokat a földművelésügyi minister a belügyi és az igazságügyi ministerrel egyetértőleg állapítja meg.

A 100 koronát meghaladó kártérítési ügyek, továbbá az ezen törvényben előirt alakszerűségek megtartása nélkül kötött szerződésekben eredő minden vitás kérdések elbírálására a rendes bíróságok illetékesek.

Az 1898:II. t.-cz. 75., 76. §-aiban foglalt intézedések a jelen törvény hatálya alá eső ügyekre is kiterjednek, azzal az eltéréssel, hogy a 75. §. utolsó bekezdésében említett felmentés oly esetekre is szólhat, midőn a munkás vagy napszámos a szomszédos törvényhatóság illetve járás területén teljesítendő munkára vállalkozik.

46. §. A jelen törvénynek a munkásigazolványokra, továbbá a szerződéskötés alakszerűségére vonatkozó rendelkezései erőhatalom (vis major) folytán szükségessé vált halaszthatatlanul sürgős munkák idejére nem alkalmazandók.

47. §. Ha a szerződési feltételek tekintetében a felek közt vita merül fel és a szerződésből a felek megállapodása ki nem deríthető, — a hatóság döntésénél a szokást veszi irányadónak.

48. §. Felhatalmaztatik a m. kir. földművelésügyi minister, hogy a jelen törvény életbe léptének napját s az átmeneti intézkedéseket rendeleti úton állapítsa meg.

49. §. Jelen törvény végrehajtásával, a m. kir. földművelésügyi minister bizatik meg.

Erdészeti államvizsga.

Az erdőtörvény életbelépése óta az erdészeti államvizsga letétele minden magyar erdészre nézve igen kívánatos, mivel a törvény 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosok uradalmaiban, melyek hazánkban a nagyobb, rendezettebb erdőgazdaságok zömét képezik, 1880. július 1-seje óta csak oly szakemberek neveztethetnek ki erdőtiszteklé, kik az erdészeti államvizsgát belföldön letették, azok pedig kik a most említett időben már alkalmazva voltak, szintén csak az államvizsga letételének igazolása esetében léptethetők elő valamely magasabb erdőtiszti állomásra.

Az erdészeti államvizsgák évenként kétszer, az őszi és tavaszi hónapokban Budapesten tartatnak, az alább szöszerint következő szabályzat és ennek módosítására vonatkozó rendelet szerint. Az ebben említett bizottság jelenleg a következő szakemberekből áll:

Elnök: Horváth Sándor min. tanácsos, stb.

Tagok: Almásy Andor, m. kir. erdőigazgató; Bund Károly az Orsz. Erd. Egyesület titkára; Csik Imre m. kir. erdőtanácsos; br. Feilitzsch Arthur, cs. és kir. kamarás; Fekete Lajos, ny. főerdőtanácsos és főiskolai tanár; Garlathy Kálmán, ny. m. kir. erdőigazgató; Havas József, min. tan.; Illés Nándor, nyug. m. kir. főerdőtanácsos; Kallina Károly, nyug. m. kir. főerdőmester; Lászlóffy Gábor m. kir. főerdőtanácsos; Laitner Elek min. tanácsos; Rónay Antal min. tanácsos; Scholcz Ottó uradalmi erdőmester; Tavi Gusztáv, ny. min. tanácsos; Téglás Károly, m. kir. erdőtanácsos, főiskolai tanár; Tomcsányi Gusztáv m. kir. erdőigazgató; Tomcsányi Gyula, min. tan.; Török Gábor Debreczen sz. kir. város erdőmestere; Vadas Jenő, m. kir. főerdőtanácsos, főiskolai tanár.

Az 1900. évi február hó 18-án kihirdetett szabályzat szó szerinti szövege következő:

1. §. Az 1879. évi XXXI. törvénycikkbe iktatott erdőtörvény értelmében alkalmazandó erdőtisztektől megkívánt szakképzettség, valamint általában az erdőgazdaság önálló vezetésére szükséges képesség mértékének megbirálása végett erdészeti államvizsgálat tartatik, melynek célja az, hogy a 2. §. szerint szakférfiakból alkotott vizsgáló bizottság megítélje, vajjon a jelölt az erdőgazdaság önálló vezetésére szükséges elméleti és gyakorlati képzettséggel rendelkezik-e.

2. §. A vizsgáló bizottság áll: az elnökből és három vizsgáló biztosból, kik közül az elnök által megbízott a jegyzőkönyvet is vezeti.

3. §. A vizsgáló bizottság elnöke a m. kir. országos főerdőmester vagy helyettese.

Vizsgáló biztosok gyanánt azok a bizottsági tagok működnek, a kiket az elnök, a földművelésügyi minister által az „Országos Erdészeti Egyesület” meghallgatásával 6 évről 6 évre államvizsgálati bizottsági tagnak kinevezett 20 (husz) szakképzett erdész közül az államvizsgálathoz esetről-esetre meghív.

4. §. Az államvizsgálathoz csak az bocsátható, a ki hiteles okiratokkal előlegesen igazolja, hogy:

- a) feddhetlen életű;
- b) főgymnasiumon, vagy főreáliskolán az érettségi vizsgát sikerrel letette;
- c) a selmecebányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémián, vagy azzal egyenlő rangu valamely más szakintézeten a selmeceb-

bányai akadémia rendes erdészhallgatói számára előírt összes tantárgyakból a vizsgálatokat sikerrel letette (a ki a m. kir. tudományegyetemen, vagy a m. kir. műegyetemen némely a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia rendes hallgatói számára előírt rendes tantárgyakat hallgatott, és azokból kielégítő vizsgálati eredményt mutat fel, attól ezen tantárgyakra nézve a selmeczbányai m. kir. akadémia részéről külön bizonyítvány nem kívántatik);

d) a fennebb említett vizsgák letétele után legalább 2 (kettő) évig rendszeresen kezelt erdőgazdaságnál gyakorlati szolgálatban állott és végül:

e) ha mindazokról az erdészeti szakdolgozokról, melyeket gyakorlati szolgálata alatt az erdőgazdaság körében látott és végzett, önállóan kidolgozott, sajátkezűleg irt leírást mutat be.

A szakleírást a jelöltnek előljáró tisztviselője a következő záradékkal látja el: „Igazolom, hogy ezen szakleírást N. N. (a folyamodó neve kiírandó) készítette, s hogy az abban foglaltak a valóságnak megfelelnek.“

5. §. Az, a ki a selmeczbányai akadémián az erdőmérnöki szakot végezte, vagy az általános erdészeti szak elvégzése után akár bel-, akár külföldön valamely felsőbb tanintézetben legalább egy tanévben át tanulmányokat folytatott és azt a megfelelő vizsgálati eredményekkel igazolni képes, már egy évi gyakorlat-szolgalat után is államvizsgálatra bocsátható.

6. §. Államvizsgálat évenként kétszer, tavasszal és ősszel, tartatik Budapesten a földművelésügyi minister által kitűzött helyen és időben.

Az államvizsgálat ideje a „Budapesti Közlöny“ben, a „Földművelési Értesítő“-ben és az „Országos Erdészeti Egyesület“ szakközlönyében, az „Erdészeti Lapok“-ban közhírré tétetik.

Az államvizsgálatot letenni szándékozók tartoznak a jelen szabályzat 4. §-a értelmében felszerelt és szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodványukat, a tavaszi államvizsgálathoz legkésőbb február hó, az őszihez pedig augusztus hó végéig a vizsgáló bizottság elnökéhez bérmentve beküldeni.

7. §. A vizsgáló bizottság elnöke a folyamodványokkal betejesztett leczkekönyveket („Index“) és egyéb vizsgálati bizonyítványokat, a törzskönyvi adatokkal való összehasonlítás végett, a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémiának küldi meg, s azokat visszaérkezés után a folyamodványokkal és egyéb okiratokkal együtt véleménye kíséretében a földművelésügyi ministerhez terjeszti fel.

8. §. Államvizsgálati díj fejében 50 (ötven) korona fizetendő, melyet a jelölt közvetlenül a vizsgálat megkezdése előtt a földművelésügyi minister által e célból kiküldött számvevőségi tisztviselő kezéhez lefizetni tartozik.

Azon jelöltnek, ki vagyontalanságát hitelt érdemlően igazolja, a vizsgálatdíj részben, vagy egészben kivételesen elengedtetik, a mi az államvizsgálatra való bocsátásáért benyújtott folyamodványban egyidejűleg kérhető.

9. §. Az államvizsgálat írásbeli és szóbeli részből áll s az erdészeti tudományok következő ágazataira terjed ki:

- a) erdészeti növénytan, talajtan és éghajlat;
- b) erdőtenyésztés, erdővédelem és erdőhasználat;
- c) erdőbecslés, erdőérték-számítás és erdőrendezés;
- d) erdészeti iparműtan;
- e) erdészeti földmérés és építkezések;
- f) vadásztan;

g) erdészeti statistika és erdészeti irodalomtörténet ;

h) magyarországi erdészeti, vadászati törvények, szabályok és rendeletek, valamint az erdőgazdaságot illető birtokrendezési és adótörvények ;

i) az erdészeti közszolgálat szervezete.

10. §. Az írásbeli vizsgálat zárt helyen s a vizsgáló bizottság legalább két tagjának felügyelete alatt az államvizsgálat első napjának délelőtti 9 órájától, délután 6 óráig tart.

Az írásbeli vizsgálat tárgya három szakkérdés, melyeket az elnök és a vizsgáló biztosok az államvizsgálat előtti napon a selmeczbányai erdészeti akadémiától s az „Országos Erdészeti Egyesület“-től ez iránt bekívánt javaslatoknak figyelembe vételével együttesen állapítanak meg.

11. §. A jelölt a kérdéseket külön-külön iven önállóan kidolgozni, s mihelyt valamely kérdést megfejtett, azt az elnöknek vagy a vizsgáló biztosok valamelyikének azonnal átadni tartozik. A kérdések kidolgozásánál az elnök megállapította segédkönyveken (Erdészeti segédtablák, Erdészeti zsebnaptár) kívül semmi más könyvet, vagy irományt használni nem szabad.

12. §. A szóbeli vizsgálat nyilvános, s arra az eziránt érdeklődők az elnöktől kérnek bebocsáttatást.

13. §. A jelöltek a szóbeli vizsgálatra — a melynek tartama egy jelöltnél $1\frac{1}{2}$ óránál kevesebb nem lehet és 2 óránál tovább nem terjedhet — abban a sorrendben tartoznak jelentkezni, a mint az az írásbeli vizsgálat kezdetén e végből megtartott sorshuzás útján megállapított.

Ha valaki a sorshuzás megállapította sorrend szerint (kellően igazolt ok miatt) a vizsgálatra nem jelentkezik, a vizsgát csak soron kívül, vagyis akkor teheti le, ha az összes többi jelölt a vizsgálatot letette.

14. §. A vizsgálat eredményét a bizottság, a házi dolgozat, továbbá az írásbeli kérdések megfejtése és a szóbeli feleletek alapján egyetértően, vélemények eltérése esetén pedig szótöbbséggel hozott határozat szerint állapítja meg s a jelöltnek a vizsgálat napján élőszóval kihirdeti.

A szavazatok egyenlő száma esetében az elnök szavazata dönt.

15. §. Az államvizsgálat letételéről a következő szakaszban körülírt szövegű, függő pecséttel és a vizsgáló bizottság tagjának aláírásával ellátott oklevél fog kiadatni, melyben a kiteendő képességi fokozatok a következők: „képesített“, vagy „kitüntetéssel képesített“.

16. §. Az erdészeti államvizsgálatról szóló oklevél szövege a következő :

Oklevél.

Mi, az erdészeti államvizsgáló bizottság alulírt elnöke és tagjai . . . . . urát, ki . . . . . n
 . . . . . vármegyében . . . . . ben
 született és szaktanulmányait a selmeczbányai m. kir. bányászati és
 erdészeti akadémia rendes (erdész^{erdő} mérnöki) hallgatói számára előírt tan-
 tervnek megfelelően elvégezte, a nagyméltóságú m. kir. földművelés-
 ügyi minister urnak . . . . . évi . . . . . számú rendelete
 alapján Budapesten . . . . . (évszám betűkkel kiírva) . . . . . év
 . . . . . hó . . . . . napjain megtartott erdészeti
 államvizsgálat alkalmával az erdészeti tudományokból megvizsgálván,
 az erdőgazdaság önálló vezetésére (kitüntetéssel képesítettnek)
 képesítettnek találtuk,

minek hiteléül részére az államvizsgáló bizottság nagy pecsétjével ellátott és saját aláírásunkkal megerősített ezen oklevelet kiszolgáltattuk.

Kelt Budapesten . . . . évi . . . . . hó . . . . . n.

Az erdészeti államvizsgáló bizottság elnöke:	Az erdészeti államvizsgáló bizottság tagja:
N. N.	N. N. állása.
m. kir. országos főerdőmester.	N. N. állása.
	N. N. állása.

(Az erdészeti államvizsgáló bizottság nagy pecsétje.)

17. §. Az oklevél kiállításáért, a bélyegilletéken kívül, díj nem fizetendő, s annak költségeit, valamint az államvizsgálat megtartásával egybekötött egyéb kiadásokat az országos erdei alap fedezi, ennek fejében azonban a befizetett vizsgálati díjak nevezett alap javára vételeztetnek be.

18. §. Az, a ki képesítést nem nyert, rendszerint legfeljebb még kétszer, még pedig a vizsgáló bizottság által a jelölt készült-ségéhez képest megállapítandó félévi, esetleg egy évi gyakorlati szolgálat után bocsjátható államvizsgálatra. Ezen kívül csak kivételesen adhat a földművelésügyi m. kir. minister engedélyt további vizsgálatételre.

Az ismételt megjelenésre az engedély a fennebbiek értelmében kérendő, s a vizsgálati díj minden ismétlés esetében újlag fizetendő.

19. §. Az államvizsgálat folyamáról jegyzőkönyv veendő fel, melynek a megtörténtek felsorolása mellett tartalmaznia kell azt is, hogy a jelöltek a kiérdemelt képességi fokozatokat egyhangulag vagy szótöbbséggel nyerték el.

A jegyzőkönyvet, valamint az írásbeli dolgozatokat az elnök a földművelésügyi ministerhez terjeszti fel, ki a jegyzőkönyvet hiteles másolatban a selmeczbányai akadémiának beküldi.

20. §. A vizsgáló bizottság elnöke és a vizsgáló biztosok napidíj és utiköltség megtérítésében részesülnek, mi iránt a földművelésügyi minister külön rendeletben intézkedik.

21. §. Jelen szabályzat a „Budapesti Közlöny“-ben történt kihirdetés után azonnal hatályba lép és az említett Közlöny 1878/100. számában közzétett szabályzat, valamint az azt módosító 1888. évi 2911. számú rendelet érvénye megszűnik.

* * *

(Figyelmeztetés.) A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia 1904-ben főiskolává alakítottván, azok számára, akik szakképzettségüket már az újraszervezett bányászati és erdészeti főiskolának erdőmérnöki szakosztályán, az 1904—1905. tanév elejétől életbeléptetett új tanrendszer alapján szerzik meg, új államvizsgái szabályzat állapított meg, amely „A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola tanterve és rendszabályai“ IV. fejezetének 65—84. §-aiban foglaltatik.

Ez az új szabályzat lényegében teljesen egyezik a fentebb közölt szabályzattal, melynek rendelkezései a korábbi rendszer szerint végzett vizsgajelöltekre továbbra is érvényben maradnak.

Az eltérések a következők:

1. A szövegben „a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia“ elnevezés helyébe mindenütt „a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola“ elnevezés lépett; a 3. §. c. pontjában pedig az „akadémia rendes hallgatói számára“ meghatá-

rozást — „a főiskola erdőmérnöki szakosztálya számára“ meghatározás váltotta fel.

2. A korábbi szabályzat 5. §-a az új szabályzatból teljesen elmaradt.

3. A korábbi szabályzat 9., 16. és 21. §-ai helyébe következőképpen szövegezett §-ok lépnek.

A 9. §. helyébe (új 72. §.): „Az államvizsga szóbeli és írásbeli részből áll s az erdészeti tudományok következő ágazataira terjed ki:

- a) erdészeti növénytan, növénykórtan, talajtan és éghajlatlan;
- b) erdőművelés, erdővédelem, erdőhasználat és erdészeti iparműtán;
- c) erdőbecslés, erdőérték- és nyereségszámítás és erdőrendezés;
- d) erdészeti szállító eszközök és berendezések;
- e) erdészeti földmérés és építkezés;
- f) vadásztan;
- g) erdészeti statisztika, adminisztráció és gyakorlati közigazgatás;
- h) magyarországi erdészeti, vadászati törvények, szabályok és rendeletek, valamint az erdőgazdaságot illető birtokrendezési és adótörvények.“

A 16. §. helyébe (új 79. §.): „Az erdészeti államvizsgáról szóló oklevél szövege a következő:

Oklevél.

Mi, az erdészeti államvizsga bizottság alulírt elnöke és tagjai
urat, ki ..... n.
vármegyében ..... ben született, és szaktanulmányait a
selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki
szakosztálya hallgatói számára előírt tantervnek megfelelően elvégezte, a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter urnak
..... évi ..... számú rendelete alapján Budapesten (évszám be-
tűkkel kiírva) ..... év ..... hó ..... napjain megtartott erdészeti államvizsga alkalmával az erdészeti tudományokból megvizsgál-
ván, az erdőgazdaság önálló vezetésére .....
kifűntetéssel képesítettnek
képesítettnek
találtuk,
a ránk ruházott hatalomnál fogva ezennel okleveles erdőmérnöknek nyilatkoztatjuk, minek hitelül részére az államvizsga bizottság nagy pecsétjével ellátott és saját aláírásunkkal megerősített ezen oklevelet kiszolgáltattuk.

Kelt Budapesten, ... évi ..... hó ..... n.

Az erdészeti államvizsga
bizottság elnöke:
N. N.
m. kir. orsz. főerdőmester.

Az erdészeti államvizs
bizottság tagja:
N. N. aláírása.
N. N. „
N. N. „

(Az erdészeti államvizsga bizottság nagy pecsétje.)^u

A 21. §. helyébe (új 84. §.): „Jelen szabályzat csak azokra a jelöltekre érvényes, a kik a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztályát az 1904—1905. tanév elejétől életbe léptetett új tanrendszer alapján végezték; a régi tanrendszer alapján végzett jelöltekre nézve pedig érvényben marad a m. kir. földművelésügyi miniszter által az 1899. évi 76.866. szám alatt kiadott szabályzat.“

Erdőőri szakvizsga.

Az erdőtörvény 37. §-ban foglalt rendelkezés szerint a törvény 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosoknál 1889. június hó 14-ike után kizárólag oly erdőőrök lesznek alkalmazhatók, kik az itt következő utasítás szerint az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel kiállották:

Utasítás

az erdőőrök szakvizsgája ügyében.

A m. kir. belügyministerrel egyetértőleg kiadta: A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister 1880. évi 25347. szám alatt.

1. §. Az 1879. évi XXXI. törvénycikk értelmében teljesítendő erdőőri szolgálatra szükséges szakteli képesség törvényes igazolása czéljából, az ország különböző vidékein évenként az őszi hónapokban hivatalos erdőőri szakvizsgák tartatnak.

2. §. Ezen erdőőri szakvizsga letételére bocsáttatnak mindazok, kik az elemi népiskolát elvégezték, illetőleg írni, olvasni és a négy közönséges számművelet szerint számolni tudnak, s ezt, valamint azt, hogy legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, hitelesen igazolni tudják, feddhetlen magaviseletűek és 20-ik életévüket betöltötték.

A vizsgára engedélyt azon kir. erdőfelügyelő ad, kinek kerületében a vizsga megtartatik.

3. §. A vizsgáló-bizottság áll az elnökből és két bizottsági tagból, kiket az országos erdészeti egyesület és az illető kerületi erdőfelügyelő javaslata alapján, esetről-esetre a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister nevez ki.

4. §. A vizsgálat tárgyát képezi mindaz, mit az erdészeti műszaki segédszolgálat sikeres teljesítésére s az erdőőrnek a fennálló erdőtörvényben előirt teendőire és jogaira nézve tudni kell. Ezen gyakorlaton belől a vizsgálatra és a tanulóknak vezérfonalul ajánlatik Bedő Albert országos főerdőmesternek „Erdőőr, vagy az erdészeti alapvonalai“ czimű és az országos erdészeti egyesület által az erdőőrök tankönyvére kiirt pályadíjjal jutalmazott műve.

5. §. A vizsgára jelentkezők a vizsgáló-bizottsági elnök kezéhez vizsgálati díj fejében 5 forintot kötelesek lefizetni.

6. §. A vizsgálat szóval és írásban tartandó. Az írásbeli vizsgánál, mely a szóbeli előtt tartatik meg, az összes jelentkezők a vizsgáló-bizottság elnöke által feltett ugyanazon három kérdést felelik meg. Az írásbeli vizsgálat letételére elegendő, ha az illető a 4. §-ban megjelölt szakkönyv alapján tehető kérdésekre kellően megfelel. Az írásbeli vizsgálat tárgya csak olyan kérdés lehet, melynek írásbeli uton való megoldása a gyakorlati erdőőri szolgálatnál előfordul.

7. §. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium nevében és azon vármegye pecsétje alatt, melynek székhelyén a vizsgálat tartatott, a vizsgálatot kiállott egyéneknek bizonyítvány adatik, melyet a vizsgáló-bizottság elnöke és annak mindkét tagja ír alá.

8. §. A bizonyítványban kiteendő képességi osztályzatok a következők: „kitűnően alkalmas“, „jól alkalmas“ és „kielégítően alkalmas.“

9. §. A bizonyítványban kiadandó képességi osztályzatot a bizottság egyetértésben vagy szótöbbséggel állapítja meg.

10. §. A vizsgálatról a következő tartalmu bizonyítvány adatik ki
Erdőőri szakvizsgálat bizonyítványa.

Bélyeg
helye

Magyar-
ország nagy
czimere

A vizsgáló bizottmány által
adható osztályzatok:

„kifünően alkalmas“,
„jól alkalmas“,
„kielégítően alkalmas“.

A nagyméltósága földmívelési m. kir. ministerium

19 . . . évi

. . . . . hó . . . napján . . . . . szám alatt kelt rendelete alapján
. . . . . 19 . . . évi . . . . . hó . . . napján . . . . . városá-
ban megtartott erdőőri szakvizsgálat alkalmával, alulírt vizsgáló-
bizottság által

N. N.

ki Magyarország . . . . . vármegyéjének . . . . . közsé-
gében született, az erdészeti műszaki segédszolgálat teljesítéséhez
szükséges ismeretekből megvizsgáltatván, az 1879. évi XXXI. törv.-
cikk értelmében teljesítendő erdőőri szakszolgálatra . . . . .
alkalmasnak találtatott, miről is részére ezen bizonyítvány kiadatott.

Kelt . . . . . 19 . . . . . hó . . . n.

A vizsgáló-bizottmány:

N. N.

N. N.

vizsgáló biztos
(és erdőtisztai állása).

Vár-
mege
pecsétje

a vizsgáló-bizottmány
elnöke
(és erdőtisztai állása).

N. N.
vizsgáló biztos
(és erdőtisztai állása).

11. §. A vizsgáló-bizottság tagjai ezen működésükért külön
díjazásban részesülnek, és pedig az államhivatalnokok az őket
szabályszerűen megillető — a nem államhivatalnokok pedig 5 frt
(öt forint) napidíjban.

12. §. A vizsgálat egész folyamáról jegyzőkönyv vétetik fel,
melynek tartalmazni kell a vizsgálat leírását, a vizsgált egyének
neveit s az ezek részére a vizsgáló biztosok által adott osztályza-
tokat, valamint azon osztályzatot, melyet az illető bizonyítványában
nyerend. Ezen, a bizottság összes tagjai által aláírt jegyzőkönyv a
vizsgáló bizottság elnöke által a földmívelés-, ipar- és kereskedelem-
ügyi ministeriumhoz terjesztendő fel.

13. §. A ki a vizsgát nem állotta ki, a következő évben, vagy
később is annak letételére legfeljebb kétszer még jelentkez-
hetik, de ha ez alkalmakkal sem találatnók kielégítően alkalmasnak,
többé vizsgára nem bocsátható.

14. §. A vizsgálat megtartásának helye és ideje a „Buda-
pesti Közlöny“ című hivatalos lapban és az országos erdészeti
egyesület szakközlönyében, az „Erdészeti Lapok“-ban a vizsgá-
lat megtartásának napja előtt legalább 6 héttel köztudomásra
hozatik s azt az illető megyei hatóságok köröztetés útján a közsé-
gekben is kihirdetetik.

15. §. Az eddig fennállott és ugynevezett alsóbbrendű erdészeti
államvizsgálóról nyert bizonyítványok a jelen sza-
bályzat értelmében megtartott erdőőri szakvizsgálóról nyert bizonyít-
ványokkal egyenlő értékűeknek tekintendők.

Erdőtisztek és erdőőrök hatósági felesketése.

Az erdőtörvény 38. §-a értelmében a 17-dik §-ban felsorolt erdőbirtokosok kötelesek, a magán birtokosok pedig jogositva vannak erdőtisztjeiket és erdőőreiket hatóságilag feleskettetni. Az így feleskettett erdőtisztek és erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintetnek, mint ilyenek vadászatijegy-adómentes fegyvert viselhetnek, bizonyító erővel bíró „rovatos napló“-t vezethetnek, az erdei kihágások vagy kihágást elkövetők nyomozásánál mint erdőőrök járhatnak el és ezen irányban foganatosított cselekményeikre hatály és hitelesség tekintetében a törvényeknek és szabályoknak a rendőri közegekre vonatkozó intézkedései alkalmaztatnak.

Miután a hatósági eskü ily fontos jogokkal ruházza fel az erdőőröket és erdőtiszteket, annak letétele csak bizonyos feltételek alatt engedtetik meg. E feltételek a földművelési ministerium 1880. évi 30686. szám alatt kiadott körrendeletében vannak körülírva, melyben egyszersmind a felesketésnél követendő eljárás is szabályozva van, s melyből mi a következőket tartjuk szükségesnek kivonatosan közölni.

A hatósági felesketés a magyar honpolgárság igazolásán kívül a következő feltételekhez van kötve:

1. Erdőtisztzi esküre csak olyan egyén bocsátható, ki a) feddhetlen életű, b) ki tényleges erdészeti szolgálatban áll, s ki a mellett, hogy az erdőbirtokos vagy felettes hivatal által tisztii rangban állónak jelentetik be, egyuttal azt is igazolni képes, hogy az erdőgazdaság valamely szellemi munkálkodást és szakértelmet igénylő ágának vezetésével vagy önálló intézésével van megbízva.

A 17. §-ban felsorolt erdőbirtokosok tisztijeinek ezen kívül még igazolni kell vagy azt, hogy szolgálatukat még az erdőtörvény életbelépte előtt megkezdték vagy pedig azt, hogy az erdőakadémiát teljesen és sikerrel bevégezték és egyszersmind az erdészeti államvizsgát is belföldön letette.

Az ezen utóbbi kellék igazolására szolgáló államvizsga bizonyítványokra nézve megjegygetik, hogy az 1867. előtti időből származók érvényeseknek tekintetnek akár Magyarországon, akár az osztrák örökös tartományok valamelyikében állítottak ki, míg az 1867. utáni időben kelték közül csak azok fogadtatnak el, melyek Magyarországon állítottak ki.

2. Erdőőri esküre általában csak olyan egyének bocsáthatók, kik: a) feddhetlen életűek és b) 24-dik életévüket betöltötték. A 17. §-ban felsorolt erdőbirtokosoknak alkalmazott erdőőrök azonban 1889. évi június hó 14-ike után csak akkor lesznek feleskettethetők, ha ezen kellékeken kívül azt is beigazolják, hogy az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letették.

Az erdőtiszteket a közigazgatási bizottság, az erdőőröket ellenben megyékben a szolgabíró, rendezett tanácsú városokban a mezei rendőrkapitány és a fővárosban a főkapitány esketi fel. Ezen közegek állítják ki egyszersmind a megtörtént felesketésről szóló törvényszerű eskübizonyítványt is.

Az eskübizonyítvány csak addig érvényes, míg a feleskettett erdőtiszt vagy erdőőr a bizonyítványban megjelölt birtokosnál és állomáson marad. Ha az erdőtiszt vagy erdőőr szolgálatát elhagyja vagy állomást cserél, avagy előléptettetik, köteles a bizonyítványt erdőbirtokosának, ez pedig a feleskettést teljesített hatóságnak 15 nap alatt beszozáltatni. A hatóság a szolgálatát elhagyó erdőtiszt vagy erdőőr bizonyítványát megsemmisíti, az állomás cserélőét ellenben a szükséges megjegyzéssel eliatva továbbra is érvényesnek nyilatkoz-

atja. Hasonlóan jár el az előléptettekével is, csak hogy ezeknél előbb az előléptetéshez szükséges kellékek nézve meggyőződést szerez. Ha előléptetés vagy állomáscsere esetében az erdőtiszt vagy erdőőr szolgálati helye más megyébe esik, a birtokos a bizonyítványt közvetlenül az új szolgálati helyre nézve illetékes hatósághoz küldi, ennek megtörténtéről azonban a régi hatóságokat is, mely a feleskést teljesítette volt, értesíteni tartozik.

Elveszett eskübizonyítványok helyett az illetékes hatóságok által vezetett eskületélteli jegyzőkönyvek alapján, új másolati példányok szolgáltatnak ki.

Országos erdei alap.

Az országos erdei alap – miként tudva van – az erdőrendészeti áthágások és erdei kihágások után behajtott pénzbüntetések és az erdőtörvény alapján elkobzott tárgyak eladásából befolyt összegek négy ötödrészből képeztetik és tisztán erdészeti célokra szolgál. Kezeléséről és rendeltetéséről a földművelési ministerium 1880. évi 36776. szám alatt kiadott szabályzata alapján a következőket tartjuk szükségesnek közölni:

Az alap bevételeit az előbb említett pénzekben és az ezekből képezett tőkék kamatain kívül az erdészeti államvizsga- és az erdőőri szakvizsgadíjak és azon apróbb bevételek képezik, melyeknek megfelelőleg a kiadásokat is az alap viseli.

Ezen bevételeknek legalább egy ötödrésze minden évben tőkésítettik és az alaphoz csatoltatik, másik négy ötödrészből ellenben a szükséghez képest a következő kiadások fedeztetnek:

1. Az erdőtörvény végrehajtásánál felmerült oly természetű kiadások, melyek más közalapról nem fedezhetők, vagy a melyek az illető félen be nem hajthatók.

Ilyen kiadásokat képezhetnek:

a) az erdőrendészeti hatóság által halasztást nem tűrő esetekben az erdők fennállítását veszélyeztető rovarkárok és esetleg más veszélyek megakadályozása céljából az érdekelt birtokosok terhére közvetlenül elrendelt intézkedések összes költségei, mint előlegek és az ezekből esetleg be nem hajtható összegek mint végleges kiadások;

b) erdőrendészeti intézkedések eljárási költségei, azon esetben, ha az erdőbirtokos, ki ellen az eljárás folyamatba tétetett az ítélelhozatalnál felmentetik;

c) az erdőfelügyelői intézmény fejlesztésére szükséges kiadások;

d) az erdei kihágási bíráskodás eljárási költségei, ha az eljárás az erdőtörvény 109., 110. és 116. §§-ban meghatározott kihágások miatt hivatalból indittatik meg és a költségek a kihágást elkövetőkön nem hajthatók be.

2. Az erdőgazdaság emelésére és az erdészeti ismeretek általános terjesztésére szolgáló következő kiadások:

a) az erdőgazdasági üzem emelése érdekében szükségesnek ismert tanulmányok és kísérletek költségei;

b) az erdőőri szakiskolák felállítását előmozdító és fentartását lehetővé tevő segélyezések;

c) az erdészeti államvizsgák évi kiadásai;

d) az erdészeti irodalom fejlesztésére szolgáló kiadások és alkalmas szakmunkák kiadását előmozdító segélypénzek.

Betűsoros névmutatója

a naptárban említett erdőtiszteknek, az országos erdészeti egyesület választmányi tagjainak, a selmeczbányai főiskola és az erdőéri szakiskolák, kísérleti állomások személyzetének és az állandó erdészeti államvizsgáló bizottság tagjainak.*)

A bramovič Miklós	361	Bagi László	336
Ács Sándor	329	Bagoly Bálint	345
Adamek László	360	Bagossy Károly	335
Ádám Sándor	319	Bahotta Béla	350
Agić Oszkár	361	Bajmóczy József	350
Aistleitner Hugó	338	Bakkay Albin József	320
Ajtai János	317	Bakos Vilmos	328
Ajtay Sándor	338	Balaton Antal	316
Aladics Emil	315	Balás Sándor	347
Albrich Gyula	341, 353	Balázs Béla	352, 357
Almási László	349	Baličević Antal	360
Almássy Andor	316, 363, 431	Bálint Ferencz	340, 357
Almássy István	330	Bálint Imre	353
Alkovič József	361	Bálint Mihály	331
Allender Frigyes	358	Bálinth Géza	354
Althaler Ferencz	360	Balogh Ádám	314
Ambrózy Gyula báró	336	Balogh Boldizsár	346
Ambrózy Román	320	Balogh Dezső	317
Ambrus Lajos	314	Balogh Ernő	312, 363
Anderkó Ábel	331	Balogh György	353
Anderkó Gyula	361	Balogh Kálmán	341
Antal Miklós	339	Balogh Miklós	318
Antalóczy Péter	316	Balogh Sándor	345
Antony Károly	344	Baltai János	317
Antos János	359	Bán Barnabás	358
Apáti László	330	Bánffy Dezső báró	363
Apáti Vilmos	353	Bánffy Ernő báró	335
Arató Gyula	312, 363	Bánffy Kazimir báró	334
Arčanin Markó	360	Bángya József	336
Arnant Miklós	326	Bánik György	323
Áronffy Ernő	344	Bánovits Dezső	317
Árvey Lajos	336	Barišic Pál	361
Asbóth István	322	Barasity József	336
Asbóth Mihály	325, 345	Bares Kálmán	338
Aschner István	344	Bárdos József	322
Aschner Vilmos	319	Bárdossy Miklós	344
B aán Endre dr.	335	Barger Guidó	344, 354
Babarczy László báró	347	Barkóczy Ferencz	320
Babocsay Sándor	335	Barna György	358
Babós József	332	Barsi Árpád	314
Bachó János	316	Barsy Richárd	317
Bachman Ottó	347	Bartha Ábel	332
Bacsák Béla	356	Bartha Béla dr.	365
Bacsikády Károly	335	Bartha Gábor	315
		Bartha Sándor	326

*) A név után tett szám annak az oldalnak a számát mutatja, a hol az illető említve van.

Barvics Károly	355	Bielek Ede	350
Basara Tivadar	360	Bikfalvi József	345
Bassler Alfréd	355	Bilinski Stankó	361
Batta Bertalan	334	Biloveszky Béla	324
Batta Ferencz	319	Biloveszky József	338
Batyel Mihály	345	Binder Béla	331
Bauer Alajos	360	Biondić József	360
Bauer Endre	353, 356	Biró Lajos	316
Bauer Henrik	352	Biró Zoltán	315
Bauer Ottó	335	Biskup Ferdinand	359
Bauhof Károly	350	Bittner Gusztáv	350, 363
Baumann Béla	318	Bizell Gyula	350
Baumgarten Károly dr	335	Bizony Ákos	334
Bayer Ágoston	315	Blaha Venczel	342, 355
Bayer Róbert	345	Blaschek Ede	352
Becher Adolf	326	Blattny Ernő	317
Beck János	361	Blattny Tibor	314
Becker Róbert	319	Blätterbauer József	348
Becze Antal	334	Blazić Dinkó	359
Becsky Emil	336	Blekes Béla	335
Bécsy Dezső	317	Bebok Tivadar	344
Bednárovics Győző	356	Bock László	351
Bedő Albert dr.	363	Bocsiát P. Valér	347
Bedő Lajos	314	Bocz Géza	346
Bedő Zoltán	315	Boda Dénes	315
Bedross József	342	Bodnár Rikárd	325
Beel Gyula	344	Bodó Károly	332
Begna Henrik	360	Bodoni Miklós	329
Bekény Aladár	318	Bodor Gábor	324
Békefi Miklós	341	Bodor Gyula	312, 318, 363
Béky Albert	321	Bodor Jenő	319
Belházy Gyula ifj.	339	Bodor Zoltán	325
Belházy Gyula id.	314	Boellein Kálmán	361
Bellus Endre	338	Boerin Virgil	320
Benak Vincze	360	Boér József	315
Benakovic József	361	Bogdán Arthur	335
Bencze Gergely	337, 365	Bogdán Géza	333
Benczkó József	344	Bogsch Árpád	320
Bencsik Sándor	341	Bohuniczky Endre	317
Bende Mihály	349	Boitner Gyula	347
Bendl Adolf	356	Bokor Róbert	318
Benedek Albert	332	Boksay Gusztáv	319
Benedek Arthur dr.	335	Kolemann Géza	365
Beniczky Árpád	335	Bolgár János	335
Beniczky György	336	Bonis Kálmán	316
Benkő Rezső	366	Boór Károly	320
Benkő Rezső ifj.	316	Borbáth Gerő	327
Beöthy Pál	334	Borcun Péter	347
Bérczi Béla	332	Boriszlavszky László	353
Bereczky Gyula	316	Born Brunó	338
Berghold Károly	357	Bornemissza László	335
Berivoy János	335	Borosić András	359
Bertók Soma	356	Boroskay János	358
Bertram J. Albert	318	Borsiczky Ottó	340
Bertsik Andor	328	Borsos István	351, 358
Bészler Kálmán	319	Bosnyák Mihály	320
Betegh Imre	336	Bossányi István	321
Beyer György	359	Botka György	323
Bihari Ödön	319	Botos Lajos	345
Biczay János	342	Botka Győző	334

Bózer Jenő	318	Čop András	360
Böck Ferencz	350	Cornides György	324
Böckh Hugó dr.	665	Costán István	349
Bögözy Antal	317	Craus Géza	328, 333
Böhm György	341	Crkvenac József	361
Böhm Vilmos	318	Csabada Géza	316
Bönel Ferencz	362	Csákány Gyula	339
Bönel Gyula	362	Csanády Attila	326
Börzsönyi Gyula	351	Csallner Dániel	334
Bradács Gyula	336	Csaszkóczy Károly	335, 344
Bradofka Károly	344	Csató Gábor	335
Braila Illés	329	Csató Pál	345
Brandeisz Antal	350	Csávossy Gyula	336
Brandstetter Gyula	362	Csegezy Pál	333
Brannich Gyula	314	Cseh Pál	327
Brannich Kálmán	316	Csemesz István	335
Bránszki László	314	Csemiczky Aladár	322
Brausil Miksa	320	Cseleji József	319
Braxator Hellmuth	319	Cserei Emil	336
Brebenár József	347	Cseres Gyula	317
Briestyánszky Endre	317	Cserny Győző	312, 363
Brodzsky Gyula	344	Cservenka Antal id	346
Brosig Frigyes	360	Cservicsek Béla	355
Brosig Lajos	362	Csigaházy Antal	358
Bschaidner János	355	Csik Gyula	352
Buban Jjekosláv	359	Csik Imre	316, 363, 431
Bucsányi József	339, 349	Csikos István	361
Bucsányi Nándor	339	Csiky Gergely	337
Budai Zsigmond	315	Csipkay János	316
Buday Sándor	358	Csizsek László	339
Budisavljević Tódor	320	Csoma Gusztáv	343
Budiselić Mihály	361	Csomor Antal	354
Bugarović Ljubomir	359	Csongvai Lajos	335
Bugarszki Miklós	361	Csopey Kornél	324
Buhescu Terentius	321	Csóri István	336
Bujan József	361	Csupor István	342, 363
Bulla György	334	Czech Miroslav	340
Bunata Antal	361	Czeiner Nándor	334
Bund Károly	363, 431	Czeisberger Ernő	320
Burda Emil	362	Özékus György	314
Burda Károly	353	Czibulka Samu	339
Burdáts János	316	Czifra Gerő	334
Buresch Ágoston	355	Czillinger János	337
Burián János	351	Czimra József	332
Butykay Elemér	319	Czinzér Károly	350
Butykay Ferencz	334	Czobor László	335
Buzás János	325		
Buzián Pál id.	335	Daempf István	329
Büttner Antal	335	Dalvitz Hugó	337
		Dalwitz Hugó	335
Campeán János	328	Dán Elek	325
Campián Gusztáv	347	Daneszku Sándor	347
Cassebaum Károly	362	Dániek Géza	318
Černi László	361	Danielisz Elek	319
Cesarić György	359	Damsberg Antal	347
Cicartriciis Lajos dr.	335	Damsberg Rezső	347
Člement Károly	313	Dapsy Frigyes	337
Čmelik Vilmos	359	Darányi Ignác dr.	363
Commaniciu János	325	Darkó Gábor	327
Conte Bona di Marinó	359	Dávid János	324

Deák Géza	323	Dulich Jenő	337
Deák János.	330	Dull János	336
Deák Lajos.	335	Dumendjić Adolf	360
Deák Mihály	336	Dunszt Viktor	340
Dean István	362	Dusbaba Béla.	358
Debreczy Ödön	315	Duschek János	356
Debreczeni Ödön	315	Dvorzsák J.	349
Dellimanits Lajos	336	Dvorzsák Károly	349
Demeczky Jenő	314	Dvoržak Ráfáel.	359
Demel Hugó ifj.	347	Eckert János.	334
Demel Hugó id.	347	Egry Ferencz.	318
Demény Lajos	326	Egry József	337
Deml Eduárd	362	Egyed Miklós.	316
Dénes Géza.	343, 358	Eitner K. József	336
Deppe Herman	362	Elek István.	323
Derecsényi Kálmán	316	Eleőd Józsa	363
Derecskei Károly	317	Elsnitz Albert	354
Derenčin Aurél	361	Eltzenbaum Róbert	354
Derzsi Gábor	325	Emercz Gyöző	314
Despot Dániel	319	Endersz Frigyes	343
Dezsényi Jenő	332	Enyedy János	317
Dezső János	331	Eördögh Bertalan.	323
Dezső Zsigmond	329	Eranosz Antal János	333
Diaconovich Sándor.	347	Ercsényi Béla	326
Dianovszky Pál.	319	Ercsényi István.	319
Dienes Barnabás	343	Erdélyi Gyula	315
Dienes Béla	330	Erdödi György	322
Dietl Ágoston	318	Eredits Ferencz.	336
Ilimitrievics György.	347	Erny Rezső.	359
Dióssy Dezső	320	Eröss Gyula	318
Diószeghy Lajos	324	Erösdy Bálint	315
Dittert Gyula.	356	Erreth János	337
Divald Béla	317, 318	Érsek Árpád	319
Divéky István dr.	334	Érsek Gusztáv	314
Dmitrovič Radwoj.	360	Ertl Gusztáv.	316
Dobó Jenő	343	Esztegar Bálint.	326
Dobren János.	347	Fábián Béla	323
Dohnányi Pál	316	Fábry Alajos	348
Dokupil Adolf	340	Fábry Sándor dr.	334
Doleschall Aladár.	352, 357	Fangh József	318
Dolesekall Rezső	355	Fankovics Imre.	348
Domahidy Sándor.	336	Farkas György	344
Donadini Károly	360	Farkas Pál	353
Donáth Károly	317	Farkas Zsigmond	337
Donáth Sándor	327	Farbaky István	337
Doroszlai Gábor	312	Farkas Albert	335
Dózsa Sámuel dr.	334	Fás Géza	345
Dömötör Tihamér.	333	Fás Gyula	327, 336
Döry József	316	Fasán Károly.	340
Döry Pál.	336	Fazekas Ágoston	335
Dragán Gyula	319	Fáy Ede	351
Draskovich József.	314	Fehér Pál	350
Dražić György	359	Feilitzsch Artur br. 337, 363, 431	
Drenik Oszkár	360	Fekete Béla	319
Drenovác Mihály	320	Fekete János	316
Driesz Lajos	334	Fekete Lajos	363, 365, 431
Druša Emánuel	362	Fekete Zoltán	365
Dudek Ferencz	356	Felmud Ferencz	340
Dudutz Károly	326		
Dufek Pál	357		

Felzmann Henrik	338	Fröhlich György	329
Fenyves Lajos	316	Früstök István	356
Fercsek Ferencz	339	Früstök László	344
Ferencsik Ödön	341	Fuchs Frigyes	355
Ferencic István	361	Fuxa Vaclov	361
Ferencz Gyula	315	Fuhrmann Antal	340, 352
Ferenczfi József	337	Fuhrmann Pál	342
Ferenczffy Emil	362	Fukasz István	366
Ferenczfy Endre	359	Furherr János	318
Ferenczi Béla	326	Fülep Jónás	337
Ferenczi Ede	345	Füley László dr.	314
Ferenczi Sándor	357, 343	Fülöp Béla	347
Ferentzy Lajos	333	Füredi Ede	317
Fesic Ferencz	360	Fürst Henrik	362
Fesztý Béla	335	Füstös Zoltán	316
Fialka Károly	335	Füzy Zoltán	318
Fiber Vilmos	342	Gaal Károly	363
Fichtner Gyula	341	Gaal Imre	331
Fiedler Károly	336	Gaal József	316
Figuli Lajos	314	Gabnay Ferencz	318
Filipek Sándor	350	Gábor Sándor	325
Fink Oszkár	351	Gábriel Gusztáv	349
Finke Mihály	319	Gál György	344
Firbász Adolf	349	Gálfy István	342
Firtos Dénes	331	Galló József	318
Fischbach Róbert	359	Garcsár János	324
Fischer-Colbrie Emil	340	Garda János	326
Fischer Károly	314	Garlathy Kálmán	363, 431
Fischl József	317	Garlathy Oszkár	314, 333
Florek János	314	Gáspár János	334
Fodor Antal dr.	334	Gaspartz Lajos	319
Fodor István	340, 352	Gasparik Pál	316
Fodor József	335	Gaszner Imre	344
Fodor László dr.	365	Gaul Károly	363
Fogassy Géza	346	Geissler Frigyes	357
Fogassy Gyula	349	Gellért László	342
Forberger Pál	348	Genersich Sándor	337
Forster István	336	Georgijevic Péter	359
Fozmán Gyula	344	Georgijevic Toso	361
Földes János	317	Gergő Károly	314
Földes Tamás	319	Gerő Gusztáv	318
Földi János	313	Gerő Virgil	337
Földváry Miksa	330	Geschwind Lipót	345
Förster Gyula	322	Gesztes Lajos	345
Franciszcy Vilmos	328	Geyer H. Viktor	314
Franješ György	360	Ghiczy Dénes	335
Franješ György	361	Ghyllány Imre báró	335
Fray Vilmos	350	Gidófalvi István	337
Frdinić Mátyás	360	Giller Ede	317
Frdinić Miklós	360	Giller János	349
Fridrik Árpád	323	Gintner Bálint	343
Frieb Ferencz	341	Girtl Vinceze	340
Friebeisz Gyula	318	Gjurekovic Milán	359
Friesz Mátyás	339	Gleich F.	349
Fritz Rezső	323	Glock Géza	316
Frkic István	360	Glós László	315
Frommer János	314	Glósz Nándor	349
Frommeyer Antal	320	Glózer László	344
Fröhlich Brunó	323	Gujatovic Milán	361
Fröhlich Ágost	338		

Goda Béla	335	Hahn Gusztáv	345
Gógl Adolf	339	Hain Gusztáv	342
Góhn Emil	327	Hajdu Dezső	316
Goldstein János	349	Hajdu János	323
Gombossy József	314	Hajdu József	322
Gondol Dezső	315	Hajdu Rezső	320
Gontkó Ignác	355	Hajek Antal	352
Goró Ferenc	333	Hajek Bogoslav	361
Goruby Dezi	362	Halacska Rezső	349
Gothard János	338	Halassy László	356
Gotthard József	317	Halász Géza	347, 330
Gottwert Endre	362	Halász József	332
Göndös Béla	353	Halka Dániel	351
Götting Ottó	362	Hallama Mihály	350
Göttmann Venczel	351	Haller József	335
Gözsy Gyula	316	Halliarszky Samu	354
Graf Adolf	352, 357	Halmágyi Zoltán	315
Greger Géza	318	Halmi László	353
Grenyik István	339	Hám Ferenc	351
Gresch Ágoston	336	Hamar László	320
Gressnyarik Kálmán	356	Hammer Károly	317
Grlic György	359	Hammersberg Géza dr.	312
Grozdanic Milán	360	Hámon József	318
Gröger Ferenc	361, 362	Haneise Levin	359
Gruber Gyula	313, 363	Hangai Géza	331, 363
Gruber Károly	353	Hanika János	362
Grund József	358	Hankó Pál	344
Gründl Gyula	321	Hankonyi István	362
Grünwald József	359	Hannenheim Károly	336
Guay Kálmán	319	Hannig Ferdinand	343
Guekler Károly	349	Hantos Ernő	320
Gulássy Kálmán	334	Hanzély István	341
Gulin József	360	Hauptvogel Frigyes	350
Gulyás Jenő	325	Hauptvogel Ignác ifj.	350
Gunesch Gottfried	342	Haring Vilmos	340
Gura Károly	319	Hárs István	356
Gurányi István	313	Hárs Richárd	339, 349
Günther Frigyes	318	Hartl Sándor	346
Günther József	315	Harvich Ernő	343, 356
Gürth Károly	360	Hatfaludy József	336
Gürtler Antal	357	Hauke Albert	355
Gvozdanovic Tamás	360	Hausknotz Mihály	356
Gyarmathy Mózes	321	Hausmann Lipót	358
Gyarmathy Zsigmond	335	Hauszer László	355
Gyenge István	325	Havas János	348
Gyöngyössy Béla	333	Havas János ifj.	348
Györke István	315	Havas József	319, 363, 431
Györke Károly	331	Havas József ifj.	349
Györy Géza	341	Haviár Lajos	334
Gyuresó József	326	Havlicsek Sándor	359
Gyürky Elek	317	Hayden Gyula	316
Haag Aladár dr.	337	Heckner József	359
Haas József	350	Héczey Lajos	333
Habel János	356	Hedbvany József	347
Hábel Lambert	324	Hedry Ernő	335
Haberfelner Béla	339	Hegedüs Béla	327
Hach József	350	Hegedüs János	335
Haderdány András	316	Hegedüs Lajos	336
Háger Gyula	326	Heidrich Károly	340
		Heim János	316

Heim Károly	341	Horváti Ferencz	330
Heinz Gusztáv	361	Hoványi Géza dr.	337
Héjas Kálmán	330	Hoznek Gyula	344
Héjj János	317	Hönel Eduárd	362
Hell Miklós	319	Hrabovszky Kelemen	330
Hellebrandt József	362	Hradil Károly	361
Hemberger Bálint	337	Hrodegh Rezső	355
Hénel Béla	358	Hruška Vincze	362
Hensch Emil	344	Hubay Zsigmond	319
Henking Herman	362	Huber János	346
Henrich Győző	328	Hubert Aladár	314
Hepke Arthur	322	Hudák Aladár	318, 345
Herbst Géza	336	Hudák Lajos	329
Herczmanszky Alajos	357	Hufschmied Leopold	362
Herdina László	358	Huszár Ágoston	335
Herzl Adolf	361	Huszár József	317
Hering Samu	344	Huszár Kornél	314
Hermann Ferencz	338	Huszár Pál	315
Herrmann János	321	Huszt Aladár	316
Hertelendy József	341	Huszt László	347
Hervay István	334	Hutiray Ferencz	354
Hesz Ágoston	341	Huttya Pál	314
Hibbján János	327	Hyna Ottó	322
Hidvéghy János	315	Hyros Béla	341
Hinfner György	337	Hyross Béla	338
Hinka László	354		
Hirspeck Ágoston	347	Ihrig Vilmos	324
Hirsch István	336, 363	Ilijašavić Lukács	362
Hirt Emil	352	Ilosvay Aladár	336
Hitter Győző	335	Illés László	314
Hlavacž Miroslav	362	Illés Nándor	363, 431
Hodum János	350	Illés Vidor	318
Hoffmann Antal	350	Imecs Béla	342, 363
Hoffmann Brunó	319	Imre Dénes	326
Hoffmann Dezső	315	Imreh Ferencz	327
Hoffmann Ernő	344	Incze Manó	328
Hoffmann Ferencz	340	Intzedy Géza	312
Hoffmann Gyula dr.	333	Irinyi Aurél	312
Hoffmann Pál dr.	337	Istaković Balázs	361
Hoffmann Sándor	337	Izapi Gyula	315
Hohoss János	320	Ittu Mihály	327
Holéczy Gusztáv	344	Iváncsó Bertalan	318
Holfeld Henrik	343, 346	Ivanich Ferencz	318
Hollós Ferencz	319	Ivánka István	335
Hollós Gyula	314	Iványi János	341
Holtborn Károly	338	Ivaskó Sándor	325
Homieskó Aladár	324	Ivić Ferencz	361
Hoos Ernő	315	Izsóf Ferencz dr.	334
Hornung Gusztáv	327		
Horszák József	356	Jakubović Imre	362
Horthy Vilmos	336	Jácž Károly	341
Horvát Béla	315	Jäger Lipót	347
Horváth Ferencz	355	Jagodić Ferencz	362
Horváth Géza	320	Jakab István	320
Horváth Gyula	349	Jákó Jenő	314
Horváth A. János	336	Jakab József	327
Horváth József	326, 337	Jákó Mihály	337
Horváth Miklós	329	Jákói Géza	343, 346, 357
Horváth Sándor	312, 320, 363, 431	Jákopec József	359
Horváth Viktor	329		

Jámbory József	331	Kallivoda Andor	330, 337
Jámnitzky Antal	315	Kálmán Győző	352
Janatka József	337	Kálmán Viktor	340
Jančiković Antal	360	Kaltwasser József	319
Jancsó Gyula	315	Kaminszky Mihály	336
Jancsó István	326	Kania Vilmos	335
Janek János	350	Kapfinger Kristóf	354
Janiček Ferencz	347	Karaba András	346
Janik Károly	339	Karácson Gyula	334
Jankó Sándor	365	Karácsonyi Sándor	324
Janotyik Károly	337	Kárász István	317
Janoviczky Béla	354	Karaszek Vilmos	348
Januskövecz Pál	319	Karátsonyi Jenő gróf	336
Janussek István	320	Karay Ernő	357
Jausz Sándor	312	Kárpáti Lajos	322
Javorszky Albert	329	Karvas Emil	313
Javorszky Zoltán	317	Kasolczán Döme	341
Jekel Frigyes dr.	334	Kaszánitzky Géza	317
Jenek Rezső	352, 357	Katona László	315
Jenikovszky Lipót	350	Katona Zoltán dr.	318
Jerbič János	360	Kaufmann Béla	316
Jerbics János	320	Kayser Sándor	320
Jeszenszky Ferencz	317	Kegl Ede	354
Jeszenszky Kálmán	317	Kelecsényi Ferencz	333
Jezovits Károly	336, 337	Kelemen Béla	366
Jindra Ferencz	360	Kelen Gyula	316
Jirovecz Emil	352	Keleti Lajos	319
John Herman	362	Kelle Arthur	316
Jókai Lajos	331	Keller László	349
Joós Elek	327	Kellner Gerhard	340
Jovanovac Antal	359	Kellner György	352
Jovanovich Sándor	337	Kellner Győző	344, 349
Jovits Lázár	320	Kemény Ákos	335
Jung Cseke Lajos	336	Kemka Gyula	347
Jurczky Mór	339	Kende Dániel	317
Jurkovich János	344	Kenderessy Árpád	335
Juron Bernát	325	Kern Antal	359
Justh Ferencz	336	Kern György	345
Jüngling János	332	Keszler Ede	347
Kaán Károly	314	Khuen-Héderváry Károly gr.	363
Kabelka János	351	Kinöses József	315
Kabina János	339	Király Emil	344
Kachelmann Walter	344	Kirinyi Béla	343
Kacsanovszky József	321	Kiss Ferencz	330, 335, 337
Kacsó András	319	Kiss István	366
Kacsó Károly	336	Kiss Pál nemeskéri	363
Kadácsi Bálint	328	Kiselj Károly	362
Kadernoska János	354	Kiselják József	361
Kadernoška Károly	362	Kiszely Gyula	341
Kadežavek Károly	361	Klaempfl Adolf	356
Kadržavak Leo	361	Klaudinyi Kálmán	316
Kaffka István	350	Klausberger Károly	337
Kaffka Károly	340	Klempa Bertalan	335
Kaffka Rezső	362	Kleinkauf Károly	335
Kaizler György dr.	336	Kleiszl Gyula	354
Kájási Sándor	353	Klier József	353
Kakas Ödön	319	Klima József	338
Kalab Ödön	346	Klimkó Gyula	321
Kallina Károly	431	Klokočevics Imre	320
		Klose Emil	356

Kmetonyi Emil	319	Kovács Béla	313, 318
Knizsek József	340	Kovács Ferencz	314
Knöptler Károly	326	Kovács Gábor	321, 335
Koča György	361	Kovács Gusztáv	323
Koch Károly	362	Kovács János	357
Kochen Lajos	344	Kovács József	336
Kochen Waldemár	344	Kovács Pál	327, 328
Kochwasser Rudolf	355	Kovács Sándor	326
Kocsi Károly	355	Kovalitzky Vladimir	318
Kocsy János	314	Kovárić Gottlieb	353
Kodolányi Gyula	337	Kovácsy Kálmán	314
Kodon János	355	Kozák János	354
Kohlbenheyer József	315	Kozjak Slavoljub	360
Kohlbenheyer Gyula	344	Kozma István	313
Kohout János	331	Kozma János	341
Kolár János	319	Kőfalussy Győző	315
Kolb Gyula	366	Kögl Árpád	334
Kolczonay Antal	358	Kögl János	355
Kolibaš Rezső	359	Köhler Béla	322
Kolibaš Mátyás	359	Kökényesi Mihály dr.	335
Kollár János	336	Köllő Pál	325
Kollár Lajos dr.	336	König János	359
Koller János	318	Körmendy Károly	330
Koller Sándor	336	Környei Ferencz	322
Kolossy Béla	333	Körös László	316, 318
Kolossy Inre	314	Köröskény Zelimir	359
Kolossváry Andor	340	Köröskényi Sándor	359
Komán Artur	317	Kövári László	331
Komka Zoltán	341	Kövési Antal	365
Konezwald Ferencz	328	Kövessi Ferencz dr.	365
Kondor Vilmos	323, 335	Kraffszky Ferencz	342
Konok Tamás	317	Kraft József	346
Kopf István	362	Krajcsovics Béla	333, 363
Koppánvi Lajos	315	Krajcsovits Ferencz	319
Koprić András	359	Krajne Božo	359
Korai Frigyes	314	Krajnyák János	319
Koralewsky Géza	332	Králl János	326
Korányi János	337	Kralovánszky János	314
Korbély Samu	320	Kraslyenics Imre	340
Koren Ödön	349	Krasznay Mihály	337
Koritić Ottó	359	Kratochvill Sebestyén	338
Korzenszky Antal	313	Kratochvill Nándor	352
Kos Milán	360	Kraus Venczel	362
Kosáczky Mór	350	Krause Dezső	318
Kosović Bogoslav	359	Krause Géza	318
Kossány Róbert	335	Krause János	353
Kossányi Béla	314	Krause Tivadar	318
Kossányi Géza	335	Krausz Ernő	331
Kostenszky Béla	315	Krausz Frigyes dr.	335
Kostenszky Pál	343	Krauze Károly	319
Kostialik István	338	Kréek Izidor	361
Kostialik János	312, 315	Kreč Milivoj	360
Koschatzky Rezső	323	Kremszner János	352
Kosztolányi Sándor	334	Kreuzel József	356
Kotzmann Géza	323	Krepler Ferencz	355
Kovačević Gábor	361	Krešimir Jaszbán	359
Kovačina Mátyás	361	Kresz Hugó	356
Kovács Aladár	313	Kresz Ödön	355
Kovács András	314	Krippel Mór	327
Kovács Antal	339	Kriská Sámuel	318

Krišković Lambert	362	Lehrmann Béla	323
Krišković Mihály	360	Lehoczky György	320
Kriszta Gyula	317	Leitner Ede	315, 353
Kristen Adolf ifj.	347	Leitner Jakab Károly	338
Kristen Adolf id.	347	Leitzer Adolf	355
Krittovatz Simon	361	Lencsés Ambrus	328
Krivánek Béla	352	Lende Ede	340
Krizmanits János	341	Lengyel Viktor	314
Krizsán Mihály	320	Lenhard Antal	349
Krnić László	362	Lenhart Vilmos	354
Krtcska Vincze	351	Lepušić Milán	359
Kubányi Endre	347	Létai Gyula	329
Kubicza András	346	Létay Gábor	316
Kubicza István	337	Letz Lajos	314
Kugler István	339	Levendovszky Nándor	343
Kuhinka Géza	335	Levitzky Albert	313
Kuka József	331	Lilge Károly	339
Kullmann Gusztáv	316	Lindner Gusztáv dr.	336
Kummer Károly	353	Linha Róbert	362
Kuán István	341	Línhardt Ödön	317, 343
Kundrát Emil	320	Linszky Antal	351
Kunsch Mátyás	341	Linszky Károly	317
Kuntz Gyula	319	Lintia Valér	319
Kuppán József	342	Lipcsei László	319
Kutassi Béla	340	Livara Ferencz	341
Kuzma Gyula	320	Livara József	355
Küzdy Árpád	330	Lobisch Ede	341
Labboy Jenő	355	Lochmüller Rudolf	355
Lábos Elek	330	Loquens József	362
Lach Gusztáv	360	Lollok József	323
Ladányi Frigyes	317	Lončarić András	359, 361
Láglér Gyula	318	Lončarić Endre	360
Lahner István	319	Lončarić Vincze	359
Lahner Károly	320	Lonkay Antal	315
Laitner Elek	331, 363, 431	Lossos Ferencz	351
Lakner Lajos	324	Lotos János	366
Lambert Zerdik	362	Loványi Heribert	349
Lánczy Antal	318	Lovik Béla	318
Láng Géza	346	Lócsé Ottó	350
Lange Pál	322	Lőfi Jenő	321
Langer Alajos	339	Lőrincz György	336
Langhammer János	353	Lőrinczy Jenő	336
Láni Godofried	334	Löv Jenő	340, 352
Lányi Aladár	344	Lőw György	357
Lányi Gyula	319	Ludmann Miksa	319
Lassman Károly	360	Luka Pál	335
László Zsigmond	335	Lukács József	314
Lászlóffy Gábor	312, 363, 431	Lukácsfy Elek	327
Latinák Vilmos	342	Lukenić Milkó	362
Latinovics János	336	Lukovics Áttila	344
Lattyák Sándor	316	Lutonszky Mór	349
Laukó Sándor	332	Lux Árpád	318
Lavotta István	335	Lux Heinrik	338
Lázár Kálmán	336	Lux János	344
Lázár Lajos	336	Lynba Péter	347
Lazić János	360	Máday Izidor	363
Leber Antal	353	Máhr Károly	340, 346
Leber Győző	329	Majernyik János	343
		Majerszky István	319

Majnaric József	359	Mentschik Eduárd	348
Majstorovic János	360	Merényi Gyula	317
Majthényi Gyula	332	Metlaš János	361
Majzik Viktor	335	Metzger Rezső br.	315
Maksic Ratiszlav	359	Metzli Kamill	351
Mall Vilmos	358	Mezey Arthur	331
Málnási Lajos	345	Mezey Rezső	318
Malypeter J.	355	Michalus Sándor	329
Mányay Ferencz	348	Michna Bertalan	339
Marakovic Rezső	361	Mifka Kresimir	362
Mariányi János	313	Mihajleszku Péter	347
Mariczal Vazul	347	Mihajlovic János	361
Máriássy Andor	335	Mihalik Pál	344, 347
Máriássy Mihály	336	Mihaljevic Emil	362
Markhot Gyula	335	Mihályffy Mihály	318
Markl József	355	Mike Imre	315
Markovits Károly	334	Mikes János	317
Markon Antal	341	Miklós Lajos	329
Márky János	334	Mikó Péter	335
Marosi Ferencz	315	Mikolasek György	351
Marschovszky Ede	349	Mikosevits Kanut dr.	334
Martincsek Károly	336	Mikulas Vincze ifj.	346
Márton Benedek	327	Mildner János	355
Márton György	319	Milkovic János	361
Márton Sándor	325	Milutinovic Sava	361
Mártián Livius	313, 315	Mirse János	353
Maslek Milán	361	Mirkovic Milán	360
Masztics Ádám	314	Miskolczy János	314
Masztics Gusztáv	319	Miskolczy Barna	337
Matanovics Károly	349	Mitske Gusztáv	344
Matavovszky Árpád	316	Mitták Vilmos	347
Matherny Róbert	320	Mocon Mátyás	360
Matic János	361	Mocnay Károly	360
Matijevic Miska	361	Mocsáry Béla	316
Matizovic György	359	Mohr Károly	361
Máthé Ambrus	327	Mojzer Károly	348
Matolnik János	362	Mokker Tivadar	349
Mátrai Ignác dr.	314	Molesányi Ernő	317
Matskásy Pál	335	Molesányi Gábor	317
Mattanovich Károly	339	Mold József	341
Matter Rezső	355	Moldován János	347
Mattyasovszky Lajos	335	Moldvay Vilmos	340
Matyevic Antal	361	Molnár Antal	324
Matusovits Károly	361	Molnár Béla dr.	336
Matusovits Péter	316	Molnár Imre	173
Mauks Vilmos	353	Molnár István	356
Maurer Antal	352	Molnár Károly	319
Matzon Ottó	349	Molnár Lajos	346
May Róbert	358	Monspárt István	330
Mayer Aurél	314	Morava Károly	339
Mayer Béla	320	Móré László	352, 357
Mayer Géza	343, 351	Metkó Géza dr.	336
Mayer Gyula	351	Mozolovszky Adolf	317
Mayer Imre	361	Mozs Ferencz	315
Meczner Gyula idb.	336	Mölczer Gyula	344
Medveczky Ernő	321	Muck András	352
Méhes Péter Pál	320	Muhvic Antal	360
Meiszner István	357	Munck Tivadar	352
Melesiczky Pál	320	Munteanu Amadeus	320
Mentler Sándor	318	Muraközy János	332

Murányi Károly.	316	Novák Károly dr.	314
Muravič János	361	Novák Venczel	362
Muttnyanszky Jenő	316	Novotny Henrik	344
Muzsnay Géza	313	Nozdroviczky Miklós	343
Müller Alajos.	356	Nyitray Ottó	320
Müller Antal	362	Nyul Sándor	315
Müller György	362	Nürnbergi József.	352
Müller Róbert	344, 349		
Müller Venczel	347	Oberle Frigyes	350
Müller Vilmos	362	O bláth Lipót	337
N ábróczy Sándor	342	Obradović Milán	359
Nádai Dénes	331	Ocsárd Károly	317
Nádas Béla	323	Odor Ignác	351, 358
Nádaskay Richard	314	Odzič János	360, 359
Nadhera Ferencz	356	Ogrizović Gedeon	360
Nadhera Pál	342	Okolicsányi Lajos	344
Nagy Antal chrenoczy	314	Olbrich Manó.	350
Nagy Elek	313	Omischl Mihály.	341
Nagy György	314, 327	Ondrus Gyula.	318
Nagy Imre	320	Onódy Eerencz.	318
Nagy Imre T.	334	Opitz Hugó.	338
Nagy József	338	Orencsák Károly	319
Nagy Károly	363, 312, 316	Orlovszky Gyula	342
Nagy Lajos	336	Ormai Kálmán	318
Nagy Lajos dálnoki	334	Ormós Zsigmond	316
Nagy László	317, 336, 346	Orosz Tamás	317
Nagy Mihály	335	Ostadál Jenő	353
Nagy Pál kebelelei	335	Osterlamm Ármin.	333
Nagy Pál.	350	Ostoič Dušan	361
Nagy Samu.	329	Ozterlamm Ernő	316
Nagy Sándor	345	Oszwald Gusztáv	337
Nagy Vincze	313, 320	Ott Károly	320
Napholtz Jenő	333	Ovári Ferencz dr.	336
Navara Antal	359	Óshegyi József	335
Náray Lajos	337	P ablaszek Ferencz	348
Náray Géza	334	Pačnik Vincze	359
Neferović Ferencz.	361	Pákay Ferencz	357
Neiger Lajos	351	Pál János	327
Nemes Béla.	317	Páll Miklós.	329, 334
Nemes Károly	317	Pálffy Mihály.	323
Nemetz János.	322	Pálfi Alajos	357
Nenadič György.	359	Pályfi Gábor	336
Neogrády Kálmán.	332	Pálka Gyula	316
Neskovič Borivoj	361	Palkó Antal	314
Netsch József	347	Pálos Konrád	325
Neuber Alajos	354	Pánczél Ottó	334
Neviczky Miklós	320	Pankovics Béla	354
Nickmann Róbert	347	Pap Ágoston	341
Nickmann Rezső	347	Pap Miklós	354
Niederland Rezső	331	Pap Sándor	318
Niklosz Károly	352	Papp Béla	324
Nikolašević Gyula.	361	Papp Elek	335
Nitnausz Gyula	337	Papp Ferencz	353
Nyiri Dénes	326	Papp Gusztáv	316
Nyitray József	315	Papp István	318
Njegován Miklós	320	Papp János	314, 334
Nováček Róbert	347	Párnai Attila	318
Novák György	322	Parragh Béla	329
Novák József	335	Parthy Mihály	341

Partos Vilmos	337	Pietsch Antal	350
Party József	349	Pilz Alfréd	314
Pascu Viktor	323	Pilz Ottó	344
Pasku S. Pál	347	Pintér Ferencz	343
Pászty Ferencz	333	Piontek Róbert	358
Pásztóhy Ernő	327	Piperek Richárd	358
Pásztor Sándor	317	Pirger Károly	316
Pauchly Rezső	344	Pirkhoffer András	352
Pauer Jenő	314	Pirkner Ernő	318
Pauks László	344	Pisó Cornél	314
Paul Péter	319	Pisó János	347
Paulik Andor	349	Pischl Pál	319
Pausinger Károly	315	Pitroff Kornél	334
Pataki József	314	Pitschmann Károly	358, 362
Patzak Antal	361	Plachy Teofil	328
Patzelt Frigyes	362	Plachy Ferencz	355
Patzl Jenő	357	Plech József	316
Pavlovits Miklós	337	Plenczner Rezső	344
Payer Arthur	322	Pleša Miklós	359
Payer István	314	Pleško Bertol	359
Payer Sándor	314	Plotényi Jenő	316
Pazsiczky Gusztáv	355	Podhrádszky András	343, 363
Pécs Dező	332	Podhrádszky Pál	344
Pécs Kálmán	313, 363	Podraczky Béla	314
Péchy Ignác	335	Pogány Béla	335
Péczér Mihály	342	Pogány Károly	335
Peheim János	362	Pohl Eduárd	362
Peičić Gyöző	361	Pohl János	347
Peiszerle József	343, 358	Pohl Móricz	351
Peiszerle Pál	358, 343	Pokorny István	324
Peiszerle Sámuel	343	Pokorny Ferencz	348
Peiszerle Simon	343	Polacsek Károly	320
Peječić Obrad	361	Polakovics György	328
Pékh József	323	Polenszky Rezső	352
Pekry Sándor	335	Polgárdi Béla	326
Pelczmann Adolf	351	Poljak János	361
Pénzes Sándor	335	Pollág Géza	316
Pepa Constantin	347	Pollák Ferencz	357
Perz Vilmos	320	Polnisch Árpád	352, 357
Perényi Zsigmond báró	335	Pólya Andor	341
Pernt József	358	Pomárius Alfréd	348
Perroy Pál	355	Pompe Hugó	348
Peske Károly	339	Pongrácz Jenő	334
Petermann Keresztély	321	Popovics Miklós	336
Pethő Lajos	358	Popovics Stachius	347
Pető Lajos	333	Popovits Ottó	329
Petračić Endre	361	Popper Mór dr.	335
Petrás Jakab	331	Poppr Manó	348
Petri Zsigmond	337	Porubszky Gyula	325
Petricsek Adolf	318	Porubszky Károly	331
Petricsek István	325	Pospiech Károly	349
Petroiç István	359	Potocnjak Venceslav	361
Petrus József	341	Pottere Gerard de	314
Pfalz Károly	353	Pöschl Ferencz	331
Pfauser Lajos	321	Praxa János	349
Pfeiffer Gyula	320	Precup Gyöző	328
Pfeningberger Félix	340	Preiszner Nándor	318
Pfundtner Károly	328	Pribnow Pál	324
Piáček János	358	Prohászka Mátyás	350
Pichler Milán	362	Prohászka Lajos	353

Protovinszky Henrik	338	Ress Antal	359
Prpic István	360	Ressel István	319
Prpic Péter	360, 361	Reschner Rezső	320
Prstec Milán	360	Rétfalvy Gyula	315
Prunyi Albert	327	Revóczy Béla	341
Przibiszlávszky Adolf	344	Rezy Vilmos	316
Przhoda Pál	345	Richter József	347
Puchreiner Henrik	317	Rieb József	346
Puk Imre	359	Riedl Adolf	355
Pukács Endre	324	Riesz László	323
Pulchardt Béla	356	Rieszl Antal	336
Pulchardt Miksa	356	Rietmüller Ármin	357
Puljević-Nikolić Péter	359	Riffer Sándor	357
Purgli László	334	Rimler Pál	352
Puskás Ferencz	331	Rinaldi Ottó	355
Puskás István	315	Ringeisen Lajos	357
Puskás Jenő	351	Ritter Károly	319
R ács Vendel	357	Rizek Román	352
Rádes Dávid	339	Robert István dr.	335
Rádl Ödön	337	Rochlitz Dezső	312
Radó Pál	317	Rochlitz Nándor	316
Radozčić Svetozár	361	Rolland Gusztáv	350
Radonics Vazul	331	Rónai György	318
Raduly János	331	Rónay Antal . 316, 324, 363, 431	431
Radványi István	334	Rónay Árpád	356
Raffesberg B.	349	Rónay Ernő	336
Rainiss István	349	Rónay Imre	317
Raisz Aladár	336	Rondonelli Jenő	339
Rajnoha Gyula	341	Rossipal József	341
Rajtsán János	318	Roschlopil János	342
Rajzinger Antal	345	Roschlopil Károly	342
Rákosi István	326	Roszinszky János	322
Rákóczi Károly	318	Róth Emil	336, 340, 356
Ráner Sándor	314	Róth Gyula	368
Ranku Miladin	316	Rottler József	330
Rappensberger Andor	321	Rozgonyi László	362
Ratkovszky Károly	312, 331	Rozim József	358
Rauch J.	349	Rozmanith Albert	319
Rausz István	342	Rózsay Rezső	316
Rayman István	359	Röhrich Ernő	314, 316
Rebek József	340, 352	Röhrich Márton	321
Rédey József	338	Römer Frigyes	354
Ree Jenő	336	Rudrof Ottó	350
Regenhart Pál	317	Rukovina György	360
Regényi Lajos	337	Rukovina József	360
Reif Vendelin	347	Rukovina Rudolf	361
Reinfuss Bódog	338, 363	Rumann Ernő	347
Reinfuss Felix	358	Rumann Gottfried	347
Reithoffer Ferencz	354	Rusnyák Tamás	339
Bejtő Adolf	314	Russ Dénes	352
Rélay Róbert	336	Russek Ferencz	351
Remann József	352	Rusznay Győző	316
Rommel Viktor	354	Rutényi Károly	332
Remenyik Gusztáv	318	Ruttkay Géza	349
Rend Domokos	319	Ruzicska Ágoston	319
Renner Antal	360	Buzicska János	343
Répási Mátyás dr.	336	Ryll Viktor	337
Repászky István	353	S aád Andor dr.	316
Repka Sándor	362	Saághy Lajos	357

Sabljič Miklós	320	Schuster József	329
Sabljič Rezső	359	Schuster Lajos	350
Sacher József	362	Schürz Károly	353
Sághy Kálmán	332	Schwarz Ottó dr.	365
Sailer György	319	Schwarz Rezső	328
Salix Gyula	314, 331	Schwerdtner Antal dr.	336
Sándor Mózes	336	Schwieger Rikárd	362
Sándor Jenő	321	Schwigut Ferencz	338
Sárközy Béla	336	Schwabik Ferencz	339
Schaab Bálint	319	Sebők Ernő	315
Schalát Béla	315	Seenger Lajos	314
Schaller József	355	Seenger Nándor	316
Schaller Károly	340	Segercián Vazul	347
Schamal Ferencz	349	Seh Jenő	330
Schatt János	355	Seide Róbert ifj.	355
Schaudich Nándor	338	Seidl Oszkár	362
Schaushek Gábor	341	Sennyey Miklós báró	336
Schedelbauer Flóris	349	Selymessy Ferencz	321
Scheebor János	355	Serbán Miklós dr.	335
Schiel Gusztáv	334	Sever Dénes	361
Schindler József	340	Seymann Ernő	347
Schlachta László	318	Siftt Ágoston	328
Schlandt Gottlieb	334	Sikó Áron	319
Schlesinger Alajos	346	Simenszky Kálmán	334
Schlicht Alfréd	362	Simič István	360
Schlosser István	315	Simon Gyula	326, 363
Schmaleza Alfréd	350	Simon Károly	350
Schmid Ernő	342	Simonek Gotthárd	325
Schmidt Ferencz	322, 348, 363	Simonfay János	334
Schmidt Imre dr.	314, 318	Simonfy Ákos	320
Schmidt János	344	Simonffy Gyula	313, 317
Schmidt József	362	Simonyi Béla	334
Schmidt Károly	313	Šimunavič Ziván	361
Schmidt Vilmos	328	Sinek Viktor	356
Schmidinger Rikárd	359	Sipos Antal	356
Schmiedt Ferencz	351	Sipos Mihály	321
Schmiedt Ignác	340	Skolka József	344
Schmiedt Román	343	Škorič Milán	361
Schmotzer János	328	Skorpil Ede	340
Schmuck Hugó	316	Skrbek Károly	340, 356
Schneck János	353	Skultéti Győző	319
Sahneider József	354	Slapničar Eduard	360
Schnell Pál	353	Snaider László	346
Scholz Ottó	334, 339, 431	Sobó Jenő	365
Scholtes Henrik	326	Sochor József	328
Scholtz Gyula	347	Solarič Tivadar	361
Scholz Frigyes	349	Solč Henrik	320
Schölzel György	348	Solč Svetozár	319
Schön György	362	Soltész Gyula	316
Schöpfli Alajos	347	Solti Arnold	332
Schöpfli Ferencz	354	Sóltz Gyula	363
Schönherr Sándor	317	Sóltz Ottó	363
Schrader András	340	Somogyi Lajos	328
Schreiner Károly dr.	337	Somkerekai Gusztáv	315
Schréter Ágoston	319	Sommer Károly	350
Schréter Károly	339, 352	Somogyi Ferencz	341
Schrötter Alajos	355	Somogyi Géza	341
Schumann Miksa	338	Somogyi István	335
Schurina Vilmos	329	Somssich Andor	335
Schuster András	330	Sóska Gyula	320

Spaldon János	355	Szabó Kálmán	315, 316, 317, 331, 336
Spanily Adolf	354	Szabó Lajos	354
Spanyol Géza	315	Szabó László	336
Speczián Gusztáv	344	Szabó Sándor tóthi	339
Spáth Gyula	336	Szaból Antal	357
Spék Gusztáv	348	Szadeczky Miklós	315
Spengel Sándor	314	Szadmáry Ferencz	366
Spettmann János	312	Szalagyi Emil	319
Spielhaupter György	328	Szalai Ernő	337, 363
Spissak Gyula	358	Szalánty László	329
Spitzer Sándor dr.	336	Szalay László	334
Spotkovszky József	355	Szalmási Ferencz	351
Stanić János	361	Szalóky Sándor	317
Staničić Dániel	361	Szaltzer Lajos	318
Stanisavljević Krešimir	359	Szamolányi Gyula	315
Stankovec Velimir	361	Szántner János	329
Stankovich György	337	Szántó Mihály	324
Stanojević Pál	361	Szántó Zenó	316
Stark Miksa	350	Szarkásy János	351
Stéger Antal	347	Sáászy József	349
Stéggmeier Ödön	314	Szatmári Ede	335
Steller Ede	320	Szauer Antal	354
Stenczinger Ede	356	Szécsi Imre	312
Stenka Lajos	354	SzecsKay Dezső	317
Stepanek Ferencz	350	Szecsödy József	316
Sterba Szabolcs	341	Szedlacsek János	338
Stierand Keresztély	357	Székács Vincze	322
Stipčić Fülöp	361	Székely István	316
Stojanovits Illés	320	Székely József	316
Stolcz József	342	Székely Mihály	314
Strapajevic György	362	Székely Mózes	333
Straznyitzky Frigyes	353	Szeleczky János	316
Strgar Budimir	359	Szénássy Béla	343
Stripszky P. Mihály	343	Szenes József	313
Stroblich Antal	352	Szeniczky Gyula	316
Stroia István	336	Szentgyörgyi Lajos	359
Strompf Pál	338, 358	Szentimrey Dániel	333
Stromszky László	320	Szentkirályi Ákos dr.	337
Stublić Vjekoslav	360	Szentspály Kálmán	315
Subert Miklós	359	Szentspály Kázmér	335, 347
Sugár Károly	313	Szepesházy János	317
Suha Rezső	340	Szepesházy Kálmán	344
Sujánszky Imre	352	Szepesi Arthur	314
Sutha Ignác	341	Szepesi Gusztáv	316
Sutljic Slavkó	359	Szepesi Tivadar	318
Suszter Rezső	320	Szepessy Elek	317
Sűkösd Ferencz	319	Szepsy Sándor	342
Sümegh Ignác	328	Szifft Gyula	344
Svoboda Bogdán	359	Szigeti János	349
Svoboda György	362	Szigeti Rezső	331
Svoboda Mihály	325	Szijgyártó József	328
Syllaba Ernő	353	Sziklai Emil	332
Sylvester József	361	Sziklai Géza	339
Szabó Béla	315	Sziklay Lajos	316
Szabó Elemér	336	Szilágyi Bertalan	315
Szabó Ferencz	316	Szilágyi József	315
Szabó György	356	Szilágyi László	320
Szabó Ignác	315	Szilárd Iván	317
Szabó József	313	Szily Zoltán	336

Szily Dezső	336	Terrer Albert	362
Szilvássy László	343	Teschler Vincze	331
Szilvássy Márton dr.	337	Tessényi Károly	319
Szimon Béla	353	Teszár Vilmos	355
Szivos Gyula	349	Tevely Béla dr.	335
Szkalák Károly	338	Thalmann Gusztáv	336
Szkalitzky Ferencz	354	Thaly Lajos	317
Szluncsik Adolf	356	Thuránszky Béla	320
Szmik Gábor	324	Tichy Kálmán	312
Szporny Gyula	357	Tihanyi László	366
Szojka Gyula	324	Tilles Béla dr.	336
Szokolóczy József	318	Timók János	325
Szontagh Andor	344	Tindly József	343
Szopkó Brunó	348	Tirts Rezső	337
Szorkovszky Líbor	318	Tóbiás Miklós	341
Szöcs Károly	350	Tomasovszky Imre	317
Szóllősi Rezső	314	Tomassek Miklós	313
Szönyey István	338	Tomcsányi Gusztáv	314, 363, 431
Sztratihiroviits László	337	Tomcsányi Gyula	313, 363, 431
Sztripszky Ágost	318	Tomlin János	354
Szuchevich Sándor	325	Tomka Ákos	351
Szuppek József	329	Tomka Jenő	331
Szücs Elemér	339	Tomka Kálmán	358
Szűts Kálmán	345	Tomljenovič Antal	361
Szvacsiná Géza	337	Tompa Ferencz	317
Szvetelszky Géza	315	Tompa Kálmán	327
Szvitok János	341	Toperczer Árpád	316
Takács Miklós	321	Toperczer Oszkár	318
Tamás Frigyes	343	Tordony Emil	319
Tamás Gyula	347	Tornay Gyula	345
Tanádi Emil	347	Tóth Gyula	321
Tar József	338	Tóth Lajos	331
Tarnay Dezső	318	Tóth Miklós	312
Tarnay Gyula dr.	334	Traub József	357
Tarsolly Árpád	346, 355	Trauer Gyula	318
Taszler Rezső	346, 355	Traxelmayer Frigyes	343
Tatarek József	357	Treitler Ferencz	355
Tatarek Lajos	358	Tribusz Gusztáv	341
Tatarek Kálmán	340	Trifunovič Milán	361
Tatarek Rudolf	351	Tripon Gábor dr.	334
Tartoll János dr.	314	Trnovszky Márk	314
Tatra Miksa	339	Tropper János	361
Täuber Rikárd	358	Trötzer Károly	361
Tausch Rezső	339	Trsztjányzsky László	337
Tavassy Gyula	315	Turcsa Tivadar	354
Tavassy Lajos	343, 357	Turk Miklós	362
Tavi Gusztáv	347, 363, 431	Tury Mátyás	336
Taxner Béla	342	Tuzson János dr.	363
Téglás Károly	365, 431	Tölg Vilmos	320
Teklić Slavoljub	359	Tölgyes József	316
Telkes László	354	Török Aladár	365
Teljesnitszky Nándor	316	Török Albert	331
Temesváry Béla	320	Török Béla	319, 336
Teodorovits Ferencz	366	Török Gábor	345, 363, 431
Terényi Sándor	317	Török János	324
Tergovics Artur	314	Török László	341
Térfi Béla	312, 363	Török Sándor	336, 366
Terray Gyula	317	Törzs István	357
Terray Lajos dr.	314	Törzs Arthur	317

Ugron Ákos	336	Vermes Győző	317
Ugzenovič Sándor	359	Vermes György	352
Uitz Mátyás	319	Vernóczy Ferencz	350
Ujfalussy Mihály	324	Véssei Ferencz	334
Ujházy Ágoston	322	Véssei Mihály	366
Ujhelyi Jakab	336	Veszprémy István	335
Ujvárosi József	335	Vicenik Ferencz	314
Ulmann József	355	Vicenik Nándor	314
Ulreich Gyula	321	Vidale Jaromir	361
Urbalek Vimos	341	Vidor Ignác	352
Urbán Antal	340	Vidos Miklós	315
Urbán Ferencz	362	Vigh József	321
Urbán György	362	Vigyázó Ferencz gróf	336
Urbán Gyula	339	Vildmann Kálmán	327
Urbán József	340	Villner Henrik	358
Urbancsek József	353	Vincze Zoltán	336
Urbanovszky Béla	315	Višnič Milán	319
Urbánszky István	320	Vlahović Iliés	361
Urbantsek Ignác	345	Vlasák Ferencz	340
Ursinyi György	323	Vlaszaty Ödön	341
Usztanek Antal	335	Volfinan Gyula	366
Vadas Jenő . 363, 365, 368, 431		Vozarik Ferencz	314
Vadas Gyula	319	Vučković Svetozár	360
Vadászffy Jenő	337, 363	Vučković Vazul	359
Vágó László	349	Vuics István	342
Vaitzik Ede	314	Vuk Gyula	363
Vaitzik Emil	314	Vuković Péter	320
Vaitzik Gyula	355	Wagner Gyula	338
Vajay Károly dr.	337	Waldherr József	337
Vajda Ákos	328, 335	Wanyek Arnold	342
Vallent Emil	314	Warinszky József	339, 352
Vály Ferencz	319	Weidman József	347
Váradi Ignác	337	Weinert Győző	337
Várady László dr.	318	Weinert Tivadar	345
Varga János	343, 352	Weisz Ferencz	315
Várjon Géza	318	Weisz Mór	345
Várnai Sándor	327	Wenczel Jakab	350
Várnay Ödön	315	Wendler Nándor	341
Vass Béla gróf	336	Wenk Ferencz	340
Vassányi Mihály	320	Wenk Gyula	314
Vasziljevics Vladimír	319	Wény János	329
Vaszilovits Miklós	324	Weszely Alajos	321
Vaszary Antal	342	Wiegandt Henrik	347
Vaszary Ernő	344	Wiener Ferencz	342
Vázsonyi Henrik	340	Wiesel Lajos	350
Vay Tibor gróf	336	Wiethe Károly	361
Vég Gyula	331	Wilde Ferencz	357
V. Végh István	335	Wilhelmb Gyula	314
Veiner Károly	359	Winkler Guidó	314
Veiner Milán	359	Winkler Miklós	318
Velancsics István	350	Winkler Venczel	355
Velibil Károly	348	Witt Ferencz	357
Velics János	337	Witt Frigyes	343
Velics Rezső	316	Wittich Lajos	316
Velinszky Roszláv	358	Witting Emil	342
Venczel Gusztáv	346	Wlasich László	357
Vendel János	358	Wobornik Vincze	355
Veress László	333	Woche Jenő	352
Veress Sándor	336	Woche Lajos	352

Wokrzál Tivadar	348	Zec Dušan	360
Wolf Attila	315	Zegarec Pál	361
Wolf Gyula dr.	336	Zemanek Adolf	345
Wolfram Sándor	344, 354	Zsemlicska Károly	343
Wollnofer Pál	318	Zemplén Géza dr.	365
Würsching Frigyes	319	Zeulka János	320
X henemont Ferencz.	356	Zibrak Milán	359
Z achár Ádám	315	Zichy Aladár gróf	335
Zachár Gyula	318	Ziegler Mihály	319
Zachár István	332	Zimann Edé	323
Zachár Jakab	316	Zimay János	317, 352
Zachár László	322	Zimmermann Gusztáv	347
Zachár Mihály	315	Zinzer Arthur	350
Zadrazill János	347	Zirin György	350
Zahn József	341	Ziskay Antal dr.	335
Zajc Carmeló	319	Zivanovič Zivko	360
Zajsek Ignác	338	Zloch Tamás	362
Zákó Milán	337	Zólyomi Imre.	345
Zalay László	323	Zopf Ferencz	356
Zankó Emil	328	Zudor Béla	320
Zárda Ferencz	348	Zurek János	349
Zareczky Pál	326	Zuskin Ferencz	322
Zathureczky Vilmos	318	Zügn Nándor	365
Zavicsa József	327	Zvickelsdorfer János	320
Závodnik István	357	Zwerina József	351
Zbinyovszky Lajos	352	Zsivanovics Zsiva	330, 334, 337
		Zsuffa Antal	318

HIRDETÉSEK.

Magyar szakkönyvek jegyzéke.

- Arató Gyula** : Cseres Józsi és Boros Rózsi szép históriája, vagy : Ki mint vet úgy arat. — (Az erdészeti ponyva-irodalmi kiadványok I. füzete). Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület, 1895. — Teljesen elfogyott.
- — Hogyan ment férjhez Gődör Julcsa, vagy: A gonosz lelkű embert megbünteti az Isten. — (Az erdészeti ponyva-irodalmi kiadványok II. füzete.) — Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület, 1896. — Teljesen elfogyott.
- Boros M.** : Hogyan lett igazzá a bolond beszéde, avagy: többet észszel, mint erővel. (Az erdészeti ponyva-irodalmi kiadványok III. füzete.) Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Teljesen elfogyott.
- Bedő Albert** : Az „Erdő-őr“, vagy az erdészet alapvonalai. Hetedik kiadás 1896. Ára 6 K. Megrendelhető az „Erdészeti Lapok“ kiadóhivatalánál. (Budapest V. ker. Alkotmány-utca 6.)
- — „A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása“, 3 kötet, az állam összes erdőségeinek átnézeti térképével. Kiadta a földművelésügyi miniszterium. 1896. Ugyanott rendelhető meg.
- Belházy Emil** : Az erdőrendezés kézi könyve. I. rész. Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Ára egyesületi tagoknak 6 K, nem tagoknak 10 K. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, Alkotmány-utca 6.).
- Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.** : A vadászati ismeretek kézikönyve. 4 kötet ára tagoknak füzve 9 korona, diszkötésben 13 korona. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesületnél.
- Béky Albert** : Számtan erdőéri szakiskolák számára, ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 40 f, kapható az Orsz. Erd. Egyesületnél.
- Berendi Béla** : Legelő és Havasgazdálkodás. Ára 5 K ; kapható Lános Péter postamesternél, Rahó, Máramaros vm.

- Bund Károly**: Értekezések az erdőrendezés köréből. Ára 4 K. Kapható az Orsz. Erd. Egyesületnél.
- Cséti Ottó**: Erdészeti földméréstan. 100 arannyal jutalmazott pályamunka II. kiadása. Kiadta Jöriges Ágoston özvegye és fia Selmezen. Ára 9 K.
- Engel Sándor**: „Magyarország faipara és fakereskedése“. Budapest, 1882. Grill Károly kir. udvari könyvkereskedése.
- Fekete Lajos**: „Erdészeti talajtan“. II. teljesen átdolgozott kiadás a Magyar állam talajtani térképével. Selmece 1891. Ára 5 K. Joerges Ágoston özvegye és fia tulajdona. Selmezen.
- — „A mezőség kopárainak befásítása“, pályadíjnyertes munka. Ára 2 K. Stein Jánosnál Kolozsvárott.
- — „Beszélgetések az új erdőtörvényről“. Ára 40 f. Stein Jánosnál Kolozsvárott.
- — „Erdőérték számításán“. Második javított és bővített kiadás. Ára 6 K. Szerzőnél Selmezen.
- — „A Tölgy és Tenyésztése.“ Pályadíj-nyertes munka. Kiadta az Orsz. Erdészeti Egyesület. Ára egyesületi tagoknak 4 K, másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél Selmezen.
- — „Az erdei vetésről és ültetésről“. Pályadíjnyertes népszerű munka. Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Ára 2 K. Kapható az egyesület titkári hivatalánál.
- — Az erdők berendezése. Népszerű erdészeti munka. Ára 2 K. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál.
- — A vágásra érett erdő kihasználása. Népszerű erdészeti munka. Ára 2 K. Kapható az Országos Erdészeti Egyesület titkár hivatalánál.
- — Az erdők felújítása. Népszerű erdészeti munka. Ára 2 K. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál.
- — „Erdészeti nyereség - számításán“. Ára 4 K. Kapható a szerzőnél.
- — „A szálaló erdők berendezése“. Ára 1 K 20 f. Kapható a szerzőnél.
- — „Népszerű erdészeti növénytan“ I. füzet. Sporás növények. Ára 4 K. II. füzet. Mohok, edényes virágtalanok. Tülevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Magházias növények. Ára 3 K. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesületnél.
- — Erdőrendezéstan (1903.) Ára 12 K. Kapható a szerzőnél.
- Fekete Lajos és Mágocsy-Dietz Sándor**: Erdészeti Növénytan. 200 drb. arannyal jutalmazott pályamunka. Kiadja az Országos Erdészeti Egyesület. I. kötet teljesen elfogyott; II. kötet 1897. Ára egyesületi tagoknak 12 K; másoknak 18 K.

- Földes János:** A legelő-erdők. Az Országos Erdészeti Egyesület által dícsérettel kitüntetett pályamunka. Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Ára: egyesületi tagoknak 1 K 60 f, nem tagoknak 2 K 40 f. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, Alkotmány-utca 6.).
- Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendezőse:** Termési táblák. Lőcsén 1886. Kapható a hercegi jószágigazgatóságnál Jolsván (Gömör megye). Ára 2 K.
- Gaul Károly:** „Hazán Házi faipara.“ Ára tagoknak 1 K 40 f, nem tagoknak 2 K. Megrendelhető az Orsz. Erd. Egyesületnél.
- Gellért József:** A bükktüzifa romlása és az ellene való védekezés. Ára tagoknak 60 fillér. Másoknak 1 K. Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél.
- Horváth Sándor:** „Erdészeti Zsebnaptár“ 1907. évi 26-dik évfolyama. Kiadja az Országos Erdészeti Egyesület. Ára 3 K az Országos Erdészeti Egyesület tagjai részére 2 K. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál. Budapest V. ker. Alkotmány-utca 6. szám.
- Dr. Klekner Alajos:** „Az erdőtörvény (1879. évi XXXI. törv.-czikk) magyarázata“. Franklin-társulat. Ára 4 K.
- M. kir. földmívelési ministerium:** „Erdészeti segédtablák“. Ára 8 K. Megrendelhető a m. kir. földmívelésügyi ministerium erdőszámvevőségénél. Budapest.
- Márton Sándor:** A legelő erdők stb. 100 drb arannyal jutalmazott pályamunka. Ára 6 K, az Orsz. Erdészeti Egyesület tagjai 4 K 80 f-ért szerezhetik meg.
- Országos Erdészeti Egyesület:** „Erdészeti Rendeletek Tára“.
- 1880—1884. évi I—IV. évfolyam III. kiadása is elfogyott.
- 1885—1889. évi V—IX. évfolyam teljesen elfogyott.
1890. évi X. évfolyam teljesen elfogyott.
1891. évi XI. évfolyam. Ára 1 K 20 f, az orsz. erd. egyesület tagjainak 60 f.
1892. évi XII. évfolyam teljesen elfogyott.
- 1893—1894. évi XIII. és XIV. évfolyam egy füzetben. Ára 2 K 40 f, az orsz. erd. egyesület tagjai részére 1 K 20 f.
1895. és 1896. évfolyam. Ára tagoknak 60 f illetve 50 f; másoknak 1 K 20 f, illetve 1 K.
1897. évfolyam. Ára tagoknak 60 f, másoknak 1 K 20 f.
1898. „ „ „ 70 „ „ 1 „ 40 „
1899. „ teljesen elfogyott
1900. „ Ára tagoknak 60 f, „ 1 „ 20 fillér.
- 1901—1903. évf. Ára tagoknak 3 K, másoknak 5 K.

1904. évf. Ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 40 f.

1905. évf. Ára tagoknak 50 f, másoknak 1 K.

Kapható az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál.

Péché Dezső: A külföldi fanemeknek hazánkban való telepítéséről.

Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K, másoknak 4 K.

Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél.

Pohl János: Tangens-Táblázatok. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak

2 K. Kapható az Orsz. erdészeti egyesületnél.

lfj. Sárossy-Kapeller Ferencz: „Az erdőtörvény (1879. évi XXXI.

törv.-czikk) magyarázata“. Budapest, Weismann testvérek.

Ára 4 K.

Sobó Jenő: Erdészeti építéstan. Három részben.

Első rész: Középitéstan. Két kötetben.

Második rész: Ut-, vasut- és hidépitéstan.

Harmadik rész: Vízépitéstan. (Még nem jelent meg.)

Megjelent a Középitéstan I. kötete. 756 oldal szöveg 2494

ábrával. Ára az Országos Erdészeti Egyesület tagjainak

11 K 20 f, másoknak 16 K; II. kötetének ára tagoknak

11 K 20 f, másoknak 16 K; második rész: ut-, vasut-

és hidépitéstan ára tagoknak 12 K, másoknak 16 K.

Kapható az Országos Erdészeti Egyesület titkári hiva-

talánál és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedőnél

Selmeczbányán.

Soltz Gyula és Fekete Lajos: „Erdőbecsléstan“. Második teljesen

átdolgozott kiadás. Ára 8 K. Kapható Selmeczen F. L.-nál.

Székely Mihály: Az Időjárástan alapvonalai, dr. Masch A. után

németből. Második kiadás. Budapest, 1886. Kapható Grill K.

könyvkereskedésében. Ára 3 K.

Szécsi Zsigmond: „Az erdőhasználatlan kézi könyve.“ Pályadíjnyertes

munka. Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Második

kiadás; ára 16 K, az Orsz. Erdészeti Egyesület tagjai

részére: 12 K. Kapható Joerges Ágostonnénál Selmeczen.

Szondy János: Államerdészeti utiköltség szabályzatok gyűjteménye.

Ára 3 K. Kapható a szerzőnél Budapest VI., Vörösmarty-

utca 57. sz.

Tagányi Károly: Magyar erdészeti oklevéltár. Magyarország ezred-

éves fennállásának emlékére kiadja az Országos Erdészeti

Egyesület. Ára az egyesületi tagok számára 20 K, nemtagok

sámára 40 K. Megrendelhető az Orsz. Erdészeti Egyesület

titkári hivatalánál. Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 6. sz.

Téglás Károly: „Erdővédelemtan.“ Ára 5 K 40 f. Megrendelhető

Joerges Ágostonnénál Selmeczen.

Tomcsányi Gusztáv: „Erdei facsemeték nevelése.“ Az Országos Erdészeti Egyesület kiadása. Ára egyesületi tagoknak 3 K, másoknak 4 K. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest V. ker., Alkotmány-utca 6. szám)

Dr. Tuzson János: A bükkfa korhadása és konzerválása. Kapható Budapest Kilián könyvkereskedőnél. Ára 4 K.

Vadas Jenő: A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője. 17 képpel, 1 térképpel és 1 diagrammos kimutatóval. Ára 4 K (erdőgyakornokoknak 3 K, akadémiai hallgatóknak 2 K). Kapható szerzőnél Selmeczen és az Orsz. Erdészeti Egyes. titkári hivatalánál.

— — Erdőmiveléstan. Az Országos Erdészeti Egyesület által 150 drb arannyal jutalmazott pályamunka, 742 oldal, 220 ábrával. Ára az Országos Erdészeti Egyesület tagjai részére 7 K, mások részére 10 K. Kapható a szerzőnél Selmeczbányán.

— — Az árvédelmi fűzesek telepítése és művelése. A földművelésügyi ministerium hivatalos kiadványainak 12. füzete.

Grell P. és társa

Haynau (Porosz-Szilezia).

A világ legnagyobb vad-tör (csapda) gyára. Jóhírű róka-vasak II^b m. horganylánczsal 7 K. Eredeti rókaszimát, dobozonkint 2 K 50 f és 5 K.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ifj. DIVALD GYULA

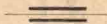
állat-praeparátor.

Eger (Heves m.)

Mindennemű madarak és állatok természetű
(praeparálását)

kitömését

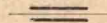
valamint azoknak a természetnek megfelelő utánzott környezet elkészítését jutányosabb ár mellett elvállalja mint más hasonló foglalkozók és intézetek. Készíték azonkívül biológiai csoportokat, vadászati tropheákat, falidiszitéseket, csontvázakat stb. ami csak ezen szakmába ütközik.

Továbbá, nálam kapható a 19750/902. A. D. szám alatt szabadalmazott

bogár-praeparáló folyadék

mely a pozsonyi 1902. évi kiállításon aranyéremmel és a zsolnai 1903. évi kiállításon **diszoklevéllel** lett kitüntetve. Az ezen folyadékkal praeparált bogarak nem bűdösödnek, nem penészednek és nem törékenyek, hanem főbb izeikben hajlíthatók.

A folyadék kapható 100 gr., 200 gr. és 500 gr. palackokban **1 K, 1 K 90 f és 4 K 50 f** árakban.

